JED RUBENFELD

KAKTUSUN

48 ülkede yayınlandı

Bir Sigmund Freud Romanı

BİR CİNAYETİN PSİKANALİZİ

KORİDOR

BİR CİNAYETİN PSİKANALİZİ

1909 yılının sıcak bir Ağustos akşamı Sigmund Freud, rakibi ve öğrencisi Carl Jung ile birlikte buharlı gemi George Washington'la New York'a gelir. Şehrin diğer ucundaki muazzam bir apartman dairesinde, çok güzel bir kadın avizeye asılmış bir şekilde ölü bulunur; cinsel işkenceye maruz kalmış, kırbaçlanmış, kesilmiş ve boğulmuştur. Ertesi gün ikinci bir güzel kadın, yüksek sosyeteyle alay eden ve anne-babasını küçümseyen asi bir mirasyedi, katilin elinden kıl payı kurtulur. Ama bir histerik olan Nora Acton, saldırıyla ilgili hiçbir şey hatırlamamaktadır. Amerika'nın ilk psikanalistlerinden biri olan Dr. Stratham Younger, Freud'un rehberliğinde onu tedavi etmeye başlar.

Freud, Jung'un rekabetçi ruhuyla ve kendisini yok etme komplolarıyla uğraşırken, Younger da entrikalar, maskeler ve insan zihninin hileleriyle dolu bir cinayetin gizemini araştırır.

Akıcı bir dille yazılmış ve etkileyici gerçek detaylara dayanan *Bir Cinayetin Psikanalizi* Freud, Carl Jung ve Hamlet hakkında bildiklerinizi gözden geçirmenize neden olacak.

Jed Rubenfeld: Yale Üniversitesi'nde hukuk profesörüdür. Lisans tezini Freud üzerine yapmış, Shakespeare ile ilgili eğitim almıştır. Polisiye ile psikoloji tarihinin bir sentezi olan, yayınlandığı yıl İngiltere'de büyük yankı uyandıran *Bir Cinayetin Psikanalizi*, ilk romanıdır.

KDV'den muaftır
ISBN: 979-9944-983-15-9
9 799944 983159

BİR CİNAYETİN PSİKANALİZİ

JED RUBENFELD

KORİDOR

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

KORİDOR YAYINCILIK - 37

ISBN: 979-9944-983-15-9

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 16229

MATBAA SERTİFİKA NO: 19039

BİR CİNAYETİN PSİKANALİZİ

Jed Rubenfeld

Özgün adı: **THE INTERPRETATION OF MURDER**

Henry Holt, 2006 basımından çevrilmiştir.

Copyright © 2006 by Jed Rubenfeld.

© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Telif Hakları Kanunu gereğince Koridor Yayıncılık'a aittir.

Yayın yönetmeni: Erdem Boz

İngilizce aslından çeviren: Selim Yeniçeri

Kapak uygulama: Tuğçe Ekmekçi

Baskı: Ekosan Matbaacılık, İstanbul

EKOSAN MATBAACILIK

Maltepe Mah. Hastaneyolu Sok. No: 1 (Taral Tarım Binası)

Zeytinburnu - İstanbul

Cilt: Ekosan Matbaacılık, İstanbul

Koridor Yayıncılık, İstanbul, 2019

KORİDOR YAYINCILIK

Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. MB İş Merkezi

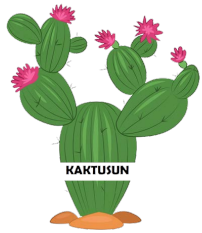
No: 14 Kat: 1 D: 1 Zeytinburnu / İstanbul

Tel.: 0212 – 544 41 41 / 544 66 68 / 544 66 69

Faks.: 0212 – 544 66 70

info@koridoryayincilik.com.tr

BELGESİZ KAÇAK TEKİR

BİR CİNAYETİN PSİKANALİZİ

JED RUBENFELD

Çeviren:
Selim Yeniçeri

BELONGS TO KAKTUS TEAM

Amy'ye
Sadece, her zaman
ve
Sophia ve Lovisa'ya

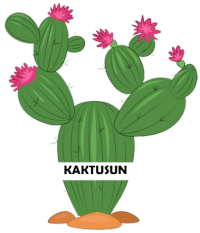
BELONGS TO KARTUS TEAM

1909 yılında, Sigmund Freud, o zamanki öğrencisi Carl Jung ile birlikte, Birleşik Devletler'e hayatı boyunca ilk ve son kez giderken, amacı Worcester, Massachusetts'teki Clark Üniversitesi'nde psikanaliz üzerine bir dizi konferans vermekti. Clark'ın kendisine verdiği fahri doktorluk unvanı, hayatı boyunca aldığı tek akademik onaydı. Ziyareti son derece başarılı olmasına rağmen, Freud ilerleyen yıllarda sürekli olarak, bu ziyaretiyle ilgili sanki Birleşik Devletler'de bir travma yaşamış gibi konuştu. Amerikalılara "vahşiler" diyor, 1909'dan çok uzun zaman öncesinde bile başına dert olan bazı fiziksel rahatsızlıklar için Amerika'yı suçluyordu. Freud'un biyografları bu muamma konusunda şaşkınlığa kapıldılar ve bu açıklanamaz davranışın nedeni olarak Amerika'da önemli bir olay yaşanmış olabileceği fikrini savundular.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

I. KISIM

BELONGS TO KARTUS TEAM

1

Mutluluğun esrarlı bir yanı yoktur.

Mutsuz insanlar birbirlerine benzer. Uzun zaman önce açılmış bazı yaralar, gerçekleşmemiş bazı dilekler, ayaklar altına alınmış gururlar, retle – daha da kötüsü ilgisizlikle – karşılanan aşk kıvılcımları, onlara yapışıp kalır; ya da kendileri onlara yapışır. Dolayısıyla her günlerini dünün bulutları altında yaşarlar. Mutlu insan ise arkasına dönüp bakmaz. İleriye de bakmaz. Böyle bir kişi anda yaşar.

Ama bunun da bir kusuru var. "An" asla bir şeyi veremez: Anlamı. Mutluluğun ve anlamın yolları aynı değildir. Kişi mutluluğu bulmak istiyorsa sadece anda yaşamalı, an *için* yaşamalıdır. Ama eğer anlamı – hayallerinin, sırlarının, hayatının anlamını – bulmak istiyorsa ne kadar karanlık olursa olsun geçmişte, ne kadar belirsiz olursa olsun gelecek için yaşamalıdır. Böylece doğa mutluluk ve anlamı bizim için karıştırır ve bizden aralarında bir seçim yapmamızı bekler.

Kendi adıma, daima anlamı seçmişimdir. 29 Ağustos 1909 pazar akşamı Hoboken Limanı'nda sıcak yüzünden terden sırılsıklam olmuş bir halde Bremen'den gelen Norddeutsche Lloyd buharlı gemisi *George Was-*

BELONGS TO KAKTUS TEAM

hington'ı beklememin nedeni de sanırım buydu. Bu gemi, dünya üzerinde tanışmayı en çok istediğim kişiyi getiriyordu.

Saat 19:00 olmuştu ve gemiden hâlâ iz yoktu. Dostum ve doktor olarak meslektaşım Abraham Brill, benimle aynı nedenden dolayı limanda bekliyordu. Kendini kontrol etmekte zorlanıyor, sürekli kıpırdanıp duruyor ve sigara içiyordu. Hava hâlâ berbat derecede sıcaktı ve her yer balık kokuyordu. Deniz buharlaşıyormuş gibi, suyun üzerinden pek doğal görünmeyen bir sis yükseliyordu. Uzaklardan, denizin üzerinden, kaynakları görünmeyen korna ve düdük sesleri duyuluyordu. Balık avlamak için pike yapan martılar bile görünmüyor, onların da sadece sesleri duyuluyordu. Zihnimde tuhaf ve gülünç bir manzara canlandı; George Washington karaya oturmuştu ve iki bin beş yüz Avrupalı yolcusu Özgürlük Anıtı'nın önünde boğuluyordu. Alacakaranlık basmasına rağmen sıcaklık hâlâ değişmemişti. Beklemeye devam ediyorduk.

Birden, devasa beyaz gemi ortaya çıktı; ufukta bir nokta gibi değil, sislerin arasında bir dev gibi aniden tüm heybetiyle karşımızda belirerek. Limanda bekleyen herkes, şaşkınlıkla ve biraz da irkilerek geri çekildi. Liman işçilerinin ve denizcilerin bağırış çağırışları büyüyü bozdu. Ortalık aniden hareketlenmişti; adamlar halatları yakalayıp bağlamaya çalışıyor, oradan oraya koşturuyorlardı. Birkaç dakika içinde, yüz kadar boşaltma işçisi geminin yükünü indirmeye başladı.

Bana kendisini takip etmem için seslenen Brill, kalabalığın arasından kendine yol açarak ilerledi. Gemiye binmek için yalvardı ama izin verilmedi; kimse gemiye binemez veya inemezdi. Bir saat daha geçtikten sonra,

Brill kolumdan çekiştirdi ve merdivenden inen üç yolcuyu işaret etti. Üçlünün en önündeki son derece bakımlı, seçkin görünüşlü, beyaz saçlı ve beyaz sakallı bir beyefendiydi; Viyanalı psikiyatr Dr. Sigmund Freud'u ilk görüşte tanımıştım.

Yirminci yüzyılın başlarında, New York'ta bir mimari çılgınlık yaşanıyordu. Adına gökdelen denen devasa kuleler birbiri ardına yükselmiş, o zamana dek insan eliyle yapılmış en yüksek binaları bile gölgede bırakmıştı. 1908 yılında Vali McClellan, kırmızı tuğla ve taştan yapılmış kırk yedi katlı Singer Binası'nın dünyanın en yüksek yapısı olduğunu ilan ettiğinde, şapkalar havaya atılarak kutlanmıştı. On sekiz ay sonra, vali aynı gösteriyi Yirmi Dördüncü Cadde'deki elli katlı Metropolitan Life kulesinin açılışında da tekrarlamak zorunda kaldı. Ama daha o zaman bile, Bay Woolworth'un şehir merkezinde yaptıracağı elli sekiz katlı ziguratın temelleri atılıyordu.

Her blokta, bir gün önce boş arsaların bulunduğu yerlerde çelik bina iskeletleri görülüyordu. İnşaat gürültüleri hiç kesilmiyordu. Bunun tek benzeri, yarım asır önce Haussmann Paris'i değiştirirken yaşanmıştı ama New York'ta olayların arkasında tek bir vizyon, herhangi bir birleştirici plan, bir denetim otoritesi yoktu. Sermaye ve spekülasyon her şeyi yönetiyor, inanılmaz bir enerjiyi açığa çıkarıyordu.

Bütün olan bitenlerin erilliği tartışılamazdı. Her biri numaralı iki yüz doğu-batı caddesi ve on iki kuzey-güney ana caddesiyle Manhattan, dev bir ızgaraya benziyordu. Bunların ötesinde, yükselen yapıların yoğunluğu,

tavus kuşlarını hatırlatan süslemeleri, sadece tutkuyu, hırsı, spekülasyonu, rekabeti, hakimiyeti ve hatta şehveti çağrıştırıyordu; yükseklik, boy ve daima para.

Bulvar – New Yorklular o dönemde Elli Dokuzuncu Cadde'den Yüz Elli Beşinci Cadde'ye kadar olan bölgeye Bulvar adını veriyorlardı – üzerindeki Balmoral, yeni büyük yapıların en önemlilerinden biri olarak görülüyordu. Varlığı dahi bir kumardı. 1909 yılında, çok zenginler apartmanlarda değil, hâlâ alçak yapılı evlerinde yaşıyorlardı. Şehirde kısa süre ya da mevsim boyunca kalmak üzere apartman daireleri vardı ama insanların bu binalarda gerçekten yaşayabilecekleri fikrini kabul edemiyorlardı. Balmoral bir iddiaydı: İhtiyaçlar yeterince bol bir şekilde karşılanabilirse, bu binalarda yaşamak konusunda zenginlerin fikri değiştirilebilirdi.

Balmoral on yedi katıyla herhangi bir konut binasından daha yüksek ve daha genişti. Dört kanadı, bütün bir mahalleyi kaplıyordu. Bir Roma havuzunda fokların oynaştığı lobisi, pırıl pırıl parlayan beyaz Carrera mermerleriyle döşenmişti. Her dairenin içinde parlayan avizeler, Murano camından yapılmıştı. En küçük dairenin sekiz odası vardı; en büyüğünde ise on dört yatak odası, yedi banyo, altı metre yükseklikteki tavanıyla bir balo salonu ve hizmetçiler bulunuyordu. Bu dairenin aylık kirası 495 dolardı.

Balmoral'ın sahibi olan Bay George Banwell'in, bu binaya yatırdığı parayı kaybetmesinin imkansız olduğu söyleniyordu. Yatırımcılar toplam 6,000,000 dolar vermişler, Bay Banwell bu paranın tamamını – hiçbir sentine dokunmadan – binayı yapan Amerikan Çelik Üretim Şirketi'ne vermişti. Ama bu firmanın sahibi de yine Bay George Banwell idi ve aslında inşaatın toplam maliyeti 4,200,000 dolardı. 1 ocak 1909'da, Balmoral'ın açılışın-

dan altı ay önce, Bay Banwell dairelerden ikisi dışında tümünün kiralandığını bildirdi. Bu duyuru aslında tamamen uydurmaydı ama insanlar inandı ve bu yüzden üç hafta içinde durum gerçekten de Bay Banwell'in söylediği gibi oldu. Bay Banwell, tıpkı binalar gibi gerçeğin kendisinin de üretilebileceği fikrine inanmış, bu sanatta ustalaşmıştı.

Balmoral'ın dışı, Beaux-Arts okulu tarafından yaptırılmıştı ve muhteşemdi. Çatı katının etrafında, yerden tavana kadar cam pencereleri bulunan dört metrelik beton kemerler yapılmıştı. Bu kemerler en üst kattaki dört yatak odasının tepesine baktığından, dışarıda duran biri içeriyi rahatlıkla görebilirdi. Gerçekten de, 29 Ağustos pazar gecesi Kaymaktaşı Kanadı'nın dışında duran biri, şok edici bir manzarayla karşılaşırdı. İçeride ince yapılı genç bir kadın, yarı çıplak bir halde ayakta duruyor, etrafını saran bir düzine mumun titrek ışığında bileklerinin başının üzerinde birbirine bağlandığı ve boğazına, beyaz ipekten bir erkek kravatının kadının boğulmasına neden olacak ölçüde sıkı bir şekilde sarıldığı görülüyordu.

Bütün vücudu dayanılmaz Ağustos sıcağında parlıyordu. Uzun bacakları ve kolları çıplaktı. Zarif omuzları da neredeyse çıplak bir haldeydi. Kadının bilinci kaybolmak üzereydi. Konuşmaya çalışıyordu. Sorması gereken bir soru vardı. Hatırlıyordu; ama sonra unuttu. Sonra yine hatırladı. "Adım," diye fısıldadı. "Benim adım ne?"

Nihayet karşılaştığım Dr. Freud, hiç de çılgın bir bilim adamına benzemiyordu. Tavırları otoriterdi ve düz-

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

gün sakalı profesyonel bir görüntü sergiliyordu. Bir seksen boylarında, yuvarlak hatlı biriydi ama elli üç yaşında bir adam için oldukça zinde görünüyordu. Mükemmel bir kumaştan yapılmış takım elbise giymiş, kravat takmış ve aksesuar olarak bir köstekli saat seçmişti. Bütün bunlar dikkate alındığında, kendisini rahatsız eden tıbbi sorunları da düşünülürse, bir haftalık deniz yolculuğu yapmış biri için son derece rahat görünüyordu.

Gözleri tamamen farklı bir hikayeydi. Brill beni bu konuda uyarmıştı. Freud gemiden inerken, gözlerinde korkutucu pırıltılar vardı; sanki bir an sonra kendini kaybedecek, öfkeye kapılacakmış gibi görünüyordu. Belki de Avrupa'da uzun süre boyunca katlandığı iftiralar, onu sürekli asık suratlı bir adam haline getirmişti. Belki de Amerika'da olmaktan dolayı memnun değildi. Altı ay önce, Clark Üniversitesi'nin yöneticisi Rektör Hall – aynı zamanda patronum – kendisini Birleşik Devletler'e davet ettiğinde, Freud bizi geri çevirmişti. Nedeninden emin değildik. Hall ısrar etmişti. Freud'a üniversitenin kendisine en yüksek akademik onuru vermek ve onu yirminci yıl kutlamalarının onur konuğu olarak tanıtmak istediğini söylemiş, psikanaliz üzerine bir dizi konferans vermesinin planlandığını da belirtmişti; üstelik bu konferanslar Amerika'da bir ilk olacaktı. Freud sonunda kabul etmişti. Şimdi kararından dolayı pişmanlık mı duyuyordu?

Hayır, bütün bu spekülasyonlar, çok geçmeden fark ettiğim gibi, asılsızdı. Merdivenden iner inmez, Freud bir puro yaktı – Amerikan topraklarında yaptığı ilk şey buydu – ve o anda yüzündeki kasvet kaybolarak yerini sıcak bir gülümseme aldı. Derin bir nefes aldı ve etrafına bakınarak limandaki kargaşayı izledi.

Brill, Freud'u sıcak bir şekilde karşıladı. Birbirlerini Avrupa'dan tanıyorlardı; Brill, Viyana'dayken Freud'un evine bile gitmişti. Bana o akşamı – antika eşyalarla, sevimli çocuklarla dolu bir Viyana evi ve saatler süren heyecan verici konuşmalar – o kadar çok anlatmıştı ki her şeyi sanki ben de oradaymışım gibi biliyordum.

Aniden bir grup muhabir ortaya çıktı; Freud'un etrafında toplandılar ve sorular yağdırmaya başladılar. Çoğu, Almanca konuşuyordu. Freud neşeli bir tavırla cevaplar verdi ama bir röportajın böylesine hazırlıksız bir şekilde yapılması onu şaşırtmış gibiydi. Sonunda Brill onları uzaklaştırdı ve beni kolumdan çekiştirdi.

"Sizi Dr. Stratham Younger ile tanıştırmama izin verin," dedi Brill, Freud'a; "Harvard Üniversitesi'nden yeni mezun oldu ve şimdi Clark'ta ders veriyor. Hall onu New York'ta geçireceğiniz hafta boyunca size yardımcı olmak üzere görevlendirdi. Younger'ın en yetenekli Amerikalı psikanalist olduğu şüphe götürmez bir gerçek. Elbette ki aynı zamanda tek Amerikalı psikanalist olduğunu da belirtmeliyim."

"Ne?" dedi Freud. "Sen kendine analist demiyor musun, Abraham?"

"Kendime Amerikalı demiyorum," dedi Brill. "Ben Bay Roosevelt'in 'üstü çizili' kabul ettiği Amerikalılardanım; yani bu ülkede yeri olmayanlardan."

Freud bana döndü. "Küçük hareketimizin yeni bir üyesiyle karşılaşmak," dedi mükemmel bir İngilizce ile, "bana daima zevk vermiştir; özellikle de bu konuda çok umutlu olduğum Amerika'da." Clark'ın kendisine verdiği fahri unvan için Başkan Hall'a teşekkür etmemi istedi.

"Onur bize ait, efendim," diye cevap verdim. "Ama maalesef henüz bir psikanalist olduğumu iddia edemem."

"Aptal olma," dedi Brill, "elbette öylesin." Sonra beni Freud'un iki yol arkadaşıyla tanıştırdı. "Younger, Budapeşte'den ünlü Sándor Ferenczi ile tanış; adı tüm Avrupa'da zihin hastalıklarıyla birlikte anılır. Ve bu bey de, Zürih'ten ünlü Carl Jung; *Dementia* adlı eseri bir gün bütün uygar dünyada saygıyla anılacak."

"Çok memnun oldum," dedi Ferenczi, güçlü Macar aksanıyla, "çok mutlu oldum. Ama lütfen Brill'e aldırmayın; kimse aldırmıyor zaten, bana inanın." Ferenczi, otuzlu yaşlarının sonlarında, saçları kırlaşmaya başlamış, dost canlısı bir adamdı ve beyaz bir takım elbise giymişti. Brill ile yakın dost olduklarını anlamak zor değildi. Fiziksel açıdan güzel bir zıtlık oluşturuyorlardı. Brill tanıdığım en kısa boylu adamlardan biriydi; hep kısık gözle bakardı ve tepesi düz bir başı vardı. Buna karşılık Ferenczi, uzun boylu olmasa bile uzun kollara, uzun parmaklara, uzun kulaklara sahipti ve dökülmeye başlamış saçları yüzünü daha da uzun gösteriyordu.

Ferenczi'yi daha ilk görüşte sevmiştim ama daha önce hiç dirençsiz uzanan bir eli sıkmadığım için farkında olmadan biraz fazla sıktım. Çok utanç vericiydi: Hafifçe inleyerek elini ezilmiş gibi aniden geri çekti. İçtenlikle özür diledim ama kendisi "Amerikan tarzını hemen öğrenmeye başladığı için" memnun olduğunu söyledi; elbette, karşılığında kibarca başımı onaylamakla yetinebildiğim bir vurguyla yapmıştı bunu.

Otuzlu yaşlarının ortalarında gibi görünen Jung, tamamen farklı bir izlenim uyandırıyordu. Boyu 1.80'den uzun, asık suratlı, mavi gözlü, koyu renk saçlı, kartal gibi kıvrık ve sivri burunlu bir adamdı; bıyıklarını kalem gibi incecik kesmişti ve oldukça geniş bir alnı vardı. Freud'un rahatlığına sahip olmasa da, kadınlara oldukça çe-

kici geldiği şüphesizdi. Elimi tutuşu sağlam ve çelik gibi soğuktu. Dimdik duruşuyla İsviçre Muhafız Ordusu'nda görev yapmış biri izlenimi uyandırıyordu; tabii yuvarlak bilim adamı gözlüğü onu hemen ele veriyordu. Jung'un elini sıkarken, Bill'in Freud ve Ferenczi için hissettiği yakınlığın belirtilerinden eser yoktu.

"Yolculuğunuz nasıl geçti, baylar?" diye sordu Brill. Henüz hiçbir yere gidemiyorduk, çünkü konuklarımızın bagajlarının alınması gerekiyordu. "Umarım çok yorgun değilsinizdir?"

"Harikaydı," dedi Freud. "İnanmayacaksınız ama Günlük Hayatta Psikopatoloji adlı kitabımı okuyan bir kamarota rastladım."

"İnanmıyorum!" dedi Brill. "Kitabı ona Ferenczi vermiş olmalı."

"Vermek mi?" diye haykırdı Ferenczi. "Ben böyle bir şey…"

Freud, Brill'in yorumunu duymazdan geldi. "Belki de meslek hayatımın en tatmin edici anlarından biriydi ama bunu pek sık yaşadığımı söyleyemem. Yine de, ün bize doğru geliyor, dostlarım: Ün. Yavaş ama kesin bir şekilde."

"Yolculuğunuz uzun sürdü mü, efendim?" diye sordum ve hemen kendimi aptal gibi hissettim.

"Bir hafta," diye cevap verdi Freud. "Bu süreyi olabilecek en üretken şekilde geçirdik. Birbirimizin rüyalarını analiz ettik."

"Ulu Tanrım," dedi Brill. "Keşke ben de orada olsaydım. Peki sonuçlar nasıldı?"

"Şey, biliyor musunuz," dedi Ferenczi, "analiz toplum içinde çırılçıplak soyunmaya benziyor biraz. Başlangıçtaki aşağılanmayı aştıktan sonra, kendini oldukça tazelenmiş hissediyorsun."

"Hastalarıma da hep bunu söylerim," dedi Brill, "özellikle de kadınlara. Peki ya siz, Jung? Siz de aşağılanmayı tazeleyici buldunuz mu?"

Brill'den yaklaşık otuz santim uzun olan Jung, ona bir laboratuar numunesine bakar gibi baktı. "Üçümüzün birbirimizi analiz ettiğimizi söylemek pek de doğru olmaz," dedi.

"Doğru," diye onayladı Ferenczi. "Jung ve ben karşılıklı kılıç tokuştururken, daha ziyade Freud bizi analiz etti."

"Ne?" diye haykırdı Brill. "Yani ikiniz de Usta'yı analiz etme cesareti bulamadınız mı?"

"Kimseye izin verilmedi," dedi Jung.

"Evet, evet," dedi Freud, bilgece bir gülümsemeyle. "Ama size sırtımı döner dönmez, beni öldüresiye analiz edersiniz hemen, değil mi, Abraham?"

"Şey, bunu gerçekten yaparız," diye cevap verdi Brill, "çünkü hepimizi iyi evlatlarız ve hepimiz Oedipal görevimizi biliyoruz."

Şehrin üst kesimlerinden birindeki apartman dairesinde, kızın arkasındaki yatağın üzerine bazı aletler bırakılmıştı. Soldan sağa doğru: Kemik saplı ve sağ açılı bir tıraş bıçağı; yaklaşık altmış santim uzunluğunda siyah deriden bir binici kırbacı; küçükten büyüğe doğru dizilmiş üç ameliyat bıçağı ve yarıya kadar şeffaf bir sıvıyla dolu küçük bir şişe. Saldırgan, aletleri inceledi ve içlerinden birini aldı.

Tıraş bıçağının gölgesini karşı duvarda görünce kız başını iki yana salladı. Yine bağırmaya çalıştı ama boğazını saran kumaş parçası yüzünden sesi inilti gibi çıktı.

Kızın arkasından kısık bir ses duyuldu: "Beklememi ister misin?"

Kız başıyla onayladı.

"Bekleyemem." Kurbanın başının üzerinde çaprazlama bağlanmış bilekleri incecik, parmakları zarif, uzun bacakları sütun gibiydi. "Bekleyemem." Çıplak kalçalarından birine olabilecek en nazik şekilde dokunulduğunda kız yüzünü buruşturdu. Tıraş bıçağının jileti kızın yumuşak ve pürüzsüz teni üzerinde kayarken, arkasında parlak kırmızı bir çizgi bıraktı. Sırtı büyük pencerelerin kavisi gibi kıvrılarak gerilirken ve kuzguni saçları sırtından aşağı dökülürken, kız hafifçe inledi. Diğer kalçasına ikinci bir kesik; kız yine inledi ama bu kez sesi daha fazla çıktı.

"Hayır," dedi ses, sakin ve otoriter bir tonla. "Haykırmak yok."

Kız hiçbir şey anlamayarak sadece başını iki yana salladı.

"Farklı bir ses çıkarmalısın."

Kız yine başını iki yana salladı. Konuşmak istiyor, ama konuşamıyordu.

"Evet. Bunu yapmalısın. Yapabileceğini biliyorum. Nasıl yapabileceğini sana anlatmıştım. Hatırlamıyor musun?" Tıraş bıçağı şimdi yatağa bırakılmıştı. Karşı duvarda, titreşen mum ışığında, kız yükselen deri binici kırbacının gölgesini gördü. "Bunu istiyorsun. İstiyormuş gibi bir ses çıkar. O tür bir ses çıkarmalısın." Kızın boğazını saran ipek kravat nazikçe ama karşı konulmaz bir şekilde daha da sıkılaştı. "Çıkar o sesi."

Kız kendisine emredileni yapmaya çalıştı ve hafifçe inledi; bir kadının yalvaran, arzulu inleyişi; daha önce hiç çıkarmadığı türden bir ses.

"Güzel. İşte böyle."

Beyaz kravatın ucunu bir elinde tutan saldırgan, diğer elinde tuttuğu kırbacı kızın sırtına indirdi. Kız yine bir ses çıkardı. Bir kırbaç daha; bu kez daha sert. Kız hay-

kıracak gibi oldu ama son anda kendini kontrol edebildi ve bunun yerine hafifçe inledi.

"Bu daha iyi." Bir sonraki darbe kızın sırtına değil, hemen altına indi. Kız ağzını açtı ama aynı anda kravat kızın boğazını daha da sıkmaya başladı. Kızın iniltisi daha içten çıktı ve bu, saldırganın hoşuna gitti. Kamçı kızın vücudunun en yumuşak noktalarına giderek daha sert ve daha gürültülü bir şekilde tekrar tekrar inerken, giysileri parçalandı ve beyaz teninin üzerinde kırmızı izler kaldı. Her darbede, kavurucu acıya rağmen, kız kendisine söylendiği gibi inliyor ve sesi de giderek yükseliyordu.

Darbeler ansızın kesildi. Aslında çok uzun zaman önce olduğu yere çökebilirdi ama tavandan sarkan ve bileklerini saran ip onu ayakta tutuyordu. Vücudunun çeşitli yerlerinde sıyrıklar, yırtıklar vardı ve yer yer kan süzülüyordu. Bir an için her yer kardı; sonra titrek ışık geri döndü. Kız ürperdi.

Gözlerini açtı. Dudakları kıpırdadı. "Bana adımı söyle," diye fısıldamaya çalıştı ama kimse duymadı.

Kızın güzel boynunu inceleyen saldırgan, ipek kravatı biraz gevşetti. Kız başı hâlâ arkaya yatmış halde bir an rahatça nefes aldı. Sonra boğazını saran kravat bir kez daha sıkıldı.

Kız artık net göremiyordu. Ağzını kapatan bir el hissetti; parmaklar dudaklarını nazikçe okşuyordu. Sonra o parmaklar kravatı daha da sıktı; o kadar ki boğulma hissi kayboldu. Ardından mum ışığı da söndü ve bir daha geri dönmedi.

"Nehrin aşağısında bir tren mi var?" diye sordu Sándor Ferenczi, inanamayan bir tavırla.

Brill ve ben ona böyle bir trenin sadece var olmakla kalmadığını, aynı zamanda ona bineceğimizi söyledik. Hudson Nehri'ni geçen yeni tünele ek olarak, Hoboken tünelinde yeni bir özellik daha vardı: Tam ölçekli bir bagaj servisi. Birleşik Devletler'e gelen bir yolcunun yapması gereken tek şey, bagajının üzerine Manhattan'da kalacağı otelin adını yazmaktı. Hamallar bagajları trenin bagaj vagonuna yükler, diğer uçta başka hamallar geri kalanını hallederdi. Bu hizmetin sağladığı rahatlıkla, nehre bakan perona çıktık. Güneş batarken sis biraz kalkmış, Manhattan'ın gökyüzünü ve elektrik ışıklarıyla dolu manzarasını gözler önüne sermişti. Konuklarımız şehrin büyüklüğüne ve bulutlara uzanır gibi yükselen gökdelenlere hayranlıkla bakıyorlardı.

"Burası dünyanın merkezi," dedi Brill.

"Dün gece rüyamda Roma'yı gördüm," diye cevap verdi Freud.

Hepimiz devam etmesini sabırsızlıkla bekliyorduk; en azından ben öyleydim.

Freud purosundan bir nefes çekti. "Tek başıma yürüyordum," dedi. "Gece henüz çökmüştü; şimdi olduğu gibi. Rastladığım bir mağaza vitrininde bir mücevher kutusu gördüm. Bu elbette ki bir kadın anlamına gelir. Sonra şaşkınlıkla etrafıma bakındığımda, genelevlerle dolu bir mahalleye girmiş olduğumu anladım."

Freud'un öğretilerinin geleneksel cinsel ahlaka bir meydan okuma olup olmadığı tartışması başladı. Jung öyle olduğunu savunuyordu; gerçekten de, konunun bu yönünü göremeyenlerin Freud'u anlayamayacaklarını savunuyordu. Ona göre psikanalizin bütün amacı, toplumun yasaklamalarının cahilce ve sağlıksız olduğunu öngörmesiydi. Freud'un keşiflerini anladıklarında, insan-

ların uygar ahlak değerlerine uymasını sağlayacak tek şey korkaklık olabilirdi.

Brill ve Ferenczi şiddetle karşı çıkıyorlardı. Psikanaliz, bir insanın gerçek cinsel isteklerinin farkında olmasını gerektiriyordu; onlara yenilmesini değil. "Bir hastanın rüyasını dinlediğimizde," dedi Brill, "onu yorumlarız. Hastaya ifade ettiği bilinçaltı isteklerini tatmin etmesini söylemeyiz. En azından ben bunu yapmam. Ya siz, Jung?"

Brill ve Ferenczi fikirlerini tartışırken, arada bir Freud'a kaçamak bakışlar attıklarını fark ettim; sanırım ondan onay görmeyi umuyorlardı. Jung ise bunu yapmıyordu. Ya kendi fikirlerine son derece güveniyordu ya da güveniyormuş gibi yapıyordu. Freud'a gelince; iki tarafa da karışmıyor, sadece o anki tartışmayı dinliyordu.

"Bazı rüyaların yoruma ihtiyacı olmaz," dedi Jung, "bunun yerine eylem gerektirirler. Herr Profesör Freud'un dün gece gördüğü fahişelerle ilgili rüyasını ele alalım. Bunun anlamı kesin: Bastırılmış libidonun yeni bir dünyaya varışın beklentisiyle dürtülmesi. Böyle bir rüya hakkında konuşmanın hiçbir anlamı yoktur." Jung, Freud'a döndü. "Neden eyleme geçmiyorsunuz? Amerika'dayız; istediğimiz her şeyi yapabiliriz."

Freud ilk kez araya girdi. "Ben evli bir erkeğim, Jung."

"Ben de öyle," diye cevap verdi Jung.

Freud başıyla onaylayarak bir kaşını kaldırdı ama cevap vermedi. Gruba artık trene binme zamanının geldiğini bildirdim. Freud korkulukların üzerinden son bir bakış attı. Yüzlerimize sert bir rüzgar vurdu. Hepimiz Manhattan'ın ışıklarına bakarken, Freud gülümsedi. "Onlara ne getirdiğimizi bilselerdi."

2

1909 yılında, New York'ta küçük bir aletin kullanımı geniş çapta yayılmaya, iletişimi hızlandırırken insan ilişkilerinin doğasını sonsuza dek değiştirmeye başlamıştı: Telefon! 30 Ağustos pazartesi sabahı saat 8:00'de, Balmoral'ın müdürü sedef kakmalı ahizeyi bakır yuvasından aldı ve binanın sahibine telaşlı bir telefon açtı.

Bay George Banwell, müdürün on altı kat üstünden cevap verirken, Travertine Kanadı'nda kendisi için ayırdığı çatı katı dairesindeki telefon kabinini kullanmıştı. Kendisine, Kaymaktaşı Kanadı'ndan Bayan Riverford'un dairesinde ölü bulunduğu, muhtemelen cinayete kurban gittiği veya daha kötüsü olduğu bildirildi. Onu bir hizmetçi bulmuştu.

Banwell hemen cevap vermedi. Hat uzunca bir süre sessiz kaldıktan sonra müdürün sesi tekrar duyuldu: "Orada mısınız, efendim?"

Banwell ciddi bir ses tonuyla karşılık verdi: "Herkesi dışarı çıkar. Kapıyı kilitle. Kimse içeri girmesin. İnsanlara, işlerine değer veriyorlarsa sessiz olmalarını söyle." Sonra New York'un valisi olan eski bir arkadaşını aradı. Konuşmalarının sonunda Banwell şöyle dedi: "Binaya herhangi bir polisin girmesine tahammül edemem, McClellan. Tek bir üniformalının bile. Aileye ken-

dim bildireceğim. Riverford okul arkadaşımdı. Babasını kastediyorum; zavallı adam."

"Bayan Neville," diye seslendi vali, sekreterine, telefonu kapatırken, "bana hemen Hugel'i bağlayın."

Charles Hugel, New York'taki şüpheli ölüm olaylarını araştıran baş yetkiliydi. Herhangi bir dava cinayet masasına havale edilmeden önce, cinayetten şüphelenilen bir cesedi Hugel'in görmesi gerekirdi. Bayan Neville, Bay Hugel'in dışarıda beklediğini söyledi.

McClellan gözlerini kapadı ve başıyla onayladı. "Mükemmel," dedi. "Onu içeri gönderin."

Kapı daha arkasından kapanmadan önce, Müfettiş Hugel şehir morgundaki endişe verici şartlarla ilgili öfkeli tiradına başlamıştı bile. Daha önce de bir sürü şikayet duymuş olan vali onun konuşmasını yarıda kesti. Balmoral'daki durumu müfettişe anlattı ve ona sivil bir araçla olay yerine gitmesini emretti. Binada kalanlar polisin varlığından haberdar olmamalıydılar. Daha sonra bir dedektif gönderilecekti.

"Ben mi?" dedi müfettiş. "Büromdan O'Hanlon da bunu yapabilir."

"Hayır," diye itiraz etti vali. "Bizzat senin gitmeni istiyorum. George Banwell eski bir dostumdur. Deneyimli ve gizliliğine güvenebileceğim birine ihtiyacım var. Sen elimde kalan birkaç sağlam adamdan birisin."

Müfettiş homurdandı ama sonunda teslim oldu. "Ama iki şartım var. Öncelikle, binanın yöneticisi her kimse, hiçbir şeye ama hiç bir şeye, dokunulmaması gerektiği kendisine hemen bildirilmeli. Deliller ben oraya gitmeden bozulursa, bir cinayeti çözmem imkansız hale gelir."

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Kesinlikle mantıklı ve haklı bir istek," dedi vali. "Başka?"

"Soruşturma üzerinde tam yetkim olacak; dedektifi seçmek de dahil."

"Anlaştık," dedi vali. "Teşkilattaki en deneyimli adamı alabilirsin."

"İşte benim istemediğim de tam olarak bu," dedi müfettiş. "En azından bir kez olsun bir cinayeti ben çözdükten sonra krediyi üzerine almayacak bir dedektif istiyorum. Yeni biri var; Littlemore. İstediğim kişi o."

"Littlemore mu? Harika," dedi vali, dikkatini masasının üzerinde duran kağıt yığınlarına vererek. "Bingham onun elimizdeki en akıllı adamlardan biri olduğunu söylüyordu."

"En akıllı mı? Mükemmel bir salaktır."

Vali irkildi. "Öyle düşünüyorsan, Hugel, neden onu istiyorsun?"

"Çünkü satın alınamaz; en azından şimdilik."

Müfettiş Hugel, Balmoral'a geldiğinde, kendisine Bay Banwell'i beklemesi söylendi. Hugel bekletilmekten nefret ederdi. Elli dokuz yaşındaydı ve hayatının son otuz yılını devlet hizmetinde geçirmişti; bunun büyük bölümünü de yüzüne grimsi bir ton çalan sağlıksız şehir morglarında. Kalın camlı gözlük takıyordu ve çökük yanaklarıyla kalın bir bıyığı vardı. Kulaklarının arkasından fışkıran uzun kıllar hariç, tamamen keldi. Hugel kolay heyecanlanan bir adamdı. Dinlenirken bile, şakaklarındaki çıkıntılar yeni başlamış bir apopleksi izlenimi uyandırırdı.

1909 yılında New York'un şüpheli ölümlerden sorumlu baş yetkilisi olmak özel bir pozisyondu; komuta zinci-

rinde akışın dışında kalan bir pozisyon. Kısmen tıbbi uzman, kısmen adli tıp uzmanı, kısmen savcı olarak, müfettiş doğrudan valiye karşı sorumluydu. Polis teşkilatındaki kimseye hesap vermek zorunda değildi; hatta şube müdürüne bile. Ama buna karşılık, polis teşkilatındaki kimse de ona karşı sorumlu değildi; en düşük seviyedeki devriye memuru bile! Hugel, polis teşkilatını küçük görüyordu, çünkü onları büyük ölçüde beceriksiz ve tamamen ahlaksız olarak, kısmen de haklıydı. Vali aldığı rüşvetlerle zengin olduğu belli olan Emniyet Amiri Byrnes'ın emekliliğini ele aldığında, müfettiş buna karşı çıkmıştı. Sanattan zerre kadar anlamayan ve resmi soruşturma yapmanın inceliklerini bilmeyen yeni emniyet amirine de karşı çıkmıştı. Aslında, kendisi vermediği sürece, alınan her bakanlık kararına karşı çıkardı. Ama işini iyi bilirdi. Teknik açıdan doktor olmasa da, tıp fakültesinde üç yıl okumuştu ve yardımcıları olarak hizmet eden doktorlara kıyasla otopsi konusunda çok daha etkili bir uzmandı.

Sinir bozucu on beş dakikadan sonra, Bay Banwell nihayet ortaya çıktı. Aslında Hugel'den çok daha uzun boylu değildi ama ona tepeden bakar gibiydi. "Siz kimsiniz?" diye sordu Banwell.

"New York şüpheli ölümler baş yetkilisi," dedi Hugel, buyurgan bir tavırla. "Cesede sadece ben dokunacağım. Delillerdeki en küçük bozulma dahi, adaletin engellenmeye çalışılması olarak değerlendirilecek. Anlaşıldı mı?"

George Banwell elbette ki müfettişten daha uzun, daha yakışıklı, daha iyi giyimli ve çok ama çok daha zengindi ve bunun kesinlikle farkındaydı. "Saçmalık," dedi. "Beni takip et. Binamın içindeyken sesini de alçak tut."

Banwell, Kaymaktaşı Kanadı'nın en üst katına kadar çıktı. Müfettiş Hugel dişlerini sıkarak onu takip etti.

Asansörde tek kelime bile konuşmadılar. Kararlı bir tavırla bakışlarını zemine sabitleyen Hugel, Bay Banwell'in mükemmel ütülü ince çizgili pantolonunu ve parıltılı ayakkabılarını inceledi; ikisinin bir müfettişin takım elbisesinin, kravatının, şapkasının ve ayakkabılarının toplamından daha pahalı olduğu şüphesizdi. Bayan Riverford'un dairesinin önünde nöbet tutan bir hizmetli kapıyı açtı. Banwell sessizce öne geçti ve Hugel'i, apartman müdürünü ve hizmetliyi uzun bir koridordan geçirerek kızın yatak odasına getirdi.

Neredeyse tamamen çıplak ceset, griye çalan rengiyle, gözleri kapalı bir şekilde yerde yatıyor, koyu renk saçları pahalı bir Şark halısının karmaşık desenlerine karışıyordu. Kız hâlâ çok güzeldi – kolları ve bacakları hâlâ zarafetini koruyordu – ama boynunda çirkin bir kızıllık vardı ve vücudu kırbaç izleriyle doluydu. Bilekleri hâlâ bağlıydı ve başının arkasında duruyordu. Müfettiş hızlı adımlarla cesede yaklaştı ve başparmağını bileklerin üzerine bastırarak nabzını yokladı.

"Nasıl... Nasıl ölmüş?" diye sordu Banwell, ciddi bir ses tonuyla. Kollarını göğsünde kavuşturmuştu.

"Anlayamadınız mı?" diye sordu müfettiş.

"Anlayabilsem sorar mıydım?"

Hugel yatağın altına baktı. Ayağa kalktı ve cesedi farklı açılardan inceledi. "Boğularak öldürüldüğünü söyleyebilirim. Çok yavaş bir şekilde."

"Teca..." Banwell soruyu tamamlayamadı. "Anlarsınız."

"Muhtemelen," dedi müfettiş.

Hugel kırmızı bir tebeşirle cesedin etrafına 2-2.5 metre çapında bir daire çizdi ve kimsenin dairenin içine girmemesini emretti. Odayı inceledi. Her şey son derece düzenliydi; pahalı yatak örtüleri bile özenli bir şekilde düzeltilmişti. Müfettiş kızın dolabını, şifoniyerini, mü-

cevher kutularını açıp baktı. Hiçbir şey eksik görünmüyordu. Gardırobun içinde payetli elbiseler düzgün bir şekilde asılmıştı. Çekmeceler düzgün şekilde katlanmış dantelli iç çamaşırlarıyla doluydu. Elmas bir bilezik, onu tamamlayan küpeler ve bir gerdanlıkla birlikte gece mavisi kadife bir kutunun içinde, şifoniyerin üzerinde duruyordu.

Hugel odaya kimlerin girdiğini sordu. Müdür sadece cesedi bulan hizmetçinin girdiğini söyledi. O zamandan beri daire kilitliydi ve kimse girmemişti. Müfettiş hizmetçiyi çağırdı ama kız önce yatak odasının kapısından girmek istemedi. On dokuz yaşında, İtalyan kökenli güzel bir kızdı. Uzun bir etek giymiş, yere kadar inen beyaz bir önlük takmıştı. "Küçük hanım," dedi Hugel, "odada herhangi bir şeyi elledin mi?"

Hizmetçi başını iki yana salladı.

Yerde bir ceset bulunmasına ve patronu kendisine bakmasına rağmen, kız kendini topladı ve müfettişin gözlerine baktı. "Hayır, efendim."

"İçeri herhangi bir şey getirdin mi? Herhangi bir şeyi dışarı çıkardın mı?"

"Ben hırsız değilim," dedi kız.

"Herhangi bir mobilyayı veya giysiyi yerinden oynattın mı?"

"Hayır."

"Çok güzel," dedi Müfettiş Hugel. "Kız gidebilir."

"Burada kalacak," dedi Banwell.

Hugel bir kaşını kaldırarak Balmoral'ın sahibine baktı. Cebinden küçük bir defter ve bir kalem çıkardı. "Adı?"

"Kimin adı?" dedi Banwell, müdürü ürküten bir homurtuyla. "Benim adım mı?"

"Ölenin adı."

"Elizabeth Riverford," diye cevap verdi Banwell.

"Yaşı?" diye sordu Müfettiş Hugel.

"Nereden bileyim?"

"Anladığım kadarıyla ailesinin yakın dostuymuşsunuz."

"Babasını tanıyorum," dedi Banwell. "Chicagolu'dur. Banker."

"Anlıyorum. Acaba sizde adresi var mı?" diye sordu müfettiş.

"Elbette var."

İki adam dik dik birbirlerine baktılar.

"Acaba bana adresi verme nezaketini gösterir miydiniz?" diye sordu Hugel.

"McClellan'a veririm," dedi Banwell.

Hugel yine dişlerini sıkmaya başladı. "Bu soruşturmanın sorumlusu benim, vali değil."

"Soruşturmanın sorumluluğunu ne kadar sürdüreceğini görürüz," diye cevap verdi Banwell, müfettişe görevini tamamlaması için baskı yaptığını hissettirerek. Riverford ailesi, Banwell'in açıkladığına göre, kızın cesedinin eve gönderilmesini istiyordu ve Banwell bunun gerçekleşmesini hemen sağlayacaktı.

Müfettiş buna asla izin veremeyeceğini söyledi: Eğer durum bir cinayetse, kurbanın cesedi kanunlara göre otopsi için alıkonulmalıydı.

"Bu ceset olmaz," dedi Banwell. Müfettişe, emirlerinin netleştirilmesini istiyorsa valiyi arayabileceğini söyledi.

Hugel ancak bir yargıçtan emir alabileceğini açıkladı. Eğer biri bu cesedin otopsi için şehre götürülmesini engellemeye kalkışırsa, kanunen hak ettikleri suçlamalarla karşılaşacaktı. Bu açıklama Bay Banwell'i etkilemediğinde, müfettiş, *Herald*'da özellikle cinayet ve adaleti engelleme konularını haber yapmaya değer bulan bir

muhabir tanıdığını söyledi. Banwell sonunda gönülsüzce teslim oldu.

Müfettiş Bertillon fotoğraf makinesini yanında getirmişti. Artık kullanabilirdi. Banwell fotoğraflar *Herald*'a gittiği takdirde müfettişin bir daha New York ya da başka bir yerde asla iş bulamayacağını söyledi. Hugel cevap vermedi; o anda tuhaf bir inilti odayı doldurmaya başladı. En ince notadan çalan bir keman sesi gibiydi. Kaynağı belli değildi; aynı anda her yerden geliyor gibiydi. Giderek yükseldi, yükseldi ve sonunda bir ulumaya dönüştü. Hizmetçi bir çığlık attı. Kızın sesi kesildiğinde, odada çıt çıkmıyordu.

Sessizliği bozan Bay Banwell oldu. "Bu da neydi böyle?" diye sordu müdüre.

"Bilmiyorum, efendim," diye cevap verdi müdür. "İlk kez olmuyor. Acaba duvarların içinde bir hareket olabilir mi? Belki binanın ek kısımları yerleşiyordur?"

"Ne olduğunu bulun," diye emretti Banwell.

Müfettiş fotoğrafları bitirdiğinde, oradan ayrılacağını ve cesedi de yanında götüreceğini açıkladı. Çalışanları veya komşuları sorguya çekmek – sonuçta onun işi değildi – veya Dedektif Littlemore'u beklemek gibi bir niyeti yoktu. Ceset hemen buzluğa konmazsa, bu sıcakta çabucak çürümeye başlardı. İki asansör görevlisinin yardımıyla, kızın cesedini bir yük asansörüyle bodrum kata indirdiler ve oradan müfettişin şoförünün beklediği bir ara sokağa çıkardılar.

İki saat sonra Dedektif Jimmy Littlemore geldiğinde – üniformasız olarak – biraz şaşkındı. Valinin habercilerinin Littlemore'u bulması iki saat sürmüştü; dedektif, Centre Street'te hâlâ inşaat halinde olan yeni polis merkezinin bodrumundaydı ve bir atış poligonunda talim yapıyordu. Littlemore'a, olay yerinde tam bir inceleme

yapma görevi verilmişti. Ama sadece bir cinayet mahalli bulamamakla kalmamış, bir kurban da bulamamıştı. Bay Banwell onunla konuşmayacaktı. Personel de konuşmaya hiç istekli görünmüyordu.

Dedektif Littlemore'un sorgulama fırsatı bile bulamadığı bir personel vardı: Cesedi bulan hizmetçi. Müfettiş Hugel gittikten sonra ve dedektif gelmeden önce, müdür kızı odasına çağırmış ve içinde bir aylık maaşının bulunduğu bir zarfı kendisine vermişti; ama 30 Ağustos olduğu için bir günlük ücretini düşerek. Kıza onu işten çıkardığını söylemişti. "Üzgünüm, Betty," demişti. "Çok üzgünüm."

Pazartesi günü kimse kalkmadan, Hotel Manhattan'ın göz alıcı kubbeli salonunda sabah gazetelerini inceledim. Burası, Freud, Jung ve Ferenczi ile birlikte bir hafta boyunca kullanabilmem için Clark Üniversitesi tarafından tutulmuştu. Zaten New York'ta yaşayan Brill'in kalacak yere ihtiyacı yoktu. Gazetelerin hiçbirinde, Freud'un gelişi veya Clark'da yapacağı konuşmayla ilgili herhangi bir haber yoktu. Sadece New Yorker Staats-Zeitung konuya değinmişti ve o da "Viyana'dan Dr. Freund'un gelişi"ni duyurmuştu.

Asla doktor olmayı istememiştim. Bu, babamın dileğiydi ve onun dilekleri bizim için emirdi. On sekiz yaşımdayken ve hâlâ ailemin Boston'daki evinde yaşarken, Amerika'nın Shakespeare konusundaki en büyük uzmanı olmak istediğimi söylemiştim. O ise şöyle cevap vermişti: Shakespeare konusunda Amerika'nın en berbat uzmanı olabilirdim ama önde ya da arkada olayım, tıp alanında bir kariyer izlemeyi düşünmediğim sürece,

Harvard'ın ücretini ödemek için kendi başımın çaresine bakmak zorundaydım.

Tehdidi beni etkilemedi. Ailemdeki Harvard düşkünlüğü bende yoktu ve eğitimimi herhangi bir yerde tamamlamaktan memnun olacaktım; bunu babama açıkladım. Bu, onunla uzun uzadıya yaptığım tek konuşma oldu.

İşin ilginç yanı, babamın dileğine boyun eğmeye karar verdiğimde, artık benden esirgeyebileceği parası kalmamıştı. 1904 yılında Boston bankalarında yaşanan kriz üç yıl sonra New York'ta yaşanan kadar kötü değildi ama babama yetmişti. Annemin hissesi dahil, her şeyini kaybetmişti. Bir gecede yüzü on yıl yaşlanmıştı; alnında ansızın derin çizgiler oluşmuştu. Annem ona acımam gerektiğini söyledi ama hiç acımadım. Şefkatli Boston'ın sürüler halinde kaçındığı cenazesinde, eğitimime devam edebildiğim takdirde tıp alanında okuyacağımı ilk kez anlamıştım. Ama kararımı gerçekçiliğin mi, yoksa başka bir şeyin mi etkilediğini bilmiyorum.

Ama yıllar geçtikçe aslında acınacak kişinin ben olduğum ortaya çıktı ve Harvard bana acıdı. Babamın cenazesinden sonra, yıl sonunda okuldan ayrılacağımı, çünkü iki yüz dolarlık okul ücretinin gücümü aştığını fakülte idaresine bildirdim. Ama Rektör Eliot ücretten feragat etti. Muhtemelen üçüncü Stratham Younger'ı okul ücretini ödeyemediği için kapı dışarı etmek yerine bedava okumasına izin vermenin Harvard'ın uzun vadede daha fazla yararına olacağını düşünmüş olmalıydı. Nedeni her ne olursa olsun, kalmama izin verdikleri için Harvard yöneticilerine sonsuza dek minnettar olacağım.

Profesör Putnam'ın ünlü nöroloji konferanslarına ancak Harvard'da devam edebilirdim. O zamanlar tıp öğrencisiydim ve burs kazanmıştım ama doktor olmaya pek

hevesli olmadığımı herkes görebiliyordu. Bir bahar sabahı, Putman isterik ve obsesif nevrozlar üzerinde tek ilginç çalışma olarak Sigmund Freud'un "cinsel teoremi"ni açıkladı. Dersten sonra hangi kitapları okuyabileceğimi kendisine sordum. Putnam bana Freud'un en radikal iki keşfini kabul eden Havelock Ellis'i önerdi: Freud'un adına "bilinçaltı" dediği şeyin varlığını ve nevrozun cinsel kökenini. Putnam bana aynı zamanda o sıralarda anormal psikoloji üzerine günlük tutmaya başlamış olan Morton Prince'i de önerdi. Dr. Prince'in yabancı yayınlardan oluşan çok geniş bir kütüphanesi vardı; sonradan öğrendiğime göre, babamı da tanıyordu. Prince beni düzeltmen olarak yanına aldı. Onun sayesinde, Freud'un yayınladığı hemen her şeye ulaşabildim; *Rüya Yorumu*'ndan dünyayı yerinden oynatan *Üç Makale*'ye kadar. Almanca bilgim iyiydi ve Freud'un çalışmalarını okurken yıllardır hissetmediğim bir heyecan duyduğumu fark etmiştim. Freud'un dehası nefes kesiciydi. Yazım tarzı neredeyse şiirseldi. Fikirlerinin doğru olduğu anlaşılırsa, insanlığı ve dünyayı değiştireceği şüphesizdi.

Ama Freud'un *Hamlet* ile ilgili yorumlarına geldiğimde, kanca tamamen yerleşti. Freud'a göre, rüyalar hakkındaki tezinin ortasında iki yüz kelimeden oluşan bir arasöz gibiydi. Ama Batı edebiyatının en ünlü bilmecesinin tamamen yeni bir cevabı oradaydı.

Shakespeare'in *Hamlet* adlı eseri yüzbinlerce kez oynanmıştır; herhangi bir dildeki herhangi bir oyundan çok daha fazla. Edebiyat eserleri içinde hakkında en çok yazılıp düşünülmüş olanıdır. Ama bütün hikayenin temelinde tuhaf bir boşluk vardır: Bütün hikaye, kahramanın bir türlü eyleme geçememesi üzerine kuruludur. Oyun, Hamlet'in babasının katilinden (şimdi Danimarka Kralı olan ve Hamlet'in annesiyle evlenen amcası Claudius)

intikam almamak için öne sürdüğü bir dizi kaçamaklı sözden ve bahaneden oluşur; bu bahanelerin her biri bir öncekinden daha az ikna edicidir ve kendi atıllığı için kendini suçlamasıyla vurgulanır. Ancak onca gecikmeden ve her şey bir enkaza dönüştükten sonra – Ophelia'nın intiharı; amcasının Hamlet için hazırladığı zehirli bir içkiyi annesinin içerek ölmesi; ve Laertes'in zehirli kılıcıyla kendisinin ölümcül bir yara alması – Hamlet sonunda, oyunun son sahnesinde amcasının canını almayı başarır.

Peki, Hamlet neden bir türlü harekete geçmez? Fırsat bulamadığı için değil; Shakespeare, Hamlet'e Claudius'u öldürmesi için sayısız fırsat sunar. Bunu Hamlet'in kendisi bile kabul eder ama yine de sırtını döner. Onu durduran nedir? Bu açıklanamaz tereddüt – görünüşte korkaklık, zayıflık – nasıl olup da üç asır boyunca dünyanın her yanından seyircileri yerlerine mıhlamıştır? Çağımızın en büyük düşünürlerinden Goethe ve Coleridge, bu kayaya saplı kılıcı çıkarmayı denediler ama başaramadılar ve daha düşük seviyedeki yüzlerce düşünür de kendilerini bu uğurda parçaladılar.

Freud'un Oedipal cevabından hoşlanmadım. Dahası, iğrendim. İnanmak istemedim; Oedipus kompleksinin kendisine de öyle. Freud'un çarpıcı teorilerini çürütmem, kusurlarını bulmam gerekiyordu ama başaramadım. Sırtımı bir ağaca dayamış halde, okulun avlusunda günler boyunca, her defasında saatlerce oturarak, Freud ve Shakespeare hakkında kafa patlattım. Freud'un *Hamlet* hakkındaki teşhisi bana giderek karşı konulmaz gelmeye başladı; sadece oyunun bilmecesiyle ilgili ilk tam çözümü getirdiği için değil, aynı zamanda neden daha önce başka birinin çözemediğini de açıkladığı, trajedinin büyüleyici etkisini de gözler önüne serdiği için. Burada, ke-

şiflerini Shakespeare'e uyarlayan bir bilim adamı vardı. Burada ruhla bağlantı kuran tıp söz konusuydu. Dr. Freud'un *Rüya Yorumu*'nun iki sayfasını okuduğumda, geleceğim belirlenmişti. Eğer Freud'un psikoloji teoremlerini çürütemiyorsam, hayatımı onlara adayacaktım.

Bayan Riverford'un yatak odasında Müfettiş Charles Hugel'in hoşuna gitmeyen bir şey vardı. Aslında, iki şey vardı. İlki, duvarlardan gelen o tuhaf sesti; sanki orada sıkışıp kalmış bir hayalet hayata dönmeye çalışır gibiydi. İkincisi oldukça farklıydı. Odada eksik olan bir şey; bundan emindi. Şehirdeki ofisine geri döndüğünde, Hugel adamlarından birini Dedektif Littlemore'a gönderdi.

Hugel'in beğenmediği diğer bir şey de, ofisinin yeriydi. Müfettiş, yeni yapılan muhteşem polis merkezine veya Old Slip'te inşa edilen yeni Birinci Bölge belediye binasına taşınmaya davet edilmemişti. O binaların ikisinde de telefon vardı. Yargıçlar Parthenon'larını alalı çok olmamıştı. Ama kendisi, sadece şehrin baş tıbbi uzmanı değil, aynı zamanda bir sulh yargıcı olmasına ve modern aletlere fazlasıyla ihtiyaç duymasına rağmen, her tarafı dökülen Van den Heuvel binasında terk edilmişti. Binada sıvalar dökülüyordu, her tarafı küf kaplamıştı ve en kötüsü, tavanlar sızdırıyordu. O kahverengimsi sarı lekelerden nefret ediyordu. Bugün ise özellikle nefret ediyordu, çünkü lekelerin büyüdüğünü hissediyor, tavanın aniden açılıp üzerine çökmesinden korkuyordu. Elbette ki bir müfettiş morga yakın olmalıydı; bunu anlıyordu. Ama yeni polis merkezinde neden yeni ve modern bir morgun inşa edilmediğini gerçekten anlayamıyordu.

BELGESİZ KİTAP TEAM

Littlemore rahat bir tavırla müfettişin ofisine girdi. Yirmi beş yaşındaydı. Ne uzun ne de kısa boyluydu. Görünüşünün kötü olduğu söylenemezdi ama diğer yandan, çok iyi göründüğü de söylenemezdi. Kısa kesimli saçları ne koyu ne de açık renkti; kızılımsı olduklarını söylemek daha doğruydu. Seyrek çilleri dışında pek de akılda kalmayacak, dost canlısı, açık bir Amerikalı yüzüne sahipti. Sokakta yanından geçseniz, muhtemelen onu bir kez daha gördüğünüzde hatırlamazdınız. Ama gülümsemesi veya kırmızı kravatı muhtemelen akılda kalırdı.

Müfettiş, Littlemore'a Riverford davası hakkında neler bulduğunu kendisine anlatmasını söyledi. Müfettiş herhangi bir soruşturmanın doğrudan başına getirilmişse, gerçekten özel bir durum var demekti. Dedektif Littlemore sonuç elde edemezse, bunun kendisi için ciddi sonuçları olacağını anlamasını istiyordu.

Ama müfettişin hükümran tavrının dedektifi etkilemediği belliydi. Littlemore daha önce bir davada hiçbir müfettiş ile çalışmamış olmasına rağmen, teşkilattaki herkesin bildiği gibi, yeni emniyet amirinin Hugel'den hoşlanmadığını elbette ki o da sezinliyordu. Cesetler üzerinde çalışmak konusunda gösterdiği heveslilik yüzünden adı "zombi"ye çıkmıştı ve birimde hiçbir gerçek gücü yoktu. Ama iyi huylu bir adam olan Littlemore, müfettişe karşı saygısızlık da etmiyordu.

"Riverford davası hakkında ne biliyorum?" dedi. "Bir bakalım. Maalesef hiçbir şey, Bay Hugel; katilin elli yaşının üzerinde, yaklaşık bir seksen boylarında, bekar, kan görmeye alışkın biri olduğu, Kanal Caddesi'nin aşağısında oturduğu ve son iki gün içinde limanı ziyaret ettiği dışında."

Hugel'in ağzı açık kaldı. "Bütün bunları nereden biliyorsun?"

"Dalga geçiyorum, Bay Hugel. Katil hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Beni oraya neden gönderdiklerini bile bilmiyorum. Parmak izlerini almadınız, değil mi, efendim?"

"Parmak izleri mi?" diye sordu müfettiş. "Elbette hayır. Mahkemeler asla parmak izlerini delil olarak kabul etmez."

"Şey, ben oraya gittiğimde artık çok geçti. Her yer çoktan temizlenmişti. Kızın bütün eşyaları alınmıştı."

Hugel öfkeden deliye dönmüştü. Bunu delilleri ortadan kaldırmak olarak görüyordu. "Ama Riverford hakkında bir şeyler öğrenmiş olmalısın," diye ekledi.

"Şey, oldukça sakin bir tipmiş. Pek konuşmazmış."

"Hepsi bu mu?"

"Oraya yeni gelmiş," dedi Littlemore. "Daha bir-iki ay kadar olmuş."

"Bina haziranda açıldı, Littlemore. Bina sakinleri zaten orada bir-iki aydır oturuyor."

"Ah."

"Dün yanında görülen biri olmuş mu?" diye sordu müfettiş.

"Akşam saat sekiz civarı gelmiş. Yanında kimse yokmuş. Sonrasında da herhangi bir ziyaretçisi olmamış. Dairesine girmiş ve bir daha dışarı çıkmamış; en azından konuştuğum herkesin söylediği bu."

"Düzenli bir ziyaretçisi var mıymış?"

"Hayır. Herhangi birinin onu ziyaret ettiğini hatırlayan yok."

"Onun yaşında biri böylesine büyük bir apartman dairesinde ve New York gibi bir şehirde neden yalnız yaşar ki?"

"Benim bilmek istediğim şey de bu," dedi Littlemore. "Ama Balmoral'da beni oldukça iyi aşağıladılar;

hepsi. Ama liman konusunda ciddiydim, Bay Hugel. Bayan Riverford'un yatak odasının zemininde çamur buldum. Yeni olduğu çok belli. Sanırım limandan gelmiş."

"Çamur mu? Ne renk bir çamur?" diye sordu Hugel.

"Kırmızı. Biraz topraklı."

"O çamur filan değildi, Littlemore," dedi müfettiş, gözlerini devirerek, "benim tebeşirimdi."

Dedektif kaşlarını çattı. "Ben de neden etrafında bir daire çizili diye merak etmiştim."

"İnsanları cesetten uzak tutmak için, beyinsiz!"

"Sadece şaka yapıyorum, Bay Hugel. Gördüğüm şey tebeşiriniz değildi. Tebeşiri gördüm. Çamur şöminenin yanındaydı. Birkaç küçük parça. Ancak büyütecimi kullanırken görebildim. Örneklerimle karşılaştırmak için yanıma alıp eve götürdüm; bütün koleksiyona sahibim. Limandaki iskelelerde bulunan çamura çok benziyor."

Hugel bunu düşündü. Bunun onu ne kadar etkilediğine karar vermeye çalışıyordu. "Limandaki çamur sadece oraya özgü müdür? Başka bir yerden geliyor olamaz mı; örneğin, Central Park'tan?"

"Parktan değil," dedi dedektif. "Bu nehir çamuru, Bay Hugel. Parkta hiç nehir yok."

"Peki, ya Hudson Vadisi?"

"Olabilir."

"Veya Fort Tryon? Orada çok fazla toprak ve çamur çıkartıldı."

"Yani orada çamur olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Tebrik ederim, Littlemore, iyi bir dedektiflik çalışması çıkarmışsın."

"Teşekkürler, Bay Hugel."

"Acaba katilin bir tanımını yapmakla ilgilenir miydin?"

"Kesinlikle."

"Orta yaşlı, zengin ve sağ elini kullanıyor. Daha önce koyu kahverengi olan saçları kırlaşmaya başlamış. Bir seksen boylarında veya biraz daha uzun olabilir. Ayrıca, bana kalırsa kurbanını tanıyordu; hem de yakından."

Littlemore şaşırmıştı. "Ama nasıl?"

"Kızın üzerinden topladığım üç saç teline bak." Müfettiş masasının üzerinde bir mikroskobun yanında duran bir çift dikdörtgen camı gösterdi; camların arasında üç saç teli duruyordu. "Koyu renkliler ama beyaz kısımlar göze çarpıyor; dolayısıyla orta yaşlı bir adam olduğu belli. Kızın boynunun etrafında beyaz ipek havları vardı; muhtemelen bir erkek kravatı. Kızı boğmak için kullanıldığı belli. İpeğin kalitesi birinci sınıf. O halde adamın parası da var demektir. Yaraların hepsinin sağdan sola doğru geldiğine bakılırsa, sağ elini kullandığı şüphesiz."

"Peki kızı tanıdığını nereden biliyorsunuz?"

"Bunu bilmiyorum ama şüpheleniyorum. Şu soruya cevap ver: Bayan Riverford kırbaçlanırken nasıl bir pozisyondaydı?"

"Onu hiç görmedim ki," diye sızlandı dedektif. "Ölüm nedenini bile bilmiyorum."

"Boğulma; göğüs kafesini açtığımda boyun kemiğinin kırılmış olduğunu gördüm ki bu da boğulma teorimi doğruluyor. Güzel bir kırık; tavuğun lades kemiği nazikçe kırılmış gibi. Güzel bir göğüs kafesi olduğunu da eklemeliyim. Mükemmel biçimli kaburgalar; sağlıklı akciğerler ve kalp; onları çıkardığımda, sağlıklı bir dokuyla karşılaştım. Onları elimde tutmak çok keyifliydi. Ama konuya geri dönelim: Bayan Riverford kırbaçlanırken ayakta duruyordu. Bunu, yaralarından süzülen kanın yönünden anlıyoruz. Elleri hiç şüphesiz başının üzerinde

kalın bir iple bağlanmış, bu ip de çok büyük bir olasılıkla tavandaki armatürlere tutturulmuştu. Armatürleri incelediğimde bu teorimi doğrulayan işaretler gördüm. Ya sen? Hayır mı? Pekala, geri dön ve sen de incele. Soru: Elinde sağlam ve kalın bir ip olan bir adam, neden kurbanını nazik ve yumuşak bir ipekle boğar? Çıkarım, Bay Littlemore: Kızın boynunun etrafına çok sert ve tahriş edici bir şey koymak istemiyordu. Neden? Teorem: Çünkü kıza karşı bir şeyler hissediyordu. Şimdi, adamın boyuna gelince, elimizdeki veriler daha kesin. Bayan Riverford bir altmış beş boylarındaydı. Yaralarına bakılırsa, kırbaç darbeleri yaklaşık yirmi santim yukarıdan gelmiş. Dolayısıyla katilin boyu bir seksen veya bir seksenden biraz fazla olmalı."

"Eğer bir şeyin üzerinde durmamışsa," dedi Littlemore.

"Ne?"

"Bir tabure gibi."

"Tabure mi?" diye tekrarladı müfettiş.

"Bu mümkün," dedi Littlemore.

"İnsan birini kırbaçlarken taburenin üzerine çıkmaz, dedektif."

"Neden olmasın?"

"Çünkü bu çok gülünç bir fikir. Kırbaçlarken düşebilir."

"Bir şeye tutunursa düşmez," dedi dedektif. "Bir lamba, bir portmanto, belki bir ip."

"Bunu neden yapsın ki?" diye sordu Hugel.

"Bize kendisinin daha uzun boylu biri olduğunu düşündürmek için."

"Daha önce kaç tane cinayet vakası araştırdın?" diye sordu müfettiş.

"Bu ilk," dedi Littlemore, heyecanla, "dedektif olarak."

Hugel başıyla onayladı. "En azından hizmetçiyle konuşmuş olduğunu umuyorum."

"Hizmetçi mi?"

"Evet, hizmetçi. Bayan Riverford'un hizmetçisi. Ona sıra dışı bir şey fark edip etmediğini sordun mu?"

"Ben... düşündüm ki..."

"Düşünmeni istemiyorum," diye kestirip attı müfettiş. "Araştırmanı istiyorum. Balmoral'a dön ve hizmetçiyle bir daha konuş. Odaya giren ilk kişi oymuş. İçeri girdiğinde tam olarak neler gördüğünü sana anlatmasını iste. Detayları al, anladın mı?"

Beşinci Cadde ile Elli Üçüncü Cadde'nin köşesinde, temizlik amacıyla bile olsa hiçbir kadının giremediği bir salonda, bir uşak parıltılı bir sürahinin içindeki sıvıyı üç kristal kadehe doldurdu. Bu kadehler detaylı bir şekilde oyulmuştu ve bütün bir şişenin içindeki kırmızı şarabı alabilecek kadar derindi. Uşak her birine bir santim kadar kırmızı şarap koydu.

Kadehleri Triumvirate'ye sundu.

Üç adam, ortada duran bir şöminenin etrafına yerleştirilmiş büyük deri koltuklarda oturuyorlardı. Salon çoğu Yunanca, Latince veya Almanca yazılmış üç bin yedi yüz kitabın bulunduğu bir kütüphaneydi. Sönük durumdaki şöminenin bir tarafında, yeşim renkli mermer kaide üzerinde Aristo'nun bir büstü duruyordu. Diğer tarafta, bir antik Hindu büstü vardı. Şöminenin üzerinde oymalı bir duvar panosu göze çarpıyordu; arka planı oluşturan alevlerin önünde, sinüs kıvrımlı bir yılan duruyordu. Alt tarafta büyük harflerle CHARAKA kelimesi yazılıydı.

Adamların pipolarından yükselen duman, başlarının üzerindeki yüksek tavanı okşuyordu. Üçlünün ortasında duran adam, büyük ve ilginç bir gümüş yüzüğün süslediği sağ eliyle belli belirsiz bir işaret yaptı. Ellili yaşlarının sonlarında, seçkin görünüşlü, zayıf yüzlü, ince uzun, koyu renk gözlü, siyah kaşlı ve beyaz saçlı bir adamdı; elleri piyanist ellerine benziyordu.

İşaretine cevap olarak, uşak şömineye eğildi ve odunların altında duran kağıtları tutuşturdu. Şömine parladı ve çok geçmeden turuncu alevler etrafı aydınlattı. "Külleri saklamayı unutma," dedi adam, hizmetkarına.

Uşak başıyla onaylayarak sessizce çekildi ve kapıyı arkasından kapayarak dışarı çıktı.

"Ateşle savaşmanın sadece tek bir yolu vardır," diye devam etti piyanist elli adam. Kadehini kaldırdı. "Baylar."

Triumvirate içkilerini yudumladılar. Kristal kadehler havaya kalkarken, dışarıdan bakan biri diğer iki adamın da sağ ellerinde benzer gümüş yüzükler bulunduğunu görebilirdi. Bu iki adamlardan biri iri yapılı, kırmızı yanaklıydı ve uzun favorileri vardı. İlk adamın kadehine kendininkini hafifçe vururken "Ateşle," diye ekledi ve şarabını bir dikişte bitirdi.

Diğer adam saçları dökülmeye başlamış, keskin gözlü ve ince yapılıydı. Tek kelime etmeden şarabını yudumladı; 1870 tarihli bir Château Lafite.

"Baron'u tanıyor musun?" diye sordu ilk adam, üçüncü adama dönerek. "Sanırım onunla bir yakınlığın var."

"Rothschild mı?" diye sordu kel adam. "Onunla hiç karşılaşmadık. Ailemin İngiliz tarafından bir bağlantımız olduğu doğru."

3

Freud'un Amerika'da gideceği ilk yer olarak, Brill başka bir yer yokmuş gibi Coney Adası'nı seçmişti. Otelimizden bir blok ötedeki Grand Central İstasyonu'na yürüyerek gittik. Gökyüzü bulutsuzdu ve güneş üzerimize bunaltıcı bir sıcak kusmaya başlamıştı bile. Caddeler tahmin edileceği gibi pazartesi trafiğiyle tıkanmıştı. Motorlu araçlar, at arabalarının etrafından sabırsızca dolanmaya çalışıyordu. Sohbet etmek mümkün değildi. Otelin karşı tarafında, Kırk İkinci Cadde'de, yeni bir binanın yükseldiği yerde devasa bir yapı iskelesi kurulmuştu ve sondaj makineleri sağır edici bir gürültüyle çalışıyordu.

Terminalin içinde ise her şey aniden sessizleşti. Freud ve Ferenczi şaşkınlıkla durdular. İki yüz metre uzunluğunda, otuz metre yüksekliğinde, devasa gazyağı avizelerinin tavan boyunca uzandığı cam ve çelikten yapılmış muhteşem bir tünelin içindeydik. Bu, Paris'teki Eyfel Kulesi'ni fazlasıyla gölgede bırakan bir mühendislik harikasıydı. Aramızdan sadece Jung etkilenmemişe benziyordu. İyi olup olmadığını merak ettim; biraz solgun ve dalgın görünüyordu. İstasyonu yıkmak üzere ol-

BELONGS TO KARTUS TEAM

duklarını öğrendiğinde – tıpkı benim gibi – Freud da çok şaşırdı. Ama eski model buharlı lokomotifler için inşa edilmişti ve buhar çağı artık sona eriyordu.

Metroya binmek için merdivenden inerken, Freud'un keyfinin kaçtığını fark ettim. "Yeraltı trenlerinize binmekten korkuyor," diye fısıldadı Ferenczi, kulağıma. "Analiz edilmemiş bir nevroz. Bana dün gece söyledi."

Trenimiz istasyonlar arasında tünelin ortasında aniden sarsılarak durunca ve ışıkları sönerek bizi zifiri karanlığa boğunca, muhtemelen Freud'un keyfi daha da kaçmıştı. "Gökyüzünde binalar, toprağın içinde trenler," dedi Freud, sinirli bir tavırla. "Siz Amerikalılar çok tuhafsınız: Cenneti dünyaya indiremiyorsunuz, cehennemi yukarı çıkarıyorsunuz."

"Bunlar senin sözlerin, değil mi?" diye sordu Ferenczi.

"Evet ama mezar kitabem olması gerekmiyor," diye cevap verdi Freud.

"Baylar!" diye araya girdi Brill, aniden bağırarak. "Felçli elle ilgili Younger'ın analizini hâlâ duymadınız."

"Bir vaka mı?" diye sordu Ferenczi, hevesle. "Kesinlikle dinlemeliyiz."

"Hayır, hayır. Henüz tamamlanmadı," dedim.

"Saçmalık," diye azarladı Brill beni. "Şimdiye dek duyduğum en mükemmel analizlerden biri. Psikanalizin tüm prensiplerini doğruluyor."

Başka seçeneğim kalmadığını anlayınca, karanlığın içinde trenin yeniden hareket etmesini beklerken küçük başarımı anlatmaya başladım.

❧ ❧ ❧

1908 yılında Harvard'dan mezun olduğumda, sadece tıp alanında değil, aynı zamanda psikoloji alanında da

diploma almıştım. Çalışkanlığımdan çok etkilenen profesörlerim, G. Stanley Hall'un dikkatini üzerime çektiler; Hall, Harvard'dan bir psikoloji diploması alan ilk öğrenci, Amerikan Psikoloji Derneği'nin kurucusu ve Worcester'daki Clark Üniversitesi'nin şimdiki rektörüydü. Hall'un tutkusu, henüz küçücük bir pozisyonda bulunan Clark'ı ülkenin en önemli bilimsel araştırma enstitüsü haline getirmekti. Psikoloji alanında bana yardımcı eğitimcilik pozisyonunu önerdiğinde teklifi hemen kabul etmiştim.

Bir ay sonra, ilk analitik hastam karşıma geldi: On altı yaşındaki Priscilla (benim burada anacağım ismiyle), endişeden deliye dönmüş annesi tarafından ofisime getirildi. Ailenin onu bana getirme kararından Hall sorumluydu. Kızın gerçek kimliğini gizli tutmak adına daha fazlasını açıklayamayacağım.

Priscilla kısa boylu, kilolu bir kızdı ama güzel bir yüzü ve uyumlu bir karakteri vardı. Bir yıldır akut nefes darlığı, arada bir çıldırtıcı baş ağrıları çekiyordu ve sol eli tamamen felç olmuştu; bunların hepsi onu şaşırtıyor ve utandırıyordu. Elinin tamamı ve bileği felçliydi. Freud'un vurgulamış olduğu gibi, bu tür felçler hiçbir dahiliye açıklamalarına uymadığından, hiçbir gerçek fizyolojik kökeni bulunamazdı. Örneğin, gerçek sinirsel hasar, bazı parmakların felç olmasına yol açabilirdi ama bileği etkilemezdi. Ya da başparmak işlevini kaybedebilirdi ama diğer parmaklar etkilenmezdi. Ama felç bütün bir organı kapladığında, asıl başvurulması gereken şey fizyoloji değil, psikolojiydi, çünkü bu tür bir felç durumu sadece bir fikre, zihinsel bir imgeye dayandırılabilirdi; Priscilla'nın durumunda, bu, sol elinin bir görüntüsüydü.

Kızın doktoru doğal olarak hastalığın organik bir kaynağını bulamamıştı. New York'tan getirilen şiroman-

si uzmanı da bir şey bulamamıştı; sadece kızın dinlenmesini ve aktif gayretlerden tamamen uzak durmasını söylemişti ki bu da kızın durumunu daha da kötüleştirmişti. Hatta bir osteopata bile başvurmuşlardı ama elbette ki o da bir sonuç elde edememişti.

Çeşitli nörolojik ve ortopedik olasılıkları eledikten sonra, psikanaliz uygulamaya karar verdim. Başlangıçta ben de bir aşama kaydedemedim. Bunun nedeni, kızın annesinin de orada olmasıydı. Bu iyi yürekli ve sorumluluk sahibi kadını, psikanalizin gerektirdiği mahremiyet için doktorla hastasının yalnız kalması gerektiğine ikna edemedim. Üçüncü ziyaretten sonra, anneye yanımızdan ayrılmadığı takdirde Priscilla'ya kesinlikle yardımcı olamayacağımı ve bundan sonra da hasta olarak kabul edemeyeceğimi söyledim. O zaman bile başlangıçta Priscilla'yı konuşturmayı başaramadım. Freud'un en son terapi yöntemlerini uygulayarak, kızı yatırıp gözlerini kapattırdım. Priscilla'ya felçli elini düşünmesini, bu sorunla ilgili aklına ne gelirse söylemesini, ne kadar ilgisiz, uygunsuz veya terbiyesizce görünürse görünsün, aklından geçen tüm düşünceleri dile dökmesini söyledim. Elbette ki Priscilla hiç değişmez bir şekilde en yüzeysel tanımlamalarla karşılık verdi.

Hikayedeki kritik tarih 10 Ağustos 1907 idi. Bu tarihi çok iyi hatırlıyordu, çünkü herkeste hayranlık uyandıran ve çok sevilen ablası Mary'nin cenazesinin ertesi günüydü. Mary, kocası Bradley ile birlikte Boston'da yaşıyordu. O yaz Mary gribe yakalanarak ölmüş, kocasını iki küçük bebeğiyle arkasında bırakmıştı. Cenazeden sonraki gün, Priscilla annesiyle birlikte taziyelerini bildiren çok sayıda arkadaşa, dosta ve akrabaya teşekkür mektupları yazma işini üstlenmişti. O akşam, sol elinde keskin acılar hissetmişti; bu arada, Priscilla yazı yazar-

ken sol elini kullanıyordu. Çok fazla mektup yazdığı ve son yıllarda arada bir bu elinde acı hissettiği için, herhangi bir şeyden şüphelenmemişti. Ama o gece uyurken nefes alamadığı için uyanmıştı. Tekrar nefes alabilmeye başladığında uykuya dönmeye çalışmış ama uyuyamamıştı. Ertesi sabah, sonraki bir yıl boyunca sık sık tekrarlanacak olan baş ağrılarının ilkini yaşadı. Daha da kötüsü, sol elinin tamamen felç olduğunu fark etmişti; bileğine asılı işe yaramaz bir alet gibi duruyordu.

Bana sürekli olarak bu tür noktaları tekrarlayıp durdu. Her seferinde arkasından uzun sessizlikler geliyordu. Bana söylemek istediği daha fazla şey olduğu konusunda ona ne kadar güvence vermeye çalıştıysam da – zihninde bir şey olmaması artık bana imkansız geliyordu – her seferinde söyleyecek başka bir şey bulamadığında ısrar ediyordu.

Onu hipnotize etmek istiyordum ve Priscilla gibi yumuşak başlı biriyle bunun zor olmayacağının farkındaydım. Ama Freud hipnoza kesinlikle karşı çıkıyordu. Kariyerinin başlarında hâlâ Breuer ile çalışırken tercih edilen bir teknikti ama Freud, hipnozun etkisinin uzun sürmediğini ve güvenilir hafıza açısından verimli olmadığını keşfetmişti. Yine de Freud hipnozdan vazgeçtikten sonra kullandığı bir tekniği kullanabileceğime karar verdim. İşte sonuca ulaşmamı sağlayan şey de bu oldu.

Priscilla'ya elimi alnına koyacağımı söyledim. Dışarı çıkmak isteyen bir anı olduğuna, bu anının bana söylediği her şey açısından hayati önem taşıdığına, o anıya ulaşmadan hiçbir şeyi başaramayacağımıza Priscilla'yı ikna ettim. Diğer yandan bu anıyı çok iyi hatırladığını, bilmek istemese bile tüm detaylarını bildiğini ve elimi alnına koyduğum anda anının ortaya çıkacağını söyledim.

Bu işi yaparken endişeliydim, çünkü otoritemi tehlikeye atmıştım. Eğer sonucunda bir şey çıkmazsa, başlangıçtakinden daha kötü bir pozisyonda kalacaktım. Ama tıpkı Freud'un çalışmalarının önerdiği gibi anı gerçekten ortaya çıktı; hem de Priscilla elimin baskısını alnında hisseder hissetmez.

"Ah, Dr. Younger," diye bağırdı, "onu gördüm!"

"Neyi?"

"Mary'nin eli."

"*Mary*'nin eli mi?"

"Tabutta. Korkunçtu. Bizi ona bakmak zorunda bıraktılar."

"Devam et," dedim.

Priscilla bir şey söylemedi.

"Mary'nin elinde bir sorun mu vardı?" diye sordum.

"Ah, hayır, Doktor. Mükemmeldi. Onun daima mükemmel elleri vardı. Çok güzel piyano çalardı; benim gibi değildi." Priscilla, henüz tanımlayamadığım bir duyguyla mücadele ediyordu. Yanaklarındaki ve alnındaki renk beni ürkütmüştü, çünkü kan kırmızısı olmuşlardı. "Hâlâ çok güzeldi. Tabut bile çok güzeldi; kadife ve beyaz ahşap. Uyuyan Güzel'e benziyordu. Ama uyumadığını biliyordum."

"Mary'nin elinde ne vardı?"

"Eli mi?"

"Evet, eli, Priscilla."

"Lütfen bana söyletmeyin," dedi. "Çok utanıyorum."

"Utanacak bir şeyin yok. Hiçbirimiz duygularımızdan sorumlu değiliz; bu yüzden hiçbir duygumuz bizi utandıramaz."

"Gerçekten mi, Dr. Younger?"

"Gerçekten."

"Ama büyük bir hata yaptım."

"Sorun Mary'nin eliydi, değil mi?" diye devam ettim.

Bir suçu itiraf eder gibi başıyla onayladı.

"Bana onun sol elinden söz et, Priscilla."

"Yüzük," diye fısıldadı, çok kısık bir sesle.

"Evet," dedim. "Yüzük." Bu *evet*, bir yalandı. Priscilla'ya her şeyi çoktan anlamış olduğumu düşündürmek istiyordum ama aslında hiçbir şey anlamış filan değildim. Bu kandırma işi, pişmanlık duyduğum tek şeydi. Ama giriştiğim her psikanalizde, o ya da bu şekilde aynı kandırmacayı her seferinde tekrarladığımı fark ettim.

"Brad'in ona verdiği altın yüzüktü," diye devam etti Priscilla. Ve ben, onu Mary ile birlikte gömmek ne kadar büyük bir ziyan diye düşündüm."

"Bunda utanılacak bir şey yok ki. Gerçekçilik bir erdemdir, ahlaksızlık değil," diye yatıştırdım onu, her zamanki kesinliğimle.

"Anlamıyorsunuz," dedi. "Onu kendim için istedim."

"Evet."

"Onu ben *takmak* istedim, Doktor," diye bağırdı. "Brad'in *benimle* evlenmesini istedim. O zavallı küçük bebeklere bakamaz mıydım? Onu mutlu edemez miydim?" Başını ellerine gömdü ve hıçkırıklara boğuldu. "Ablamın öldüğüne sevinmiştim, Dr. Younger. *Mutluydum*. Çünkü artık Brad özgürdü ve benimle ilgilenebilirdi."

"Priscilla," dedim, "yüzünü göremiyorum."

"Özür dilerim."

"Demek istediğim, yüzünü göremiyorum, çünkü şu anda sol elinle kapatıyorsun."

Dehşetle yutkundu. Söylediğim doğruydu: Gözyaşlarını silmek için sol elini kullanıyordu. İtilime neden olan anıyı hatırladığı anda, isterik semptom kaybolmuştu. Aradan bir yıl geçti; felç asla geri dönmedi. Uykusuzluk ve baş ağrıları da öyle.

Hikayeyi yeniden yapılandırmak kolaydı. Priscilla, Mary ile çıkmaya başladığı zamandan beri Bradley'e aşıktı. O zamanlar Priscilla on üç yaşındaydı. On üç yaşında bir kızın genç bir adama duyduğu aşkın, tam olarak anlaşılmasa bile cinsel arzuları da kapsayabileceğini söylersem, umarım kimseyi şoke etmem. Priscilla bu arzularını veya ablasına karşı duyduğu kıskançlığı asla itiraf etmemişti ve bu durum, çocuk zihninde korkutucu ama fırsatçı bir düşünce tarzının oluşmasına neden olmuştu; artık Mary öldüğüne göre, kendi yolu açılabilirdi. Priscilla bütün bu duyguları bastırmış, hatta kendinden bile gizlemişti. Bu itilim, hiç şüphesiz arada bir sol elinde hissettiği acıların da nedeniydi, çünkü altın yüzüğün ablasının parmağına takıldığını gördüğü dönemde başlamıştı. Üç yıl sonra, tabutta yatan Mary'nin sol elinde aynı yüzüğü görmek, aynı düşünceleri tetiklemiş, Priscilla'nın bilincine çıkmalarını sağlamıştı; en azından bir an için. Ama şimdi, bu yasak arzu ve kıskançlık duygularına ek olarak, ablasının zamansız ölümünden dolayı duyduğu tatminin yarattığı suçluluk da vardı. Bunun sonucu, itilimin yeniden yaratılması için acil bir dürtüydü; üstelik ilkinden daha güçlü bir şekilde.

Teşekkür mektuplarının oynadığı rol daha karmaşıktı. Sayısız insana ablasının ölümünden dolayı duydukları üzüntüyü ifade ederken ve alyansla süslenmemiş çıplak eline bakıp dururken Priscilla'nın neler hissettiğini ve nasıl acı çektiğini tahmin etmek kolay değildi. Büyük olasılıkla, bu, Priscilla'nın dayanamadığı bir çelişkiydi. Aynı zamanda, sürekli ve yorucu yazma eylemi, arkasından gelenler için fizyolojik bir temel hazırlamış da olabilir. Sonuçta sol eli onu rahatsız etmeye başlamıştı, çünkü sürekli olarak hem bekarlığını hem de kabul edilemez isteklerini hatırlatıyordu.

Dolayısıyla üç amaç önem kazanmıştı. Öncelikle, böyle bir eli olmamalıydı; bir alyansın bulunması gereken ama bulunmayan bir elden kendini kurtarmalıydı. İkincisi, Bradley'in karısı olarak Mary ile yer değiştirme dileğinden dolayı kendini cezalandırmalıydı. Üçüncüsü, bu dileğin imkansızlığını kavramak zorundaydı. Bu amaçların hepsi, isterik semptomları sayesinde başarıldı; bilinçaltının bir şey yaparken ne kadar tasarruflu davrandığını görmek inanılmazdır. Sembolik açıdan konuşmak gerekirse, Priscilla kendini rahatsız edici elinden kurtarmış, bunu yaparken aynı zamanda dileğini gerçekleştirmiş ve kendini cezalandırmıştı. Kendini sakatlayarak, aynı zamanda Bradley'in çocuklarına veya başkalarına bakamayacak biri haline getirmişti.

Priscilla'nın tedavisi başından sonuna kadar iki hafta sürdü. Onu dileklerinin tamamen doğal olduğuna ve onları kontrol edemeyeceğine ikna ettikten sonra, sadece semptomlarından kurtulmakla kalmadı, aynı zamanda son derece de neşeli biri oldu. Bu iyileşme haberi, Worcester'da sanki Kurtarıcı Eşaya'nın kör adamlarından birini iyileştirmiş gibi yayıldı. Hikaye insanlara şöyle anlatıldı: Priscilla aşk yüzünden hastalanmıştı ve ben onu iyileştirmiştim. Avucumu alnına dayama hareketime her türlü mistik anlam yüklendi. Bu bana ün kazandırırken ve tıbbi kariyerimi güçlendirirken, ne yazık ki daha rahatsız edici sonuçlar da doğurdu. Otuz-kırk kadar hasta psikanaliz için ofisime akın etti; her biri Priscilla'nınkine benzer bir rahatsızlıktan şikayet ediyordu. Üstelik hepsi de karşılığını bulamamış bir aşk teşhisi konmasını ve alınlarına dayanan bir el tarafından şifa bulmayı umuyordu.

Hikayemi bitirdiğimde, tren Belediye Binası İstasyonu'na giriyordu. Orada Park Row'a geçecek ve bizi Coney Adası'na götürecek olan araca binecektik. Kimse Priscilla vakasıyla ilgili yorum yapmayınca, kendimi aptal yerine koyduğumu düşünmeye başladım. Brill beni kurtardı. Freud'a, analizimle ilgili "Usta"nın ne düşündüğünü bilmeye hakkım olduğunu söyledi.

Freud hiç beklemediğim bir şekilde parıldayan gözlerle bana baktı. Birkaç küçük nokta dışında, analizin daha fazla geliştirilemeyeceğini söyledi. Elde ettiğim başarıyı çok zekice buldu ve bir sonraki çalışmasında vakadan söz etmek için iznimi istedi. Brill sırtımı sıvazlarken, Ferenczi gülümseyerek elimi sıktı. Bu, kariyerimdeki en tatmin edici an değildi; bu, *bütün* hayatımdaki en tatmin edici andı.

Belediye Binası'nın kristal avizeleri, duvar süslemeleri ve muhteşem kemerleriyle ne kadar görkemli bir yer olduğunu daha önce hiç fark etmemiştim. Herkes benimle aynı fikirdeydi; yine, aniden bizimle gelmeyeceğini açıklayan Jung dışında. Jung, anlattığım hikayeyle ilgili asla bir yorumda bulunmamıştı ve şimdi de yatağa gitmek istediğini söylüyordu.

"Yatağa mı?" diye sordu Brill. "Dün gece saat dokuzda yatağa girmiştiniz."

Akşam yemeğinden sonra hepimiz odalarımıza çekildiğimizde vakit gece yarısını bir hayli geçmiş olmasına rağmen, Jung otele geldiğimizde hemen odasına çıkmış ve bir daha aşağı inmemişti. Freud, Jung'a iyi olup olmadığını sordu. Jung sorunun yine başı olduğunu söyleyince, Freud bana onu otele geri götürmemi söyledi. Ama Jung yardımı geri çevirdi ve geldiği yoldan kolayca geri dönebileceğini söyledi. Biz yola devam ederken, Jung trenle geri döndü.

Dedektif Jimmy Littlemore pazartesi akşamı Balmoral'a geri döndüğünde, kapıcılardan biri vardiyasına yeni başlamıştı. Clark adındaki bu adam, önceki gece mezarlıkta çalışmıştı. Littlemore, adama Bayan Riverford'u tanıyıp tanımadığını sordu.

Anlaşılan Clark'a dilini tutması söylenmemişti. "Elbette, onu hatırlıyorum," dedi. "Çok güzel bir hanımdı."

"Onunla hiç konuşmuş muydun?" diye sordu Littlemore.

"Pek fazla konuşmazdı; en azından benimle."

"Onunla ilgili özellikle hatırladığın bir şey var mı?"

"Bazı sabahlar onun için kapıyı açardım," dedi Clark.

"Bunda özel olan ne?"

"Ben altıda mesaimi bitiririm. O saatte gördüğümüz kızlar sadece çalışanlardır ve Bayan Riverford çalışacak birine benzemiyordu; sanırım ne demek istediğimi anlamışsınızdır. Sabahın beş-beş buçuğunda dışarı çıkardı."

"Nereye giderdi?" diye sordu Littlemore.

"Ne bileyim ben!"

"Ya dün gece? Sıra dışı herhangi bir şey ya da bir kişi gördün mü?"

"Nasıl yani... sıra dışı?" diye sordu Clark.

"Farklı bir şey. Daha önce görmediğin biri."

"Yanında biri vardı," dedi Clark. "Gece yarısı gitti. Acelesi vardı. O adamı sen de gördün mü, Mac? Bana sorarsan, tekin birine benzemiyordu."

Diğer kapıcı başını iki yana salladı.

"Sigara?" dedi Littlemore, Clark'a. Clark bir sigara aldı ve iş sırasında içmesine izin olmadığı için cebine attı. "Neden tekin görünmüyordu?"

"Görünmüyordu işte. Belki de yabancıydı." Clark şüphelerini daha fazla destekleyebilecek kadar iyi ko-

nuşamıyordu ama adamın binada yaşayanlara benzemediğini söyleyebildi. Littlemore tarifi aldı: Siyah saçlı, uzun boylu, ince yapılı, iyi giyimli, geniş alınlı, otuzlu yaşlarının ortalarında, gözlüklü, elinde siyah çanta taşıyan biri. Adam Balmoral'ın önünden bir taksiye binmiş ve şehir merkezine yönelmişti. Littlemore, kapıcıları bir on dakika daha sorguya çekti; Clark'ın tarif ettiği siyah saçlı adamın binaya girdiğini hiçbiri hatırlamıyordu ama bina sakinlerinden biriyle birlikte girmiş olabilirdi. Sonra Balmoral'ın hizmetçilerini nasıl bulabileceğini sordu. Ona alt katı gösterdiler.

Bodruma indiğinde, Littlemore alçak tavanlı, duvarları boyunca borular geçen sıcak bir yere geldi. Hizmetçiler çamaşırlarla uğraşıyorlardı. Bayan Riverford'un hizmetçisinin kim olduğunu hepsi biliyordu: Betty Longobardi. Betty'yi binada bulamayacağını dedektife fısıldayarak söylediler. Kız gitmişti. Betty erken saatte kimseye hoşça kal demeden çıkmıştı. Nedenini bilmiyorlardı. Betty son derece nazik bir kızdı. Hizmetçilerden biri onun nerede oturduğunu biliyordu. Bu bilgiyi aldıktan sonra, Littlemore gitmek için döndü. Çinli adamı ancak o zaman fark edebildi.

Koyu renk şort ve beyaz fanila giymiş olan Çinli bir adam, elinde yeni yıkanmış çarşaflarla ağzına kadar dolu bir sepetle az önce içeri girmişti. Sepetin içindekileri benzeri şeylerle dolu bir masanın üzerine boşalttıktan sonra tekrar dışarı çıkarken, adam dedektifin dikkatini çekmişti. Littlemore adamın kalın bacaklarına ve sandaletlerine baktı. Gördüklerinin ilginç bir tarafı yoktu; bir ayağını diğerinin önüne kaydırarak yürümesi de ilginç gelmemişti. Ama sonuç çok dikkat çekiciydi. Adamın ayağının dibinde, yerde, iki

BELGESİZ KAÇAK TEAM

ıslak çarşaf duruyordu ve çarşaflar parlak koyu kırmızı çamurla lekelenmişti.

"Hey, sen! Oradaki!" diye seslendi Littlemore.

Adam olduğu yerde donup kaldı. Sırtı Littlemore'a dönüktü ve kambur duruyordu. Bir an sonra adam koşmaya başladı ve elinde sepetiyle köşeyi dönerek gözden kayboldu. Dedektif yerinden fırladı ve tam köşeyi döndüğünde, adamın uzun bir koridorun sonundaki çift kanatlı kapıları kapatarak gözden kaybolduğunu gördü. Littlemore koşarak koridordan geçti, kapıdan girdi ve kendini Balmoral'ın gürültülü, boğucu, devasa çamaşırhanesinde buldu. Adamlar ütü yapıyor, çamaşır yıkıyor, buharlı ütülerle ve merdaneli çamaşır makineleriyle boğuşuyorlardı. Siyahiler, beyazlar, İtalyanlar, İrlandalılar, neredeyse her ırktan ve ulustan insan vardı; ama aralarında hiç Çinli yoktu. Bir ütü masasının yanında boş bir sepet duruyor, az önce bırakılmış gibi hafifçe sallanıyordu. Zemin sırılsıklam olduğundan, kimsenin ayak izi görünmüyordu. Littlemore şapkasının kenarını çekiştirdi ve başını iki yana salladı.

Lexington Caddesi'nin bitiminde bulunan Gramercy Park, Manhattan'ın tek özel parkıydı. Sadece parkın karşı tarafındaki demir parmaklıklarla sarılmış evlerin sahiplerinin parka girmeye hakkı vardı. Her ev, park kapılarını açan bir anahtarla birlikte satılıyor, içerideki yeşillik ve çiçek cennetine ulaşım sağlıyordu.

30 Ağustos pazartesi akşamı erken saatte evlerden birinden çıkan kız için, bu anahtar daima büyülü bir şey olmuştu; altın ve siyah, zarif görünüşlü ama kırıl-

BELGESEL KAKTÜS TEAM

maz. Henüz küçük bir kızken, hizmetçileri yaşlı Bayan Biggs anahtarı minik beyaz kesesinde taşımasına izin verirdi. Anahtarı kendi başına döndüremeyecek kadar küçüktü ama Bayan Biggs onun elini tutup çevirir ve kapıyı açmasına yardım ederdi. Demir kapı açıldığında, dünyanın kendisi ayaklarının dibinde seriliyor gibi olurdu.

Kendisi büyürken, park da giderek küçülmüştü. Şimdi on yedi yaşındayken, elbette ki anahtarı yardım almadan çevirebiliyordu ve bunu her akşam yapıyor, parka giriyor, her zaman oturduğu banka doğru yavaşça yürüyordu. Kucağında bir dolu kitap ve *Şenlik Evi*'nin bir kopyası vardı. Bankını hâlâ seviyordu ama büyüdükçe, parkın kendisi saklanacak bir yer olmaktan çıkıp, ailesinin evinin bir müştemilatı gibi olmuştu. Annesi ve babası uzaktaydı. Beş hafta önce ülke dışına çıkmışlar, onu Bayan Biggs ve kocasıyla geride bırakmışlardı. Onların gidişini izlemek onu sevindirmişti.

Hava hâlâ boğucu derecede sıcaktı ama kızın bankı bir söğüt ve bir kestane ağacının gölgesinin serinliğindeydi. Kitaplar açılmamış halde yanında duruyordu. Bir gün sonra eylül ayı başlayacaktı; bu ayı sonsuzluk gibi gelen bir süredir bekliyordu. Gelecek hafta on sekiz yaşını dolduracaktı. Ondan üç hafta sonra, Barnard Koleji'ne kaydolacaktı. Başka bir hayat yaşamak konusunda ateşli bir arzusu olmasına rağmen, on üç, on dört ve on beş yaşlarında arkadaşları naylon çoraplardan, rujlardan ve davetlerden söz ederken kendisi puf ayıcıklarına sarılarak kadınlığa geçişi elinden geldiğince geciktirmeye çalışan kızlardandı. On altı yaşına geldiğinde, puf hayvanlar nihayet bir dolabın üst raflarına kaldırılmıştı. On yedi yaşındayken, mavi gözlü, kıvrak ve nefes kesecek kadar güzel bir kız olmuştu. Uzun sa-

rı saçlarını bir kurdeleyle bağlayarak sırtından aşağı bırakıyordu.

Calvary Kilisesi'nin çanı saat altıyı vurduğunda, Bay ve Bayan Biggs'in aceleyle ön kapıya çıktıklarını ve kapanmadan önce dükkanlara yetişmek için koşturduklarını gördü. Kıza el salladılar ve kız da onlara karşılık verdi. Birkaç dakika sonra, gözlerindeki yaşları silerek ve kitaplarını göğsüne bastırarak, gözlerini çimenlerden, yoncalardan ve çimenlerin hemen üzerinde gezinen arılardan ayırmadan yavaşça eve doğru yürüdü. Sola dönmüş olsaydı, parkın diğer ucunda bir adamın demir parmaklıkların dışından kendisini izlediğini görebilirdi.

Bu adam onu uzun bir süredir izliyordu. Sağ elinde siyah bir çantası vardı ve tamamen siyah giyinmişti; aslında sıcak dikkate alınırsa biraz fazla kalın giyinmişti. Kız caddeyi geçip evin önündeki basamakları tırmanırken, adam bakışlarını ondan ayırmadı. Kız, ön kapının iki yanında etkisizce bekçilik yapan iki minyatür taş aslanın arasındaki kireçtaşı basamakları yavaş adımlarla tırmanıp kapıya yaklaştı ve anahtar kullanmaya gerek duymadan kapıyı açıp içeri girdi.

Adam iki hizmetkarın evden çıktığını görmüştü. Sola, sağa ve omuzlarının üzerinden arkaya baktıktan sonra yürümeye başladı. Çabucak eve yaklaştı, basamakları tırmandı, kapıyı denedi ve hâlâ kilitlenmemiş olduğunu gördü.

Yarım saat kadar sonra, Gramercy Park'ın yaz akşamı sessizliği bir kızın canhıraş çığlığıyla bozuldu. Çığlık caddenin bir ucundan diğerine taşınırken, fiziksel açıdan mümkün olabileceğinden daha uzun süre havada asılı kaldı. Kısa süre sonra, adam kızın evinin arka kapısından dışarı fırladı. Arka taraftaki basamakları telaşla inerken, ellerinden küçük, madeni para gibi bir şey fır-

ladı. Nesne yerdeki taş karolardan birine çarptı ve şaşırtıcı bir yüksekliğe zıpladı. Adam neredeyse yere kapaklanıyordu ama tekrar dengesini buldu ve bahçe kapısından caddeye çıktı.

Bay ve Bayan Biggs çığlığı duymuştu. Kucakları alışveriş torbaları ve çiçeklerle dolu bir halde eve dönüyorlardı. Dehşete kapılarak eve daldılar ve merdivenleri olabildiğince hızlı bir şekilde tırmandılar. İkinci kata geldiklerinde, ebeveyn yatak odasının kapısının beklenmedik bir şekilde açık olduğunu gördüler ve odanın içinde kızı buldular. Bay Biggs'in elindeki alışveriş torbaları düştü. Bir kilo un eski siyah ayakkabılarının etrafına yayıldı ve havaya küçük bir beyaz toz bulutu kalkarken, sarı bir soğan kızın çıplak ayağına kadar yuvarlandı.

Ailesinin yatak odasının ortasında, üzerinde sadece iç çamaşırlarıyla ayakta duruyordu. Bacakları çıplaktı. Uzun zarif kolları başının üzerine kalkmış, bilekleri kalın bir iple bağlanarak tavandaki küçük avizeyi destekleyen kirişe asılmıştı. Kızın parmakları neredeyse avizenin kristal prizmalarına değiyordu. Kombinezonu önden ve arkadan kırbaçlanmış veya bir bastonla vurulmuş gibi parçalanmıştı. Boynuna ve dudaklarının arasına beyaz bir kravat veya eşarp sıkıca sarılmıştı.

Ama kız ölmemişti. Görmeyen gözlerle, yüzünde vahşi bir ifadeyle, boşluğa bakıyordu. Yaşlı hizmetkarlara bakarken, onları gördüğüne rahatlayacağı yerde sanki tanımıyormuş gibi bakıyordu; sanki katil veya iblis olabilirlermiş gibi korkuyla. Sıcağa rağmen bütün vücudu titriyordu. Yine ağzını açıp bağırmak istedi ama sanki ses telleri erimişçesine hiç ses çıkmadı.

Kendini ilk toparlayan Bayan Biggs oldu ve kocasına hemen odadan çıkıp polisi aramasını emretti. Sonra na-

zik bir şekilde kıza yaklaştı ve kravatı çözerken zavallı genci yatıştırmaya çalıştı. Ağzı serbest kaldığında, kız konuşmaya eşlik edecek her türlü hareketi yapmaya başladı ama yine hâlâ boğazından herhangi bir ses çıkmıyordu; hatta fısıltı halinde bile. Polis geldiğinde, kızın konuşamadığını öğrenmek onları şaşırttı. Ama onları daha da büyük başka bir sürpriz bekliyordu. Kıza kalem kağıt getirdiler; polisler ondan olanları yazıyla anlatmasını istedi. *Yapamam,* diye yazdı kız. Neden? diye sordular. Cevabı şuydu: *Hatırlayamıyorum!*

4

Pazartesi akşamı Freud, Ferenczi ve ben otele döndüğümüzde saat neredeyse yediydi. Brill yorgunluktan ölmek üzere bir halde ama mutlu bir şekilde eve gitmişti. Sanırım Coney Adası, Brill'in Amerika'da en sevdiği yerdi. Bir defasında bana ilk kez on beş yaşındayken beş parasız ve yapayalnız bir halde bu ülkeye geldiğinde, bütün gününü ahşap yürüme yolunda geçirdiğini ve bazen geceleri altında uyuduğunu söylemişti. Ama Freud'un New York'tan aldığı ilk lezzetin Canlı Prematüre Kuvöz Bebekleri gösterisi veya manyakça bir sloganla – ULU TANRIM; KADIN ŞİŞMAN! GERÇEKTEN KORKUNÇ ŞİŞMAN! – reklamı yapılan 300 kiloluk Jolly Trixie olması gerektiğini şahsen pek sanmıyordum.

Ama Freud gerçekten hoşlanmışa benziyordu. Hatta Brill onu bir mayo kiralamaya ve Steeple Chase Park'ın içindeki devasa havuzda bize katılmaya ikna etti. Freud, Brill ve Ferenczi'den çok daha iyi bir yüzücü olduğunu kanıtladı ama öğleden sonra prostat rahatsızlığı kendini hissettirdi. Bunun üzerine bir kafede oturduk. Etraftaki eğlence aletlerinin gürültüsü altında asla unutamayacağım bir sohbeti paylaştık.

Brill, Amerikalı doktorlar tarafından isterik kadınları tedavi etmek için uygulanan yöntemlere gülüyordu: Ma-

saj tedavisi, vibrasyon tedavisi, su tedavisi. "Yarı şarlatanlık yarı seks endüstrisi," dedi. Yakın zamanda Columbia'da profesör olduğunu bildiği bir doktor tarafından – dört yüz dolara – satın alınan devasa bir titreşim makinesini tarif etti. "Bu doktorların gerçekte ne yaptıklarını biliyor musunuz? Kimse itiraf etmiyor ama aslında kadın hastalarına orgazm yaşatıyorlar."

"Şaşırmışa benziyorsun," dedi Freud. "Bin yıl önce Avicenna da İran'da aynı tedaviyi uyguluyordu."

"Bundan zengin olabilmiş mi?" diye sordu Brill, ters bir tavırla. "Bazıları ayda binlerce dolar kazanıyor. Ama en kötüsü de ikiyüzlülükleri. Bir defasında amirim olan bu saygın doktora eğer tedavisi işe yarıyorsa, bunun cinsellikle isteriyi bağlayan bir psikanaliz kanıtı olduğunu söyledim. Yüzündeki ifadeyi görmeliydiniz. Tedavisinde cinsel hiçbir şey olmadığını söyledi; hiçbir şey! Sadece hastalarının aşırı sinir tetiklemesini boşaltmalarına yardımcı oluyormuş. Aksini düşünüyorsam, asıl kanıtlanan şey Freud'un teorilerinin sapıkça olduğuymuş. Beni kovmadığı için şanslıymışım."

Freud neredeyse gülümseyecekti. Brill'in sinirliliği veya savunmacılığı onda yoktu. Kimsenin, cehaleti için suçlanamayacağını söyledi. İsteri hakkındaki gerçeği ortaya çıkarmanın zorluğuna ek olarak, binlerce yıl boyunca biriktirilmiş güçlü bastırmalar varmış ve bunların bir günde ortadan kaybolmasını bekleyemezmişiz. "Her hastalıkla ilgili durum aynıdır," dedi Freud. "Ancak nedenini anladığımız zaman bir hastalığı anladığımızı iddia edebiliriz ve ancak o zaman gerçekten iyileştirebiliriz. Şimdi neden onlardan gizli kaldığından, kendileri de Karanlık Çağlar'da yaşamaya devam ediyorlar; hastalarının kanını akıtıyor, adına da tıp diyorlar."

O noktada konuşmalar ilginç bir yön aldı. Freud en son vakalarından birini dinlemek isteyip istemeyeceğimizi sordu; farelerle ilgili takıntısı olan bir hastasının durumunu anlatmak istiyordu. Elbette ki herkes dinlemek istedi.

Daha önce kimsenin böyle etkili konuştuğunu görmemiştim. Olan bitenleri öyle bir akıcılıkla, bilgiyle ve sağduyuyla anlattı ki üç saat boyunca onu dinledik. Brill, Ferenczi ve ben periyodik olarak sözünü kesiyor, çıkarımlarını sorguluyor, itirazlar veya sorular yöneltiyorduk. Ama Freud daha soru soran kişinin sözü tamamlanmadan cevabı yapıştırıyordu. Hayatım boyunca asla kendimi o üç saat içinde olduğu kadar canlı hissetmemiştim. Sokak satıcılarının, çığlık çığlığa bağıran çocukları ve Coney Adası'nda heyecan arayanların arasında, dördümüz insanın içsel bilgisinin sınırlarında dolaşıyor, keşfedilmemiş bir bölgeye adım atıyor, dünyanın bir gün izlemeye başlayacağı ama o zamana dek kimsenin bilmediği yollarda yürüyorduk. İnsanın kendisi hakkında bildiğini sandığı her şey – rüyaları, bilinci ve en gizli arzuları – sonsuza dek değişecekti.

Otele döndüğümüzde, Freud ve Ferenczi, Brill'in vereceği yemeğe gitmeye hazırlanıyordu. Ne yazık ki ben başka bir yemeğe katılmak zorundaydım. Jung'un da onlarla gitmesi gerekiyordu ama ortalarda görünmüyordu. Freud benden Jung'un kapısını çalmamı istedi ama içeriden cevap gelmedi. Saat sekize kadar bekledikten sonra, Brill'in evine gitmek için onsuz yola çıktılar. Ben de sinirli bir şekilde ve aceleyle üzerimi değiştirdim. Hayatım boyunca balolardan nefret etmiştim ama bu yüzden Freud ile yenecek bir yemeği kaçırmak, tarif edilemeyecek kadar sinir bozucuydu.

Parıltılı Çağ'daki New York Sosyetesi, çok zengin iki kadın olan Bayan William B. Astor ve Bayan William K. Vanderbilt ile ikisi arasında 1880'lerde gerçekleşen devasa çarpışmanın sonucu olarak doğmuştu.

Bayan Astor Schermerhorn bir asilzadeydi; Bayan Vanderbilt Smith öyle değildi. Astor ailesinin zenginliği ve soyu, New York'un on sekizinci yüzyıldaki Hollanda aristokrasisine dayanıyordu. Burada aristokrasi kelimesinin esnek anlamda ele alınması gerekir, çünkü o dönemde Yeni Dünya'da yaşamış Hollandalı kürk tüccarlarının prensler ve prensesler olduğu söylenemezdi. Avrupalı hanımlar ve beyefendiler Tocqueville okumamış olabilirlerdi ama Birleşik Devletler ile Avrupa arasında üzerinde fikir birliğine varılan tek fark, Amerika'da bir aristokrasinin bulunmamasıydı. Yine de, on dokuzuncu yüzyılın sonlarında, Astorlar St. James Maiyeti'nde kabul görecek, aristokrasi iddiaları İngiliz soylu unvanlarıyla desteklenecek, böylece Hollandalılara üstün geleceklerdi.

Buna karşılık Vanderbilt sıradan biriydi. Cornelius "Amiral" Vanderbilt, sadece Amerika'daki en zengin adamdı; aslında dünyanın da en zengin adamıydı. On dokuzuncu yüzyılın ortalarında bir milyon dolarlık bir servete sahip olmak, insanı zengin bir adam yapardı; 1877 yılında öldüğünde Cornelius Vanderbilt'in serveti ise yüz milyon doları geçiyordu ve on yıl sonra oğlunun serveti bunun iki katıydı. Ama Amiral yine de kaba saba bir buharlı gemi ve demiryolu kralıydı; zenginliğini endüstriye borçluydu ve Bayan Astor'un kocası tarafından güvenebileceği bir asaleti yoktu.

Bayan Astor, Amiral'in torununun karısı Bayan William K. Vanderbilt'in evine asla adım atmazdı. Kartını bile bırakmazdı. Dolayısıyla Vanderbilt ailesi Manhat-

tan'ın en iyi malikanelerinde kabul görmezdi. Bayan Astor, bütün New York'ta sadece dört yüz erkek ve kadının bir balo salonuna girebileceğine karar vermişti; bu sayı, her nasılsa, Bayan Astor'un kendi balo salonuna sığabilecek konuk sayısıyla aynıydı. Tahmin edileceği gibi, Vanderbiltler o dört yüz kişinin arasında değildi.

Bayan Vanderbilt kindar biri değildi ama akıllı ve dik başlıydı. Astor yasağını yıkmak için tek bir sent bile esirgenmeyecekti. İlk önlem, kocasının büyük bir cömertlik gösterisi sayesinde, New York'un sosyal takviminde önemli bir olay olan Patriarkal Balosu'na bir davetiye bulmaktı; bu baloya şehrin en nüfuzlu vatandaşları katılırdı. Ama Bayan Astor'un daha seçkin çevresinin hâlâ dışındaydı.

İkinci adım, kocasına yeni bir ev yaptırmak oldu. Ev, Beşinci Cadde ile Elli İkinci Cadde'nin köşesinde olacak ve New York'taki hiçbir eve benzemeyecekti. Richard Morris Hunt – dönemin en ünlü Amerikalı mimarı olmasının yanı sıra, aynı zamanda Astorların önemli bir konuğuydu – Beşinci Cadde 660, Loire Vadisi tarzında beyaz kireçtaşından yapılmış bir Fransız şatosu olarak ortaya çıktı. Taş antre kısmı on sekiz metre uzunluğunda, iki kat daha yüksek tavanlıydı ve sonunda muhteşem bir Caen merdiven yükseliyordu. Otuz yedi yatak odası arasında vitray pencerelerle süslenmiş baş döndürücü bir yemek salonu, üçüncü ve dördüncü katlarda çocuklar için devasa boyutlarda birer spor salonu ve sekiz yüz konuğa ev sahipliği yapabilecek devasa bir balo salonu bulunuyordu. Evin her yanında Rembrandt, Gainsborough, Renyolde, Gobelin sanat eserleri ve bir zamanlar Marie Antoinette'e ait olan mobilyalar vardı.

1883 yılında malikane tamamlanmak üzereyken, Bayan Vanderbilt bir yeni ev partisi vermeye karar verdi ve

bu parti için 250,000 dolar harcadı. Zenginliğinin en akıllıca kullanımı olarak, Bayan Astor'un kurallarına bağlı kalmayan birkaç önemli ama satın alınabilir konuğu davet etti; bu kişiler arasında birkaç İngiliz leydi, Alman baronlar, İtalyan kontlar ve eski Birleşik Devletler başkanlarından biri de vardı. Bayan Vanderbilt bu parti için bin iki yüz davetiye gönderdi. Beklenen balo, şehrin o dönemdeki en önemli konusu haline geldi.

Davete katılmaya hevesli kişilerden biri, Bayan Astor'un sevgili kızı Carrie Astor idi ve bütün yaz boyunca arkadaşlarıyla birlikte Bayan Vanderbilt'in balosu için muhteşem bir gösteri hazırlamıştı. Ama o bin iki yüz davetiye içinde bir tanesi bile Carrie Astor'a gitmedi. Carrie'nin bütün arkadaşları davet edilmişti – hatta baloda ne giyecekleri konusunda heyecanla tartışmaya başlamışlardı bile – ama Carrie'nin kendisi dışarıda bırakılmıştı. Bayan Vanderbilt etrafındaki herkese zavallı kız için üzgün olduğunu söylüyor ama kendisi kızın annesini tanımazken nasıl olup da kızı baloya davet edebileceğini soruyordu.

Bunun üzerine Bayan William Backhouse Astor, 1883 kışında bir gün öğleden sonra faytonuna atlayarak Beşinci Cadde 660'a gitti ve gösterişli kartını mavi üniformalı kahyasına bıraktırdı. Bu, Bayan Vanderbilt'e şımarık Caroline Astor'a haddini bildirmek için muhteşem bir fırsat sunmuştu; daha dar görüşlü bir kadın olsaydı, Bayan Vanderbilt bu fırsatın üzerine balıklama atlayabilirdi. Ama Bayan Vanderbilt hemen Astor malikanesine bir davetiye gönderdi ve annesiyle birlikte Carrie'yi de baloya davet etti; tabii Bayan Astor'un dört yüz konuğuyla birlikte.

Yüzyılın sonunda, New York sosyetesi golf pantolonlu insanlar olmaktan çıkıp, patlayıcı bir güç, para ve ün

amalgamı haline geldi. Yüz milyon doları olan herkes içeri girebilirdi. Sosyetik beyefendiler, şov kızlarıyla bir araya gelmeye başladı. Sosyetik hanımefendiler kocalarını terk etti. Hatta Bayan Vanderbilt bile artık bir Vanderbilt değildi; Bayan Oliver H. P. Belmont olmak için 1895 yılında sosyeteyi sarsan bir kararla boşandı. Bayan Astor'un kızı Charlotte – dört çocuk annesi – başka bir adamla İngiltere'ye kaçtı. Milyarder Jay Gould'un üç oğlu ve bir torunu, eş olarak kendilerine aktrisler seçtiler. James Roosevelt Roosevelt, bir fahişeyle evlendi. Arada bir işlenen cinayetler bile doğru şartlar altında ün kazanabiliyordu. Mütevazı bir Pittsburgh maden zenginin mirasçısı olan Harry Thaw, 1906 yılında Madison Square Garden'ın çatısında ünlü mimar Stanford White'ı öldürmeseydi, asla New York'ta bir ünlü olamazdı. Thaw yemeğe katılan yüz konuğun önünde White'ı vurmasına rağmen, iki yıl sonra bir jüri onu beraat ettirdi; o anda akli dengesinin yerinde olmadığı iddiasına dayanarak. Bazı gözlemciler, hiçbir Amerikan jürisinin bir adamı karısıyla yatan birini öldürdüğü için cezaya çarptırmayacağını söylese de, aslında White'ın saygın Bayan Harry Thaw ile değil, on altı yaşında bekar bir revü kızıyla ilişkisi olmuştu. Bazıları ise jürinin Thaw'ın avukatı tarafından satın alındığını söylüyordu.

Yaz aylarında, Manhattan'ın zenginleri Newport ve Saratoga'daki mermer saraylarına çekilir, burada yatçılık, binicilik ve kağıt oyunlarıyla zaman geçirirdi. O günlerde önde gelen aileler hâlâ neden ülkenin en iyileri olduklarını gösterebiliyorlardı. Beşinci Cadde 660'da büyümüş olan genç Harold Vanderbilt, İngiliz saldırısına karşı Amerikan Kupası'nı üç kez başarıyla savunmuştu.

1909 yılında eylül ayı yaklaşırken, yeni bir mevsim başlamak üzereydi. Herkes o yıl sosyeteye yeni katılan

genç hanımları konuşuyordu. Bayan Josephine Crosby – *Times*'a göre – son derece güzel bir kızdı ve çok güzel şarkı söylüyordu. Bayan Mildred Carter, kralla dans ettiği Londra'dan yeni dönmüştü. Bayan Hyde da tartışılıyordu; Bayan Chapin ve Bayan Rutherford da öyle. Bayan Rutherford, daha önce Bayan White olan kuzeninin Kont Sheer-Thoss ile düğününde nedimesi olmuştu.

Mevsimin açılış olayı, Bayan Stuyvesant Fish tarafından 30 Ağustos pazartesi gecesi verilen bir yardım balosuydu; amaç, şehrin yeni Çocuklar İçin Bedava Hastane'si adına para toplamaktı. O dönemde şehrin büyük otellerinde partiler vermek modaydı. Bayan Fish'in partisi Waldorf-Astoria'da gerçekleşecekti.

Bu, Beşinci Cadde ile Otuz Dördüncü Cadde'nin köşesindeki ilk Waldorf-Astoria idi. Aynı noktada çeyrek asır önce Bayan Astor'un malikanesi yükseliyordu. Parıltılı Vanderbilt malikanesinin yanında, Astorların güzel eski tuğla malikanesi aniden küçük ve kasvetli görünmüştü. Bu yüzden Bayan Astor olayı fazla büyütmeden aniden evi yıktırmış ve otuz blok kadar kuzeyde kendine bin iki yüz konuğu ağırlayabilecek büyüklükte bir balo salonu olan büyük bir Fransız şatosu yaptırmıştı; Loire tarzında değil, daha saygın İkinci İmparatorluk tarzında. Bayan Astor'un boşalttığı alana, oğlu dünyanın en büyük ve şehrin en lüks otelini yaptırmıştı.

Sosyete, Waldorf-Astoria'ya Otuz Dördüncü Cadde'den uzanan ve Tavus Sokağı olarak bilinen 90 metrelik geniş bir koridordan giriyordu. Gösterişli bir balo olduğunda, mavi üniformalı kapıcılar peş peşe dizilen arabaları karşılıyordu; böyle gecelerde Tavus Sokağı yüzlerce seyirciyle doluyor, sıradan halk zenginliğin ve önemin binaya girişini izliyordu. Palm Garden, Waldorf'un dev kubbeli ve parıltılı restoranıydı; duvarlar dış

dünya tarafından izlenmeye olanak tanımak için camdan yapılmıştı ve içerideki hanımlar ve beyler daha ziyade kendilerini görebilsin diye aynalı cam kullanılmıştı. Bayan Stuyvesant Fish partisi için sadece Palm Salonu'nu değil, Palm Garden'ı ve İmparatorluk Salonu'nu da tutmuş, müzik için Metropolitan Operası eşliğinde bütün bir orkestra kiralamıştı.

Avrupalı konukları Brill'in akşam yemeğine gitmek üzere yola çıktıktan yarım saat sonra kuzeni Bayan Belva Dula ile birlikte Tavus Sokağı'nda yürüyen Stratham Younger'ı karşılayan bu müzikti.

Annem bir Schermerhorn idi. Ablası bir Fish ile evliydi. Bu iki asalet bağlantısı, Manhattan'daki her kraliyet balosuna davet edilmeme neden oluyordu.

Worcester, Massachussetts'te yaşıyor olmak, bu tür toplantılardan olabildiğince uzak kalmak için iyi bir bahane sağlıyordu. Ama Mamie Teyze – Bayan Stuyvesant Fish – tarafından verilen partiler istisnaydı; gerçek teyzem olmasa da, yazları Newport'taki evinde geçirdiğim çocukluk çağımdan beri beni her seferinde davet etmekten vazgeçmezdi. Babam öldükten sonra, Mamie Teyze annemin rahat etmesini sağladı ve evliliği boyunca oturduğu Back Bay'deki evini boşaltmasına izin vermedi. Sonuç olarak, Mamie Teyze beni partilerinden birine çağırdığında asla hayır diyemezdim. Bu yükümlülüğün üzerinde, sokakta eşlik etmeye razı olduğum kuzenim Belva da vardı.

"Bu da ne böyle?" diye sordu Belva, müziği kastederek. Sonu gelmez gibi görünen koridorda iki tarafımızdaki seyircilerin arasından yürüyorduk.

"Verdi'nin Aida'sı," diye cevap verdim. "Bizler de yürüyen hayvanlarız."

Biraz önümüzde kocasıyla birlikte yürüyen şişman bir kadını işaret etti. "Ah, bak, Arthur Scott Burdenlar. Daha önce Bayan Burden'ı hiç böylesine büyük kırmızı bir sarıkla görmemiştim. Belki de filleri düşünmemiz daha uygun olur."

"Belva."

"Şunlar da Condé Nastlar. Şapkasına ne dersin? Gardenyaları da güzel ama devekuşu tüylerinden o kadar emin değilim. Yanından geçerken insanlar başlarını kuma gömmek isteyebilir."

"Kendine gel, Belva."

"Şu anda bizi izleyen en az bin kişi olduğunun farkında mısın?" Belva ilginin tadını çıkarıyordu. "Eminim Boston'da böyle şeyler yaşamıyorsundur."

"Boston'da bir hayli gerideyiz," dedim.

"Şu saçı mücevherlerle dolu olan, Barones von Haefton; beni geçen kış Markiz de Charette için verdiği partiye davet etmemişti. Şunlar da John Jacob Astorlar; söylendiğine göre her yere yanında Maddie Forge ile birlikte gidiyormuş. Tanrım, kız daha on altı yaşında bile değil. Ve işte ev sahipleri Stuyveysant Fishler."

"Stuyvesant."

"Anlamadım?"

"Stuyvesant Fish," diye açıkladım. New York'ta sosyete ortamlarında Belva'nın yanlışını düzeltir gibi yapmak bile benim için nadir bir durumdu.

"Her neyse," diye cevap verdi. "Bu arada, Bayan Fish bu akşam bütün aile gibi görünüyor."

"Teyzemle ilgili tek kelime etmeyeceksin, Belva." Kuzenim Belva neredeyse benim yaşımdaydı ve onu küçüklüğünden beri tanıyordum. Ama yaklaşık on yıl

önce zavallı, sıska, çirkin yaratık kimseye numarasını yutturamamıştı. Şimdilerde yirmi yedi yaşında bir kadın olarak dünya onu evde kalmışlığa doğru iterken, sanırım iyice umutsuzluğa kapılmaya başlamıştı. "En azından," diye ekledim, "Mamie Teyze bu gece köpeğini getirmemiş."

Mamie Teyze bir defasında yeni bir Fransız kanişi için Newport'ta bir balo vermiş, köpeği elmas süslü bir tasmasının ucunda, yere serilmiş kırmızı bir halının üzerinde getirmişti.

"Bir daha bak," dedi Belva, keyifli bir tavırla, "köpeğini getirmiş. Üstelik boynunda hâlâ o elmas süslü tasma var." Belva, Mamie Teyze'nin en küçük kızı Marion Fish'i işaret ediyordu; hayranlık uyandırıcı sosyeteye kabul balosuna Belva davet edilmemişti.

"Yetti artık, kuzen. Kendi başınasın." Koridorun sonuna geldiğimiz için Belva'dan ayrıldım ve aniden kendimi Mamie Teyze'nin yanıma kattığı Bayan Hyde ile birlikte buldum; kız açıkça çok zengindi ama bunun dışında pek bir özelliği yok gibiydi. Başka kızlarla da dans ettim; uzun boylu Eleanor Sears dahil. Cana yakın bir kızdı ama sombrero şeklindeki şapkasından kendimi koruyabilmek için sık sık başımı eğmek zorunda kalmıştım. Elbette ki zavallı Belva ile de dans etmem gerekti.

Lezzetli istiridye kokteylinden sonra kestane püreli, kuşkonmazlı, şampanya şerbetli dağ koyunu rostosu, elmas sırtlı Maryland kaplumbağası ve portakal salatalı kırmızı ördek yedik; bunların ne olduğunu yaldız çerçeveli mönüye bakarak anladım. Bu iki yemeğin ilkiydi ve ikincisi gece yarısından sonra verilecekti. İkinci yemekten sonra, sabahın bir buçuğunda başlayacak resmi danslarla işkence devam edecekti.

New York'ta arada bir partilere katılmaktan gerçekten rahatsız olmuyordum. Boston'daki sosyal ortamlara katılmaktan vazgeçmiştim, çünkü babamın ölümüyle ilgili dedikodulardan ve yan yan bakışlardan sıkılmıştım. New York ve Boston sosyeteleri arasındaki fark şuydu: Boston'dakinin amacı her zaman yapılanı yapmaktı; New York'takinin amacı ise daha önce yapılmış olanları gölgede bırakmaktı. Ama bir New York partisinin büyüklüğü, bir Boston sakini olarak asla alışamadığım bir şeydi. Genç hanımlar Boston'dakilere kıyasla çok daha güzel ve çok daha fazla sayıda olmasına rağmen, benim için fazla süslülerdi.

"İşte buradasın, Stratham!" diye haykırdı Mamie Teyze. "Ah, neden Marion ile kuzensiniz ki? Öyle olmasanız sizi yıllar önce evlendirirdim. Şimdi beni dinle. Bayan Crosby herkese senin kim olduğunu soruyor. Bu yıl on sekiz yaşını doldurdu ve New York'taki en güzel ikinci kız. Sen de hâlâ bekar olan en yakışıklı erkeksin. Onunla dans etmelisin."

"Onunla dans ettim," diye cevap verdim. "Bu arada Bay de Menocal ile evlenmeyi planladığını da açıkça öğrendim."

"Ama ben onun de Menocal ile evlenmesini istemiyorum," diye cevap verdi Mamie Teyze. "de Menocal'ın Franz ve Ellie Sigel'in torunları Elsie ile evlenmesini istiyorum. Ama o da Washington'a kaçtı. Benim bildiğim insanlar Washington'dan kaçar, bu kız tersini yaptı. Ne düşünüyordu ki? Ne yani, evlenmek için Kongo'ya da mı kaçacaklar? Stuyvie'ye merhaba dedin mi?"

Stuyvie elbette ki kocası Stuyvesant idi. Henüz Fish Enişte ile merhabalaşmadığım için, Mamie Teyze beni ona doğru sürükledi. İki adamla hararetli bir sohbete dalmıştı. Fish Enişte'nin yanında Harvard'dan tanıdığım

Louis J. De G. Milhau'yu gördüm. Kırk beş yaşlarındaki diğer adam tanıdık geliyordu ama bir türlü çıkaramıyordum. Koyu renk kısa saçları, zeki bakışlı gözleri vardı ve otoriter görünüyordu. Mamie Teyze kulağıma adamın kim olduğunu fısıldayarak merakımı yatıştırdı. "Vali. Sizi tanıştırayım."

Vali McClellan çıkmak üzereydi. Mamie Teyze şiddetle karşı çıktı ve giderse Caruso'yu kaçıracağını söyledi. Mamie Teyze operadan nefret ediyordu ama dünyanın geri kalanının operayı zevk abidesi olarak gördüğünün farkındaydı. McClellan özür diledi, New York şehrine yaptığı katkılardan dolayı teşekkür etti ve acilen ilgilenmesi gereken önemli bir konu olmasa, asla bu kadar erken bir saatte ayrılmayacağını söyledi. Mamie Teyze daha da şiddetli itiraz etti; bu kez itirazı, yanında *çok ciddi bir konu* ifadesinin kullanılmasınaydı. Partisinde çok ciddi konular filan duymak istemiyordu.

O sırada Milhau valiye dönerek beni şaşırtan bir şey söyledi. "Younger bir doktordur. Neden ona söz etmiyorsunuz?"

"Doğru ya," diye haykırdı Fish Enişte. "Harvard mezunu bir doktor. Younger bu iş için doğru adamı bilir. Ona anlatmalısınız, McClellan."

Vali beni inceledi ve kısa süre sonra içsel bir karar vermiş gibi başıyla onaylayarak bana bir soru yöneltti. "Acton'ı tanıyor musun, Younger?"

"Lord Acton mı?" diye sordum.

"Hayır, Gramercy Park'tan Harcourt Acton. Sorun kızıyla ilgili."

Bayan Acton, o akşam daha erken saatlerde ailesi Berkshire'dayken evinde zalimce bir saldırının kurbanı olmuştu. Suçlu yakalanamamıştı ve kimse saldırganı görmemişti. Aileyi yakından tanıyan Vali McClellan,

Bayan Acton'ın saldırganı tarif etmesini istiyordu ama kız ne konuşabiliyor ne de başına gelenleri hatırlayabiliyordu. Vali polis merkezine gitmek üzere çıkmaya hazırlanıyordu; kız hâlâ oradaydı ve yanında aile doktoru vardı. Doktor da kızın durumu karşısında çaresiz kalmıştı. Kızın sergilediği semptomlara neden olabilecek herhangi bir yara bulunamamıştı.

"Kız isterik durumda," dedim. "Cripto-amnezi geçiriyor."

"O da ne?" diye sordu Milhau.

"Travmatik bir olayın bastırılmasından kaynaklanan hafıza kaybı. Bu terim Viyanalı Dr. Freud tarafından geliştirildi. Durum genelde isteriktir ve beraberinde konuşma kaybı da gelir."

"Vay canına," dedi Fish Enişte. "Konuşma kaybı, ha? İşte bu!"

"Dr. Freud," diye devam ettim, "konuşma kaybı konusunda bir kitap yazdı." Freud'un konuşma kaybıyla ilgili çalışması, daha psikolojik yazıları tanınmadan önce Amerika'da okuyucuyla buluşmuştu. "Muhtemelen konu hakkında dünyanın en önemli otoritesi ve isterik travmayla bağlantılı olduğunu kanıtladı; özellikle de cinsel travmayla ilgili."

"Dr. Freud'un Viyana'da olması ne acı," dedi vali.

5

Karısı Rose nihayet açana kadar Brill'in kapısını yumruklamaya devam ettim. Freud'un Amerika'daki ilk konsültasyonunu ayarlamakla kalmadığımı, aynı zamanda New York valisi tarafından gönderilmiş bir motorlu arabanın ve özel şoförün dışarıda beklediğini söylemek üzereydim. Ama böldüğüm sahne öylesine neşeliydi ki bir türlü konuyu açamadım.

Brill, Central Park'ın batısında altı katlı bir binanın beşinci katında oturuyordu. Küçük bir evdi; üç odalıydı ve her biri benim Manhattan'daki odamdan daha küçüktü. Ama doğruca parkı görüyordu ve neredeyse her santimi kitaplarla doluydu. Havayı pişmiş soğan kokusu kaplamıştı.

Brill, Ferenczi ve Freud, salonun ortasındaki küçük bir yemek masasının etrafında toplanmışlardı. Jung bile oradaydı. Brill bana oturmamı ve Rose'un yemeklerini tatmamı söyledi; ben daha cevap veremeden bir kadehe şarap doldurdular. Brill ve Ferenczi, Freud tarafından analizi yapılan bir hikayenin ortasındaydılar; Brill, Usta'nın rolünü almıştı. Herkes gülüyordu. Hatta gözlerini Brill'in karısından ayıramayan Jung bile.

"Ama dostlarım," dedi Freud, "bu bile soruyu cevaplamıyor: Neden Amerika?"

"Soru şu, Younger," dedi Brill, konuyu benim için açıklayarak, "psikanaliz Avrupa'nın her yerinde aforoz ediliyor. Ama burada, püriten Amerika'da, Freud ilk fahri unvanını almak üzere ve prestijli bir üniversitede konferans vermesi isteniyor. Bu nasıl olabilir?"

"Jung diyor ki," diye araya girdi Ferenczi, "bunun nedeni siz Amerikalıların Freud'un cinsel teorilerini anlamamanızmış. Anladığınızda, siz de psikanalizi hemen aforoz edecekmişsiniz."

"Hiç sanmam," dedim. "Bence kontrolden çıkmış yangın gibi yayılacak."

"Neden?" diye sordu Jung.

"Püritenliğimiz yüzünden," diye cevap verdim. "Ama söylemek istediğim bir şey..."

"Tam aksi," dedi Ferenczi. "Püriten bir toplumun bizi yasaklaması gerekir."

"Sizi yasaklayacakları kesin," dedi Jung, bir kahkaha patlatarak, "ne anlatmaya çalıştığımızı anladıkları anda."

"Amerika mı püriten?" dedi Brill. "Şeytan bile daha püritendi."

"Sakin olun, hepiniz," dedi Rose Brill. Bakışları saçmalığa izin vermeyen koyu renk saçlı bir kadındı. "Dr. Younger'ın ne demek istediğini açıklamasına izin verin."

"Bir dakika," dedi Freud. "Younger'ın söylemek istediği başka bir şey var. Sorun nedir, evlat?"

Dört kat merdiveni elimizden geldiğince hızlı bir şekilde indik. Olayı duyduğunda Freud çok meraklanmıştı ve valinin de işe karıştığını öğrenince, bir an önce şehre gitmek konusunda en az benim kadar heyecanlanmış-

tı. Motorlu araba dört kişilik olduğu ve bir kişilik fazladan oturma yeri bulunduğu için, Freud, Ferenczi'nin de bizimle gelmesini istedi. Freud önce Jung'u davet etti ama Jung her nedense konuyla ilgilenmedi ve geri çevirdi; hatta aşağı bile inmedi.

Yola çıkmadan hemen önce, Brill bize yaklaştı. "Jung'u burada bırakmanız hoşuma gitmiyor. Onu getirmeme izin verin; aranıza alıp otele bırakabilirsiniz."

"Abraham," diye cevap verdi Freud, şaşırtıcı bir sertlikle, "sana bu konudaki düşüncelerimi defalarca söyledim. Jung'a karşı düşmanlığının üstesinden gelmelisin. Hepimizi birleştirsen bile o adam kadar etmeyiz."

"Konu bu değil, Tanrı aşkına," diye itiraz etti Brill. "Adamı kendi evimde yemeğe davet ettim, değil mi? Sorun... *durumu*..."

"Ne durumu?" diye sordu Freud.

"Adam dengesiz. Kızarıyor, aşırı heyecanlanıyor. Bir an ateşli, bir an sonra buz gibi. Siz de fark etmişsinizdir. Söylediklerinin bazıları tamamen anlamsız."

"Senin şarabını içti."

"Bu da başka bir şey," dedi Brill. "Jung asla alkol içmez."

"Sorun Bleuler etkisiydi," diye vurguladı Freud. "Onu tedavi ettim. Jung'un içki içmesine karşı çıkmıyorsun ya, Abraham?"

"Kesinlikle hayır. Jung'un ayık olmasındansa böylesi daha iyi. Bence onu hep sarhoş gezdirelim. Ama onda beni huzursuz eden bir şey var. Geldiği andan beri. Evimin zemininin neden o kadar yumuşak olduğunu sorduğunu duydunuz mu? Tanrı aşkına, evin zemini ahşap!"

"Bence hayal görüyorsun," dedi Freud. "Ve hayal gücünün ardında daima bir dilek vardır. Jung elbette ki al-

kole alışkın değil. Sadece güvenli bir şekilde otele geri dönmesini sağla."

"Pekala." Brill bize iyi şanslar diledi. Araba uzaklaşırken, arkamızdan seslendi: "Ama hayal etmemek de bir dilek olabilir."

Broadway'i hızla geçen üstü açık arabada, Ferenczi bana Amerika'da elma, kuruyemiş, kereviz sapı ve mayonez karışımı yemenin normal olup olmadığını sordu. Anlaşılan Rose Brill onlara Waldorf salatası hazırlamıştı.

Freud sessizleşmişti. Düşüncelere dalmış gibiydi. Brill'in yorumlarının canını sıkıp sıkmadığını merak etmeye başladım; kendim de Jung'da bir terslik olabileceğini düşünüyordum. Diğer yandan, Jung'un hepimizin toplamından çok daha önemli bir adam olduğunu söylerken Freud'un ne demek istediğini de merak ediyordum.

"Brill paranoyak," dedi Ferenczi, aniden, Freud'a dönerek. "Bence bir şey yok."

"Paranoyak olmak haksız olmak demek değildir," dedi Freud. "Jung'un hatasını fark ettin mi?"

"Ne hatası?" diye sordu Ferenczi.

"Kelime hatası," diye cevap verdi Freud. "*Sizi yasaklayacakları kesin*, dedi; *biz* değil, *siz*; *ne anlatmaya çalıştıklarımızı anladıkları anda*."

Freud yine sessizleşti. Broadway boyunca Union Meydanı'na doğru ilerledik, sonra Dördüncü Cadde'den Bowery Yolu'na saptık ve Aşağı Doğu Yakası'nı geçtik. Hester Caddesi pazarındaki kapalı dükkanların önünden geçerken yavaşlamak zorunda kaldık. Saat neredeyse on bir olmasına rağmen, uzun sakalları, tuhaf ve simsiyah giysileriyle Yahudi erkekler sokakları doldurmuştu. Bel-

BELGESEL KAKTÜS TEAM

ki hava bunaltıcı, tıkış tıkış binalarda uyuyamayacak kadar sıcaktı. Yahudiler kol kola yürüyor, küçük gruplar halinde toplanarak konuşuyorlar, yüksek sesle sloganlar atıyorlardı. Her yerde Yahudi Almancası duyuluyordu.

"İşte Yeni Dünya," dedi Freud, oturduğu ön koltuktan. "Geride bıraktıkları şeyi yeniden yaratacaklarsa, neden bu kadar uzağa gelmişler ki?"

Cesaretimi toplayarak bir soru sordum: "Dindar bir adam mısınız, Dr. Freud?"

Bu, sevimsiz bir duruma yol açtı. Önce beni duymadığını sandım. Onun yerine Ferenczi cevap verdi. "Dindar derken neyi kastettiğinize bağlı. Örneğin, dindar kelimesinin anlamı ortak Oedipal kompleksin esinlendirdiği devasa bir illüzyon olarak Tanrı'ya inanmaksa, Freud kesinlikle çok dindardır."

Freud, ilk kez iskelede fark ettiğim delici bakışlarını yüzüme dikti. "Bana bunu sorarken neler düşündüğünü sana açıklayayım," dedi. "Bu Yahudilerin neden buraya geldiklerini sordum. *Dinsel özgürlük için geldiler,* demeyi düşündün ama sonra fikrini değiştirdin, çünkü bu açık bir durum. Sonra bir Yahudi olarak benim bu insanların dinsel özgürlük için geldiklerini göremiyorsam, dinin benim için o kadar önemli olmayabileceği sonucuna vardın; gerçek şu ki konunun onlar için ne kadar önemli olduğunu ben de görebiliyorum. Doğru anlamış mıyım?"

"Tamamen," diye cevap verdim.

"Endişelenmenize gerek yok," dedi Ferenczi. "Bunu herkese yapar."

"O zaman bana doğrudan bir soru sor," dedi Freud. "Ben de sana doğrudan bir cevap vereyim. Ben inançsızların en büyüğüyüm. Her nevroz, kişi için bir dindir ve din, insanoğlunun evrensel nevrozudur. Şu hiç şüphe-

siz doğru: Tanrı'ya atfettiğimiz özellikler ve güçler, önce bebekken ve sonra da küçük çocukken taşıdığımız korkuları ve dileklerimizi yansıtıyor. Bunu göremeyen kişi, insan psikolojisi hakkındaki ilk şeyi anlayamaz. Aradığın şey dinse, beni takip etme."

"Freud, haksızlık ediyorsun," dedi Ferenczi. "Younger dini aradığını söylemedi."

"Çocuk fikirlerime ilgi duyuyor; o halde bağlamlarını da bilmeli." Freud beni dikkatle inceledi. Gözlerindeki hiddet aniden kayboldu ve yüzünde neredeyse babacan bir ifade belirdi. "Ben de onun fikirlerine ilgi duyabileceğime göre, sorunu sana yöneltiyorum, Younger: Sen dindar bir adam mısın?"

O kadar mahcuptum ki nasıl karşılık vereceğimi bile bilmiyordum. "Babam dindardı," dedim.

"Sorulandan farklı bir soruyu cevaplıyorsun," dedi Ferenczi.

"Ama ne demek istediğini anladım," dedi Freud. "Babası inandığı için, kendisinin şüphe etmeye eğilimi olduğunu söyledi."

"Bu doğru," dedim.

"Ama aynı zamanda," diye ekledi Freud, "şüphesinin haklı olup olmadığını merak ediyor. Bu da onu inanmaya zorluyor."

Ona bakakaldım. Sormak istediğim soru, Ferenczi'nin ağzından çıktı: "Bunu nasıl bilebilirsin ki?"

"Hepsi dün gece bize söylediklerini takip ediyor," dedi Freud. "Tıp alanında kariyer yapmak babasının isteğiydi, kendisinin değil. Ayrıca," diye ekledi, purosundan derin bir nefes çekerken, "ben de gençken aynı şeyleri hissetmiştim."

Görkemli mermer dış yüzeyi, Yunan tarzı sütunları ve muhteşem kubbesiyle, Birinci Bölge merkez binası sokak lambalarının yumuşak ışığı altında bir polis merkezinden ziyade İtalyan plazalarına benziyordu. Çift kanatlı devasa ahşap kapılardan geçtikten sonra, yarım daire şeklindeki bir masanın arkasında oturan üniformalı bir memura yaklaştık. Elektrik lambaları etrafına sarı bir ışık yayıyordu. Telefonla konuştu ve çok geçmeden kendimizi Vali McClellan'ın karşısında bulduk; yanında, Actonlar'ın aile doktoru olduğunu öğrendiğimiz, Higginson adında göbekli, yaşlıca ve endişeli bir beyefendi vardı.

McClellan her birimizin elini tek tek sıkarak kendisini böylesine bir sıkıntıya soktuğu için Freud'dan özür diledi. "Younger bana aynı zamanda antik Roma konusunda da uzman olduğunuzu söyledi. Size Venedik hakkındaki kitabımı vereceğim. Ama sizi üst kata çıkarmalıyım. Bayan Acton son derece acınacak durumda."

Vali bizi mermer basamaklardan yukarı çıkardı. Dr. Higginson aldığı önlemleri uzun uzadıya anlattı; hiçbiri kulağa zararlı gelmiyordu, dolayısıyla bir şansımız olabilirdi. Deri koltuklar, bol miktarda bakır ve gösterişli bir masayla klasik tarzda döşenmiş büyük bir ofise girdik. Bu masanın arkasında, görece minicik kalan bir genç kız battaniyeye sarınmış halde oturuyordu ve iki tarafında birer polis memuru vardı.

McClellan haklıydı: Kız gerçekten acınacak durumdaydı. Uzun süre ağladığı belliydi; yüzü kıpkırmızı kesilmiş ve şişmişti. Uzun sarı saçları matlaşmış, omuzlarının üzerinde topaklanmıştı. Bize o zamana dek gördüğüm en korku dolu gözlerle baktı; korkuyla ve güvensizlikle.

"Akla gelebilecek her şeyi yaptık," dedi McClellan. "Bize olayın öncesinde ve sonrasında olanları yazarak anlattı. Ama olayın kendisi hakkında hiçbir şey hatırlamı-

yor." Kızın yanında bir kalem ve birkaç kağıt duruyordu.

Vali bizi tanıştırdı. Kızın adı Nora idi. Bizim sesini ve hafızasını geri kazanmasına yardım edebileceğimizi umduğu uzman doktorlar olduğumuzu söyledi. Kızla sanki yedi yaşındaymış gibi konuşuyordu. Muhtemelen kızın konuşma zorluğunu, anlama zorluğuyla karıştırıyordu ama daha ilk bakışta kızın o konuda hiçbir sıkıntısı olmadığını anlamak zor değildi. Elbette ki tanımadığı üç yeni adamın daha yanına gelmesi, kızı daha da ürkütmüştü. Gözleri doldu ama kendini tutabildi. Sanki yaşadığı hafıza kaybı kendi suçuymuş gibi bizden yazıyla özür diledi.

"Lütfen devam edin, baylar," dedi McClellan.

Freud önce semptomların fizyolojik olasılıklarını elemek zorundaydı. "Bayan Acton," dedi, "başınıza herhangi bir yara almadığınızdan emin olmak istiyorum. Bana izin verir misiniz?" Kız başıyla onayladı. Detaylı bir inceleme yaptıktan sonra, Freud sonucu açıkladı: "Herhangi bir türde boyun veya baş yarasına rastlanmadı."

"Gırtlağa alınan bir yara ses kaybına neden olmuş olabilir," diye açıkladım, kızın konuşma engeline değinerek.

Freud başıyla onayladı ve kızı incelemem için beni yanına çağırdı.

Bayan Acton'a yaklaşırken her nedense çok gergindim. Bu gerginliğin kaynağını tanımlayamıyordum. Freud'un yanında deneyimsiz biri gibi görünmekten korktuğumu biliyordum ama çok daha karmaşık incelemeler de yapmıştım; Harvard'daki profesörlerimin önündeyken bile böylesine huzursuz olmamıştım. Bayan Acton'a konuşma engelinin nedeninin fiziksel bir yara olup olmadığını anlamamızın önemli olduğunu açıkladım.

BELGESEL KİTAP KULÜBÜ TEAM

Kendi rahatsızlığını azaltmak adına elimi tutup boynuna yerleştirmesinde bir sakınca olup olmadığını sordum. İki parmağımı açarak elimi uzattım. Kız isteksizce elimi boğazına götürdü ama parmaklarını köprücük kemiğinin üzerine yerleştirdi. Ondan başını kaldırmasını istedim. İtaat etti ve parmaklarımı boğazına doğru kaydırırken, yaralarına rağmen boynunun ve çenesinin mükemmel, yumuşak hatlarını hissettim; Bernini'nin mermer heykellerini hatırlatıyordu. Çeşitli noktalara baskı uyguladığımda yüzünü buruşturdu ama geri çekilmedi. "Boğaz kısmında herhangi bir travmaya rastlamadım," dedim.

Bayan Acton şimdi başlangıçtakinden daha da güvensiz görünüyordu. Onu suçlayamazdım. Bir uzmanın fiziksel bir sorun bulunmadığını söylemesi, bulunduğunu söylemesinden daha huzursuz edici olabilirdi. Diğer yandan, ailesi yanında değildi ve etrafında tuhaf, yabancı adamlar vardı. Hepimizi tek tek inceliyor, kendince değerlendirme yapıyor gibiydi.

"Hayatım," dedi Freud, "hafızanı ve sesini kaybettiğin için gerginsin ama gergin olmana gerek yok. Böyle bir olayın ertesinde hafıza kaybı yaşamak ender bir durum değildir ve birçok kez ses kaybına da tanık oldum. Ama kalıcı bir fiziksel yaralanma olmadığında – sende yok – iki durumu da ortadan kaldırmayı her seferinde başardım. Şimdi: Sana bazı sorular soracağım ama hiçbiri bugün başına gelenlerle ilgili olmayacak. Bana sadece şu anda kendini nasıl hissettiğini söylemeni istiyorum. İçecek bir şey ister misin?" Kız yüzünde minnettar bir ifadeyle başıyla onayladı; McClellan hemen memurlardan birini gönderdi ve adam kısa süre sonra elinde bir fincan çayla döndü. Bu arada Freud kızla sohbet etmeye başlamıştı – kendisi konuşuyor, kız yazıyordu – ama sadece en genel konulara değiniyordu; örneğin gelecek ay

Barnard'da eğitimine başlayacak genç bir hanımefendi olması gibi. Sonunda polislerin sorularına cevap veremediği için üzgün olduğunu ve eve gitmek istediğini yazdı.

Freud bizimle kızdan uzakta konuşmak istediğini işaret etti. Freud, Vali McClellan, Ferenczi, Dr. Higginson ve ben, geniş ofisin uzak köşesine çekildiğimizde Freud çok alçak bir sesle sordu: "Tecavüze uğramış mı?"

"Hayır, Tanrı'ya şükür," diye fısıldadı McClellan.

"Ama yaraları," dedi Higginson, "belirgin bir şekilde... cinsel organının... etrafında toplanmış." Boğazını temizledi. "Sırtı dışında, kalçalarından defalarca kırbaçlanmış gibi görünüyor; ve leğen kemiği bölgesinden. Ayrıca, kalçalarının her biri keskin bir bıçak veya jiletle kesilmiş."

"Böyle bir şeyi nasıl bir canavar yapabilir?" diye sordu McClellan.

"Asıl soru, bunun neden daha sık tekrarlanmadığı," diye cevap verdi Freud, sakince. "Vahşi bir dürtünün tatmin edilmesinin verdiği zevk, genellikle uygar bir dürtünün tatmininden daha yoğundur. Her ne olursa olsun, bu gece yapılacak en iyi şey, hiçbir şey yapmamak. Hafıza kaybının isterik olduğundan henüz emin değilim. Ciddi asfiksasyon da benzer bir etki yaratabilir. Diğer yandan, derin bir içsel suçlama yaşadığı açıkça ortada. Uyuması gerek. Uyandığında semptomlardan bazıları kaybolabilir. Eğer devam ederse, o zaman analiz gerekir."

"İçsel suçlama mı?" diye sordu McClellan.

"Suçluluk duygusu," dedi Ferenczi. "Kız sadece saldırıdan dolayı acı çekmiyor; aynı zamanda böyle bir durumda kaldığı için kendini suçluyor."

"Neden kendini suçlu hissetsin ki?" diye sordu vali.

"Bunun çok çeşitli nedenleri olabilir," dedi Freud. "Ama gençlerin cinsel saldırıya uğraması vakalarında bu tür suçluluk duyguları neredeyse daima görülür. Hafıza kaybı için bizden iki kez özür diledi. Ama ses kaybı daha da şaşırtıcı."

"Oral olabilir mi?" diye sordu Ferenczi, fısıldayarak.

"Ulu Tanrım," diye araya girdi McClellan, fısıltıyla. "Bu mümkün mü?"

"Mümkün," diye cevap verdi Freud, "ama pek sanmıyorum. Eğer semptomların nedeni oral nüfuz olsaydı, ağzını kullanmakta zorlanması gerekirdi. Ama şimdi çayını hiç zorlanmadan içtiğini görebiliyoruz. Aslını isterseniz, susayıp susamadığını sormamın nedeni buydu."

Bir süre bunun üzerinde düşündük. McClellan sessizliği bozduğunda, bu kez fısıldamıyordu. "Dr. Freud, lütfen cehaletimi bağışlayın ama olayın anısı hâlâ mevcut mu, yoksa tamamen silindi mi?"

"İsterik amnezi geçirdiğini varsayarsak, anının hâlâ var olduğunu söyleyebiliriz," dedi Freud. "Nedeni bu."

"Yani amnezinin nedeni olayın kendisi mi?" diye sordu McClellan.

"Saldırının anısını kabullenemiyor; tabii daha derinlerde yatan diğer tetikleyicilerle birlikte. Dolayısıyla bastırıyor ve bir amnezi görüntüsü yaratıyor."

"Daha derinlerde yatan tetikleyiciler mi?" diye sordu vali. "Anlayamadım."

"Bu kızın yaşadığı türden bir olay," diye açıkladı Freud, "ne kadar zalimce, ne kadar korkunç olursa olsun, bu yaşta birinde amneziye neden olmaz. Diğer açılardan sağlığının yerinde olduğu varsayılırsa, kurban hatırlar. Ama kurban daha önce başka bir travmatik olay yaşamışsa – anını bilinç düzeyinden tamamen bastırılmasına neden olacak kadar travmatik – o zaman bir saldırı am-

neziye neden olabilir, çünkü yeni saldırı, daha önceki olayın anıları hatırlanmadan ortaya çıkarılamaz ve bilinç de buna izin vermez."

"Ulu Tanrım," dedi vali.

"Ne yapılması gerekiyor?" diye sordu Higginson.

"Onu tedavi edebilir misiniz?" diye araya girdi vali. "Bize saldırganın tarifini verebilecek tek kişi o."

"Hipnoz?" diye önerdi Ferenczi.

"Buna kesinlikle karşıyım," dedi Freud. "Kıza bir yararı olmaz ve hipnoz altında ulaşılan anılar güvenilir değildir."

"Peki ya şu... analiz?" diye sordu vali.

"Hemen yarın başlayabiliriz," diye cevap verdi Freud. "Ama sizi uyarmalıyım: Psikanaliz yoğun bir tedavidir. Hastanın her gün görülmesi gerekir; en azından günde bir saat."

"Burada herhangi bir sorun göremiyorum," dedi McClellan. "Asıl sorun, bu gece Bayan Acton'ı ne yapacağız." Kızın ailesi henüz gelmemişti. Higginson ailenin bazı dostlarını aramayı önerdi ama vali bunun iyi olmayacağını söyledi. "Acton bu olayın duyulmasını istemez. İnsanlar kızın kalıcı bir yaralanmaya maruz kaldığını düşünebilir."

Bayan Acton bu son yorumu kesinlikle duymuştu. Bizim için yeni bir not yazdığını gördüm. Yanına gidip notu aldım; *Eve gitmek istiyorum,* diye yazmıştı. *Hemen.*

McClellan kıza buna izin veremeyeceğini söyledi. Suçluların suç mahalline geri döndüğünün bilindiği konusunda kızı uyardı. Saldırgan şimdi bile evi gözetliyor olabilirdi. Kendisini teşhis edebileceğinden korkarak, adaletten kaçmak için tek yolunun onu öldürmek olduğuna karar verebilirdi. Dolayısıyla Gramercy Park'a dönmek gibi bir alternatif yoktu; en azından babası kızın

güvenliğini garanti etmek üzere şehre dönene kadar. Bu sözlerden sonra Bayan Acton'ın yüzü bir kez daha değişti ve elleriyle bazı hareketler yaparak tanımlayamadığım bir duyguyu ifade etti.

"Anladım," dedi McClellan. "Bayan Acton sizin kaldığınız Hotel Manhattan'a götürülecek ve oda ücreti valilik tarafından ödenecek." Kız, Bayan Biggs ile birlikte oraya yerleşecek ve Gramercy Park'tan yeni giysiler ve kişisel eşyalar getirilecekti. Ailesi dönene kadar, Bayan Acton otelde kalacaktı. Bu düzenleme sadece en güvenlisi olmakla kalmıyor, aynı zamanda tedavinin devam etmesi için de en uygun zemini hazırlıyordu.

"Yalnız bir sorun var," dedi Freud. "Psikanaliz doktorun da belli bir süre ayırmasını gerektirir; genellikle aylar ve bazen yıllar. Ne yazık ki ben böyle bir zaman ayıramam. Meslektaşım Dr. Ferenczi de öyle. Peki, ya sen, Younger? Bayan Acton ile sen ilgilenir misin?"

Freud tereddütlü olduğumu görünce, onunla yalnız konuşmak istediğimi anladı. Beni kenara çekti.

"Bence Brill olmalı," dedim, "ben değil."

Freud bana yine o taşı delebilecek bakışlarından birini attı. "Senin yeteneklerinden hiç şüphe etmiyorum, evlat," dedi sakince. "Geçmişteki başarıların haklı olduğumu gösteriyor. Kızı senin almanı istiyorum."

Bu sözler hem itiraz edemeyeceğim bir emirdi hem de üzerimde tarif edemeyeceğim etkiler yaratan bir güveni ifade ediyordu. Kabul etmekten başka çarem yoktu.

"Pekala," dedi yüksek sesle. "Kız bundan sonra senin hastan. Amerika'da kaldığım sürece yardımcı olacağım ama analizi Dr. Younger gerçekleştirecek. Elbette ki," diye ekledi, Bayan Acton'a dönerek, "hastamızın da buna bizim kadar istekli olduğunu varsayarak."

II. KISIM

BELONGS TO KAPTUS TEAM

6

Dedektif Littlemore salı sabahı bir şeyi fark etti; Müfettiş Hugel'in yanakları her zamankinden daha çökük görünüyordu. Gözlerinin altındaki torbalara yenileri eklenmiş, mor halkaların etrafında başka mor halkalar oluşmuştu. Littlemore keşiflerinin müfettişi canlandıracağından emindi.

"Pekala, Bay Hugel," dedi dedektif, "Balmoral'a geri döndüm. Neler bulduğumu duyunca çok şaşıracaksınız."

"Hizmetçiyle konuştun mu?" diye sordu Hugel, sabırsızca.

"Artık orada çalışmıyor," diye cevap verdi dedektif. "Kovulmuş."

"Biliyordum!" diye haykırdı müfettiş. "Adresini aldın mı?"

"Ah, kızı buldum bile. Ama bir şey var: Tavandaki o kirişe bakmak için Bayan Riverford'un yatak odasına tekrar girdim; hani şu bovling topuna benzeyen, kızın bağlanmış olduğu şey. Haklıydınız. Üzerinde ip havları vardı."

"Güzel. Onları delil olarak aldın umarım," dedi Hugel.

"Elbette aldım. Hatta bovling topunu da aldım," dedi Littlemore, müfettişin yüzünde bir huzursuzluk ifadesi

yaratarak. Dedektif devam etti. "Bana pek sağlam görünmedi, bu yüzden yatağın üzerine çıktım, sertçe asıldım ve elimde kaldı."

"Sana pek sağlam görünmedi," diye tekrarladı müfettiş, "bu yüzden çekiştirdin ve elinde kaldı. Mükemmel bir iş çıkarmışsın, dedektif."

"Teşekkürler, Bay Hugel."

"Bir dahaki sefere bütün odayı kırıp dökmeyi düşün istersen. Zarar verdiğin başka bir delil var mı?"

"Hayır," diye cevap verdi Littlemore, açıkça. "Ama anlamadığım bir şey var. O kadar sağlam değilse, nasıl oldu da kızı taşıyabildi?"

"Eh, taşımış olduğu ortada."

"Dahası var, Bay Hugel, büyük bir şey. Aslında iki şey." Littlemore, pazar günü gece yarısı sularında elinde bir tür çantayla Balmoral'dan çıkan kimliği belirsiz adamı anlattı. "Buna ne diyeceksiniz, Bay Hugel?" diye sordu dedektif, gururla. "O olabilir, değil mi?"

"Orada oturmadığından eminler mi?"

"Kesinlikle. Adamı daha önce hiç görmemişler."

"Elinde bir çanta vardı mı dedin?" diye sordu Hugel. "Hangi elinde?"

"Clark bilmiyordu."

"Sordun mu?"

"Elbette sordum," dedi Littlemore. "Adamın hangi elini kullandığını bilmem gerekiyordu."

Hugel homurdandı. "Fark etmez. O bizim adamımız değil sonuçta."

"Neden?"

"Çünkü, Littlemore, adamımızın saçlarında beyazlar var ve o binada oturuyor." Müfettiş hareketlenmişti. "Bayan Riverford'un sürekli ziyaretçileri olmadığını biliyoruz. Pazar gecesi bina dışından bir ziyaretçisi olma-

dığını da biliyoruz. O halde katil Bayan Riverford'un dairesine nasıl girdi? Kapı zorlanmamıştı. Tek olasılık var. Adam kapıyı vurdu, kurban da açtı. Şimdi, tek başına yaşayan genç bir kız herkese kapısını açar mı? Hem de gecenin bir yarısı? Bir yabancıya? Bunu hiç sanmıyorum. Ama bir komşusuna, binada yaşayan birine açar; belki de beklediği, geleceğini bildiği ve kapısını daha önce de defalarca açtığı birisine."

"Çamaşırcı adam," dedi Littlemore.

Müfettiş ona bakakaldı.

"Bir şey daha var demiştim, Bay Hugel. Şunu dinleyin. Balmoral'ın bodrumundayken, bu Çinlinin yürürken ardında çamur izi bıraktığını gördüm, kızıla çalan bir çamur. Numune aldım; Bayan Riverford'un odasında gördüğüm çamurla aynı, bundan eminim. Belki de katil odur."

"Bir Çinli," dedi müfettiş.

"Onu durdurmaya çalıştım ama adam kaçtı. Çamaşırhanede çalışıyor. Belki bu adam pazar gecesi Bayan Riverford'a çamaşır teslim etti? Kız kapıyı ona açtı ve adam da onu öldürdü. Sonra çamaşırhaneye geri döndü ve kimse bir şey anlamadı."

"Littlemore," dedi müfettiş, derin bir iç çekerek, "katil Çinli bir çamaşırcı değildi. Zengin bir adamdı. Bunu biliyoruz."

"Hayır, Bay Hugel, kızın boğazına pahalı bir ipek kravat sardığı için zengin biri olduğunu siz tahmin ettiniz. Ama çamaşırhanede çalışan biri için böyle bir kravat bulmak zor olmaz. Belki de Çinli bir kravat çaldı ve Bayan Riverford'u onunla öldürdü."

"Neden?" diye sordu müfettiş. "Amacı ne?"

"Bilmiyorum. Belki kızları öldürmeyi seviyordur; şu Chicago'daki adam gibi. Bayan Riverford da Chicago'dan gelmişti, değil mi? Sizce..."

BELGESEL KİTAP TEAM

"Hayır, Dedektif, sanmıyorum. O Çinli'nin Bayan Riverford'un ölümüyle bir ilgisi olduğuna da inanmıyorum."

"Ama çamur..."

"Çamuru unut be adam."

"Ama Çinli beni gördüğünde kaç..."

"Çinli minli yok! Duydun mu beni, Littlemore? Bu cinayette Çinliler yok. Uluslararası bir cinayet değil! Katil en azından bir seksen boyunda. Beyaz: Cesedin üzerinde bulduğum saç telleri bir beyaza aitti. Hizmetçi... anahtar o! Sana neler söyledi?"

Kahvaltıya indiğimde, Bayan Acton'ı aramak için bir on beş dakikam daha vardı. Freud oturuyordu. Brill ve Ferenczi masadaydılar. Brill'in önünde üç boş tabak vardı ve dördüncüyü boşaltmakla meşguldü. Kahvaltısını Clark Üniversitesi'nin ödeyeceğini ona önceki gün söylemiştim. Anlaşılan kaybettiği zamanı telafi etmeye çalışıyordu.

"Şimdi, burası Amerika," dedi Brill, Freud'a. "Şekerli ve kremalı kızarmış yulafla başlar, sonra kızarmış patatesli kuzu buduyla devam edersin; ardından tereyağlı kuru üzüm kurabiyesi ve sonunda da Vermont Akçaağaç şuruplu buğdaylı kek yersin. İşte buna cennet denir."

"Ciddi misin?" dedi Freud. Anlaşılan hazımsızlık sorunu vardı. "Sizin yemekleriniz benim için fazla ağır."

"Benim için de," dedi Ferenczi; önünde bir fincan çaydan başka bir şey yoktu. Mutsuz bir tavırla sordu: "Sanırım mayonez salatasından kaynaklandı."

"Jung nerede?" diye sordu Freud.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Brill. "Ama pazar gecesi nereye gittiğini biliyorum."

"Pazar gecesi mi? Pazar gecesi yatmaya gitti," dedi Freud.

"Ah, hayır, yatmaya filan gitmedi," diye cevap verdi Brill, alaycı bir ses tonuyla. "Kiminle birlikte olduğunu da biliyorum. İşte, size göstereyim. Şuna bir bakın."

Brill oturduğu koltuğun yan tarafına koyduğu kalın bir kağıt tomarını çıkardı; yaklaşık üç yüz sayfalık tomar, lastiklerle tutturulmuştu. En üstteki sayfada başlık yazıyordu: *İsteri ve Diğer Psikonevrozlar Hakkında Seçmeceler*. Yazarı Sigmund Freud idi; A. A. Brill tarafından tercüme edilmiş ve bir önsöz yazılmıştı. "İngilizce yayınlanan ilk kitabın," dedi Brill, daha önce onda hiç görmediğim bir gururla tomarı Freud'a verirken. "Sansasyon yaratacağı kesin."

"Çok mutlu oldum, Abraham," dedi Freud, tomarı iade ederken. "Gerçekten. Ama bizimle Jung hakkında konuşuyordun."

Brill'in yüzü asıldı. Ayağa kalktı, bize tepeden baktı ve kibirli bir tavırla konuştu. "İşte hayatımın son bir yılını harcayarak ortaya çıkardığım bu başyapıta böyle davranıyorsun. Bazı rüyaların yorumlanmaması gerekir; bu rüyalar eylem gerektirir. Hoşça kalın."

Sonra tekrar oturdu.

"Üzgünüm, bana ne olduğunu bilmiyorum," dedi. "Sanırım bir an için Jung olduğumu sandım." Brill'in kendini Jung ile özdeşleştirmesi Ferenczi'yi kahkahalara boğdu ama Freud hiç etkilenmedi. Brill boğazını temizledi ve dikkatimizi yayıncının adına çekti; en üst sayfada Smith Ely Jelliffe yazıyordu. "Jelliffe, *Sinir Hastalıkları Dergisi*'ni çıkarıyor," dedi Brill. "Croesus kadar zengin bir doktor, çok iyi bağlantıları var ve be-

nim sayemde davamıza en son katılanlardan biri oldu. Ulu Tanrım, bu cehennemi bir psikanaliz cenneti haline getirdim; görmüyor musunuz? Diğer yandan, dostumuz Jung'un pazar gecesi Jelliffe ile gizli bir randevusu vardı."

Brill bu sabah taslakları Jelliffe'den aldığında, adam Jung'un pazar gecesi dairesinde kendisiyle birlikte yemek yediğini söylemişti. Jung bize böyle bir görüşmeden söz etmemişti. "Anladığım kadarıyla sohbetlerinin ana konusu, Manhattan'ın en iyi genelevlerinin nerede olduğuymuş ama şunu dinleyin," diye devam etti Brill. "Jelliffe, Jung'dan gelecek hafta Fordham Üniversitesi'nde psikanaliz üzerine bir dizi konferans vermesini istemiş."

"Ama bu harika bir haber!" diye haykırdı Freud.

"Öyle mi?" diye sordu Brill. "Neden sen değil de Jung?"

"Abraham, ben zaten gelecek hafta salı gününden itibaren Massachusetts'te her gün konferans veriyor olacağım. Aynı anda New York'ta da konferans veremem ki?"

"İyi ama neden gizli? Neden Jelliffe ile görüşmesini gizledi?"

Bu soruya hiçbirimizin verecek cevabı yoktu. Ama Freud hiç umursamamıştı ve Jung'un bunu yapmasının iyi bir nedeni olduğuna kesinlikle inanıyordu.

Bütün bunlar konuşulurken, Brill'in taslakları elimdeydi. İlk birkaç sayfasını okumuştum ve bir sonrakini çevirdiğimde, neredeyse tamamen boş bir sayfayla karşılaştığımda çok şaşırdım. Sadece beş satırlık bir yazı vardı; tam ortada, italik ve büyük harflerle yazılmış. İncil alıntısına benziyordu.

"Nedir bu?" diye sordum, sayfayı göstererek.

BELGESEL KAKTÜS TEAM

Ferenczi kağıdı elimden alıp yüksek sesle okudu:

"KALPLERİNİZİN MASKESİNİ KALDIRIP ATIN EY KUDÜSLÜLER!
YOKSA YAPTIĞINIZ KÖTÜLÜKLER YÜZÜNDEN ÖFKEM SÖNDÜRÜLEMEZ BİR ALEV GİBİ ÜZERİNİZE YAĞACAK VE YAKACAK."

"Yeremya mı?" diye sordu Ferenczi, benimkinden daha üstün bir İncil bilgisine sahip olduğunu göstererek. "Bir isteri kitabında Yeremya'nın ne işi var?"

Daha da tuhafı, Ferenczi'nin masamızın ortasına koyduğu kağıdın alt kısmında, mürekkeple basılmış bir yüz vardı. Bir Doğulu bilgeyi andırıyordu; başında bir türbanı, uzun bir burnu, daha uzun bir sakalı ve büyüleyici gözleri vardı.

"Bir Hindu mu?" diye sordu Ferenczi.

"Ya da bir Arap?" diye sordum.

Bizi daha da şaşırtanı, bir sonraki sayfanın da öncekiyle aynı olmasıydı; ortadaki İncil alıntısı dışında tamamen boştu. Ama diğer sayfalarda türbanlı bir bilgenin fotoğrafı yoktu. Geri kalan sayfaları karıştırdım. Hepsi aynıydı.

"Bu bir şaka mı, Brill?" diye sordu Freud.

Brill'in yüzündeki ifadeye bakılırsa, şaka filan değildi.

Dedektif Littlemore, müfettişin yaptığı keşifleri hiçe saymasından hiç hoşlanmamış, kesinlikle hayal kırıklığına uğramıştı ama Hugel'in konuyu değiştirmesine ve Bayan Riverford'un hizmetçisinden söz etmeye başlamasına izin verdi.

"Kız gerçekten kötü durumda, Bay Hugel, keşke onun için yapabileceğim bir şey olsa," dedi dedektif. Aslında olmuştu: Betty'nin başlangıçta kendisiyle konuşmaya isteksiz olduğunu görünce, Littlemore onu bir büfeye götürmüştü. İşten çıkarıldığını bildiğini söylediğinde kız gözyaşlarına boğulmuş ve bunun ne kadar büyük bir haksızlık olduğundan yakınmıştı. Neden onu kovmuşlardı ki? O hiçbir şey yapmamıştı. Diğer kızlardan bazıları dairelerde hırsızlık yapıyordu; neden onlardan birini kovmamışlardı? Şimdi ne yapacaktı? Betty'nin babası bir yıl önce ölmüştü. Son iki aydır, Balmoral'dan aldığı maaşla bütün aileye – annesi ve üç küçük erkek kardeşi – Betty bakıyordu.

"Sana ne söyledi, Dedektif?" diye sordu müfettiş, dudağını ısırarak.

"Betty, Bayan Riverford'un dairesine girmekten asla hoşlanmadığını söyledi. Tuhaf bir yermiş. İki kez bir bebeğin ağladığını duymuş ama ortada bebek filan yokmuş; daire boşmuş. Bayan Riverford'un da tuhaf biri olduğunu söylüyor. Dört hafta önce bir gün çıkıp gelmiş. Ne nakliye kamyonu ne de başka bir şey. Kendisi yerleşmeden önce daire döşenmiş. Çok sessiz bir tipmiş. Hiç sorun çıkarmazmış. Yatağını kendi düzeltirmiş. Ama nazik biriymiş. Bir defasında Betty'ye bir çift küpe vermek istemiş. Betty gerçek olup olmadıklarını sormuş ve Bayan Riverford gerçek elmas olduklarını söyleyince Betty geri çevirmiş. Ama Betty onu neredeyse hiç görmezmiş. Betty gece vardiyasına geçtiğinde, Bayan Riverford'u o zaman birkaç kez görmüş. Onun dışında kız sabah yediden önce kalkıp gidermiş ve Betty geldiğinde orada olmazmış. Kapıcılardan biri bana Bayan Riverford'un birkaç kez binadan sabah altıdan önce çıktığını söyledi. Bunun anlamı ne, Bay Hugel?"

"Anlamı şu," diye cevap verdi müfettiş, "Chicago'ya bir adam göndereceksin."

"Ailesiyle konuşmak için mi?"

"Kesinlikle. Hizmetçi yatak odasıyla ilgili sana neler söyledi?"

"Sorun şu ki Betty o kısmı pek net hatırlamıyor. Hatırlayabildiği tek şey, içeri ilk girdiğinde Bayan Riverford'un yüzünü gördüğü."

"Cesedin yakınlarında veya üzerinde herhangi bir şey görmüş mü?"

"Ona sordum, Bay Hugel. Hatırlamıyor."

"Hiçbir şey mi?"

"Sadece Bayan Riverford'un gözlerini hatırlıyor; canlı gibi ona bakıyormuş."

"Küçük aptal."

"Onunla konuşsaydınız aptal olduğunu düşünmezdiniz," dedi Littlemore, şaşırarak. "Bir şeyin değiştiğini nereden anladınız bu arada?"

"Ne?"

"Betty'nin ilk kez odaya girişiyle sizin oraya gidişiniz arasında bir şeyin değiştiğini söylemiştiniz. Ama ben daireyi hemen kilitlediklerini ve biz oraya gidene dek herkesi uzak tutmak için uşağı kapıya diktiklerini sanıyordum."

"Ben de öyle sanıyordum," dedi müfettiş, küçük ve sıkışık ofisin içinde bir aşağı bir yukarı yürürken. "Bize öyle söylenmişti."

"O zaman neden birinin odaya girdiğini düşünüyorsunuz?"

"Neden?" diye tekrarladı Hugel, kaşlarını çatarak. "Nedenini mi bilmek istiyorsun? Pekala, Littlemore. Benimle gel."

Müfettiş kapıdan çıktı ve dedektif onu takip etti. Üç kat aşağı inip bir koridor labirentinden geçtikten sonra

morga geldiler. Müfettiş kapılardan birini açtığında, Littlemore burun deliklerine dolan çürümüş ceset kokusunu algıladı ve midesi bulandı. Sonra ahşap raflarda sıra sıra dizilmiş kadavraları gördü; bazıları her yerinin görülebileceği şekilde çıplak bırakılmış, bazılarının üstü örtülmüştü. Midesi altüst olsa bile cinsel organlarına bakmaktan kendini alamadı.

"Kimse," dedi müfettiş, "kimse bu ipucunu fark etmezdi." En uçtaki rafta bulunan cesede doğru yürüdü. Cesedin üzerine beyaz bir örtü serilmiş ve bir etiket eklenmişti: Riverford, E.: 29.8.09. "Şimdi iyi bak, Dedektif, ve bana tam olarak ne gördüğünü söyle."

Müfettiş kendinden emin bir tavırla örtüyü çekip aldı. Cesedi görünce Littlemore'un gözleri fal taşı gibi açıldı. Hugel kadavraya kendisi de bakmak için döndü. dedektifin şaşkınlığı normaldi: Örtünün altından çıkan ceset Elizabeth Riverford'a değil, çürük dişli, kırışık derili yaşlı bir adama aitti.

Asansöre binip Bayan Acton'ın katına çıktım; önce kendi odama gidip kalem ve kağıt almam gerektiğini ancak o zaman hatırladım. Taslaklardaki tuhaf İncil alıntılarıyla dolu sayfalar Brill'i çok etkilemişti. Hemen bir açıklama duymak için Jelliffe'e gideceğini söyledi. Bize söylemediği bir şeyler olabileceğini hissettim.

Bayan Acton ile ilk seanslarımda Freud'un da yanımda olacağını sanıyordum. Bunun yerine, sonrasında kendisine rapor vermemi istedi. Kendisinin de orada bulunmasının hastayla doktor arasındaki aktarımı bozacağını düşünüyordu.

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

Bu aktarım, psikanalizde bir fenomendir. Freud şans eseri bu fenomeni keşfettiğinde, kendisi de çok şaşırmıştı. Hastalar her seferinde ona tapınarak analize cevap veriyorlardı; bazen de ondan nefret ediyorlardı. Başlangıçta bu duygulara aldırmamaya çalışmış, onları terapi ilişkilerindeki beklenmedik ve sevimsiz etkiler olarak görmüştü. Ama zaman içinde hem hastanın sorunu hem de tedavi açısından ne kadar önemli olduklarını anlamıştı. Hasta analistin ofisinde semptomlara neden olan bilinçaltı çatışmalarını yeniden tetikliyor, hastalığın kalbinde yatan bastırılmış arzuları doktora *aktarıyordu*. Bu bir rastlantı değildi; Freud'un tespitine göre, bütün isteri hastalığı, kişinin çocukluğunda oluşan ve asla dışarı vurulmamış, derinlere gömülmüş dilek ve duygularını yeni kişilere veya bazen nesnelere aktarmasından kaynaklanıyordu. Bu fenomeni hastayla birlikte incelerken – aktarımı gün ışığına çıkarıp üzerinde çalışırken – analiz bilinçaltındakileri bilinç seviyesine çıkarıyor, hastalığın nedenlerini ortadan kaldırıyordu.

Aktarım, Freud'un en önemli keşfi oldu. Kıyaslamalı önem gibi bir şey hiç aklıma gelir miydi? On yıl önce böyle bir fikrim olduğunu sanıyordum. 31 aralık 1899'da, annemin yılbaşı gecesi için verdiği akşam yemeğine gelecek konuklar daha görünmeden birkaç saat önce, babamı çalışma odasında yakalayarak bunu söylemiştim. Bir hayli şaşırmıştı ve sanırım çalışmasını böldüğüm için kızmıştı ama elbette ki bir şey söylemedi. Muhtemelen çok büyük potansiyele sahip bir keşifte bulunduğumu söyledim ve açıklamak için izin istedim. Başını kaldırıp bana baktı ve "Devam et," dedi.

Modern çağın başlangıcından bu yana, insanlığın bütün mutlak devrimsel deha patlamalarında tuhaf bir gerçeğin bulunduğunu belirttim. Her biri bir asrın başlangı-

cında ve – daha net konuşmak gerekirse – bir asrın ilk on yılında ortaya çıkmıştı.

Resim, şiir, heykel, doğal bilimler, tiyatro, edebiyat, müzik, fizik alanlarında – bu alanların her birinde – dünyayı ve tarihin akışını en çok değiştirdiğini iddia edebilecek deha hangisiydi? Resimde, otoriteler Giotto'nun üç boyutlu figürasyonu modern dünyaya yeniden tanıttığı Scovegni Şapeli'ni gösteriyordu. O freskoları 1303-1305 yılları arasında boyamıştı. Söz sanatı alanında hiç şüphesiz taht Dante'nin *Cehennem*'ine aitti; bu, 1302 yılında Floransa'da şiirin yasaklanmasından kısa süre sonra başlayan yaşayan dil tarzının ilk büyük çalışmasıydı. Heykelde, sadece tek bir olasılık vardı; 1501 yılında Michelangelo'nun tek bir mermer kütlesinden oyarak yaptığı *Davut*. Aynı yıl, modern bilimde temel bir devrim gerçekleşmiş, Torún'dan Nicolaus adında bir adam Padua'ya gitmiş, sözde tıp çalışmaları yaparken, gizlice astronomi gözlemlerine devam etmişti; bu adamı bugün Kopernik olarak tanıyorduk. Edebiyatta, tek seçenek 1604 yılında ilk kez yel değirmenlerine saldıran *Don Kişot* olabilirdi; bütün romanların büyük büyük babası. Müzik alanında, kimse Beethoven'ın nefes kesici senfonik dehasıyla tartışamazdı; 1800'de *Birinci Senfoni*'yi, 1803'de isyankar *Eroica*'yı ve 1807'de *Beşinci Senfoni*'yi bestelemişti.

Babama açıkladığım fikir buydu. Çok toy bir fikir olduğunun farkındaydım ama daha on yedi yaşında bir çocuktum. Bir asrın başlangıcında hayatta olmanın harika bir şey olduğunu düşünüyordum. Gelecek birkaç yıl içinde dünyayı yerinden sarsacak çalışmaların ve fikirlerin ortaya çıkacağına inanıyordum. Bundan yüz yıl sonraki yeni bin yılın başında hayatta olmak için insan neler vermezdi ki?

"Sen kesinlikle... fazla heyecanlısın," demişti babam, soğukkanlı bir şekilde. Bu tek cevabıydı. Heyecanımı göstermekle hata etmiştim. *Heyecanlı*, babamın en büyük aşağılama ifadesiydi.

Ama heyecanım haklı çıktı. 1905 yılında, adı bilinmeyen bir İsviçre patent servisi, adına görecelik kanunu denen bir teori ortaya attı. On iki ay sonra, Harvard'daki profesörlerim Einstein'ın uzay ve zamanla ilgili fikirlerimizi sonsuza dek değiştirdiğini söylüyordu. Sanatta hiçbir şey olmadığını düşünüyordum. 1903 yılında St. Botolph'taki kalabalık bir Fransız'ın zambaklarıyla ilgili bir gürültü kopardı ama bunun görüş yeteneğini kaybetmeye başlayan bir ressamın çalışması olduğu anlaşıldı. Ama adamın kendisiyle ilgili anlayışı gün ışığına çıktığında, tahminlerim yine yanılmadı. 1900 yılında Sigmund Freud *Rüya Yorumu* adlı kitabını yayınladı. Babam muhtemelen gülerdi ama Freud'un da düşünce tarzımızı sonsuza dek değiştireceğinin farkındaydım. Freud'dan sonra, bir daha asla kendimize veya başkalarına daha önce olduğu gibi bakamayacaktık.

Annem bizi daima babamdan "korurdu." Bu beni çok kızdırıyordu, çünkü ihtiyacım yoktu. Ağabeyimin ihtiyacı vardı ama annemin onu korumaya çalışması da etkisiz kalıyordu. İkinci çocuk olmak ne büyük avantajdı; her şeyi görebiliyordum. Daha fazla sevildiğim için filan değil; ama babam yakınıma geldiğinde, etkilenmemeyi öğrenmiş durumdaydım ve üzerimde fazla ciddi bir hasar yaratamamıştı. Ama benim de bir zayıf noktam vardı ve zaman içinde ne olduğunu anladım: Shakespeare.

Babam benim Shakespeare'e karşı tutkumun aşırı olduğunu asla yüksek sesle söylememişti ama görüşünü

BELGESEL KAKTÜS TEAM

açıkça belirtmişti: Gerçekliğin kendisinden ziyade kurguya fazlasıyla ilgi duymamın – özellikle *Hamlet*'e – ahlaki açıdan zararlı ve kibirli bir yanı vardı. Bir zamanlar sadece bu görüşünü açıklardı. Ama on üç yaşımdayken evde kimsenin olmadığını sandığım bir sırada Hamlet'in bir tiradını – *Ona ne Hekuba'dan, ondan Hekuba'ya ne ki onun için ağlıyor?* – oynayınca, babam ben fark etmeden her şeye tanık oldu. İşim bittiğinde boğazını temizledi ve bana şöyle sordu: Sana ne Hamlet'ten, senden Hamlet'e ne ki onun için ağlıyorsun?

Elbette ki ağlamış filan değildim. Bilinç düzeyinde hiç ağlamamıştım. Babamın anlatmaya çalıştığı şey – beni aşağılamasının yanında – *Hamlet*'e karşı bağlılığımın gerçekler açısından hiçbir anlamı olmadığıydı: Ne geleceğim ne de dünya açısından. Bunu erken yaşlardan itibaren anlamamı istiyordu. Bunu başardı ve dahası, haklı olduğunu biliyordum.

Ama bu farkındalık, Shakespeare'e karşı bağlılığımı zedelemedi. Bu muhteşem şairi dünyayı değiştiren dehalardan biri olarak saymadığımı biliyorum. 1899 yılında teorimi babama açıklarken de onun ismini söylemedim. Bu stratejik bir tutumdu. Babamın yemi yutup yutmayacağını görmek istiyordum. Shakespeare'in adını bana karşı kullanabilirdi. Ama bunun yerine aynı şeyi Dickens veya Tolstoy ile yapmaya çalıştı; ben ise onların yeni tarzlar bulmadığını, klasik orta çağ devleri, mevcut formların ustaları olduklarını söyleyerek cevabı yapıştırdım. Ama Shakespeare'in adı geçse, teorimi çürütmek için hemen saldırıya geçeceğini biliyordum.

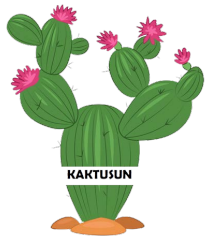
Belki de babam tuzağın kokusunu almıştı. Belki tarihi sandığımdan daha iyi biliyordu. Sonuçta sormadı ve ben de ona *Hamlet*'in 1600 yılında yazıldığını söylemedim.

Babama Shakespeare hakkında tutkusu olan tek kişinin ben olmadığımı da asla hatırlatma şansı bulamadım. İnsanlar bir zamanlar *Hamlet* için ölmeye hazırdı. Babam bilmiyordu – neredeyse herkes unutmuştu – ama burada, kültürsüz Birleşik Devletler'de bile bir defasında *Hamlet* yüzünden bir ayaklanma yaşanmıştı. Daha altmış yıl önce, ünlü Amerikalı aktör Edwin Forrest İngiltere turnesindeyken, aristokrat Britanyalı trajedi üstadı William Macready'yi Danimarka Prensi'ni oynarken izlemişti. Forrest gördüklerini beğenmediğini açıkça söylemekten çekinmedi. İri yarı, kaslı vücutlu ve yoksul demokratik bir ortamda büyümenin getirisi olarak çok güçlü bir adam olan Forrest'a göre, Macready'nin oynadığı Hamlet ortalıkta efemine tavırlarla dolaşıyor, soylu prense hakaret ediyordu. Bunun üzerine iki uluslararası ünlü arasında giderek şiddetlenen bir basın kavgası başladı. Forrest İngiltere'deki sahnelerden uzaklaştırıldı ve Macready Birleşik Devletler'e geldiğinde, aynı şey bu kez onun başına geldi. Çürük yumurtalar, eski ayakkabılar, bakır bozukluklar ve hatta sandalyeler, seyircilerin ellerinden sahneye yağdı. Kavganın sonu, 7 mayıs 1849'da Manhattan'daki eski Astor Sarayı Opera Binası'nda, Macready'nin gösterisini engellemek isteyen on beş bin seyirci sayesinde yaşandı. New York'un o zamanki deneyimsiz valisi – göreve geleli daha bir hafta olmuştu – askerleri çağırdı ve bir süre sonra kalabalığa ateş açma emri verildi. O gece yirmi ila otuz kişi öldü.

Bunların hepsi, babama göre bir hiç için yaşanmıştı: *Hamlet* için. Ama gerçek şu ki insanlar en az gerçek olana en fazla önemi verirler. Bence tıp da bunun bir örneği. Tıp fakültesine girmeden önce yaptıklarımın hiçbiri artık bana gerçek gibi görünmüyor; hepsi bir oyundu.

Babaların ölmeleri bu yüzden gereklidir; oğullarının dünyasını gerçek kılmak için!

Aktarımda da aynı şey geçerli: Hasta, son derece yoğun bir duygusallıkla doktora bağlanır. Bayan bir hasta doktoru için ağlar; kendini ona sunar; onun için ölmeye hazırdır. Ama bunların hepsi bir kurgu, bir hayaldir. Gerçekte, duygularının doktorla hiçbir ilgisi yoktur ve aslında başka bir yere yönelmiş şiddetli etkiyi doktora yansıtmaktadır. Bir analistin yapabileceği en büyük hata, bu yapay duyguları – ne kadar baştan çıkarıcı veya nefret verici olsa bile – gerçek sanmaktır. Bu yüzden Bayan Acton'ın odasına doğru yürürken kendime soğukkanlı olmam gerektiğini telkin ettim.

7

Yaşlı kadın beni Bayan Acton'ın süitine aldı ve "Genç doktor geldi!" diye seslendi.

Kız pencere kenarındaki bir kanepeye tünemiş, bir bacağını altına almıştı ve bir matematik kitabı okuyordu. Başını kaldırıp baktı ama beni selamlamadı; konuşamadığı için bu normaldi. Tavandan bir avize sallanıyor, damla biçimli kristalleri hafifçe titreşiyordu; bunun nedeni altımızdan geçen metro olabilirdi.

Bayan Acton mavi kenarlıklı beyaz bir elbise giymişti. Önceki gece karmakarışık olan uzun saçları şimdi son derece düzgün ve parıltılı bir şekilde başının arkasında at kuyruğu yapılmıştı. Önceki gün kontrolsüzce titreyen kız, şimdi bir zarafet abidesi gibi oturuyordu. Sadece dudaklarında darbeden kaynaklanan bir şişlik vardı.

Siyah çantamdan defterler, kalemler ve mürekkepler çıkardım. Bunlar sadece kendim için değil, aynı zamanda benimle iletişim kurabilmesini sağlamak üzere Bayan Acton içindi. Freud'un tavsiyesine uyarak, bir analiz seansı sırasında asla not tutmaz, daha sonra hatırladıklarımı kağıda geçirirdim.

"Günaydın, Bayan Acton," dedim. "Bunlar sizin için."

"Teşekkür ederim," dedi. "Hangisini kullanayım?"

"Hangisini ist..." diye başladım ama bir anda donup kaldım. "Konuşabiliyorsunuz!"

"Bayan Biggs," dedi, "lütfen Doktor Bey'e çay getirir misiniz?"

Çayı geri çevirdim. Aptal yerine konmanın yarattığı öfkeye ek olarak, şimdi yardımım olmadan iyileşen bir hastanın varlığından dolayı rahatsızlık duyabilen bir doktor olduğumu da fark ediyordum. "Hafızanız da yerine geldi mi?" diye sordum.

"Hayır. Ama dostunuz, yaşlı doktor, hepsinin doğal olarak geri döneceğini söyledi, değil mi?"

"Dr. Freud, muhtemelen sesinizin doğal olarak geri döneceğini söyledi, Bayan Acton, hafızanızın değil." Doğru anladığımdan emin olmadığım için, bunu söylemek benim için biraz tuhaftı.

"Shakespeare'den nefret ederim," dedi aniden.

Bakışlarını gözlerimden ayırmamıştı ama bu ilgisiz yoruma neyin neden olduğunu anlamam uzun sürmedi. Ona uzattığım defterlerin arasında bir *Hamlet* görünüyordu. Kitabı hemen alıp çantama geri attım. Shakespeare'den neden hoşlanmadığını sormak istedim ama sonra fikrimi değiştirdim. "Tedavinize başlayalım mı, Bayan Acton?"

Bir sürü doktorla görüşmüş bir hasta gibi iç çekerek döndü ve sırtını bana vererek pencereden dışarı baktı. Anlaşılan kız stetoskobumu kullanacağımı veya yaralarını inceleyeceğimi sanmıştı. Ona sadece konuşacağımızı söyledim.

Bayan Biggs'e şüpheci bir bakış attı. "Bu nasıl bir tedavi, Doktor?" diye sordu.

"Adına psikanaliz deniyor. Çok basit. Öncelikle hizmetçinizden bizi yalnız bırakmasını isteyeceğim. Sonra, eğer buraya uzanma zahmetine katlanırsanız, Bayan Ac-

ton, size sorular soracağım. Cevap olarak sadece aklınıza gelenleri söylemeniz yeterli. Aklınıza gelenlerin ilgisiz, duyarsız ve hatta terbiyesizce olması sizi lütfen endişelendirmesin. Sadece aklınıza gelen ilk şeyi söyleyin; her ne olursa."

Gözlerini kırpıştırdı. "Dalga geçiyorsunuz, değil mi?"

"Elbette hayır." Kızın tereddüdünü yenmesi için birkaç dakika geçmesi gerekti – hizmetçinin daha önce hiç böyle bir şey duymadığı yönündeki itirazlarını aşmak için birkaç dakika daha harcamak zorunda kaldım – ama sonunda Bayan Biggs bizi yalnız bırakmaya ve Bayan Acton da kanepeye uzanmaya ikna oldular. Bayan Acton elbisesinin eteğini düzeltti, fularını ayarladı ve huzursuz bir şekilde bana baktı. Ona sırtındaki yaraların acı verip vermediğini sordum; canının yanmadığını söyledi. Bir sandalye çekip görüş alanının dışına oturdum ve başladım. "Dün gece gördüğünüz rüyayı bana anlatabilir misiniz?"

"Anlayamadım?"

"Beni duyduğunuzdan eminim, Bayan Acton."

"Rüyalarımın bununla ne ilgisi olduğunu anlayamadım."

"Rüyalarımız," diye başladım, "önceki gün yaşadığımız deneyimlerin parçalarından oluşur. Hatırlayacağınız herhangi bir rüyanız, hafızanızı yerine getirmemizde yardımcı olabilir."

"Peki, ya istemiyorsam?" diye sordu.

"Anlatmak istemediğiniz bir rüya mı gördünüz?"

"Öyle bir şey söylemedim," dedi. "Ya hatırlamak istemiyorsam? Hatırlamak istediğimi varsayarak konuşuyorsunuz."

"Aslını isterseniz, hatırlamak *istemediğinizi* varsayıyorum. İsteseydiniz, hatırlardınız."

"Bu da ne demek şimdi?" Yattığı yerde doğrulup oturdu ve bana açıkça bir düşmanlıkla baktı. Genellikle yeni karşılaştığım insanlarda nefret duygusu uyandırmam; ama anlaşılan bu durum istisnaydı. "Numara yaptığımı mı sanıyorsunuz?"

"Hayır, numara yaptığınızı sanmıyorum, Bayan Acton. Bazen olayları bize çok fazla acı verdikleri için hatırlamak istemeyiz. Bu yüzden, özellikle çocukluğumuzda yaşadığımız şeylerse, onları bastırırız."

"Ben çocuk değilim."

"Onu demek istemedim," dedim. "Yıllar önce yaşadığınız bazı olayların anılarını bilincinizden uzak tutuyor olabilirsiniz dedim."

"Siz neden söz ediyorsunuz? Ben dün saldırıya uğradım, yıllar önce değil."

"Evet. Dün gece gördüğünüz rüyayı sormamın nedeni de bu."

Bana şüpheyle baktı ama tatlı tatlı konuşarak onu yeniden uzanmaya ikna edebildim. "Diğer kadın hastalarınızdan da rüyalarını anlatmalarını istiyor musunuz, Doktor?" diye sordu.

"Evet."

"Çok eğlenceli olmalı," dedi. "Peki, ya rüyaları çok sıkıcıysa? Daha ilginç olsun diye uyduruyorlardır belki?"

"Lütfen bu konuda endişelenmeyin."

"Hangi konuda?"

"Rüyalarınızın sıkıcı olması konusunda," diye cevap verdim.

"Rüya filan görmedim. Ophelia'ya hayran olmalısınız."

"Efendim?"

"Uysallığından dolayı. Shakespeare'in kadınlarının hepsi aptaldır ama Ophelia en kötüsüdür."

Bu beni hazırlıksız yakalamıştı. Sanırım Ophelia'ya daima hayranlık duymuştum. Aslında, kadınlar hakkında bildiğim her şeyi Shakespeare'den öğrendiğimi hissediyordum. Bayan Acton açıkça konuyu değiştirmek istemişti ve bazen bu tür kaçamak oyunlara katılmak analiz açısından yararlı olabiliyordu, çünkü konunun özüyle ilgili ipuçları sunabiliyordu. "Ophelia ile ilgili sevmediğiniz şey ne?" diye sordum.

"Babası öldüğü için intihar ediyor; aptal, kafasız babası için. Babanız ölse intihar eder miydiniz?"

"Babam öldü zaten."

Eli aniden ağzına gitti. "Beni bağışlayın."

"Ve ben de intihar etmek istedim," diye ekledim. "Bunun sıra dışı bir şey olduğunu sanmıyordum."

Gülümsedi.

"Dün olanlarla ilgili düşündüğünüzde, Bayan Acton, aklınıza neler geliyor?"

"Hiçbir şey," dedi. "Sanırım hafıza kaybının anlamı da bu."

Kızın inatçılığı beni şaşırtmamıştı. Freud'un bana verdiği tavsiyelerden biri, yenilgiyi kolay kabul etmemekti. İsterik amnezi durumunda hastanın geçmişinden kaynaklanan yasak ve uzun zaman önce unutulmuş bir anı, yakın zamanda gerçekleşen olayla tetiklenerek yüzeye çıkar, hasta bütün gücüyle o anıyı tekrar bastırmak için mücadele ederdi. Psikanaliz, baskı güçlerine karşı anının tarafını tutardı; dolayısıyla öfkeye ve bazen derin düşmanlığa yol açardı.

"İnsan zihninde daima bir şeyler vardır," dedim. "Şu anda sizin kafanızdan neler geçiyor?"

"Şu anda mı?"

"Evet: Yansıtmayın; sadece söyleyin."

"Pekala. Babanız ölmedi. İntihar etti."

Bir an sessizlik oldu. "Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Bana Clara Banwell söyledi."

"Kim?"

"George Banwell'in karısı," dedi. "Bay Banwell'i tanıyor musunuz?"

"Hayır."

"Babamın bir arkadaşıdır. Clara beni geçen yıl at gösterisine götürmüştü. Sizi orada görmüştük. Dün gece Bayan Fish'in balosunda mıydınız?"

Bunu doğruladım.

"Ailemin davet edilip edilmediğini merak ediyorsunuz," dedi, "ama olumsuz cevap alabileceğinizden korktuğunuz için sormuyorsunuz."

"Hayır, Bayan Acton. Bayan Banwell'in babamın ölümüyle ilgili detayları nereden bildiğini merak ediyorum."

"İnsanların bilmesi sizi rahatsız mı ediyor?"

"Rahatsız edici şeyler yapmayı mı seviyorsunuz?"

"Clara bütün kızların buna bayıldığını söylüyor; yani intihar etmiş bir babanızın olması. Bunun size ruh verdiğini düşünüyorlar. Ve cevap şu: Davet edildik ama asla sizin balolarınızdan birine gitmem."

"Öyle mi?"

"Evet, öyle. Çok iğrençler."

"Neden?"

"Çünkü çok… sıkıcılar."

"İğrenç derecede sıkıcılar."

"Sosyeteye yeni girecek bir kıza ne yaptırılır, biliyor musunuz? Öncelikle annesiyle birlikte annesinin bütün tanıdıklarını ziyaret eder; yaklaşık yüz ev kadar. Bunun ne kadar usanç verici olduğunu tahmin edebileceğinizi sanmıyorum. Her evde, kadınlar sanki söz birliği etmişler gibi ne kadar *yetişkin* göründüğünüzden söz ederler ve bununla, aslında iğrenç bir şeyi kastederler. Büyük gün

geldiğinde, sınırsız sohbet mevsimi açılmış konuşan bir hayvan gibi sergilenirsiniz. Sonra kim olduğu, ne kadar yaşlı, ne kadar çirkin olduğu veya ne kadar kötü koktuğu fark etmeksizin her erkeğin sizinle sevişmeye hakkı olduğuna inanan bir gruba tahammül etmek zorunda kalırsınız. Daha onlarla dans etme faslına gelmedim bile. Bu ay koleje başlıyorum ve bir daha dönmeye hiç niyetim yok."

Bütününde oldukça ikna edici görünen bu tirada karşılık vermedim. "Hatırlamaya çalıştığınızda neler olduğunu söyler misiniz?" diye sordum.

"Ne demek *neler olduğunu*?"

"Dün başınıza gelenleri hatırlamaya çalıştığınızda aklınıza ne tür düşünceler, görüntüler veya duygular geldiğini söylemenizi istiyorum."

Derin bir nefes aldı. "Anıların olması gereken yerde bir karanlık var. Başka nasıl açıklayabileceğimi bilmiyorum."

"Siz orada mısınız? Yani karanlığın içinde mi?"

"Orada mıyım?" Ses tonu sakinleşti. "Sanırım öyle."

"Başka bir şey var mı?"

"Biri." Ürperdi. "Bir adam."

"Adam size ne düşündürüyor?"

"Bilmiyorum. Ama kalp atışlarım hızlanıyor."

"Korkacak bir şeyiniz varmış gibi mi?"

Yutkundu. "Korkmak? Düşüneyim. Kendi evimde saldırıya uğradım. Bana saldıran adam yakalanmadı. Kim olduğunu bile bilmiyorlar. Evimi izliyor ve döndüğüm takdirde beni öldürmeyi planlıyor olabileceğini düşünüyorlar. Ve siz bana korkacak bir şeyim olup olmadığını soruyorsunuz, öyle mi?"

Daha anlayışlı olmam gerekirdi ama elimdeki tek oku atmaya karar verdim. "Bu, sesinizi ilk kaybedişiniz değildi, Bayan Acton."

BELGESİZ KİTAP TEAM

Kaşlarını çattı. Her nedense, çenesindeki ve profilindeki zarif hatlar dikkatimi çekmişti. "Size bunu kim söyledi?"

"Dün Bayan Biggs polise söylemiş."

"Üç yıl önceydi," diye cevap verdi, hafifçe kızararak. "Herhangi bir şeyle herhangi bir bağlantısı yok."

"Utanmanızı gerektirecek bir şey yok, Bayan Acton."

"*Utanmamı* gerektirecek bir şey yok mu?"

Vurgusunu fark etmiştim ama tanımlayamıyordum. "Duygularımızdan sorumlu değiliz," diye cevap verdim. "Dolayısıyla hiçbir duygumuzdan utanmamız gerekmez."

"Bu, hayatım boyunca duyduğum en duyarsızca görüş."

"Ah, öyle mi?" diye sordum. "Korkacak bir şeyiniz olup olmadığını sormama ne dersiniz?"

"Elbette ki duygular insanları utandırır. Bu her zaman olur."

"İlk defasında sesinizi kaybettiğinizde olanlardan dolayı utanıyor musunuz?"

"Neler olduğu hakkında hiçbir fikriniz yok," dedi. Sesine yansımamıştı ama bana aniden çok kırılgan göründü.

"Zaten bu yüzden soruyorum."

"Fark etmez, size anlatacak değilim," diye cevap verdi ve kanepeden kalktı. "Bu, tıp filan değil. Bu… *dedikoduculuk*." Sesini yükseltti. "Bayan Biggs? Bayan Biggs, orada mısınız?" Kapı ardına kadar açıldı ve Bayan Biggs içeri girdi. Başından beri koridorda olduğu şüphesizdi; muhtemelen bir kulağını kapıya dayamış halde. "Dr. Younger," diyerek bana döndü Bayan Acton. "Birkaç şey almak için dışarı çıkacağım, çünkü burada ne kadar kalacağımı kimse bilmiyor. Eminim odanıza kendi başınıza dönebilirsiniz."

Vali, Müfettiş Hugel'i yaklaşık bir saat dışarıda bekletti. Normal şartlarda bile son derece sabırsız olan Hugel, şimdi öfkeden kudurmuş gibi görünüyordu. "Bu, adaleti birinci derecede engellemektir," diye bağırdı, nihayet Vali McClellan'ın ofisine kabul edildiğinde. "Bir soruşturma başlatılmasını istiyorum."

George Brinton McClellan, Jr. – ünlü İç Savaş generalinin oğlu – New York'un valilik koltuğunda oturanlar arasında gelmiş geçmiş en entelektüel ve ileri görüşlü adamdı. 1909 yılında, İtalyan tarihi konusunda otorite kabul edilen çok az sayıda Amerikalı vardı; McClellan onlardan biriydi. Kırk üç yaşındayken, McClellan'ın kariyer geçmişinde bir gazete editörlüğü, avukatlık, yazarlık, kongre üyeliği, Princeton Üniversitesi'nde Avrupa tarihi öğretmenliği, Amerikan Mimarlar Derneği fahri üyeliği ve ülkenin en büyük şehrinin valiliği vardı. New York belediyesi 1908 yılında kadınların toplum içinde sigara içmesini yasaklayan bir kanun çıkardığında, McClellan bu kararı veto etmişti.

Ama valilik koltuğundaki yeri belirsizdi. Gelecek seçimlere dokuz haftadan az bir süre kalmıştı ve adaylar resmi olarak açıklanmamasına rağmen, McClellan hâlâ hiçbir büyük partiden veya sendikadan aday gösterilmemişti. İki önemli politik hata yapmıştı. Bunlardan birincisi, 1905 yılında William Randolph Hearst'ü kıl payı geçmekti, çünkü adam o zamandan beri gazeteleri McClellan'ın utanç verici ahlaksızlık hikayeleriyle doldurmuştu. İkincisi, dürüstlüğü yüzünden kendisinden nefret eden Tammany Hall ile bağlarını koparmasıydı. Tammany Hall, New York'ta Demokratik Parti başkanıydı ve şehri Demokratlar yönetiyordu. Bu fazlasıyla getirisi olan bir durumdu: Tammany liderliği, yıllar içinde şehri en azından 500 milyon dolar yükten kurtarmış-

tı. McClellan aslında bir Tammany adayıydı ama seçildiğinde, kendisinden beklenen ahlaksızca yardımları reddetmişti. Ahlaksızlığı açıkça bilinen yetkilileri görevlerinden almış, birçoklarına karşı suçlamalar yöneltmişti. Partinin kontrolünü Tammany'den almayı ummuştu ama bu hedefine henüz ulaşamamıştı.

Valinin ceviz ağacından masasında, şehrin en büyük on beş gazetesinin günlük sayısına ek olarak, bir proje duruyordu. Bu proje, devasa boyutlarda ama son derece zarif ve ince kulelerin taşıdığı bir asma köprüyle ilgiliydi. Üst taraftan tramvaylar geçiyordu ve alt tarafta atlar ve otomobiller için altı şeritli bir yolla bir demiryolu uzanıyordu. "Biliyor musun, Hugel," dedi vali, "bugün herhangi bir konuda soruşturma açılmasını isteyen beşinci kişisin."

"Ceset nereye gitti?" diye çıkıştı Hugel. "Ayağa kalkıp yürüyerek gitmedi ya?"

Şuna bir bak," diye cevap verdi vali, projeye göz gezdirerek. "Bu, Manhattan Köprüsü. İnşaatı otuz milyon dolara mal oldu. Bu yıl açacağım; vali olarak yapacağım son şey olsa bile. New York tarafındaki şu kemer, Paris'teki St. Denis kapısının mükemmel bir kopyası; sadece iki kat daha büyüğü. Bundan yüz yıl sonra, bu köprü..."

"Vali McClellan, Bayan Riverford..."

"Bayan Riverford'u biliyorum," diye çıkıştı McClellan aniden, otoriter bir tavırla. Hugel'in yüzüne doğru yaklaştı. "Banwell'e ne söylemem gerekiyor? Kızın perişan durumdaki ailesine o ne diyecek? Bana bunun cevabını ver. Elbette ki bir soruşturma olmalıydı; uzun zaman önce tamamlamış olman gereken bir soruşturma."

"Tamamlamış olmam mı?" diye sordu müfettiş. "Uzun zaman mı?"

"Bu son altı ay içinde kaç tane ceset kaybettik, Hugel, sızıntıyı durdurduktan sonra ortaya çıkan ikisi dışında? Yirmi mi? Nereye gittiklerini sen de benim kadar iyi biliyorsun."

"Benim... yani siz..."

"Elbette hayır," dedi vali. "Ama personelinden biri kadavraları tıp fakültelerine satıyor. Öğrendiğim kadarıyla tanesine beş dolar veriyorlarmış."

"İçinde bulunduğum şartlarla suçlanacak kişi ben miyim?" diye itiraz etti Hugel. "Koruma yok, muhafız yok, cesetler birikiyor, hepsini koyacak yer yok, bazen gömülmeden çürümeye başlıyorlar... Her ay morgdaki utanç verici durumun raporunu veriyorum. Ama siz beni o tavşan kümesinde tutmaya devam ediyorsunuz."

"Morgun durumu için çok üzgünüm," dedi McClellan. "Kaynaklar dikkate alınırsa, kimse senin yaptığının yarısını yapamazdı. Ama bu kadavra hırsızlığı olayına göz yumdun ve bunun bedelini ben ödemek üzereyim. Personelindeki herkesi sorguya çekeceksin. Şehirdeki tıp fakültelerinin hepsiyle bağlantı kuracaksın. Cesedin bulunmasını istiyorum."

"Bu ceset bir tıp fakültesinde değil," diye itiraz etti müfettiş. "Otopsiyi zaten yapmıştım. Tanrı aşkına, asfiksasyon olup olmadığını görmek için ciğerlerini havalandırdım."

"Ne olmuş?"

"Hiçbir tıp fakültesi üzerinde otopsi yapılmış bir kadavrayı istemez. Cesedin el değmemiş olmasını isterler."

"O halde hırsızlar bir hata yapmış demektir."

"Hata filan yoktu," dedi müfettiş. "Bence cesedi katilin kendisi çaldı."

"Kendine gel, Hugel," dedi vali. "Çıldırmak üzeresin."

"Kesinlikle kendimdeyim."

BELGESEL KAKTÜS TEAM

"Anlatmaya çalıştığını tam olarak anlamıyorum," dedi McClellan. "Bayan Riverford'un katilinin dün gece morga girdiğini ve kurbanının cesedini alıp gittiğini mi söylüyorsun?"

"Tam olarak öyle," dedi Hugel.

"Neden?"

"Çünkü kızın üzerinde delil vardı; cesedinde. Almamızı, incelememizi istemediği bir delil."

"Ne delili?"

Müfettişin çenesi o kadar hızlı açılıp kapanıyordu ki şakakları morarmıştı. "Delil... delil... şey, henüz ne olduğundan emin değilim. Zaten bu yüzden cesedi kesinlikle geri almalıyız!"

"Hugel," dedi vali, "morgda kapılar kilitli, değil mi?"

"Elbette."

"Güzel. Bu sabah kilit kırılmış mıydı? İçeri girildiğine dair herhangi bir işaret var mıydı?"

"Hayır," dedi Hugel, isteksizce. "Ama elinde iyi bir maymuncuk olan herkes..."

"Müfettiş," dedi McClellan, "personeline hemen şunu bildireceksin: Tıp fakültelerinden birinde Riverford'un cesedini bulan ilk kişiye on beş dolar ödül verilecek. Bugün bulurlarsa, yirmi beş dolar. Bu, cesedi geri getirir. Şimdi: Eğer izin verirsen, çok meşgulüm. İyi günler." Hugel gitmek için gönülsüzce dönerken, vali aniden başını kaldırıp müfettişe baktı. "Bir dakika. Dur bir dakika. Sen az önce Riverford'da asfiksasyon olduğunu mu söyledin?"

"Evet," dedi müfettiş. "Neden?"

"Nasıl olmuş?"

"Boğazı bağlandığı için."

"Asılmış mıydı?" diye sordu McClellan.

"Evet. Neden?"

Vali müfettişin sorusuna ikinci kez aldırmazlık etti. "Cesedin üzerinde başka yaralar var mıydı?"

"Hepsi raporumda yazılı," diye cevap verdi Hugel, valinin raporu okumadığını öğrenmekten dolayı incinerek. "Kız kırbaçlanmış. Kalçalarında, omurgasında ve göğüs kafesinde yırtıklar var. Buna ek olarak, son derece keskin bir bıçakla S-iki ve L-iki dermatomlarının birleştiği yerden iki kez kesilmiş."

"Nereden? İngilizce konuş, Hugel."

"Her iki bacağının apış arasıyla birleştiği noktadan."

"Ulu Tanrım," diye cevap verdi vali.

Geç saatte kahvaltı etmek için aşağı indiğimde, Bayan Acton ile konuştuklarımı toparlamaya çalışıyordum. Jung oradaydı ve bir Amerikan gazetesi okuyordu. Yanına oturdum. Diğerleri Metropolitan Müzesi'ne gitmişlerdi. Bu sabah Ellis Adası'ndaki bir nöropsikiyatr olan Dr. Onuf'u ziyaret edeceği için, Jung burada kalmıştı.

Jung ile ilk kez yalnız kalıyordum. Hareketli ve dışa dönük zamanlarından birini yaşıyor gibiydi. Önceki gün bütün öğleden sonrayı uyuyarak geçirmişti ve bu uzun uyku onu kendine getirmişti. Beni endişelendiren solgunluğundan eser yoktu. Amerika ile ilgili düşünceleri de değişiyordu. "Amerikalılar sadece edebiyatta geriler," dedi, "bütün olarak kültürde değil."

Sanırım Jung bunu bir iltifat olarak söylemişti. Yine de, Amerikalıların edebiyattan tamamen uzak olmadıklarını göstermek için ona Astor Sarayı'ndaki Shakespeare ayaklanmasını anlattım.

"Yani Amerikalılar, kaslı, iri yarı bir Amerikalı Hamlet istiyorlar," dedi Jung başını iki yana sallayarak. "Hi-

BELGESEL KAKTÜS TEAM

kayen de bu görüşümü doğruluyor. Erkeksi bir Hamlet, tam bir çelişkidir. Büyük dedemin söylediği gibi, Hamlet, erkeğin dişil tarafını temsil eder. Entelektüel, içe dönük, ruhsal dünyayı görecek kadar duyarlı ama yüklediği ağırlığa dayanacak kadar güçlü değil. Asıl zorluk, ikisini birden yapabilmektir: Diğer dünyanın seslerini duymak ama bu dünyada yaşamak; eylem adamı olmak."

Jung'un sözünü ettiği "sesler"i anlamamıştım – belki de bilinçaltını kastediyordu – ama Hamlet hakkında bir görüşü olduğunu duymak hoşuma gitmişti. "Hamlet'i neredeyse tıpkı Goethe'nin yaptığı gibi tanımlıyorsunuz," dedim. "Goethe'nin Hamlet'in eyleme geçememesi konusundaki açıklaması buydu."

"Bunun büyük dedemin görüşü olduğunu söylediğimi hatırlıyorum zaten," dedi Jung, kahvesini yudumlarken.

Bir an ne demek istediğini yine anlamadım ama sonunda jeton düştü. "Yani Goethe sizin büyük dedeniz miydi?"

"Freud, Goethe'yi diğer tüm şairlerin üzerinde tutar," dedi Jung. "Buna karşılık Jones, onun bir *dithyrambist* olduğunu söyler. Buna inanabiliyor musun? Sadece sıradan bir İngiliz. Freud'un onda ne gördüğünü anlamıyorum." Jung'un sözünü ettiği Jones hiç şüphesiz Freud'un İngiliz takipçisi olan, şimdi Kanada'da yaşayan ve yarın grubumuza katılmasını beklediğimiz Ernest Jones idi. Jung'un sorumdan kaçınmak istediğini düşündüğüm anda ekledi: "Evet, ben III. Carl Gustav Jung'um; ilki büyükbabamdı; yani Goethe'nin oğlu. O da ünlüdür. Ama cinayet iddiaları elbette ki gülünçtü."

"Goethe'nin cinayetle suçlandığını bilmiyordum."

"Goethe… kesinlikle hayır," diye cevap verdi Jung, öfkeyle. "Büyükbabamdan söz ediyorum. Her açıdan

ona benzediğimi söylerler. Onu cinayetten tutuklamışlar ama bu sadece bir dedikodu. Yine de, çok güzel bir cinayet romanı yazmıştı doğrusu; adı *Zanlı* idi. Cinayetten hüküm giyen masum bir adamla ilgiliydi; en azından okur masum olduğunu düşünüyor. Bu, von Humboldt onu himayesi altına almadan önceydi. Biliyor musun, Younger, keşke üniversiteniz Freud ve bana aynı unvanı vermeseydi. Bu konularda çok hassastır."

Jung'un konuşmasındaki bu ani değişime karşılık pek iyi bir cevabım yoktu. Clark Üniversitesi, Freud ve Jung'a aynı unvanı vermiyordu. Herkesin bildiği gibi, Freud, Clark'ın kutlamalarının onur konuğu, baş konuşmacısıydı ve beş uzun konferans verecekti; oysa Jung son anda konuşmadan çekilen bir panelistin yerine alınan bir yedekti.

Ama Jung cevabımı beklemedi. "Anladığım kadarıyla dün Freud'a inançlı biri olup olmadığını sormuşsun. Bu çok iyi bir soru, Younger." Bu da bir ilkti: Jung daha önce söylediğim herhangi bir şeye asla olumlu tepki vermemişti. "Eminim sana inançlı olmadığını söylemiştir. O bir dâhi ama zekası onu tehlikeye sokuyor. Bütün hayatını patolojiyle, zihin özürlülerle ve düşük seviyelilerle geçiren biri, saf olanı, yüce olanı, ruhu kaybedebilir. Ben kişisel olarak ruhun bir cinsiyeti olduğuna inanmıyorum. Ya sen?"

"Emin değilim, Dr. Jung."

"Ama bu fikre karşı çekim duymuyorsun. Sana çok da çekici gelmiyor. Onlar ise öyle görüyor."

"Kimden söz ediyorsunuz?"

"Hepsinden," diye cevap verdi Jung. "Brill, Ferenczi, Adler, Abraham, Stekel; çoğu. Kendini bu tür insanlarla çevreliyor. Yüce olan her şeyi cinsel organlara indirgemeye çalışıyorlar. Ruh bedenden çıkarılamaz. Onlardan

BELGESEL KARİZ TEAM

biri olan Einstein bile, Tanrı'nın ortadan kaldırılabileceğine inanmıyor."

"Albert Einstein mı?"

"Evimin daimi yemek konuklarından biridir," dedi Jung. "Ama onda da bu basite indirgeme eğilimi var. Bütün bir evreni matematiksel kanunlara indirgeyebileceğine inanıyor. Bu, Yahudi zihin yapısının tipik bir özelliği. Yahudi erkeklerinden söz ediyorum. Yahudi kadınları saldırgandır. Brill'in karısı ırkının tipik bir örneği. Zeki, çekici ve aynı zamanda da çok saldırgan."

"Bildiğim kadarıyla Rose bir Yahudi değil, Dr. Jung," dedim.

"Rose Brill mi?" Jung güldü. "O ismi taşıyan bir kadın ancak tek bir dinden olabilir."

Cevap vermedim. Anlaşılan Jung, Rose'un soyadının her zaman Brill olmadığını unutmuştu.

"Aryan," diye devam etti Jung, "doğasında hayalidir. Her şeyi insanın seviyesine indirgemeye çalışmaz. Burada, Amerika'da, benzer bir basite indirgeme eğilimi var ama farklı. Burada her şey çocuklar için yapılmış. Her şey çocukların anlayabileceği kadar basit: Tabelalar, reklamlar, her şey. İnsanların yürüyüş tarzı bile çocuksu; kollarını sallayarak, salınarak, her adımda zıplayarak. Bunun, siyahilerle karışmanızın bir sonucu olduğuna inanmıyorum. Dost canlısı ve çok dindar insanlardır ama o kadar da basit zihinli değillerdir. Karşılarındaki insanların üzerinde muazzam bir etki yaratabilirler; Güneylilerin aslında siyahi aksanıyla konuştuklarını fark ettim. Bu, ülkenizin anaerkil bir yapısı olmasının nedenini de açıklıyor. Kadın, Amerika'da hiç şüphesiz baskın figür. Erkekleriniz koyun ve kadınlarınız kurt."

Jung'un yüzündeki renk hoşuma gitmemişti. Başlangıçta bunun iyiye işaret olduğunu sanmıştım ama şimdi

fazla kızarmış gibi görünüyordu. Zihninin çalışma şekli de çeşitli nedenlerden dolayı beni endişelendiriyordu. Sohbeti tek taraflı, mantığı kusurlu, imaları rahatsız ediciydi. Bütün bunların ötesinde, daha iki gündür bu ülkede olan biri için Jung'un kendisini Amerika konusunda bir otorite olarak gördüğünü düşünüyordum; özellikle de Amerikalı kadınlar hakkında. Konuyu değiştirdim ve ona Bayan Acton ile ilk seansımı yeni tamamladığımı açıkladım.

Jung'un ses tonu soğuklaştı. "Ne?"

"Yukarıda bir odada kalıyor."

"Kızı analiz ediyorsun yani, öyle mi? Burada, otelde mi?"

"Evet, Dr. Jung."

"Anlıyorum." Bana baştan savma bir şekilde şans diledi ve gitmek için kalktı. Dr. Onuf'a selamlarımı iletmesini söyledim. Bir an bana saçma sapan konuşmuşum gibi baktı. Sonra bunu yapmaktan mutluluk duyacağını söyledi ve gitti.

8

New York şehrinin altmış mil kuzeyinde, Hudson Nehri'nin doğu kıyısında, on dokuzuncu yüzyılda Viktorya tarzında kırmızı tuğladan yapılmış devasa enstitü binası yükseliyordu; altı kanadı, küçük pencereleri ve tam ortada alçak bir kulesi vardı. Burası, tehlikeli akıl hastalarının kapatıldığı Matteawan Devlet Hastanesi idi.

Matteawan akıl hastanesinde güvenlik çok sıkı değildi. Sonuçta hastanede yatan 550 hasta suçlu değildi. Sadece tehlikeli akıl hastalarıydılar. Birçoğu hiçbir suçla suçlanmamış, suçlananlar da beraat etmişlerdi.

1909 yılında delilik hakkındaki tıbbi bilgi mükemmelleşmiş bir bilim dalı değildi. Matteawan'daki hastaların yüzde 10'unun sadece mastürbasyon sonucu delirdiğine karar verilmişti. Diğer birçoğunun hastalığı kalıtsaldı. Ama hastaların çoğu için, doktorlar bir teşhiste bulunamıyor, hatta gerçekten deli olup olmadıklarına bile karar veremiyorlardı.

Şiddet eğilimli ve saldırgan olanlar, yumuşak duvarları ve demir parmaklıklı pencereleri olan aşırı kalabalık odalara kapatılıyordu. Diğerleri neredeyse hiç gözlemlenmiyordu. Herhangi bir ilaç verilmiyor, konuşma terapileri uygulanmıyordu. Matteawan'daki tıbbi fikir, zi-

hinsel hijyendi. Bu yüzden tedavi sabah erken kalkmayı, orta dereceli ama vakit öldüren işler yapmayı (genellikle hastanenin çevresini saran bin hektarlık arazide bahçıvanlık ve çiftçilik yapıyorlardı), pazar günleri ayinleri, saat beşte yemekhanede dakik ama tatsız bir yemek yemeyi, akşamları yemekten sonra çeşitli oyunları ve erkenden yatmayı içeriyordu.

Ama 3121 numaralı odadaki hasta, günlerini çok farklı bir şekilde geçiriyordu. 3122 ve 3124 numaralı odalar da bu hastaya aitti. Diğer hastaların aksine bir karyolada değil, iki kişilik bir yatakta uyuyordu. Üstelik geç yatıyordu. Kitap okumayı sevmiyordu ama New York gazetelerinin birçoğu her gün ve bütün haftalık dergiler kendisine getiriliyor, diğer hastalar sabah çalışması için dışarı çıkarılırken, kendisi haşlanmış yumurtalı kahvaltısını ederken bu dergileri ve gazeteleri okuyordu. Her hafta birkaç kez avukatlarıyla görüşüyordu. Dahası, Delmonico'dan bir aşçı her cuma akşamı trenle geliyor ve ona akşam yemeği hazırlıyor, hasta da kendi yemek odasında yiyordu. Şampanya ve likörünü Matteawan güvenlik görevlilerinin bazılarıyla özgürce paylaşıyor, akşamları bazen onlarla poker oynuyordu. Poker de kaybettiği zaman bir şeyleri kırma eğilimi vardı: Şişeler, pencere camları ve bazen de sandalyeler. Dolayısıyla gardiyanlar ona çok fazla kaybettirmemeye dikkat ediyorlardı. Sonuçta pokerde feda ettikleri birkaç papel, hastane kurallarından ayrı tutulması için hastanın kendilerine ödediği paranın çok küçük bir bölümü oluyordu. Ayrıca, zevkine uygun kızlar getirdiklerinde kendileri için küçük bir servet sayılabilecek miktarda para kazanıyorlardı.

Ama bunu yapmak çok kolay sayılmazdı. Sorun kızları içeri sokmak değildi; sorun, 3121 numaralı odadaki

BELGESİZ KİTAP TEAM

hastanın farklı ve seçkin zevklerinin olmasıydı. Kızların genç ve güzel olmasını isterdi. Bu bile gardiyanların işini başlı başına zorlaştırıyordu: Paralarını dürüstçe kazanmaları gerekiyordu; herhangi bir fahişeyi getiremezlerdi. Daha da kötüsü, hastayı tatmin edecek bir kız bulduklarında, asla birkaç ziyaretten fazla sürmüyor, kız hastanın şehvetli taleplerine daha fazla dayanamıyordu. Daha on iki ay geçtikten sonra, gardiyanlar ellerindeki kaynakları tüketmişlerdi bile.

31 Ağustos 1909 Salı günü 3121 numaralı odadan çıkan iki beyefendi, bu sorunu ciddi şekilde düşünmüşlerdi; ve en azından kendilerini rahat ettirecek bir çözüm bulmuşlardı. Gardiyan değillerdi. Biri kendinden emin bir yüz ifadesiyle dolaşan güçlü bir adamdı. Diğeri ise yelek cebinden bir saat kösteği sarkan, zayıf yüzlü bir adamdı ve elleri bir piyanistinkilere benziyordu.

Vali McClellan'ın Acton malikanesinde olanları anlatmasından sonra, müfettiş öksürüklere boğuldu.

"Neyin var senin, Hugel?" diye sordu vali.

"Bana bir şey söylenmedi. Neden bana bir şey söylenmedi?"

"Çünkü senin uzmanlık alanın değil," dedi McClellan. "Ortada bir ceset filan yoktu."

"Ama işlenen suçlar neredeyse aynı," diye itiraz etti Hugel.

"Bunu bilmiyordum," dedi vali.

"Raporumu okumuş olsaydınız, bilirdiniz!"

"Tanrı aşkına, sakin ol Hugel." McClellan müfettişe oturmasını emretti. İki adam olayları daha detaylıca incelediklerinde, Hugel hiç şüphe olamayacağını söyledi:

Elizabeth Riverford'un katili ile Nora Acton'a saldıran kişi aynıydı.

"Ulu Tanrım," dedi vali, sakince. "Bir uyarı yayınlamalı mıyım?"

Hugel güldü. "Sosyete kızlarını öldürmeye meraklı bir katilin sokaklarda dolaştığını mı söyleyeceksiniz?"

McClellan, müfettişin ses tonuna şaşırmıştı. "Şey, evet, sanırım; en azından bu yönde bir şey."

"Erkekler genç kadınlara keyfe keder saldırmaz," dedi Hugel. "Her suçun bir amacı, bir nedeni vardır. Scotland Yard, Karındeşen Jack'i asla yakalayamadı, çünkü kurbanlar arasındaki bağlantıyı bulamadılar. Aramadılar da. Bir deliyle uğraştıklarına karar verdikleri anda, dava kaybedilmişti."

"Ulu Tanrım, Karındeşen Jack'in burada olduğunu filan söylemiyorsun ya?"

"Hayır, hayır, hayır," diye cevap verdi müfettiş, öfkeli bir tavırla. "Sadece bu iki saldırının rasgele olmadığını anlatmaya çalışıyorum. Onları birbirine bağlayan bir şey var. Bu bağlantıyı bulduğumuzda, adamımızı da enselemiş olacağız. Yapmanız gereken şey bir uyarı yayınlamak değil, o kızı korumak. Onu bir kez öldürmek istedi ve şimdi mahkemede kendisini teşhis edebilecek tek tanık o. Unutmayın: Kızın, hafızasını kaybettiğini bilmiyor. Hiç şüphesiz, yarım kalan işini tamamlamaya çalışacaktır."

"Neyse ki onu otele yerleştirdim," dedi McClellan.

"Nerede olduğunu başka kimse biliyor mu?"

"Sadece biz. Ve bir de doktorlar."

"Aile dostlarından herhangi birine söylediniz mi?" diye sordu Hugel.

"Kesinlikle hayır," dedi McClellan.

"Güzel. O halde şimdilik güvendedir. Bugün herhangi bir şey hatırladı mı?"

"Bilmiyorum," dedi McClellan, ciddi bir tavırla. "Dr. Younger'a ulaşmayı başaramadım." Vali, seçeneklerini gözden geçirdi. Keşke yaşlı General Bingham'ı, eski emniyet amirini arayabilseydi ama McClellan, Bingham'ı önceki ay emekliye ayırmıştı. Bingham polis teşkilatında reform yapmayı reddetmişti ama yoldan çıkarılamaz bir adamdı ve ne yapılması gerektiğini bilirdi. Vali, yeni emniyet amiri Baker'ın beceriksizliğini bu kadar çabuk göstermiş olmamasını da diliyordu. Baker'ın üzerinde konuşabildiği tek konu beyzbol ve beyzboldan ne kadar para kazanılabileceğiydi. Diğer yandan Hugel, teşkilattaki en deneyimli adamlardan biriydi. Hayır: Cinayet konusunda, en deneyimli adamdı. Eğer bir uyarının gerekli olmadığına inanıyorsa, muhtemelen haklı olmalıydı. Hiç şüphesiz gazeteler olayı abartacak, ortamı olabildiğince gerginleştirecek ve ilk kurbanın cesedinin kaybolduğunu öğrendiklerinde valinin canına okuyacaklardı. Diğer yandan, McClellan polisin olayı halka ve basına yansıtmadan çözeceğine dair Banwell'e söz vermişti. George Banwell, valinin geri kalan az sayıdaki dostlarından biriydi. Vali, Hugel'in tavsiyesini izlemeye karar verdi.

"Pekala," dedi McClellan. "Şimdilik uyarı yok. Umarım haklısındır, Hugel. Bana adamı bul. Hemen Acton malikanesine git; oradaki soruşturmaya liderlik edeceksin. Ve lütfen Littlemore'a onu hemen görmek istediğimi söyle."

Hugel itiraz etti. Gözlük camlarını temizlerken, kendisinin "sadece bir müfettiş" olduğunu hatırlattı. Normal dedektifler gibi şehirde bir aşağı bir yukarı dolaşıp dava araştırmak onun sorumlulukları arasında değildi. McClellan öfkesini gizlemeye çalıştı. Müfettişe böylesine nazik ve önemli bir davada ancak kendisine güvene-

bileceğini, çünkü teşkilatta en keskin gözlerin onda olduğunu açıkladı. Hugel sonunda bu değerlendirmeler karşısında başıyla onayladı ve Acton malikanesine gitmeyi kabul etti.

Hugel ofisten çıkar çıkmaz, McClellan sekreterini çağırdı. "George Banwell'i arayın," dedi. Sekreter, Bay Banwell'in bütün sabah kendisini aradığını söyledi. "Ne istiyormuş?" diye sordu vali.

"Oldukça açık sözlüydü, efendim," diye cevap verdi kadın.

"Pekala, Bayan Neville. Ne istiyormuş?"

Bayan Neville notlarını karıştırdı. "Bayan Riverford'u kimin öldürdüğünü, müfettişin otopsisini tamamlamasını bu kadar geciktiren şeyin ne olduğunu ve parasının nerede olduğunu öğrenmek istiyormuş."

Vali derin bir iç çekti. "Kim, ne ve nerede. Bir tek ne zaman diye sormamış." McClellan saatine baktı. Onun *ne zaman*ı da azalıyordu. En fazla iki hafta içinde vali adaylarının bildirilmesi gerekiyordu. Artık Tammany'nin yardımına güvenemezdi. Tek şansı, bağımsız veya füzyon aday olarak katılmaktı ama böyle bir kampanya para gerektirirdi. Ayrıca, basının da valinin hakkında iyi konuşması şarttı; şu dönemde sosyete kızlarını hedef alan çözülmemiş bir seri cinayet olayı pek de iyi etki uyandırmazdı. "Bay Banwell'i arayın," dedi vali. "Bir buçuk saat sonra benimle Hotel Manhattan'da buluşmasını söyleyin. İtiraz etmeyecektir; sonuçta otelin yakınlarında uğramak isteyeceği bir ofisi var. Ve bana Littlemore'u bulun."

Yarım saat sonra, dedektif valinin ofisine girdi. "Beni mi görmek istediniz, Sayın Vali?"

"Bay Littlemore," dedi vali, "bir saldırı daha olduğunu biliyor musunuz?"

"Evet, efendim. Bay Hugel bana söyledi."

"Güzel. Bu davanın benim için çok özel bir önemi var, Dedektif. Acton ailesini tanıyorum ve George Banwell eski dostumdur. Her gelişmeden haberdar edilmek istiyorum. Her şey son derece gizli bir şekilde yürütülmeli. Hemen Hotel Manhattan'a gidin. Dr. Younger'ı bulun ve herhangi bir gelişme kaydedip kaydetmediğini öğrenin. Eğer yeni bir bilgi varsa, hemen burayı arayın. Ve Dedektif, dikkat çekmeyin. Otelde olası bir cinayet tanığının kaldığı kesinlikle öğrenilmemeli. Kızın hayatı buna bağlı olabilir. Anlaşıldı mı?"

"Evet, efendim," diye cevap verdi Littlemore. "Sadece size mi rapor vereceğim, yoksa Cinayet Masası'ndan Yüzbaşı Carey'e mi?"

"Sadece Bay Hugel'e rapor vereceksiniz," dedi vali, "ve bana. Bu davanın çözülmesi şart, Bay Littlemore. Ne pahasına olursa olsun. Müfettişin katil tanımını aldınız mı?"

"Evet, efendim," dedi Littlemore, bir an tereddüt ederek. "Şey, bir soru sorabilir miyim, efendim? Ya müfettişin katil tanımı yanlışsa?"

"Yanlış olduğunu düşünmek için bir nedenin mi var?"

"Sanırım..." dedi Littlemore, "sanırım olaya bir Çinli de dahil olabilir."

"Çinli mi?" diye sordu vali. "Bunu Bay Hugel'e söylediniz mi?"

"Bana katılmıyor, efendim."

"Anlıyorum. Şey, size Bay Hugel'e güvenmenizi tavsiye ederim. Bazı konularda çok hassas olduğunu biliyorum, Dedektif, ama ahlaksız adamlar zenginliğe ve üne kavuşurken dürüst adamların görece geri planda kalarak işlerini yapmaya çalışmalarının ne kadar zor olduğunu

siz de takdir edersiniz. İnsanların bu kadar kolay yoldan çıkmalarının nedeni bu. İyi adamların iradesini kırıyor. Bay Hugel son derece becerikli ve işini bilen bir adamdır. Ayrıca, sizin hakkınızda çok iyi şeyler düşünüyor, Dedektif. Bu davaya sizin atanmanızı özellikle kendisi istedi."

"Bu doğru mu, efendim?"

"Evet, doğru. Artık işe koyulun, Bay Littlemore."

Kıza ve hizmetçisi Bayan Biggs'e rastladığımda, otelden çıkıyordum; onlar da alışverişe gitmek üzereydiler. Bir fayton onları almak için yanaşıyordu. Cadde toprak ve kuru çamurla kaplı olduğundan, Bayan Acton'ın arabaya binmesine ben yardım ettim. Bunu yaparken, incecik belinin neredeyse iki elimin arasında kaldığını hissederek huzursuzlandım. Bayan Biggs'e de yardım etmek istedim ama iyi yürekli kadın kabul etmedi.

Bayan Acton'a ertesi sabah kendisini görmek için sabırsızlandığımı söyledim. Bana ne demek istediğimi sordu. Bir sonraki psikanaliz seansından söz ettiğimi açıkladım. Elimi arabanın açık kapısına dayamıştım; kapıyı sertçe çekip kaparken beni gerilemeye zorladı. "Sizin neyiniz var anlamıyorum," dedi. "Artık seans filan istemiyorum. Her şeyi kendi başıma hatırlayacağım. Beni rahat bırakın."

Araba uzaklaştı. Faytonun gidişini izlerken hissettiklerimi tanımlamak benim için zor. Hayal kırıklığına uğradığımı söylemem yeterli olmaz. Bir an vücudumun eriyip caddenin zeminine karışacağını hissettim. Analizi Brill yapmalıydı. Bir tıbbi maceracı, şehirli bir pratisyen

BELGESEL KAKTÜS TEAM

hekim çok daha iyi olurdu; ben ise psikanalist taklidi yapmaktan öteye geçemiyordum.

Daha başlamadan başarısız olmuştum. Kız analizi reddetmişti ve ben fikrini değiştirmesini sağlayamamıştım. Hayır: Daha zemini hazırlamadan çok fazla baskı yaptığım için reddedişe ben neden olmuştum. Gerçek şu ki konuşabildiğini görmek beni şaşırtmıştı. Freud'un kızın sesinin bir gecede geri dönebileceği konusundaki vurgusunu unutmuştum. Sesinin geri dönmesi aslında tedavisi için bir nimet, olabilecek en şanslı gelişmeydi. Ama bunun yerine beni rahatsız etmiş, dikkatimi dağıtmıştı. Kendimi hastayla kendinden emin doktor olarak resmetmiş, bunun yerine onun direncine savunmacı bir tepki vermiştim; ne yapacağını şaşırmış bir amatör gibi.

Freud'a ne söyleyecektim?

Hotel Manhattan'a girdiğinde, Dedektif Littlemore genç bir kadının arabaya binmesine yardım eden genç bir beyefendinin yanından geçti. Bu iki figür, Littlemore için kendisinin asla kabul görmeyeceği bir dünyayı temsil ediyordu. Genç beyefendi uzun boylu, koyu renk saçlı, elmacık kemikleri çıkık biriydi; genç kadın ise Littlemore'a bu dünyadan olmadığını düşündüren bir melek gibiydi. Ve genç kadını arabaya bindirirken, beyefendi Littlemore'un kendisinin sahip olmadığını bildiği bir kıvraklıkla hareket ediyordu.

Ama bunların hiçbiri dedektifi rahatsız etmiyordu. Genç beyefendiden rahatsızlık duymamıştı ve meleklere benzeyen genç hanımdan ziyade hizmetçi Betty kendisine daha yakın gelmişti. Ama o beyefendi kadar kıvrak

hareket etmeyi öğrenmeye karar verdi. Bu kopyalayabileceği bir şeydi. Betty'yi aynı şekilde bir taksiye bindirdiğini hayal etti; sanki Betty ile birlikte binmek bir yana, kendisi hiç taksiye binermiş gibi.

Resepsiyon görevlisiyle kısaca konuştuktan sonra, Littlemore dışarıda duran ve yerinden bir santim bile kıpırdamamış olan genç adama doğru yürüdü. Ellerini arkasında birleştirmiş, uzaklaşmakta olan arabanın arkasından bakıyordu; öyle odaklanmış görünüyordu ki Littlemore adamın bir sorunu olabileceğini düşündü.

"Dr. Younger?" diye sordu dedektif. Cevap gelmedi. "İyi misin, dostum?"

"Pardon?" diyerek döndü genç beyefendi.

"Dr. Younger sizsiniz, değil mi?"

"Ne yazık ki öyle."

"Ben Dedektif Littlemore. Beni vali gönderdi. Arabadaki, Bayan Acton mıydı?" Dedektif, adamın dinlemediğinin farkındaydı.

"Özür dilerim," diye cevap verdi Younger. "Kim olduğunuzu söylemiştiniz?"

Littlemore kendini tekrar tanıttı. Bayan Acton'ın saldırganının geçen pazar gecesi başka bir kızı öldürdüğünü ama polisin elinde henüz tanık olmadığını söyledi. "Genç hanımefendi herhangi bir şey hatırladı mı, Doktor?"

Younger başını iki yana salladı. "Bayan Acton konuşma yetisini geri kazandı ama olayı hâlâ hatırlamıyor."

"Bütün bu olanlar bana çok tuhaf geliyor," dedi dedektif. "İnsanlar hafızalarını sık sık kaybeder mi?"

"Hayır," diye cevap verdi Younger. "Ama bazen olur. Özellikle de Bayan Acton'ın başına gelen türden bir olay yaşadıklarında."

"Hey, geri dönüyorlar."

Gerçekten öyleydi: Bayan Acton'ın arabası bloğun sonundan geri dönmüştü ve bir kez daha otele yaklaşıyordu. Araba yanaşıp durduğunda, Bayan Acton, Bayan Biggs'in oda anahtarını resepsiyon memuruna vermeyi unuttuğunu Younger'a açıkladı.

"Bana verin," dedi Younger, elini uzatırken. "Sizin yerinize bırakırım."

"Teşekkür ederim ama ben de yapabilirim," diye cevap verdi Bayan Acton. Yardım beklemeden arabadan atladı ve bir bakış bile atmadan Younger'ın yanından geçip otele girdi. Younger bir tepki vermedi ama Littlemore kadınların kaprislerini tanırdı ve doktora acımıştı. Sonra aklına başka bir düşünce geldi.

"Söylesenize, Doktor," dedi, "Bayan Acton'ın otelin etrafında böyle başına buyruk dolaşmasına izin veriyor musunuz?"

"Bu konuda pek fazla söz hakkım yok, Dedektif. Aslında hiç yok. Ama sanırım şu ana dek yanında hep hizmetçisi veya bir polis memuru vardı. Neden? Herhangi bir tehlike mi söz konusu?"

"Pek sanmıyorum," dedi Littlemore. Müfettiş, katilin Bayan Acton'ın yerini bilmediğini söylemişti. Yine de dedektif huzursuzdu. Bütün dava kontrolden çıkıyordu. Kimsenin hakkında bir şey bilmediği ölü bir kız, hafızasını kaybeden insanlar, koşarak kaçıp giden Çinliler, morgdan kaybolan cesetler... "Ama etrafa bakmanın bir sakıncası olmaz."

Dedektif yanında Younger ile birlikte tekrar otele girdi. Küçük Bayan Acton'ın sütunlu, daire biçimindeki lobiden geçişini izlerken Littlemore bir sigara yaktı. Odasının anahtarını resepsiyona teslim eden bir adam normalde anahtarı sadece kontuarın üzerine bırakıp giderdi ama Bayan Acton sabırlı bir şekilde görevlinin kendisiy-

le ilgilenmesini bekliyordu. Her tarafta yolcular, aileler ve işadamları vardı. Oradaki adamların en azından yarısı, müfettişin tanımına uyuyordu.

Ama bir adam Littlemore'un dikkatini daha fazla çekti. Asansör bekliyordu: Uzun boylu, siyah saçlı, gözlüklü, elinde gazete olan bir adam. Littlemore yüzünü pek net göremiyordu ama takım elbisesinin kesiminde belli belirsiz bir tuhaflık vardı. Yine de dedektifin asıl dikkatini çeken gazeteydi. Adam gazeteyi normalden biraz yüksekte tutuyordu. Yüzünü gizlemeye mi çalışıyordu? Bayan Acton anahtarı iade etmişti ve şimdi yine kapıya doğru yürüyordu. Adam ona doğru kaçamak bir bakış attı – yoksa dedektifin kendisine mi bakmıştı? – ve yüzünü yine gazetenin arkasına gömdü. Asansörlerden birinin kapısı açıldı ve adam tek başına içeri girdi.

Bayan Acton yanlarından geçmesine rağmen doktorla dedektifi fark etmemişti. Ama Younger kızın peşinden dışarı yürüdü ve arabaya binene kadar arkasından baktı.

Littlemore içerideydi. Kendine bir şey olmadığını söyledi. Bayan Acton lobiden geçerken neredeyse bütün erkekler ona bakmıştı. Yine de Littlemore gözünü adamın bindiği asansörün kapısının üzerindeki oktan ayırmadı. Ok yavaş hareket ediyor, katlar arasında titriyordu. Ama Littlemore okun en son nerede durduğunu göremedi, çünkü ok hareket etmeyi sürdürürken otelin dışından canhıraş bir çığlık yükseldi.

Çığlık bir insana ait değildi. Acıyla kişneyen bir atın sesiydi. Söz konusu at, Madison Caddesi'nin yarım blok

aşağısındaki inşaat sahasından çıkan bir arabaya bağlıydı ve orada yeni yapılan dokuz katılı bir ofis binasının demir iskeleti yükseliyordu. Arabayı kullanan adam şık giyimli, silindir şapkalı biriydi ve dizlerinin üzerinde şık bir asa duruyordu. Bu Bay George Banwell idi.

1909 yılında, New York'un tüm büyük caddelerinde atlar hâlâ motorlu arabalarla mücadele halindeydi. Aslında, savaş çoktan kaybedilmişti bile. Gürültülü, sarsıntılı motorlu arabalar, bir faytondan çok daha çevik ve hızlıydı; dahası, otomobil bu at arabası *kirliliğine* bir son verecekti. Elbette ki bu terim o zaman her yerde görülen at pisliği için kullanılıyordu, çünkü gün içinde hava feci derecede kötü kokuyor, yoğun caddeleri neredeyse geçilmez kılıyordu. George Banwell motorlu arabalarını en az yanındaki beyefendi kadar sevmesine rağmen, kalbinde bir biniciydi. Atlarla büyümüştü ve henüz vazgeçmeye hazır değildi. Aslında, kendi faytonunu kendisi kullanmakta ısrar ediyor, sürücüsünü ne yapacağını bilmez bir halde yanında oturmaya zorluyordu.

Banwell sabahın büyük bölümünü Kanal Caddesi inşaat sahasında geçirmiş, büyük bir projenin ilerleyişiyle ilgilenmişti. On bir buçukta Madison Caddesi ile Kırk Dördüncü Cadde'nin köşesine gelmişti. Orada adamlarının çalışmasını kısaca kontrol ettikten sonra, Banwell şimdi valiyle buluşmak için otele geliyordu. Ama caddeye döndükten bir an sonra, atın dizginlerini aniden ve şiddetli bir şekilde çekmiş, gemi zavallı yaratığın dudaklarına gömmüş, hayvanın acıyla kişneyerek durmasına neden olmuştu. Bu çığlık Banwell'i etkilememişti. Hatta duymuyor gibiydi. Kendinden yaklaşık bir blok ötedeki bir noktaya bakışlarını dikmiş halde, gemi hayvanın dudaklarına gömmeye devam

ediyor, sürücüsünün kendisine şaşkınlıkla baktığını fark etmiyordu bile.

At başını yukarı aşağı, sağa sola sallıyor, kesici gemi gevşetmeye çabalıyordu. Sonunda hayvan arka bacaklarının üzerinde doğruldu ve Littlemore ile Younger da dahil olmak üzere civardaki herkesin duyduğu o acı çığlığı koparmıştı. Kısrak yere indi ama hemen ardından yine şaha kalktı ve bu kez daha vahşice hareket ettiğinden, arabayı yana yatırmaya başladı. Banwell ve sürücüsü alabora olan bir tekneden atlayan denizciler gibi döküldüler. Araba muazzam bir gürültüyle ters döndü ve atı da beraberinde sürükledi.

Ayağa ilk kalkan sürücü oldu. Efendisine yardım etmeye çalıştı ama Banwell onu şiddetle iterek dizlerindeki ve dirseklerindeki tozu toprağı silkeledi. Etraflarında bir kalabalık toplanmıştı. Sabırsız motorlu araç sürücüleri kornalarını çalmaya başlamışlardı. Banwell'in üzerindeki büyü bozulmuşa benziyordu. Bir at tarafından yere atılmayı hazmedecek bir adam değildi; bir arabadan yere atılmak ise düşünülemezdi bile. Öfkeyle parlayan gözlerle motorlu araç sürücülerine, şaşkın kalabalığa ve hepsinden öte, ayağa kalkmak için çabalayan zavallı, şaşkın kısrağa bakıyordu. "Silahımı ver," diye emretti sürücüsüne. "Bana silahımı ver."

"Onu öldüremezsiniz, efendim," diye itiraz etti sürücü. Hayvanın yanına çömelmiş, toynaklarını karmakarışık olmuş dizginlerden ve kayışlardan kurtarmaya çalışıyordu. "Hiçbir yeri kırılmamış. Sadece kayışlara dolanmış. İşte. İşte, kızım," dedi ata, ayağa kalkmasına yardım ederken. "Senin hatan değildi."

Sürücünün iyi niyetli olduğu şüphesizdi ama bundan daha yanlış kelimeler seçemezdi. "Onun hatası değil, ha?" dedi Banwell. "Eğitilmemiş bir katır gibi şaha kal-

kıyor ve bu onun hatası değil, öyle mi?" Gemi yakaladı ve hayvanın boynunu bükerek dik dik gözlerine baktı. "Anlıyorum," dedi sürücüye, buz gibi bir sesle, "ona başını aşağıda tutmayı öğretmemişsin. Ama ben öğreteceğim."

Atı koşumlarından kurtaran Banwell, dizginleri eline alıp hayvanın çıplak sırtına tırmandı. İnşaat sahasına girdi ve başı neredeyse bulutlara değer gibi görünen vincin kancasının tam altında durdu. Banwell kancayı iki eliyle tuttu ve hayvanın karnına sıkıca bağlanmış olan yuların altına geçirdi. Attan atladı ve vinç operatörüne seslendi: "Hey, sen, yukarıdaki! Onu yukarı kaldır! Sana diyorum, hey! Atı yukarı kaldır dedim! Beni duymuyor musun be adam? Kaldır onu!"

Şaşkın vinç operatörü tepki vermekte yavaştı. Sonunda devasa makinenin kolunu itti. Uzun kablo gerildi ve kanca kayışlara iyice yerleşti. At huzursuz bir şekilde kıpırdanıp yeri dövdü ama bir an için başka bir şey olmadı.

"Kaldır dedim sana, aptal herif!" diye bağırdı Banwell, vinç operatörüne. "Vinci kaldır, yoksa bu akşam karının kollarına döndüğünde işsiz bir adam olursun!"

Vinç operatörü kolu tekrar itti. Hayvan sarsılarak yerden yükseldi. Ayakları yerden ayrıldığı anda, şaşkın hayvan müthiş bir korkuya kapıldı. Çırpınarak kişnemeye başladı ama tek yapabildiği, vincin kalın kancasına asılmış halde havada çırpınmak oldu.

"Rahat bırak o hayvanı!" diye bağırdı bir kız, öfkeli bir ses tonuyla. Bu Bayan Acton idi. Olaya tanık olan genç kız, Madison Caddesi'ni hızla geçmişti ve şimdi yanında Younger ile kalabalığın önünde duruyordu; Littlemore birkaç sıra arkadaydı. Bayan Acton bir daha seslendi: "Aşağı indir onu! Biri bu adamı durdursun!"

BELGESİZ KİTAP TEAM

"Yukarı!" diye emretti Banwell. Kızın sesini duydu ve bir an için ona baktı. Sonra tekrar ata döndü. "Daha yükseğe."

Vinç operatörü emir kuluydu; hayvanı kendisine emredildiği gibi kaldırmaya devam etti: Altı metre, sekiz metre, on metre. Felsefeciler hayvanların da insanlarınki gibi duyguları olup olmadığı konusunda tartışırlardı ama o atın gözlerindeki dehşeti görenler bir daha bundan şüphe etmeyeceklerdi.

Herkesin dikkati havada çaresizce çırpınan, sallanan ve canhıraş bir şekilde kişneyen hayvana odaklandığından, üç kat yukarıdaki çelik putrelin sallandığı kimsenin dikkatini çekmedi. Bu putrel bir ipe, ip de vinç kancasına bağlıydı. O ip şimdiye dek gevşek durduğundan, çelik putrel de zararsız bir şekilde yerinde duruyordu. Ama at yükseldikçe o ip de gerilmişti. Sonunda çelik putrel bulunduğu yerden kurtuldu ve serbest bir şekilde dışarı savruldu. Vincin kancasına bağlı olduğundan, doğal olarak kancanın yönünde savrulmuştu ve George Banwell'e doğru geliyordu.

Banwell, havada savrulurken hız kazanarak kendisine doğru gelen putreli fark etmedi. Putrel havada hızla döndü ve karnını hedef alan dev bir mızrakmış gibi havaya dikildi. Eğer isabet etseydi hiç şüphesiz onu öldürürdü. Ama otuz santim kadar yanına gelmişti. Bu Banwell için mükemmel – ve alışıldık – bir şanstı ama olay bununla bitmedi; putrel çarptığı yerden sekti ve kalabalığın üzerine yöneldi; olayı izleyenlerin birçoğu kendini kurtarmak için kaçışmaya başladı.

Ama gerçekte aralarında kaçması gereken tek kişi vardı: Bayan Nora Acton. Çünkü üç buçuk metrelik putrel doğruca onun üzerine geliyordu. Ama Bayan Acton ne çığlık attı ne de kaçtı. Belki kendisine doğru hızla ge-

len putrelin görüntüsüyle dehşete kapılarak donup kaldığından, belki de ne yana doğru kaçması gerektiğini bilemediğinden, Bayan Acton olduğu yerde şaşkın bir halde duruyor, yaklaşan ölümüne bakıyordu.

Younger kızı uzun at kuyruğundan yakaladı ve sert bir şekilde – pek de şövalyemsi bir tarzda olduğu söylenemezdi – kollarına çekti. Savrulan putrel yanlarından bir ıslık çalarak geçerken, rüzgarını ikisi de hissetti.

"*Ah!*" dedi Bayan Acton.

"Özür dilerim," dedi Younger. Sonra kızı saçından tekrar çekti ve bu kez diğer yöne doğru savurdu.

"*Ah!*" diye haykırdı Bayan Acton bir kez daha. Çelik putrel yolculuğunu tamamlayarak havaya yükselmiş, şimdi geri dönüyordu; bu kez başının hemen arkasını sıyırarak geçti.

Banwell yanından geçen putrele soğuk gözlerle baktı. Putrel geldiği yere doğru yükseldi ve yolculuğunun başladığı noktada yapı iskelesine çarpıp, onu kürdanmış gibi parçalayarak, aletleri, işçileri ve keresteleri havaya savurdu. Toz nihayet çöktüğünde, at hâlâ başlarının üzerinde çırpınıyor, kişniyor, kurtulmaya çalışıyordu. Banwell vinç operatörüne hayvanı indirmesini emretti ve sonra soğuk bir tavırla adamlarına enkazı temizlemelerini söyledi.

"Beni lütfen odama götürün," dedi Bayan Acton, Younger'a.

Kalabalık bir süre daha oyalandı; insanlar oluşan hasarı ve onarım çalışmalarını izliyordu. At sürücüye iade edilirken, Dedektif Littlemore ona doğru yaklaştı. Littlemore, George Banwell'i tanımıştı. "O zavallı ya-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ratık nasıl?" diye sordu Littlemore, sürücüye. "Safkan İngiliz mi?"

"Yarı İngiliz," diye cevap verdi sürücü, hâlâ korku içindeki hayvanı yatıştırmak için elinden geleni yaparken. "Ona Krema diyorlar."

"Güzel bir hayvan."

"Öyle," dedi sürücü, atın burnunu okşarken.

"Onu neyin öyle şahlandırdığını merak ediyorum. Muhtemelen gördüğü bir şey."

"Daha ziyade *sahibinin* gördüğü bir şey."

"Nasıl yani?"

"Atın hatası değildi," diye homurdandı sürücü. "Sorun Bay Banwell'in kendisiydi. Krema'yı geri çekmeye çalışıyordu. Faytona koşulmuş bir atı geri çekemezsin." Ata döndü. "Seni geri çekmeye çalışıyordu, kızım, yaptığı şey buydu. Çünkü korkmuştu."

"Korkmuş muydu? Neden?"

"Ben nereden bileyim? Kendisine sor. Bu şaşırtıcı, çünkü Bay Banwell kolay kolay korkmaz. Ama bu kez Şeytan'ın kendisini görmüş gibi korkmuştu."

"Bak bu ilginç işte," dedi Littlemore, otele doğru yürümeye başlamadan önce.

O sırada, Carl Jung, Hotel Manhattan'ın en üst katında duruyor, bir blok ötedeki inşaat sahasında yaşanan sıra dışı olayları izliyordu. Bu tür olaylar onu sadece korkutmaz, aynı zamanda içini güçlü bir coşkuyla doldururdu; hayatı boyunca bir veya iki kez hissettiği türden bir coşkuyla. Odasına çekilip şaşkın bir şekilde yere oturarak sırtını yatağına yasladı; kimsenin göremeyeceği yüzleri görüyor, kimsenin duyamayacağı sesleri duyuyordu.

BELGESEL KİTAPLIĞI

9

Bayan Acton'ın süitine döndüğümüzde Bayan Biggs deliye dönmüş gibiydi. "Renginin yerine gelmesi için" Bayan Acton'a önce uzanmasını, sonra oturmasını, sonra kalkıp odanın içinde dolaşmasını emretti. Bayan Acton bu emirlerin hiçbirine aldırmadı. Doğruca süitinin içindeki mutfağa yöneldi ve çay hazırlamaya başladı. Bayan Biggs kollarını sallayarak itirazlar yağdırıyor, çayı hazırlayacak kişinin kendisi olması gerektiğini haykırıp duruyordu. Yaşlı kadın, ancak Bayan Acton oturup ellerini öptükten sonra sakinleşebildi.

Kız ya çok zorlayıcı olaylardan sonra kendini toplamak konusunda eşsiz bir yeteneğe sahipti ya da hissetmediği bir soğukkanlılığı yansıtmayı beceriyordu. Çayı hazırlayıp üzerinden dumanı tüten bir fincanı Bayan Biggs'e verdi.

"Ölebilirdiniz, Sevgili Nora," dedi yaşlı kadın. "Bu genç doktor olmasa ölmüş olabilirdiniz." Bayan Acton elini kadınınkinin üzerine koydu ve onu fincanı almaya zorladı. Bayan Biggs fincanı aldıktan sonra, genç kız hizmetçisine bizi yalnız bırakmasını, çünkü benimle yalnız konuşması gerektiğini söyledi. Biraz daha ısrardan sonra, Bayan Biggs nihayet gitmeye ikna oldu.

Yalnız kaldığımızda, Bayan Acton bana teşekkür etti.

"Neden hizmetçinizi gönderdiniz?" diye sordum.

"Onu 'göndermedim,'" dedi Bayan Acton. "Üç yıl önce sesimi kaybetmeme neden olan olayı öğrenmek istemiştiniz. Ben de size anlatmak istiyorum."

Çaydanlık eliyle birlikte titremeye başlamıştı. Doldurmaya çalışırken, fincanı hepten ıskaladı. Çaydanlığı bıraktı ve parmaklarını kenetledi. "Zavallı at. Böyle bir şeyi nasıl yapabildi?"

"Sizin bir suçunuz yok, Bayan Acton."

"Sizin neyiniz var?" Bana öfkeyle baktı. "Neden ben suçlu olayım ki?"

"Ben de bir nedeni olmadığını söylüyorum. Ama kendinizi suçluyor gibi konuşuyorsunuz."

Bayan Acton pencereye doğru yürüdü. Perdeyi araladığında, Fransız tarzı kapıların dışındaki balkon ve aşağıdaki şehrin panoramik bir görüntüsü ortaya çıktı. "Onun kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır."

"George Banwell. Clara'nın kocası. Babamın arkadaşı." Kızın soluğu düzensizleşti. "Yazlığının bulunduğu göl kıyısında bana teklif etti."

"Lütfen uzanın, Bayan Acton."

"Neden?"

"Bu da tedavinin bir parçası."

"Ah, pekala."

Genç kız kanepeye uzandığında, yeniden başladım. "Bay Banwell size evlenme teklif etti; siz on dört yaşındayken mi?"

"On altı yaşındaydım, doktor, ve teklif evlilikle ilgili değildi."

"Ne teklif etti peki?"

"Benimle... şey..." durdu.

"Sizinle cinsel ilişkiye girmeyi mi?" Genç kadın hastalarla cinsel konularda konuşmak daima hassas bir işti, çünkü biyoloji hakkında ne kadar bilgileri olduğunu asla bilemezdiniz. Ama aşırı hassasiyetin genç bir kızın böyle bir deneyimle birleştirebileceği şiddetli utanç duygusunu güçlendirmesine izin vermek daha da kötüydü.

"Evet," diye cevap verdi. "Bütün ailemle birlikte onun yazlık evinde kalıyorduk. Süs havuzunun etrafında onunla birlikte bir yürüyüşe çıkmıştık. Yakınlarda başka bir evi daha olduğunu, orada güzel bir yatak bulunduğunu, ikimizin birlikte oraya gidebileceğimizi ve kimsenin hiçbir şeyden haberi olmayacağını söyledi."

"Siz ne yaptınız?"

"Yüzüne bir tokat atıp kaçtım," dedi Bayan Acton. "Olanları babama anlattım ama beni savunmadı."

"Size inanmadı mı?" diye sordum.

"Hata yapan benmişim gibi davrandı. Bay Banwell ile yüzleşmesi için ısrar ettim. Bir hafta sonra, bana bunu yaptığını söyledi. Babama göre, Bay Banwell son derece öfkeli bir şekilde suçlamayı reddetmiş. Az önce inşaat sahasında nasılsa öyle göründüğünden eminim. Böyle kötü çıkarımların sorumluluğunun bana ait olduğunu ve nedeninin de... okuduğum kitaplardan kaynaklandığını söylemiş. Babam Bay Banwell'e inanmayı tercih etti. Bunun için ondan nefret ediyorum."

"Bay Banwell'den mi?"

"Babamdan."

"Bayan Acton, üç yıl önce sesinizi kaybetmişsiniz. Ama bana geçen yıl olan bir olayı anlatıyorsunuz."

"Üç yıl önce, beni öpmüştü."

"Babanız mı?"

"Elbette hayır, bu ne kadar iğrenç bir düşünce!" dedi Bayan Acton. "Bay Banwell'den söz ediyorum."

"Siz on dört yaşındayken mi?" diye sordum.

"Okuldayken matematik dersinde zorlanıyor muydunuz, Dr. Younger?"

"Devam edin, Bayan Acton."

"Bağımsızlık Günü'ydü," dedi. "Ailem Banwell ailesiyle birkaç hafta önce tanışmıştı ama babam Bay Banwell ile uzun süredir yakın dosttu. Bay Banwell'in adamları evimizde tadilat yapıyordu. İnşaat bitene kadar onlarla üç hafta birlikte kaldık. Clara bana karşı çok nazikti. O tanıdığım en zeki, en güçlü kadın, Dr. Younger. Ve en güzeli. Lina Cavalieri'yi Salome rolünde izlemiş miydiniz?"

"Hayır," diye cevap verdim. Güzelliğiyle ünlü Bayan Cavalieri, geçen kış Manhattan Opera Binası'nda bu rolü oynamıştı ama Worcester'dan gelip onu izleme fırsatı bulamamıştım.

"Clara tıpkı ona benziyor. Yıllar önce o da sahneye çıkarmış. Bay Gibson onun bir filmini çekmiş. Her neyse, Bay Banwell şehirde o devasa binalarından birini yaptırıyordu; sanırım Hanover'daki. Havai fişekleri izlemek için o binanın çatısına çıkmayı planlıyorduk. Ama annem hastalandı – her zaman olduğu gibi – ve geride kaldı. Her nedense, son anda babam da şehre gelemedi. Nedenini bilmiyorum. Sanırım o da hastalanmıştı; o yaz bir grip salgını vardı. Sonuçta, görmeye çok hevesli olduğum için Bay Banwell beni oraya götürmeye gönüllü oldu."

"Sadece ikiniz mi?"

"Evet. Beni faytonuyla götürdü. Geceydi. Atları Broadway'den geçirdi. Yüzüme vuran sıcak rüzgarı hâlâ hatırlıyorum. Birlikte asansörle yukarı çıktık. Çok gergin-

dim; hayatımda ilk kez asansöre biniyordum. Havai fişekleri sabırsızlıkla bekliyordum ama ilk toplar ateşlendiğinde ödüm koptu. Sanırım çığlık atmıştım. Beni kollarına aldığını fark ettim. Beni kendine doğru çekişini hâlâ hissediyorum. Sonra dudaklarını dudaklarıma yapıştırdı." Kız tükürmek ister gibi yüzünü buruşturdu.

"Sonra?" diye sordum.

"Kendimi ondan kurtardım ama gidecek yerim yoktu. O çatıdan nasıl kaçabileceğimi bilmiyordum. Bana sakin ve sessiz olmamı söyledi. Bunun bizim sırrımız olacağını ve artık sadece havai fişekleri izleyeceğimizi söyledi; gerçekten de öyle oldu."

"Kimseye anlattınız mı?"

"Hayır. Sesimi o gece kaybettim. Herkes gribe yakalandığımı sandı. Belki de yakalanmıştım. Ertesi sabah sesim düzeldi; bu sefer de olduğu gibi. Ama bugüne dek olayı kimseye anlatmadım. Sonrasında Bay Banwell ile bir daha asla yalnız kalmamaya dikkat ettim."

Uzun bir sessizlik oldu. Anlaşılan kız bilinç seviyesindeki anılarının sonuna gelmişti. "Dün olanları düşünün, Bayan Acton. Herhangi bir şey hatırlıyor musunuz?"

"Hayır," dedi sakince. "Üzgünüm."

Anlattıklarını Dr. Freud ile incelemek için izin istedim. Kabul etti. Sonra sohbetimize ertesi gün de devam etmemiz gerektiğini açıkladım.

Şaşırmış gibiydi. "Başka ne konuşacağız ki, Doktor? Size her şeyi anlattım."

"Aklınıza başka şeyler de gelebilir."

"Bunu neden söylüyorsunuz?"

"Çünkü hafıza kaybınız hâlâ devam ediyor. Bu olayla bağlantılı her şeyi ortaya çıkardığımızda, hafızanızın da geri döneceğine inanıyorum."

"Yani bir şey gizlediğimi mi düşünüyorsunuz?"

"Buna gizleme denmez, Bayan Acton. Ama kendinizden bir şey gizlediğinizi söyleyebilirim."

"Neden söz ettiğinizi bilmiyorum," dedi. Kapıya yaklaştığımda beni net, duru bir sesle durdurdu. "Dr. Younger?"

"Efendim, Bayan Acton?"

Mavi gözleri yaşarmıştı. Ama başını dik tutmaya çalışıyordu. "Beni öptü. Göl kenarında bana… teklif etti."

Tıpkı babası gibi benim de anlattıklarıma inanmayabileceğim konusunda ne kadar endişeli olduğunu o ana dek fark etmemiştim. Bu içime dokundu. "Bayan Acton," diye cevap verdim, "söylediklerinizin her kelimesine inanıyorum."

Gözyaşlarına boğuldu. Dışarı çıktım ve yanından geçerken Bayan Biggs'e iyi günler diledim.

Hotel Manhattan'daki barın özel bir köşesinde, George Banwell ve Vali McClellan baş başa oturuyorlardı. Vali, Banwell'e bir boks maçından çıkmış gibi göründüğünü söyledi. Banwell omuz silkti. "Bir kısrakla sorunum oldu," dedi.

Vali göğüs cebinden bir zarf çıkarıp Banwell'e uzattı. "İşte, çekin. Bugün öğleden sonra bankaya gitmeni öneririm. Çok yüklü bir çek. Ve sonuncusu. Ne olursa olsun, bundan başka almayacaksın. Birbirimizi anlıyor muyuz?"

Banwell başıyla onayladı. "Fazladan maliyetler olursa, sanırım kendim karşılamam gerekecek."

Vali, Bayan Riverford'un katilinin muhtemelen yeniden saldırdığını söyledi. Banwell, Harcourt Acton'ı tanıyor muydu?

"Elbette tanıyorum," diye cevap verdi Banwell. "Kendisi ve karısı şu anda benim yazlığımdalar. Dün gelip Clara'ya katıldılar."

"Demek bu yüzden onlara ulaşamadık," dedi McClellan.

"Ne olmuş ki?" diye sordu Banwell.

"İkinci kurban onun kızıydı."

"Nora mı? Nora Acton mı? Onu daha iki saat önce caddede gördüm."

"Evet, Tanrı'ya şükür hayatta kaldı," diye cevap verdi vali. "Ama sesini kaybetti ve hiçbir şey hatırlamıyor. Kimin yaptığını bilmiyor; bizim de bir bilgimiz yok. Bazı uzmanlar onunla ilgileniyor. Aslında o da burada. Acton geri dönene kadar onu Manhattan'a yerleştirdim."

"Vay canına," dedi Banwell. "Güzel bir kız."

"Kesinlikle öyle," dedi vali.

"Tecavüze uğramış mı?"

"Hayır, Tanrı'ya şükür."

"Tanrı'ya şükür."

Diğerlerini Metropolitan Müzesi'nde Roma ve Yunan antik eserleri salonlarında buldum. Freud rehberle derin bir sohbete daldığında – Freud'un bilgisi gerçekten etkileyiciydi – ben Brill ile birlikte arkada kaldım. Şimdi kitap taslağıyla ilgili kendini daha iyi hissediyordu. Yayıncısı Jelliffe de başlangıçta bizim gibi şaşırmıştı ama sonra matbaasını önceki hafta bir kilise rahibine ödünç verdiğini hatırlamıştı; adam bir dizi İncil broşürü basıyordu. Anlaşılan iki iş karışmıştı.

"Goethe'nin Jung'un büyük dedesi olduğunu biliyor muydun?" diye sordum.

"Saçma," dedi Brill. Bir yıl boyunca Zürih'te yaşamış ve Jung'un yanında çalışmıştı. "Kendini yücelten aile efsaneleri. Von Humboldt'tan da söz etti mi?"

"Aslını istersen, evet," diye cevap verdim.

"Kendi için bir soy kurmadan birinin zengin bir evlilik yapmasının yeterli olduğunu sanırsın."

"Soy kurma amacı bu değilse," dedim.

Brill belirsiz bir şekilde homurdandı. Sonra, tuhaf bir neşeyle saçının bir buklesini arkaya itti ve alnındaki kötü bir çiziği gösterdi. "Bunu gördün mü? Dün gece hepiniz gittikten sonra Rose yaptı. Kafama bir tava fırlattı."

"Ulu Tanrım," dedim. "Neden?"

"Jung yüzünden."

"Ne?"

"Jung ile ilgili Freud'a söylediğim şeylerden Rose'a söz ettim," dedi Brill. "Bu onu çok kızdırdı. Freud ona çok değer verdiği için Jung'u kıskandığımı ve aptallık ettiğimi, çünkü Freud'un kıskançlığımı göreceğini ve bunun için hakkımda kötü şeyler düşüneceğini söyledi. Ama bütün gece boyunca karımın ona nasıl baktığı düşünülürse, Jung'u kıskanmam için yeterli nedenim olduğunu söyledim. Aslında bu yanlış bir ifadeydi, çünkü tam tersine, Jung ona bakıyordu. Karımın da benimle aynı tıp eğitimini aldığını biliyor muydun? Ama bir doktor olarak iş bulamıyor ve ben de dört hastayla onu geçindiremiyorum."

"Sana bir tava mı fırlattı?" diye sordum.

"Ah, öyle doktor doktor bakma bana. Kadınlar hep bir şeyler fırlatır. Er ya da geç; hepsi. İleride sen de öğrenirsin. Jung'un karısı Emma dışında. Emma, Carl'a bir servet verdi, çocuklarını doğurdu ve Jung onu aldattığı her seferinde bir gülümsemeye boyun

eğdi. Metreslerini eve getirdiğinde kadın onlara hizmet ediyor. Adam bir büyücü. Hayır, eğer Goethe ve von Humboldt ile ilgili bir kelime daha duyarsam, onu öldürürüm."

Müzeden ayrılmadan önce, neredeyse bir kriz yaşandı. Freud aniden tuvalete gitmek istediğini söyledi ve rehber bizi bodrum katına gönderdi. "Bitip tükenmek bilmez koridorlardan geçeceğim," dedi Freud, hep birlikte aşağı inerken, "ve sonunda mermer bir saray bulacağım." İkisinde de haklıydı. Saraya tam zamanında ulaştık.

Müfettiş Hugel, salı akşamına kadar ofisine dönmedi. Bütün öğleden sonrayı Gramercy Park'taki Acton malikanesinde geçirmişti. Raporuna ne yazacağını biliyordu: Bulduğu fiziksel delillerin – saç, ipek havları, ip havları – Elizabeth Riverford'u öldüren kişiyle Nora Acton'a saldıran kişinin aynı olduğunu kesinlikle kanıtladığını. Ama müfettiş kendine asıl bulamadığı şey için küfrediyordu. Ebeveyn yatak odasının altını üstüne getirmişti. Arka bahçeye bakmıştı. Hatta yerlerde emeklemişti. Bulacağını bildiği gibi kırılmış dallar, çiğnenmiş çiçekler ve daha bir sürü kaçış işareti bulmuştu ama asıl aradığı şeyi hiçbir yerde görememişti: Saldırganın kimliğini ortaya çıkaracak tek bir sağlam delil parçası!

Ofisine döndüğünde bitkindi. Valinin emrine rağmen, Hugel personeline Riverford'un cesedini bulana ödül verileceğini söylememişti. Ama bunun için kimse onu suçlayamazdı. Sonuçta morga geri dönmek yerine doğruca Acton malikanesine gitmesini emreden, valinin kendisiydi.

Ofisin önünde Dedektif Littlemore'u kendisini beklerken buldu. Littlemore, çocuklardan birini – Gitlow – trenle Chicago'ya gönderdiğini söyledi. Ertesi gece orada olacaktı. Ayrıca, Bay Banwell ve atıyla ilgili hikayeyi de anlattı. Hugel ilgiyle dinledikten sonra aniden haykırdı: "Banwell! Bayan Acton'ı otelin önünde görmüş olmalı. Onu korkutan buydu!"

"Bayan Acton'ın pek de korkunç olduğunu sanmıyorum, Bay Hugel," dedi Littlemore.

"Seni aptal," dedi müfettiş, "elbette ki korkunç. Adam onun öldüğünü sanıyordu!"

"Neden öldüğünü sansın ki?"

"Kafanı çalıştır, Dedektif."

"Adamımız Banwell ise, Bay Hugel, kızın hayatta olduğunu zaten biliyordur."

"Ne?"

"Banwell'in katil olduğunu söylüyorsunuz, değil mi? Ama Bayan Acton'a saldıran her kimse, kızın hayatta olduğunu biliyor. Dolayısıyla adam Banwell ise, öldüğünü sanmış olamaz."

"Ne? Saçma! Kızla işini bitirdiğini sanmış olmalı. Ya da... ya da kendisini tanıyabileceğinden korkmuş olabilir. Her iki şekilde de, kızı gördüğünde paniğe kapıldı."

"Neden adamımızın o olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Littlemore, adam bir seksen boyunda. Orta yaşlı. Zengin. Saçları koyu renkti ama beyazlıyor. Sağ elini kullanıyor. İlk kurbanla aynı binada oturuyordu ve ikincisini görünce paniğe kapıldı."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Sen söyledin ya. Sürücünün adamın korktuğunu söylediğini anlattın ya. Aklına başka bir açıklama geliyor mu?"

"Hayır, yani sağ elini kullandığını nereden biliyorsunuz?"

"Çünkü onunla dün görüştüm, Dedektif, ve gözlerim beni yanıltmaz."

"Tanrım, siz gerçekten çok akıllısınız, Bay Hugel. Ben neyim peki; solak mı, sağlak mı?" Detektif ellerini arkasına koydu.

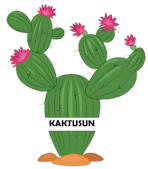
"Salaksın. Kes şunu, Littlemore!"

"Bilmiyorum, Bay Hugel. Her şey bittikten sonra adamı görmeliydiniz. Hıyar kadar soğuktu ve her şeyin temizlenmesi için etrafa emirler yağdırıp duruyordu."

"Saçmalık. Hem bir katil hem de, iyi bir aktör. Adamımızı enseledik, Dedektif."

"Onu henüz enselemedik."

"Haklısın," dedi müfettiş. "Hâlâ elimizde sağlam delil yok. Daha fazlasını bulmalıyız."

10

Metropolitan Müzesi'nden çıktıktan sonra, bir faytona binerek Columbia Üniversitesi'nin yeni kampüsüna gittik ve muhteşem kütüphanesine girdik. 1897 yılında annem bizi Schmermerhorn binasının bağışlanması törenine götürdüğünden beri oraya gitmemiştim. Neyse ki Brill benim o klanla sıra dışı bağlantımı bilmiyordu, yoksa hemen Freud'a söylerdi.

Brill'in ofisinin bulunduğu psikiyatri kliniğini ziyaret ettik. Sonrasında Freud, Bayan Acton ile seansımda olanları duymak istediğini söyledi. Bunun üzerine, Brill ve Ferenczi arkada kalarak terapi tekniklerini tartışırken, Freud ve ben Riverside Yolu'nda bir yürüyüşe çıktık. Geniş yürüme yolundan, Hudson Nehri'nin karşı tarafındaki New Jersey kayalıkları bütün vahşi güzelliğiyle önümüzde seriliyordu.

Hiçbir şeyi atlamadım. İlk seansımın nasıl başarısızlıkla sonuçlandığını ve ikincisinde babasının dostu Bay Banwell ile ilgili itirafların geldiğini Freud'a anlattım. Beni sıkı bir sorguya aldı ve ne kadar ilgisiz gibi görünürse görünsün, bütün detayları duymak istedi; ayrıca, bunları anlatırken kızın sözlerini aynen yansıtmak zorundaydım. Sonunda Freud purosunu yere atarak çiğnedi ve bana döndü. "Sence üç yıl önce Bayan Acton'ın ilk

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

kez ses kaybına neden olan olay, çatıda yaşanan olay mıydı?" diye sordu.

"Öyle görünüyor," diye cevap verdim. "Sonuçta ağızla ilgili bir olaydı ve sır olarak saklaması söylenmişti. Kendisine söze dökülemeyecek bir şey yapılmıştı ve bu yüzden de kendini konuşamaz hale getirmişti."

"Güzel. Yani on dört yaşındaki kızın çatıda öpüşmesi, onu isterik hale getirdi, öyle mi?" dedi Freud, tepkimi ölçerek.

Anlamıştım: Kastettiği şey, söylediğinin tam tersiydi. Freud'un bakış açısından, çatıda olup bitenler, Bayan Acton'ın isterisinin kökeni olamazdı. O olay çocukluğunda yaşanmamıştı ve Oedipal de değildi. Ancak çocuklukta yaşanan olaylar nevroza yol açardı; daha sonrasında yaşanan bir olay, o bastırılan anıyı tetikler ve isterik semptomlar ortaya çıkarırdı. "Dr. Freud," diye sordum, "bu olayda bir ergenlik travmasının isteriye yol açması mümkün değil mi?"

"Mümkün, evlat, ama bir şey dışında: Kızın çatıdaki davranışı da tamamen isterikti." Freud cebinden başka bir puro çıkardı ama sonra fikrini değiştirerek geri koydu. "Sana isterik kelimesinin bir tanımını yapayım: Cinsel zevkin tamamen veya büyük ölçüde sevimsiz duygular ortaya çıkardığı kişi."

"Daha on dört yaşındaydı."

"Juliet evlendiğinde kaç yaşındaydı?"

"On üç," diye itiraf ettim.

"Güçlü, tamamen yetişkin bir erkek – güçlü, uzun boylu, başarılı ve zengin biri olmasının dışında hakkında bir şey bilmiyoruz – bir kızı dudaklarından öpüyor," dedi Freud. "Cinsel açıdan uyarılmış olduğu ortada. Gerçekten de, Nora'nın bu uyarılmayı doğrudan algıladığına inanabiliriz. Banwell'in onu kendisine doğru çekişini hâlâ hissettiğini söylediğinde, adamın vücudunun

hangi kısmını hissettiği konusunda pek şüphem yok. On dört yaşında sağlıklı bir kız için bütün bunlar zevkli bir cinsel uyarı yaratacaktır. Ama bunun yerine, Nora boğazının veya gırtlağının arka tarafında sevimsiz bir duygu hissetti; yani tiksinti. Diğer bir deyişle, o öpücükten çok uzun süre önce bile zaten isterikti."

"Peki, Banwell'in davranışları sevimsiz gelmiş olamaz mı?"

"Hiç sanmıyorum. Bu konuda bana katılmıyor musun, Younger?"

Aslında katılmıyordum – hem de şiddetle – ama göstermemeye çalışıyordum.

Freud devam etti. "Bay Banwell'in kendisini isteksiz ve masum bir kurbana empoze etmeye çalıştığını düşünüyorsun. Ama belki de adamı baştan çıkaran kızın kendisiydi: Yakışıklı bir adam ve babasının en yakın arkadaşlarından biri. Bu fetih onun yaşındaki bir kız için bence son derece cazip; hatta muhtemelen babasını da kıskandıracaktı."

"Onu reddetti," dedim.

"Öyle mi?" dedi Freud. "Öpücükten sonra sırrı saklamadı mı? Hatta sesi geri geldikten sonra bile?"

"Evet."

"Sence bu olayın tekrarlanmasından korkmayla mı uyuşuyor, yoksa tekrarlanmasını arzulamayla mı?"

Freud'un mantığını görebiliyordum ama kızın davranışının masum açıklaması henüz çürütülememişti. "Sonrasında adamla yalnız kalmak istememiş," diye karşı çıktım.

"Tam aksine," dedi Freud. "İki yıl sonra bir göl kıyısında onunla birlikte baş başa yürüyüş yapmış; aklına daha romantik bir yer geliyor mu?"

"Ama orada onu bir kez daha reddetmiş."

"Onu tokatlamış," dedi Freud. "Bu bir reddetme sayılmaz. Herhangi bir analitik hasta gibi, bir kızın da evet demeden önce hayır demesi gerekir."

"Babasına şikayet etmiş."

"Ne zaman?"

"Hemen," dedim, aceleyle. Sonra düşündüm. "Aslında, bunu bilmiyorum. Sormadım."

"Belki de Banwell'in bir kez daha denemesini bekledi ve bu olmadığında, babasına şikayet etti." Bir şey söylemedim ama Freud tamamen ikna olmadığımı görebiliyordu. "Bu olayda, evlat, konudan bağımsız olmadığını aklından çıkarmamalısın," diye ekledi.

"Anlayamadım, efendim," dedim.

"Evet, anladın."

Düşündüm. "Yani, Bayan Acton'ın Banwell'in girişimini sevimsiz bulmuş olmasını dilediğimi mi düşünüyorsunuz?"

"Nora'nın onurunu koruyorsun."

Freud ona ilk adıyla seslenirken, ben sürekli olarak "Bayan Acton" dediğimin farkındaydım. Yüzümün kızardığını da hissedebiliyordum. "Bunun tek nedeni ona âşık olmam," dedim.

Freud bir şey söylemedi.

"Bence analizi siz devralmalısınız, Dr. Freud. Ya da Brill. Aslında başından beri Brill olmalıydı."

"Saçmalık. Kız senin hastan, Younger. Üstelik çok da iyi gidiyorsun. Ama kendi duygularını çok fazla ciddiye almamalısın. Bu duygular psikanalizde kaçınılmazdır. Tedavinin bir parçasıdır. Nora muhtemelen aktarımın etkisi altına giriyor; sen de bunu karşılıyorsun. Bu duygulara veri gözüyle bakmalısın; onları incelemelisin. Ama kurgu olduklarını da unutmamalısın. Bir aktörün sahnede yarattığı duygulardan daha gerçek değiller. İyi bir

Hamlet, amcasına karşı öfke duyar ama aynı öfkeyi amcasını oynayan oyuncuya karşı duymamalıdır. Analizde de aynı durum geçerlidir."

Bir süre ikimiz de konuşmadık. "Hiç hastalarınızdan birine karşı... bir şeyler hissettiğiniz oldu mu, Dr. Freud?" diye sordum.

"Birçok kez. Bazılarından kıl payı kurtuldum. Ama psikanalize başladığımda senden çok daha yaşlıydım ve bu da işimi kolaylaştırdı. Ayrıca, ben evliyim. Bu duyguların kurgusal olduğu bilgisine ek olarak, benim durumumda, çiğneyemeyeceğim bir ahlaki sınırlamam da var." Gülünç görünüyordu ama Freud bunları söyledikten sonra aklıma gelen tek düşünce şu oldu: *Uydurma* ile *kurgusal* ne kadar eşanlamlı olabilirdi?

Freud devam etti: "Yeterince. Şimdilik öncelikli amacımız, kızın çatıdaki isterik tepkisine neden olan daha önceki travmayı keşfetmek. Bana şunu söyle: Neden Nora polise ailesinin nerede olduğunu söylemedi?"

Aynı şeyi ben de kendime sormuştum. Bayan Acton bana ailesinin George Banwell'in yazlığında olduğunu söylemişti ama bunu daha önce polise açıklamamış, kimsenin bulunmadığı yazlık eve mesaj üstüne mesaj göndermelerine izin vermişti. Bana göre, bu gizemli bir durum değildi. Kriz zamanlarında ailelerinden samimi rahatlık görebilenlere hayatım boyunca gıpta etmiştim; buna denk başka bir rahatlık olabileceğini düşünemiyordum. Ama ben asla bunu yapamamıştım. "Belki de," diye cevap verdim, Freud'a, "saldırıdan sonra ailesinin yanında olup olmaması onun umurunda değildi?"

"Belki," dedi. "Bütün hayatım boyunca en kötü içsel şüphelerimi babamdan sakladım. Tıpkı senin gibi." Freud ikinci gözlemini herkesin bildiği bir şeymiş gibi açıklamıştı. Ama aslında bu konuda ona tek kelime etmemiştim.

"Ama böyle bir saklama eğiliminde daima nevrotik bir özellik bulunur. Yarın Nora ile çalışırken bu noktadan işe başla, Younger. Sana tavsiyem bu. O yazlık evde bir şey var. Hiç şüphesiz kızın babasına karşı bilinçaltında duyduğu arzuyla ilgili bir şey. Ne olduğunu merak ediyorum." Yürümeyi bıraktı ve gözlerini kapadı. Uzunca bir süre geçti. Sonra gözlerini açarak ekledi: "Buldum."

"Neyi?" diye sordum.

"Şey, sadece bir şüphe, Younger, ama sana ne olduğunu söylemeyeceğim. Kafana fikirler yerleştirmek istemiyorum; ya da onunkine. Bu yazlıkla ilgili bir anısı olup olmadığını öğren; çatıdaki olaydan önce olan bir olay. Unutma, ona karşı bir ayna gibi olmalısın; sana gösterdiklerinden başkasını göstermemelisin. Belki görmek istemediği bir şeyi gördü. Sana söylemek istemeyebilir. Kaçmasına izin verme."

Salı günü öğleden sonra geç bir saatte, Triumvirate yine kütüphanede toplanmıştı. Üzerinde konuşmaları gereken çok şey vardı. Üç beyefendiden biri, biçimli uzun parmaklarıyla eline yeni geçmiş olan bir raporu açtı ve diğerleriyle paylaştı. Diğer birçok şey arasında, raporda bir dizi harf de vardı. "Bunları," dedi, "yakmayacağız."

"Size söylemiştim: Onlar yozlaşmış; hepsi," diye ekledi yanında oturan iri yapılı, uzun favorili adam. "Onları ortadan kaldırmalıyız. Tek tek."

"Ah, bunu yapacağız," dedi ilki. "Kesinlikle. Ama önce onları kullanmalıyız."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra başı açılmaya başlamış olan üçüncü adam konuştu. "Peki ya deliller?"

"Delil olmayacak," diye cevap verdi ilki, "bizim arkamızda bırakmayı seçeceklerimiz dışında."

Dedektif Jimmy Littlemore, Yetmiş Dokuzuncu Cadde ile Broadway'in köşesinde metrodan çıktı; bu, Balmoral'a en yakın duraktı. Bay Hugel parasını Banwell'e yatırmış olabilirdi ama Littlemore kendi ipuçlarından vazgeçmemişti.

Önceki akşam Çinli adam ortadan kaybolduğunda, Littlemore onun hakkında bir şey öğrenmeyi başaramamıştı. Diğer çamaşırhane çalışanları adının Chong olduğunu söylemişlerdi ama hakkında bildikleri bundan ibaretti. Müdür paydos etmişti. Bir yardımcısı ona gün içinde gelmesini ve muhasebeci Mayhew'u sormasını önermişti.

Littlemore, adamı arka taraftaki bir ofiste işini yaparken buldu. Dedektif, muhasebeciye çamaşırhanede çalışan Çinli'yi sordu.

"Ben de şu anda onun adını yazıyordum," dedi Mayhew, başını kaldırmadan.

"Bugün işe gelmediği için mi?" diye sordu Littlemore.

"Bunu nereden bildiniz?"

"Şanslı bir tahmin," dedi dedektif. Mayhew istediği bilgiye sahipti. Çinli'nin tam adı Chong Sing idi. Adresi Sekizinci Cadde 782 idi. Littlemore, Bay Chong'un Kaymaktaşı Kanadı'na hiç çamaşır teslimatı yapıp yapmadığını sordu; daha doğrusu, Bayan Riverford'a.

Mayhew hafifçe gülümsedi. "Ciddi olamazsınız," dedi.

"Neden olmasın?"

"Adam Çinli."

"Eee?"

"Burası birinci sınıf bir bina, Dedektif. Normalde Çinlileri işe bile almayız. Chong'un bodrumdan çıkmasına izin yoktu. Burada bir işi olması bile onun için büyük şanstı."

"Gerçekten minnettar olduğuna eminim," dedi Littlemore. "Onu neden kiraladınız?"

Mayhew omuz silkti. "Hiçbir fikrim yok. Bay Banwell ona bir iş ayarlamamızı istedi ve biz de bunu yaptık. Ama anlaşılan ne kadar talihli olduğunu anlamamış."

Littlemore'un bir sonraki işi, pazar gecesi siyah saçlı adamı alan faytonu bulmaktı. Kapıcılar kendisine Amsterdam Caddesi'ndeki ahırları denemesini söylediler; taksicilerin hepsi atlarını orada tutardı. Ama geç saate kadar oraya gitmesine gerek olmadığını da eklediler; gece sürücüleri dokuz buçuk-ona kadar işe çıkmazlardı.

Bekleyeceği süre Littlemore'a uygun gelmişti. Böylece Bayan Riverford'un dairesine bir kez daha bakabilir ve sonra Betty'ye uğrayabilirdi. Kız şimdi daha iyiydi. Biraz dışarı çıkmayı kabul eden Betty, dedektifi annesiyle tanıştırdı ve kardeşlerinin hepsine tek tek sarıldı; dedektif onlara silahını gösterdiğinde ağızları açık bir halde hayranlıkla baktılar. Littlemore onların kelepçeleriyle ve rozetiyle oynamalarına da izin verince daha da keyiflendiler. Betty yeni bir iş bulmuştu. Deneyimli bir hizmetçi için boş bir iş bulmayı umarak bütün bir sabahı büyük otellerde harcamıştı. Ama sonra Washington Meydanı yakınlarındaki bir yelek fabrikasının sahibiyle görüşmüş, adam onu hemen işe almıştı ve yarın başlayacaktı.

Betty'nin yeni mesai saatleri pek hoş değildi; sabah yediden akşam sekize kadar çalışması gerekecekti. Maaşı konusunda da çok heyecanlı olduğu söylenemezdi. "En azından parça başı," dedi. "Bay Harris bazı kızların günde iki dolar kazandığını söyledi."

Saat dokuz buçukta, Littlemore, 100. Cadde yakınlarındaki Amsterdam Caddesi'nde bulunan ahırlara gitti. Sonraki iki saat boyunca, çok sayıda taksi sürücüsü at almak veya bırakmak için gelip gitti. Littlemore her biriyle konuştu ama bir sonuç elde edemedi. Son bölme de boşaldıktan sonra, seyis Littlemore'a kendi atına kendisi bakan bir ihtiyarı beklemesini söyledi. Gerçekten de, on ikiyi biraz geçe, yaşlı bir arabacının kullandığı faytonu çeken yaşlı bir beygir içeri girdi. Başlangıçta yaşlı adam dedektife cevap vermek istemedi ama Littlemore bir çeyrekliği havaya atıp tutmaya başladığında, adam her nasılsa dile geldi. İki gece önce Balmoral'ın önünden siyah saçlı bir adamı aldığı doğruydu. Nereye gittiklerini hatırlıyor muydu? Hatırlıyordu: Hotel Manhattan'a.

Littlemore'un dili tutulmuştu ama yaşlı sürücünün anlatacak başka şeyleri de vardı. "Oraya gittiğimizde ne yaptığını biliyor musunuz? Doğruca başka bir taksiye bindi. Şu kırmızı-yeşil, benzinli olanlardan. Hem de gözümün önünde. Ben buna cebimden para çalıp başka birinin cebine koymak derim."

Freud konuşmamızı kısa kesti ve aniden hemen otele dönmesi gerektiğini söyledi. Neler olduğunu anlıyordum. Neyse ki hemen bir fayton bulabildik.

Freud ve ben otele girdiğimiz anda, Jung yanımıza geldi. Freud'un dönmesini bekliyordu. Nedenini çözemediğimiz bir heyecanla Freud'un önüne dikilerek yolumuzu kesti ve hemen Freud ile konuşması gerektiği konusunda ısrar etti. Bundan daha kötü bir zaman seçemezdi. Freud açıkça bir mahcubiyetle bana durumunun çok kötü olduğunu ifade etmişti.

"Tanrı aşkına, Jung," dedi Freud, "bırak da geçeyim. Odama gitmem gerek."

"Neden? Yine... aynı sorunu mu yaşıyorsun?"

"Kısık sesle konuş be adam," dedi Freud. "Evet. Şimdi bırak da geçeyim. Durumum acil."

"Biliyordum. Bu sorunun," dedi Jung, "psikojenik."

"Jung, bu..."

"Bir nevroz. Sana yardım edebilirim!"

"Bu..." Freud'un sözü yarım kaldı. Sesi tamamen değişti. Doğruca Jung'un gözlerine bakarak düz ve çok sakin bir sesle konuştu: "Artık çok geç."

Bunun ardından son derece tuhaf bir sessizlik geldi. Freud devam etti: "Aşağı bakmayın, ikiniz de. Jung, hemen dönüp tam önümden yürüyeceksin. Younger, sen de solumda kal. Hayır, önümde, lütfen, ve sola doğru. Doğruca asansöre gidiyoruz. Haydi."

Üçümüz birlikte tuhaf bir katılıkla asansörlere doğru yürüdük. Resepsiyon memurlarından biri bize bakıyordu; sinir bozucuydu ama herhangi bir şeyi fark ettiğini sanmıyorum. İşin ilginç yanı, Jung hâlâ konuşuyordu. "Şu Kont Thun ile ilgili rüyan; her şeyin anahtarı o. Analiz etmeme izin verir misin?"

"Pek reddedebilecek bir durumda olduğumu sanmıyorum," dedi Freud.

Freud'un eski Avusturya Başbakanı Kont Thun ile ilgili rüyası, çalışmasını okuyan herkes tarafından biliniyordu. Asansörlere ulaştığımızda onlardan ayrılmak istedim ama Jung beni durdurdu. Bana ihtiyacı olduğunu söyledi. Bir asansörün gitmesine izin verdik; diğerinde sadece biz olmalıydık.

Asansöre bindiğimizde Jung devam etti. "Kont Thun *beni* temsil ediyordu. Thun: Jung. Bundan daha açık olamazdı. İki isimde de dört harf var. İkisinde de *un* sesi var

ve bunun anlamı ortada. Ailesi aslında Alman idi ama göç etmeye zorlanmışlardı; benim ailem gibi. Senden daha soylu; ben de öyleyim. O bir kibir abidesiydi; benim de kibirli olduğum söylenir. Rüyanda hem senin düşmanın hem de yakın çevrenden biriydi; liderlik ettiğin ama aynı zamanda seni tehdit eden biri; ve bir Aryan. Sonuç kaçınılmaz: Rüyanda *beni* görüyordun ama çarpıtman gerekiyordu, çünkü beni bir tehdit olarak gördüğünü kabullenmek istemiyordun."

"Carl," dedi Freud, sakince, "Kont Thun ile ilgili rüyamı 1898'de gördüm. Yani on yıldan uzun bir süre önce. Biz seninle 1907'de tanıştık."

Kapılar açıldı. Koridor boştu. Freud hızlı adımlarla yürüyor, biz de arkasından gidiyorduk. Jung'un ne düşündüğünü veya nasıl cevap vereceğini bilmiyordum. "Biliyorum!" dedi. "Sadece geçmişte olanları değil, olacakları da rüyalarımızda görürüz. Younger," diye haykırdı, gözlerinde tuhaf bir parıltıyla, "sen bunu doğrulayabilirsin!"

"Ben mi?"

"Evet, elbette sen. Sen de oradaydın. Her şeyi gördün." Jung aniden fikrini değiştirdi ve yine Freud'a döndü. "Boş ver. Senin sorunun tutkudan kaynaklanıyor. Dikkati kendi üzerine çekme gayreti; az önce lobide yaptığın gibi. Bir düşmanın olduğunu, yenmen gereken bir *un* ile karşılaştığını hissettiğin her seferinde, sorunun ortaya çıkıyor. Şimdi bu *un* benim. Bu yüzden sorunun tekrar patlak verdi."

Freud'un odasına ulaşmıştık. Elini cebine sokup anahtarını aradı; içinde bulunduğu şartlarda, bu onu rahatsız eden bir hareketti. Sonunda anahtar yere düştü. Kimse kıpırdamadı. Sonra Freud eğilip anahtarı aldı. Tekrar doğrulduğunda, Jung'a döndü. "Yusuf'un kehanet yeteneğine sahip olduğumu hiç sanmıyorum ama sa-

na şunu söyleyebilirim: Sen benim mirasçımsın. Ben öldüğümde psikanalizi sen miras alacaksın ve ondan çok daha önce psikanaliz konusunda bir lider olacaksın. Bunu görebiliyorum ve sabırsızlıkla bekliyorum. Bütün bunları sana daha önce de söyledim. Başkalarına da söyledim. Şimdi bir kez daha söylüyorum. Başka kimse yok, Carl. Bundan asla şüphe etme."

"O zaman bana Kont Thun ile ilgili rüyanın geri kalanını da anlat!" diye bağırdı Jung. "O rüyada asla açıklamadığın bir parça daha olduğunu söyledin hep. Eğer senin mirasçınsam, bana anlat. Analizimi doğrulayacağından eminim. Neydi o?"

Freud başını iki yana salladı. Sanırım gülümsüyordu; belki acı bir gülümseme. "Oğlum," dedi, Jung'a, "benim bile açıklayamayacağım şeyler var. Bir daha asla otorite olmamalıyım. Şimdi beni yalnız bırakın. İkiniz de. Yarım saat sonra yemek salonunda size katılacağım."

Jung tek kelime etmeden döndü ve uzaklaştı.

1909 yazında tamamlanmak üzere olan Manhattan Köprüsü, 1898'e kadar Brooklyn olan şehirle Manhattan Adası'nı Doğu Nehri üzerinden bağlayan üç büyük asma köprünün en son inşa edileniydi. Bu köprüler – Brooklyn, Williamsburg ve Manhattan – inşa edildiklerinde, *Scientific American* tarafından o zamana dek inşa edilen dünyanın en muhteşem mühendislik harikası olarak tanımlanmıştı. Çelik boru kabloların icadıyla birlikte, tek bir teknolojik yenilik bunu mümkün kılmıştı.

Bu köprülerdeki sorun şuydu: Bu köprülerin devasa destek kuleleri – taşıyıcı kabloları tutmak için şarttı – sualtında kurulan temellere dayanmak zorundaydı ve bazen

derinlik otuz metreyi bulabiliyordu. Bu temeller doğruca yumuşak nehir yatağına dayandırılamazdı. Bunun yerine, tabaka üstüne tabaka kum, çamur, kil ve kayanın taraklanması, kırılması ve bazen dinamitlenmesi gerekiyordu; ta ki nehir yatağının katı tabakasına ulaşılıncaya kadar. Sualtında böylesine bir kazı işlemini gerçekleştirmek, tüm dünyada imkansız bir şey olarak kabul ediliyordu; ta ki pnömatik keson bulunana kadar.

Caisson temelde devasa boyutlarda bir tahta kutuydu. New York tarafında kalan Manhattan Köprüsü'nün kesonunun tavanı vardı ama el yapımı bir zemini yoktu. Zemini, nehir yatağının kendisiydi. Temelde, pnömatik keson, o zamana dek yapılmış en büyük dalış kampanasıydı.

1907 yılında bu keson nehir yatağına çökmüştü ve iç kısımlarına su doluyordu. Bu sorunun önüne geçmek için karaya devasa boyutlarda buhar motorları kurulmuştu ve bu motorlar büyük kutunun içine hava pompalamak için gece-gündüz çalışıyordu. Zorlanan hava, giderek artan muazzam basınç, keson duvarlarına açılmış deliklerden bütün suyu dışarı boşaltıyordu. Bir asansör şaftı kesonu bir iskeleye bağlıyor, kesona çatısından giriş sağlıyordu. İşçiler bu asansörle kesona iniyor, orada pompalanmış, sıkıştırılmış havayı soluyorlardı. Orada nehir yatağına doğrudan ulaşabiliyor ve böylece daha önce imkansız olarak değerlendirilen bir inşaat çalışmasını gerçekleştirebiliyorlardı: Kayayı kazmak, çamuru küremek, kayaları dinamitlemek, beton ve çelik döşemek. Molozlar pencere denen bölmeler sayesinde dışarı atılıyordu. Bir defada üç yüz işçi bir kesonun içinde çalışabiliyordu.

Ama orada onları görünmez bir tehlike bekliyordu. İlk pnömatik kesonun – Brooklyn Köprüsü için kullanılan – içinde çalışan işçiler gün sonunda yukarı çıktıklarında,

hemen tuhaf bir baş dönmesi hissediyorlardı. Bunun ardından eklemleri sertleşiyor, dirseklerde ve dizlerde hissizleşme görülüyor, ardından bütün vücutta dayanılmaz ağrılar başlıyordu. Doktorlar bu gizemli duruma *keson hastalığı* adını verdiler. İşçiler ise "vurgun" diyorlardı. Binlerce işçinin sağlığı bu yüzden bozuldu, yüzlercesi felç oldu ve birçoğu öldü. Ama yüzeye tırmanış sürecinin yavaşlatılmasının hastalığı önlediği anlaşılınca, işçilerin yukarı çıkışını yavaşlatmak için asansör şaftındaki belli aralıklarda belli sürelerle bekletilmesi zorunlu kılındı.

1909 yılında, dekompresyon bilimi belirgin bir şekilde ilerlemişti. Bir kişinin ne kadar süre dekompreste kalması gerektiğiyle ilgili tablolar hazırlanmıştı; bu, kişinin kesonda kalış süresine göre belirleniyordu. Bu tablolara dayanarak, 31 Ağustos 1909 akşamı gece yarısından hemen önce kesona girmeye hazırlanan adam, herhangi bir dekompresyona ihtiyaç duymadan on beş dakika aşağıda kalabileceğini biliyordu. Sualtına inmekten de korkmuyordu. Bu yolculuğu üç kez yapmıştı. Ama bu kez farklı olacaktı; çünkü yalnızdı.

Otomobillerinden biriyle nehir kıyısına kadar gelmiş, makineler, keresteler, oluklu tenekelerden yapılmış barakalar, bir buçuk metre çapındaki çelik kablolar ve kırılmış taş yığınları arasında yolunu bularak içeri girmişti. İnşaat sahası ıssızdı. İlk vardiya için işçiler üç saatten önce gelmezlerdi. Neredeyse tamamlanmış olan köprü ayağı, arabanın üzerine ay ışığında bir gölge yansıtıyor, kendisini caddeden görünmez hale getiriyordu. Buhar motorları hâlâ gürlüyor, otuz metre aşağıdaki kesona hava pompalıyor, diğer tüm sesleri bastırıyordu.

Arabasının arkasından büyük siyah bir sandık çıkardı ve iskelenin üzerinden keson şaftına kadar taşıdı. Başka biri bu işi yapamayabilirdi ama bu adam güçlü, uzun boy-

BELGESEL KİTAP TEAM

lu ve atletik yapılıydı. Ağır bir sandığı kendi sırtına nasıl yükleyebileceğini biliyordu. Adam siyah kravat taktığı ve frak giydiği için, bu durumda çok tuhaf görünüyordu.

Asansörün kilidini açtı ve sandığı da beraberinde sürükleyerek içeri girdi. İki mavi alev musluğu ışık sağlıyordu. Asansör aşağı doğru inişine başladığında, buhar motorlarının gümbürtüsü boğuklaştı. Karanlıkla birlikte serinlik de geldi. Yoğun bir toprak ve tuz kokusu vardı. Adam kulaklarındaki içsel basıncı hissedebiliyordu. Hava kilidini hiç zorlanmadan taradı, keson kapağını açtı, sandığı bir rampaya doğru itti ve – muazzam bir gürültüyle – aşağıdaki tahta kalasların üzerine indirdi.

Mavi alevli gaz lambaları kesonun içini de aydınlatıyordu. Saf oksijen yaktıklarından, çalışma için yeterli ışık sağlarken ne duman ne de koku yayıyorlardı. Adam saatine baktı, pencerelerden birine doğru yürüdü, iç kapağı açtı ve sandığı içeri itti. Pencereyi tekrar kapadıktan sonra duvardan sarkan iki makarayı kullandı. İlki, pencerenin dış kapağını açtı. İkincisi, pencere bölmesinin dönmesini ve içindekini nehre boşaltmasını sağladı. Sonra adam dış kapağı kapadı ve nehir suyunu bölmeden boşaltan hava borusunu çalıştırdı. Böylece, pencere bir sonraki kullanıcı için hazırdı.

İşi bitmişti. Saatine baktı: Kesona girdiğinden beri sadece beş dakika geçmişti. O sırada bir tahta çıtırtısı duydu.

Gece vakti kapalı alanlarda duyulabilecek sesler arasında, bazıları hemen tanınabilir. Örneğin, küçük bir hayvanın tıkırtıları; rüzgarda çarpan bir kapının sesi; yetişkin bir insanın ahşap zeminde adım atışı gibi. Adamın az önce duyduğu ses, bu sonuncusuydu.

Olduğu yerde dönerek seslendi: "Kim var orada?"

"Sadece benim, efendim," diye cevap verdi bir ses, sıkıştırılmış havada uzaktan geliyormuş gibi tınlayarak.

"*Sen* kimsin?" diye sordu adam.

"Malley, efendim." İki kirişin birleştiği noktadaki gölgelerin arasından kızıl saçlı bir adam çıktı; kısa boylu, upuzun sakallı, her yanı çamur içinde, gülümseyen bir adam.

"Seamus Malley?"

"Ta kendisi," diye cevap verdi Malley. "Beni kovmayacaksınız, değil mi, efendim?"

"Ne demeye burada dolaşıyorsun?" diye sordu uzun boylu adam. "Yanında başka kim var?"

"Hiç kimse. Salı günleri beni on iki saat ve sonra da çarşamba günleri sabah vardiyasında çalıştırıyorlar, efendim."

"Geceyi burada mı geçiriyorsun?"

"Yukarı çıktığımda hemen aşağı ineceksem, çıkmanın ne anlamı var ki?" Malley, işçiler arasında en sevileniydi ve kesonun yankı yapan iç kısmında sık sık şarkı söyleyerek sergilediği muhteşem tenor sesiyle; ve her türde içkiyi sünger gibi içişiyle tanınırdı. Bu ikinci alışkanlığı, geçen pazar günü başına dert açmıştı. Karısı onu içki içilmemesi gereken bir günde sarhoş görünce, evden gitmesini ve bir dahaki pazar ayılana kadar geri dönmemesini söylemişti. Aslında Malley'in kesonda yatmaya karar vermesinin nedeni buydu. "Ben de neden geceyi burada geçirmeyeyim diye düşündüm, efendim."

"Yani bütün bu süre boyunca beni mi izliyordun, Seamus?" diye sordu adam.

"Asla, efendim. Ben uyuyordum," dedi Malley, soğuk, rutubetli bir yerde uyuyan bir adam gibi ürpererek.

Siyak kravatlı adam bu cevaba pek inanmamıştı ama doğru da olabilirdi. Yine de, doğru olsun ya da olmasın, bir önemi yoktu, çünkü Malley artık onu görmüştü. "Seni böyle bir şey için kovarsam, rezil bir adamım demek-

tir, Seamus," dedi. "Huzur içinde yatsın, annemin de bir İrlandalı olduğunu bilmiyor muydun?"

"Bilmiyordum, efendim."

"Bundan otuz yıl önce, gemiden Parnell'in inişini izlemem için beni şu anda başımızın üzerinde duran yere getirmişti."

"Şanslı bir adammışsınız, efendim," dedi Malley.

"Senin neye ihtiyacın var, biliyor musun, Seamus? Burada sana eşlik edecek iyi bir İrlanda içkisine. Arabamda bir tane var. Benimle yukarı gel de sana vereyim; ama ilk kadehi benimle paylaşman şartıyla. Sonra buraya gelip rahatına bakabilirsin."

"Çok iyisiniz, efendim, çok iyisiniz," dedi Malley.

"Ah, çene çalmayı bırak da benimle gel o zaman." Siyah kravatlı adam Malley'i asansör rampasına doğru itti ve yükselişi başlatmak için levyeyi çekti. "Aslında burada kaldığın için senden kira almam gerek, biliyor musun?"

"Sadece buradaki manzara için bile her şeyi öderim," diye cevap verdi Malley. "Efendim, birinci ara katı kaçıracağız, durmanız gerek."

"Hiç de değil," dedi uzun boylu adam. "Beş dakika içinde geri döneceksin, Seamus. Hemen aşağı döneceksen durmaya gerek yok."

"Bu doğru mu, efendim?"

"Elbette doğru. Hepsi tablolarda yazılı." Siyah kravatlı adam ceketinin cebinden dekompresyon tablolarından birini çıkarıp Malley'in yüzüne doğru salladı. Söylediği şey doğruydu: Yüzeyde birkaç dakikadan uzun süre kalmadığı takdirde, keson içindeki bir adam hiçbir riske girmeden hızlı bir şekilde çıkıp inebilirdi. "Pekala: Nefesini tutmaya hazır mısın?"

"Nefesimi mi?" diye sordu Malley.

BELGESEL KAKTÜS TEAM

Siyah kravatlı adam asansör frenini çekti ve asansörü aniden durdurdu. "Ne düşünüyordun ki?" diye bağırdı Malley'e. "Doğruca yukarı çıkıyoruz. Buradan tepeye kadar nefesini tutmak zorundasın. Vurgun yiyip ölmek mi istiyorsun?" Şaftın yaklaşık üçte birini çıkmışlardı ve yüzeyden yirmi metre kadar aşağıdaydılar. "Ne kadar süredir aşağıdasın, on beş saat oldu mu?"

"Yirmiye yakın, efendim."

"Yirmi saat mi? Seamus, kesinlikle felç geçirirdin; tabii hayatta kalırsan. Sana ne yapacağını söyleyeyim. Derin bir nefes al, benim gibi ve tut. Sakın bırakma. Biraz basınç hissedeceksin ama ne olursa olsun sakın bırakma. Hazır mısın?"

Malley başıyla onayladı. İki adam derin nefes aldılar. Sonra siyah kravatlı adam asansörü tekrar çalıştırdı. Yükselirken, Malley göğsünde giderek artan bir yük hissetmeye başladı. Siyah kravatlı adam böyle bir basınç hissetmiyordu, çünkü sadece nefesini tutuyormuş gibi yapıyordu. Aslında, asansör yükseldikçe, düzenli bir şekilde ama fark ettirmeden nefesini salıyordu. Buhar motorlarının boğuk gürültüsü altında, nefes verdiği kesinlikle duyulamazdı.

Malley'in göğsü ağrımaya başlamıştı. Rahatsızlığını ve nefesini tutmakta zorlandığını göstermek için göğsünü ve ağzını işaret etti. Siyah kravatlı adam başını iki yana salladı ve işaret parmağını Malley'in yüzüne doğru tutarak Malley'in nefesini vermemesinin ne kadar önemli olduğunu vurguladı. Malley'i kendisine doğru çekti, büyük elini Malley'in ağzının ve burnunun üzerine kapadı ve solunum yollarını tamamen tıkadı. Malley'e kendini daha iyi hissedip hissetmediğini sormak ister gibi kaşlarını kaldırdı. Malley yüzünü buruşturarak başıyla onayladı. Yüzü kızardı, gözleri yuvalarından fırlar gibi

BELONGS TO KARTUS TEAM

oldu ve asansör en üst noktaya ulaştığında, kendini daha fazla tutamayarak siyah kravatlı adamın eline öksürdü. Adamın eli şimdi kan içinde kalmıştı.

İnsanların akciğerleri şaşırtıcı bir şekilde esneklikten yoksundur. Esneyemez. Toprak yüzeyinin yirmi metre altındayken Malley son kez derin nefes aldığında, basınç yaklaşık üç atmosferdi; yani Malley normalde alabileceğinden üç kat fazla hava almıştı. Asansör yükselirken, bu hava genişlemişti. Ciğerleri çabucak aşırı şişmiş, aşırı üflenmiş balonlar gibi olmuştu. Çok geçmeden, Malley'in ciğerlerindeki plevra – havayı tutan minik hazneler – bir biri ardına makineli tüfek gibi patlamaya başlamıştı. Boşalan hava plevra oyuğuna – göğüsle ciğer arasındaki boşluk – yayılmış, adına pnömotorax denen durumu yaratmıştı.

"Seamus, Seamus, nefes almadın, değil mi?" Tepeye ulaşmışlardı ama siyah kravatlı adam asansör kapısını açmak için bir hareket yapmadı.

"Yemin ederim almadım," dedi Malley, zorlukla. "Ulu Tanrım. Neyim var benim?"

"Ciğerlerinden birini kaybettin, hepsi o," diye cevap verdi uzun boylu adam. "Bu seni öldürmez."

"Benim..." Malley dizlerinin üzerine çöktü. "Uzanmam gerek."

"Uzanmak mı? Hayır, dostum: Seni ayakta tutmalıyız, beni duydun mu?" Uzun boylu adam Malley'i koltukaltlarından kavradı ve asansör duvarına dayayarak dik tuttu. "Böylesi daha iyi."

Bir sıvı içine sıkışan çoğu gazlar gibi, adamın kanındaki hava kabarcıkları doğruca yukarı doğru çıkmaya başladı. Malley'in dik durması, hava kabarcıklarının ciğerlerine yükselmesini, patlamış plevra haznelerinden zorlanarak geçmesini, kalbe ve oradan da damarlara ilerlemesini garantileyecekti.

"Teşekkürler," diye fısıldadı Malley. "İyileşecek miyim?"

"Bunu birazdan öğreneceğiz," dedi adam.

Malley dönmeye başlayan başını tuttu. Yanaklarındaki damarlar maviliklerini belli etmeye başlamıştı. "Bana neler oluyor?" diye sordu.

"Şey, sanırım felç geçiriyorsun, Seamus."

"Ölecek miyim?"

"Dürüst olacağım, dostum: Eğer seni hemen aşağı indirirsem, en aşağı, kurtulabilirsin." Bu, doğruydu. Dekompresyondan ölmek üzere olan bir adamı kurtarmanın tek yolu, rekompresyondu. "Ama bak ne diyeceğim." Siyah kravatlı adam oyalanıyor, temiz bir mendille elindeki kanı siliyordu. "Benim annem İrlandalı değildi."

Malley konuşacakmış gibi ağzını açtı. Kendisini öldürmüş olan adama baktı. Sonra bakışları donuklaştı ve bir daha hareket etmedi. Siyah kravatlı adam sakince asansör kapısını açtı. Etrafta kimse yoktu. Arabasına döndü, arka taraftaki bir şişe viskiyi buldu ve tekrar asansöre dönüp şişeyi yere çökmüş olan cesedin yanına bıraktı. Zavallı Malley'in cesedi birkaç saat içinde bulunacak, kesonda biri daha öldü diye yası tutulacaktı. Arkadaşları onun iyi bir adam ama gecelerini orada, aşağıda, bir insan veya herhangi bir kara yaratığı için uygun olmayan bir yerde geçirecek kadar aptal olduğunu söyleyecekti. Bazıları, gecenin bir yarısında neden dışarı çıkmaya çalıştığını ve nasıl olup da ara katlarda durmayı unuttuğunu merak edecekti. Muhtemelen içki yüzünden olmalıydı. İskelede, katilin bıraktığı kırmızı çamurlu ayak izlerini kimse fark etmeyecekti. Bütün keson işçileri aynı yolu izlerdi ve birkaç saat sonra siyah kravatlı adamın pahalı ayakkabılarının bıraktığı izler, bin kadar ağır çizmenin izi arasında seçilmez hale gelecekti.

III. KISIM

BELONGS TO KAKTUS TEAM

11

Çarşamba sabahı saat altıda uyandım. Rüyamda Nora Acton'ı görmemiştim – hatırladığım kadarıyla – ama beyaz lambrilerle kaplı otel odamda gözlerimi açtığım anda, yine de onu düşünmeye başlamıştım. Bayan Acton'ın semptomlarının altında yatan şey, gerçekten de babasına karşı duyduğu cinsel arzu olabilir miydi? Freud'un düşünce tarzı kesinlikle buydu. Ama inanmak istemiyordum; bu düşünce midemi bulandırıyordu.

Oedipus'tan asla hoşlanmamıştım. Oyunu da, adamı da, Freud'un bu konudaki teorisini de sevmemiştim. Psikanalizde kabul etmediğim tek şey buydu. Bilinçaltında bir zihinsel hayatımız olduğu, yasak cinsel arzularımızı ve beraberinde gelen saldırganlığı sürekli olarak bastırdığımız, bu bastırılmış arzuların kendilerini rüyalarımızda, dil sürçmelerimizde, nevrozlarımızda ifade ettiği; bütün bunlara inanıyordum. Ama erkeklerin anneleriyle ve kadınların babalarıyla sevişmek istedikleri düşüncesi; işte bunu kabul edemiyordum. Freud elbette ki şüpheciliğin "direniş" olduğunu söylerdi. Oedipus teorisinin doğru olduğunu kabullenmek istemediğimi söylerdi. Ama direniş, direnilen fikrin doğru olduğu anlamına da gelmezdi.

Hamlet'e ve Freud'un karşı konulmaz ama sinir bozucu çözümüne sürekli geri dönmemin nedeni de buydu. Jung'un "büyük dedesi" Goethe'nin söylediği gibi Hamlet'i aşırı entelektüel bir estet, kesin eyleme geçmek konusunda doğasında aciz bir karakter olduğu kavramını, Freud iki cümleyle çürütmüştü. Freud'un vurguladığı gibi, Hamlet sürekli olarak kararlı hareket eder. Polonius'u öldürür. Oyun içinde oyunlar planlayarak, Claudius'u suçunu ortaya koymaya teşvik eder. Rosencrantz ve Guildenstern'i ölümlerine gönderir. Yapamadığı sadece tek bir şey vardır: Babasını öldüren ve annesinin yatağına giren hainden intikamını almak.

Freud, bunun asıl nedeninin basit olduğunu söylüyordu. Hamlet, amcasının yaptığı şeylerde kendi gizli dileklerinin gerçekleştiğini görür: Oedipal dileklerinin.

Claudius sadece Hamlet'in kendisinin yapmak istediği şeyleri yapmıştı. Freud'un kelimeleriyle, "dolayısıyla onu intikama sürükleyen nefret duygusunun yerini, kendi vicdan hesaplaşmaları ve içsel azarlamaları alır." Hamlet'in sürekli kendini azarladığı bir gerçektir. Sürekli olarak kendini kınayıp durur; aşırı ve hatta bazen mantıksız bir şekilde. Hatta intiharı düşünür. Ya da en azından, *Olmak ya da olmamak* sözlerinin yorumu her zaman için bu olmuştur. Hamlet kendi canını alıp almamak konusunda düşünür. Neden? Neden Hamlet babasının intikamını almayı düşünürken kendini suçlu hisseder? Üç yüz yıl boyunca, tüm dramlar içindeki en ünlü bilmeceyi hiç kimse çözememişti; Freud'a kadar.

Freud'a göre, Hamlet bilinçaltında kendisinin babasını öldürmek istediğini ve annesinin yatağında onun yerini almak istediğini bilmektedir; bu da Claudius'un yaptığı şeyin aynısıdır. Dolayısıyla Claudius, Hamlet'in kendi sırrının ve dileklerinin somut halidir; diğer bir de-

yişle, Hamlet'in aynasıdır. Hamlet'in düşüncelerinin intikamdan suçluluk duygusu ve intihar eğilimine geçişinin nedeni, amcasında kendisini görmesidir. Claudius'u öldürmek, hem kendi Oedipal arzularının kabulü hem de bir tür intihar olacaktır. Hamlet'in paralize olmasının ve bir türlü harekete geçememesinin nedeni budur. Tamamen bastıramadığı Oedipal arzularından dolayı duyduğu suçluluktan acı çeken bir isteriktir.

Ama bence başka bir açıklama daha olması gerekir. *Olmak ya da olmamak* sözünün başka bir anlamı daha olmalıdır. Bu monologun anlamını çözebilirsem, Oedipus teorisinin tamamına karşı gösterdiğim direnişi de haklı çıkarabileceğimi düşünüyordum. Ama asla çözememiştim.

Kahvaltıda, Brill ve Ferenczi'yi önceki sabah bulduğum masada buldum. Brill önündeki biftek ve yumurta dolu tabağa mertçe saldırıyordu. Ferenczi ise o kadar hevesli değildi. Bütün gün boyunca tek bir kırıntıya bile dokunmayacağını söyleyip duruyordu. İkisi de benimle zoraki sohbet ediyor gibiydi; sanırım onları özel bir konuşma yaparken yakalamıştım. "Garsonlar," dedi Ferenczi, "hepsi siyahi. Bu, Amerika'da yaygın mıdır?"

"Sadece daha iyi kurumlarda," diye cevap verdi Brill. "New Yorklular kölelerin azat edilmesine karşılardı, unutma. Ama ancak bunun ne anlama geldiğini anlayana kadar: Siyahileri yine hizmetkar olarak tutabileceklerdi ama kendilerine daha ucuza gelecekti."

"New York kölelerin azat edilmesine karşı çıkmadı," diye araya girdim.

"Ayaklanma karşı çıkmak değil midir?" diye sordu Brill.

"Ona aldırmamalısın, Younger," dedi Ferenczi. "Gerçekten."

"Evet, bana aldırış etmeyin," diye cevap verdi Brill. "Kimse aldırmıyor zaten. Bunun yerine, dikkatimizi sadece Jung'a vermeliyiz, çünkü 'hepimizin toplamından daha önemli' olduğunu unutmamalıyız."

Ben gelmeden önce konularının Jung olduğunu ancak o zaman anlayabildim. Jung'un Freud ile ilişkisi hakkında bana daha net bir fikir vermelerini istedim. Bunu yaptılar.

Son iki yıldır, Freud yeni bir İsviçreli takipçi topluluğunu çekmişti. Jung, bunlar arasında en çok göze batandı. Zürihliler, Freud'un Viyanalı öğrencilerinden hoşlanmıyorlardı, çünkü Freud dünyada yeni psikolojiye ayrılan ilk sürekli yayın olan *Psychoanalytical Yearbook*'un baş editörlüğüne Jung'u getirdiğinde, Viyanalılar bunu kıskanmışlardı. Bu pozisyondayken, Jung başka herkesin çalışmalarının yararları üzerinde söz sahibi olabilmişti. Viyanalılar, Jung'un "cinsel merkez"i içtenlikle özümsemediğini düşünüyorlardı; bu, Freud'un bütün isteri ve diğer zihinsel hastalıkların ardında bastırılmış cinsel arzular yattığı konusundaki temel keşfiydi. Jung'un bu pozisyona getirilmesinin, Freud'un onu kayırdığını gösterdiğini düşünüyorlardı. Brill, bu konuda Viyanalıların sandıklarından daha da haklı olduklarını söyledi. Freud sadece Jung'u kayırmakla kalmamış, onu "mirasçı" veya "veliaht" olarak seçmişti; yani hareketin liderliğini devralacak olan adam.

Freud'un bu sözleri önceki gece Jung'a açıkça söylediğinden söz etmedim, çünkü Freud'un karşılaştığı sorunu da açıklamam gerekecekti. Bunun yerine, Jung'un Freud'un kendisi hakkındaki görüşleriyle ilgili fazlasıyla duyarlı olduğunu düşündüğümü belirttim.

"Ah, hepimiz öyle değil miyiz?" dedi Ferenczi. "Ama hiç şüphesiz, Freud ve Jung arasında bir baba-

BELGESİZ KARTUS TEAM

oğul ilişkisi var. Onları gemide yakından izledim. Dolayısıyla Jung azarlanma karşısında özellikle hassas. Bu onu öfkelendiriyor. Özellikle de aktarım konusunda. Konu aktarıma geldiğinde, Jung'un, nasıl desem, farklı bir felsefesi var."

"Gerçekten mi? Yayınladı mı?" diye sordum.

Ferenczi, Brill'e bir bakış attı. "Pek sayılmaz. Ben hastalarına yaklaşımından söz ediyorum. Kadın hastalarına. Anlarsın."

Evet, anlamaya başlıyordum.

"Onlarla yatıyor," diye fısıldadı Brill. "Bu konuda kötü bir ünü var."

"Ben kendi adıma bunu asla yapmadım," dedi Ferenczi. "Ama henüz çok fazla örnekle de yüzleşmedim, dolayısıyla henüz kutlamayı hak ettiğimi sanmıyorum."

"Dr. Freud biliyor mu?"

"Jung'un hastalarından biri öfkeye kapılarak Freud'a yazmış," diye açıkladı Ferenczi, fısıltıyla, "ve her şeyi açıklamış. Freud gemideyken bana mektupları gösterdi. Jung'un kızın annesine yazdığı bir mektup bile var; hem de çok tuhaf bir mektup. Freud fikir istemek için bana danıştı." Ferenczi'nin bundan gurur duyduğu belliydi. "Kızın sözlerini kanıt olarak almaması gerektiğini söyledim. Elbette ki konudan haberim vardı. Herkes biliyor. Güzel bir öğrenci; bir Yahudi. Jung'un ona pek iyi davranmadığı söyleniyor."

"Ah, hayır," dedi Brill, kahvaltı salonunun kapısına bakarak. Freud içeri giriyordu ama yalnız değildi. Yanında başka bir adam vardı; birkaç ay önce New Haven'daki psikanaliz kongresinde tanıştığım biri: Ernest Jones; Freud'un İngiliz takipçisi.

Jones, hafta boyunca grubumuza katılmak için New York'a gelmişti. Sonra cumartesi günü bizimle birlikte

Clark'a gelecekti. Kırk yaşlarındaki Dr. Jones, Brill kadar kısa boylu ama daha topluydu. Bembeyaz bir yüzü, yağlı ve koyu renk saçları, neredeyse olmayan bir çenesi ve yakınlıktan ziyade kendini beğenmişliği yansıtan bir gülümsemesi vardı. Biriyle konuşurken karşısındakine bakmamak gibi tuhaf bir alışkanlığı dikkat çekiyordu. Masamıza yaklaşırken Jones ile şakalaşan Freud'un onu gördüğüne sevindiği belliydi. Ama ne Ferenczi ne de Brill aynı duyguları paylaşıyor gibi görünüyorlardı.

"Sándor Ferenczi," dedi Jones. "Ne güzel bir sürpriz, eski dostum. Ama davet edilmemiştin, değil mi? Yani, Clark'ta konuşma yapmak üzere Hall tarafından?"

"Hayır," diye cevap verdi Ferenczi. "Ama..."

"Ve Abraham Brill," diye devam etti Jones, tanıdığı başkalarıyla karşılaşmayı beklermiş gibi salonun içine bakınırken. "Nasıl gidiyor? Hâlâ sadece üç hastan mı var?"

"Dört," dedi Brill.

"Şey, kendini şanslı sayabilirsin, yaşlı dostum," diye cevap verdi Jones. "Toronto'da hastalardan başım o kadar kalabalık ki bir şeyler yazmak için bir dakika bile bulamıyorum. Tek yapabildiğim, *Neurology* için bir yazı, *Insanity* için küçük bir şey ve New Haven'da vereceğim bir konferans. Ya sen, Brill, yaklaşan bir şey var mı?"

Jones'un tavırları ve sözleri herkesin keyfini kaçırmıştı. Brill hayal kırıklığına uğramış gibi yaptı. "Şimdilik sadece Freud'un isteriyle ilgili kitabı," dedi.

Jones'un dudakları kıpırdandı ama sesi çıkmadı.

"Evet, şimdilik tek Freud tercümem," diye devam etti Brill. "Almancam bir hayli paslanmış ama yine de işimi gördü."

Jones'un yüzü aydınlandı. "Freud'un çalışmalarını

Almanca'ya çevirecek birine ihtiyacı yok ki, ahmak," dedi kahkahalarının arasında. "Freud zaten Almanca yazıyor. Onun İngilizce bir çevirmene ihtiyacı var."

"Biliyorum. O da benim zaten," dedi Brill.

Jones hayretler içinde kaldı. Freud'a döndü. "Sen... Brill'in çalışmanı tercüme etmesine izin mi verdin?" Brill'e döndü. "İngilizce bilgin bunun için yeterli mi? Sonuçta bir *göçmensin*."

"Ernest," dedi Freud, "kıskandığını düşünmeye başlıyorum."

"Ben mi?" dedi Jones. "Brill'i kıskanmak mı? Nasıl olabilir ki?"

Tam o sırada, elinde gümüş tepsiyle bir çocuk Brill'in adını seslendi. Tepsinin içinde bir zarf vardı. Brill hafifçe kasılarak çocuğa bahşiş verdi. "Hep bir otelde telgraf almak istemiştim," dedi neşeyle. "Nasıl bir şey olduğunu görmek için dün neredeyse kendi kendime bir tane gönderecektim."

Ama Brill zarfı açıp içindeki mesaja baktığında, yüz ifadesi değişti. Herkes donup kaldı. Ferenczi uzun mesajı Brill'in elinden aldı ve bize gösterdi:

VE SONRA RAB SODOM'UN ÜZERİNE KÜKÜRT VE ATEŞ YAĞDIRDI STOP ŞEHRİN ÜZERİNDEN BİR FIRIN GİBİ DUMANLAR YÜKSELDİ STOP AMA KARISI ONUN ARKASINDAN BAKARKEN BİR TUZ SÜTUNUNA DÖNÜŞTÜ STOP ÇOK GEÇ OLMADAN DUR STOP.

"Yine," diye fısıldadı Brill.

"Bence," diye yorumladı Jones, "hayalet görmüş gibi olmaya gerek yok. Bir dinsel fanatikten geldiği belli. Amerika'da onlardan çok var."

BELGESEL KAKTÜS TEAM

"Burada olduğumu nereden bildiler?" dedi Brill, huzursuzca.

Vali George McClellan, Beşinci Cadde'nin yakınındaki Washington Meydanı'nın kuzeyinde sıralanan Row'daki Yunan tarzı malikanelerden birinde oturuyordu. Çarşamba sabahı erkenden evden çıkan McClellan, caddenin karşısındaki parktan koşarak kendisine doğru gelen Müfettiş Hugel'i görünce irkildi. İki adam, valinin evinin ön kapısını çerçeveleyen Korint sütunlarının arasında buluştular.

"Hugel," dedi McClellan, "burada ne işin var? Ulu Tanrım, günlerdir uyumamış gibi görünüyorsun."

"Sizi kesinlikle bulmak zorundaydım," diye haykırdı müfettiş, nefes nefese kalmış bir halde. "Banwell yaptı."

"Ne?"

"Bayan Riverford'u Banwell öldürdü," dedi Hugel.

"Sen aklını mı kaçırdın?" dedi vali. "Banwell'i yirmi yıldır tanıyorum."

"Kızın dairesine girdiğim andan itibaren," dedi Hugel, "soruşturmayı engellemeye çalıştı. Beni davadan uzaklaştırmakla tehdit etti. Otopsiyi önlemeye çalıştı."

"Tanrı aşkına, adam kızın babasının arkadaşı!"

"O zaman neden otopsiyi engellemeye çalıştı?"

"Çoğu adam, Hugel, kızlarının cesetlerinin kesilip biçildiğini görme fikrine dayanamaz."

Vali Hugel'in duyarlılıklarıyla ilgili bir imada bulunmak istediyse de, müfettiş bunu fark etmedi. "Katilin tanımına her açıdan uyuyor. Kızın binasında oturuyor; aile dostu olduğu için ona kapıyı kızın kendisi açmış olabilir; ve Littlemore daha araştırma yapamadan bütün daireyi temizletmiş."

BELGESİZ KİTAPLAR TEAM

"Sen zaten aramıştın," dedi vali.

"Hiç de değil," dedi Hugel. "Sadece yatak odasını incelemiştim. Littlemore dairenin geri kalanını inceleyecekti."

"Banwell, Littlemore'un geleceğini biliyor muydu? Ona söylemiş miydin?"

"Hayır," diye homurdandı müfettiş. "Ama dün caddede Bayan Acton'ı gördüğünde paniğe kapılmasını nasıl açıklıyorsunuz?" Önceki gün olanları, Littlemore'un kendisine anlattığı şekliyle valiye aktardı. "Banwell kaçmaya çalışıyordu, çünkü kızın kendisini saldırgan olarak tanımlayacağından korkuyordu."

"Saçmalama," dedi vali. "Olaydan sonra benimle otelde buluştu. Banwell ve Acton ailelerinin çok yakın dostlar olduklarının farkında mısın sen? Harcourt ve Mildred Acton, şu anda George'un yazlığındalar."

"Yani Acton ailesini tanıyor mu?" diye sordu Hugel. "Görmüyor musunuz, işte bir kanıt daha! İki kurbanı da tanıyan tek kişi o."

Vali, müfettişe sakince baktı. "Ceketindeki şu şey nedir, Hugel? Yumurtaya benziyor."

"Yumurta zaten." Hugel sararmış bir mendille ceketinin yakasını sildi. "Parkın diğer tarafındaki holiganlar bana yumurta attılar. Banwell'i hemen tutuklamalıyız."

Vali başını iki yana salladı. Washington Meydanı'nın güney tarafındakiler pek kibar insanlar değildi ve McClellan parkın güneybatı köşesindeki bir çocuk çetesini dağıtmayı başaramamıştı ve o çocuklar bulundukları yerin valinin evine yakın olmasını, kendi cesaretleri için önemli bir işaret olarak görüyorlardı. McClellan müfettişin yanından geçerek kendisini bekleyen atlı arabaya doğru yürüdü. "Beni çok şaşırttın, Hugel. Spekülasyon üzerine spekülasyon."

BELGESİZ KİTAP TEAM

"Bir cinayet daha işlendiğinde, spekülasyon olmayacak."

"Bayan Riverford'u George Banwell öldürmedi," dedi vali.

"Nerden biliyorsunuz?"

"Biliyorum işte," diye cevap verdi McClellan, kararlı bir tavırla. "Bu gülünç iftirayla ilgili tek söz daha duymak istemiyorum. Şimdi evine git. Bu halde ofisine gidemezsin. Biraz dinlen. Bu bir emirdir."

Littlemore'un Sekizinci Cadde 782'de bulduğu bina – Chong Sing'in 4C numaralı dairede oturduğu söylenen adres – beş katlı, pislik içinde, kasvetli, kızarmış domuz kokan ve ikinci kat pencerelerinden ördek leşleri sarkan bir binaydı ve arkasında bir Çin restoranı vardı. Restoranın altında, sokak seviyesinde, kasvetli bir bisiklet dükkanı dikkat çekiyordu ve sahibi beyazdı. Binanın içindeki ve etrafındaki insanların hepsi – ön kapıdan girip çıkan yaşlı kadınlar, kaldırımda uzun pipolar içen adamlar, üst kat pencerelerinden bakan yüzler – Çinli idi.

Dedektif karanlık binada üçüncü kat merdivenine tırmanmaya başladığında, uzun tünikli kısa boylu bir adam gölgelerin arasından çıkarak yolunu kesti. Sakal niyetine birkaç uzun tel bırakmış, başının arkasından bir at kuyruğu sarkan, dişleri taze pas renginde olan bir adamdı bu. Littlemore durdu. "Yanlış yere gidiyorsun," dedi Çinli, aksanlı bir İngilizce ile. "Restoran geldiğin yerde. İkinci katta."

"Ben restoranı aramıyorum," dedi dedektif. "Bay Chong Sing'i arıyorum. Dördüncü katta oturuyor. Onu tanıyor musun?"

"Hayır." Çinli, Littlemore'un yolundan çekilmedi. "Yukarıda Chong Sing diye biri yok."

"Yani gittiğini ve artık burada oturmadığını mı söylüyorsun?"

"Yukarıda Chong Sing diye biri yok," diye tekrarladı Çinli. Parmak uçlarını Littlemore'un göğsüne dayadı. "Bas git buradan."

Littlemore adamı itip geçti ve merdiveni tırmanmaya devam etti. Etin yağlı kokusu da beraberinde geliyordu. Dördüncü katın dumanlı koridorunda yürürken – güneşli bir sabah olmasına rağmen penceresiz olduğu için karanlık bir yerdi – belli belirsiz açılmış kapı aralığından kendisini izleyen gözleri gördü. 4C'de kimse kapıya cevap vermedi. Littlemore sokaktan koşan birinin patırtısını duyduğunu sandı. Başlangıçta kızarmış et kokusu dedektifin iştahını açmıştı; şimdiyse havasız üst kat koridorlarında afyon dumanıyla birleşince, midesini bulandırmıştı.

Vali Belediye Binası'na geldiğinde, Bayan Neville ona Bay Banwell'in aradığını bildirdi. McClellan sekreterine hemen telefonu bağlamasını söyledi.

"George," dedi George Banwell. "Ben George."

"George kere George," dedi George McClellan, yaklaşık yirmi yıl önce Manhattan Club'ın tüyü bitmemiş üyeleriyken başlattıkları bir şakayı tekrarlayarak.

"Dün gece Acton'a olanları anlattığımı bilmeni istedim," dedi Banwell. "Ona kötü haberi verdim. Bu sabah aceleyle şehre dönüyor. Öğlen otelde olacağını sanıyorum. Onunla orada buluşacağım."

"Mükemmel," dedi McClellan. "Ben de geleceğim."

"Nora herhangi bir şey hatırladı mı?"

"Hayır," dedi vali. "Ama müfettişin bir şüphelisi var. Sen."

"Ben mi?" diye haykırdı Banwell. "O küçük çakalı gördüğüm andan itibaren sevmemiştim zaten."

"Anlaşılan duygularınız karşılıklı."

"Ona ne söyledin?"

"Senin yapmadığını," dedi vali.

"Peki ya Elizabeth'in cesedi?" diye sordu Banwell. "Riverford dakika başı beni arayıp duruyor."

"Cesedi kaybettik, George," dedi vali.

"Kayb... Kayıp... Ne?"

"Morgda uğraştığım sorunları biliyorsun. Geri alabileceğimizi umuyorum. Riverford'u bir gün daha oyalayabilir misin?"

"Oyalamak mı?" dedi Banwell. "Adamın kızı öldürüldü, Tanrı aşkına!"

"Deneyebilir misin?" diye sordu vali.

"Ulu Tanrım," dedi Banwell. "Elimden geleni yaparım. Bu arada, şu... Nora ile ilgilenen *uzmanlar* kimin nesi?"

"Sana söylememiş miydim?" dedi vali. "Terapistler. Amneziyi konuşarak geçirebiliyorlar. Bence nefes kesici bir iş. Hastanın kendilerine her türlü şeyi söylemesini sağlayabiliyorlar."

"Ne tür şeyler?" diye sordu Banwell.

"*Her* türde şeyler," diye cevap verdi McClellan.

Valinin emrine uyan Müfettiş Hugel, doğruca evine gitti. Warren Street'te iki katlı küçük bir ahşap evde oturuyordu. Topak topak olmuş yatağına uzandı ama uyu-

yamadı. Işık çok parlaktı ve başına yastık kapasa bile dışarıdan gelen sesler çok yüksekti.

Hugel'in oturduğu ev, aşağı Manhattan'ın pazar bölgesinin dış kenarındaydı. Evi ilk tuttuğunda, burası çok güzel, sevimli bir mahalleydi; ama 1909'a gelindiğinde, depolarla ve üretim binalarıyla dolmuştu. Hugel yine de taşınmamıştı. Müfettiş maaşıyla, şehrin daha iyi bir semtinde iki katlı bir ev tutamazdı.

Hugel evinden nefret ediyordu. Tavanlarda ofisteki gibi kahverengimsi sarı rutubet lekeleri vardı. George Banwell'in yüzünü kafasından atamıyordu. Hugel kendi kendine bir küfür savurdu. New York şehrinin ölülerden sorumlu baş müfettişiydi. Banwell'in ceketinin şık kesimiyle kıyaslandığında, neden takım elbisesi böylesine pejmürde olmak zorundaydı?

Banwell'e karşı deliller onu tutuklamak için yeterliydi aslında. Vali neden bunu göremiyordu? Keşke Banwell'i kendisi tutuklayabilseydi. Müfettiş birini tutuklama yetkisine sahip değildi; keşke olsaydı. Hugel her şeyi bir daha düşündü. Bir şey daha olmalıydı. Hikayenin bütün parçalarının yerine oturması için bir şey eksikti. Elizabeth Riverford'un katili, üzerinde delil bulunduğu için cesedi morgdan çalmışsa, delil ne olabilirdi? Birden aklına bir şey geldi. Bayan Riverford'un dairesinde çektiği fotoğrafları unutmuştu. Fotoğraflardan biri kayıp ipucunu ortaya çıkaramaz mıydı?

Hugel yataktan kalktı ve hemen giyindi. Fotoğrafları kendi de tabedebilirdi. Nadiren kullanmasına rağmen, morgun bitişiğinde bir karanlık odası vardı. Hayır, bu işi polis teşkilatının fotoğraf uzmanı Louis Riviere yaparsa daha iyi olurdu.

Saat dokuzda Bayan Acton'ın odasına gittim. İçeride kimse yoktu. Resepsiyon memuruna danıştım ve benim için bırakılmış bir mesaj olduğunu öğrendim. Bayan Acton, saat on birde odasına döneceğini bildiriyordu. Eğer istersem onu o saatte ziyaret edebilirdim.

Bu analitik açıdan tamamen yanlıştı. Öncelikle, ben Bayan Acton'ı ziyaret etmiyordum. İkincisi, zamanlamayı hastanın değil, doktorun kontrol etmesi gerekirdi.

Yine de saat on birde Bayan Acton'ın odasına bir daha gittim. Önceki sabah olduğu gibi rahat bir şekilde kanepenin üzerine tünemişti ve balkona açılan Fransız tarzı kapıların dibinde çay içiyordu. Bayan Acton başını kaldırıp bakmadan bana oturmamı söyledi. Bu da beni kızdırdı. Fazla rahat görünüyordu. Analitik ortam bir ofis – benim ofisim – olmalıydı ve ben kontrol etmeliydim.

Sonra başını kaldırıp bana baktığında, olduğum yerde donup kaldım. Oturduğu yerde tir tir titriyordu. "Kime söylediniz?" diye sordu. Ses tonunda ve tavırlarında suçlama değil, endişe vardı. "Bay Banwell'in bana yaptıklarıyla ilgili?"

"Sadece Dr. Freud'a. Neden? Ne oldu?"

Hizmetçisine baktı. Bayan Biggs önlüğünün cebinden ikiye katlanmış bir kağıt çıkarıp bana verdi. Kağıda bir tükenmez kalemle şöyle yazılmıştı: *Dilini tut.*

"Bir çocuk," dedi Bayan Acton, sinirli bir tavırla, "sokakta bunu elime tutuşturdu ve koşarak kaçtı. Sizce bana saldıran Bay Banwell miydi?"

"Sizce?"

"Bilmiyorum! Bilmiyorum! Neden hatırlayamıyorum? Hatırlamamı sağlayamaz mısınız?" diye yalvardı. "Ya dışarıda bir yerlerde beni izliyorsa? Lütfen, Doktor, bana yardım edemez misiniz?"

Daha önce Bayan Acton'ı hiç böyle görmemiştim. İlk kez benden gerçekten yardım istiyordu. Ayrıca, otele geldiğimizden beri ilk kez gerçekten korkuyor gibi görünüyordu. "Denerim," diye cevap verdim.

Bayan Biggs benim söylememe gerek kalmadan odadan çıktı. Kızı hemen yatırdım ama bundan hoşlanmadığının farkındaydım. O kadar sinirliydi ki hareketsiz durmakta zorlanıyordu.

"Bayan Acton," diye devam ettim, "üç yıl öncesini düşünün; o çatıda olan olaydan öncesini. Banwell malikanesinde ailenizle birlikteydiniz."

"Bana neden bunu soruyorsunuz?" diye patladı. "Ben iki gün önce olanları hatırlamak istiyorum, üç yıl önce olanları değil."

"Üç yıl önce olanları hatırlamak istemiyor musunuz?"

"Demek istediğim bu değil."

"Ama öyle söylediniz. Dr. Freud o zaman olmuş ve unuttuğunuz bir şeyin şimdi hatırlamanızı engelliyor olabileceğini düşünüyor."

"Ben herhangi bir şey unutmadım," dedi.

"O halde bir şey gördünüz."

Sessizleşti.

"Utanmanızı gerektirecek bir şey yok, Bayan Acton."

"Bunu söylemeyi kesin artık!" diye bağırdı kız, tamamen beklenmedik bir öfkeyle. "Utanmamı gerektirecek ne olmuş olabilir ki?"

"Bilmiyorum."

"Gidin buradan," dedi.

"Bayan Acton."

"Gidin buradan. Sizden hoşlanmıyorum. Kesinlikle akıllı biri değilsiniz."

Yerimden kıpırdamadım. "Ne gördünüz?" Cevap vermek yerine bakışlarını başka bir tarafa dikince, ayağa

kalktım ve kumar oynamaya karar verdim. "Üzgünüm, Bayan Acton, size yardım edemem. Keşke edebilseydim."

Derin bir nefes aldı. "Babamı Clara Banwell ile birlikte gördüm."

"Ne gördüğünüzü tarif edebilir misiniz?"

"Ah, pekala."

Tekrar yerime oturdum.

"Birinci katta büyük bir kütüphane var," dedi. "Sık sık uyuyamazdım ve uyuyamadığımda oraya giderdim. Orada mum yakmaya gerek duymadan ay ışığında kitap okuyabilirdim. Bir gece, kütüphane kapısının aralık olduğunu gördüm. İçeride birinin olduğunu anlamıştım. Gözümü aralığa yerleştirdim. Babam yüzü bana dönük halde Bay Banwell'in koltuğunda oturuyordu; benim de hep oturduğum koltukta. Ay ışığında onu görebiliyordum ama başını iğrenç bir şekilde arkaya atmıştı. Clara önünde diz çökmüştü ve elbisesinin düğmeleri çözülmüş, beline kadar inmişti. Sırtı tamamen çıplaktı. Güzel bir sırtı vardı, Doktor, bembeyaz, lekesiz, pürüzsüz bir ten; bir kum saati veya çello biçimindeydi. Hareket ediyordu; nasıl tanımlayabileceğimi bilmiyorum. Başı yavaş bir şekilde kalkıp iniyordu. Ellerini göremiyordum; sanırım önündeydi. Bir-iki kez saçlarını omzunun arkasına attı ama başı kalkıp inmeye devam etti. Büyüleyiciydi. Neye tanık olduğumu o zaman için elbette ki anlamamıştım. Ama hareketi bana çok güzel gelmişti; kıyıya vuran yumuşak bir dalga gibi. Ama yasak bir şey yaptıklarını kesinlikle biliyordum."

"Devam edin."

"Sonra babam iğrenç, mide bulandırıcı bir ses çıkarmaya başladı. Clara'nın bu sese nasıl dayanabildiğini merak ettim. Ama sadece tahammül etmekle kalmıyor,

hareketleri hızlanıyor, daha da kararlı hale geliyordu. Babam koltuğun dirseklikerini sıkı sıkı tutuyordu. Clara'nın başı daha da hızlı kalkıp iniyordu. Büyülendiğimden eminim ama daha fazla izlemek istemedim. Parmak uçlarımda üst kata çıktım ve yatak odama geri döndüm."

"Sonra?"

"Başka bir şey yok. Bu kadar." Birbirimize baktık. "Umarım merakınızı gidermişimdir, Dr. Younger, çünkü hafızamın yerine geldiğini sanmıyorum."

Bayan Acton'ın anlattığı olayı psikanaliz açısından iyice düşünmeye çalıştım. Bir travma özelliklerini taşıyordu ama bir sorun vardı. Bayan Acton travma yaşamış gibi görünmüyordu. "Sonrasında herhangi bir fiziksel sorunla karşılaştınız mı?" diye sordum. "Ses kaybı gibi?"

"Hayır."

"Vücudunuzun herhangi bir kısmında bir hissizleşme, felç? Ürperti veya soğukluk?"

"Hayır."

"Babanız onu gördüğünüzü öğrendi mi?"

"Bunun için fazla aptaldır."

Bunu kaçırmadım. "Şu anda hafıza kaybınızı düşündüğünüzde, aklınıza neler geliyor?"

"Hiçbir şey," dedi.

"Kişinin zihni asla tamamen boş olamaz."

"Bunu geçen sefer de söylemiştiniz!" diye bağırdı öfkeyle. Sonra sessizleşti. Mavi gözlerini yüzüme dikti. "Şimdiye dek tüm yaptıklarınız arasında," dedi, "bana yardım edebileceğinizi düşünmeme neden olan tek bir şey vardı ve onun sorularınızın hiçbiriyle ilgisi yoktu."

"Neydi o?"

Bakışlarını yere indirdi. "Size söylemeli miyim, bilmiyorum."

"Neden?"

"Nedenini boş verin. Polis merkezindeydi."

"Boynunuzu incelemiştim."

Başını başka tarafa çevirdi ve sakince konuştu. "Evet. Boğazıma ilk dokunduğunuzda, bir an için bir şey görür gibi oldum; bir resim, bir anı. Ne olduğunu bilmiyorum."

Bu beklenmedik bir haberdi ama mantıksız değildi. Fiziksel bir dokunuşun bastırılan anıları serbest bırakabileceğini Freud'un kendisi keşfetmişti. Aynı tekniği Priscilla'da kullanmıştım. Bayan Acton'ın hafıza kaybının da bu şekilde tedavi edilmesi mümkün olabilirdi. "Benzer bir şeyi tekrar denemek ister misiniz?" diye sordum.

"Beni korkutmuştu," dedi.

"Muhtemelen yine korkutacak."

Başıyla onayladı. Yanına yaklaştım ve avucumu uzattım. Fularını çözmeye başladığında ona bunun gerekmediğini söyledim; boynuna değil, alnına dokunacaktım. Şaşırmıştı. Alna dokunmanın, Dr. Freud'un anıları ortaya çıkarmak için kullandığı standart yöntemlerden biri olduğunu söyledim. Tatmin olmuş gibi görünmüyordu ama devam etmemi istedi. Avucumu yavaşça alnına dayadım. Hiç tepki vermedi. Aklına herhangi bir şey gelip gelmediğini sordum.

"Sadece elinizin çok soğuk olduğunu düşünüyorum, Doktor," diye cevap verdi.

"Üzgünüm, Bayan Acton, ama sanırım konuşmaya devam etmeliyiz. Sizin durumunuzda dokunuş gerekmiyor." Tekrar yerime oturdum. Çok kızmış gibi görünüyordu. "Bana bir şeyi söyleyebilir misiniz?" diye sordum. "Bayan Banwell'in sırtının – çıplak sırtının – daha önce gördüğünüz bir şey kadar beyaz olduğunu söylemiştiniz. Ama ne olduğunu söylemediniz."

"Bilmek mi istiyorsunuz?"

"Bunun için sordum."

"Defolun," dedi, yattığı yerde doğrulurken.

"Anlayamadım?"

"Defolun!" diye bağırdı ve kesmeşeker kasesini bana fırlattı. Sonra ayağa kalkıp çay fincanıyla tabağını da fırlattı; hem de olanca gücüyle. Neyse ki iki nesne zıt yönlere uçtu ve tabak solumdan, fincan sağ üst tarafımdan geçerek karşı duvarda paramparça oldular. Bayan Acton çaydanlığı kaptı.

"Bunu yapmayın," dedim.

"Sizden nefret ediyorum."

Ben de ayağa kalktım. "Benden nefret etmiyorsunuz, Bayan Acton, hayır. Babanızdan nefret ediyorsunuz. Karısına karşılık sizi Banwell'e sattığı için."

Kızın buna tepki olarak gözyaşları içinde kanepeye çökeceğini düşünmek aptallıktı. Vahşi bir kedi gibi saldırdı ve çaydanlığı bana doğru savurdu. Çaydanlık sol omzuma çarptı. Darbenin gücü etkileyiciydi; vücudunun minyonluğuna zıt, muazzam bir gücü vardı. Çaydanlığın kapağı uçtu. Kaynamış su koluma döküldü. Aslında belirgin bir şekilde canımı yaktı – çaydanlık değil, kaynamış su – ama ne kıpırdadım ne de herhangi bir tepki verdim. Sanırım bu onu daha da kızdırmıştı. Çaydanlığı bir kez daha savurdu ve bu kez başımı hedef aldı.

Ondan çok daha uzun boylu olduğum için, tek yapmam gereken hafifçe geri adım atmaktı. Çaydanlık hedefini ıskaladı ve Bayan Acton'ı kolundan yakaladım. Hareketinin ivmesiyle döndü ve sırtı bana dönük halde durdu. Kollarını sıkıca beline yaslayıp kızı kendime doğru bastırdım.

"Bırak beni," dedi. "Bırak beni yoksa çığlık atarım."

"Sonra? Onlara size saldırdığımı mı söyleyeceksiniz?"

"Üçe kadar sayacağım," diye cevap verdi, öfkeyle. "Bırak beni, yoksa bağıracağım. Bir, iki, ü..."

Onu boğazından yakalayarak sözünü yarıda kestim. Bunu yapmamalıydım aslında ama kan beynime sıçramıştı. Bu hareketim bağırma olasılığını ortadan kaldırdı ama beklenmedik bir sonuç da doğurdu. Vücudundaki bütün gerilim kaybolmuştu. Çaydanlık yere düştü. Gözleri hiçbir yere odaklanmadan kocaman açıldı ve safir rengi gözbebekleri ileri geri hızla oynamaya başladı. Hangisinin daha tuhaf olduğunu bilmiyordum: Bana saldırması mı, yoksa bu ani değişim mi? Onu hemen bıraktım.

"Onu gördüm," diye fısıldadı.

"Hatırlıyor musunuz?" diye sordum.

"Onu gördüm," diye tekrarladı. "Şimdi gitti. Sanırım bağlanmıştım. Kıpırdayamıyordum. Ah, neden hatırlayamıyorum?" Hemen bana döndü. "Tekrar yapın."

"Ne?"

"Az önce yaptığınızı tekrar yapın. Hatırlayacağımdan eminim."

Gözlerini benimkilerden ayırmadan yavaşça fularını çıkardı; boynundaki çürük hâlâ geçmemişti. Sağ elimi zarif parmaklarıyla tuttu ve boynuna doğru çekti; tıpkı onu ilk kez gördüğümde yaptığı gibi. O çirkin çürükleri incitmemeye dikkat ederek, çenesinin altındaki yumuşak tene dokundum.

"Herhangi bir şey var mı?" diye sordum.

"Hayır," diye fısıldadı. "Daha önceki gibi yapmanız gerek."

Cevap vermedim. Polis merkezinde yaptığımı mı, yoksa az önceki hareketimi mi tekrarlamamı istediğini anlayamamıştım.

"Beni boğun," dedi.

Bir şey yapmadım.

"Lütfen," dedi. "Boğun beni."

Parmaklarımı boynunun etrafında kızarmış noktaların olduğu yerlere koydum. Dudağını ısırdı; canı yanmış olmalıydı. Bu izler kapandığında, uğradığı saldırıdan kalan başka bir iz görünmüyordu. Sadece bütün güzelliğiyle önümde serilmiş olan boynu vardı. Boğazını sıktım. Aynı anda gözlerini kapadı.

"Daha sert," dedi usulca.

Sol elimle sırt kavisinden yakaladım ve sağ elimle boğazını sıkmaya devam ettim. Sırtı gerildi ve başı arkaya sarktı. Elimi sıkıca yakaladı ama çekmeye çalışmadı. "Bir şey görüyor musunuz?" diye sordum. Gözlerini açmadan başını hafifçe iki yana salladı. Onu kendime doğru çektim ve boğazına bastırmaya devam ettim. Bir süre sonra nefesi kesildi. Kıpkırmızı dudakları aralandı.

İçimde beliren tamamen yakışıksız tepkileri itiraf etmem kolay değil. Böylesine mükemmel bir ağzı hayatım boyunca görmemiştim. Hafifçe şişmiş dudakları titriyordu. Teni bembeyazdı. Uzun saçları güneş ışığıyla altın rengine dönen bir şelale gibi parıldıyordu. Onu kendime doğru biraz daha çektim. Ellerinden birini göğsüme dayamıştı ama bunu ne zaman veya nasıl yaptığını bilmiyordum.

Birden gözlerime diktiği mavi gözlerini fark ettim. Ne zaman açılmışlardı? Bir şey söylemeye çalışıyordu. Anlamamıştım. *Dur* diyordu.

Boynunu bıraktığımda umutsuzca soluklanmaya çalışacağını sanmıştım ama bunu yapmadı. Zorlukla duyabileceğim bir şekilde, "Öp beni," dedi sadece.

Bu davet karşısında ne yapacağımı bilemediğimi itiraf etmeliyim. Ama tam o anda, kapı güçlü bir şekilde

vuruldu; hemen ardından, kilidin bir anahtarla deli gibi çevrildiğini duydum. Bayan Acton'ı hemen bıraktım. Birkaç saniye içinde çaydanlığı yerden alıp masaya geri koydu ve ikimiz de kapıya döndük.

"*Hatırlıyorum*," diye fısıldadı bana, kapının tokmağı dönerken. "*Kimin yaptığını biliyorum*."

12

Aynı gün – 1 eylül – öğlen saatinde, Smith Ely Jelliffe – yayıncı, doktor ve Fordham Üniversitesi'nde akıl hastalıkları profesörü – Carl Jung'u Beşinci Cadde'nin üst tarafındaki bir kulüpte yemeğe götürmüştü. Freud davet edilmemişti; Ferenczi, Brill veya Younger da. Onların davet edilmemesi, Jung'u şaşırtmamıştı. Bu, kendisine göre, yükselen uluslararası konumunun diğer bir işaretiydi. Daha kibirli bir adam, böyle bir şeyle gurur duyar, davetiyeyi diğerlerinin burnuna sokardı. Ama kendisi, yardımseverlik işini ciddiye alan Carl Jung, bunu yapmamıştı.

Ama bu kadar çok şeyi gizlemek zorunda kalmak acı vericiydi. Bremen'den çıktığı gün başlamıştı. Jung elbette yalan söylememişti. Bunu asla yapmayacaktı. Ama kendi hatası değildi; onu gerçekleri gizlemeye zorlamışlardı.

Örneğin, Freud ve Ferenczi, *George Washington*'da ikinci sınıf kamaralar tutmuşlardı. Bu onun hatası mıydı? Onları utandırmamak için, biletini aldığında sadece birinci sınıf kamaraların kaldığını söylemek zorunda kalmıştı. Sonra, gemiye bindikleri ilk gece gördüğü rüya vardı. Mesajı açıktı; hem görüş hem de ün açısından Freud'u geçecekti. Ama Freud'un gururunu incitmemek

için, rüyasında bulduğu kemiklerin Freud'a değil, karısına ait olduğunu söylemişti. Hatta, akıllıca bir manevrayla, kemiklerin sadece karısına değil, karısının kız kardeşine de ait olduğunu eklemişti, Freud'un kendi dolabındaki iskeletler düşünülürse, Freud'un buna nasıl tepki vereceğini merak ediyordu. Bunlar önemsiz şeylerdi ama Amerika'ya geldiklerinden beri gereken daha büyük sırlar için bir zemin hazırlamıştı.

Jelliffe'in kulübündeki öğle yemeği harikaydı. Oval masanın etrafında dokuz-on kişi oturuyorlardı. Yetkin bilimsel bir sohbet ve mükemmel kırmızı Bordo şarabı birleşince, Jung'un daima hoşlandığı gibi belli bir ölçüde kabaca bir mizah ortamı yaratmıştı. Kadınların oy hakkı, sohbetin en önemli konularından biriydi. Adamlardan biri, oy kullanan bir kadını yatağa atmayı düşünen olup olmadığını sordu. Herkes hayır dedi. Başka bir beyefendi ekledi: Oy kullanma hakkını alsalar bile, bunun birinin kendileriyle yatacağı anlamına gelmeyeceğini biri bu kadınlara söylemeliydi. Oy hakkı talep eden bir kadın için en iyi tedavinin iyi bir sağlık hizmeti olduğu konusunda herkes fikir birliğine vardı; ama bu tedavi öylesine iştah kesiciydi ki bunun yerine istedikleri oy hakkını vermek daha iyi olabilirdi.

Jung kendini rahat hissedebildiği bir ortamdaydı. Her şeyden önce, olduğundan daha az zenginmiş gibi görünmeye gerek duymuyordu. Soyağacını gizlemek zorunda değildi. Yemekten sonra, üyeler bir sigara odasına geçtiler ve sohbet konyak eşliğinde devam etti. Herkes teker teker kalkmaya başladı ve sonunda Jung, Jelliffe ve biraz daha yaşlıca üç beyefendi kaldı. Bu beylerden biri, belli belirsiz bir işaret yaptı; Jelliffe hemen gitmek için kalktı. Onun kalkışının kendisinin de kalkması gerektiği anlamına geldiğini düşünen Jung da kalktı. Ama Jelliffe,

bu beyefendilerin kendisiyle kısa bir sohbet paylaşmak istediklerini ve sohbet bittiğinde dışarıda kendisini bir faytonun bekleyeceğini açıkladı.

Aslında Jelliffe bu kulübün üyesi filan değildi ama üye olmak için can atıyordu. Kulüp ve üyeler hakkında otorite sahibi olan kişiler, şimdi Jung'un yanında kalmış olanlardı. Jung'u o gün kendilerine getirmesini Jelliffe'e söyleyenler onlardı.

"Lütfen oturun, Dr. Jung," dedi adamlardan biri; bu, Jelliffe'e gitmesini işaret edendi. Şimdi Jung'a zarif eliyle rahat bir koltuğu işaret ediyordu.

Jung, adamın adını hatırlamaya çalıştı ama o kadar çok kişiyle tanışmıştı ki – öğle yemeğinde şarap içmeye de alışkın değildi – hatırlayamıyordu.

"Dana," dedi adam, ciddi bir tavırla. "Charles Dana. Az önce *Times*'tan sevgili dostum Ochs ile senin hakkında konuşuyordum, Jung. Hakkında bir haber yapmak istiyor."

"Haber mi?" dedi Jung. "Anlamadım."

"Gelecek hafta Fordham'da senin için ayarladığımız konferanslarla ilgili olarak, seninle bir röportaj yapmak istiyor. Kısa bir biyografi; iki tam sayfa. Çok ünlü olacaksın. Kabul edip etmeyeceğini bilmediğim için, sana soracağımı söyledim."

"Neden," dedi Jung, "an-anlamıyorum..."

"Sadece bir sorun var. Ochs, senin bir Freud takipçisi olmandan endişe ediyor. Gazetesinin bir şeyle bağdaştırılmasını istemiyor; bir... bir... şey, Freud hakkında neler söylendiğini biliyorsun."

"Seks manyağı bir ahlaksız," dedi sağ tarafta oturan uzun favorili adam.

"Freud yazdıklarına gerçekten inanıyor mu?" diye sordu saçları dökülmeye başlamış olan üçüncü beyefen-

di. "Tedavi ettiği her kızın onu baştan çıkarmaya çalıştığına? Ya da dışkılar hakkında söylediklerine; dışkılar, Ulu Tanrım. Ya da anüsten seks yapmak isteyen sapık erkeklerle ilgili?"

"Kendi annelerini düzmek isteyen erkek çocuklara ne demeli?" diye katıldı uzun favorili adam, yüzünde bir tiksinti ifadesiyle.

"Peki ya Tanrı?" diye sordu Dana, piposuna tütün sıkıştırırken. "Senin için zor olmalı, Jung."

Jung kendisine ne anlatılmaya çalışıldığından emin değildi. Cevap vermedi.

"Seni tanıyorum, Jung," dedi Dana. "Ne olduğunu biliyorum. Bir İsviçreli. Bir Hıristiyan. Bir bilim insanı; bizim gibi. Ve bir tutku adamı. Arzularıyla hareket eden bir adam. Yükselmek için birden fazla kadına ihtiyaç duyan bir erkek. Böyle şeyleri burada gizlemeye gerek yok. Eyleme geçmeyen, arzularının yara gibi iltihaplanmasına izin veren, babaları seyyar satıcı olan ve daima kendilerini bizden aşağı hisseden bu sözde adamlar; böylesine kötücül, hayvani hayalleri ancak bunlar kurabilir, Tanrı ve insanı küçümseyebilir. Böyle bir şeyle bağlantılı olmak seni zorluyor olmalı."

Jung kulaklarına yağan kelimeleri hazmetmekte zorlanıyordu. Alkol zihnini etkilemiş olmalıydı. Bu adamlar onu tanıyor gibiydiler ama nasıl? "Bazen öyle," diye cevap verdi Jung, yavaşça.

"Ben Yahudi düşmanı değilim. Sachs'a sorabilirsin." Sol tarafında oturan kel kafalı adamı işaret etti. "Tam aksine, Yahudilere hayranlık duyarım. Onların sırrı, ırksal saflık; bizden çok daha iyi anladıkları bir prensip. Onları böylesine büyük, böylesine yüce bir ırk yapan da bu." Sachs adındaki adam hiçbir tepki vermedi; iri yapılı adam etli dudaklarını büzdü. Dana devam etti. "Ama

geçen pazar, vücudu kanlar içindeki Kurtarıcı'ya baktığımda ve bu Viyanalı Yahudi'nin O'na karşı duyduğumuz tutkunun seksüel olduğunu söylediğini düşündüğümde, dua etmekte zorlandım. Hem de çok. Muhtemelen sen de benzer zorluklarla karşılaşmışsındır. Yoksa Freud'un öğrencilerinin kiliseden vazgeçmesi mi gerekiyor?"

"Ben kiliseye giderim," dedi Jung, zorlukla.

"Kendi adıma," dedi Dana, "anladığımı söyleyemem; yani psikoterapistlere karşı duyulan bu öfkeyi. Emmanuel, Yeni Düşünce, hipnotizma, Dr. Şarlatan..."

"Şarlatanlar," diye homurdandı uzun favorili adam.

"Edizm," diye devam etti Dana, "psikanaliz... bunların hepsi kült bence. Ama Amerika'daki kadınların yarısı bunları istiyor ve yanlış kuyudan su içmemelerinde yarar var. *Times*'ta okuduklarından sonra, senin kuyundan içecekler, bana inan. Şey, uzun lafın kısası şu: Seni Amerika'nın en ünlü psikiyatrı yapabiliriz ama Fordham'da vereceğin konferanslarda son derece açık ve net bir şekilde, kesinlikle Freud tarzı müstehcenliklerin peşinden gitmeyeceğine dair bir açıklama yapmazsan, Ochs senin hakkında yazamaz. İyi günler, Dr. Jung."

Bayan Acton'ın otel odasındaki kapı tokmağı bir o yana bir bu yana dönerken, kapının vuruluşu devam etti. Sonunda kapı ardına kadar açıldı ve üçünü hemen tanıdığım beş kişi içeri daldı: Vali McClellan, Dedektif Littlemore ve George Banwell. Diğer ikisi, zengin oldukları hemen anlaşılan bir beyefendi ve bir hanımefendiydi.

BELGESİZ KİTAP KAFES TEAM

Adam kırklı yaşlarının sonlarında, açık tenli ama güneşte yanmış, çıkık çeneli biriydi; saçları dökülmeye başlamıştı ve sol gözünün büyük bölümünü kapatan beyaz bir sargı bezi vardı. Bayan Acton'ın babası olduğunu hemen anlamıştım ama kızın kendisinde zarif görünen uzun kol ve bacaklar, adama efemine bir hava veriyordu. Bayan Acton'ın annesi olduğunu tahmin ettiğim kadın, en fazla bir elli boyunda olmalıydı. Kocasından daha geniş yapılıydı. Üzerinde bol miktarda mücevher, yüzünde abartılı makyaj vardı ve muhtemelen boyuna birkaç santim daha eklemek amacıyla, son derece yüksek topuklu ayakkabılar giymişti. Bir zamanlar çekici olduğunu tahmin edebiliyordum. İlk konuşan o oldu; bağırarak: "Nora, zavallı, talihsiz kız! Korkunç haberi duyduğumdan beri acı ve keder içindeyim. Saatlerdir yoldayız. Harcourt, orada öylece dikilecek misin?"

Nora'nın babası kısa boylu kadından özür diledi, kolunu ona uzattı ve güvenli bir şekilde bir koltuğa oturttu; kadın bitkin bir halde koltuğa çöktü. Vali beni Bay Acton ve karısı Mildred ile tanıştırdı. Anladığımıza göre, grup lobiye ulaştığında, resepsiyondaki biri Bayan Acton'ın odasından gelen gürültülerle ilgili şikayette bulunmuştu. Onlara kesinlikle güvende olduğumuzu söylerken, karşı duvarın dibinde yerde göze batan çay fincanı ve tabak parçaları beni yalanlıyordu. Neyse ki sırtları oraya dönük olduğu için görmediler; en azından görmediklerini sanıyorum.

"Her şey yoluna girecek, Nora," dedi Bay Acton. "Vali bana olayın basına yansımadığını söyledi, Tanrı'ya şükür."

"Seni neden dinledim ki sanki?" diye sordu Mildred Acton, kızına. "Seni asla New York'ta bırakmamamız gerektiğini söylemiştim. Söylemedim mi, Harcourt? Ne-

ler olduğunu görüyor musun? Haberi duyduğumda öleceğimi sandım. Biggs! Nerede bu Biggs? Hemen eşyalarını hazırlasın. Seni buradan çıkarmalıyız, Nora, hemen. Tecavüzcünün burada, otelde olduğuna inanıyorum. Böyle şeyleri hissederim ben. İçeri girdiğim anda, gözlerini üzerimde hissettim."

"Senin üzerinde mi, hayatım?" diye sordu Acton.

Uzun ve olaylı bir ayrılıktan sonra ailesiyle bir araya gelen bir genç kızın sergileyeceği şefkat veya korunma ihtiyacını Bayan Acton'da gördüğümü söyleyemem. Şimdiye dek kendisine söylenenleri düşününce, bu konuda onu haksız bulduğumu da söyleyemem. İşin ilginç yanı, Bayan Acton'ın henüz tek kelime etmemiş olmasıydı. Birkaç kez konuşacak gibi olmuştu ama hiçbirinde sesi çıkmamıştı. Yanaklarının öfkeden kızardığını görebiliyordum. O anda anladım: Kız yine sesini kaybetmişti. Ama yanılmıştım. Sonunda Bayan Acton sakin ve düz bir sesle konuştu: "Ben tecavüze uğramadım, anne."

"Şşş, Nora," diye cevap verdi babası. "O kelimeyi kullanma."

"Sen nereden bileceksin ki zavallı kız!" diye haykırdı annesi. "Olayı hatırlamıyorsun bile. Asla bilemezsin."

Eğer yapacaksa, Bayan Acton'ın hafızasının yerine geldiğini açıklaması için doğru andı. Ama bunu yapmadı. Bunun yerine farklı bir şey söyledi: "Tedavime devam etmek için burada, otelde kalacağım. Eve gitmek istemiyorum."

"Onu duydunuz mu?" diye bağırdı annesi.

"Evde kendimi güvende hissetmiyorum," dedi Bayan Acton. "Bana saldıran adam orayı gözetliyor olabilir. Bay McClellan, bunu pazar günü siz söylemiştiniz."

"Kız haklı," diye cevap verdi vali. "Otel onun için çok daha güvenli. Katil onun burada olduğunu bilmiyor."

Bayan Acton'ın sokakta aldığı nottan, bunun yalan olduğunu biliyordum. Bayan Acton da biliyordu. Aslında, valinin konuşması sırasında Bayan Acton'ın sağ elini sıktığını fark ettim; elinde tuttuğu kağıdın ucu görünüyordu. Yine de bir şey söylemedi. Bunun yerine, bakışlarını McClellan'dan ailesine çevirdi. Bana sanki Bay Banwell'in bakışlarından kaçınıyormuş gibi geldi.

Nora'ya bakarken, Banwell'in de yüzünde tuhaf bir ifade vardı. Fiziksel açıdan diğerlerine baskındı. Benim dışımda odadaki herkesten daha uzun boyluydu ve çok geniş bir göğüs kafesi vardı. Koyu renk saçları arkaya doğru yatırılmıştı ve şakaklarından itibaren hoş bir şekilde aklar düşmüştü. Bakışlarını Nora'dan ayırmıyordu. Kulağa gülünç gelebilir ve başka bir gözlemci hiç şüphesiz inkar edebilir ama yüzündeki ifadeyi tanımlamak için kullanabileceğim en iyi ifade, kıza zarar vermek istediğini söylemek olabilir. Ama konuşurken sesinde bu duyguyu yansıtan bir ton yoktu. Daha ziyade sanki kızın güvenliğini içtenlikle düşünüyor gibiydi. "Bence en iyisi Nora'yı şehirden çıkarmak olur," dedi. "Neden onu yazlığıma götürmüyoruz? Clara onunla ilgilenebilir."

"Burada kalmayı tercih ederim," dedi Nora, bakışlarını indirerek.

"Gerçekten mi?" dedi Banwell. "Annen katilin otelde olduğunu düşünüyor. Seni şimdi bile izlemediğinden nasıl emin olabilirsin?"

Bayan Acton'ın yüzü kızardı. Sanki bütün vücudu korkuyla gerilmişti.

Ben gitmek üzere olduğumu bildirdim. Bayan Acton endişeyle bana baktı. Bir şey hatırlamış gibi ekledim: "Ah, Bayan Acton, reçeteniz; sözünü ettiğim yatıştırıcı. İşte burada." Cebimden bir kağıt çıkardım, çabucak dol-

durdum ve eline tutuşturdum. Yazdığım ilaç ismi şuydu: *Banwell miydi?*

Mesajımı hemen gördü. Hafifçe ama kesin bir tavırla başıyla onayladı.

"Onu bana versene," dedi Banwell, bana kısık gözlerle bakarak. "Aşağıdaki adamım hemen eczaneye gidip alabilir."

"Pekala," diye cevap verdim. Hem reçeteyi hem de imzasız notu Bayan Acton'ın elinden alıp ikincisini Banwell'e verdim. "Bakalım adamınız bunu eczanede bulabilecek mi?"

Banwell kağıdı okudu. Ucuz bir romanda olacağı gibi kağıdı kırıştırıp bana öfkeyle bakmasını ve böylece kendini ele vermesini umdum ama bunun yerine bağırmaya başladı: "Bu da ne demek böyle? *Dilini tut!* Bunun için iyi bir açıklaman olmalı, genç adam."

"Bu, Bayan Acton'ın bu sabah sokakta aldığı bir uyarı notu," dedim, "ama sizin zaten bildiğinizden eminim, Bay Banwell, çünkü kendiniz yazdınız." Bunu şaşkın bir sessizlik izledi. "Sayın Vali, Bay Littlemore, bu adam aradığınız suçlu. Bayan Acton, siz içeri girmeden birkaç dakika önce kendisine saldıranın o olduğunu hatırladı. Size onu hemen tutuklamanızı öneririm."

"Buna nasıl cesaret edersin!" diye bağırdı Banwell.

"Nedir bu; bu kişi?" diye sordu Mildred Acton, beni işaret ederek. "Nereden geldi?"

"Dr. Younger," dedi Vali McClellan, "asılsız suçlamanın ne kadar ağır bedeli olabileceğinin farkında değilsiniz. Hemen geri alın. Eğer size bunu Bayan Acton söylediyse, zihni ona oyunlar oynuyor demektir."

"Sayın Vali, efendim..." diye başladı Dedektif Littlemore.

"Şimdi olmaz, Littlemore," dedi vali, sakince. "Dok-

tor, bu suçlamayı geri çekecek, Bay Banwell'den özür dileyecek ve bize Bayan Acton'ın size ne dediğini söyleyeceksiniz."

"Ama efendim..." dedi dedektif.

"Littlemore!" diye bağırdı vali, Littlemore'u bir adım gerileten bir öfkeyle. "Beni duymadın mı?"

"Vali McClellan," diye araya girdim, "anlamıyorum. Size az önce Bayan Acton'ın saldırıyı hatırladığını söyledim. Görünüşe bakılırsa kendi dedektifinizin de bunu doğrulayan verileri var. Bayan Acton, saldırganın Bay Banwell olduğundan kesinlikle emin."

"Bu konuda sadece sizin sözünüz var, Doktor; tabii eğer doktorsanız," dedi Banwell. Bayan Acton'a sert bir bakış attı; güçlü bir duyguyu dizginlemek için büyük çaba harcıyormuş gibiydi. "Nora, sana bir şey yapmadığımı kesinlikle biliyorsun. Söyle onlara, Nora."

"Nora," dedi kızın annesi, "bu genç adama yanlış izlenime kapıldığını söyle."

"Nora, hayatım?" dedi babası.

"Söyle ona, Nora," dedi Banwell.

"Söylemeyeceğim," diye cevap verdi kız ama başka bir şey de demedi.

"Sayın Vali," dedim, "Bayan Acton'ın kendisine saldıran adam tarafından etki altında bırakılmasına izin veremezsiniz; bu adam başka bir kızı daha öldürdü."

"Younger, iyi niyetli olduğundan kesinlikle eminim," diye cevap verdi vali, "ama yanılıyorsun. George Banwell ve ben, Elizabeth Riverford'un öldürüldüğü pazar gecesi birlikteydik. O gece boyunca ve pazartesi sabahı benimle birlikteydi; duydun mu, benimle birlikte. Kimseyi öldüremezdi, çünkü şehirden iki yüz elli mil uzaktaydık."

Jung'un ayrılışından sonra, kütüphanede duman halkaları döne döne havaya yükseliyordu. Bir hizmetkar küllükleri yeniledi, kadehleri aldı ve sessizce çekildi.

"Onu çekebildik mi?" diye sordu, Sachs adındaki kel kafalı adam.

"Hiç şüphesiz," diye cevap verdi Dana. "Sandığımdan daha da zayıfmış. Herhangi bir durumda onu yok etmek için gereğinden fazlasına sahibiz. Ochs senin ne demek istediğini anladı mı, Allen?"

"Ah, evet," diye cevap verdi uzun favorili adam. "İsviçreli ile röportaj yaptığı gün benimkini de yayınlayacak."

"Matteawan'dan ne haber?" diye sordu Sachs.

"Onu bana bırak," dedi Dana. "Geri kalan tek şey, diğer yayma kanallarını tıkamak. Yarın da bu işle ilgileneceğiz."

Vali ona tanıklık etse bile, Banwell'in masum olduğunu kabullenemiyordum. Ama taraflıydım. Tarafsız olarak, itiraz etmek ya da inanmamak için elimde hiçbir sağlam veri yoktu.

Nora eve gitmeyi reddetmişti. Babası ona yalvardı. Annesi kızının inatçılığından yakındı. Ama vali durumu çözdü. Notu gördüğüne göre, Nora'nın artık güvende olmadığı açıktı. Ama evinde güvende olabilirdi. Gerçekten de, birçok girişi olan büyük bir otelde olacağından daha fazla güvenliydi. Acton malikanesinin önüne polis memurları dikecekti; bir öne bir arkaya; gündüz ve gece. Dahası, Bayan Acton'a henüz on sekiz yaşını doldurmadığını, kanunlara göre, işine gelmese bile babasının kararlarına uymak zorunda olduğunu hatırlattı.

BELGESEL KİTAP KAFE TEAM

Bayan Acton'ın inadında direneceğini sanmıştım ama teslim oldu. Tek bir şartla: Ertesi sabah tedavisine devam edilmesini garantileyeceklerdi. "Özellikle," diye ekledi, "hafızama güvenilemeyeceğini bildiğimiz için." Bunu belirgin bir içtenlikle söylemişti ama gerçekten hafızasının güvenilmezliğinden mi söz ediyordu, yoksa güvenmeyi reddedenlere misilleme mi yapıyordu, bunu söylemek zordu.

Sonrasında bana bir kez bile bakmadı. Sessiz bir şekilde asansörden inişi son derece acı vericiydi ama Bayan Acton, annesinde olmayan bir saygınlıkla kendini tutmayı beceriyordu. Buna karşılık annesi, görünüşe bakılırsa, her şeyi kişisel hakaret olarak algılıyordu. Ertesi sabah erken saatte Gramercy Park'taki evlerinde genç kızı ziyaret etmem için randevulaştık ve sonra bir otomobille otelden uzaklaştılar. McClellan da gitti. Banwell, bana pek de dostça olmayan son bir bakış attıktan sonra faytonuyla uzaklaştı. Bay Littlemore ve ben kaldırımda yan yana duruyorduk.

Littlemore bana döndü. "Size Banwell olduğunu mu söyledi?"

"Evet," diye cevap verdim.

"Ona inanıyorsunuz, değil mi?"

"İnanıyorum."

"Size bir şey sorabilir miyim?" dedi Littlemore. "Diyelim ki bir kız hafızasını kaybetti. Her şey boşaldı. Sonra hafızası geri geldi. Hafızası geri döndüğünde, güvenebilir misiniz?"

"Hayır," diye cevap verdim. "Yanlış olabilir. Bir hayal, bir yanılsama olabilir."

"Ama ona inanıyorsunuz, öyle mi?"

"Evet."

"O halde, ne diyorsunuz, Doktor?"

"Ne dediğimi bilmiyorum," dedim. "Size bir şey sorabilir miyim, Dedektif? Bayan Acton'ın odasındayken valiye söylemeye çalıştığınız şey neydi?"

"Ona Müfettiş Hugel'in de – bu davadan o sorumlu – Banwell'in katil olduğunu düşündüğünü hatırlatmaya çalışıyordum."

"Hâlâ aynı şekilde mi düşünüyor?"

"Şey, artık düşünemez; sonuçta valinin ne dediğini duydunuz."

"Peki Bayan Acton'a saldıran Banwell ve diğer kızı öldüren de başka biri olamaz mı?"

"Hayır," diye cevap verdi dedektif. "Elimizde delil var. Her iki seferde de saldırgan aynı kişi."

İçeri girdiğimde, kendimden de, hastamdan da, durumdan da emin değildim. McClellan, Banwell'i koruyor olabilir miydi? Nora evinde güvende olabilir miydi? Resepsiyon memuru bana seslendi. Benim için az önce bırakılmış bir mektup vardı. Clark Üniversitesi rektörü G. Stanley Hall'dan geliyordu. Mektup son derece uzun ve sinir bozucuydu.

Hotel Manhattan'ın önünde, Dedektif Littlemore taksi durağına yaklaştı.

Önceki geceki yaşlı sürücüden, Littlemore siyah saçlı adamın – pazar günü gece yarısı Balmoral'dan çıkan kişi – Hotel Manhattan'ın önünde kırmızı-yeşil renkli benzinli taksilerden birine bindiğini biliyordu. Bu bilgi, dedektife çok şey anlatmıştı. Daha on yıl önce, Manhattan'daki bütün taksiler faytondu. 1900 yılında, yüz tane motorlu taksi şehirde dolaşıyordu ama bunlar elektrikle çalışıyordu. Dört yüz kiloluk aküleriyle elektrikli taksi-

ler popüler ama hantaldı; dik yokuşlara gelindiğinde, genellikle yolcuların inip aracın itilmesine yardım etmesi gerekiyordu. 1907 yılında, New York Taxicab Company, ilk benzinli araç filosunu kullanıma soktu; dahası, bu araçlarda yolcuların ücreti görebilmelerini sağlayan taksimetreler de vardı. Bu taksiler bir anda popüler oldu – tabii mil başına elli sent ödeyebilen zengin kesim arasında – ve çok geçmeden sayıları şehirdeki diğer taksilerin sayısını geçti. Bir New York Taxicab'i daha ilk görüşte tanırdınız, çünkü kırmızı-yeşil renkleri onları diğerlerinden farklı kılardı.

Bu araçlardan birçoğu Hotel Manhattan'ın taksi durağında beklerdi. Sürücüler, Littlemore'a Elli Yedinci Cadde'deki Allen garajını denemesini söylediler; On Birinci ve On İkinci caddelerin arasında kalan yerde, New York Taxicab'in merkez ofisi vardı ve pazar günü mezarlık vardiyasında kimin çalıştığı oradan kolayca öğrenilebilirdi. Dedektif şanslıydı. İki saat sonra cevabı buldu. Luria adında bir sürücü, pazar günü gece yarısından sonra Hotel Manhattan'ın önünden siyah saçlı bir adamı almıştı. Luria bunu çok net hatırlıyordu, çünkü adam otelden çıkmamış, bir faytondan inmişti. Littlemore, siyah saçlı adamın nereye gittiğini de öğrendi ve dedektif doğruca o adrese yöneldi. Ama bu noktada şansı döndü.

Verilen adresteki ev, Broadway'in ötesindeki Kırkıncı Cadde üzerindeydi. İki katlı bir binaydı; zevksiz bir kapı tokmağı vardı ve pencereleri kalın kırmızı perdelerle örtülmüştü. Ancak Littlemore beş-altı kez kapıyı vurduktan sonra, çekici bir genç kadın cevap verdi. Öğleden sonra böyle bir saat için kız kesinlikle az giyinmişti. Littlemore polis dedektifi olduğunu söylediğinde, kız gözlerini devirdi ve ona beklemesini söyledi.

Littlemore, zeminde kalın Doğu halıları, duvarlarda baş döndürücü sayıda aynaları ve mor döşemeli mobilyaları bulunan bir salona bakıyordu. Tütün ve alkol kokusu perdelere sinmişti. Üst katta bir bebek ağlıyordu. Beş dakika sonra, daha yaşlıca ve bir hayli şişman başka bir kadın geldi; kırmızı bir elbise giymiş, başına "devasa" boyutlarda bir şapka geçirmişti.

"Amma dayanıklıymışsın," dedi kendini Susan Merrill olarak tanıtan kadın; Madam Susan Merrill. Bir aynanın arkasında gizlenmiş bir duvar kasasından oymalarla süslü demir bir kutu çıkardı ve bir anahtarla açtı. İçinden çıkardığı elli doları Littlemore'a uzattı. "İşte. Şimdi defol. Zaten geç kaldım."

"Paranızı istemiyorum, hanımefendi," dedi Littlemore.

"Ah, öyle mi? Pekala, beni hasta ediyorsunuz, hepiniz. Greta, hemen buraya gel." Ortalıkta iç çamaşırlarıyla dolaşan kız esneyerek geldi. Saat üçü geçmiş olmasına rağmen, Littlemore kapıyı vurduğunda kız hâlâ uyuyordu. "Greta, dedektif paramızı istemiyormuş. Onu yeşil odaya götür, yavrum. İşini çabuk bitir, yakışıklı. Greta'nın geceye hazır olması lazım."

"Ben onun için de gelmedim, hanımefendi," dedi Littlemore. "Sadece size bir soru sormak istiyorum. Geçen pazar gecesi geç saatte buraya gelen bir adamı bulmaya çalışıyorum."

Madam Merrill şüpheli gözlerle dedektifi süzdü. "Ah, demek şimdi de müşterilerimi istiyorsun, ha? Ne yapacaksın, onları da mı öttüreceksin?"

"Bazı kötü polislerle tanışmış olmalısınız," dedi Littlemore.

"Başka türlüsü de mi var?"

"Pazar gecesi bir kız öldürüldü," diye cevap verdi Littlemore. "Bunu yapan adam kızı kırbaçlamış. Onu

bağlamış ve bir güzel de kesmiş. Sonra da boğmuş. O adamı istiyorum. Hepsi bu."

Kadın kırmızı şalını omuzlarının üzerinde düzeltti. Parayı kutuya geri koyup kapadı. "Sokak sürtüğü müydü?"

"Hayır," dedi dedektif. "Zengin bir kız. Çok zengin. Şehir merkezinde gösterişli bir apartman dairesinde oturuyordu."

"Ne kadar yazık, hah! Bunun benimle ne ilgisi var?"

"Buraya gelen şu adam," dedi Littlemore. "Katilin o olabileceğini düşünüyoruz."

"Tek bir pazar gecesinde buraya kaç tane adamın geldiğinden haberin var mı senin, Dedektif?"

"Bu adam tek başınaydı. Uzun boylu, siyah saçlı, sağ elini kullanıyor, elinde siyah bir çanta veya valiz vardı."

"Greta, öyle birini hatırlıyor musun?"

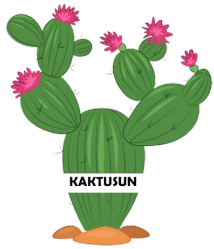
"Bir düşüneyim," dedi Greta, yarı uykulu bir halde. "Hayır. Öyle birini görmedim."

"Pekala, benden ne istiyorsun?" dedi Madam Merrill. "Sürtüğü duydun."

"Ama adam buraya geldi, hanımefendi. Taksi adamı hemen kapınızın önünde indirmiş."

"İndirmiş mi? Bu içeri girdiği anlamına gelmez. Mahalledeki tek kerhane burası değil."

Littlemore yavaşça başıyla onayladı. Cüzdanından bir kartvizitini çıkardı. "Aklınıza bir şey gelirse, adım ve telefon numaram burada."

13

Onu öpmemi istemişti.

Kırk İkinci Cadde'de yürüyordum ama zihnimde Nora Acton'ın kapalı gözlerini ve aralanmış dudaklarını görüyordum. Parmaklarımın arasında yumuşak boynunu hissediyordum. Kulağıma o iki kelimeyi fısıldayışını duyuyordum.

Rektör Hall'un mektubu, o huzursuz edici haberiyle birlikte, yeleğimin cebinde duruyordu. Aslında kafamda tek bir düşünce olmalıydı: Sadece gelecek hafta Clark'ta verilecek konferansların değil, Dr. Freud'un ününün tamamen – en azından Amerika'da – yerle bir olmasını önlemek için ne yapmalıydım? Ama görebildiğim tek şey o ağız ve o gözlerdi.

Kendimi kandırmıyordum. Bana karşı duygularının ne olduğunu biliyordum. Daha önce de birçok kez görmüştüm. Worcester'daki hastalarımdan biri, Rachel adında bir kız, her analiz seansında yarı beline kadar soyunmakta ısrar ederdi. Her seferinde yeni bir bahane bulurdu: Düzensiz kalp atışları, kırıldığından şüphelendiği bir kaburga, sırtının alt kısmında bir zonklama. Rachel birçoklarından biriydi sadece. Bütün bu vakalarda asla baştan çıkarılmaya karşı direnmemiştim, çünkü asla etkilenmemiştim. Tam aksine, hastalarımda bu

BELGESEL KAKTÜS TEAM

tür baştan çıkarma eğilimlerinin ortaya çıkması beni ürkütürdü.

Hastalarım daha çekici olsaydı, davranışlarının bende aynı duyguyu yaratacağından emin olamazdım. Bir erdem abidesi olduğumu iddia edemem. Ama bu kadınlar çekici değildi. Çoğu, annem olacak yaştaydı. Beni arzulamaları midemi bulandırıyordu. Rachel farklıydı. Çekiciydi. Uzun bacaklı, koyu renk gözlü, davetkar bakışlıydı ve güzel bir vücudu vardı. Ama nevrotikliği saldırgan olduğundan, beni asla çekmemişti.

Başka, daha güzel kızların hastam olduğunu hayal ederdim. Ofisimde ağza alınmaz – ama imkansız değil – olaylar hayal ederdim. Dolayısıyla ne zaman yeni bir hasta gelse, kendimi onun çekiciliğini değerlendirirken bulurdum. Sonuç olarak, kendimi analistliğe devam edip etmemek konusunda şüpheye düştüğüm bir noktaya getireceğim ölçüde kendimden tiksindim. Bütün yaz boyunca yeni bir hasta kabul etmemiştim; Bayan Acton'a kadar.

Ve şimdi o da bana kendisini öpmemi söylüyordu. Onunla ne yapmak istediğimi kendimden gizlememin bir anlamı yoktu. Hayatım boyunca birine sahip olmayı bu kadar çok istediğimi hatırlamıyorum. Karşı aktarım kargaşasına kapıldığımı hiç sanmıyorum. Dürüst olmam gerekirse, Bayan Acton'ı ilk gördüğüm anda bile aynı duyguları hissetmiştim. Ama onun için durum açıkça farklıydı. Sadece bir fiziksel saldırının travmasını üzerinden atmaya çalışmıyor, aynı zamanda en şiddetli ölçüde aktarım yaşıyordu.

Bastırılmış anıları ortaya çıkmaya, boynuna uyguladığım baskıyla serbest kalmaya başlayana kadar, bana karşı tiksintisini her hareketinde göstermişti. O anda, kız

için bir otorite figürü haline gelmiştim. Ondan önce, hoşlanmama kelimesi hafif kalırdı. Benden nefret ettiğini bile söylemişti. O andan sonra ise kendini bana vermek istemişti... En azından öyle olduğunu sanmıştı. Sonuçta itiraf etmek zorundaydım ki bu hissettiği aşk – adına aşk denebilirse – analitik karşılaşmanın yoğunluğunun yarattığı bir kurgudan ibaretti.

Beşinci veya Altıncı ve hatta Yedinci caddeleri nasıl geçtiğimi hatırlamıyorum ama kendimi bir anda Times Meydanı'nın ortasında buluverdim. Hammerstein's Viktorya'daki çatı bahçesine gittim; orada Freud ve diğerleriyle öğle yemeği için buluşacaktım. Çatı bahçesi kendine has bir tiyatroydu; yüksek bir sahnesi, terasları, ilginç sandalyeleri ve on beş metre yüksekliğinde bir tavanı vardı. Gösteri devam ediyordu. Başına bone geçirmiş, gök mavisi elbise ve mavi çorap giymiş bir Fransız kız, bir ip üzerinde yürüyordu. Dengesini sağlamak için şemsiyesini her salladığında, seyirciler arasındaki iyi giyimli kadınlar hep bir ağızdan bağırıyordu. Seyircilerin neden bu şekilde tepki verdiğini asla anlayamadım: Sonuçta ipin üzerindeki kişinin sadece tehlikedeymiş gibi yaptığını herkes bilir.

Diğerlerini bulamadım. Görünüşe bakılırsa çok geç kalmıştım; gitmiş olmalıydılar. Bu yüzden onları beklemek üzere Brill'in evine döndüm. Ama zili çaldığımda kapıyı kimse açmadı. Caddenin diğer tarafına geçtim, bir bank buldum ve sırtımı Central Park'a vererek tek başıma oturdum. Çantamdan Hall'un mektubunu çıkardım. Beş-altı kez okuduktan sonra, sonunda kaldırdım ve okuyacak başka bir şey çıkardım; sanırım ne olduğunu söylememe gerek yok.

"Bitirdin mi?" diye sordu Müfettiş Hugel, Louis Riviere'ye; akşam geç saatte polis merkezinin bodrumundaydılar.

"Bitmek üzere," diye seslendi Riviere, karanlık odasındaki lavabonun başından.

"Ama filmleri sana bu sabah bırakmıştım," diye itiraz etti Hugel. "Hazır olduklarından eminim."

"Sakin olur musun lütfen?" dedi Riviere, ışığı yakarken. "İçeri gir. Onları görebilirsin."

Hugel karanlık odaya girdi ve ıslak fotoğraflara heyecanla baktı. Hepsini tek tek çabucak taradı ve ilgilenmediklerini bir kenara ayırdı. Sonra durdu ve kızın boynunu yakından gösteren bir tanesine baktı; özellikle göze batan yuvarlak bir iz görünüyordu.

"Şu nedir? Şuradaki? Kızın boğazındaki?" diye sordu.

"Bir çürük değil mi?" dedi Riviere.

"Hiçbir çürük bu kadar düzgün bir daire biçiminde olamaz," dedi müfettiş, gözlüğünü çıkarıp fotoğrafı birkiki santim kadar yüzüne yaklaştırarak. Fotoğrafta, neredeyse bembeyaz bir boyun üzerinde yuvarlak siyah bir nokta görünüyordu. "Louis, merceğin nerede?"

Riviere bir büyüteç çıkardı. Müfettiş büyüteci aldı ve koyu noktanın bulunduğu yerde resme yaklaştırdı. "Onu yakaladım!" diye bağırdı. "Onu yakaladım!"

Karanlık odanın dışından Dedektif Littlemore'un sesi duyuldu: "Nedir o, Bay Hugel?"

"Littlemore," dedi Hugel, "buradasın. Harika!"

"Gelmemi siz istediniz, Bay Hugel."

"Evet ve şimdi nedenini anlayacaksın," dedi müfettiş, Littlemore'a Riviere'nin büyüteciyle bakmasını işaret ederek. Dedektif kendisinden isteneni yaptı. Büyüteçle bakarken, siyah dairenin içindeki hatlar daha belirgin bir şekil aldı.

BELGESİZ KİTAP TEAM

"Şey," dedi Littlemore, "bunlar harf mi?"

"Kesinlikle öyle," dedi müfettiş. "İki harf."

"Ama tuhaflar," diye devam etti Littlemore. "Pek düzgün görünmüyorlar. İkincisi bir *J* olabilir. İlki... bilmiyorum."

"Düzgün görünmüyorlar, çünkü tersler, Bay Littlemore," dedi müfettiş. "Louis, harflerin neden ters olduğunu dedektife açıkla."

Riviere büyüteci aldı. "Onları görüyorum: İki harf; iç içe geçmiş. Eğer terslerse, sağdaki, Monsieur Littlemore'un *J* dediği, aslında bir *G*."

"Doğru," dedi müfettiş.

"Ama neden," dedi Riviere, "neden harfler ters yazılmış?"

"Çünkü bu, baylar, katilin kravat iğnesinin kızın boynunda bıraktığı bir iz." Hugel bir an duraksadı. "Katilin kızı boğmak için kendi ipek kravatını kullandığını hatırlıyor musunuz? O kravatı cinayet mahallinden alacak kadar akıllıydı. Ama bir hata yaptı. Suçu işlerken kravatında bir iğne vardı; kendi isminin baş harflerinin işlendiği bir iğne. Şans eseri, iğne kızın boğazındaki yumuşak, hassas deriye doğrudan temas etmiş. Aşırı ve uzun süre baskı uygulandığı için, iğne boyunda bir iz bırakmış; tıpkı sıkı bir yüzüğün parmakta iz bırakacağı gibi. Bu iz, baylar, katilin bize bıraktığı bir kartvizit; tabii ters olması dışında. Sağdaki harf ters bir *G*, çünkü Elizabeth Riverford'u öldüren adamın isminin baş harfi *G*. Soldaki harf ise ters bir *B*, çünkü adamımız George Banwell idi. Cesedi neden morgdan çalması gerektiğini artık biliyoruz. Boyundaki izi görmüştü ve bu izi çözebileceğimi biliyordu. Ama önceden göremediği şey, cesedi çalmasının bir işe yaramayacağıydı, çünkü fotoğraflarını çekmiştim!"

"Bay Hugel, efendim," dedi Dedektif Littlemore.

Müfettiş bir iç çekti. "Tekrar mı açıklayayım, Dedektif?"

"Bu işi Banwell yapmadı, Bay Hugel," dedi Littlemore. "Önemli bir tanığı var."

"İmkansız," dedi Hugel. "Dairesi aynı binanın aynı katında. Cinayet pazar günü gece yarısıyla sabah iki arasında işlendi. O saatte, Banwell'in herhangi bir toplantıdan dönmüş olması gerekir."

"Bir tanığı var," diye tekrarladı Littlemore. "Hem de ne tanık. Bütün pazar gecesi ve pazartesi sabahı, valiyle birlikteymiş; şehir dışında."

"Ne?" dedi müfettiş.

"İddianızda bir kusur daha var," dedi Riviere. "Fotoğraflara benim kadar alışkın değilsiniz. Burada gördüğünüz görüntü, gerçeğinden farklıdır. Sol sağ, sağ da soldur."

"Ne?" diye tekrarladı Hugel.

"Ters görüntü. Eğer kızın boynundaki iz gerçekten bir ismin baş harfleri ise, o zaman fotoğraf da tersin tersi olur."

"Nasıl yani, çifte ters mi?" diye sordu Littlemore.

"Çifte negatif," dedi Riviere. "Çifte negatif, pozitif demektir. Dolayısıyla bu fotoğraf onu olduğu gibi gösterir, ters değil."

"Olamaz," diye haykırdı Hugel, kırılmış gibi; sanki Littlemore ve Riviere kasıtlı olarak onu soymaya çalışıyorlarmış gibiydi.

"Ama hiç şüphesiz öyle, Monsieur Hugel," dedi Riviere.

"O halde bu bir *J*," dedi Dedektif Littlemore. "Adamımız Johnson ya da öyle biri. İlk harf ne?"

Riviere tekrar büyüteçle baktı. "Bir harfe benzemiyor ama bir *E* olabilir belki; belki de bir *C*."

"Charles Johnson," dedi dedektif.

Müfettiş olduğu yerde dikilirken, "Olamaz!" diye sayıklıyordu.

Sonunda bir taksi Brill'in binasına yanaştı ve dört adam – Freud, Brill, Ferenczi ve Jones – indiler. Onlara seslendim. Yemekten sonra sinemaya gittiklerini, vahşi takip sahneleriyle dolu bir hırsız-polis filmi izlediklerini öğrendim. Ferenczi film hakkında konuşmaktan kendini alamıyordu. Brill'in söylediğine göre, perdede bir lokomotif doğruca seyirciye doğru gelir gibi görününce, Ferenczi kendini oturduğu yerden kenara atmıştı; ilk kez film seyrediyordu.

Freud, Bayan Acton hakkında rapor vermek için kendisiyle bir saatliğine parkta yalnız kalmak isteyip istemediğimi sordu. Bundan daha fazla isteyeceğim bir şey olmadığını ama bir şey çıktığını söyledim. Sevimsiz haberler getiren bir mektup almıştım.

"Bu konuda yalnız değilsin," dedi Brill. "Jones bu sabah Boston'daki Morton Prince'den bir telgraf aldı. Dün tutuklanmış."

"Dr. Prince mi?" diye sordum, şaşkınlıkla.

"Sapkınlık iddiasıyla," diye devam etti Brill. "Söz konusu sapkınlık: İsteri için psikanaliz yönteminden etkilenen tedavileri açıklayan iki makale yayınlayacakmış."

"Prince hakkında endişelenmezdim," dedi Jones. "Bir dönem Boston valisiydi. İşler onun için çabucak yoluna girer, görürsünüz."

Morton Prince asla Boston valisi olmamıştı – vali olan babasıydı – ama Jones o kadar emindi ki utandır-

mamak için bir şey söylemedim. "Prince'in yayın planını polis nereden bilebilir?" diye sordum.

"Biz de tam olarak bunu merak ediyorduk," dedi Ferenczi.

"Sidis'e hiç güvenmemiştim zaten," diye ekledi Brill, Prince'in dergisinin editörlük kurulundaki bir doktoru kastederek. "Ama bunun Boston'da olduğunu unutmayalım. Olması gerektiği şekilde soslanmazsa, orada bir tavuk göğsü sandviçini bile tutuklarlar. Mayosu dizlerine kadar inmediği için şu Avustralyalı kızı, hani şu yüzücü, Kellerman'ı tutuklamamışlar mıydı?"

"Maalesef benim haberlerim daha kötü, baylar," dedim. "Ve doğrudan Dr. Freud ile ilgili. Gelecek hafta vereceği konferanslar tehlikeye girdi. Dr. Freud, Worcester'da saldırıya uğramış; yani adı saldırıya uğramış. Bunu size haber veren kişi olduğum için ne kadar üzgün olduğumu anlatamam."

Freud'a karşı alçakça suçlamalarla ilgili detaylara girmeden, Rektörü Hall'un mektubunu olabildiğince özetlemeye çalıştım. Son derece zengin bir New Yorklu aileyi temsil eden biri, önceki gün Hall ile görüşmüş, Hall'a "geri çevrilemeyecek" şeklinde tanımladığı çok yüklü bir bağış önermişti. Aile, elli yataklı bir zihin ve ruh hastalıkları hastanesi açmak için fon sunuyor, en modern teçhizat, hemşireler, personel ve New York ya da Boston'daki en iyi nörologları çekecek kadar yüklü maaşlarla birlikte yeni bir bina da öneriyordu.

"Bu en azından yarım milyon dolar demektir," dedi Brill.

"Muhtemelen daha fazla," dedim. "Bu bizi ülkedeki bir numaralı psikiyatri enstitüsü haline getirir. McLean'i bile geçeriz."

"Aile kim?"

"Hall söylemiyor," diye cevap verdim, Brill'e.

"Peki bu yasal mı?" diye sordu Ferenczi. "Yani bir aile, bir devlet üniversitesine para verebilir mi?"

"Buna yardımseverlik deniyor," dedi Brill. "Amerikan üniversitelerinin bu kadar zengin olmasının nedeni bu. Yakında en büyük Avrupa üniversitelerini yakalayacak olmalarının nedeni de bu."

"Haydi oradan," dedi Jones. "Asla."

"Devam et, Younger," dedi Freud. "Buraya kadar bizi gücendirecek bir şey yok."

"Aile iki şart öne sürmüş," diye devam ettim. "Ailenin bir üyesi, anladığımız kadarıyla psikoloji alanında görüşleri olan tanınmış bir doktor. İlk şart, psikanalizin yeni hastanede kesinlikle uygulanmaması ve Clark'ın müfredatında öğretilmemesi. İkincisi, Dr. Freud'un gelecek haftaki konferanslarının iptal edilmesi. Aksi takdirde hastaneye verilecek olan hediye, New York'taki başka bir hastaneye gidecek."

Herkesten kınayan nidalar ve yorumlar yükseldi. Sadece Freud tepki vermedi. "Hall ne yapacağını söylüyor?" diye sordu.

"Ne yazık ki hepsi bu değil," dedim. "En kötüsü de değil. Rektör Hall'a Dr. Freud hakkında bir dosya verilmiş."

"Devam et, Tanrı aşkına," diye azarladı Brill beni. "Saklambaç oynamayı bırak."

Dosyanın, Freud'un birçok yerde şehvet düşkünlüğü – suç denebilecek ölçüde – sergilediğini iddia ettiğini açıkladım. Rektör Hall'a, Freud'un görevini kötüye kullanışıyla ilgili bilgilerin yakın zamanda New York basını tarafından açıklanacağı bildirilmiş. Aile, içerikleri okuduktan sonra Hall'un üniversitenin iyiliği için Freud'un Clark'taki görünüşünü iptal edeceğine kesinlikle

inanıyormuş. "Rektör Hall dosyanın kendisini göndermemiş," dedim, "ama bu mektup suçlamaları özetliyor. Mektubu size verebilir miyim, Dr. Freud? Rektör Hall, aleyhinizde söylenen her şeyi bilmeye hakkınız olduğuna inanıyor."

"Tam ona göre bir davranış," dedi Brill.

Nedenini bilmiyorum – belki mektubu ben getirdiğim için – ama gerçekleşen felaketle ilgili kendimi sorumlu tutuyordum. Sanki Freud'u Clark'a bizzat kendim davet etmişim gibi; sadece onu yok etmek için. Sadece Freud için üzülmüyordum. Bu adamın düşüşünü görmeyi istememin daha bencilce nedenleri de vardı, çünkü inançlarımın birçoğu onun otoritesine dayanıyordu; hatta belki hayatım bile. Hiçbirimiz aziz değiliz ama her nasılsa, Freud'un hepimizden farklı olduğu inancını yıllar önce geliştirmiştim. Psikolojik görüşünü çok farklı bir düzeye, çok farklı bir boyuta taşıdığına inanıyordum. Hall'un mektubundaki suçlamaların sahte olmasını umuyordum ama o kadar detaylıydılar ki karar vermekte zorlanıyordum.

"Mektubu tek başıma okumama gerek yok," dedi Freud. "Aleyhimde neler söylendiğini açıkla bize. Buradaki kimseden gizlim saklım yok."

Suçlamaların en küçüğüyle başladım. "Birlikte yaşadığınız kadınla evli olmadığınız ama onu dünyaya karınızmış gibi tanıttığınız söyleniyor."

"Ama bu Freud değil ki," diye haykırdı Brill. "Jones."

"Anlayamadım," dedi Jones, ters bir tavırla.

"Haydi ama, Jones," dedi Brill. "Loë ile evli olmadığını herkes biliyor."

"Freud evli değilmiş," dedi Jones, omzunun üzerinden arkaya bakarak. "Ne saçma."

"Başka?" diye sordu Freud.

"Saygın bir hastanedeki işinizden kovulmuşsunuz," diye devam ettim, çekingen bir tavırla. "Çünkü zihinsel değil, fiziksel rahatsızlıklar yüzünden hastanede yatan on iki-on üç yaşlarındaki kızlarla cinsel fantezilerinizi tartışmaktan kendinizi alamıyormuşsunuz."

"Ama sözünü ettikleri kişi Jones!" diye haykırdı Brill.

Jones aniden Brill'in oturduğu binanın mimarisiyle ilgilenmeye başladı.

"Kadın hastalarınızdan birinin kocası tarafından dava edilmiş, diğerinin kocası tarafından vurulmuşsunuz," dedim.

"Yine Jones!" diye bağırdı Brill.

"Evinizde yaşayan ergenlik çağındaki hizmetçinizle gizli bir cinsel ilişki sürdürüyormuşsunuz," dedim.

Brill, önce Freud'a, sonra Ferenczi'ye, sonra bana bakıp, en son da şimdi ağzı açık bir halde gökyüzünü seyrederek Manhattanlı kuş sürülerinin göç rotalarını inceliyormuş gibi yaptı. "Ernest?" dedi Brill. "Bunu yapıyor olamazsın. Bize öyle bir şey olmadığını söyle."

Jones'dan bir dizi boğaz temizleme sesleri geldi ama adam bir türlü konuşamadı.

"İğrençsin," dedi Brill, Jones'a. "Gerçekten tiksindiricisin."

"Hepsi bu kadar mı, Younger?" diye sordu Freud.

"Hayır, efendim," diye cevap verdim. Son suçlama en kötüsüydü. "Bir tane daha var. Hastalarınızdan biri olan bir tıp öğrencisiyle, on dokuz yaşında bir Rus kızla başka bir cinsel ilişki sürdürüyormuşsunuz. İlişkiniz öylesine duyulmuş ki kızın annesi size yazarak kızının hayatını mahvetmemenizi istemiş. Dosyada, cevap olarak anneye yazdığınız mektubun bir kopyası da var.

Mektubunuzda, dediklerine göre, hastayla cinsel ilişkinizi daha fazla sürdürmemeye karar vermeniz karşılığında annesinden para istediğiniz söyleniyor."

Sözlerimi bitirdikten sonra, uzunca bir süre kimseden çıt çıkmadı. Sonunda Ferenczi patladı. "Ama bu Jung'un yediği bir halt, Tanrı aşkına!"

"Sándor!" diye çıkıştı Freud.

"Bunu Jung mu yazdı?" diye sordu Brill. "Bir hastasının annesine mi?"

Ferenczi eliyle ağzını kapadı. "Ah," dedi. "Ama Freud, bunun sen olduğunu düşünmelerine izin veremezsin. Gazetelere söyleyecekler. Başlıkları şimdiden görebiliyorum."

Ben de öyle: FREUD BÜTÜN SUÇLAMALARI YALANLADI.

"Yani," diye düşündü Brill, "Boston'da, Worcester'da ve New York'ta aynı anda saldırılara hedef oluyoruz. Bu bir tesadüf olamaz."

"New York'taki saldırı ne?" diye sordu Ferenczi.

"Yeremya ile Sodom ve Gomorra meselesi," diye cevap verdi Brill, öfkeyle. "O ikisinden başka mesajlar da aldım. Bir sürü."

Hepimiz şaşırdık ve Brill'den açıklamasını istedik.

"Freud'un isteri kitabını tercüme etmeye başlamamdan hemen sonra başladı," dedi. "Ne yaptığımı nereden bildiklerini çözemedim. Ama başladığım hafta ilk mesajı aldım ve o zamandan beri giderek kötüleşti. Hiç beklemediğim zamanlarda geliyorlar. Tehdit ediliyorum. Her seferinde İncil'den lanetleyici bir pasaj oluyor; hep Yahudiler, şehvet ve ateşle ilgili. Bu yüzden Yahudi soykırımını bile düşünüyorum."

Sekizinci Cadde 782'nin merdivenlerini tırmanırken, bu kez Littlemore'u durdurmaya çalışan olmadı. Akşam saatiydi; restoran doluydu ve Çince konuşmaların arasına yağın içine atılan tavuk parçalarının tıslaması karışıyordu. Sabahtan beri yememiş olan Littlemore biraz domuz pirzolasının fena olmayacağını düşündü. Her katta üzerine dikilen bakışları hissedebiliyordu ama kimseyi görmedi. Üst katta birinin koridorda koştuğunu ve birilerinin fısıldaştığını duydu. 4C'nin kapısını çaldığında, önceki akşamdan farklı bir sonuç alamadı: Arka merdivenlere doğru hızla uzaklaşan ayak seslerinden başka.

Littlemore saatine baktı. Koridoru dolduran kokuları bastırmak için bir sigara yaktı ve akşam yemeğine çıkarmayı teklif edebilmek için Betty'nin evine zamanında gidebilmeyi umdu. Birkaç dakika sonra, Memur John Reardon yanında korkmuş, teslim olmuş bir Çinli ile çıkageldi. "Tam söylediğiniz gibi oldu, Dedektif," dedi Memur Reardon. "Pantolonu alev almış gibi arka kapıdan fırlayıverdi."

Littlemore, acınası bir görünümü olan Chong Sing'i inceledi. "Benimle konuşmak istemiyorsunuz, Bay Chong, değil mi?" diye sordu. "Sanırım evinizi bir arasak iyi olacak. Kapıyı açın."

Chong Sing, Littlemore veya Reardon'dan çok daha kısa boyluydu. Ama geniş vücutlu, basık burunlu ve koyu tenliydi. İngilizce bilmediğini anlatmak için bazı hareketler yaptı.

"Kapıyı aç!" diye emretti Littlemore, kilitli kapıya vurarak.

Çinli, bir anahtar çıkarıp kapıyı açtı. Tek odalı dairesi tam anlamıyla bir düzen ve temizlik örneğiydi. Ne bir tarafta toz ne de ortalıkta bırakılmış kirli bulaşık vardı. Üzerleri pejmürde örtülerle örtülmüş iki alçak karyola-

nın yatak, kanepe ve masa olarak kullanıldığı belliydi. Duvarlar boştu. Bir köşede çok sayıda tütsü yanıyor, sıcak, durgun havaya keskin bir koku katıyordu.

"Her şeyi temizlemişsin," dedi Littlemore, etrafı incelerken. "Akıllıca. Ama bir noktayı unutmuşsun." Littlemore başını hafifçe oynatarak yukarıyı işaret etti. Chong Sing ve Memur Reardon yukarı baktılar. Her iki karyolanın da üzerinde, tavanda, kalın birer kara leke vardı.

"Nedir bu?" diye sordu polis memuru.

"Duman lekesi," diye cevap verdi Littlemore. "Afyon. Jack, şu pencerede komik bir şey dikkatini çekti mi?"

Reardon odadaki tek pencereye baktı. Yukarı doğru sürgülü pencere kapalıydı. "Hayır. Ne var ki?" diye sordu.

"Kapalı," diye cevap verdi Littlemore. "Dışarısı kırk derece ve pencere kapalı. Bak bakalım dışarıda ne varmış."

Reardon pencereyi açtı ve dar bir havalandırmaya doğru eğildi. Alt taraftaki çıkıntıda bulduğu bir sürü malzemeyle geri döndü: Cam kapaklı bir yağ lambası, yarım düzine uzun boru, kaseler ve bir iğne. Chong Sing tamamen şaşırmış gibi bakarak başını iki yana salladı; bir dedektife, bir polis memuruna bakıyordu.

"Burada bir afyon işi sürdürüyorsun, değil mi, Bay Chong?" dedi dedektif. "Bayan Riverford'un Balmoral'daki dairesine gittin mi hiç?"

"Ha?" dedi Chong Sing, çaresizce omuz silkerek.

"Ayakkabındaki kırmızı çamur nereden geldi?" diye sordu dedektif.

"Ha?"

"Jack," dedi Littlemore, "Bay Chong'u Kırk Yedinci

Cadde'deki nezarethaneye götür. Yüzbaşı Post'a adamın bir uyuşturucu satıcısı olduğunu söyle."

Memur Reardon adamı kolundan yakaladığında, Chong sonunda dile geldi. "Durun. Ben söylemek size. Ben daireyi kullanıyor sadece gündüz. Afyon... haberim yok. Daha önce hiç görmemek ben."

"Tabii," dedi Littlemore. "Götür onu, Jack."

"Tamam, tamam," dedi Chong. "Ben söylemek size afyon kim satıyor, oldu?"

"Götür onu," dedi dedektif.

Reardon'ın kelepçelerini görünce, Chong bağırdı. "Durun! Ben söylemek size başka bir şey. Bir şey göstermek. Siz takip ediyor beni. Ben size gösteriyor şeyi siz aramak."

Chong'un ses tonu değişmişti. Şimdi gerçekten korkuyor gibiydi. Littlemore, Reardon'a Chong'u bırakmasını işaret etti; adam onlara karanlık koridorda rehberlik etti. İki kat aşağıdan restoranın gürültüsü hâlâ duyuluyordu ve Çinli'nin peşinden koridorda yürürlerken, Littlemore Çince bir müzik duydu. Et kokusu daha da güçlenmişti. Bütün kapılar açıktı ve içeridekilerin ne yaptığı görülüyordu; ama bir tanesi kapalıydı. Kapalı olan kapı, koridorun en ucundaki daireye aitti. Chong durdu. "İçer'de," dedi. "İçer'de."

"Burada kim oturuyor?" diye sordu dedektif.

"Benim kuzen," dedi Chong. "Leon. Daha önce burada oturmak o. Yok kimse şimdi."

Kapı kilitliydi. Littlemore kapıyı vurduğunda cevap veren olmadı ama dedektif vurmak için yaklaştığında, kesif et kokusunun restorandan filan gelmediğini hemen anladı. Cebinden iki ince metal çubuk çıkardı. Littlemore kilitli kapıları açmakta ustaydı. Bunu da kısa süre içinde açtı.

Büyüklüğü aynı olmasına rağmen, daire her açıdan

Chong'unkinin tam tersiydi. Her tarafta kırmızı ve zevksiz süsler vardı. Büyüklü küçüklü bir düzine vazo etrafa saçılmıştı ve çoğu ejderha veya iblis formlarında oyulmuştu. Pencere pervazında vernikli bir allık kutusu, arkasında da yuvarlak bir ayna duruyordu; bir şifoniyerin üzerine boyalı bir Bakire ile Çocuk heykeli konmuştu. Duvarın neredeyse her santimi fotoğraflarla doluydu ve hepsinde Chong Sing ile çarpıcı bir zıtlık gösteren bir Çinli görülüyordu. Fotoğraflardaki adam yakışıklı ve uzun boyluydu; kartal gagası gibi kıvrık bir burnu, pürüzsüz bir teni vardı. Bir Amerikan ceketi ve gömlek giymiş, kravat takmıştı. Bu fotoğrafların neredeyse hepsinde, adamın yanında genç kadınlar vardı; hepsi farklı kadınlar.

Ama en çok dikkati çeken şey, odanın tam ortasına bırakılmış olan büyük bir nesneydi: Büyük ve kilitli bir sandık. Hali vakti yerinde olan yolcuların kullandığı türden bir sandıktı; yan tarafları deriden, menteşeleri bakırdandı. Yüksekliği yarım metre, eni yarım metre ve uzunluğu yaklaşık bir metreydi. Çadır ipleriyle sıkıca bağlanmıştı.

Hava leş gibi kokuyordu. Littlemore nefes almakta zorlanıyordu. Çin müziği tam altlarındaki kattan geldiğinden, dedektifin konsantrasyonunu bozuyor ve düşünmesini zorlaştırıyordu. Sandık dalgalanıyormuş gibi görünüyordu. Littlemore çakısını çıkarıp açtı. Memur Reardon'ın da çakısı vardı. Birlikte, tek kelime bile etmeden, sandığa yaklaştılar ve kalın ipleri kesmeye başladılar. Birçoğu burunlarını ve ağızlarını mendillerle kapamış olan çok sayıda Çinli, neler olup bittiğini izlemek için kapıda toplanmıştı.

"Çakını yerine koy, Jack," dedi Littlemore, Memur Reardon'a. "Sadece gözlerini Chong'dan ayırma."

Dedektif iplerle uğraşıyordu. Nihayet ipleri kesmeyi bitirdiğinde, sandığın kapağı aniden açılıverdi. Reardon sandığın içinden yayılan gazdan dolayı şaşırarak geriledi. Littlemore ceketinin koluyla ağzını örttü ama yerinden kıpırdamadı. Sandığın içinde üç şey vardı: Doldurulmuş bir kuşla süslenmiş bir bayan şapkası; tomar haline getirilerek iple bağlanmış mektuplar ve zarflar; sadece iç çamaşırlarıyla kalmış, göğsüne gümüş bir takı iliştirilmiş, beyaz ipek bir kravat boynuna sıkıca sarılmış genç bir kadının feci şekilde çürümüş cesedi.

Memur Reardon gözlerini artık Chong Sing'in üzerinde tutamıyordu, çünkü bayılmak üzereydi. Bunu fark eden Chong, Çince bir şeyler mırıldanan kalabalığın arasına doğru gerileyip açık kapıdan dışarı çıktı.

Brill'in beşinci kattaki evine doğru merdivenleri tırmanırken, sanırım hepimiz Worcester'daki sorunlara nasıl tepki vereceğimizi düşünüyorduk. Brill'in yayıncısı Smith Jelliffe'in bizi davet ettiği akşam yemeğinden önce iki saatimiz vardı. Beşinci kata geldiğimizde, Ferenczi burnuna yanık yaprak veya kağıt kokusu geldiğini söyledi. "Belki biri mutfağında ceset yakıyordur," dedi hafifçe gülümseyerek.

Brill kapısını açtı. Gördüğümüz şeyi hiçbirimiz beklemiyorduk.

Brill'in dairesinin içinde kar yağıyordu! Ya da en azından öyle görünüyordu. Odanın içinde beyaz bir toz bulutu dolaşıyor, açık kapıdan giren hava akımıyla dans ediyordu; bütün zemin bu şeyle kaplıydı. Brill'in bütün kitapları, masaların ve sehpaların üzeri, pencere pervazları, sandalye ve koltuklar... hepsinin üzeri aynı şeyle

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

dolmuştu. Her tarafta kesif bir yanık kokusu vardı. Rose Brill odanın ortasında elinde süpürge ve faraşla duruyor, elinden geldiğince temizlemeye çalışıyordu.

"Az önce geldim," diye bağırdı. "Kapıyı kapatın, Tanrı aşkına! Nedir bu?"

Birazını elime alıp inceledim. "Kül," dedim.

"Mutfakta bir şeyin altını yanık mı bıraktınız?" diye sordu Ferenczi.

"Hiçbir şey," diye cevap verdi Rose Brill, beyaz külleri yüzünden temizlemeye çalışırken.

"Buraya bunları biri koydu," dedi Brill. Transa girmiş gibi içeride dolaştı; ellerini öne doğru uzatmıştı ve uçuşan külleri yakalayıp bırakıyordu. Aniden Rose'a döndü. "Ona bakın. Karıma bakın."

"Ne oldu?" diye sordu Freud.

"Tuzdan bir sütun haline gelmiş!"

Yüzbaşı Post Batı Kırk Yedinci Cadde merkezinden devriyelerle geldiğinde, Sekizinci Cadde 782'deki Çinlilerden yarım düzinesinin tutuklanmasını emretti ve bu konuda Dedektif Littlemore'un itirazlarına aldırmadı; tutuklananlar arasında restoran müdürü ve neler olduğunu görmek için üst kata gelecek kadar talihsiz iki müşteri de vardı. Ceset morga gönderildi ve hemen bir takip başlatıldı.

Littlemore'un ilk düşüncesi, Elizabeth Riverford'un kayıp cesedini bulduğuydu ama çok fazla çürümüştü. Littlemore patolog değildi ama pazar gecesi öldürülmüş olan Bayan Riverford'un çarşamba gününe kadar böylesine çürümüş olabileceğini sanmıyordu. Sonuçta doğrusunu Bay Hugel bilirdi.

Bu arada, dedektif sandığın içinde bulduğu mektupları incelemeye başladı. Otuzdan fazla aşk mektubu vardı. Hepsi *Sevgili Leon* diye başlıyordu ve hepsinde imza aynıydı: *Elsie*. Komşular dairede oturan kişinin adıyla ilgili fikir birliğine varamıyorlardı. Bazıları Leon Ling diyor, diğerleri William Leon olduğunu söylüyordu. Bir Çin restoranı işletiyordu ama bir aydır onu kimse görmemişti. Mükemmel İngilizce konuşurdu ve sadece Amerikan malı takım elbiseler giyerdi.

Littlemore duvarlardaki fotoğrafları inceledi. Bina sakinleri, fotoğraftaki kişinin Leon olduğunu doğruladılar ama kadınların kim olduğunu bilmiyorlardı ya da söylemiyorlardı. Littlemore kadınların hepsinin beyaz olduğunu fark etti. Sonra dikkatini başka bir şey çekti.

Dedektif fotoğraflardan birini aldı. Fotoğrafta Leon ayakta duruyor, gülümsüyordu ve iki yanında birer genç kadın vardı. Başlangıçta dedektif yanılmış olabileceğini düşündü. Ama yanılmadığını anladığında, fotoğrafı hemen ceketinin cebine attı ve ertesi gün Yüzbaşı Post ile bir buluşma ayarlayarak binadan ayrıldı.

Akşam geç saatte hava hâlâ rahatsız edecek derecede sıcak ve rutubetliydi ama Littlemore'un az önce çıktığı daireyle kıyaslandığında cennet bahçesi gibiydi. Betty'nin dairesine geldiğinde, saat dokuz buçuktu. Kız evde değildi. Annesi "Benedetta"nın nerede olduğunu dedektife anlatmak için çırpınıyordu ama kadın hızlı bir şekilde İtalyanca konuştuğundan, Littlemore hiçbir şey anlamıyordu. Sonunda, Betty'nin kardeşlerinden biri kapıya geldi ve tercüme etti: Betty hapisteydi.

Bayan Longobardi'nin bildiği tek şey – nazik bir Yahudi kız gelip kendisine söylemişti – bugün Betty'nin çalışmaya başladığı fabrikada bir sorun yaşandığıydı. Kızlardan bazıları götürülmüştü ve arala-

rında Betty de vardı. "Götürülmüş mü?" diye sordu Littlemore. "Nereye?"

Annesi bilmiyordu.

Littlemore hemen Elli Dokuzuncu Cadde'deki metro durağına koştu. Şehre inene kadar ayakta yolculuk yaptı, çünkü oturamayacak kadar heyecanlıydı. Polis merkezine geldiğinde, Greenwich Village'daki büyük giysi fabrikalarından birinde grevcilerin ayağa kalktığını, pencereleri kırmaya başladıklarını ve polisin sokakları boşaltmak için aralarından en kötü birkaç düzinesini topladığını öğrendi. Kavgacıların hepsi şimdi hapisteydi. Erkekler Tombs'da, kızlar Jefferson Market'ta tutuluyordu.

14

1880'lerde, Dokuzuncu Cadde ve Altıncı Cadde'nin köşesinde üçgen bir arsanın üzerinden Viktorya tarzında, gösterişli bir bina yükseliyor, mahallenin geri kalan iğrenç görüntüsüyle zıtlık oluşturuyordu. Yarım mil içinde başka hiçbir bina, harap olmuş iki kattan daha fazlası değildi. Yeni polikromatik adliye binası, her açıda uzamış sivri çıkıntıları ve üçgen birleşme noktalarıyla karmakarışık olmuş bir çatı yığını gibi görünüyordu. Sivri tepeli elli metrelik kulesinin dört tarafında birer saat vardı. Aynı tarzda inşa edilmiş beş katlı bir hapishane bu adliye binasına bitişikti ve hapishanenin bitişiğinde market olarak kullanılan büyük bir müştemilat daha vardı. Burası bütün olarak Jefferson Market olarak biliniyordu; bu kompleksin mesajı, kanun ve düzen kurumlarının günlük yaşamdan ayrı tutulmaması gerektiğiydi.

Gün içinde, büyük önem taşıyan suçların davaları Jefferson Market mahkemesinde görüşülürdü. Saatler sonra, aynı bina şehrin Gece Mahkemesi haline gelir, ahlak masasının davaları ele alınırdı. Sonuç olarak, Jefferson Market hapishanesi büyük ölçüde salıverilmeyi ve cezalandırılmayı bekleyen fahişelerle dolu olurdu. Çarşamba akşamı Littlemore korku içindeki – ama neyse ki canı yanmamıştı – Betty'yi burada buldu.

Üçüncü kattaki geniş ve kalabalık hücrelerden birindeydi. Hücreyi koridordan sadece demir parmaklıklar ayırıyordu. Kanatlı pencereler aşağıdaki Onuncu Cadde'yi görüyordu. Hücrenin içindeki yirmi beş ila otuz kadın, küçük gruplar halinde ayakta duruyor veya duvarların dibine yerleştirilmiş uzun ve dar sıralarda oturuyordu.

Hücre iki grup mahkum arasında bölünmüştü. Betty gibi üzerinde iş kıyafetleri bulunan on beş kadar genç kadın vardı; basit koyu renkli uzun etek ve uzun kollu beyaz bluz giymişlerdi. Bu mahkumlar, Betty'nin daha yarım gündür çalıştığı fabrikadan getirilmişti. Kızlardan bazıları daha on üç yaşındaydı.

Diğerleri, farklı yaş gruplarından, çok daha renkli ve açık saçık kıyafetler giymiş, boya küpüne düşmüş gibi görünen kadınlardı. Çoğu yüksek sesle konuşuyordu ve belirgin bir şekilde rahattı; bulundukları ortama alışkın oldukları belliydi. Ama kadınlardan biri diğerlerinden daha yüksek sesle konuşuyordu; hayır, konuşmuyor, bağırarak gardiyanlara şikayet ediyor ve kendisi gibi bir kadının burada ne işi olduğunu soruyordu. Littlemore onu daha ilk bakışta tanımıştı; bu Madam Susan Merrill idi. Diğerlerinin saygılı bir şekilde kendisine bıraktıkları tek koltukta oturuyordu. Omuzlarında bordo bir şal, kucağında ise gürültüye rağmen huzurlu bir şekilde uyuyan bir bebek vardı.

Littlemore'un hapishaneye girmek için rozetini göstermesi yetmişti ama Betty'yi dışarı çıkarmayı başaramamıştı. Aralarında demir parmaklıklarla birbirlerinden sadece birkaç santim uzakta duruyor, alçak sesle konuşuyorlardı. "Yeni işinde daha ilk günün, Betty," dedi Littlemore, "hemen greve mi katıldın?"

Greve filan katılmamıştı. O sabah Betty fabrikaya geldiğinde, doğruca dokuzuncu kata çıkıp dikiş diken

yüz kadar kıza katılmıştı. Ama dikiş makinelerinin önünde en azından elli tane boş tabure vardı. Betty olanları anlattı: Önceki gün, yüz elli kadın terzi "sendika taraftarı" oldukları için kovulmuştu. O akşam, buna bir cevap olarak, Uluslararası Kadın Giysileri İşçi Sendikası, Betty'nin fabrikasına karşı grev başlatmıştı. Ertesi sabah, işçilerden ve sendikacılardan oluşan küçük bir grup fabrikanın önünde toplanmış, üst katlardaki işçilere bağırmışlardı.

"Bizim hain olduğumuzu söylüyorlardı," diye açıkladı Betty. "Beni neden hemen işe aldıklarını şimdi anladım; sendikaya katılan kızların yerine yenilerini getiriyorlardı. Ben hain değilim, Jimmy, değil mi?"

"Hiç sanmıyorum," dedi Littlemore. "Ama neden grev yapmak istemişler ki?"

"Ah, buna inanamazsın. Öncelikle, içerisi fırın gibi sıcak. Üstelik kızlardan kira alıyorlar; her şey için: Dolaplar, dikiş makineleri, iğneler, üzerinde oturduğumuz tabureler. Söz verdikleri maaşın yarısını bile alamıyoruz. Jimmy, orada geçen hafta yetmiş iki saat çalışan bir kız vardı ve sadece üç dolar kazanabilmiş. Üç dolar! Bu nasıl bir şey böyle?"

"Saatte dört sent," dedi Littlemore. "Çok kötü."

"Üstelik en kötüsü bu da değil. Kızların çalışmasını sağlamak için bütün kapıları kilitliyorlar; tuvalete bile gidemiyoruz."

"Tanrım, Betty, oradan hemen ayrılmalıydın. Grev yapanlara katılıp camları taşlamana gerek yoktu."

Betty yarı şaşkın, yarı öfkeli bir tavırla cevap verdi: "Ben taş filan atmadım, Jimmy."

"Peki seni neden tutukladılar?"

"Çünkü istifa ettim. Eğer istifa edersek bize hapse gideceğimizi söylediler ama onlara inanmadım. Ayrıca,

kimse pencere filan kırmadı. Sadece polisler geldi ve insanları dövmeye başladı."

"Onlar polis değildi."

"Ah, evet, polisti."

"Ulu Tanrım," dedi Littlemore. "Seni buradan çıkarmam gerek." Gardiyanlardan birini çağırdı ve Betty'nin nişanlısı olduğunu, greve kesinlikle karışmadığını açıkladı; kalabalığın arasında yanlışlıkla getirilmişti. "Nişanlı" kelimesini duyunca Betty başını yere eğdi ve mahcup bir tavırla gülümsedi.

Littlemore'un bir arkadaşı olan gardiyan üzgün bir tavırla elinden bir şey gelmeyeceğini açıkladı. "Bu konuda yetkili ben değilim, Jimmy," dedi. "Becker ile konuşman gerek."

"Beck?" diye sordu Littlemore, gözleri parlayarak. "Beck burada mı?"

Gardiyan Littlemore'u koridordan geçirip beş adamın içki ve sigara içerek elektrik ışığı altında gürültülü bir şekilde kağıt oynadığı bir odaya getirdi. İçlerinden biri Çavuş Charles Becker idi; sivri kafalı, yangın musluğu kılıklı, güçlü bir bariton sese sahip, Charles Becker. On beş yıldır teşkilattaydı ve Manhattan'ın suç oranı en yüksek bölgesi olan Tenderloin'de çalışmıştı. Bu bölgede şehrin parıltılı kumarhaneleri ve aralarında Madam Merrill'inkinin de bulunduğu genelevler vardı; tabii en iğrenç ıstakoz sarayları ve vodviller de. Becker'ın orada olması Littlemore için büyük şanstı, çünkü Becker'ın ekibinde devriye memuru olarak altı ay çalışmıştı.

"Hey, Beck," diye seslendi Littlemore.

"Hey, küçük fare!" diye gürledi Becker, kağıtları dağıtırken. "Çocuklar, benim şehirli küçük dedektif kardeşimle tanışın. Jimmy, bunlar da Gyp, Whitey, Lefty ve Dago; Dago'yu hatırlarsın, değil mi?"

"Dago," dedi dedektif.

"İki üç yıl kadar önce," diye anlattı Becker, arkadaşlarına, "bu adam benim için bir dava çözdü ve herifi bana teslim etti. Adam o zamandan beri borcunu ödüyor. Borçlarını daima öderler, çocuklar. Burada ne işin var, Jimmy, kuşlara bakmaya mı geldin?"

Littlemore sorununu anlatırken, Becker başını önündeki kağıtlardan kaldırmadan ve oyununa ara vermeden onu dinledi. Büyük bir yüce gönüllük örneği sergileyen bir adam gibi gardiyanlara seslenerek Littlemore'un kuşunu serbest bırakmalarını emretti. Littlemore ona teşekkür etti ve hücreye dönüp Betty'yi aldı. Dışarı çıkarlarken Littlemore başını poker odasına uzattı ve Becker'a tekrar teşekkür etti. "Şey, Beck," dedi sonra, "bir iyilik daha isteyebilir miyim?"

"Söyle yeter, kardeşim," diye cevap verdi Becker.

"İçeride kucağında bebek olan bir hanımefendi var. Onu da salıvermen mümkün mü?"

Becker sigarasını söndürdü. Sesi her zamanki gibi doğaldı ama Becker'ın arkadaşlarının şakaları aniden kesilmişti. "Bir hanımefendi mi?" diye sordu Becker.

Littlemore bir terslik olduğunun farkındaydı ama ne olduğunu çözemiyordu.

"Susie'den bahsediyor, patron," dedi gerçek adı Horowitz olan Gyp.

"Susie mi?" dedi Becker. "Susie Merrill hapishanemde değil ki?! Whitey?"

"İçeride, patron," diye cevap verdi gerçek adı Seidenschner olan Whitey.

"Susie ile bir sorunun mu var, Jimmy?"

"Hayır, Beck," dedi Littlemore. "Sadece düşündüm ki... kucağında bebekle..."

"Hı-hım," dedi Becker.

"Boş ver, unut gitsin," dedi Littlemore. "Yani, sonuçta..."

Becker aniden gürledi ve gardiyanlara Susie'yi salıvermelerini emretti. Sonra bir şeyler daha söyledi ve hapishanesine bir bebek sokulması karşısında öfkesini bağırarak ifade etti; ileride hapishaneye başka bebekler gelirse, doğrudan kendisine getirmelerini emretmeyi de unutmadı. Bu son sözleri herkesi kahkahalara boğdu. Littlemore gitme zamanının geldiğine karar verdi. Becker'a üçüncü kez teşekkür etti – bu kez cevap gelmedi – ve Betty ile birlikte uzaklaştı.

Altıncı Cadde neredeyse ıssızdı. Batıdan bir rüzgar esiyordu. Hapishane basamaklarında, devasa Viktorya tarzı binanın gölgesinde, Betty aniden durdu. "O kadını tanıyor musun?" diye sordu. "Kucağında bebek olanı?"

"Sayılır."

"Ama Jimmy, o... o bir... genelev sahibi."

"Biliyorum," dedi Littlemore, sırıtarak. "Yerine gitmiştim."

Betty, dedektifin çenesine bir tokat patlattı.

"Ah!" dedi Littlemore. "Oraya sadece Riverford cinayetiyle ilgili bazı sorular sormak için gittim. Hepsi bu."

"Ah, Jimmy, neden öyle söylemedin?" diye sordu Betty. Önce ellerini kendi yanaklarına, sonra Littlemore'unkilere koydu. Gülümsedi. "Özür dilerim."

Birbirlerine sarıldılar. Bir dakika kadar sonra hapishanenin ağır meşe kapıları aralanıp üzerlerine soluk bir ışık vurduğunda, hâlâ ayrılmamışlardı. Kucağında bebek ve elinde aşırı büyük şapkalarından biriyle, Susan Merrill kapıda duruyordu. Littlemore kadının dışarı çıkmasına yardım etti. Betty adı Fannie olan bebeği kucağına almak isteyince, kadın memnuniyetle ona verdi.

"Demek salıverilmemi sen sağladın," dedi Susie, Littlemore'a. "Sanırım şimdi sana borcum olduğunu düşünüyorsun."

"Hayır, Madam."

Susie başını yana eğip dedektife dikkatle baktı. Bebeği Betty'den alırken, Littlemore'un zor duyabildiği bir şekilde fısıldadı: "Kendini öldürteceksin."

Ne Littlemore ne de Betty karşılık verdi.

"Kimi aradığını biliyorum," diye devam etti Susie, zor duyulan bir sesle. "26 şubat 1907."

"Ne?"

"Kim ve ne sorularının cevaplarını biliyorum. Sen bilmiyorsun ama ben biliyorum. Ama hiçbir şeyi bedava yapmam."

"26 şubat 1907 ne demek?"

"Öğreneceksin. Ve onu yakalayacaksın," diye tısladı Susie, ağzından çıkan tükürükten korumak için elini bebeğin yüzüne koyarak.

"O gün ne oldu ki?" diye sordu Littlemore.

"Yan kapıyı çalın," diye fısıldadı Susie Merrill, karanlığa karışmadan önce.

Rose nazik bir şekilde bizi dışarı gönderdi. Freud'un temizlik işine katılmasını kesinlikle istemiyordu. Brill ise uyuşmuş gibi görünüyordu. Kendisi için bir bahane uydurmamızı isteyerek yemeğe gelemeyeceğini açıkladı.

Jones metroyla oteline dönerken, Freud, Ferenczi ve ben, parktan geçerek Hotel Manhattan'a kadar yürümeye karar verdik. New York'un en büyük parkının akşamları böylesine boş olması ne kadar ilginçti! Önce,

BELGESEL KİTAPLAR

Brill'in dairesindeki sıra dışı manzarayla ilgili teoriler öne sürdük; sonra Freud, Ferenczi ve bana Rektör Hall'un mektubuna nasıl cevap vermesi gerektiğini sordu.

Ferenczi, hemen bir ret mektubu göndermemiz gerektiğini söyledi; tercihen telgraf. Freud'a yöneltilen suçlamaların aslında Jones ve Jung'un yaptığı şeyler olduğunu hemen açıklamalıydık. Tek sorun, Ferenczi'nin bakış açısına göre, Hall'un bu konuda sözümüze güvenip güvenmeyeceğiydi.

"Hall'u sen tanıyorsun, Younger," dedi Freud. "Ne düşünüyorsun?"

"Bence Rektör Hall sözümüze inanır," diye cevap verdim. "Ama merak ediyorum, Dr. Freud, yapmanızı istedikleri şey de tam olarak bu olamaz mı?"

"Kim?" diye sordu Ferenczi.

"Bu işin arkasında her kim varsa," dedim.

"Anlayamadım," dedi Ferenczi.

"Younger'ın ne demek istediğini ben anladım," dedi Freud. "Bu işi her kim yaptıysa, iddia edilen suçların benim tarafımdan değil, Jones ve Jung tarafından işlendiğini biliyor olmalı. Dolayısıyla, beni dostlarımı suçlamaya teşvik ediyorlar ki bu durumda Hall sadece dedikoduyla karşı karşıya olunduğunu söyleyemez. Tam aksine, ben suçlamaları kabul etmiş olurum ve Hall da gerekli önlemleri almak zorunda kalır. Muhtemelen Jung ve Jones'un gelecek haftaki konuşmalarını iptal eder. Ben konferanslarımı veririm ama takipçilerimden ikisini mahcup etmiş olurum; hem de fikirlerimi dünyaya en iyi aktarabilecek olan ikisini."

"Ama sessiz kalamazsınız," diye itiraz etti Ferenczi, "o zaman suçlu olduğunuzu kabullenmiş olursunuz."

Freud bunu düşündü. "Suçlamaları inkar edeceğiz;

ama tek yapacağımız bu olacak. Hall'a kısa bir mektup yazarak gerçekleri açıklayacağım: Ben evli bir adamım, hiçbir hastaneden kovulmadım, herhangi biri bana asla ateş etmedi vesaire. Younger, bu seni zor duruma sokar mı?"

Ne demek istediğini anlamıştım. Hall'a Freud'un suçlu olmadığını belirtirken, Jones ve Jung'un asıl suçlular olduklarını söylemek zorunda olup olmadığımı soruyordu. Elbette ki böyle bir şey yapmazdım. "Kesinlikle hayır, efendim," diye cevap verdim.

"Güzel," dedi Freud. "Sonrasında konuyu Hall'a bırakacağız. Eğer 'cömert bağış' hatırına Amerikan Psikoloji Derneği'nin başkanı psikanalizle ilgili gerçeklerin üniversitesinde öğretilmesini engellemeye kararlıysa, o zaman – beni bağışla, Younger – müttefik olarak bir değeri yok demektir ve Amerika cehennemin dibine gidebilir."

"Hall'un o teklifi kabul edeceğini hiç sanmıyorum," dedim ama bu konudaki güvenim, sesime yansıttığım kadar güçlü değildi.

Jefferson Market Hapishanesi'nin dışında, Betty Longobardi, Jimmy Littlemore'a üç kelime söyledi: "Haydi buradan gidelim."

Littlemore gitmeye o kadar da hevesli değildi. Betty'yi caddenin diğer tarafına götürdü ve iyice karanlığa saklandılar. Littlemore oradan kıpırdamadı. Heyecanlı bir şekilde ve fısıltılı bir sesle, o gün yaşadığı olayları anlattı.

"Sana kendini öldürteceğini söyledi, Jimmy," dedi Betty, Littlemore'a yeteri kadar takdir edilmediğini hissettiren bir tavırla.

BELGESİZ KİTAP TEAM

"Yan kapıyı çalmamız gerektiğini de söyledi," diye cevap verdi. "Adliye binasını kastetmiş olmalı. Haydi, girelim, açık."

"Girmek istemiyorum."

"Orası adliye binası, Betty. Bir adliye binasında başımıza ne gelebilir ki?"

Dedektif, Betty'nin elini tuttu ve birlikte koşarak caddenin karşı tarafına geçtiler. İçeri girdiklerinde Littlemore gece nöbetçisine rozetini gösterdi. Adam onlara kayıt ofisinin yerini söyledi ama bu saatte muhtemelen kimseyi bulamayacaklarını da ekledi. İki kat merdiven çıktıktan ve labirent gibi boş koridorlardan geçtikten sonra, Littlemore ve Betty üzerinde ARŞİV yazan bir kapıya rastladılar. Kapı kilitliydi ve arkasındaki oda karanlıktı. Bir yerlere izinsiz girmek dedektifin alışkanlıkları arasında değildi ama içinde bulunduğu şartlarda buna hakkı olduğunu düşünüyordu. Betty gergin bir tavırla etrafına bakındı.

Littlemore kilidi açtı. İçeri girdiklerinde bir elektrik lambasının düğmesini çevirdi. Büyük bir masanın bulunduğu küçük bir ofisteydiler. Arka tarafta bir kapı daha vardı ve kilitli değildi; çok daha geniş bir salona açılıyordu. Burası üzeri etiketli çekmeceleri olan bir sürü dolabın bulunduğu bir yerdi. "Hiç tarih yok," dedi Betty. "Sadece harfler."

"Bir takvim olmalı," dedi Littlemore. "Daima bir takvim vardır. Buluruz."

Uzun sürmedi. Üzerinde iki daktilonun, kurutma kağıtlarının ve mürekkep hokkalarının bulunduğu masanın yanına geri döndü. Her biri yarım metre genişliğinde deri kaplı bir yığın hesap defteri de vardı. Littlemore ilkini açtı. Her sayfa, New York Yargıtayı'nın bir gününü temsil ediyordu. Littlemore'un karıştırdığı sayfaların

hepsi 1909'a aitti. İkinci defteri açtı ve bunun da 1908'e ait olduğunu gördü. Üçüncüsü aradığı defterdi; sayfaları karıştırarak hemen 26 şubat 1907'yi buldu. Bir sürü dava adı ve numarası, kalem ve mürekkeple, el yazısıyla yazılmıştı. Yüksek sesle okudu:

"'III. Kısım, sabah on-on beş: Taraflar: Wells ve Interborough. R. T. Co. Truax, J.' Pekala, Wells. Wells'i bulmalıyız." Betty'nin yanından geçerek tekrar arşiv salonuna girdi ve üzerinde W harfi bulunan bir sürü çekmecenin yanına geldi. Bunlardan birinde Wells-IRT davasını buldu: Ataçla tutuşturulmuş üç sayfa. Karıştırdı. "Bunda bir şey yok," dedi. "Belki de bir metro kazasıydı. Mahkemede görüşülmez bile."

Tekrar defterin yanına döndü. "'Taraflar: Bernstein ve IRT,'" diye okudu. "'Mensinub ve IRT. Selsax ve IRT.' Tanrım, en azından yirmi tane IRT davası var. Sanırım hepsine bakmamız gerekecek."

"Belki de aradıklarımız onlar değildir, Jimmy. Başka bir şey yok mu?"

"'Sabah on-on beş, Taraflar: Tarbles ve Tarbles.' Ne bu? Boşanma davası mı?"

"Hepsi bu mu?" diye sordu Betty.

" 'I. Kısım, sabah on otuz: Taraflar: Halk ve Harry K. Thaw.'"

Birbirlerine baktılar. İsmi hemen tanımışlardı; o dönemde New York'ta ve ülkede yaşayan herkes bu ismi tanırdı. "Bu..." dedi Betty.

"...Madison Square Garden'da mimarı öldüren adam," dedi Littlemore. Betty'nin neden durduğunu o anda fark etti. Koridorun diğer tarafından ayak sesleri geliyordu.

"Kim olabilir?" diye fısıldadı Betty.

"Işığı kapat," dedi Littlemore, lambanın yanında duran Betty'ye. Betty elini uzattı ve gergin bir şekilde

düğmeleri kurcaladı ama yapabildiği tek şey bir lambayı daha açmaktı. Ayak sesleri durdu. Sonra yine başladı; bu kez Arşiv ofisinin kapısına doğru yaklaştığı şüphesizdi.

"Ah, hayır," dedi Betty. "Arşiv salonuna saklanalım."

"Gerek yok," dedi Littlemore.

Ayak sesleri yaklaştı ve kapının önünde durdu. Tokmak döndü ve kapı ardına kadar açıldı. Fötr şapkalı, ucuz takım elbiseli bir adamdı ve ceketinin iç cebi silah taşıyormuş gibi şişkindi. "Bu binada erkekler tuvaleti yok mu?" diye sordu.

"İkinci kat," dedi Littlemore.

"Teşekkürler," dedi adam, kapıyı arkasından kapatırken.

"Haydi," dedi Littlemore, arşiv salonuna yönelirken. Halk-Thaw davası en azından iki düzine çekmeceyi doldurmuştu. Littlemore duruşmanın dökümünü buldu: On santimlik desteler halinde paket lastiğiyle sabitlenmiş binlerce sayfa vardı. Birçok yerde yazı okunmuyordu; harfler düzensizdi, noktalama işaretleri yoktu ve anlamsız kelimeler göze çarpıyordu. 26 şubat 1907 tarihine ait sadece elli-altmış sayfa kadar vardı. Littlemore hepsini karıştırdı ve çok geçmeden, diğerlerinden farklı görünen bir grubu buldu: Düzenli bir şekilde yazılmış, paragraflara ayrılmış ve düzgün noktalama işaretleri kullanılmıştı.

"Bir yazılı ifade," dedi.

"Tanrım," dedi Betty. "Şuna bak!" *Beni boğazımdan yakaladı* ve *kırbaçladı* şeklinde bir ifadeyi işaret ediyordu.

Littlemore hemen ifadenin birinci sayfasına döndü. 27 ekim 1903 tarihliydi ve şöyle başlıyordu: *Evelyn Nesbit, yeminli ifadesinde şunları söylemiştir:...*

"Bu Thaw'ın karısı; revü kızı," dedi Betty. Evelyn

Nesbit, dönemin birçok yazarı tarafından gelmiş geçmiş en güzel kız olarak tanımlanmıştı. 1905 yılında Harry Thaw ile evlenmişti; Thaw, Stanford White'ı öldürmeden bir yıl önce.

"Karısı olmadan önce," dedi Littlemore. Okumaya devam etti:

> Beşinci Cadde'deki Savoy Oteli'nde kalıyorum. 18 yaşındayım ve 1884 yılının Noel'inde doğdum.
>
> Haziran 1903'ten birkaç ay önce, Batı Otuz Üçüncü Cadde'deki Dr. Bell's Hastanesi'ndeydim ve orada apandisit ameliyatı oldum. Haziran ayında, Henry Kendall Thaw'ın ricasıyla Avrupa'ya gittim. Bay Thaw ile birlikte bütün Hollanda'yı gezdik ve tren aktarması yapmak için birçok yerde konakladık. Sonra Münih, Almanya'ya gittik. Bavyera Dağları'na ve son olarak da Avusturya Trolleri'ne gittik. Bütün bu süre boyunca, Bay Thaw ve ben kendimizi karıkoca olarak tanıttık ve isimlerimizi Bay ve Bayan Dellis olarak verdik.

"Yılan," dedi Betty.

"Şey, en azından sonrasında kızla evlendi," dedi Littlemore.

> Beş-altı hafta kadar birlikte yolculuk yaptıktan sonra, Bay Thaw, Avusturya Trolleri'nde bir şato kiraladı; çok ıssız bir dağın ortalarında bir yerdeydi. Bu şato asırlar önce inşa edilmiş olmalıydı, çünkü odaları ve pencereleri eski tipti. Bana ayrı bir yatak odası verildi.

BELGESİZ KAFES TEAM

İlk gece çok yorgundum ve yemekten hemen sonra yatmaya gittim. Sabah Bay Thaw ile birlikte kahvaltı ettik. Kahvaltıdan sonra, Bay Thaw bana bir şey söylemek istediğini açıkladı ve benden yatak odama girmemi istedi. Odaya girdiğimde, Bay Thaw herhangi bir tahrik olmadan beni boğazımdan yakaladı ve bornozumu üzerimden aldı. Bay Thaw inanılmayacak derecede heyecanlıydı. Gözleri parlıyordu ve sağ elinde dana derisinden yapılmış bir kırbaç vardı. Beni tutup yatağa fırlattı. Çaresizdim. Bağırmaya çalıştım ama Bay Thaw parmaklarını boynuma sardı ve beni boğmaya çalıştı.

Sonra herhangi bir tahrik ya da herhangi bir neden olmadan, dana derisinden kırbaçla bana tekrar tekrar vurmaya başladı. O kadar sert saldırdı ki tenim kesilip çürüdü. Ona durması için yalvardım ama dinlemedi. Her bir-iki dakikada bir dinlenmek için durdu ve sonra yine saldırdı.

Kesinlikle ölmekten korkuyordum; hizmetkarlar çığlıklarımı duymuyordu, çünkü sesim dev şatoda yankılanmıyordu ve dolayısıyla yardımıma gelemiyorlardı. Bay Thaw beni öldürmekle tehdit ediyordu ve zalim saldırısı yüzünden yerimden kıpırdayamıyordum.

Ertesi sabah Bay Thaw yine yatak odama geldi ve önceki gün yaşanan olay tekrarlandı. Dana derisinden bir kırbaçla çıplak tenimi dövdü, beni kesti ve bayılmak üzere bir halde bıraktı. Kendimden geçtim; ne kadar süre baygın kaldığımı bilmiyorum.

"Çok korkunç," dedi Betty. "Ama kız onunla evlendi... Neden?"

"Muhtemelen parası yüzünden," dedi Littlemore. İfadeyi yeniden karıştırdı. "Sence bu kadar mı? Susie'nin bulmamızı istediği şey bu muydu?"

"Öyle olmalı, Jimmy. Bayan Riverford'un başına gelen şey de buydu."

"Biliyorum," dedi Littlemore. "Ama bu bir yazılı ifade. Susie yazılı ifadeler hakkında bilgisi olacak türden birine benziyor mu?"

"Ne demek istiyorsun? Tesadüf olamaz."

"Bu ifadenin duruşmada okunduğu tarihi – hem de tam olarak – neden hatırlıyor? Bence başka bir şey daha olmalı." Littlemore yere oturdu ve dökümü okumaya başladı. Betty sabırsızca iç çekti. Dedektif aniden ona seslendi. "Bir dakika. İşte burada. Şuradaki *S* harfine bak, Betty. Bu, savcının, Bay Jerome'un sorduğu soruları simgeliyor. Bir de cevapları veren tanığa bak."

Dedektifin gösterdiği yerde, döküm şöyle devam ediyordu:

S: Adınız nedir?
C: Susan Merrill.
S: Ne iş yapıyorsunuz?
C: Kırk Üçüncü Cadde'de beyefendiler için bir randevu evi işletiyorum.
S: Bay Harry K. Thaw'u tanıyor musunuz?
C: Tanıyorum.
S: Onunla ilk kez ne zaman karşılaştınız?
C: 1903 yılında. Benden oda ayarlamamı istedi.
S: Amacını söyledi mi?
C: Sahne işi için genç kadınlarla görüşüyordu.
S: Odalarına ziyaretçiler geliyor muydu?
C: Çoğu on beş yaşında veya daha büyük genç hanımlar. Sahneye çıkmak istediklerini söylüyorlardı.

S: Bu kızlardan biri oradayken sıra dışı bir şey oldu mu hiç?

C: Evet. Odasına genç bir kız girmişti. Kısa süre sonra çığlıklar duydum ve koşarak içeri girdim. Kızı yatağın direklerinden birine bağlamıştı. Bay Thaw'un sağ elinde bir kırbaç vardı ve kıza vurmak üzereydi. Kızın bütün vücudu kırbaç iziyle doluydu.

S: Kızın üzerinde ne vardı?

C: Neredeyse hiçbir şey.

S: Sonra ne oldu?

C: Bay Thaw deliye döndü ve oradan kaçtı. Kız bana Bay Thaw'un kendisini öldürmeye çalıştığını söyledi.

S: Kırbacı tanımlayabilir misiniz?

C: At kırbacıydı. O seferki.

S: Başka seferler de mi oldu?

C: Bir defasında iki kız birden vardı. Biri çıplak, diğeri yarı çıplaktı. Onları hanımların kullandığı binici kırbaçlarından biriyle dövüyordu.

S: Bu konuda onunla konuştunuz mu hiç?

C: Evet, konuştum. Bunların genç kızlar olduğunu ve onları kırbaçlamaya hakkının olmadığını söyledim.

S: Peki nasıl bir açıklama yaptı?

C: Herhangi bir açıklama yapmadı. Buna ihtiyaçları olduğunu söyledi sadece.

S: Polise haber verdiniz mi?

C: Hayır.

S: Neden?

C: Bunu yaparsam beni öldüreceğini söyledi.

15

"Haydi," dedi Freud, konuyu değiştirerek. Brill'in evinden kaldığımız otele doğru yürümeye devam ediyorduk. "Bayan Nora ile seanslarının nasıl gittiğini anlat bize."

Tereddüt ettim ama Freud, Ferenczi'nin yanında çekinmeme gerek olmadığını söyledi. Bunun üzerine bütün hikayeyi detaylıca anlattım: Bay Acton ile Bayan Banwell arasındaki cinsel ilişkiyi, bu olayı gören on dört yaşındaki Nora'yı; kızın otel odasında geçirdiği sinir krizini ve bunun beni hedef alışını; hafızasının geri gelişini ve George Banwell'i saldırgan olarak tanımlayışını; Banwell'in kızın ailesi ve valiyle birlikte aniden çıkagelişini; ve valinin Banwell'e tanıklık edişini.

Bayan Banwell'in Harcourt Acton ile cinsel ilişkisinin doğasından tiksindiğini açıkladıktan sonra – bir psikanalistten gelen böyle bir tepki beni şaşırtmıştı – Ferenczi neden Banwell'in birinci kızı öldürmemiş olsa bile Nora Acton'a saldıramayacağını sordu. Dedektife aynı soruyu sorduğumu ve iki saldırının da aynı kişi tarafından gerçekleştirildiğine dair ellerinde sağlam delil bulunduğunu öğrendiğimi açıkladım.

"Bence adli tıp işini polise bırakalım," dedi Freud. "Eğer analiz polise yararlı olabilirse, bu iyi. Olmazsa, en

BELONGS TO KARTUS TEAM

azından hastaya yardım etmiş oluruz. Sana sormak istediğim iki soru var, Younger: Öncelikle, Nora'nın Bayan Banwell'i babasıyla birlikte gördüğünde o dönemde tanık olduğu şeyi tam olarak anlamadığını söylemesi sana biraz tuhaf gelmedi mi?"

"On dört yaşındaki çoğu Amerikalı kız, cinsel ilişki konusunda oldukça cahildir, Dr. Freud."

"Bunu anlıyorum," dedi Freud. "Ama demek istediğim bu değil. Bu sözlerle, tanık olduğu şeyi *şimdi* anladığını açıklıyor, öyle değil mi?"

"Evet."

"Sence on yedi yaşındaki bir kızın cinsel ilişki konusunda bildikleriyle, on dört yaşındaki bir kızın bilgileri çok farklı olabilir mi?"

Ne demek istediğini anlamaya başlamıştım.

"O zaman bilmediği bir şeyi nasıl oluyor da şimdi bilebiliyor?" diye sordu Freud.

"Bana önceki gün açık saçık kitaplar okuduğunu söyledi," diye cevap verdim.

"Ah, evet, bu doğru, çok güzel. Yine de bunu biraz daha düşünmemiz gerek. Ama şimdilik, ikinci sorumu sorayım: Söylesene, Younger, neden sana saldırdı?"

"Yani neden fincanını ve tabağını bana fırlattığını mı soruyorsunuz?"

"Evet," dedi Freud.

"Ve neden çaydanlıkla sana vurdu?" diye ekledi Ferenczi.

Buna cevabım yoktu.

"Ferenczi, dostumuzu aydınlatır mısın, lütfen?"

"Ben de bir cevap bulamadım," diye cevap verdi Ferenczi. "Younger'a âşık olduğu ortada."

Freud bana döndü. "Tekrar düşün. Sana karşı saldırganlaşmadan hemen önce ona tam olarak ne dedin?"

"Alnına dokunmayı az önce bitirmiş ve başarısız olmuştum," diye açıkladım. "Yerime oturdum. Ondan, daha önce başladığı bir analojiyi bitirmesini istedim. Bayan Banwell'in sırtının beyazlığını başka bir şeyle karşılaştırıyordu ama sözünü tamamlayamamıştı. Ondan düşüncesini tamamlamasını istedim."

"Neden?" diye sordu Freud.

"Çünkü, Dr. Freud, bir hasta bir cümleye başladığında ama sözünü yarım bıraktığında ve bitirmediğinde, burada bir bastırma aramamız gerektiğini siz yazmıştınız."

"Aferin sana," dedi Freud. "Peki Nora neden cevap vermedi?"

"Bana defolup gitmemi söyledi. Aniden. Sonra bana bir şeyler fırlatmaya başladı."

"Hepsi bu mu?" diye sordu Freud.

"Evet."

"Sonra?"

Yine cevap gelmedi.

"Nora'nın, senin Clara Banwell'e gösterdiğin küçücük bir ilgiyi kıskanmış olabileceği aklına hiç gelmedi mi? Özellikle de çıplak sırtıyla ilgili?"

"Bayan Banwell'e ilgi duymak mı?" diye tekrarladım. "Ben Bayan Banwell ile hiç karşılaşmadım ki? Kadının neye benzediğini bile bilmiyorum."

"Bilinçaltı bu tür incelikleri dikkate almaz," dedi Freud. "Ana noktaları düşün. Nora, Clara Banwell'in babasıyla tuhaf bir cinsel ilişkiye girdiğini ve kendisinin on dört yaşındayken buna tanık olduğunu az önce söylemişti. Söz konusu ilişkinin doğası, her aklı başında insanın midesini bulandırır; içimizi tiksintiyle doldurur. Ama Nora böyle bir tiksinti belirtisi göstermemiş; üstelik hareketin doğasını tamamen anladığını ima et-

mesine rağmen. Hatta Bayan Banwell'in hareketini estetik bulduğunu bile söylemiş. Şimdi, Nora'nın öyle bir sahneyi derin bir kıskançlık olmadan izlemesi kesinlikle imkansız. Bir kız annesine bile tahammül etmekte zorlanabilir; o kişiye karşı öfke duymadan, başka bir kadının, babasını cinsel açıdan tahrik etmesine asla izin vermez. Dolayısıyla Nora, Clara'yı kıskanıyordu. Babasıyla o şeyi yapan kişinin kendisi olmasını istiyordu. Dilek bastırılmıştı ama o zamandan beri gelişiyordu."

Biraz önce, böylesine "iğrenç" bir cinsel eylemle ilgili yorumundan dolayı Ferenczi'yi içimden kınamıştım; Freud bütün aklı başında insanların tiksinti duyacağını söylemesine rağmen, ben böyle bir duygu içerisinde değildim. Psikanalizin öğrettiği her dersin, toplumun sözde cinsel başkaldırı olarak onaylamadığı şeyleri küçümsediğini kendime hatırlatıp duruyordum. Ama şimdi kendimin de aynı duyguyla dolu olduğumu görüyordum. Diğer yandan, Freud'un Bayan Acton'a atfettiği dilek midemi bulandırıyordu. Tiksinti öylesine güven vericidir ki; ahlaki bir kanıt gibi gelir. Tiksintiyle sabitlenmiş bir ahlaki düşünceden vazgeçmek zordur. Bütün bir doğru-yanlış değerlendirmemizi sarsmadan bunu yapamayız; sanki bütün binayı destekleyen bir kolonu yıkıyormuşuz gibi.

"Aynı zamanda," diye devam etti Freud, "Nora, Clara'dan intikam almak için Bay Banwell'i baştan çıkarmak üzere bir plan yaptı. Sadece birkaç hafta sonra Nora'nın Banwell ile çatıda baş başa havai fişekleri izlemeyi kabul etmesinin nedeni buydu. İki yıl sonra romantik bir göl kıyısında onunla birlikte yürüyüş yapmasının nedeni de buydu. Muhtemelen bütün bu süre boyunca her güzel ve genç kızın kolayca yapabileceği gibi onunla ilgilendiği yönünde ipuçları vermişti. Kız kendisini red-

dettiğinde Banwell çok şaşırmış olmalı; üstelik bir kez de değil, iki kez."

"Bunu yaptı, çünkü asıl arzu odağı babasıydı," diye araya girdi Ferenczi. "Ama yine de, neden Younger'a saldırdı?"

"Evet, neden, Younger?" diye sordu Freud.

"Onun için bir baba figürü olduğum için mi?"

"Kesinlikle. Onu analiz ederken, babasının yerini alıyorsun. Bu tahmin edilebilir bir aktarım tepkisi. Sonuç olarak, Nora'nın bilinçaltındaki arzusu şimdi Younger'ı ağzı ve gırtlağıyla mutlu etmek. Younger alnına dokunmak için yaklaştığında, Nora'nın zihninde bu hayal vardı. Ona yaklaştığın anda fularını çözmeye başladığını kendin söylemiştin, Younger. Bu hareket, Younger'ın ondan yararlanması için bir daveti temsil ediyordu. Alnına dokunduğunda bir şey olmamasına rağmen boynuna dokunduğunda sonuca ulaşmanızın nedeni de buydu. Ama Younger bu daveti geri çevirdi ve ona fularını yeniden bağlamasını söyledi. Bu, Nora'yı gücendirmiş olmalı."

"Gücenmiş görünüyordu," dedim. "Ama nedenini anlayamamıştım."

"Unutma," diye devam etti Freud, "taşıdığı yaralar şu anda ona gurur veriyor. Aksi takdirde fular filan bağlamazdı. Ayrıca, boynunu veya sırtını gördüğünde vereceğin tepki konusunda da çok hassastı. Ona fularını bağlamasını söylediğinde, onu yaraladın. Hemen sonrasında Clara Banwell'in sırtından söz ettiğinde, bu ona şu mesajı verdi: 'Benim ilgilendiğim Clara, sen değilsin. Ben Clara'nın sırtını görmek istiyorum, seninkini değil.' Dolayısıyla, farkında olmadan babasının ihanet eylemini tekrarladın ve kızı ani, açıklanamaz bir öfkeye sürükledin. Ve şiddetli saldırı-

sının ardından, gırtlağını ve ağzını sana verme arzusu geldi."

"Her şey ortada," dedi Ferenczi, hayranlıkla başını iki yana sallayarak.

Gramercy Park'ın karşısındaki evlerinde balo salonuna giren Nora Acton, annesine o gece yatak odasında uyumayacağını söyledi. Bunun yerine birinci kattaki küçük salonda uyuyacaktı. Oradan, dışarıda duran polis memurunu görebiliyordu. Aksi takdirde kendini güvende hissedemezdi.

Otelden ayrıldıklarından beri Nora'nın anne ve babasına söylediği ilk sözler bunlardı. Eve geldiklerinde doğruca odasına gitti. Dr. Higginson çağrılmıştı ama Nora onu görmek istemedi. Aç olmadığını söyleyerek, yemeğe gelmeyi de reddetti. Bu bir yalandı; aslında sabah Bayan Biggs'in kendisi için hazırladığı kahvaltıdan beri bir şey yememişti.

Balo salonundaki kanepeye çökerken yorgunluktan öldüğünü bildiren Mildred Acton, kızına son derece mantıksız davrandığını söyledi. Ön ve arka kapılarda birer polis memuru nöbet tutarken, nasıl tehlikede olabilirdi ki? Nora'nın geceyi salonda geçirmesi kesinlikle düşünülemezdi. Komşular onu görebilirdi. Ne düşünürlerdi? Aile, utanç verici bir şey yaşanmamış gibi görünmek için elinden geleni yapmalıydı.

"Anne," dedi Nora, "utanç verici bir şey yaşadığımı nasıl söylersin?"

"Ben böyle bir şey söylemedim. Harcourt, ben böyle bir şey söyledim mi?"

"Hayır, hayatım," dedi Harcourt Acton, sehpanın ya-

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

nında dikilirken. Beş haftadır birikmiş postaları karıştırıyordu. "Elbette söylemedin."

"Ben tam olarak, utanç verici bir şey *yaşamamışsın* gibi davranman gerektiğini söyledim," diye açıkladı annesi.

"Ama zaten yaşamadım," dedi Nora.

"İnat etme, Nora," diye azarladı annesi.

Nora iç çekti. "Şu gözündeki ne, baba?"

"Ah, polo oynarken kaza geçirdim," diye açıkladı Harcourt Acton. "Kendi sopamı gözüme soktum. Ne aptalım. Daha önce hasar gören retinamı hatırlıyor musun? Yine aynı göz. Şimdi o gözümle hiçbir şey göremiyorum. Bu kötü şans değil de, ne?"

Bu soruya kimse cevap vermedi.

"Pekala," dedi babası, "elbette ki seninkiyle kıyaslanmaz, Nora, yani ben…"

"Oraya oturma!" diye bağırdı Bayan Acton, bir koltuğa yerleşmek üzere olan kocasına. "Hayır, oraya da olmaz. O koltukları biz gitmeden hemen önce yaptırdım."

"İyi ama nereye oturacağım, hayatım?" diye sızlandı Acton.

Nora gözlerini kapadı ve gitmek için döndü.

"Nora," dedi Mildred. "Şu gideceğin kolejin adı neydi?"

Kız durdu ve bütün vücudu gerildi. "Barnard," diye cevap verdi.

"Harcourt, yarın sabah ilk iş olarak onlarla bağlantı kurmalıyız."

"Neden onlarla bağlantı kurmalıyız?" diye sordu Nora.

"Elbette ki onlara gelmeyeceğini bildirmek için. Bu artık kesinlikle imkansız. Dr. Higginson dinlenmen gerektiğini söylüyor. Fikri başlangıçta da onaylamamıştım zaten. Genç hanımlar için bir kolejmiş! Hayatım boyunca böyle bir şey duymadım!"

BELGESİZ KİTAP TEAM

Nora kızardı. "Bunu yapamazsın."

"Anlamadım," dedi Bayan Acton.

"Ben eğitim almak istiyorum."

"Bunu duydun mu? Benim eğitimsiz olduğumu söylüyor," dedi Mildred, kocasına. "O kadehler olmaz, Harcourt, üsttekileri kullan."

"Baba?" diye sordu Nora.

"Şey, Nora," dedi Harcourt, "senin iyiliğini düşünmek zorundayız."

Nora anne ve babasına müthiş bir öfkeyle baktı. Odadan kaçıp merdivenleri tırmanmaya başladı; yatak odasının bulunduğu ikinci katta durmadı; üçüncüde de. Alçak tavanlı küçük odaların bulunduğu dördüncü kata çıktı. Doğruca Bayan Biggs'in odasına girdi ve kendini yaşlı kadının yatağına atıp yüzünü kalın yastıklara gömdü. Bayan Biggs'e, babası kendisini Barnard'a göndermezse kaçacağını söyledi.

Bayan Biggs kızı rahatlatmak için elinden geleni yaptı. Gece güzel bir uyku çekerse kendini daha iyi hissedeceğini söyledi. Nora nihayet yatağa girmeyi kabul ettiğinde neredeyse gece yarısı olmuştu. Güvenliğini garantilemek için, Bayan Biggs kocasına Nora'nın yatak odasının kapısının önüne bir sandalye koyup oturmasını ve bütün gece oradan kıpırdamamasını söyledi.

Yaşlı hizmetkar o gece yerinden asla kıpırdamadı ama çok geçmeden uyuyakaldı. Polis memurları da aynı şekilde görevlerinin başındaydı. Dolayısıyla, kız gecenin bir yarısı karanlığın içinde ağzına bir mendil kapatan bir erkek elini ve boynundaki soğuk, keskin bıçağı hissettiğinde, bunu kimse beklemiyordu.

Daha önce Jelliffe'in evine hiç gitmediğim için, abartılı havasına kendimi hazırlamamıştım. Eğer apartmanlarda kullanılan bir *kral dairesi* ifadesi yoksa, bu eve *daire* demek yeterli olmazdı; Jelliffe'in kendi evinde akla getirmeye çalıştığı şeyin bu olduğu şüphesizdi. Mavi Çin porselenleri, beyaz mermer heykeller ve zarif mobilya ayakları her yerde dikkati çekiyordu. Eğer Jelliffe'in amacı konuklarına zenginlik izlenimi vermekse, bunu kesinlikle yapıyordu.

Freud'u tanıdığım kadarıyla, bundan hoşlanmadığını tahmin edebiliyordum; benim içimdeki Bostonlu da aynı tepkiyi veriyordu. Buna karşılık Ferenczi bu görkemden gerçekten etkilenmişti. Yemekten önce Jelliffe'in salonundaki – burada hizmetkarlar bize altın tepsilerde ordövr ikram ettiler – iki yaşlıca hanımla konuştuğunu duydum. Beyaz takım elbisesiyle, Ferenczi oradaki beyefendiler arasında siyah giyinmemiş olan tek kişiydi. Ama bu onu ortama uygunsuz gibi göstermiyordu.

"Ne kadar çok altın var," dedi hayranlıkla, hanımefendilere; başımızın üzerindeki yüksek tavanda, cennete ait görüntüler altın bordürle çerçevelenmişti. "Bana Budapeşte'deki Operahaz'ı hatırlattı. Oraya gitmiş miydiniz?"

Hanımların ikisi de gitmemişti. Kafalarının karıştığını söylediler. Ferenczi onlara az önce Macaristan'dan geldiğini söylememiş miydi?

"Evet, evet," dedi Ferenczi. "Ah, şu köşedeki küçük kuşa bakın; küçük ağzından minik üzümler sarkıyor. Ne şirin, değil mi?"

Freud, Columbia Üniversitesi'nden emekli felsefe profesörü James Hyslop ile konuşuyordu; adamın kulağında kocaman bir işitme cihazı vardı. Jelliffe, tanınmış

nörolog – ve ev sahibimizin aksine, Mamie Teyze'nin çevresinden biri – Charles Loomis Dana ile sohbete dalmıştı. Boston'da, Danalar kraliyet ailesi gibiydi; Özgürlük Çocukları, Adamslar'ın yakınları vesaire. Dana'nın uzak kuzenlerinden biri olan Bayan Draper'ı Newport'tan tanıyordum. Jelliffe bana sahte bir tavırla herkesle tokalaşan senatörleri hatırlatmıştı. Kendini aşırı ciddiye aldığı belliydi ve maddi zenginlik erkeklikle başa baş gidiyormuş gibi davranıyordu.

Jelliffe beni grubunun içine çekti; şimdi kapatıldığı hastanede krallar gibi yaşayan ünlü hastası Harry Thaw hakkında hikayeler anlatıp duruyordu. Jelliffe o kadar ileri gitti ki bir noktada neredeyse Thaw ile yer değiştirmek isteyeceğini söyledi. Bu vurgulardan vardığım çıkarım, Jelliffe'in Thaw'ın psikiyatrı olmaktan büyük keyif aldığıydı. "Düşünebiliyor musunuz?" diye ekledi. "Bir yıl önce onu cinayet cezasından kurtarmamız için deli olduğunu iddia etmemizi istiyordu. Şimdiyse hastaneden çıkmak için akli dengesinin yerine geldiğini söylememizi istiyor! Onu dışarı çıkaracağız!"

Jelliffe kolunu Dana'nın omzuna atarak kahkahalarla güldü. Dinleyicilerinden birçoğu ona katıldı ama Dana gülmüyordu. Salonda yaklaşık on iki konuk vardı ama anladığım kadarıyla biri daha bekleniyordu. Çok geçmeden, hizmetkarlardan biri kapıları açtı ve bir kadın içeri girdi.

"Bayan Clara Banwell," diye duyurdu uşak.

"Herhangi birine psikanaliz yapabilir misiniz, Dr. Freud?" diye sordu Bayan Banwell, grup Jelliffe'in salonuna girdiğinde. "Örneğin bana?"

1909 yılında gösterişli Amerikan evlerinde, konuklar yemek masasına çiftler halinde giderlerdi ve her kadının bir erkeğin koluna girmesi gerekirdi. Bayan Banwell, Freud'un koluna girmedi. Önceden belirlenmiş bir anda parmaklarını Younger'ın bileğine koyuverdi ama yine de hâlâ Freud ile konuşuyor, bunu yaparken de bütün grubun dikkatini üzerinde tutuyordu.

Daha o sabah, Clara Banwell, Bay ve Bayan Acton ile birlikte aynı arabayla şehre dönmüştü. Jelliffe binalarının lobisinde onunla şans eseri karşılaşmıştı. Kocası Bay George Banwell'in başka bir işi olduğunu öğrendiğinde, bu akşam yemek davetine katılması için Clara'ya rica etmişti. Konukları çok ilginç bulacağı konusunda garanti vermişti. Jelliffe, Clara Banwell'i kesinlikle karşı konulmaz buluyordu; kocasını ise aynı derecede dayanılmaz.

Bazı ortamlarda, başka zamanlarda ciddi hareket edecek adamlar, bir sahnedeki oyuncular gibi davranmaya, rol yapmaya başlarlar. Bunun nedeni her seferinde bir kadındır. Bu kez Jelliffe'in erkek konuklarının üzerinde bu etkiyi yaratan kişi Clara Banwell idi. Yirmi altı yaşındaydı ve teni pudra sürmüş bir Japon prensesininki gibiydi. Her tarafından mükemmellik akıyordu. Vücudu muhteşem, saçları koyu renk, gözleri deniz yeşiliydi ve bakışlarında kışkırtıcı bir zekayı haber veren parıltılar vardı. Kulaklarından yanardöner Doğu incileri sarkıyordu; boynunda ise elmas ve platinden oluşan bir sepetin içine hapsolmuş tek bir büyük pembe incili kolye asılıydı. Gülümser gibi yaptığı her seferinde – bundan fazlasını asla yapmıyordu – erkekler ayaklarına kapanmaya hazırdı.

"Kadınların ne istediği sorusu, bir analistin şaire geleceği kadar gizemlidir," diye cevap verdi Freud,

Bayan Banwell'in sorusuna, üzeri kristallerle dolu masanın etrafında yerlerimizi almaya başlarken. "Keşke siz bize söyleyebilseniz, Bayan Banwell, ama bunu yapamazsınız. Sorun sizsiniz ama çözmek konusunda siz de biz zavallı erkeklerden daha becerikli değilsiniz. Erkeklerin ne istediği ise neredeyse daima açıktır. Örneğin ev sahibimiz, kaşığı yerine kazayla bıçağını aldı."

Bütün başlar, masanın ucunda oturan ve konuklarına gülümseyerek bakan iri yarı Jelliffe'e döndü. Sağ eliyle bıçağını – ekmek bıçağını değil, et bıçağını – tutuyordu. "Bu ne anlama geliyor, Dr. Freud?" diye sordu yaşlıca bir hanımefendi.

"Bayan Banwell'in ev sahibimizin saldırgan dürtülerini harekete geçirdiği anlamına geliyor," dedi Freud. "Herkesin kolayca anlayabileceği cinsel rekabet şartlarından doğan bu saldırganlık, elinin yanlış alete uzanmasına neden oldu ve kendisinin bile farkında olmadığı arzuları açığa vurdu."

Masanın etrafında mırıltılar yükseldi. Bayan Banwell'in sağında oturan Younger, konukların bu açıkça konuşmalara hazır olup olmadığını merak etti.

"Yakalandım, kabul ediyorum," diye bağırdı Jelliffe, arsız bir neşeyle bıçağını Clara'ya doğru sallayarak, "ama elbette ki arzularımın farkında olmadığımı söylemesi dışında." Bu medeni arsızlık örneği, masanın etrafındaki herkesi kahkahalara boğdu ve Younger'ın endişelerini bastırdı.

"Buna karşılık," diye devam etti Freud, "buradaki sevgili dostum Ferenczi, büyük bir dikkatle peçetesini yakasına sıkıştırmaya çalışıyor; tıpkı bir bebeğe mama önlüğü takılması gibi. Bu da, sizin anaç dürtülerinize seslendiği anlamına geliyor, Bayan Banwell."

Ferenczi, iyi niyetli bir şaşkınlıkla masanın etrafına bakındı: Oradakiler içinde peçeteyi o şekilde kullananın bir tek kendisi olduğunu ancak o zaman fark edebildi.

"Yemekten önce kocamla uzun uzadıya sohbet ettiniz, Dr. Freud," dedi Bayan Hyslop; büyükanne görünümündeki kadın, Jelliffe'in yanında oturuyordu. "Onun hakkında ne öğrendiniz?"

"Profesör Hyslop," diye cevap verdi Freud, "bir şeyi doğrular mısınız, lütfen? Bana annenizin ilk adını söylememiştiniz, değil mi?"

"Nasıl?" dedi Hyslop, işitme cihazını Freud'a doğru tutarak.

"Sohbetimiz sırasında annenizden söz etmemiştik, değil mi?" diye sordu Freud.

"Annemden mi?" dedi Hyslop. "Hayır, hiç."

"Onun adı Mary idi," dedi Freud.

"Bunu nereden bildiniz?" diye haykırdı Hyslop. Masanın etrafındakilere suçlar gibi baktı. "Bunu nasıl bildi? Ona annemin adını söylememiştim."

"Aslında söylediniz," dedi Freud, "farkında olmadan. Beni asıl şaşırtan eşinizin adı oldu. Jelliffe bana eşinizin adının Alva olduğunu söyledi. Ben ise bir Mary varyantı olduğunu düşünmüştüm. Bundan kesinlikle emindim. Bu yüzden, size bir sorum var, Bayan Hyslop, izin verirseniz. Eşinizin size seslenirken kullandığı bir takma adınız var mı?"

"Ulu Tanrım, benim göbek adım Maria'dır," dedi Bayan Hyslop, şaşkınlıkla. "Ve kocam bana hep Marie der."

Bunun üzerine Jelliffe bir haykırış kopardı ve masanın etrafındakilerden Freud için güçlü alkışlar yükseldi.

"Peki kadınlar gerçekten bu kadar gizemli midir?" di-

ye sordu Clara Banwell. "Bence kadınlara karşı çok fazla bağışlayıcı davranıyorsunuz. Kadınların istediği şey, dünyanın en basit şeyidir." Sağında oturan son derece yakışıklı, koyu renk saçlı, beyaz papyonu hafifçe gevşemiş olan genç adama döndü. Adam o zamana dek hiç konuşmamıştı. "Siz ne dersiniz, Dr. Younger? Bize kadınların ne istediğini söyleyebilir misiniz?"

Younger, Clara Banwell'in yanında bir hayli zorlanıyordu. Her şeyden önce, valinin kefil olmasına rağmen bir katil olarak değerlendirdiği Bay George Banwell ile Bayan George Banwell'i birbirinden ayıramıyordu. Ayrıca, Nora Acton'ın tarif ettiği o güzel beyaz çıplak sırtı da aklından çıkaramıyor, uzun saçı omzunun arkasına atılmış halde ay ışığı altında dalgalanışı gözünde canlanıyordu.

Younger, Nora'nın hayatı boyunca gördüğü en güzel kız olduğuna inanmıştı. Ama Clara Banwell de en az onun kadar çekiciydi. *İnsanın arzusu*, der Hegel, başkasının arzusunu arzu etmekle başlar. Herhangi bir erkeğin Clara Banwell'e bakarken kendisini beğenmesini, ilgi duymasını, kendisinden bir şey istemesini beklememesi veya bunu arzulamaması imkansızdı. Örneğin Jelliffe, Clara kendisinden istese, hemen birini kılıç düellosuna davet edebilirdi. Yemek salonuna girerlerken Clara'nın eli koluna dayandığında, Younger bu teması bütün benliğiyle hissetmişti. Ama kadında itici bir şey de vardı. Belki bunun nedeni Harcourt Acton ile karşılaşmış olmaktı. Younger kendini bir püriten olarak görmüyordu ama Bayan Banwell'in böylesine zayıf görünüşlü bir adamdan hoşlanmasını aklı almıyordu.

"Bence Bayan Banwell," diye başladı Younger, "bizi kadınlar konusunda siz aydınlatırsanız, benim öne sürebileceğimden çok daha ilginç fikirler duyabiliriz."

"Kadınların erkekler hakkında gerçekte nasıl hisset-

tikleriyle ilgili sanırım size bir şey söyleyebilirim," dedi Clara, davetkar bir tavırla. "En azından ilgilendikleri erkekler hakkında. Bunu ister misiniz?" Masanın etrafındakilerden gürültülü onaylar duyuldu. "Ama siz erkekler kadınlar hakkında gerçekte neler hissettiğinizi söylemeye söz vermezseniz, bunu yapmayacağım." Bu öneri, masanın etrafındaki erkeklerden güçlü bir onay aldı ama Younger ve masanın bir ucunda oturan Charles Dana, diğerlerine katılmadılar.

"Pekala, beni siz zorladığınıza göre, beyler," dedi Clara, "sırrımızı itiraf edeceğim. Kadınlar, erkeklerden aşağıdır. Bunu söylemenin biraz geri kafalılık olduğunu biliyorum ama inkar etmek de aptallıktır. İnsanlığın bütün zenginlikleri, maddi ya da manevi, erkeklerin yaratımıdır. Büyük şehirlerimiz, bilimimiz, sanatımız ve müziğimiz; hepsi erkekler tarafından tasarlanmış, inşa edilmiş, keşfedilmiş, çizilmiş ve bestelenmiştir. Bir kadının bir erkeğe duyduğu aşk, yarı hayvani tutku ve yarı nefrettir. Bir kadın bir erkeği ne kadar severse, o kadar da nefret eder. Eğer bir erkek değerliyse, kadından üstün olmalıdır; eğer erkek üstünse, kadının bir parçası ondan nefret etmelidir. Sadece güzellikte sizden üstünüz ve bence her şeyden çok güzelliğe tapmamızın nedeni de bu. İşte bu yüzden, bir kadın, güzel bir erkeğin yanındayken kesinlikle büyük bir tehlike içindedir."

Dinleyicileri büyülenmişti ve bu, Clara Banwell'in alışkın olmadığı bir tepki değildi. Younger, her vurgusunda kadının kendisine kaçamak bakışlar attığını fark etmişti – masanın etrafında oturan erkekler arasında bu izlenime kapılan sadece kendisi değildi – ama kendine bunu hayal ettiğini söyledi. Diğer yandan, Bayan Banwell'in bu sözlerle, annesinin babasına karşı gösterdiği çelişkili ve uç noktalardaki duyguları da açıklamış ola-

bileceğini düşündü Younger. Babası 1904 yılında intihar etmişti; annesi bir daha evlenmemişti. Acaba annesi, tam Bayan Banwell'in söylediği gibi, babasını hem sevmiş hem de aynı anda nefret mi etmişti?

"Kıskançlık, kesinlikle kadınların zihinsel yaşamlarındaki baskın güçtür, Bayan Banwell," dedi Freud. "Kadınlarda adalet duygusunun fazla gelişmemiş olmasının nedeni de budur."

"Erkekler kıskanç değil midir?" diye sordu Clara.

"Erkekler hırslıdır," diye cevap verdi Freud. "Kıskançlıklarının büyük ölçüde kaynağı budur. Diğer yandan, kadınların kıskançlığı daima erotiktir. Farklılık gündüz düşlerinde bile görülebilir. Elbette ki hepimiz gündüz düşleri kurarız. Ama erkeklerin iki tür gündüz düşü vardır: Erotik ve açgözlü. Kadınların gündüz düşleri ise sadece erotiktir."

"Benimkilerin öyle olmadığından eminim," dedi şişmanca bir kadın.

"Sanırım Dr. Freud oldukça haklı," dedi Clara Banwell, "her açıdan. Ama özellikle de erkeklerin açgözlülüğü hakkında. Örneğin, kocam George. Mükemmel adamdır. Hiç güzel değildir. Ama yakışıklıdır, benden yirmi yaş büyüktür, başarılı, güçlü, ne istediğini bilen, boyun eğmez biridir. Bütün bunlar için onu seviyorum. Varlığımdan zerre kadar haberi yoktur ve görüş alanından çıktığım anda beni unutur; hırsı böylesine güçlüdür. Bu nedenle de ondan nefret ediyorum. Doğa beni buna zorluyor. Ama bu durumun mutlu bir sonucu olarak, canımın istediğini yapabiliyorum – örneğin, bu gece burada, Smith'in keyifli yemek davetlerinden birinde bulunabilmek gibi – ve George dairemden çıktığımı bile bilmiyor."

"Clara," diye karşılık verdi Jelliffe, "beni incittin.

Böyle bir özgürlüğe sahip olduğunu bana hiç söylememiştin."

"Canımın istediği her şeyi yapmakta özgür olduğumu söyledim, Smith," diye cevap verdi Clara, "senin canının istediklerini değil." Yine herkes güldü. "Pekala, itiraf ettim. Erkekler ne diyecek? Erkekler evlilikte sadakat yeminini gizlice küçümsemiyorlar mı? Hayır, Smith, lütfen; ne düşündüğünü biliyorum. Ben daha tarafsız bir görüş istiyorum. Dr. Freud, sizce evlilik iyi bir şey mi?"

"Toplum için mi, yoksa kişi için mi?" diye sordu Freud. "Toplum için, evlilik kesinlikle yararlıdır. Ama uygar ahlakın yükü birçokları için fazla ağırdır. Ne kadar zamandır evlisiniz, Bayan Banwell?"

"George ile evlendiğimde on dokuz yaşımdaydım," diye cevap verdi Clara ve herkesin zihninde on dokuz yaşındaki bir Clara Banwell'in beyaz gelinliği içindeki görüntüsü belirdi; üstelik sadece erkek konukların değil. "Yani yedi yıl olmuş."

"Bu durumda, yeterince bilginiz vardır," diye devam etti Freud. "Kendi deneyimlerinizden değilse bile, dostlarınızın anlattıklarından. Dolayısıyla söyleyeceklerimin sizi şaşırtmaması gerekir. Çoğu evlilikte tatmin edici bir cinsel yaşam uzun sürmez. Dört ila beş yıldan sonra, evlilik bu açıdan ciddi şekilde başarısız olmaya başlar ve bu olduğunda, ruhsal birlikteliğin büyüsü bozulur. Sonuç olarak, uzun vadede, evlilikler hem fiziksel hem de ruhsal açıdan hayal kırıklığıyla sonuçlanır. Erkek ve kadın, psikolojik açıdan evlilik öncesi durumlarına geri dönerler; ama bir farkla. Şimdi daha yoksuldurlar, çünkü bir illüzyonu kaybetmişlerdir."

Clara Banwell, dikkatle Freud'a bakıyordu. Bir an için ne diyeceğini bilememişti.

"Ne diyor?" diye sordu Profesör Hyslop, işitme cihazını Freud'a doğru tutmaya çalışarak.

"Zinayı haklı çıkarıyor," dedi Charles Dana, ilk kez konuşarak. "Biliyor musunuz, Dr. Freud, salon hileleriniz dışında beni en çok şaşırtan şey, cinsel hayal kırıklıklarıyla ilgili sorunlara bu kadar çok odaklanmanız. Sorunumuz cinsel yetkiyi çok fazla sınırlamamız değil; çok az sınırlamamız."

"Öyle mi?" dedi Freud.

"Bugün dünyada bir milyar insan yaşıyor. Bir milyar. Ve sayı geometrik olarak artıyor. Nasıl yaşayacaklar, Dr. Freud? Ne yiyecekler? Her yıl milyonlarca kişi buraya göç ediyor: En yoksul, en az akıllı, suça en fazla eğilimli olanlar. Şehrimiz onlar yüzünden neredeyse anarşi içinde. Hapishanelerimiz dolup taşıyor. Sinekler gibi ürüyorlar ve bizden çalıyorlar. Onları suçlayamayız; bir adam çocuklarını doyuramayacak kadar yoksulsa, elbette ki çalar. Ama siz, Dr. Freud, eğer fikirlerinizi doğru anlamışsam, sadece cinsel baskının zararlarıyla ilgileniyorsunuz. Bence bir bilim insanının daha ziyade cinsel özgürlüğün tehlikelerine odaklanması gerekir."

"Ne öneriyorsun, Charles? Göçleri durdurmayı mı?" diye sordu Jelliffe.

"Sterilizasyon," diye cevap verdi Dana, iyimser bir tavırla, peçetesiyle ağzını silerken. "Sert mizaçlı bir çiftçi, en kötü soyun üremesini engellemeyi bilir. İnsanlar da sığırlardan farklı değildir. Eğer sığırların özgürce üremesine izin verilirse, gerçekten de çok kötü ve kalitesiz etler yemek zorunda kalırız. Bu ülkeye gelen ve parası olmayan her göçmen, sterilize edilmelidir."

"İstekleri dışında değil ama, değil mi, Charles?" diye sordu Bayan Hyslop.

"Kimse onları buraya gelmeye zorlamıyor, Alva," diye cevap verdi Dana. "Kimse onları kalmaya da zorlamıyor. O zaman isteksiz olduğu nasıl söylenebilir? Üremek istiyorlarsa, bırakın gitsinler. Asıl isteksiz olan şey, bizim onların toplum dışı çocuklarına katlanmak zorunda bırakılmamızdır; sonuçta büyüdüklerinde hırsız ve dilenci olduklarını hepimiz biliyoruz. Belli bir zeka testini geçebilenleri istisna tutuyorum, elbette. İyi bir çorba için safkan bir kaplumbağa gerekir, değil mi, Jelliffe? Ah, söylediklerimin kulağa zalimce ve kalpsizce geldiğini biliyorum. Ama sadece üreme yetilerini ellerinden alıyorum. Dr. Freud ise çok daha önemli bir şeyi almaya çalışıyor."

"Neymiş o?" diye sordu Clara.

"Ahlaklarını," diye cevap verdi Dana. "Görüşleriniz yaygın hale gelirse, nasıl bir dünyada yaşıyor oluruz, Dr. Freud? Hayal edebiliyorum. Halkın en düşük tabakasındakiler, uygar ahlakı küçümsemeye başlar. Zevk, en önemli şey haline gelir. Herkes disiplini reddeder ama disiplinsiz hayatın hiçbir saygınlığı olmaz. Ayak takımı isyan eder; neden etmesinler ki? Uygarlığın kuralları ortadan kalktığında, bu insanların istediği şey ne olacak? Sadece seks isteyeceklerini mi sanıyorsunuz? Yeni kurallar isteyecekler. Yeni bir manyağa boyun eğmek isteyecekler. Kan isteyecekler; eğer tarihe bakacak olursak, muhtemelen sizin kanınızı, Dr. Freud. Aşağı tabakadakilerin daima yaptığı gibi, kendilerinin üstün olduğunu kanıtlamak isteyecekler. Kanıtlamak için öldürecekler. Daha önce benzeri görülmemiş büyüklükte kanlı olayları görebiliyorum. Uygar ahlak sistemini ortadan kaldırırsanız, insanlığın zalimliğini kontrol altında tutan tek şeyi yok etmiş olursunuz. Bunun karşılığında ne öneriyorsunuz, Dr. Freud? Yerine ne geçireceksiniz?"

BELGESİZ KARTUS TEAM

"Sadece gerçeği," dedi Freud.
"Oedipus gerçeğini mi?" dedi Dana.
"Diğer birçokları arasında, evet," dedi Freud.
"Kendisine ne kadar çok yararı oldu, değil mi?"

Nora Acton'ın başucundaki mumun alevi titriyordu. Gramercy Park'taki lambadan gelen ışık, solgun bir şekilde perdelere vuruyordu. Odanın içindeki aydınlık, Nora'nın görmekten ziyade varlığını hissettiği adamın siluetini bile göstermiyordu. Nora bağırmak istedi ama zihni vücuduna söz geçiremedi. Sanki zihni bedeninden ayrılmış, kendi başına gezmeye başlamıştı. Kendi yatağının üzerinde havada süzülüyor, tavana doğru yükseliyor, gecelikli küçük bedenini aşağıdaki yatakta bırakıyordu.

Şimdi saldırganı belirgin bir şekilde görebiliyordu; ama yukarıdan. Aşağıdaki kendine baktığında, adamın mendili yüzünden çektiğini gördü. Sonra adam, aşağıdaki uyuyan bedenin dudaklarına kırmızı ruj sürdü. Neden dudaklarına bu ruju sürüyordu? Bu rengi? Görünüşü hoşuna gitti; daima merak etmişti. Adam şimdi ne yapacaktı? Nora, adamın başucundaki mumun alevini kullanarak sigara yaktığını gördü; adam bir dizini aşağıda uyuyan bedenin üzerine dayadı ve sigarasını kızın teninde söndürdü; cinsel organından bir-iki santim uzakta.

Vücudu kendisini bastıran dize karşı gerildi. Yukarıdan bakarken, Nora vücudunun hareket ettiğini görebiliyordu. Sanki acı çekiyormuş gibiydi. Ama canı yanmıyordu, değil mi? Her şeyi yukarıdan gözlemlerken, hiçbir şey hissetmiyordu. Eğer kendini izlerken acı hissetmiyorsa, acı yok demekti, çünkü acıyı hissedecek kimse yoktu, değil mi?

IV. KISIM

BELONGS TO KARTUS TEAM

16

Onu sevmiyormuşum gibi davranmam gerekecek; ona karşı hiçbir şey hissetmiyormuşum gibi. Perşembe sabahı tıraş olurken kendime bunları söylüyordum. Saat on buçukta, Nora'nın analizine devam etmek için Actonlar'ın malikanesinde olmak zorundaydım. Ona sahip olabileceğimi biliyordum ama bu, terapiden kaynaklanan zayıflığından yararlanmak, onu kullanmak olurdu; yani doktor olduğumda ettiğim yemini çiğnemiş olacaktım.

Bu kızın görüntüsünü zihnimde canlandırdığımda aklıma gelen şeyleri tanımlamam mümkün değil ve uyanık geçirdiğim her saat bunu yapıyordum. Pekala, imkansız değildi ama mantıksız tarafları vardı. Asıl kelimelere dökemediğim şey, onun yanındayken ciğerlerimde hissettiğim sıkışmaydı. Sanki ona duyduğum arzu beni öldürüyormuş gibi hissediyordum.

Kendimi felç olmuş Hamlet gibi hissediyordum. Ama şu farkla: Harekete geçmezsem öleceğimi hissediyordum ama Hamlet için bunun tersi geçerliydi. Hamlet için "olmak," eyleme geçmemek demek; eyleme geçmek, ölmek, yani "olmamak."

Olmak mı, yoksa olmamak mı? İşte bütün mesele bu:
Zihnimizin acı çekmesi midir daha soylu olan

Zalim kaderin yumrukları ve okları karşısında?
Yoksa bir bela denizine karşı silahlanıp
Hepsine bir son vermek mi? Ölmek, uyumak sadece...

Diğer bir deyişle, *olmak*, kişinin kaderinden dolayı *acı çekmesi*, hiçbir şey yapmaması ve böylece yaşayıp gitmesi, *olmamak* ise eyleme geçmek, *silahlanıp ölmektir*. Eyleme geçmek ölmekle eşanlamlı olduğundan, Hamlet neden harekete geçmediğini bildiğini belirtmektedir: Ölüm korkusu veya ölümden sonraki bir şeyden korkması, onu bir korkak yapmakta ve iradesini kırmaktadır.

Dolayısıyla Hamlet için olmak, durağanlık, acı, korkaklıktır; olmamak ise cesaret, girişim ve eylemle bağlantılıdır. En azından, herkesin asırlar boyunca bu sözlerden anladığı budur. Evet, sonunda, Hamlet nihayet hain amcasına karşı harekete geçtiğinde ölür. Belki bunun yazgısı olduğunu başından beri biliyordur. Ama olmak, eylemsizlikle bağdaştırılamaz. Yaşam ve eylem fazlasıyla aynıdır. Olmak, hiçbir şey yapmamak anlamına gelemez. Hamlet donup kalmıştı, çünkü ona göre eylem, bir şekilde olmamakla bağlantılıydı; ve bu yanlış denklem, bu sahte eşitlik, asla tam olarak anlaşılamamıştır.

Freud sayesinde, artık Hamlet'i her düşündüğümde aklıma Oedipus da geliyordu ve benzer bir şeyin Nora Acton'a karşı duygularımı etkilemeye başladığından korkuyordum. Bayan Acton'ın babasını arzuladığı konusunda Freud haklıysa, buna dayanamayacağımı biliyordum. Kendi açımdan bunun tamamen mantıksız olduğunun da farkındaydım. Çünkü Freud haklıysa, herkesin bu tür duyguları vardır. Bu kimsenin elinde değildir ve kimse bu yüzden suçluluk duymamalıdır. Yine de,

Bayan Acton'ın durumuyla ilgili varsayımlarımı düşündüğümde, onu sevme becerimi kaybediyordum. Sevgiyle bağlantım tamamen kopuyordu: İçimizde böylesine mide bulandırıcı arzular taşıyorsak, insanlar nasıl sevilebilir?

Actonlar'ın evinde perşembe sabahı bir gürültüyle başladı. Nora şafakla uyandı, yataktan kalktı, kapısını açtı ve kapının hemen önünde sandalyede uyuyan Bay Biggs'e takılıp yere yuvarlandı. Haber yayıldı ve hemen alarm verildi: Bayan Acton gece yine saldırıya uğramıştı.

İki polis memuru önce merdivenlerden yukarı, sonra aşağı koştular ve bütün odaları aramalarına rağmen bir şey bulamadılar. Dr. Higginson bir kez daha çağrıldı. İyi niyetli doktor – Nora'nın bir kez daha saldırıya uğramasından dolayı üzgündü ve yanığın yerinden dolayı utanmıştı – kıza kendisinin de kolayca sürebileceği bir ağrıkesici merhem verdi. Sonra başını iki yana sallayarak gitmek için kalktı ve başka bir yara-bere olmadığı konusunda aileyi rahatlattı. Olay yerine başka polisler de geldi. Önceki gece masasında uyumuş olan Dedektif Littlemore saat sekizde oraya ulaştı.

Dedektif, Nora'yı ve perişan durumdaki ailesini kızın yatak odasında buldu. Üniformalı polisler halı kaplı zemini ve pencereleri inceliyordu. Littlemore toz kutusunu adamlardan birine verdi ve kapı tokmağında, yatak direklerinde veya pencere pervazlarında işe yarar parmak izleri bulmaya çalışmasını söyledi. Nora yatağının bir köşesine tünemişti; etrafındaki hareketliliğin içinde hiç kıpırdamıyordu. Geceliği hâlâ üzerindeydi, saçları

darmadağınıktı ve gözleri sersem gibi bakıyordu. Tekrar tekrar ifadesi alındı.

Her seferinde onlara gelen kişinin George Banwell olduğunu söyledi. Gece vakti bir sigara ve bir bıçakla içeri giren George Banwell idi. O adamı kimse tutuklamayacak mıydı? Bu soru, Bay ve Bayan Acton'ın şiddetli itirazlarıyla karşılandı. George olamayacağını söylüyorlardı; kesinlikle o olamazdı. Nora gecenin bir yarısında kimi gördüğünden nasıl bu kadar emin olabilirdi?

Littlemore'un bir sorunu vardı. Banwell hakkında kızın tanıklığından başka delilleri de olmasını diliyordu. Sonuçta, Bayan Acton'ın hafızası tamamen güvenilir durumda değildi. Daha da kötüsü, önceki gece odasına giren adamı tam olarak göremediğini kendisi de söylemişti; içerisi çok karanlıktı. Littlemore adamı tutuklarsa, vali kesinlikle memnun olmazdı. Banwell'in sorgulanmak üzere polis merkezine götürülmesi de valinin hoşuna gitmezdi.

Sonunda dedektif valinin emirlerini beklemesinin daha iyi olacağına karar verdi. "Eğer sakıncası yoksa, Bayan Acton," dedi, "size bir soru sorabilir miyim?"

"Sorun," dedi Nora.

"William Leon diye birini tanıyor musunuz?"

"Kim?"

"William Leon," dedi Littlemore. "Bir Çinli. Leon Ling adıyla da tanınıyor."

"Tanıdığım hiçbir Çinli yok, Dedektif."

"Belki bu, hafızanızı biraz tazeler," dedi dedektif. Ceketinin cebinden bir fotoğraf çıkarıp kıza verdi. bunu Leon'un dairesinden almıştı; Çinli'nin iki kadınla birlikte çektirdiği fotoğraf. Kızlardan biri Nora Acton idi.

"Bunu nereden buldunuz?" diye sordu kız.

"Bana sadece kim olduğunu söyleyebilir misiniz, hanımefendi?" diye sordu Littlemore. "Gerçekten çok önemli. Tehlikeli biri olabilir."

"Bilmiyorum. Adını hiç söylemedi. Sadece Clara ve benimle bu fotoğrafı çektirmek için ısrar etti."

"Clara mı?"

"Clara Banwell," dedi Nora. "Diğer tarafta duran o. Elsie Sigel'in Çinlileri'nden biriydi."

Bu isimlerin ikisi de Dedektif Littlemore'un ilgisini çekmişti. Fotoğraftaki diğer kadının George Banwell'in karısı olduğunu artık biliyordu. Dahası, William Leon'un Elsie'lere bir düşkünlüğü yoksa, sandıkta bulunan mektupların yazarını da teşhis etmişti; ve çok büyük bir olasılıkla, bulunan cesedi de.

"Elsie Sigel," diye tekrarladı Littlemore, fotoğrafı Bayan Acton'dan alıp ceketinin cebine atarken. "Bana ondan biraz daha söz edebilir misiniz? Yahudi miydi?"

"Ulu Tanrım, hayır," dedi Nora. "Elsie misyonerdi. Sigel ailesini duymuş olmalısınız. Büyükbabası bir hayli ünlüydü. Riverside Parkı'nda bir heykeli bile var."

Littlemore içinden bir ıslık çaldı. General Franz Sigel gerçekten de ünlüydü; daha sonraları popüler bir New Yorklu politikacı haline gelen bir İç Savaş kahramanıydı. 1902'deki cenazesinde yirmi beş bin New Yorklu, tabutuna üniformasıyla yerleştirilmiş yaşlı adama saygılarını sunmaya gelmişti. Ama İç Savaş generallerinin torunlarının Çinli restoran müdürlerine aşk mektupları yazması alışılmadık bir şeydi. Aslında, Çinliler ile yazışmaları bile tuhaftı. Bayan Sigel'in, William Leon ile nasıl bir yakınlığı olduğunu sordu.

Nora ona bildiği azıcık şeyleri anlattı. Geçen bahar, kendisi ve Clara, Bay Riis'in yardım derneklerinden bi-

rinde çalışmaya gönüllü olmuşlardı. Aşağı Doğu Yakası'ndaki bütün aileleri ziyaret etmiş, ellerinden geldiğince yardım sunmuşlardı. Bir pazar günü, Çin Mahallesi'nde, İncil dersi vermekte olan Elsie Sigel'e rastlamışlardı. Öğrencilerinden birinin bir fotoğraf makinesi vardı. Nora onu iyi hatırlıyordu, çünkü diğerlerinden çok farklı görünüyordu; çok daha iyi giyimliydi ve İngilizce'yi çok iyi konuşuyordu. Nora adamın adını öğrenmemişti ama Elsie onu yakından tanıyor gibiydi. Elsie ile arkadaşlığından dolayı, Clara ve Nora fotoğraf çekme ısrarlarına karşı koyamamışlardı.

"Bayan Sigel'in nerede oturduğunu biliyor musunuz, Bayan Acton?" diye sordu Littlemore.

"Hayır ama onu evde bulabileceğinizi de sanmıyorum, Dedektif," dedi Nora. "Elsie geçen temmuz ayında genç bir adamla birlikte kaçtı. Söylendiğine göre, Washington'a."

Littlemore başıyla onayladı. Nora'ya teşekkür etti; sonra Bay Acton'a kullanabileceği bir telefon olup olmadığını sordu. Merkezi aradığında, General Franz Sigel'in torunu Elsie Sigel'in ailesini bulmalarını söyledi. Eğer Sigel ailesi de kızlarını temmuz ayından beri görmediklerini söylerse, o zaman morga götürülmeleri gerekecekti.

Nora'nın yatak odasına dönen Littlemore, içeride sadece Nora'yı ve Bayan Biggs'i buldu. Son polis memuru odadan çıkmak üzereydi: Littlemore'a pencere pervazlarında veya yatak direklerinde parmak izi bulamadığını söyledi. Kapı tokmaklarındaki parmak izleri bir işe yaramazdı, çünkü çok fazla insan girip çıkmıştı. Bayan Biggs, polis memurlarının neden olduğu dağınıklığı toparlamaya çalışıyordu; Nora, Littlemore'un odadan çıktığında bıraktığı gibi oturuyordu. Dedektif içeriyi ince-

ledi. "Bayan Acton," dedi, "dün gece adamın buraya nasıl girdiğini düşünüyorsunuz?"

"Şey... açıkçası, bilmiyorum."

Bu gerçekten şaşırtıcıydı. Acton malikanesinin sadece iki kapısı vardı; önde ve arkada birer tane. Bu kapıların önünde bütün gece iri yarı polis memurları dikilmişti ve ikisi de kimsenin içeri girmediğine yemin ediyorlardı. Yaşlı Biggs'in sandalyesinde uyuyakaldığını herkes biliyordu ve kendisi de bunu doğrulamıştı ama Biggs, akıllıca bir hareketle sandalyesini kızın odasının kapısına dayamıştı ve sabah Nora'nın onun üzerine düşmesinin nedeni de buydu. Herhangi birinin Biggs'i uyandırmadan içeri girmesi mümkün olamazdı.

Acaba saldırgan pencerelerden birine mi tırmanmıştı? Nora'nın yatak odası ikinci kattaydı. Birinin buraya tırmanması çok zordu ve yatak odası parka baktığından, biri bunu yapmaya kalkıştığı takdirde ön kapıda nöbet tutan polis memuru tarafından hemen görülürdü. Çatıdan inmiş olabilir miydi? Bu mümkün olabilirdi. Bitişikteki binalardan çatıya geçmek mümkündü ama komşular, önceki gece evlerine girilmediğinden emin olduklarını söylemişlerdi. Ayrıca, iri yarı bir adamın Nora'nın pencerelerinden birinin içinden geçmek için bir hayli uğraşması gerekirdi.

Dedektif Littlemore bu pencerelerden birini incelerken – herhangi birinin girip çıktığına dair en küçük bir iz bile yoktu – Nora'nın hikayesindeki boşluklar belirmeye başladı. Bunlardan ilki, Bayan Biggs'in Nora'nın çöp sepetine gömülü olarak bulduğu söndürülmüş sigara izmaritiydi. Sigaranın üzerinde ruj izi vardı. Bayan Biggs çok şaşırmıştı. Dedektif de öyle.

"Bu sizin mi, hanımefendi?" diye sordu.

"Elbette hayır," dedi Nora. "Ben sigara içmem. Kendi rujum bile yok."

"Peki dudağınızdaki ruj ne?" diye sordu Littlemore.

Nora ellerini ağzına bastırdı. Banwell'in dudağına ruj sürdüğünü ancak o zaman hatırlayabildi. Her nasılsa, bu tuhaf gerçeği daha önce unutmuştu. Olay o kadar bulanıktı ki... Dedektife Banwell'in yaptıklarını anlattı. Sigara izmaritine de ruj sürmüş ve sonra da gitmeden önce çöp sepetine atmış olması gerektiğini söyledi. Hikayesinde hatırladığı en tuhaf şeyi belirtmedi: Banwell'i aşağıdan değil, yukarıdan gördüğünü. Ama hiç makyaj malzemesi olmadığı konusunda ısrar ediyordu.

"Odanızı araştırmamda bir sakınca var mı, Bayan Acton?" diye sordu Littlemore.

"Adamlarınız son bir saattir odamı inceleyip duruyor zaten," diye cevap verdi Nora.

"Sakıncası var mı?"

"Sorun değil."

Şu ana kadar polis memurlarının hiçbiri, Nora'nın özel eşyalarını araştırmamıştı. Littlemore şimdi bunu yapıyordu. Şifoniyerin en alt çekmecesinde, çok sayıda kozmetik ürünü buldu; aralarında pudra, bir şişe parfüm ve bir ruj da vardı. Ve bir paket sigara.

"Bunlar benim değil," dedi Nora. "Nereden geldiklerini bilmiyorum."

Littlemore memurları tekrar odaya çağırdı ve daha detaylı bir arama yapmalarını istedi. Birkaç dakika sonra, kızın dolabının üst rafında, kışlık kazakların altında, memurlardan biri beklenmedik bir şey buldu: Kıvrık saplı kısa bir kırbaç! Littlemore kırbaçlar konusunda pek bilgili sayılmazdı ama bu kırbacın uzanılması zor noktalara dahi ulaşabileceğini görebiliyordu; kırbacı tutan kişinin kendi sırtı gibi.

Banwell'i tutuklamadığımız iyi olmuş, diye düşündü Jimmy Littlemore.

Ama başka bir polis memuru elinde arka bahçede bulduğu bir şeyle geldiğinde, dedektif ne düşünmesi gerektiğini bilemiyordu. Polis memuru oradan çatıya geçmenin mümkün olup olmadığını anlamak için ağaca tırmanmıştı. Mümkün değildi. Ama aşağı inerken, ilk bakışta bozuk para olduğunu sandığı bir şey dikkatini çekmişti: Küçük, yuvarlak ve parlak bir metal parçası, yerden yarım metre yukarıda ağacın bir çentiğine sıkışmıştı; yerden bakıldığında görünmüyordu. Bulduğu şeyi Littlemore'a verdi: Bir adamın yuvarlak kravat iğnesiydi ve üzerinde bir ismin baş harfleri vardı; beyaz ipek bir kravatın havlarıyla birlikte. Harfler *GB* idi.

Brill ilk kez kahvaltıya gecikmişti. Ortaya çıktığında berbat görünüyordu: Tıraş olmamıştı, korktuğu belliydi ve yakalarından birinin ucu havaya kalkmıştı. Bana, Freud'a ve Ferenczi'ye söylediğine göre, Rose bütün gece uyuyamamıştı. Bir saat önce Brill ona biraz uyku ilacı vermişti ve kendisi de pek uyuyamamıştı. Bizimle halktan uzakta konuşmak istediğini söyledi. Bunun üzerine dördümüz birlikte Freud'un odasına gittik ve resepsiyona Jones ve Jung için bir mesaj bıraktık; ama Jung'un otelde olup olmadığını bile hiçbirimiz bilmiyorduk.

"Bunu yapamam," diye patladı Brill, Freud'un odasına girdiğimizde. "Üzgünüm ama yapamam. Jelliffe'e söyledim bile." Anladığımız kadarıyla Freud'un kitabının tercümesinden söz ediyordu. "Yalnız olsaydım, yemin ederim yapardım; ama Rose'u tehlikeye atamam. O benim her şeyim. Bunu anlıyorsunuz, değil mi?"

Onu oturmaya ikna ettik. Nihayet biraz sakinleşip rahat konuşabilecek hale geldiğinde, Brill bize evdeki küllerin aldığı telgraflardaki İncil pasajlarıyla ilgisi olduğuna inandığını söyledi. "Onu gördünüz," dedi, yine Rose'u kastederek. "Onu tuzdan bir sütuna çevirdiler. Telgrafta söyledikleri şey gerçekleşti."

"Yani bunu birinin evine kasıtlı olarak bıraktığını mı söylüyorsun?" diye sordu Ferenczi. "Ama neden?"

"Bir uyarı olarak," diye cevap verdi Brill.

"Kimden?" diye sordum.

"Prince'in Boston'da tutukladığı insanlardan. Freud'un Clark'taki konferanslarını engellemeye çalışan insanlardan."

"Nerede oturduğunu nasıl biliyorlar?" diye sordu Ferenczi.

"Jones'un hizmetçisiyle yattığını nasıl biliyorlarsa öyle," dedi Brill.

"Hemen çıkarımlarda bulunmamalıyız," dedi Freud, "ama birinin hakkımızda çok fazla kişisel bilgi topladığı açık."

Brill ceketinin cebinden bir zarf çıkardı ve içinden yanmış, kare şeklinde bir kağıdı çekip aldı. Üzerinde belirgin bir *ü* görünüyordu. Bir-iki boşluk sağında, muhtemelen büyük *H* olabilecek başka bir harf vardı. Başka bir şey görünmüyordu.

"Bunu evimin salonunda buldum," dedi Brill. "Taslağı yakmışlar. Freud'un tercüme taslağını. Ve külleri daireme bırakmışlar. Bir dahaki sefere bütün binayı yakacaklar. Telgrafta bunu da söylüyorlar: *Kükürt ve ateş yağmuru* ve *çok geç olmadan dur*. Freud'un kitabını yayınlarsam, beni ve Rose'u öldürecekler."

Ferenczi ona karşı çıktı ve korkularının abartılı olduğunu söyledi ama Freud araya girdi. "Açıklaması ne

olursa olsun, Abraham," dedi, elini Brill'in omzuna koyarak, "şimdilik kitabı bir kenara bırakalım. Bekleyebilir. Sen benim için kitaptan daha önemlisin."

Brill başını eğdi ve elini Freud'unkinin üzerine koydu. Bir an ağlamaya başlayacağını sandım. O sırada kapı vuruldu ve bir komi elinde kahve ve börek tepsisiyle içeri girdi; bunları Freud istemişti. Brill kendini topladı. Bir fincan kahve aldı. Freud'un sözleri onu fazlasıyla rahatlatmışa benziyordu; sanki üzerinden büyük bir yük kalkmış gibi. Burnunu sümkürdükten sonra, tamamen farklı bir ses tonuyla – tanıdık yarı ciddi ses tonuyla – "Endişelenmeniz gereken kişi ben değilim," dedi. "Jung'dan ne haber? Freud, benim ve Ferenczi'nin Jung'un psikotik olduğundan şüphelendiğimizin farkında mısın? Üzerinde düşünerek vardığımız tıbbi çıkarım bu. Ona sen söyle, Ferenczi."

"Şey, ben psikotik olduğunu söylemezdim," diye cevap verdi Ferenczi. "Ama potansiyel bir bunalımın işaretlerini görüyorum."

"Saçma," dedi Freud. "Ne işareti?"

"Sesler duyuyor," diye cevap verdi Ferenczi. "Brill'in evindeyken zeminin fazla yumuşak olduğundan yakınıyordu. Konuşurken konudan konuya atlıyor ve herkese, haksız yere cinayetle suçlanan dedesiyle görüştüğünü söylüyor."

"Benim bunun için düşündüğüm açıklamalar psikozdan farklı," dedi Freud. Aklında bir şey olduğunu görebiliyordum ama daha fazla açıklamadı. Jung'un Freud'un gördüğü Kont Thun rüyasıyla ilgili şaşırtıcı yorumunu anlatıp anlatmamayı düşündüm ama Freud'un, Brill ve Ferenczi'nin bunu duymalarını isteyeceğinden emin değildim. Belki de endişelenmeme gerek yoktu.

"Hepsinden öte, on yıl önce rüyanda onu gördüğünü söylüyor!" diye bağırdı Brill. "Bu adam deli!"

Freud derin bir iç çekti. "Beyler, Jung'un kehanetlere ve okültizme inandığını benim kadar siz de biliyorsunuz," dedi. "Bu konuda benim şüpheciliğimi paylaştığınıza sevindim ama Jung daha geniş bir açıdan yaklaşmak konusunda pek de yalnız sayılmaz."

"Daha geniş bir açı mı?" dedi Brill. "Ben aynı şekilde yaklaşsam, bana saçmaladığımı söylersiniz. Oedipus kompleksiyle ilgili de geniş bir açıdan yaklaşıyor. Cinsel temeli artık kabul etmiyor, bunu biliyor musunuz?"

"Siz öyle olmasını istiyorsunuz," diye cevap verdi Freud, sakince, "çünkü böylece onu takımdan atabilirim. Jung, cinsellik teorisini kesinlikle kabul ediyor. Aslında, gelecek hafta Clark'ta çocuklarda cinsellikle ilgili bir konuşma yapacak."

"Gerçekten mi? Ona Fordham'da ne söylemeyi planladığını sordun mu?"

Freud cevap vermek yerine kısık gözlerle Brill'e baktı.

"Jelliffe, Jung ve kendisinin bunun üzerinde konuştuklarını ve Jung'un psikonevrozlarda cinselliğin rolünün aşırı vurgulanmasından dolayı endişeli olduğunu söyledi. Kullandığı kelime aynen buydu: *Aşırı vurgulama*."

"Şey, aşırı vurgulamak istemediği ortada," dedi Freud. "Ben de aşırı vurgu yapmak istemiyorum. Beni dinleyin, ikiniz de. Jung'un Yahudi düşmanlığından hoşlanmadığınızı biliyorum. Beni bu konunun dışında bıraktığı için, size daha güçlü yükleniyor. Jung'un cinsel teoriyle ilgili yaşadığı zorlukların da kesinlikle farkındayım, emin olabilirsiniz. Ama şunu unutmayın: Onun için beni takip etmek, sizin için olduğundan daha zordu. Buradaki Younger için de daha zor olacak. Musevi olma-

yan biri, daha büyük bir içsel direnişin üstesinden gelmek zorundadır. Ve Jung sadece bir Hıristiyan değil, aynı zamanda da bir din adamının oğlu."

Kimse bir şey söylemeyince, bir konuda itiraz etmek istedim. "Üzgünüm, Dr. Freud. Ama birinin Hıristiyan ya da Musevi olması neden fark yaratsın ki?"

"Evlat," dedi Freud, sert bir tavırla, "beni James'in kardeşinin yazmış olduğu roman kahramanlarından birinin yerine koyuyorsun, neydi adı?"

"Henry?"

"Evet, Henry'nin yazdığı romanlardan birinin ışığında değerlendiriyorsun." Freud'un soruma cevap olarak daha fazlasını söyleyeceğini sandıysam da, yanılmıştım. Bunun yerine Ferenczi ve Brill'e döndü. "Psikanalizin Yahudilerin ulusal işi olmasını mı tercih edersiniz? Elbette ki diğerleri yanımda daha uzun süre geçirmiş olmasına rağmen Jung'u öne çıkarmam haksızlık. Ama dünyadaki yolumuzu bulmak istiyorsak, biz Yahudiler daha büyük haksızlıklara da hazırlıklı olmalıyız. Başka seçenek yok. Adım Jones olsaydı, fikirlerimin her şeye rağmen çok daha az direnişle karşılanacağından emin olabilirdiniz. Darwin'e bir bakın. Yaratılış'ı inkar etti ve kahraman olarak alkışlandı. Bizi vaat edilen topraklara ulaştıracak kişinin Musevi olmaması gerekiyorsa, bunu kabullenmeliyiz. *Die Sache* için Jung'a sarılmalı ve umutlarımızı ona bağlamalıyız."

Freud'un Almanca söylediği kelimeler, *Dava* anlamına geliyordu. Neden bunu İngilizce söylemediğini bilmiyorum. Birkaç dakika boyunca kimseden ses çıkmadı. Kendimizi kahvaltıya verdik. Ama Brill bir şey yemiyordu. Bunun yerine tırnaklarını kemiriyordu. Jung ile ilgili başka tartışma olmayacağını sanmıştım ama yine yanılmıştım.

BELGESEL KİTAP TEAM

"Peki ya sürekli ortadan kaybolmalarına ne diyeceksin?" diye sordu Brill. "Jelliffe, bana pazar günü Jung'un gece yarısı civarında Balmoral'dan çıktığını söyledi ama resepsiyon memuru, Jung'un sabah ikiye kadar otele dönmediğine yemin ediyor. Gece yarısından sonra bu iki saatte ne yaptı? Ertesi gün, Jung bütün öğleden sonrayı odasında uyuyarak geçirdiğini söyledi ama resepsiyon memuru onun akşama kadar dışarıda kaldığını iddia ediyor. Pazartesi günü öğleden sonra Jung'un kapısını vurmuştun, Younger. Ben de; hem de uzun uzun ve şiddetle. Orada olduğunu hiç sanmıyorum. Neredeydi?"

Araya girdim. "Üzgünüm. Jung'un pazar gecesi Balmoral'da olduğunu mu söyledin az önce?"

"Bu doğru," diye cevap verdi Brill. "Jelliffe'in binasında. Dün gece sen de oradaydın."

"Ah," dedim. "Fark etmemiştim."

"Neyi?" diye sordu Brill.

"Hiçbir şey," dedim. "Sadece tuhaf bir tesadüf."

"Ne tesadüfü?"

"Diğer kız – şu öldürülen – Balmoral'da öldürülmüştü." Oturduğum yerde huzursuzca kıpırdandım. "Pazar gecesi. Gece yarısıyla saat iki arasında."

Brill ve Ferenczi birbirlerine baktılar.

"Beyler," dedi Freud, "gülünç olmayın."

"Ve Nora da pazartesi günü öğleden sonra saldırıya uğradı," diye açıkladı Brill. "Nerede?"

"Abraham," dedi Freud.

"Kimsenin kimseyi suçladığı yok," diye cevap verdi Brill, masum bir tavırla. Ama aşırı heyecanlı olduğu yüzünden anlaşılıyordu. "Sadece Younger'a Nora'nın evinin nerede olduğunu soruyorum."

"Gramercy Park'ta," dedim.

"Beyler, bunu daha fazla dinlemek istemiyorum," dedi Freud.

Kapı bir kez daha vuruldu. Bu kez gelen Jung idi. Onunla selamlaştık; tahmin edileceği gibi, gergin bir tavırla. Rahatsızlığımızı fark etmişe benzemeyen Jung, kahvesine şeker attı ve Jelliffe'in evindeki yemekten memnun kalıp kalmadığımızı sordu.

"Ah, Jung," diye araya girdi Brill. "Pazartesi günü yakalanmışsın."

"Anlayamadım?" dedi Jung.

"Bize pazartesi günü bütün öğleden sonrayı odanda uyuyarak geçirdiğini söylemiştin," dedi Brill, şakacı bir paylamayla. "Ama görünüşe bakılırsa şehirde görülmüşsün."

Freud başını iki yana sallayarak pencereye yaklaşıp açtı.

"Pazartesi günü bütün öğleden sonrayı odamda geçirdiğimi asla söylemedim," diye cevap verdi Jung, sakince.

"Tuhaf," dedi Brill. "Bunu söylediğine yemin edebilirim. Jung, biz de bugün Gramercy Park'a gitmeyi düşünüyorduk. Sanırım bize katılmazsın, ha?"

"Anlıyorum," dedi Jung.

"Neyi?" diye sordu Brill.

"Neden açıkça söylemiyorsun?" diye çıkıştı Jung.

"Neden söz ettiğin hakkında en küçük bir fikrim bile yok," dedi Brill. Masum rolü yapmakta başarısız olan bir aktör gibi davranıyordu ve bunu kasıtlı yaptığının farkındaydım.

"Demek durum şu: Gramercy Park'ta görüldüm," diye cevap verdi Jung, soğuk bir tavırla. "Ne yapacaksınız, beni polise mi şikayet edeceksiniz?" Freud'a döndü. "Eh, görünüşe bakılırsa, beni buraya çağırma nedeniniz

sorguya çekmekmiş. Sizinle birlikte kahvaltı etmezsem beni bağışlayın." Kapıyı açtı ve önünde durarak Brill'e baktı. "Utanılacak bir şeyim yok."

Rahmetli General Sigel'in önemli bir insan olmasından dolayı, polis torunu Elsie'nin adresini bulmakta hiç zorlanmadı. 180. Cadde yakınlarındaki Wadsworth Caddesi'nde ailesiyle birlikte oturuyordu. Washington Height merkezinden bir polis memuru eve gitti ve yeğenleri Mabel ile birlikte Bay ve Bayan Sigel'i Van den Heuvel binasına götürdü. Morgun önündeki bekleme salonunda Dedektif Littlemore ile buluştular.

On dokuz yaşındaki Elsie'nin gerçekten de bir ay önce ortadan kaybolduğunu ve Brooklyn'deki Büyükanne Ellie'ye yaptığı ziyaretten hiç dönmediğini söylediler. Ortadan kaybolmasından sonraki ilk günlerde, Elsie onlara Washington'dan bir telgraf göndermiş, genç bir adamla birlikte olduğunu ve onunla evlenmeyi planladığını bildirmişti. Ailesinden kendisi için endişelenmemelerini istemiş, iyi olduğunu bildirmiş ve sonbaharda eve döneceğine söz vermişti. Ailesi sakladıkları bu telgrafı dedektife gösterdi. Telgraf gerçekten de başkentteki bir otelden gönderilmişti ve altında Elsie'nin adı vardı ama gönderenin kendisi olduğunu kanıtlamak elbette ki imkansızdı. Bay Sigel kızından tekrar haber almayı umarak ve bir skandal olmasından korkarak, polise haber vermemişti.

Littlemore, Sigel ailesine William Leon'un sandığında bulunan mektupları gösterdi. El yazısını hemen tanımışlardı. Sonra dedektif onlara cesedin üzerinde bulunan gümüş takıyı ve üzerinde kuş olan şapkayı gösterdi.

BELGESİZ KARİUS TEAM

Bay ve Bayan Sigel bunları daha önce hiç görmemişlerdi – ve gerçekten de Elsie'ye ait olmadıklarını söylediler – ama Mabel onları yalanladı. Takı kendisinindi; haziran ayında Elsie'ye vermişti.

Littlemore, Bay Sigel'i bir kenara çekti ve Leon'un dairesinde bulunan cesede bakması gerektiğini söyledi. Aşağı indiklerinde, Bay Sigel cesedi bu haldeyken teşhis edemediğini söyledi; çok fazla çürümüştü. Metin bir tavırla, eğer dişlerine bakarsa gerçeği bilebileceğini, çünkü kızının sol köpek dişinin çarpık olduğunu açıkladı. Mermer tezgahın üzerinde yatan cesette bunu teşhis edebildiler. "Bu o," dedi Bay Sigel, sakince.

İki adam bekleme salonuna döndüklerinde, Bay Sigel karısına suçlayıcı bir bakış attı. Kadın anlamış olmalıydı; sinir krizi geçirmeye başladı. Onu sakinleştirmek kolay olmadı. Sonra kocası dedektife hikayeyi anlattı.

Bayan Sigel, Çin Mahallesi'nde misyonerlik yapıyordu. Yıllar boyunca kafir Çinlileri Hıristiyan inancına döndürmek için uğraşmıştı. Geçen aralık ayında, Elsie'yi de misyoner evine götürüp getirmeye başlamıştı. Elsie'nin bu işe gösterdiği ilgi, annesini memnun etmişti ama babası rahatsız olmuştu. Bay Sigel'in şiddetli itirazlarına rağmen, kız çok geçmeden haftada birkaç kez tek başına Çin Mahallesi'nde dolaşmaya ve pazar günü İncil dersleri vermeye başlamıştı. En hevesli öğrencilerinden biri, birkaç ay önce kızı evlerinde ziyaret etme cüretini bile göstermişti. Bay Sigel adamın adını bilmiyordu. Littlemore ona William Leon'un bir fotoğrafını gösterdi; baba gözlerini kapadı ve üzgün bir tavırla onayladı.

Sigel ailesi morgdan çıktıktan sonra hem acılarıyla hem de bu skandalın yankılarıyla uğraşmak onlar için

hiç kolay olmayacaktı; daha binadan dışarı adım attıkları anda kendilerini bekleyen gazetecilerle karşılaşmışlardı. Dedektif Littlemore, Bay Hugel'in nerede olduğunu merak etti. Müfettişin otopsiyi kendisi yapmak ve Sigel'in delillerini duymak isteyeceğini sanıyordu. Ama müfettiş ortalarda yoktu. Onun yerine, asistanlarından biri olan Dr. O'Hanlon cesedi inceledi. Littlemore'a Bayan Sigel'in boğularak öldürüldüğünü ve öleli üç-dört hafta olduğunu açıkladı; bu arada Müfettiş Hugel üst kattaki ofisindeydi ve konuyla kesinlikle ilgilenmemişti bile.

17

Gözlerinin rengine uygun yeşil bir elbise giymiş olan güzel Clara Banwell, aynı derecede güzel ve neredeyse çaresiz durumdaki Nora Acton'ı soyuyor, bir yandan da onu sakinleştirmeye, rahatlatmaya çalışıyordu. İki kadın ilk saldırıdan beri birbirlerini görmemişlerdi. Littlemore'un gidişinden kısa bir süre sonra oraya gelen Clara, zarif bir şekilde herkesi – bütün aileyi ve polis memurlarını – Nora'nın odasından çıkarmıştı. Nora tamamen çıplak kaldığında, Clara ona soğuk suyla banyo yaptırdı. Nazik bir şekilde sırtını sabunladı, saçlarını yıkadı ve yumuşak bir ıslak bezle, iyileşmekte olan yaralarını sildi. Clara, Dr. Higginson'ın verdiği merhemi Bayan Biggs'den almıştı.

Nora, Clara'ya konuşmasına izin vermesi için yalvardı, çünkü ona söyleyecek çok şeyi vardı. "Bana inanmıyorlar," dedi.

Clara iki parmağını Nora'nın dudaklarına bastırdı. "Şşş," dedi, "konuşma. Henüz değil, hayatım. Gözlerini kapa."

Nora söyleneni yaptı. Aniden, kendini günlerdir, hiç dinlenmeden veya ara vermeden, bir uçurumun kenarında yürüyormuş ve biri az önce oradan inmesine izin vermiş gibi hissetti. Düşmek üzere. Dayanılmaz ve karşı

BELGESEL KAKTÜS TEAM

konulmaz bir rahatlama hissetti. Nora'nın her yanını bu rahatlık duygusu kaplamıştı. "Clara," dedi.

"Evet?"

"Neden daha önce gelmedin?"

"Şşş," diye cevap verdi Clara, Nora'nın alnını serinletirken. "Artık buradayım."

"Clara?"

"Evet?"

Nora'nın yanaklarından yaşlar süzüldü. İki kadın baş başaydı ve banyoda sadece Nora'nın kısık hıçkırıkları duyuluyordu.

Daha sonra, banyo suyu boşaldıktan sonra, Nora – şimdi belden yukarısı beyaz bir havluya sarılıydı ve gözleri hâlâ kapalıydı – bacaklarının arasında tuhaf bir duygu hissetti. "Bana ne yapıyorsun, Clara?" diye sordu.

"Tıraş ediyorum. Bu korkunç yanığı temiz tutmalıyız. Ayrıca, böyle daha da güzel olacak." Clara, Nora'nın elini kızın en hassas noktasına bastırdı. "İşte," dedi. "Böyle bastır, hayatım." Clara kendi güçlü elini Nora'nınkinin üzerine koydu ve bastırmaya devam etti. İşine devam edebilmek için Nora'nın elini arada bir oynatıyordu. "Nora, George bütün gece benimleydi. Polis bana sordu ve ben de onlara bunu söyledim. Şimdi senin de söylemen gerek. Yoksa seni götürecekler. Bir sanatoryumda odanı hazırlatmaya başladılar bile."

"Sanatoryum hiç fena olmaz," dedi Nora.

"Saçmalama. Benimle yazlığa gelmeyi tercih etmez misin? Bence yapmamız gereken şey bu, hayatım. Sen ve ben, baş başa, tam sevdiğimiz gibi. Orada her şeyi konuşabiliriz." Clara işini bitirdi. Nora'nın yanığına doktorun verdiği merhemi sürdü. "Ama onlara söylemelisin."

"Onlara neyi söylemeliyim?"

"Hepsini kendinin yaptığını. Hepimize çok kızgındın: George'a, annene, babana ve hatta bana. Bizden intikam almaya çalışıyordun."

"Hayır, size neden kızgın olayım?"

"Ah, hayatım, ben de sana kızgın değilim." Clara dikkatini Nora'nın kalçalarındaki kesiklere verdi. Parmaklarıyla yumuşak daireler çizerek, doktorun verdiği merhemi bunlara da sürdü. "Ama şimdi onlara söylemelisin. Her şey için ne kadar üzgün olduğunu açıklamalısın. Kendini çok daha rahat hissedeceksin. Sonrasında benimle gelip istediğin kadar kalabilirsin."

Ruh hali çok hızlı değişen bir adam olarak müfettiş bile, Dedektif Littlemore'un olaylarla ilgili raporunu dinlerken öfkeden sevince, sevinçten umutsuzluğa bu kadar çabuk geçemezdi.

Littlemore, müfettişin dikkatini Elsie Sigel'e çekmeye çalışmıştı ama Hugel konuya aldırmadı bile. Müfettiş, Actonlar'ın malikanesindeki tantanayı şans eseri duymuştu. Öfkesinin nedeni de buydu: Neden Littlemore'a haber vermişlerdi de, kendisini aramamışlardı? Nora'nın hikayesini dinledikten sonra, Hugel "Hah!" diye haykırdı. "Şimdi onu yakaladık! Sana söylememiş miydim?" Son olarak, ruj, sigara ve kırbacın kızın odasında saklı olduğunu öğrenince, koltuğuna çöküp arkasına yaslandı.

"Bitti," dedi Hugel, sakince. Yüzü karardı. "Kızın akıl hastanesine kapatılması gerek."

"Hayır, bekleyin, Bay Hugel. Şunu dinleyin." Littlemore müfettişe olay yerinde bulunan kravat iğnesini anlattı.

BELGESEL KAKTÜS TEAM

Hugel buna pek önem vermedi. "Çok az, çok geç," dedi, acı bir gülümsemeyle. Tiksintiyle homurdandı. "Söylediği her şeye inanmıştım. Kız akıl hastanesine kapatılmalı, beni duyuyor musun?"

"Deli olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Müfettiş derin bir iç çekti. "Keskin zekan için seni kutlarım, Dedektif. Riverford-Acton davası kapandı. Valiye haber ver. Ben onunla konuşmak istemiyorum."

Dedektif şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. "Davayı kapatamazsınız, Bay Hugel."

"Dava filan yok," dedi müfettiş. "Karşımda zanlı olmadan cinayet davası açamam. Anladın mı? Ceset olmadan cinayet de olmaz. Bir saldırı olmadan bir saldırı suçlaması yapamam. Bayan Acton'ı kendine saldırdı diye mi suçlayacağız?"

"Bekleyin, Bay Hugel, daha bitirmedim. Siyah saçlı adamı hatırlıyor musunuz? Nereye gittiğini öğrendim. Önce Hotel Manhattan'a – buna ne dersiniz? – ve sonra da Kırkıncı Cadde'deki geneleve gitti. Kendim geneleve gidip bir araştırma yaptım ve orayı işleten kadın bana Harry Thaw'un..."

"Sen neden söz ediyorsun, Littlemore?"

"Harry Thaw, Stanford White'ı öldüren adam."

"Harry Thaw'un kim olduğunu elbette biliyorum," dedi müfettiş, kendini kontrol etmeye çalıştığı belli bir şekilde.

"Buna inanamayacaksınız, Bay Hugel, ama eğer Çinli adam katil değilse, o zaman adamımız Harry Thaw olabilir."

"Harry Thaw."

"Paçayı kurtarmıştı, hatırlıyor musunuz? Beraat etmişti," dedi Littlemore. "Duruşmasında karısının ifadesi vardı ve..."

"Harry Houdini'yi de mi bu olaya dahil edeceksin?"

"Houdini mi? Houdini bir kaçış üstadı, Bay Hugel."

"Ciddi misin? Houdini'nin kim olduğunu biliyorum, salak!" dedi müfettiş.

"Onu neden olaya dahil edeyim ki?" diye sordu Littlemore.

"Çünkü Harry Thaw kilitli bir hücrede tutuluyor, Dedektif. Paçayı kurtarmış filan değil. Matteawan devlet hastanesinde tutuluyor."

"Öyle mi? Dışarı çıktığını sanıyordum. Ama o zaman... adamımız o olamaz."

"Hayır."

"Anlamıyorum. Şu siyah saçlı adamın gittiği evdeki kadın..."

"*Siyah saçı da, onu taşıyan adamı da unut!*" diye bağırdı müfettiş. "Kimse beni dinlemeyecek mi? Bir rapor yazıyorum, kimse okumuyor. Bir tutuklama kararı çıkarıyorum, kimse kararıma aldırmıyor. Davayı kapatıyorum!"

"Ama havlar," diye cevap verdi Littlemore. "Saçlar. Yaralar. Siz söylediniz, Bay Hugel, kendiniz söylediniz!"

"Ne demişim ben?"

"Nora Acton'a saldıran adamla Bayan Riverford'un katilinin aynı kişi olduğunu. Delil olduğunu söylediniz. Dolayısıyla Bayan Acton kafayı yemiş filan olamaz. Bir saldırı oldu, Bay Hugel. Bir dava var. Pazartesi günü biri Bayan Acton'a saldırdı!"

"Ben, Dedektif, fiziksel delillerin her iki olayda da saldırganın aynı kişi olduğunu gösterdiğini söyledim, elimizde delil olduğunu değil. Raporumu oku."

"Yani Bayan Acton'ın... kendini kırbaçladığını düşünmüyorsunuz, değil mi?"

Müfettiş, uykusuz, donuk gözlerle boşluğa baktı. "Tiksindirici," dedi.

"Peki, ya kravat iğnesi? Üzerinde Banwell'in adının baş harflerinin bulunduğu bir kravat iğnesi olduğunu söylediniz. Aradığınız şey kesinlikle oydu, Bay Hugel."

"Littlemore, bir şeyi merak ediyorum, kulakların var mı senin? Riviere'yi duydun. Elizabeth Riverford'un boynundaki harfler *GB* değildi. Bir hata yaptım," diye homurdandı Hugel. "Hoş, peş peşe bir sürü hatalar yaptım."

"Ağaçtaki kravat iğnesini nasıl açıklayacaksınız o zaman?"

"Nereden bileyim ben be?" diye bağırdı Hugel. "Kızın kendisine sorsana! Elimizde hiçbir şey yok. Hiçbir şey! Sadece iğrenç bir genç kız. Ülkedeki hiçbir jüri ona inanmaz artık. Muhtemelen kravat iğnesini de ağaca kendisi koymuştur. Kız psikopat! Onu hemen akıl hastanesine kapatmalılar!"

Sándor Ferenczi, kraliyet salonundan çekilen bir maiyet mensubu gibi eğilerek ve gülümseyerek Jung'un otel odasından geri geri çıktı. Freud'un Jung ile yalnız görüşme kararına isteksizce de olsa saygı göstermişti.

"On dakika içinde ona uğrayacağımı söyle," diye cevap vermişti Jung. "Memnuniyetle."

Ferenczi son derece kırgın bir İsviçreli ile karşılaşmayı ummuştu; Jung'un kendisini sakin bir şekilde karşılamasını beklemiyordu. Ferenczi, Freud'a Jung'un ruh halinin bu kadar hızlı değişmesinin kendisini rahatsız ettiğini söyleyecekti. Dahası, Freud'a Jung'un ne yaptığını da söylemeliydi.

Jung'un odasının zeminine yüzlerce çakıl taşı ve küçük taş, bir kucak dolusu kırılmış küçük dal parçası ve

BELONGS TO KARATAŞ TEAM

parçalanmış çimenler dağılmıştı. Ferenczi bunların hepsinin nereden geldiğini anlayamamıştı ama muhtemelen inşaat sahasındaki boş alanlardan gelmiş olmalıydı. Jung bağdaş kurmuş halde yerde oturuyor, bu şeylerle oynuyordu. Odasındaki bütün mobilyaları – koltuklar, lambalar, sehpalar – kenara çekmiş, yerde geniş ve boş bir alan açmıştı. Bu alanda, taşlardan bir köy, bir şatoyu saran düzinelerce minik ev yapmıştı. Her evin arka tarafında kendisine ait bir çimenliği vardı; belki de bir sebze bahçesi. Şatonun ortasına, çatallı bir dalı, üzerine bağlanmış uzun çimen parçalarıyla dikmeye çalışıyordu ama bir türlü dik tutmayı başaramıyordu. Jung'un on dakikaya ihtiyaç duymasının nedeni bu olmalıydı. Gecikmenin, Jung'un yatağının başucundaki komodinin üzerinde duran tabancayla bir ilgisi olmamalıydı.

Bir evin ifadesinin olması kesinlikle imkansızdır ama perşembe sabahı Acton'ların Gramercy Parkı'ndaki malikanesinin önünde durduğumda, kapıldığım izlenim kesinlikle bu oldu. Daha kimse kapıyı açmadan, bir terslik olduğunu anlamıştım.

Bayan Biggs beni içeri aldı. Her zamanki gevezeliğinden eser yoktu ve kadın parmaklarını ovuşturup duruyordu. Sorunun ne olduğunu öğrenmek istedim. Kederli bir fısıltıyla, bana hepsinin kendi suçu olduğunu söyledi. Sadece ortalığı toparlıyordu. Eğer bilseydi, kimseye göstermezdi.

Bir süre sonra Bayan Biggs sakinleşti ve korkunç olayları ondan öğrendim; sigara paketi de dahil olmak üzere. En azından, Bayan Banwell şimdi yukarıdaydı ve

BELGESEL KAKTÜS TEAM

bu, Bayan Biggs'i rahatlatmıştı. Görünüşe bakılırsa, yaşlı hizmetçi Clara Banwell'in söz konusu olayları – ve Nora'nın kendisini – kızın annesinin ve babasının yapabileceğinden daha iyi ele alabileceğine inanıyordu. Bayan Biggs beni salonda bıraktı. On beş dakika sonra Clara Banwell içeri girdi.

Peçeli ve sade görünümlü bir şapka takmıştı ve elinde, yanardöner sapına bakılırsa, oldukça pahalı gibi görünen kapalı bir güneş şemsiyesi vardı. Şapkasını ve dolayısıyla peçesini çıkardığında, kirpiklerinin uzunluğunu ve kalınlığını fark etmekten kendimi alamadım. O kirpiklerin arasından parıltılı zeki gözleriyle bana baktı. Elbisesi yüksek yakalıydı ve neredeyse çenesine kadar çıkıyordu. Yakasıyla koyu renk saçlarının arasında, fildişi teni, kırmızı dudakları ve yeşil gözleri capcanlı bir şekilde göze batıyordu. Bayan Wharton'ın "balo salonu geleneklerine indirgenmiş" kız kurularından biri değildi. Sanki geliştirilmiş bütün moda akımlarımız sadece onun vücut hatlarını, tenini ve gözlerini vurgulama amacını taşımış gibiydi. Yüz ifadesinden bir anlam çıkaramadım; hem gururlu hem de kırılgan görünüyordu.

"Beni bağışlayın, Dr. Younger," dedi. "Nora ile seansınızı geciktirmek istemiyorum. Ama gitmeden önce sizinle birkaç dakika konuşabilir miyim?"

"Elbette, Bayan Banwell."

"Nora'nın size ne söylediğini biliyorum," dedi. "Benim hakkımda. Bunu dün gece bilmiyordum."

"Üzgünüm," diye cevap verdim. "Bu, doktor olmanın kaçınılmaz zorluklarından biri."

"Hastalarınızın daima doğruyu söylediğini mi varsayarsınız?"

Bir şey söylemedim.

"Şey, bu örnekte, duyduklarınız doğru," dedi. "Nora, beni babasıyla tam olarak size anlattığı gibi görmüş. Ama bu kadarını bildiğinize göre, size geri kalanını da anlatmak istiyorum. Ben kocamın bilgisi dışında hareket etmedim."

"Emin olun ki Bayan Banwell..."

"Lütfen, sadece dinleyin. Kendimi haklı çıkarmaya çalıştığımı sanıyorsunuz." Şöminenin üzerinden bir fotoğraf aldı: Bu fotoğrafta Nora on üç-on dört yaşlarında görünüyordu. "Kendimi haklı çıkarma noktasını çoktan geçtim, Doktor. Size söylemeye çalıştığım şey, Nora'nın iyiliği için; kendi iyiliğim için değil. Bu eve ne zaman taşındıklarını hatırlıyorum. Evi onlar için George inşa ettirmişti. Nora son derece güzel bir kızdı; o zaman bile. Üstelik daha on dört yaşındaydı. İnsan ona baktığında tanrıçaların aralarındaki anlaşmazlığı bir kenara atıp, onu Zeus'a hediye olarak birlikte yarattıklarını düşünürdü. Benim çocuğum yok, Doktor."

"Anlıyorum."

"Öyle mi? Çocuksuz olmamın nedeni, kocamın hamile kalmama izin vermemesi. Bunun vücut hatlarımı bozacağından korkuyor. Biz... kocam ve ben... hiç cinsel ilişkiye girmedik. Bir kez bile. Buna izin vermiyor."

"Belki iktidarsızdır."

"George mu?" Bu düşünce Bayan Banwell'i eğlendirmiş gibiydi.

"Bu şartlar altında bir erkeğin gönüllü olarak kendini dizginlediğine inanmak zor."

"Bana iltifat ettiğinizden eminim, Doktor. Şey, George'un kendisini dizginlediği pek söylenemez. Beni, onu farklı bir şekilde tatmin etmeye zorluyor. Başka kadınlarla ilişkiye giriyor. Kocam, karşılaştığı genç kadınların birçoğunu arzular ve onları elde eder. Nora'yı da ar-

zuladı. Diğer yandan, Nora'nın babası da beni arzuluyordu. George, bunu, istediğini elde etmek için bir yol olarak gördü. Beni Harcourt Acton'ı baştan çıkarmaya zorladı. Elbette ki kendi kocamla yasak olan bir şeyi Harcourt ile yapmama izin yoktu. Nora bizi bu yüzden o şekilde gördü."

"Yani kocanız, Bay Acton'ın kendi kızını bir fahişe gibi kullanabileceğine mi inandı?"

"Harcourt'un Nora'yı teslim etmesi gerekmiyordu, Doktor. Kocamın ihtiyacı olan tek şey, Harcourt'un kendi mutluluğunun bana dayandığına inanması ve ailelerimiz arasında bir uçurum oluşmasından korkmasıydı. Bu şekilde, zamanı geldiğinde, kör ve dilsiz olacaktı."

Anlamıştım. Bayan Banwell, Bay Acton ile ilişkiye girdikten sonra, George Banwell ilk kez Nora'ya yaklaşmıştı. Görünüşe bakılırsa, taktiği işe yaramıştı. Nora babasına şikayet ettiğinde ve ondan Banwell'i uzaklaştırmasını istediğinde, Bay Acton inanmamayı tercih etmiş ve kendi kızını azarlamıştı; tıpkı Nora'nın bana söylediği gibi; sanki Nora yanlış bir şey yapmış gibi. Aslında farkında olmadan yanlış bir şey yapmıştı da: Bayan Banwell ile babası arasındaki eşsiz anlaşmayı tehdit etmişti. Acton'ın kızının yalan söylüyor olmasını dilediği şüphesizdi.

"Harcourt Acton gibi bir adama ancak hayallerinde görebileceği bir şeyin teklif edilmesinin nasıl bir şey olduğunu tahmin edersiniz," diye devam etti Bayan Banwell. "Aslında böyle bir şeyi hayal etmeye bile cesareti yoktu. Adamın istediğim her şeyi yapacağından kesinlikle eminim."

Kasıklarımın karıncalandığını hissettim. "Kocanız istediğini elde edebildi mi?"

"Bunu mesleki nedenlerle mi soruyorsunuz, Doktor?"

"Elbette."

"Elbette. Cevabın hayır olduğuna inanıyorum. En azından, henüz." Nora'nın fotoğrafını aldığı yere, kızın ailesinin bir fotoğrafının yanına koydu. "Her ne olursa olsun, Doktor, Nora evliliğimde mutsuz olduğumun farkında. Sanırım şimdi beni kurtarmaya çalışıyor."

"Nasıl?"

"Nora'nın çok geniş bir hayal gücü vardır. Hatırlayın: Nora bir kadın, sahip olunmaya hazır bir hazine gibi görünse de, aslında daha çocuk. Ailesi tarafından hiçbir şekilde anlaşılmayan bir çocuk. Üstelik tek çocuk. Nora hayatının neredeyse tamamını kendi dünyasında geçirdi."

"Sizi kurtarmaya çalıştığını söylediniz. Nasıl?"

"Polise onun tarafından saldırıya uğradığını söyleyerek George'u ortadan kaldırabileceğine inanıyor. Gerçekten kocamın yaptığına inanmış bile olabilir. Muhtemelen zavallı kızı çok sıkıştırdık ve şimdi de hayal görmeye başladı."

"Ya da kocanız gerçekten ona saldırdı."

"Bunu asla yapmayacağını söyleyemem. Aslında tam tersi. Kocam neredeyse her şeyi yapabilir. Ama bu durumda, anladığım kadarıyla, o yapmamış. George dün gece ben yemekten döndükten sonra eve geldi. Saat on bir buçuktu. Nora on ikiye kadar odasına çıkmadığını söyledi."

"Kocanız gece vakti evden çıkmış olabilir, Bayan Banwell."

"Evet, biliyorum, başka bir gece olsa bunu yapabilirdi ama dün gece yapmadı. Benimle ilgilenmekle meşguldü. Bütün gece." Gülümsedi. Çok küçük, ironik, mükemmel bir gülümseme. Farkında olmadan bir bileğini ovaladı. Elbisesinin uzun kolları bileklerini gizliyordu

ama baktığımı fark etmişti. Derin bir nefes aldı. "Siz de görebilirsiniz."

Bana o kadar yaklaştı ki kulaklarından sarkan elmasların parıltısı gözlerimi kamaştırırken, saçının kokusu başımı döndürdü. Elbisesinin kollarını biraz kaldırdığında, her iki bileğinde de yeni olduğu belli kızarıklıklar gördüm. Erkeklerin zevk için kadınları bağladıklarını duymuştum. Bayan Banwell'in bana yaralarını gösterirken anlatmaya çalıştığının bu olduğundan emin değildim ama zihnimde canlanan ilk görüntü bu olmuştu.

Hafifçe güldü; biraz alaycı bir şekilde. "Ben bir fahişeyim, Doktor, aynı zamanda da bir bakire. Böyle bir şeyi hiç duymuş muydunuz?"

"Bayan Banwell, ben bir avukat değilim ama boşanma için kesinlikle geçerli nedenleriniz olduğuna inanıyorum. Aslını isterseniz, hiç cinsel ilişkiye girmediğiniz için yasal açıdan evli sayılmazsınız."

"Boşanmak mı? Siz George'u tanımıyorsunuz. Gitmeme izin vermektense beni öldürmeyi tercih eder." Yine gülümsedi. O dudakları ve gözleri öpmenin nasıl bir şey olacağını hayal etmekten kendimi alamıyordum. "Üstelik, kurtulsam bile, kim benimle birlikte olmak ister ki, Doktor? Ne yaptığımı bilirken, hangi erkek bana dokunur?"

"Her erkek," dedim.

"Naziksiniz ama yalan söylüyorsunuz." Gözlerime baktı. "Hem de zalimce. Şu anda bana dokunabilirsiniz ama bunu asla yapmazsınız."

Kusursuz, baştan çıkarıcı vücuduna baktım. "Hayır, Bayan Banwell, bunu asla yapmam. Ama düşündüğünüz nedenlerden dolayı değil."

O anda Nora Acton kapıda göründü.

Müfettiş ile yaptığı konuşmadan sonra, Dedektif Littlemore'un yürüyüşündeki o alışıldık canlılık yoktu. Harry Thaw'un hâlâ bir akıl hastanesinde tutulduğu haberi, yüzüne tokat gibi inmişti. Thaw davasının dökümünü okuduğundan beri, Littlemore davanın düşünüldüğünden çok daha büyük olabileceğine ve neredeyse çözdüğüne inanmıştı. Şimdiyse ortada bir dava olup olmadığından bile emin değildi. Müfettişin kararı onu tuhaf bir şekilde etkilemişti.

Dedektif, bütün öfke patlamalarına ve kaprislerine rağmen, Bay Hugel'e çok fazla saygı duyuyordu. Littlemore, Hugel'in bu davayı çözebileceğinden emindi. Polisin vazgeçmemesi gerekiyordu. Özellikle müfettiş kesinlikle vazgeçmemeliydi. Vazgeçmek için fazla akıllıydı.

Littlemore, polis teşkilatına inanıyordu. Sekiz yıldır teşkilattaydı; ilk kez devriye polisi olabilmek için yaşı hakkında yalan söylediğinden beri. Bu, aldığı ilk gerçek işti ve sıkı sıkı tutunmuştu. Teşkilata ilk katıldığında polis kışlasında yaşamak da hoşuna gitmişti. Diğer polislerle birlikte yemeyi, onların hikayelerini dinlemeyi seviyordu. Arada çürük elmalar olduğunun farkındaydı ama istisna olduklarını düşünüyordu. Örneğin, bir kahraman olarak gördüğü Çavuş Becker'ın Tenderloin'deki tüm genelevleri ve kumarhaneleri basarak koruma parası istediğini söyleseniz, size kendisini işletmeye çalıştığınızı söylerdi. Yeni emniyet amirinin bir dolap çevirdiğini söyleseniz, size deli olduğunuzu söylerdi. Kısacası, dedektif teşkilattaki amirlerine hayrandı ve Hugel onu hayal kırıklığına uğratmıştı.

Ama Littlemore asla kendisini hayal kırıklığına uğratan birine karşı kin gütmezdi. Tepkisi tam tersiydi. Müfettişi tekrar ayağa kaldırmak istiyordu. Müfettişi davanın hâlâ kapanmadığına ikna edecek bir şey yap-

malı ya da bulmalıydı. Hugel, başından beri Banwell'in suçlu olduğuna inanmıştı; belki de başından beri haklıydı.

Littlemore, hiç şüphesiz Vali McClellan'a Müfettiş Hugel'e olduğundan daha fazla inanıyordu ve vali, Bayan Riverford'un öldürüldüğü gece Banwell'in kendisiyle birlikte olduğu konusunda ısrar etmişti. Ama belki de Banwell'in bir suç ortağı vardı; belki Çinli bir suç ortağı. Chong Sing'in Balmoral'da çalışması için emir veren Banwell'in kendisi değil miydi? Şimdi de, Bayan Riverford'un katilinin Bayan Acton'a saldıran kişiyle aynı olmayabileceği anlaşılmıştı. Bay Hugel böyle demişti. Belki de Banwell'in suç ortağı Bayan Riverford'u öldürmüştü ve Banwell de Bayan Acton'a saldırmıştı. Bu teoriye dayanarak, Hugel'in yine de bir hata yapmış olabileceğini düşündü. Ama müfettişin yeteneklerine hayran olmakla birlikte, dedektif onun yanılmaz biri olduğunu elbette ki sanmıyordu. Littlemore'a göre, eğer olayın bütününde haklıysa, tek bir detayda yanılmış olmanın Hugel'i rahatsız etmeyeceğine inanıyordu.

Adımlarını hızlandıran dedektif, ne yapması gerektiğini biliyordu. Öncelikle, merkeze gitti ve bodrum katındaki karanlık odasında Louis Riviere'yi buldu. Littlemore, Riviere'ye, Elizabeth Riverford'un boynundaki işareti tersten gösterecek bir fotoğraf basıp basamayacağını sordu. Fransız ona akşama gelip fotoğrafı almasını söyledi. "Benim için biraz büyütür müsün, Louie?" diye sordu Littlemore.

"Neden olmasın?" dedi Riviere.

Sonra dedektif şehre yöneldi. Trene binerek Kırk İkinci Cadde'ye gitti ve Susie Merrill'in evinin kapısına kadar geldi. Kapıyı kimse açmadı; bu yüzden bloğun aşağısında ve caddenin karşı tarafında beklemeye başla-

dı. Bir saat sonra, Susie başında o devasa şapkalarından biriyle ortaya çıktı; bu kez şapkasında bir meyve kokteyli vardı. Littlemore onu takip etmeye başladı ve peşinden, Broadway'deki bir restorana gitti. Kadın tek başına bir masaya oturdu. Başka birinin gelip gelmeyeceğini anlamak için, Littlemore servis yapılana kadar bekledi. Madam Merrill biftek tabağına saldırdığında, Littlemore hemen karşısındaki sandalyeye yerleşti.

"Merhaba, Susie," dedi. "Bulmamı istediğin şeyi buldum."

"Burada ne işin var? Git buradan. Sana benden uzak durmanı söylemiştim."

"Hayır, söylemedin."

"Eh, şimdi söylüyorum o zaman," dedi Susie. "İkimizi de öldürtmek mi istiyorsun?"

"Kim öldürecek, Susie? Thaw bir tımarhanede."

"Öyle mi?"

"Öyle."

"O zaman katilin o olamaz," dedi Susie.

"Sanırım olamaz."

"O halde üzerinde konuşacak bir şey yok, değil mi, yakışıklı?"

"Benden ne gizliyorsun, Susie? Çıkar ağzındaki baklayı."

"Bak aslanım, kendini öldürtmek istiyorsan sen bilirsin ama beni bunun dışında tut, tamam mı?" Madam Merrill ayağa kalktı ve masaya otuz sent bıraktı: Yirmi sent yemek, beş sent kahve için ve beş sent de garsona bahşiş olarak. "Evde beni bekleyen bir bebeğim var," dedi.

Littlemore kadının kolunu yakaladı. "Bunu düşün, Susie," dedi, "cevaplar istiyorum ve onları almak için geri döneceğim."

18

Clara Banwell, Nora'nın bakışları altında tahmin edeceğim rahatsızlığı göstermedi. Rahat bir tavırla kısa bir süre konuştuktan sonra veda ederken, birbirimize fazla yakın bir şekilde yakalanmamışız gibi davranıyordu. Elini bana uzattı, Nora'yı yanağından öptü ve düşünceli bir şekilde, kendisini geçirmemize gerek olmadığını söyledi; Nora'nın tedavisini daha fazla geciktirmek istemiyordu. Kısa bir süre sonra, ön kapının kapandığını duydum.

Nora, birkaç dakika önce Bayan Banwell'in durduğu yerde duruyordu. Önceki gece yaşadıkları düşünülürse, görünüşüne dikkat etmemem gerekirdi ama elimde değildi. Ne kadar saçmaydı. İnsan New York'ta kilometrelerce yürüse – benim o sabah yaptığım gibi – ya da Grand Central İstasyonu'nda bir ay geçirse, baş döndürücü güzelliğe sahip tek bir kadın göremeyebilirdi. Ama beş dakikalık bir sürede, Actonlar'ın salonunda iki güzel kadın karşımda durmuştu. Ama aralarında büyük bir zıtlık vardı.

Nora süslenmemiş, mücevher takmamış, süslü bir elbise giymemişti. Güneş şemsiyesi taşımıyordu ve peçesi de yoktu. Üzerinde kolları dirseklerinde biten ve inanılmayacak incelikteki belinde gök mavisi bir plili ete-

ğe sıkıştırılmış sade görünümlü beyaz bir bluz vardı. Bluzunun üst tarafı oldukça açıktı ve köprücük kemiğiyle güzel, uzun boynunu gözler önüne seriyordu. Çürükleri geçmeye başladığından, boynu neredeyse lekesiz görünüyordu. Sarı saçları neredeyse beline kadar inen uzun bir at kuyruğu halinde toplanmıştı. Bayan Banwell'in dediği gibi, daha çocuktu. Vücudunun her kıvrımından ve düzlüğünden gençlik akıyordu; özellikle yanaklarındaki kızıllıktan ve gençliğin umudu, tazeliği ve – bunu da eklemeliyim – öfkeyle parlayan gözlerinden.

"Tanıdığım insanlar arasında senden daha fazla nefret ettiğim biri yok," dedi.

Yani, o anda daha önce hiç olmadığı kadar güçlü bir baba figürüydüm. Zalim kaderin bir oyunuymuş gibi, az önce geldiğinde beni ve Clara Banwell'i bir çalışma odasında birlikte yakalamıştı; tıpkı üç yıl önce babasını ve yine aynı kadını birlikte yakaladığı gibi. Ama önemli farklılık – Bayan Banwell ile aramda hiçbir şey olmaması – açıkça görüldüğü gibi, umurunda değildi. Bu hiç şaşırtıcı gelmedi. O anda öfkeyle baktığı kişi ben değildim; benim giysilerimi giymiş olan babasıydı. Analitik aktarım prensibini vurgulamak isteseydim, bundan daha iyi bir örnek bulamazdım. Analizini zirve noktasına ulaştırmak için ise bundan daha şanslı bir durum düşünemezdim. Şimdi, zihnindeki yanlış sıralamayı Nora'ya göstermek için bir fırsatım vardı – ve bunu yapmak zorundaydım – ki böylece bana karşı hissettiği nefretin aslında babasına karşı beslediği öfkenin bir yansıtması olduğunu anlayabilirdi.

Diğer bir deyişle, kendi duygularımı içime gömmek zorundaydım. Ona karşı hissettiğim duyguları son zerresine kadar gizlemeliydim; ne kadar samimi, ne kadar

ezici, ne kadar gerçek olurlarsa olsunlar. "O zaman dezavantajlı durumdayım, Bayan Acton," dedim, "çünkü ben sizi hiç kimseyi sevmediğim kadar çok seviyorum."

Aramızda tam bir sessizlik oldu.

"Bu doğru mu?" diye sordu.

"Evet."

"Ama sen ve Clara az önce..."

"Hayır. Yemin ederim."

"Hayır?"

"Hayır."

Nora'nın nefesi sıklaştı. Aslında biraz fazla sıklaştı: Giysileri dar değildi ama görünüşe bakılırsa iç çamaşırları dardı. Solunumu büyük ölçüde gövdesinin üst kısmında yoğunlaşmıştı. Bayılacağından endişelenerek onu ön kapıya doğru götürdüm ve kapıyı açtım. Temiz havaya ihtiyacı vardı. Yolun karşı tarafında Gramercy Park'ın ağaçları görünüyordu. Nora dışarı adım attı. Eğer dışarı çıkacaksa, ailesinin bilmesi gerektiğini söyledim.

"Neden?" diye sordu. "Sadece parka gidiyoruz."

Karşı tarafa geçtiğimizde ve demir parmaklıklı kapılardan birinin önüne geldiğimizde, Nora kesesinden altın ve siyah bir anahtar çıkardı. Ben onu kapıdan geçirirken, tuhaf bir an yaşadık: Yürürken koluma girmesine izin verip vermemek konusunda tereddüt ettim. Girmemesini sağladım.

Tedavi açısından konuşmam gerekirse, aslında başım ciddi dertteydi. Kendi adıma korkmuyordum ama akli dengesinin yerinde olmayabileceği veya tamamen hasta olabileceği düşünülürse, bu kıza karşı duygularım fazla güçlüydü. Eğer Nora gerçekten kendini yaktıysa, iki olasılık vardı. Bunu ya bilinçli bir kararlılıkla yapmıştı ve etrafındakilere yalan söylüyordu ya da bunu

bilinci kapalıyken, hipnoz etkisi altındaymış gibi olduğu bir anda yapmıştı. Bütün olarak, sanırım ilk alternatife inanmayı tercih ediyordum ama ikisi de pek çekici gelmiyordu.

Ona karşı duygularımı açıkladığım için pişman değildim. Şartlar beni buna zorlamıştı. Ama ona karşı aşkımı itiraf etmek onurlu bir davranış olsa da, buna göre davranmak kesinlikle tam aksiydi. En adi hergele bile, bu durumdaki bir kızdan yararlanmaya kalkmazdı. Bunu bilmesini sağlamanın bir yolunu bulmalıydım. Kendimi az önce içine düştüğüm âşık rolünden çıkarmalı ve yine doktoru olmaya çalışmalıydım.

"Bayan Acton," dedim.

"Bana neden Nora demiyorsun, Doktor?"

"Hayır, olmaz."

"Neden?"

"Çünkü ben hâlâ sizin doktorunuzum. Benim için Nora olamazsınız. Şu anda hastamsınız." Buna nasıl tepki vereceğini bilmiyordum ama devam ettim. "Bana dün gece olanları anlatın. Hayır, bekleyin: Dün otelde pazartesi günkü saldırıyla ilgili anılarınızın geri döndüğünü söylemiştiniz. Önce bana bu konuda neler hatırladığınızı söyleyin."

"Mecbur muyum?"

"Evet."

Oturmamızı istedi ve gözden uzak bir köşede bir bank bulduk. Her şeyin nasıl başladığını veya oraya nasıl geldiğini hâlâ bilmediğini söyledi. Hafızasının o kısmı hâlâ kayıptı. Ama anne-babasının yatak odasında karanlıkta bağlanmış olduğunu hatırlıyordu. Bileklerine geçirilmiş bir iple, başının üzerindeki bir şeye bağlanmış halde ayakta duruyordu. Üzerinde sadece külotu vardı. Bütün perdeler ve panjurlar kapalıydı.

Adam hemen arkasındaydı. Boğazına yumuşak bir kumaş – belki ipek – sarmıştı ve çok sıktığı için nefes almakta zorlanıyordu. Elindeki kırbaç ya da kayış gibi bir şeyle kendisine vuruyordu. Canı yanıyordu ama dayanılmaz değildi; daha ziyade şaplak gibiydi. Kendisini korkutan şey, boğazını saran ipekti; adamın kendisini öldürmek istediğini sanıyordu. Ama ne zaman bayılacak gibi olsa, adam kumaşı hafifçe gevşetiyor, tekrar soluklanmasına izin veriyordu.

Sonra daha güçlü vurmaya başlamıştı. O kadar acı verici bir hale gelmişti ki dayanamayacağını hissetmişti. Sonra adam kamçıyı bırakmış, kızın arkasına geçmişti; o kadar yakın duruyordu ki adamın sert nefesini omuzlarında ve bir elini üzerinde hissedebiliyordu. Vücudunun neresi olduğunu söylemedi; ben de sormadım. Aynı zamanda, vücudunun bir parçası – "sert bir parçası," dedi – kalçasına değiyordu. Adam çirkin bir ses çıkarmış ve bir hata yapmıştı; Nora'nın boğazını saran kumaş aniden gevşemişti. Nora derin bir nefes alıp bağırmıştı; elinden geldiğince güçlü ve uzun bir şekilde. Sonra bayılmış olmalıydı. Gözlerini açtığında, Bayan Biggs yanında oturuyordu.

Nora bütün bunları anlatırken duruşunu düzeltmişti ve şimdi elleri kucağındaydı. Tavrını değiştirmeden sordu: "Benden iğreniyor musun?"

"Hayır," dedim. "Hatırladığınız saldırıda, adam Banwell miydi?"

"Öyle sanıyordum. Ama vali dedi ki…"

"Vali, pazar gecesi *diğer kız* öldürüldüğünde Banwell'in kendisiyle birlikte olduğunu söyledi. Size saldıran kişinin Banwell olduğunu hatırlıyorsanız, böyle söylemelisiniz."

"Bilmiyorum," dedi Nora, üzgün bir tavırla. "Sanırım. Bilmiyorum. Olay devam ederken hep arkamdaydı."

"Bana dün geceden söz edin," dedim.

Odasına birisinin girmesiyle ilgili hikayeyi anlattı. Bu kez, Banwell olduğundan kesinlikle emin olduğunu söyledi. Ama hikayeyi bitirirken, yine sırtını bana döndü. Söylemediği bir şey mi vardı? "Benim hiç rujum yok," dedi, ciddi bir tavırla. "Ve dolabımda buldukları o korkunç şey. Onu nereden almış olabilirim?"

"Şu anda da makyajlısınız," dedim. Dudaklarında hafif bir parıltı vardı ve yanakları hafifçe kızarıktı.

"Ama bu Clara'nın!" diye bağırdı. "Bana o makyaj yaptı. Yakışacağını söyledi!"

Bir süre sessizce oturduk.

Sonunda yine konuşan o oldu. "Söylediklerimin tek kelimesine bile inanmıyorsun."

"Bana yalan söyleyeceğinize inanmıyorum."

"Ama söylerim," diye cevap verdi. "Söyledim de."

"Ne zaman?"

"Senden nefret ettiğimi söylediğimde," diye cevap verdi, uzun bir sessizlikten sonra.

"Bana başka neleri gizlediğinizi söyleyin."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Dün geceyle ilgili bir şey daha var; kendinizden şüphe etmenize neden olan bir şey."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Sadece söyleyin."

Gönülsüzce, olayın açıklanamaz bir parçası olduğunu itiraf etti. Bütün olayı yattığı yerden değil, saldırganın ve kendisinin üzerindeki bir noktadan izlemişti. Sanki başka bir kurbanın saldırıya uğrayışını izliyormuş gibi olanları seyretmişti. "Bu nasıl mümkün olabilir, Doktor?" diye inledi. "Mümkün olamaz, değil mi?"

Onu rahatlatmak istiyordum ama söylemek zorunda

BELGESEL KAKTÜS TEAM

olduğum şey muhtemelen onu rahatlatmayacaktı. "Bazen rüyalarımızda olayları bu şekilde görürüz."

"Ama rüya gördüysem, kendimi nasıl yaktım?" diye fısıldadı. "Kendimi yakmadım, değil mi? Değil mi?"

Cevap veremedim. Aklıma daha da kötü bir senaryo geliyordu. O korkunç yaraları – ilk yaraları – da kendi kendine yapmış olamaz mıydı? Kendi yumuşak teninde bir bıçağı veya jileti gezdirerek kanattığını hayal etmeye çalıştım. Buna inanmak benim için imkansızdı.

Şehirden, aniden kalabalık bağırışlar yükseldi. Nora bana bunun ne olabileceğini sordu. Muhtemelen grevciler olduğunu söyledim. Dünkü işçi sorunundan sonra, sendika liderleri bir miting sözü vermişlerdi. Gompers denen ünlü bir provokasyon grubu, şehrin tüm endüstrisini durduracak bir grev başlatacaklarına yemin etmişti.

"Grev yapmak konusunda kesinlikle haklılar," dedi Nora, konunun dağılmasından memnun bir şekilde. "Kapitalistler kendilerinden utanmalı; o insanlar işe alıyor, sonra da ailelerini geçindirmeye bile yetmeyecek maaşlar ödüyorlar. Yaşadıkları evleri gördün mü hiç?"

Geçen bahar boyunca Clara Banwell ile birlikte Aşağı Doğu Yakası'nda ziyaret ettikleri evleri anlattı. Bu, Clara'nın fikriydi. Nora, Dedektif Littlemore'un soruşturduğu Çinli ve Elsie Sigel ile böyle tanışmıştı.

"Elsie Sigel mi?" dedim. Mamie Teyze bana Bayan Sigel'den baloda söz etmişti. "Washington'a kaçan mı?"

"Evet," dedi Nora. "İnsanlar yiyecek ve barınak için ölürken misyoner çalışması yapmasının ne kadar aptalca olduğunu düşünmüştüm. Ayrıca, gerçekten acı içinde yaşayan kadınlar ve çocuklar olmasına rağmen, Elsie sadece erkeklerle çalışıyordu." Clara, erkeklerin kaçtığı

veya iş kazalarında öldüğü ailelerle özel olarak ilgilenilmesini istemişti. Clara ve Nora ziyaretleri sırasında böyle ailelerin birçoğuyla tanışmış, evlerinde saatler boyunca kalmışlardı. Nora küçüklerle ilgilenirken, Clara kadınlarla ve yetişkin çocuklarla arkadaşlık etmişti. Bu aileleri haftada bir ziyaret etmeye, onlara yiyecek götürmeye ve zorunlu ihtiyaçlarını karşılamaya başlamışlardı. Bebekleri iki kez hastaneye götürmüş, onları ciddi hastalıklardan ve hatta ölümden kurtarmışlardı. Bir defasında bir kız kaybolmuştu; Clara ve kendisi bütün polis merkezleriyle hastaneleri araştırmış, kızı sonunda bir morgda bulmuşlardı. Tıp uzmanı kızın tecavüze uğradığını söylemişti. Kızın annesinin kendisini rahatlatacak veya destekleyecek kimsesi yoktu; ikisini de Clara üstlenmişti. Nora o yaz inanılmaz bir iğrençliğe tanık olmuştu; diğer yandan, o zamana dek bilmediği bir aile sevgisini tattığını düşünüyordum.

Sözünü bitirdiğinde, Nora ve ben birbirimize baktık. Aniden, hiç beklemediğim bir soru sordu: "Eğer istersem beni öper misin?"

"Benden böyle bir şey istemeyin, Bayan Acton," dedim.

Elini tutup kendine doğru çekti ve parmaklarımın tersini yanağına değdirdi.

"*Hayır,*" dedim, sert bir sesle. Hemen elimi bıraktı. Hepsi benim hatamdı. Az önce kullandığı türden bir özgürlüğe sahip olduğunu düşünmesine neden olan bendim. Şimdi ayağının altından halıyı çekmiştim. "Bana inanmalısınız," dedim. "Yapmayı daha fazla istediğim başka bir şey yok. Ama yapamam. Bu sizden yararlanmak olur."

"Benden yararlanmanı istiyorum," dedi.

"Hayır."

"On yedi yaşında olduğum için mi?"

"Hastam olduğunuz için. Beni dinleyin. Bana karşı hissettikleriniz; onlara inanmamalısınız. Gerçek değiller. Onlar analizinizin yan etkileri. Psikanalize giren her hastaya olur."

Bana dalga geçiyormuşum gibi baktı. "Sorduğun aptalca soruların beni sana âşık ettiğini mi sanıyorsun?"

"Bunu bir düşünün. Bir an bana karşı kayıtsızsınız. Sonra öfkeleniyorsunuz. Ardından kıskançlık geliyor. Sonra... başka bir şey. Ama sorun ben değilim. Yaptığım hiçbir şey değil. Olduğum hiçbir şey değil. Nasıl olabilir ki? Beni tanımıyorsunuz bile. Benim hakkımda en ufak bir fikriniz bile yok. Bütün bu duygular, hayatınızın başka alanlarından geliyor. Size sorduğum bu aptalca sorular yüzünden yüzeye çıkıyorlar. Ama başka yerlere aitler. Başka birine karşı hissettiğiniz duygular bunlar; bana karşı değil."

"Yani başka birine âşık olduğumu mu düşünüyorsun? Kime? George Banwell'e değil herhalde?"

"Olabilirsiniz."

"Asla." Yüzünü samimi bir tiksintiyle buruşturdu. "Ondan iğreniyorum."

Cesur bir adım attım. Bundan nefret ediyordum – çünkü bu noktadan sonra benden iğrenebileceğini düşünüyordum – ve zamanlamam kesinlikle yanlıştı ama yine de bunu yapmak zorundaydım. "Dr. Freud'un bir teorisi var, Bayan Acton. Bu sizin için de geçerli olabilir."

"Ne teorisi?" Ciddi şekilde sinirlenmeye başlıyordu.

"Sizi uyarmalıyım; söyleyeceğim şey son derece tiksindirici. Dr. Freud, hepimizin, çok küçük yaşlardan başlayarak, bazı duyguları gizlice taşıdığımıza inanıyor. Şey, sizin durumunuzda, Bayan Banwell'i babanızla bir-

likte gördüğünüzde, onun babanızın önünde diz çöküp onunla..."

"Söylemene gerek yok," diye araya girdi.

"Kıskandığınıza inanıyor."

Aptal aptal suratıma baktı.

Kendimi ifade etmekte zorlanıyordum. "Doğrudan, fiziksel kıskançlık. Yani, anlatmaya çalıştığım şey, Dr. Freud, Bayan Banwell'in babanıza ne yaptığını gördüğünüzde, gerçekte istediğiniz şeyin... yani bilinçaltınızda istediğiniz şeyin..."

"Kes!" diye bağırdı. Ellerini kulaklarına bastırdı.

"Üzgünüm."

"Bunu nereden bilebilir?" Dehşet içinde donakalmıştı. Elleriyle ağzını kapıyordu.

Bu tepkiyi görüyordum. Sözlerini duyuyordum. Ama duymadığıma inanmak istiyordum. Bir an için şöyle demek istedim: *Olmayan sesler duyuyor olmalıyım; bir an Freud'un bunu nereden bildiğini sordunuz gibi geldi.*

"Bunu kimseye söylememiştim," diye fısıldadı, kıpkırmızı bir yüzle. "Kimseye. Bunu nasıl bilebilir?"

Şimdi aptal aptal bakma sırası bana gelmişti.

"Ah, ben rezilin tekiyim!" diye bağırdı. Doğruca eve doğru koşmaya başladı.

Restorandan çıktıktan sonra, Littlemore Kırk Yedinci Cadde'deki polis merkezine gitti; Chong Sing veya William Leon'un enselenip enselenmediğini öğrenmek istiyordu. İki adam da tutuklanmıştı; Yüzbaşı Post'a göre, en az yüz kez. Zanlının tarifi bildirildikten sonra birkaç saat içinde düzinelerce telefon yağmış, bir sürü insan Chong'u gördüğünü bildirmişti. Leon ile ilgili du-

BELGESEL KAKTÜS TEAM

rum daha da kötüydü; takım elbise giyip kravat takmış her Çinli, William Leon idi.

"Jack Reardon bütün gün deli danalar gibi şehirde dolaştı durdu," dedi Yüzbaşı Post. Chong Sing'i gerçekten görmüş olan tek kişi oydu. Her "Bay Chong" yakalandı haberi geldiğinde Reardon bütün şehirdeki polis merkezlerine gönderilmiş, gittiği her yerde yanlış kişinin tutuklandığını görmüştü. "Bu hiç iyi değil. Çin Mahallesi'nin yarısını içeri tıktık, yine de onları yakalayamadık. Çocuklara daha fazla insanı tutuklamamalarını söylemek zorunda kaldım. İşte. Bunları incelemek ister misin?"

Post, bildirilen ama henüz harekete geçilmeyen Chong Sing ve William Leon ihbarlarının bir kaydını verdi. Dedektif parmağıyla tarayarak listeyi gözden geçirdi. Sayfanın ortasında durdu; gözüne tek satırlık bir tanım ilişmişti: *Nehir'deki kanal. Çinli limanda çalışırken görüldü. Chong Sing'in tanımına uyduğu söyleniyor.*

"Araban var mı?" diye sordu Littlemore. "Şuna bir bakmak istiyorum."

"Neden?"

"Çünkü limanda kırmızı çamur var," diye cevap verdi dedektif.

Yüzbaşı Post'un merkezdeki tek polis arabasını alan Littlemore, üniformalı bir memurla birlikte yola çıktı. Kalan Caddesi'ne döndüler ve şehrin doğu sınırına kadar devam ettiler. Littlemore, Manhattan Köprüsü'nün inşaat sahasında durdu ve işçilere baktı.

"İşte orada," dedi dedektif, işaret ederek. "Şuradaki o."

Chong Sing'i tanıması zor değildi: Beyaz ve siyah işçilerin arasında dikkati çeken tek Çinli oydu. Cüruf briketiyle dolu bir el arabasını sürüyordu.

"Hemen yanına git," dedi Littlemore, memura. "Eğer kaçarsa, ben onu yakalarım."

Chong Sing kaçmadı. Polis memurunu görünce, sadece başını eğdi ve el arabasını itmeye devam etti. Memur elini koluna koyduğunda, Chong itiraz etmeden teslim oldu. Diğer işçiler olaysız tutuklamayı izlediler ama hiçbiri karışmadı. Memur, Dedektif Littlemore'un beklediği arabanın yanına döndüğünde, adamlar hiçbir şey olmamış gibi çalışmaya devam ediyorlardı.

"Dün neden kaçtınız, Bay Chong?"

"Ben yok kaçmak," dedi Chong. "İşe gelmek. Bak! Ben burada çalışmak."

"Sizi cinayete suç ortaklığı etmekten tutuklamak zorundayım. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz? Asılabilirsiniz." Littlemore elini başının üzerine götürerek bir ipi çekiyormuş gibi yaptı.

"Ben bir şey bilmiyor," diye yalvardı Çinli. "Leon gitmek. Sonra Leon'un odadan koku gelmek. O kadar."

"Tabii," dedi dedektif. Littlemore, memura Chong Sing'i götürmesini söyledi. Kendisi geride kaldı. Limana daha yakından bakmak istiyordu. Dedektifin zihninde bulmacanın parçaları bir araya geliyor ve bir resim oluşturmaya başlıyordu. Littlemore, Manhattan Köprüsü'nün ayağının dibinde kırmızı çamur bulacağını biliyordu ve her nedense, içinde George Banwell'in o çamura bastığına dair bir his vardı.

Manhattan Köprüsü'nün kulelerini Banwell'in yaptığını herkes biliyordu. Vali McClellan işi Banwell'in Amerikan Çelik Şirketi'ne verdiğinde, Hearst gazeteleri valiyi ahlaksızlıkla ve taraf tutmakla, planlı gecikmelerle, çöküntülerle ve aşırı fiyatlandırmalarla suçlamıştı. Ama Banwell o kuleleri sadece ayrılan bütçe içinde bitirmekle kalmamış, süre açısından da rekor kırmıştı. İn-

şaatı kendisi denetliyordu ve Littlemore'a fikir veren de buydu.

Littlemore nehre doğru yürüdü ve adamların arasına karıştı. İstediği zaman her türlü kalabalığa karışabilirdi. Littlemore rahat görünmek konusunda ustaydı, çünkü zaten rahattı; özellikle de parçalar birleşmeye başladığı zaman. Chong Sing'in iki işi vardı ve ikisinde de Bay George Banwell için çalışıyordu. Bu biraz ilginç değil miydi?

Dedektif kalabalık ana iskeleye vardığında, vardiya değişimi saati gelmişti. Yüzlerce kirli çizmeli adam iskeleden ayrılıyor, diğerleri uzun bir kuyruk halinde kesona inecek asansörü bekliyordu.

Havada bir sorun, bir mutsuzluk olduğunu nasıl anladığını Littlemore'a sorsanız, size söyleyemezdi. Adamlardan birkaçıyla kısaca sohbet ettikten sonra, Seamus Malley'in kötü sonunu öğrendi. Zavallı Malley, keson hastalığının kurbanlarından biriydi; birkaç gün önce sabah asansörün kapısını açtıklarında, ağzından ve kulaklarından sızan kan kurumuş bir halde yerde cesedini bulmuşlardı.

Adamlar kesona "kutu" veya "tabut" diyorlardı. Bazıları lanetli olduğunu düşünüyordu. Neredeyse her türlü hastalık ona bağlanıyordu. Birçoğu işlerinin neredeyse bitmiş olduğundan dolayı memnundu ama daha deneyimli olanlar, maaş ödemeleri sona erdiğinde bugünleri arayacaklarını söylüyordu. "Ne maaşı?" dedi adamlardan biri. "On iki saatlik çalışma karşılığında üç dolara maaş mı diyorsun?" "Malley'e bir baksanıza," dedi bir diğeri. "Aldığı maaşla başını sokacak bir yer bile bulamadı. Bu yüzden öldü. Onu öldürdüler. Hepimizi öldürüyorlar." Ama bir diğeri Malley'in evi olduğunu söyledi; bir karısı da vardı. Geceleri kutunun içinde geçirmesinin nedeni buydu.

Bütün iskelede kırmızı çamur izlerini araştıran Littlemore, yere çömeldi ve kimseye çaktırmadan örnek topladı. Bay Banwell'in iskeleye hiç gelip gelmediğini soruşturdu. Gelmişti. Aslında, Bay Banwell işin gidişatını incelemek için her gün en az bir kez aşağı inerdi. Bazen Sayın Vali bile onunla giderdi.

Dedektif, Banwell için çalışmanın nasıl bir şey olduğunu sordu. Cehennem gibi dediler. Adamlar, aralarından kaçının kesonda öldüğünü Banwell'in kesinlikle umursamadığını söyledi; eğer bu şekilde iş hızlanıyorsa, onun için yeterliydi. Dün ilk kez Banwell onların hayatıyla ilgili biraz endişe sergilemişti.

"Bu nasıl oldu?" diye sordu Littlemore.

"Bize Beş Numaralı Pencere'yi unutmamızı söyledi."

Adamlar Littlemore'a pencerenin ne anlama geldiğini açıkladılar. Her birinin numarası vardı ve Beş Numaralı Pencere hafta başında sıkışmıştı. Normalde patron – Banwell – onlara hemen tıkanıklığı gidermelerini söylerdi ve adamlar bu işten nefret ediyordu, çünkü bölme su doluyken en azından bir adamın bölmenin içinde kalması gerekiyordu. Ama dün ilk kez, Banwell onlara bunun için endişelenmemelerini söylemişti. Adamlardan biri patronun yumuşamaya başladığını düşünüyordu. Diğerleri inkar etti; köprünün tamamlanmasına bu kadar az kalmışken, Banwell'in riske girmek istemediğini söylediler.

Littlemore bu bilgiyi de hafızasına kaydetti. Sonra asansöre gitti.

Asansör operatörü – başının üzerinde tek bir tel saç bulunmayan, kırışık yüzlü bir moruk – asansörün içinde tahta bir tabureye tünemişti. Dedektif ona iki gece önce, yani Malley'in öldüğü gece, asansör kapısını kimin kilitlediğini sordu.

BELGESEL KİTAP KAFE TEAM

"Ben kilitledim," dedi yaşlı adam, işine sahip çıktığını gösteren bir tavırla.

"O gece kilitlediğinde asansör burada, iskelede miydi, yoksa aşağıda mıydı?"

"Buradaydı elbette. Biraz geri zekalısın, değil mi, genç dostum? Ben buradayken asansör nasıl aşağıda olabilir ki?"

Bu iyi bir soruydu. Asansör otomatik değildi. Ancak asansörün içindeki biri onu aşağı yukarı hareket ettirebilirdi. Asansör operatörü gecenin son turunu tamamladığında, asansör iskelede kalmak zorundaydı. Ama asansör operatörü Littlemore'a iyi bir soru sorduysa da, dedektifin daha da iyi bir karşılığı vardı: "O zaman o buraya nasıl çıktı?"

"Ne?"

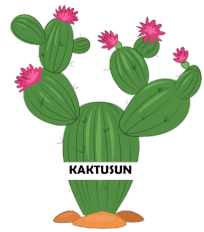
"Ölen adam," dedi Littlemore. "Malley. Salı gecesi aşağıda kalmıştı ve diğer herkes yukarı çıkmıştı, değil mi?"

"Evet, öyle." Yaşlı adam başını iki yana salladı. "Koca aptal. Üstelik bu ilk kez değildi. Ona bunu yapmaması gerektiğini söylemiştim. Bunu söylemiştim."

"Ve onu ertesi gece asansörün içinde, iskele seviyesinde buldular, değil mi?"

"Doğru. Sudan çıkmış balık gibi ölüydü. Kanını hâlâ görebilirsin. İki gündür temizlemeye çalışıyorum ama çıkmıyor. Sabunla yıkadım, kolaladım, yine de çıkmadı. Baksana!"

"Peki, buraya nasıl çıktı?" diye tekrarladı dedektif.

19

Carl Jung, Freud'un odasında dimdik ayakta duruyordu. Resmi giyinmişti. Davranışlarındaki hiçbir şey, az önce otel odasında yerde oturarak sopalarla ve taşlarla oynayan birini yansıtmıyordu.

Freud konuğuna rahatına bakmasını söyledi. Sezgileri ona bu konuşmanın belirleyici olacağını söylüyordu. Jung'da bir terslik olduğu açıktı. Freud, Brill'in suçlamalarına kesinlikle katılmıyordu ama Jung'un, kendisinin – Freud'un – yörüngesinden çıkmak üzere olabileceğini kabul ediyordu.

Freud, Jung'un diğer tüm takipçilerinden daha yaratıcı ve daha zeki olduğunu biliyordu; Jung onun dünyayı yerinden oynatma potansiyeline sahip ilk öğrencisiydi. Ama hiç şüphesiz, Jung'un bir baba kompleksi vardı. İlk mektuplarından birinde Jung kendisinden bir fotoğrafını rica ettiğinde ve o fotoğrafı "çok aziz" tutacağını bildirdiğinde, Freud gururlanmıştı. Ama açıkça bir dille Freud'dan kendisini bir dengi olarak değil, bir oğul olarak görmesini istediğinde, Freud endişelenmeye başlamıştı. O zaman içinden Jung'a özel ilgi göstermesi gerektiğini düşünmüştü.

Bildiği kadarıyla, Jung'un başka erkek arkadaşı yoktu. Bunun yerine, Jung çevresini kadınlarla doldurmuş-

tu; hem de bir sürü kadınla. Bu da diğer bir zorluktu. Hall'un mektubundan sonra, Freud, Jung ile kendisinin hastası ve metresi olduğunu iddia eden şu kız hakkında konuşmaktan kaçınamazdı. Freud, Jung'un kızın annesine gönderdiği insafsız mektubu görmüştü. Hepsinden öte, Jung'un otel odasıyla ilgili Ferenczi'nin verdiği rapor vardı.

Freud'un tereddüt taşımadığı tek konu, Jung'un psikanalizin temel prensiplerine olan inancıydı. Özel mektuplaşmalarında ve saatler süren baş başa sohbetlerinde, Freud bunu test etmiş, deşmiş, incelemişti. Hiç şüphesi yoktu: Jung, cinsel temele kesinlikle inanıyordu. Ve bu inanç, olabilecek en iyi, en sağlam şekilde gelişmişti; kendi şüpheciliği karşısında Freud'un teorilerinin tekrar tekrar doğrulandığını görerek.

"Birbirimizle hep özgürce konuştuk," dedi Freud. "Bunu yine yapabilir miyiz?"

"Bundan daha çok istediğim bir şey yok," dedi Jung. "Özellikle de artık kendimi babalık otoritesinden kurtarmışken."

Freud şaşırmış gibi görünmemeye çalıştı. "Güzel, güzel. Kahve?"

"Hayır, teşekkür ederim. Evet. Bu, dün oldu; otoriteni korumak için Kont Thun rüyandaki gerçeği gizlemeyi tercih ettiğinde. Paradoksu görüyorsun. Otoriteni kaybetmekten korkuyordun; sonuç olarak, kaybettin. Seni gerçekten daha çok otorite ilgilendiriyordu; benim için, gerçekten başka otorite olamaz. Ama bu şekilde daha iyi. Senin davan, ancak benim bağımsızlığımla gelişip güçlenebilir. Gerçekten de, güçlenmeye başladı bile. Ensest sorununu çözdüm!"

Bu kelime yağmuru arasında, Freud iki tanesine tutunmuştu. "*Benim* davam mı?"

"Ne?"

"*Senin davan* dedin," diye tekrarladı Freud.

"Demedim."

"Dedin. Bu ikinci kez oluyor."

"Pekala, sonuçta senin, öyle değil mi? Senin *ve* benim. Şimdi çok daha güçlü olacak. Beni duymadın mı? Ensest sorununu çözdüm dedim."

"*Çözmekle* neyi kastediyorsun?" diye sordu Freud. "Hangi sorun?"

"Yetişkin oğlun, varisli damarları ve sarkmış göğüsleriyle annesine cinsel açıdan gerçek anlamda çekim duymadığını biliyoruz. Bunu herkes görebilir. Cinsel ilişki dürtüsü olmayan bebek oğul için de durum aynı. O zaman neden yetişkin nevrozlarında sık sık Oedipus kompleksi görülüyor? Bunun cevabını dün gece rüyamda gördüm. Yetişkinin çelişkisi, çocuksu materyali tekrar aktif hale getiriyor. Nevrotik hastanın bastırılmış libidosu, çocukluk kanallarına geri itiliyor – tıpkı senin daima söylediğin gibi! – ve bir zamanlar kendisi için son derece özel bir değeri olan annesine yöneliyor. Libido ona tutunuyor ve anne olmadan, gerçek anlamda arzu da olmuyor."

Bu açıklamalar, Sigmund Freud'da ilginç bir fiziksel tepkiye neden oldu. Bir anda beyin korteksini saran damarlara kan hücum etti ve bunu kafatasında bir ağırlık şeklinde deneyimledi. Zorlukla yutkunarak konuştu: "Oedipus kompleksini mi reddediyorsun?"

"Hiç de değil. Nasıl reddedebilirim ki? Terimi ben buldum."

"*Kompleks* terimi sana ait," dedi Freud. "Kompleksi koruyorsun ama *Oedipus*'u reddediyorsun."

"Hayır!" diye bağırdı Jung. "Bütün temel görüşlerini koruyorum. Nevrotiklerde Oedipus kompleksi vardır.

Nevrozları, cinsel açıdan annelerine bir çekim duyduklarına inanmalarına neden olur."

"Yani ortada gerçek anlamda ensest arzu olmadığını söylüyorsun. Sağlıklılar arasında."

"Nevrotikler arasında bile yok! Muhteşem olan da bu. Nevrotiğin anne kompleksi geliştirmesinin nedeni, libidosunun çocukluk kanallarına doğru itilmesi. Böylece nevrotik kendini suçlamak için sahte bir neden buluyor. Hissetmediği bir arzu için kendini suçluyor."

"Anlıyorum. O zaman nevroza neden olan ne?" diye sordu Freud.

"Mevcut çelişki. Nevrotiğin kendi içinde itiraf edemediği arzu. Kendini yüzleşmeye zorlayamadığı yaşamsal konu."

"Ah, mevcut çelişki," dedi Freud. Artık başında bir ağırlık hissetmiyordu. Bunun yerine, tuhaf bir rahatlık ve hafiflik hissediyordu. "Yani hastanın cinsel geçmişine eğilmek için ortada herhangi bir neden yok. Diğer bir deyişle, çocukluğuna."

"Kesinlikle," dedi Jung. "Bunu hiç düşünmemiştim. Tamamen klinik açıdan bakarsak, asıl ele alınıp üzerinde çalışılması gereken şey, mevcut çelişki. Çocukluktan kaynaklanan ve yeniden aktif hale getirilen cinsel malzeme araştırılabilir ama bu bir tuzak, bir yem. Hastanın nevrozdan kaçma çabası. Bunların hepsini şimdi yazıyorum. Cinselliğin rolü indirgendiğinde, psikanalizin ne kadar çok yarar sağlayacağını kendin de göreceksin."

"Ah, tamamen ortadan kaldır; o zaman daha da iyi oluruz," dedi Freud. "Sana bir soru sorabilir miyim? Ensest gerçekten arzu edilmiyorsa, neden bir tabu oluyor?"

"Tabu mu?"

"Evet," dedi Freud. "Kimse böyle bir şeyi arzulamadıysa, neden bütün insan toplumlarında ensest ilişkiyi yasaklayan bir kanun olmuş?"

"Çünkü… çünkü… gerçekte arzu edilmeyen ama tabu olan bir sürü şey var."

"Örneğin?"

"Bir sürü şey. Liste çok uzun," dedi Jung.

"Birini söyle."

"Örneğin, tarih öncesi hayvanlarla ilgili kültler, totemler, sonra…" Jung cümlesini bitiremedi.

"Sana bir şey daha sorabilir miyim?" dedi Freud. "Bu görüşün, bir rüyanın yorumu sırasında aklına geldiğini söyledin. Rüyanın ne olduğunu merak ettim. Belki başka bir yorumu daha olabilir."

"Rüyanın yorumu sırasında olduğunu söylemedim," dedi Jung. "Rüyamda gördüm dedim. Aslında, pek uyuyabilmiş değildim."

"Anlayamadım," dedi Freud.

"İnsanın gece uykuya dalmadan önce duyduğu sesleri bilirsin. Kendimi o sesleri duymak üzere eğittim. Biri benimle antik bir bilgelikle konuşuyor. Onu gördüm. Yaşlı bir adam. Mısırlı bir Gnostik – bir hayal, aslında – adı Philemon. Bu sırrı bana veren oydu."

Freud cevap vermedi.

"İnanmadığını ifade eden işaretlerinden korkmuyorum," dedi Jung. "Cennette ve dünyada, psikolojinizde hayal edilenlerden çok daha fazlası var, Herr Profesör."

"Sanırım öyle. Ama bir ses tarafından yönlendirilmek, Jung?"

"Belki de sana yanlış bir izlenim veriyorum," dedi Jung. "Philemon'un söylediklerini, üzerlerinde mantık yürütmeden kabul etmiyorum. Bu görüşünü vurgulamak için, bana ilkel anne kültleriyle ilgili bir örnek sundu.

Seni temin ederim, başlangıçta ben de inanmadım. Bir sürü itirazda bulundum ama bütün sorularıma cevap verebildi."

"Onunla sohbet mi ediyorsun?"

"Anlaşılan teorik buluşum hoşuna gitmedi."

"Ben kaynağından endişe ediyorum," dedi Freud.

"Hayır. Sen teorilerin, cinsel teorilerin için endişe ediyorsun," dedi Jung, belirgin bir öfkeyle. "Bu yüzden konuyu değiştiriyor ve beni doğaüstü hakkında bir sohbete çekmeye çalışıyorsun. Ben bu yemi yutmayacağım. Bunun için tarafsız nedenlerim var."

"Bir hayalet tarafından verilen nedenler mi?"

"Böyle bir fenomeni hiç deneyimlememiş olman, gerçek olamayacağı anlamına gelmez."

"Buna katılıyorum," dedi Freud, "ama kanıtın olmalı, Jung."

"Onu gördüm, sana söylüyorum!" diye bağırdı Jung. "Bu neden kanıt sayılmıyor? Firavunların babalarının isimlerini anıt taşından nasıl sildiklerini bana anlatırken ağladı; bu o zamana kadar bilmediğim bir şeydi ama daha sonra doğru olduğunu öğrendim. Neyin kanıt olduğunu, neyin kanıt olamayacağını söyleme hakkını sana ne veriyor? Varsayımsal çıkarımlarda bulunuyorsun: Philemon diye biri yok; bu yüzden onu görmem veya onu dinlemem kanıt sayılamaz."

"Onu dinlemen, Carl, bu kanıt sayılamaz, çünkü senden başka duyan yok."

Freud'un oturduğu kanepenin arkasından tuhaf bir ses gelmeye başladı: Bir çıtırtı, bir gıcırtı, sanki duvarın içindeki bir şey dışarı çıkmaya çalışıyormuş gibi. "Nedir bu?" diye sordu Freud.

"Bilmiyorum," dedi Jung.

Ses giderek yükseldi ve sonunda bütün odada duyu-

lur hale geldi. Kırılma noktası gibi bir seviyeye ulaştığında, yerini bir çatırtı, gök gürültüsü gibi bir ses aldı.

"Bu da ne böyle?" dedi Freud.

"Bu sesi tanıyorum," dedi Jung. Gözlerinde zafer yansıtan pırıltılar belirdi. "Bu sesi daha önce de duymuştum. İşte sana kanıt! Bu katalitik dışa yansıtmaydı."

"Neydi?"

"Kendini başka bir nesneyle ifade eden ruh içinde bir akış," dedi Jung. "Bu sese ben neden oldum!"

"Ah, haydi ama Jung," dedi Freud. "Bence bir silah sesi de olabilir."

"Yanılıyorsun. Kanıtlamak için tekrar yapacağım; hem de hemen!"

Jung sözünü bitirdiği anda, gıcırtı yeniden başladı. İlkinde olduğu gibi, giderek yükseldi ve ani bir patlamayla sona erdi.

"Şimdi ne diyeceksin?" diye sordu Jung.

Freud bir şey demedi. Bayılmıştı ve kanepenin üzerinden yere kayıyordu.

Kanal Caddesi limanından çıkan Dedektif Littlemore, her şeyi toparlamıştı. Bu şimdiye dek çözdüğü ilk cinayet davasıydı ve Bay Hugel havalara uçacaktı.

İşi yapan kesinlikle Harry Thaw değildi; başından sonuna dek hep George Banwell idi. Bayan Riverford'u öldüren ve morgdan cesedini çalan Banwell idi. Banwell'in iskeledeki asansörün kapısını açmak için bir anahtarı olmalıydı. Keson, bir cesedi ortadan kaldırmak için mükemmel bir yerdi.

Ama Banwell kesonda yalnız olacağını sanmıştı. Malley'i orada bulduğunda çok şaşırmış olmalıydı. Ban-

BELGESİZ KİTAP TEAM

well gecenin bir yarısı yanında bir cesetle orada ne işi olduğunu nasıl açıklayabilirdi? Açıklayamazdı; bu yüzden Malley'i de öldürmeliydi.

Beş Numaralı Pencere'nin sıkışması ve Banwell'in buna verdiği tepki, kanıtı mühürlüyordu. Beş Numaralı Pencere'yi sıkıştıran cesedin bulunmasını istemezdi, öyle değil mi?

Dedektif, nefes nefese bir halde Kanal Caddesi'nde koşarken, bütün bunlar gözlerinin önünden geçiyordu; ama büyük siyah ve kırmızı bir araba, bir Stanley Steamer'ın yarım blok geriden yavaşça kendisini takip ettiğini bilmiyordu. Caddenin karşı tarafına geçerken, Littlemore teğmenliğe yükseldiğini hayal ediyordu; valinin kendisine madalya verdiğini; üzerindeki yeni üniformaya hayranlıkla bakan Betty'yi; ama aniden ileri doğru atılan Steamer'ı görmemişti. Aracın ona doğrudan bindirmek için hafifçe döndüğünü de göremedi. Bu arada havaya doğru savrulan vücudunu ve arabanın çamurluğunun çarptığı bacaklarını da göremezdi.

Littlemore'un vücudu Kanal Caddesi'ne serilirken, araba İkinci Cadde'ye doğru hızla uzaklaştı. Dehşete kapılmış insanlardan bazıları vurup kaçan arabaya küfürler savurdu. Biri ona "Katil!" diye bağırdı. Köşeden bir polis memuru geldi. Yere serilmiş olan Littlemore'un yanına koştu; dedektif memurun kulağına bir şeyler fısıldadı. Polis memuru kaşlarını çattı ve başıyla onayladı. On dakika sonra, atların çektiği bir ambulans nihayet olay yerine geldi. Littlemore'u hastaneye götürmeye gerek görmediler; cansız bedenini doğruca morga götürdüler.

Jung, Freud'u koltukaltlarından tutarak kanepeye yatırdı. Freud, Jung'a aniden yaşlı ve aciz görünmüştü. Freud birkaç saniye içinde kendine geldi. "Ne kadar tatlı olmalı," dedi, "ölmek."

"Hasta mısın?" diye sordu Jung.

"Nasıl yaptın? O sesi nasıl çıkardın?"

Jung omuz silkti.

"Parapsikolojiyi yeniden düşüneceğim; sana söz veriyorum," dedi Freud. "Brill'in davranışları. Çok üzgünüm. Benim adıma konuşmuyordu."

"Biliyorum."

"Bir yıl boyunca, çalışmalarınla ilgili beni bilgilendirmen için sana çok fazla yüklendiğimi biliyorum," dedi Freud. "Biliyorum. Aşırı libidomu da geri çekeceğim, söz. Ama endişelendiğim bir şey var, Carl. Ferenczi senin 'köyünü' görmüş."

"Evet. Çocukluk anılarımı tekrar ortaya çıkarmak için yeni bir yol buldum. Oyunla. Küçük bir çocukken, bütün bir şehir inşa ederdim."

"Anlıyorum." Freud mendilini alnında tutarak ayağa kalktı. Jung'un getirdiği bir bardak suyu kabul etti.

"Seni analiz edeyim," dedi Jung. "Sana yardım edebilirim."

"Beni analiz etmek mi? Ah, az önce bayılmamdan söz ediyorsun. Nevrotik olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Elbette."

"Katılıyorum," dedi Freud. "Ama nedenini zaten biliyorum."

"Hırsın. Seni kör etti. Beni kör ettiği gibi."

Freud derin bir iç çekti. "Tahtımdan indirilmek konusundaki korkumdan, başarın için sana gücenmemden, seni geride tutmak için çabalamamdan söz ediyorsun."

Jung irkildi. "Biliyor muydun?"

"Ne diyeceğini biliyordum," dedi Freud. "Bu suçlamayı hak edecek ne yaptım? Her virajda seni ileri geçirmedim mi? Hastalarımı sana göndermedim mi? Senin sözlerini başkalarına öve öve söylemedim mi? Eski dostlarımı incitmek pahasına elimden gelen her şeyi yapmadım mı? Kendim alamayacağım pozisyonlar için seni önermedim mi?"

"Ama en önemli şeyi küçümsüyorsun: Keşiflerimi. Ensest sorununu çözdüm. Bu bir devrim. Ama sen küçümsüyorsun."

Freud gözlerini ovaladı. "Küçümsemediğime inan. Keşfinin büyüklüğünü çok iyi takdir ediyorum. *George Washington*'dayken gördüğün bir rüyanı anlatmıştın. Hatırlıyor musun? Toprağın çok derinliklerinde, bir mahzen veya mağara gibi bir yerdesin. Bir iskelet görüyorsun. Kemiklerin karın Emma'ya ve baldızına ait olduğunu söylemiştin."

"Hatırlıyorum," dedi Jung. "Neden?"

"Hatırlıyor musun?"

"Evet, ne olmuş?"

"O kemikler gerçekte kime aitti?"

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Jung.

"Yalan söylüyordun."

Jung cevap vermedi.

"Haydi," dedi Freud, "yirmi yıl boyunca hastalarımın kaçamaklı cevaplar verişini izledikten sonra, yalan söylediğini anlayamayacağımı mı sandın?"

Jung yine de cevap vermedi.

"İskelet bana aitti, değil mi?" dedi Freud.

"Ne olacak?" dedi Jung. "Rüyam bana seni geçtiğimi söylüyordu. Seni incitmek istemedim."

"Benim ölmemi diledin, Carl. Önce beni babanın yerine koydun, şimdi de ölmemi istiyorsun."

"Anlıyorum," dedi Jung. "Bunun nereye gittiğini görebiliyorum. Teorik buluşlarımın seni devirmek için bir çaba olduğunu düşünüyorsun. Hep söylediğin bu değil miydi? Sana katılmayan biri varsa, bu ancak nevrotik bir semptom olabilirdi. Bir direniş. Oedipal bir dilek. Babayı öldürmek. Bağışla, bir kere olsun entelektüel açıdan anlaşılmak istemiş olmalıyım. Teşhis edilmek değil, sadece anlaşılmak. Ama belki de psikanalizde bu mümkün değildir. Belki de psikanalizin asıl amacı, kompleksleri hakkında üstü kapalı fısıltılarla başkalarını aşağılamak ve incitmektir; herhangi bir şeyin açıklamasıymış gibi. Ne kötü bir teori!"

"Kendi söylediklerini dinle, Jung. Ağzından çıkanları duy. Burada *baba kompleksi*nin – kendi deyiminle – etkisi altında kalıyor olabilmen olasılığını, sadece olasılığını, düşünmeni istiyorum. Gerçek nedenlerini çok sonrasında göreceğin görüşleri halk önünde açıklaman acınası bir durum olur."

"Benden dürüstçe konuşmamızı istedin," dedi Jung. "Ben kendi adıma bunu yaptım. Ama seni görüyorum; oyununun farkındayım. Başka herkesin semptomlarını, dil sürçmelerini bulup çıkarıyor, daima zayıf noktalarını hedef alıyor, onları çocuklara çeviriyorsun; bu arada kendin, bir baba otoritesiyle en tepede oturuyorsun. Hiç kimse üstadın sakalını çekiştirmeye cesaret edemez. Ama burada nevrotik olan, bayılan ben değilim. İdrarını tutamayan ben değilim. Bugün doğru olan bir şey söyledin: Bayılman nevrotikti. Evet, burada bir nevroz yaşadım ama kendiminkini değil, seninkini. Bence sen nevrotiklerden nefret ediyorsun; bence analiz bunun için bir çıkış yolu. Hepimize çocuğunmuşuz gibi hissettiriyor, bizden bir öfke patlaması bekliyorsun ve sonra da Oedipus'tan veya ölüm dileklerinden söz

ediyorsun. Doğrusunu istersen, teşhislerin umurumda bile değil."

Odaya derin bir sessizlik çöktü.

"Elbette ki bütün bunları eleştiri gibi algılıyorsun," dedi Jung, belli belirsiz bir utangaçlıkla, "ama dostluğumuza dayanarak konuşuyorum."

Freud bir puro çıkardı.

"Bu senin iyiliğin için," dedi Jung. "Benim değil."

Freud purosunu yakmadan ayağa kalktı ve otel odasının kapısına doğru yürüdü. "Biz analistlerin kendi aramızda bir anlaşması var," dedi. "Kimse kendi nevrozları hakkında asla mahcubiyet hissetmemelidir. Ama birinin anormal davranışlar sergilerken bir sağlık abidesi olduğunu haykırması, kişinin kendi hastalığına karşı biraz duyarsız kaldığının işaretidir. Artık özgürsün. Dostluğunu benden esirgeyebilirsin. Hoşça kal."

Freud, Jung'un geçmesi için kapıyı açtı. Jung dışarı çıkarken son bir söz söyledi: "Bunun senin için ne anlama geldiğini kendin göreceksin."

Gramercy Park son derece serin ve huzurluydu. Nora gittikten sonra uzun bir süre bankta oturmaya devam ettim. Bir süre Nora'nın evine baktıktan sonra, çocukken sık sık ziyaret ettiğim Fish Enişte'nin köşedeki eski evine baktım. Fish Enişte asla park anahtarını kullanmamıza izin vermezdi. Nora anahtarla birlikte eve gidince, başlangıçta nasıl dışarı çıkacağımı düşünmüştüm. Ama sonra anahtarın dışarı çıkmak için değil, içeri girmek için olduğunu anladım.

Bana her açıdan nefret verici gelmesine rağmen, Freud'un Oedipus teorisindeki gerçeği kabul etmek zo-

rundaydım. Çok uzun süre buna direnmiştim. Gerçek şu ki hastalarımdan birçoğu, Oedipal yoruma dayandırabileceğim itiraflarda bulunmuşlardı. Ama asla bir hastama, ensest arzularını itiraf ettirmeyi başaramamıştım.

Nora itiraf etmişti. İçsel farkındalığına saygı duyacağımı sanıyordum ama son derece iğrenç gelmişti.

Sanırım kalbimin mantığı şuydu: Artık Nora'ya dokunamayacağımı biliyordum. Onu o şekilde düşünmeye bile tahammül edemiyordum. Ama başka bir erkeğin ona dokunması düşüncesine de katlanamıyordum.

Tepkimin ne kadar mantıksız olduğunun farkındaydım. Nora duygularından sorumlu değildi. Esnest arzuları olmasını kendisi istememişti, öyle değil mi? Bunu biliyordum ama yine de hiçbir şey değişmiyordu.

Ellerimle saçımı tarayarak banktan kalktım. Kendimi vakanın tıbbi yönlerine konsantre olmaya zorluyordum. Hâlâ onun doktoruydum. Klinik açıdan, Nora'nın dün geceki saldırıyı yukarıdan izlediğini itiraf etmiş olması, Oedipal arzularını kabullenmesinden çok daha önemliydi. Bu tür deneyimlerin rüyalarda sık sık tekrarlandığını söylemiştim ama tenindeki gerçek sigara yanığıyla birleştirildiğinde, durumu daha ziyade psikoza yakın gibi görünüyordu. Muhtemelen analizden daha fazlasına ihtiyacı vardı. Çok büyük bir olasılıkla hastaneye yatması gerekebilirdi.

Yine de, ilk yaraları – o acımasız kırbaç yaralarını – kendisinin açtığı düşüncesine kendimi inandıramıyordum. Önceki gecenin bir halüsinasyon olduğunu kabullenmeye de hazır değildim. Tıp fakültesinden bazı anılar kafamda canlanmaya başlamıştı.

OLYMPOS KİTAP KULÜBÜ

New York Üniversitesi birkaç blok ötedeydi. Gramercy Park'ın kapısına geldiğimde, gerçekten de kapalı olduğunu gördüm. Çıkmak için duvarın üzerinden tırmanmam gerekti ve bunu yaparken kendimi hırsız gibi hissettim.

Washington Meydanı'nda yürürken, Stanford White'ın anıt kemerinin altından geçtim ve aşkın ölümcül doğasını düşündüm. Kıskanç ve deli bir koca tarafından vurulmuş olmasa, büyük mimar bu eserini inşa edebilir miydi? Şimdi Jelliffe aynı adamı akıl hastanesinden çıkarmaya çalışıyordu. Caddenin sonunda New York Üniversitesi'nin muhteşem kütüphanesine ulaştım.

Profesör James'in nitrusoksit konusundaki çalışmasıyla başladım; bunu Harvard'dan zaten biliyordum ama orada tanıma uyan bir şey göremedim. Genel anesteziyoloji metinleri de bir sonuç vermedi. Bunun üzerine fiziksel metinlere döndüm. Kart katalogda ASTRAL PROJEKSİYON* diye bir terim vardı ama bunun teozofik bir palavra olduğu söyleniyordu. BİLOKASYON** diye bir sürü girdi gördüm. Birkaç saat boyunca bunları araştırdıktan sonra, nihayet aradığım şeyi buldum.

Şanslıydım: Durville, hayaletlerle ilgili son yayınladığı kitapta bu konuda pek çok şey söylemişti. Bozzano son derece bilgilendirici bir vakadan söz ediyordu ve Osty, *Revue Métaphyschique*'in mayıs-haziran sayısında daha da detaylı anlatıyordu. Ama bütün şüphelerimi ortadan kaldıran, Battersby'da bulduğum bir vakaydı. Battersby, şunları söylüyordu:

---

* Astral Projeksiyon: Kişinin ruhunun bedenden ayrılarak başka yerlere gidebilmesi. Bir metafizik kavramı. (Çev. N.)

** Bilokasyon: Kişinin aynı anda iki yerde birden bulunması. Bir metafizik kavramı. (Çev. N.)

O kadar şiddetli mücadele ediyordum ki iki hastabakıcı ve bir uzman, beni tutmayı başaramıyordu... Sonra sağır edici bir çığlık duydum ve aniden kendimi havada buldum; hastabakıcılar ve doktor aşağıdaki yatağın üzerine eğilmişlerdi. Nafile bir çabayla çığlığı durdurmaya çalıştıklarını biliyordum; hatta şöyle dediklerini duyuyordum: "Bayan B., Bayan B., lütfen böyle bağırmayın. Diğer hastaları korkutuyorsunuz." Aynı zamanda, çığlık atan bedenimden ayrı olduğumu ve dolayısıyla çığlığı durdurmak konusunda bir şey yapamayacağımı da biliyordum.

Dedektif Littlemore'un telefon numarası bende yoktu ama şehirdeki yeni polis merkezinde çalıştığını biliyordum. Onu orada bulamazsam, en azından haber bırakabilirdim.

20

Van Den Heuvel binasında, bir haberci Müfettiş Hugel'in ofisine gelerek bir ambulansın az önce morga yeni bir ceset getirdiğini söyledi. Müfettiş doğal bir tavırla çocuğu göndermek istedi ama çocuk yerinden kıpırdamadı. Herhangi bir ceset olmadığını söyledi; gelen, Dedektif Littlemore'un cesediydi. Ofisinin zemini kutularla ve kağıt yığınlarıyla dolu olan müfettiş şaşırdı ve çocuğun kendisinden bile hızlı koşarak bodruma indi.

Littlemore'un cesedi morgda değildi. Hugel'in otopsilerini yaptığı laboratuarın girişindeydi. Dedektif sedyeyle getirilmişti ve ameliyat masalarından birinin üzerine bırakılmıştı. Ambulans görevlileri çoktan gitmişlerdi bile.

Hugel ve haberci çocuk laboratuara girdiler ve dedektifin cesedini görünce şaşaladılar. Hugel çocuğun omzunu sıkıca – biraz fazla sıkıca – tutarak otopsi masasına doğru ilerledi.

"Ah, hayır," dedi müfettiş. "Hepsi benim hatam."

"Hayır, değil, Bay Hugel," dedi ceset, gözlerini açarken.

Çocuk bir çığlık attı.

"Martin lanet olasıca Luther!" dedi Hugel.

Dedektif doğrulup oturdu ve klapalarını temizledi. Müfettişin yüzündeki ifadeyi gördü; Hugel'in yüzünde şaşkınlık, rahatlama, acı ve aynı zamanda da öfke vardı. "Üzgünüm, Bay Hugel," dedi aptal aptal bakarak. "Artık her şey yerine oturdu. Büyük, gerçekten çok büyük bir şey yakaladım."

Müfettiş sersemlemiş bir şekilde geriledi. Littlemore masadan aşağı atladı; yere indiği anda acıyla haykırdı. Sağ bacağı sandığından daha kötü durumdaydı. Hugel'in peşinden giderken, Seamus Malley'in ölümüyle ilgili teorisini açıkladı.

"İnanılmaz," dedi Hugel. Arkasında aksak adımlarla gelen Littlemore'a bakmadan merdiveni tırmandı. "Malley'i öldürdükten sonra Banwell neden cesedi asansöre sürüklesin ki? Yukarı çıkarken arkadaşlık etsin diye mi?"

"Belki Malley yukarı çıkarken ölmüştür?"

"Ah, anlıyorum," dedi müfettiş. "Banwell adamı asansörde öldürdü ve iki cinayetten dolayı tutuklanma olasılığını azamiye çıkarmak için cesedi orada bıraktı, değil mi? Banwell aptal değil, Dedektif. Hesapçı bir adam. İddia ettiğin şeyi yapmış olsaydı, asansörü doğruca kesona indirirdi ve Malley'in cesedinden de Riverford'un cesedinden kurtulduğu gibi kurtulurdu."

"Ama çamur, Bay Hugel, size çamurdan söz etmeyi unuttum..."

"Duymak istemiyorum," dedi müfettiş. Ofise gelmişlerdi. "Bu konuda başka bir şey duymak istemiyorum artık. Valiye git, tamam mı? Eminim seni dinlemeye heveslidir. Sana söyledim, dava kapandı."

Littlemore gözlerini kırpıştırdı ve başını iki yana salladı. Ofis zeminine yayılmış kağıt yığınlarını ve kutuları gördü. "Bir yere mi gidiyorsunuz, Bay Hugel?"

"Aslını istersen, evet," dedi müfettiş. "Bu işten istifa ediyorum."

"İstifa mı?"

"Bu şartlar altında çalışamam. Çıkarımlarıma saygı duyulmuyor."

"Ama nereye gideceksiniz, Bay Hugel?"

"Tıbbi uzmana ihtiyacı olan tek şehir burası mı?" Müfettiş ofisin etrafına yayılmış kayıt kutularına baktı. "Cleveland, Ohio'da boş yer varmış. Orada görüşlerime çok değer veriyorlar. Elbette ki daha az maaş verecekler ama bu önemli değil; yeterli birikimim var zaten. Kayıtlarımla ilgili kimse şikayet edemeyecek, Dedektif. Benden sonra gelen kişi, mükemmel şekilde organize olmuş bir sistem bulacak; benim yarattığım bir sistem. Ben buraya gelmeden önce morg ne haldeydi, biliyor musun?"

"Ama Bay Hugel," dedi dedektif.

O anda, Louis Riviere ve Stratham Younger koridorda belirdiler. "Monsieur Littlemore!" diye bağırdı Riviere. "Hayatta!"

"Ne yazık ki öyle," dedi müfettiş. "Beyler, izin verirseniz, yapmam gereken işler var."

❧ ❧ ❧

Ön kapının çarparak kapandığını duyduğunda, Clara Banwell banyodaydı. Endülüs'ten getirilmiş mavi karolarla döşenmiş bir Türk hamamıydı. Antreden kocasının böğürerek kendi adını seslendiğini duyduğunda, Clara aceleyle iki – biri vücudu, biri saçları için – beyaz banyo havlusuna sarındı.

Üzerinden su süzülür bir halde, kocasını on beş metrelik salonda, elinde bir viski kadehiyle dikilerek Hudson Nehri'ni seyrederken buldu. Kendine buzlu burbon

koyuyordu. "Buraya gel," dedi Banwell, salonun diğer tarafından. "Onu gördün mü?"

"Evet." Clara yerinden kıpırdamadı.

"Eee?"

"Polis yarayı kendisinin açtığına inanıyor. Ya delirdiğini ya da sana karşı bir kan davası sürdürdüğünü düşünüyorlar."

"Sen onlara ne dedin?" diye sordu Banwell.

"Bütün gece evde, benimle olduğunu."

Banwell homurdandı. "Kız ne diyor?"

"Nora çok kırılgan bir kız, George. Sanırım..."

Viski şişesinin masanın cam yüzeyine sert bir şekilde inerken çıkardığı ses, Clara'nın lafını böldü. Masa çatlamadı ama şişenin ağzından içki saçıldı. George Banwell karısına döndü. "Sana buraya gel dedim," diye tekrarladı.

"İstemiyorum."

"Buraya gel, Clara."

Clara emre uydu. Kocasının yanına gittiğinde, George başıyla aşağıyı işaret etti.

"Hayır," dedi Clara.

"Evet."

Clara kocasının kemerini çözdü. Kendisi kemeri pantolonun biritlerinden çıkarırken, George kendine bir kadeh daha doldurdu. Clara siyah deri kayışı kocasına verdi. Sonra ellerini kaldırarak avuçlarını birleştirdi. George kemeri karısının bileklerine doladı, tokasını geçirdi ve iyice sıktı. Clara yüzünü buruşturdu.

George karısını kendine doğru çekti ve dudaklarını öpmeye çalıştı. Clara başını önce bir yana, sonra diğer yana çevirerek sadece ağzının kenarlarını öpmesine izin verdi. George başını karısının çıplak boynuna gömdü; Clara korkuyla nefes aldı. "Hayır," dedi.

George onu diz çökmeye zorladı. Elleri bağlı olmasına rağmen, Clara kocasının pantolonunun fermuarını indirebildi. George beyaz havluyu karısının üzerinden çekip aldı.

Bir süre sonra, George Banwell tamamen giyinik bir halde kanepede oturuyor, içkisini yudumluyordu; Clara ise çıplak bir halde yerde diz çökmüş, sırtını kocasına dönmüştü.

"Bana ne dediğini anlat," dedi George, kravatını gevşetirken.

"George," – Clara kocasına baktı – "artık bitemez mi? O daha küçük bir kız. Sana nasıl zarar verebilir?"

Ama sözlerinin kocasının gizli öfkesini yatıştırmaktan ziyade körüklediğini hemen anladı. Banwell ayağa kalkarak fermuarını çekti. "Küçük bir kız," diye tekrarladı.

Fransız'ın Dedektif Littlemore'a sempatisi olmalıydı; dedektifi iki yanağından öptü.

"Ölü taklidini daha sık yapmalıyım," dedi Littlemore. "Bana karşı hiç bu kadar nazik olmamıştın, Louie."

Riviere dedektifin ellerine büyük bir dosya tutuşturdu. "Mükemmel çıktı," dedi. "Aslında kendimi bile şaşırttım. Büyüdüğünde bu kadar detaylı olmasını beklemiyordum. Çok sıra dışı." Bunu söyledikten sonra, Fransız geri çekildi ve vedalaşıp gitti.

Şimdi dedektif ile yalnız kalmıştım. "Siz... ölü taklidi mi yaptınız?" diye sordum.

"Sadece bir şakaydı. Kendime geldiğimde ambulanstaydım ve bunun komik olabileceğini düşündüm."

Bir anlık sessizlikten sonra "Komik miydi?" diye sordum.

Littlemore etrafına bakındı. "Oldukça," dedi. "Hey, sizin ne işiniz var burada?"

Bayan Acton davasıyla ilgili olarak muhtemelen önemli olabilecek bir keşifte bulunduğumu dedektife açıkladım. Ama aniden, parçaları nasıl birleştireceğimi bilemediğimi fark ettim. Nora bir tür bilokasyon yaşamıştı. Harvard günlerimden, bilokasyon tekniğini kullanan bazı yeni anestezi uzmanlarının, cerrahi operasyonların doğasını değiştirdikleriyle ilgili bir şeyler okuduğumu hatırlıyordum. Yaptığım araştırma bunu doğruluyordu: Nora'ya kloroform verildiğinden artık kesinlikle emindim. Sabah olduğunda, odada koku ve önemli bir yan etki kalmayacaktı.

Ama sorunum, Nora'nın yaşadığı tuhaf olayla ilgili Dedektif Littlemore'a bir şey söylememiş olduğunu bana itiraf etmesiydi. Dedektifin kendisine inanmayacağından korkmuştu. Açık konuşmaya karar verdim: "Bayan Acton'ın dün geceki saldırıyla ilgili size söylemediği bir şey vardı. Olayı bir anlamda dışarıdan izlemiş." Ama bu sözler ağzımdan çıktığı anda, olabilecek en az inandırıcı yaklaşımı seçmiş olduğumu anladım. Dedektifin yüzündeki ifade de bu görüşümü doğruluyordu. "Kendi yatağının üzerinde, havada süzülüyormuş gibi," dedim.

"Kendi yatağının üzerinde, havada süzülmek mi?" dedi Littlemore.

"Kesinlikle."

"Kloroform!" dedi.

Aptallaşmıştım. "Siz bunu nereden biliyorsunuz?"

"H. G. Wells. En sevdiğim yazardır. Bir romanında adamın birine ameliyata girmeden önce kloroform verdiklerinde, aynı şey oluyordu."

"Aman Tanrım, bütün öğleden sonramı kütüphanede boşuna harcamışım."

"Hayır, kesinlikle değil," dedi dedektif. "Söylediğinizi bilimsel açıdan destekleyebilir misiniz. Yani, kloroform ve süzülme olayını?"

"Evet. Neden?"

"Dinleyin. Bunu bir süre için bekletin, olur mu? Hazır buradayken bir şeyi kontrol etmem gerek. Benimle gelir misiniz?" Littlemore koridor boyunca koştu ve feci şekilde topallayarak basamakları indi. Bu arada omzunun üzerinden açıkladı. "Hugel'in burada çok iyi mikroskopları var."

Bodruma indiğimizde küçük bir adli tıp laboratuarına girdik. Dört mermer masa ve mükemmel kalitede ameliyat aletleri vardı. Dedektif cebinden üç küçük zarf çıkardı; her birinde kırmızı toprak veya çamur parçaları vardı. Örneklerden birinin Elizabeth Riverford'un dairesinden, diğerinin Balmoral'ın bodrumundan ve üçüncüsünün de Manhattan Köprüsü'nün ayağından geldiğini açıkladı. Bu üç örneği ayrı lamlara koydu ve iki farklı mikroskobun altına sürdü. Hızlı bir şekilde birinden diğerine geçiyordu. "Uyuyorlar," dedi, "üçü de. Biliyordum."

Sonra Riviere'nin dosyasını açtı. Fotoğrafta bir kızın boynundaki koyu renk lekeyi gördüm. Eğer dedektifi doğru anladıysam – bundan emin değildim – Bayan Riverford'un boynunda buldukları bir izin tersten görünüşüydü. Littlemore bu fotoğrafı dikkatle inceledi ve diğer cebinden çıkardığı bir kravat iğnesiyle karşılaştırdı. İğneyi bana da gösterdi; üzerinde *GB* harfleri vardı. Sonra iğneyle fotoğraftaki görüntüyü karşılaştırmamı istedi.

Bunu yaptım. İğneyi elimde tutarken, fotoğraftaki izin de aynı karakterlerde harfleri gösterdiğini görebilmiştim. "Benziyorlar," dedim.

"Evet," dedi Littlemore, "neredeyse aynı. Tek sorun, Riviere'ye göre, aynı olmamaları gerektiği. Birbirlerinin zıttı olmaları gerekiyor. Bunu anlamıyorum. Kravat iğnesini nerede bulduğumu biliyor musunuz? Actonlar'ın arka bahçesinde. Bana göre, bu iğne Banwell'in o eve girdiğini kanıtlıyor. Muhtemelen bir ağaca tırmanarak Bayan Acton'ın penceresinden girmişti." Bir sandalyeye oturdu; anlaşılan sağ bacağı çok fazla ağrıyordu. "Hâlâ Banwell olduğunu düşünüyorsunuz, değil mi, Doktor?"

"Evet."

"Benimle birlikte valinin ofisine gelmelisiniz," dedi dedektif.

Dünyanın en büyük kapalı tiyatrosu olan Hippodrome'daki en ön sıraya rahat bir şekilde yerleşmiş olan Smith Ely Jelliffe, sessizce ağlıyordu. Diğer tiyatroseverlerin birçoğu da öyle. Onları bu kadar çok etkileyen şey, altmış dört dalgıç kızın, Hippodrome'un devasa sahnesinin bir parçası olan beş metrelik gölüne girmek üzere ciddi bir tavırla yürümesiydi. Göldeki su gerçekti; su altındaki hava hazneleri ve yeraltı koridorları, kulise ulaşım sağlıyordu. Mayoları içinde birbirinden güzel kızların, Martian kralın sirkinde sonsuza dek oyuncu olmak ve dünyayı bir daha görmemek üzere suya girişini izlerken, kim gözyaşlarını tutabilirdi ki?

Jelliffe'in matemini hafifleten şey, kızlardan ikisini kısa süre sonra yeniden göreceğini bilmesiydi. Yarım saat sonra, iki kolunda birer yüksek topuklu dalgıç kızla, Jelliffe kasıntılı bir şekilde yürüyerek Murray's Roman Gardens'ın sütunlu yemek salonuna girdi. Jelliffe'in ar-

kasından iki uzun pembe etek sürünüyordu; kızların etekleri. Karşısında Gardens'ın devasa sütunları otuz metre yukarıdaki, elektrikli yıldızların yanıp söndüğü ve yine yapma bir ayın gökkubbeyi doldurduğu tavana doğru yükseliyordu. Restoranın ortasında üç katlı Pompei tarzı bir fıskiye göze çarpıyor, her duvarda çıplak bakire figürleri sıçrayıp duruyordu.

Ağırlık açısından, Jelliffe iki dalgıç kızın toplamı kadardı. Bu orta yaş vücudunun, onu en etkileyici adam yaptığına inanıyordu; tabii kadınların gözünde. Dalgıç kızlar onu özellikle memnun ediyordu, çünkü bu gece bir etki yaratmak konusunda kararlıydı, zira Triumvirate ile yemek yiyordu. Onu daha önce hiç akşam yemeğine davet etmemişlerdi. Çekirdek gruplarına yakınlığı, ancak kulüplerinde ara sıra yenen öğle yemekleriyle sınırlıydı. Ama görünüşe bakılırsa, yeni psikoloji uzmanlarıyla bağlantıları sayesinde değeri artmıştı.

Jelliffe'in paraya ihtiyacı yoktu. Asıl istediği şey tanınmak, güven, pozisyon ve prestijdi; Triumvirate ona bunların hepsini verebilirdi. Örneğin, Harry Thaw'un avukatlarını ona yönlendirerek Jelliffe'e ünü ilk kez tattıranlar onlardı. Portresi pazar gazetelerinde görünüp onu "ülkenin en seçkin yabancılarından biri" olarak tanımladıklarında, hayatının en büyük gününü yaşamıştı.

Ayrıca, Triumvirate onun yayınevine özel bir ilgi göstermeye başlamıştı. İlerici insanlar oldukları şüphesizdi. Başlangıçta psikanalizden söz eden yeni çalışmaları kabul etmesini yasaklamışlardı ama bu tutumları değişmişti. Yaklaşık bir yıl önce, Jelliffe'e gelen ve Freud'a değinen tüm çalışmaları kendilerine iletmesini söylemiş, sonrasında da hangilerini onayladıklarını bildirmişlerdi. Boston'daki Morton Prince yayınlamaya istekli gibi göründüğünde Freud'un kitabının İngilizce tercü-

mesini Brill'den almasını ona yine Triumvirate söylemişti. Aslında, Brill'in tercümesinde düzeltmeler yapması için Jelliffe'e bir editör bulmuşlardı.

Jelliffe, yemeğe getireceği kızların sayısı konusunda uzun uzun düşünmüştü. Onun uzmanlık alanı kadınlardı. Sahip olduğu bütün sosyal ve mesleki bağlantıları, böyle bir harçla güçlendirmişti. En iyi beyefendi kurumlarını biliyordu. Kendisine sorulduğunda, hiç değişmez bir şekilde Gramercy Park'taki Players Club'ı önerirdi. Ama Triumvirate, Jelliffe'e bunu hiç sormamıştı. Ama Roman Gardens'da kendilerine katılmasını söylediklerinde, Jelliffe ortamın uygun olacağını sezmişti. Şehirdeki herkesin bildiği gibi, Gardens'ın üst katında yirmi dört lüks garsoniyer vardı; her birinde iki kişilik kocaman bir yatak, ayrı bir banyo ve buza yatırılmış bir şişe şampanya bulunurdu. Başlangıçta, Jelliffe dört kız ve dört oda düşünmüştü. Ama sonra bunun fazlasıyla acemice görüneceğine karar vermişti. Bu yüzden ikide karar kılmıştı.

Jelliffe bir etki yaratmayı başarmıştı ama düşündüğü yönde değil. Triumvirate'nin masasının bulunduğu ufak odaya getirildiğinde, Bay Çapkın ve hanımları, orada oturan üç beyefendi tarafından açıkça soğuk bir şekilde karşılanmışlardı. Hiçbiri ayağa bile kalkmamıştı. Bunun nedenini anlayamayan Jelliffe, ev sahiplerini erkekçe selamladı, hanımlar için fazladan sandalye istedi ve yemekten sonra onları iki garsoniyerin beklediğini duyurdu. Dr. Charles Dana, zarif elinin bir hareketiyle sandalyelerin gelişini geciktirdi. Jelliffe nihayet durumu kavradı ve kızlara üst katta kendisini beklemelerinin daha iyi olacağını fısıldadı.

Kısa süre sonra, Triumvirate üyeleri Jelliffe'ten, Abraham Brill'in hiçbir uyarıda bulunmadan Freud'un ki-

BELGESEL KAKTÜS TEAM

tabını bilinmeyen ileri bir tarihe ertelediğini öğrendi. "Çok yazık," dedi Dana. "Peki, ya Dr. Jung'un Fordham'da vereceği konferanslar?" Jelliffe, Fordham konferanslarıyla ilgili planlarının gayet iyi gittiğini söyledi; ve *New York Times*'ın, Jung ile bir röportaj ayarlaması için kendisini aradığını.

Dana, uzun favorili adama döndü. "Starr, sen de *Times*'a bir röportaj vermemiş miydin?"

Ağzındaki istiridyeyi yutmakla meşgul olan Starr, kendisiyle çok sıkı bir röportaj yaptıklarını ve bu konuda çok açık sözlü davrandıklarını söyledi. Sonra sohbet Harry Thaw'a döndü ve Jelliffe'e daha fazla deney yapılmayacağı söylendi.

Yemek bittiğinde, Jelliffe amacında ilerleme kaydedememiş olmaktan korkuyordu. Dana ve Sachs çıkarken elini bile sıkmamışlardı. Ama diğerlerinin arkasında kalıp oyalanan Starr yanına yaklaşıp, üst katta iki oda ayarladığını doğru duyup duymadığını sorduğunda, Jelliffe'in morali düzeldi. Jelliffe doğruladı. Star, parası ödenen şeylerin ziyan edilmemesi gerektiğini söyledi.

"Siz aklınızı mı kaçırdınız, Dedektif?" diye sordu Vali McClellan. Perşembe akşamı valinin ofisinde, kapalı kapılar ardındaydılar.

Littlemore, bir grubun gönderilerek Manhattan Köprüsü'nün kesonunun bozuk penceresinin araştırılmasını istemişti. Bu sırada ikimiz birlikte valinin masasının önündeki koltuklarda oturuyorduk. McClellan ayaktaydı.

"Bay Littlemore," dedi McClellan, güven vermeyen bir sesle (görünüşe bakılırsa babasının askerlere has

BELGESİZ KİTAPLIK TEAM

sertlikteki ses tonunu almıştı), "bu şehre bir metro sözü verdim ve sözümü tuttum. Bu şehre bir Times Meydanı sözü verdim ve sözümü tuttum. Bu şehre bir Manhattan Köprüsü sözü verdim ve Tanrı şahidim olsun, bu koltukta otururken yapacağım son şey bile olsa, sözümü tutacağım. O köprüdeki çalışma hiçbir şekilde engellenmeyecek; tek bir dakikası bile. Ve ne olursa olsun, George Banwell'in işine karışılmayacak. Beni duydunuz mu?"

"Evet, efendim," dedi Littlemore.

"Elizabeth Riverford dört gün önce öldürüldü ve o günden beri yaptığınız tek şey, lanet olasıca cesedi kaybetmek oldu."

"Aslında, bir ceset buldum, Sayın Valim," dedi Littlemore, uysal bir tavırla.

"Ah, evet, Bayan Sigel," dedi McClellan, "şimdi başıma Bayan Riverford'dan daha fazla dert açan bir kadın. Akşam gazetelerini gördünüz mü? Hepsi bu haberle dolu. Bu şehrin valisi, tanınmış bir ailenin kızının cesedinin bir Çinli'nin sandığında bulunmasına nasıl izin verebilir? Sanki o cesedi oraya ben koymuşum gibi! George Banwell'i unutun, Dedektif. Bana William Leon'u bulun."

"Sayın Valim, efendim, bütün saygımla," dedi Littlemore, "Riverford ve Sigel davalarının bağlantılı olduğuna inanıyorum. Ve bence ikisinde de Bay Banwell'in parmağı var."

McClellan kollarını kavuşturdu. "Yani Bayan Sigel'in katilinin Leon olmadığına inanıyorsunuz, öyle mi?"

"Bence bu mümkün, efendim."

Vali derin bir nefes aldı. "Bay Littlemore, şu Bay Chong, hani kendi başınıza tutukladığınız adam, bir saat önce itiraf etti. Geçen ay, kızı başka bir Çinli ile bir-

likte gördükten sonra, bir kıskançlık krizi sırasında Bayan Sigel'i kuzeni Leon'un öldürdüğünü söyledi. Bu diğer Çinli'nin evi polis tarafından araştırıldı ve Bayan Sigel'in başka mektupları da bulundu. Leon onu boğarak öldürmüş. Chong bunun tanığı. Hatta cesedi Leon'un sandığına birlikte koymuşlar. Anladınız mı? Tatmin oldunuz mu?"

"Emin değilim, efendim," dedi Littlemore.

"O zaman kendinizi bunun için zorlasanız iyi olur. Sizden istediğim cevaplar var. Leon nerede? Bayan Acton dün gece saldırıya uğradı mı, uğramadı mı? Daha doğrusu, hiç saldırıya uğradı mı? Herkesin işini benim mi yapmam gerekiyor? Size bir şey daha söyleyeyim, Dedektif," dedi McClellan. "Eğer siz veya başka biri, bir daha koşarak ofisime dalar ve Elizabeth Riverford'un cesedinin bunu asla yapamayacağını bildiğim bir adam tarafından öldürüldüğünü söylerse, birçoğunuzu işten atarım. Yeterince açık konuştum mu?"

"Evet, efendim, Sayın Valim," dedi dedektif.

Merhametli bir şekilde bırakıldık. Koridora çıktığımızda, "En azından valinin karşımızda olduğunu anladık," dedim.

"Bayan Riverford'un cesedini ben kaybetmedim," diye itiraz etti Littlemore. "Herkese ne oluyor böyle? Elimde bir kravat iğnesi, çamur, zanlının inşaat sahasında açıklanamayan bir ölüm var, müfettişin zanlı tarifine uyuyor, Bayan Acton'ı gördüğünde ölesiye korkuyor, kız kendisine saldıranın o olduğunu söylüyor ve biz gidip adamın lanet olasıca sualtı çöp kapağını neyin tıkadığına bile bakamıyoruz."

"Banwell gerçekten Elizabeth Riverford'un öldürüldüğü gece şehir dışındaysa," dedim, "kızı gerçekten de o öldürmüş olamaz."

"Evet ama belki bir suç ortağı vardı ve o yaptı," diye cevap verdi Littlemore. "Vurgun hakkında bilginiz var mı, Doktor?"

"Evet. Neden?"

"Çünkü ne yapmamız gerektiğini biliyorum," dedi Littlemore, daha da kötüleşmiş bir şekilde topallarken, "ama tek başıma yapamam. Yardım eder misiniz?"

Dedektifin teklifini duyduğumda, başlangıçta o zamana dek duyduğum en aptalca plan olduğunu düşündüm. Ama sonra üzerinde düşününce, fikrim değişmeye başladı.

Nora Acton, evlerinin çatısında ayakta duruyordu. Yumuşak bir esinti, saçlarını alnının üzerinde dalgalandırıyordu. Aşağıda uzanan Gramercy Park'ı ve birkaç saat önce Dr. Younger ile birlikte oturdukları bankı görebiliyordu. Orada bir kez daha onunla birlikte oturabileceğini hiç sanmıyordu.

Evin içinde kalmaya dayanamıyordu. Babası kendini çalışma odasına kilitlemişti. Nora onun orada ne yaptığını bilmiyordu. Çalışmadığını biliyordu; babasının yapacak işi yoktu. Yıllar önce, babasının gizli kitap sandığını bulmuştu. Mide bulandırıcı kitaplardı. Dışarıda, iki polis memuru bir kez daha ön ve arka kapılarda nöbet tutuyordu. Bu sabah evden ayrılmışlardı ve şimdi yine dönmüşlerdi.

Nora çatıdan atladığı takdirde ölüp ölmeyeceğini merak etti. Ölmeyeceğini düşündü. Eve girip mutfağa indi. Derin çekmeceleri karıştırdı ve Bayan Biggs'in balkabağı oyduğu bıçaklardan birini buldu. Sonra yukarı çıkıp bıçağı yastığının altına koydu.

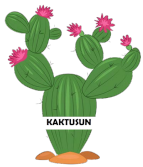
BELGESİZ KİTAP KAFE TEAM

Ne yapabilirdi? Kimseye gerçeği söyleyemezdi ve artık yalan da söyleyemezdi. Kimse ona inanmazdı. Kimse ona inanmamıştı.

Nora'nın mutfak bıçağını kendi üzerinde kullanmak gibi bir niyeti yoktu. Ölmek de istemiyordu. Ama adam bir kez daha gelirse, en azından kendini savunabilirdi.

V. KISIM

BELONGS TO KAPLUS TEAM

21

Ben arkasında dururken, Littlemore kilitle uğraşıyordu. Saat sabahın ikisi olmalıydı. Benim görevim dışarıda gözcülük yapmaktı ama karanlıkta hiçbir şey göremiyordum. Diğer bütün sesleri bastıran mekanik gümbürtü arasında herhangi bir şey de duyamıyordum.

Kapıyı bir dakikadan kısa bir süre içinde açmayı başardı. Asansör beklemediğim kadar büyüktü. Littlemore kapıyı çekti ve loş aydınlık kabinde baş başa kaldık. İki gaz alevi, Littlemore'un asansörü çalıştırırken ne yaptığını görmesine yetecek kadar ışık sağlıyordu. Hafifçe bir sarsılmayla, dedektif ve ben yavaşça inmeye başladık.

"İyi olduğunuzdan emin misiniz?" diye sordu Littlemore. Mavi alevlerden biri gözünden yansıyordu; sanırım diğeri de benim gözümde yansıyor olmalıydı. Başka hiçbir şey göremiyordum. Başımızın üzerindeki makineler, derin ve sürekli bir ritimle çalışmaya devam ediyordu ve sanki aort damarından devasa kan dolaşımına giriyormuşuz gibi hissettiriyordu. "Henüz çok geç değil. Hâlâ geri dönebiliriz."

"Haklısınız," dedim. "Geri dönelim."

Asansör aniden durdu. "Ciddi misiniz?" diye sordu Littlemore.

BELONGS TO KAKTUS TEAM

"Hayır. Şaka yapıyordum. Haydi, inelim artık."

"Teşekkürler," dedi.

Littlemore bana birini hatırlatıyordu ama kim olduğunu bilemiyordum. Birden hatırladım: Ben çocukken, annem ve babam bizi her yaz şehir dışına götürürdü; Mamie Teyze'nin Newport'taki "kulübe"sine değil, Springfield yakınlarındaki kendi gerçek kulübemize. O küçük evi severdim. Oradaki en iyi arkadaşım Tommy Nolan, bütün yıl boyunca yakındaki bir çiftlikte yaşıyordu. Tommy ve ben çiftlikleri birbirlerinden ayıran uzun tahta çitler boyunca kilometrelerce yürürdük. Uzun süredir Tommy'yi düşünmemiştim.

"Vali bunu öğrendiğinde size ne yapacak dersiniz?" diye sordum.

"Kovacak," dedi Littlemore. "Kulaklarınızdaki basıncı hissediyor musunuz? Burnunuzu kapatın ve şiddetle üfleyin. Bu basıncın etkisini alır. Babam öğretmişti."

Benim farklı bir tekniğim vardı. Sahip olduğum çeşitli işe yaramaz yetenekler arasında, östaki borusunu açan kulak içi kaslarını iradeyle hareket ettirmek de var. Asansörün iniş hızı son derece yavaştı ve neredeyse hiç hareket etmiyorduk. "Aşağı inmek ne kadar sürer?" diye sordum.

"Beş dakika; adam bana öyle demişti," dedi dedektif. "Babam iki dakikadan uzun süre sualtında kalabilir, biliyor musunuz?"

"Hâlâ ona hayransınız galiba."

"Babama mı? Hâlâ. Tanıdığım en sıkı adam."

"Peki ya anneniz?"

"En iyi kadın," dedi Littlemore. "Onun için her şeyi yaparım. Tanrım, annem gibi bir kadın bulsam, onunla hemen evleneceğimi düşünürdüm."

"Bunu söylemeniz çok ilginç."

"Betty ile karşılaşana kadar," dedi Littlemore. "Bayan Riverford'un hizmetçisiydi. Onu ilk gördüğüm anda – Ne kadar oldu? Üç gün önce? – onun için deli oldum. Deli! Deli! Anneme hiç benzemiyor. İtalyan. Biraz kolay öfkeleniyor, sanırım. Geçen gece bana öyle bir tokat patlattı ki etkisini hâlâ hissediyorum."

"Size vurdu mu?"

"Evet. Kızlarla takıldığımı sandı," dedi dedektif. "Tanışalı üç gün oldu ve başkalarıyla ilgilenmeme izin yok, düşünebiliyor musunuz?"

"Belki. Bayan Acton da dün sıcak çaydanlıkla bana vurdu."

"Off," dedi Littlemore. "Çay tabağını yerde görmüştüm."

Asansör şafttaki havayla yer değiştirirken, içeriyi fısıltılı bir gürültü doldurdu. Yüzeydeki motorların gürültüsü şimdi daha uzaktan geliyordu; duymaktan çok hissediyorduk.

"Uzun zaman önce bir bayan hastam vardı," dedim. "Genç bir kız. Bana babasıyla seks yapmak istediğini söylemişti; kendisi söylemişti."

"Ne?"

"Dediğimi duydunuz," dedim.

"Bu iğrenç."

"Öyle, değil mi?"

"Bu hayatım boyunca duyduğum en iğrenç şey," dedi dedektif.

"Şey, ben…"

"Konuyu kapatalım artık."

"*Tamam.*" Sesim istediğimden daha yüksek çıkmıştı; asansörün içinde yankılandı. "Özür dilerim," dedim.

"Sorun değil. Benim hatamdı," dedi Littlemore ama elbette ki onun hatası değildi.

Babam asla o şekilde bağırmazdı; asla duygularını göstermezdi. Yaşadığı basit bir prensibi vardı: Asla isteyerek acı gösterme. Uzun bir süre, babamın hissettiği tek şeyin acı olduğunu düşünmüştüm; çünkü başka bir şey varsa, prensibinin dışına çıkmadan gösterebilirdi. Ne demek istediğini ancak çok sonraları anlayabildim. Her duygu, o ya da bu şekilde acı vericidir. En büyük mutluluk, kalbin acımasıdır; ve aşk, ruhun krizidir. Dolayısıyla, prensibine dayanarak, babam duygularını hiç göstermezdi. Sadece *ne* hissettiğini gösterememekle kalmaz, *hissettiğini* de gösteremezdi.

Annem onun bu iletişimsiz doğasından nefret ederdi – bunun sonunda babamı öldüreceğini söylerdi – ama ilginç bir şekilde, babamda en çok hayranlık duyduğum şey buydu. İntihar ettiği gece, yemek sırasındaki davranışları her zamankinden farklı değildi. Hayatımın her gününde, babamın prensibini yeniden aktif hale getiriyorum ama onun oynadığının yarısı kadar bile iyi oynayamıyorum. Uzun zaman önce fikrimi değiştirdim: Duygularımı sözle ifade ediyor ama asla göstermiyordum. Doğrusunu söylemek gerekirse, insanın duygularını dilden başka bir şeyle ifade edebileceğine de inanmıyorum. Diğer bütün ifade formları, davranış biçimleridir. Hepsi göstermeliktir. Hepsi yüzeyseldir.

Hamlet de buna benzer bir şey söyler. Annesi ona neden babasının ölümünden dolayı hâlâ moralsiz göründüğünü sorar. *Görünen mi dediniz? Olan deyiniz, hanımefendi,* der. *Görünen yok benim için, olan var.* Sonra kederin tüm harici ifadelerini protesto eder: *Kara pelerinler* ve *ağırbaşlı siyahın geleneksel kullanımı, gözdeki verimli nehir*. Ona göre bunlar, gerçekten de görüntü, çünkü bir insanın taklit edebileceği eylemler…

"Ulu Tanrım!" dedim karanlığın içinde. "Ulu Tanrım. Anladım!"

"Ben de!" diye bağırdı Littlemore, aynı derecede hevesli bir şekilde. "Şehir dışında olsa bile Elizabeth Riverford'u nasıl öldürdüğünü anladım. Banwell, yani. Kız onunlaydı. Kimse bilmiyordu. Vali bilmiyordu. Banwell kızı bulundukları yerde öldürdü ve sonra daireye getirdi, onu bağladı ve cinayet orada işlenmiş gibi gösterdi. Bunu daha önce düşünmediğime inanamıyorum. Sizin de düşündüğünüz şey bu muydu?"

"Hayır."

"Hayır mı? Ah. Sizin düşündüğünüz neydi, Doktor?"

"Boş verin," dedim. "Sadece uzun bir süredir üzerinde düşündüğüm bir şey."

"Neydi?"

Her nedense, ona açıklamaya karar verdim. "*Olmak ya da olmamak* sözünü duydunuz mu hiç?"

"*İşte bütün mesele bu.*"

"Evet."

"Shakespeare. Bunu herkes bilir," dedi Littlemore. "Ne anlama geliyor? Hep bilmek istemişimdir."

"Bulduğum şey bu işte."

"Ölüm veya hayat, değil mi? Kendini veya birini öldürecek?"

"Herkes böyle düşünmüştü," dedim. "Ama aslında hiç ilgisi yok."

Bir anda aklıma gelivermişti: Bütün, aydınlatıcı, fırtınadan sonra ortaya çıkan güneş gibi. Ama tam o anda asansör durdu. İlgilenmemiz gereken bir hava kilidi vardı. Littlemore basınç musluklarını kapatmak için çömeldi. Güçlü hava akımı içeri doldu. Koku tuhaftı: Kuru ve aynı zamanda da küflü. Hava basıncı dayanılmazdı. Başım zonklamaya başladı. Gözlerim beynime bastırıyor-

muş gibiydi. Görünüşe bakılırsa dedektif de aynı durumdaydı; sıkıca kapattığı burun deliklerinden güçlü bir şekilde üfledi. Kulak zarını patlatacağından korktum. Ama sonunda basınca alışmayı başardı; ben de öyle. Kesonun kapısını açtık.

Nora Acton sabah iki buçukta yatağından kalktı; kimse saldırmamıştı ama uyuyamıyordu. Penceresinden baktığında, kaldırımda turlayarak nöbet tutan polis memurunu gördü. Bu gece üç memur vardı; bir önde, bir arkada ve bir de çatıda; sonuncusu hava karardığında gelmişti.

Nora mum ışığında kısa bir mektup yazdı ve zarif parmaklarıyla düzgün bir şekilde katladıktan sonra, üzerine adres yazıp pul yapıştırdığı bir zarfa koydu. Sonra aşağı indi ve zarfı ön kapıdaki posta deliğinden attı. Postacı günde iki kez gelirdi. Sabah saat yediden önce bu zarfı alacaktı; öğle saatinden bir hayli önce yerine ulaşırdı.

Büyüklüğü hakkında hiçbir fikrim yoktu. Duvarlarda mavi gaz alevleri vardı ve her tarafa titrek ışıklar ve gölgeler vuruyordu. Asansörden çıktığımızda, dik bir rampadan aşağı indik. Littlemore bu konuda bayağı zorlandı; ağırlığını sağ bacağına verdiği her seferinde yüzünü buruşturuyordu. Yarım düzine tahta kerestenin uzandığı bir merkez çıkıntının üzerindeydik. Başımı kaldırıp baktığımda, her tarafta oda ardına oda uzandığını gördüm.

"Ne kadar zamanımız var, Doktor?" diye sordu Littlemore.

"Yirmi dakika," dedim. "O süre dolduktan sonra, yukarı çıkarken dekompres yapmamız gerekir."

"Pekala. Beş Numaralı Pencere'yi arıyoruz. Üzerlerinde numaralar olmalı. Ayrılalım."

Dedektif feci şekilde topallayarak belli bir yönde uzaklaştı; ben başka bir yöne gittim. Başlangıçta her yer sessizdi; tuhaf ve mağaralara has bir sessizlik. Ürkütücü. Sadece su damlalarının sesi ve Littlemore'un uzaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. Sonra büyük bir yaratığın hırıltısı gibi derin ve boğuk bir gümbürtü duydum. Sanırım nehrin kendisinden geliyordu; derin suyun sesi.

Keson tuhaf bir şekilde boştu. Makineler, delgi aletleri görmeyi bekliyordum; iş ve kazı işaretleri. Bunun yerine sadece tek tük levyeler ve kırık kürekler vardı; hepsi kayaların ve kirli su birikintilerinin arasına atılmıştı. Geniş bir odaya girdim ama bu iç odalardan biri olmalıydı, çünkü Littlemore'un pencere dediği çöp kanallarından birini görmedim. Üzerine bastığımda bir tahta kırıldı. Arkasından koşuşmalar hissettim. Toprağın otuz metre altında fareler olabilir miydi?

Ses o kadar ani kesildi ki gerçekten mi duyduğumdan, yoksa hayal mi ettiğimden emin olamadım. Başka bir odaya girdim; sonuncusu kadar boştu. Yürüdüğüm tahta bitti. Şimdi çamurlu zemindeki kirli su birikintilerine basmak zorundaydım. Karşı duvarda yerden yirmi santim kadar yukarıda, üç büyük çelik plaka sıralanmıştı. Pencereleri bulmuştum. Bir sürü zincir ve kayış göze çarpıyordu. İlkinin üzerinde yedi sayısı vardı. Bir sonraki altıydı. Sonuncuyu görmek için eğildiğimde, bir el omzumu tuttu.

"Bulduk, Doktor," dedi dedektif.

"Tanrım, Littlemore," dedim.

Beş numaralı plakanın sürgüsünü açtı ve sapından tutup çekti. Plaka bir perde gibi yükselip üzerindeki ahşap duvarda gözden kayboldu. İçinde tabut büyüklüğünde, yarım metre yüksekliğinde ve iki metre genişliğinde, her tarafı demir kaplı, taşlarla ve molozlarla dolu bir hazne vardı. Bölmenin diğer tarafı dış kapak olmalıydı. Hiç şüphesiz, onu açmak için zincirleri çekmek gerekiyordu.

"Burada bir şey yok," dedim.

"Olması da gerekmiyor," diye cevap verdi Littlemore. Gözle görülür bir zorlukla yere oturdu ve ayakkabılarını çıkarmaya başladı. "Pekala, ben içeri girer girmez, pencereyi kapatın ve sifonu çekin. Bana bir dakika verin, Doktor, tam bir dakika, sonra..."

"Bekleyin; suya girmiyorsunuz, değil mi?"

"Elbette giriyorum," dedi, pantolonunun bacağını sıvarken. "Kızın cesedi dış kapağın hemen diğer tarafında. Öyle olmalı. Onu içeri çekeceğim. Sonra beni alacaksınız ve bu iş bitecek."

"Bu bacakla mı?"

"Ben iyiyim."

"Zor yürüyorsunuz," diye itiraz ettim. Bacağının durumu düşünülürse, yüzmek bile başlı başına sorun olmalıydı – kemiğinin çatladığından şüpheleniyordum – ama su altında molozlarla veya bir cesetle uğraşmak, bu derinlikte, kesinlikle söz konusu bile olamazdı. Güçlü bir akıntı onu çekip götürürdü.

"Başka çaremiz yok," dedi Littlemore.

"Var," dedim. "Ben gidiyorum."

"Hayatta olmaz," dedi dedektif. Bölmeye girmek için eğildi ama sağ bacağını bükemedi. Olduğu yerde dönüp tekrar denedi ama yine olmadı. Çaresizce bana baktı.

"Ah, çıkın şuradan," dedim. "Bu aleti çalıştırmayı bilen sizsiniz zaten."

Böylece, bir dakika sonra pencerenin bölmesine tıkılmış olan kişi bendim. Belime kadar soyunmuş, ayakkabılarımı ve çoraplarımı çıkarmıştım. Bölmeyi elimden geldiğince inceledim; bir an sonra soğuk suyun içinde olacağımı biliyordum. Tavanda bir demir tutacak vardı. Ona sıkıca tutundum. Duvarlardan lastik tüpler çıktı. Bir an sonra suyun içinde olacağımı düşündüm. Altmış saniye sonra, Littlemore pencereyi içeriden açacaktı. Ama içeri çekmek zorunda kalacağım herhangi bir ceset bulacağımı hiç sanmıyordum. Littlemore'un teorisi şimdi çok saçma görünmeye başlamıştı. Pencerenin plakaları çok güçlü ve ağırdı. Bir kızın cesedinin pencereyi sıkıştırabileceğini sanmıyordum.

Littlemore son bir kontrol için seslendi. Arkamdaki iç kapak bir tangırtıyla kapandı. Her yer o kadar karanlıktı ki yönümü bile şaşırmıştım. Her nasılsa, karanlıkta olacağım aklıma gelmemişti. Nehrin dışarıdan gelen gürültüsü şimdi çok daha güçlüydü. Duvarda bir gümbürtü duydum. Littlemore, dış kapağı açmaya hazır olduğu işaretini veriyordu.

O anda içimi bir korku kapladı. Önce pencereleri kontrol etmeliydik. Bir sorun olduğunu biliyorduk. Ya ben suya girdikten sonra Littlemore bir daha pencereyi açamazsa ne olacaktı? Durması için duvara yumruğumla vurdum. Ama ya duymadı ya da vurmamı olumlu bir cevap olarak algıladı. Bir an sonra zincirlerin şangırtısını duydum ve kendimi inanılmayacak kadar soğuk suyun içinde buldum. Tüm bölme hızla döndü ve beni karşı konulmaz bir güçle nehrin derinliklerine savurdu.

Gramercy Park'ı çevreleyen demir parmaklıkların dışında, uzun boylu, siyah saçlı bir adam, gölgelerin arasında duruyordu. Saat sabahın üçüydü. Park boştu ve etrafa yerleştirilmiş gaz lambalarıyla aydınlatılıyordu. Etraftaki evlerin çoğu karanlıktı ama bir tanesinde – Players' Club – ışıklar yanıyor, etrafa müzik sesi yayılıyordu. Karanlığa doğru yükselen sivri kulesiyle Calvary Kilisesi sessizdi.

Siyah saçlı adam, Actonlar'ın malikanesinin önünde nöbet tutan polis memurunu izliyordu. bir sokak lambasının küçük dairesel ışığının altında, Carl Jung bu memurun diğer polislerle konuştuğunu gördü; birkaç dakika sonra adam uzaklaştı, bir köşeyi döndü ve görünüşe bakılırsa evin arka tarafına giden bir ara sokağa girdi. Jung seçeneklerini düşündü. Birkaç dakika sonra, öfkeli bir şekilde döndü ve hayal kırıklığına uğramış bir halde Manhattan Hotel'in yolunu tuttu.

Littlemore'un aklına korkunç bir düşünce geldi. Beş Numaralı Pencere'nin çalışmadığı söylenmişti. Zihninde ürkütücü bir görüntü canlandı: Younger suyun içinde kesonun kapağını umutsuzca yumrukluyor, Littlemore ise içeride çaresizce zincirleri çekiştiriyordu. Neden kendisi gitmemişti ki?

Tam bir dakika geçtikten sonra, Littlemore hızlı bir şekilde makaraları kullandı; pencereyi düzeltti ve dış kapağı kapadı. Mekanizma mükemmel bir şekilde çalışıyordu. İç kapağı açtı. Galonlarca su içeri boşaldı. Bunu bekliyordu. Ama bölmenin içini boş bulmayı beklememişti.

"Ah, hayır," dedi Littlemore. "Ah, hayır!"

Hemen pencereyi kapadı, dış kapağı açtı ve on saniye saydı; sonra aynı işlemi tekrarladı. Pencereyi tekrar açtı. Daha fazla su: Younger yoktu. Littlemore çılgınca bir hızla işlemi yine tekrarladı ama bu kez bir farkla: Dua ediyordu. Bütün kalbiyle, doktoru pencerenin içinde bulmak için dua ediyordu. "Lütfen, Tanrım," diye yalvardı. "Buraya dönsün. Diğer her şeyi boş ver. Sadece o buraya dönsün."

Üçüncüsünde, Littlemore Beş Numaralı Pencere'nin plakalarını açtığında ve ayakkabılarıyla pantolonunu sırılsıklam ettiğinde, bölme iyice temizlenmişti. Dört metal duvarı pırıl pırıl parlıyordu ama yine boştu.

Dedektif saatine baktı: İki dakika on beş saniye geçmişti. Babasının rekoru tam olarak buydu ama babası hiç çaba harcamadan kendini suya bırakıyordu ve bunu ılık, durgun bir gölde yapıyordu. Dr. Younger asla bu kadar süre hayatta kalamazdı. Littlemore bunu biliyordu ama kabul etmek istemiyordu. Duyuları uyuşmuş bir şekilde aynı işlemi dördüncü ve hatta beşinci defa tekrarladı ama sonuç değişmedi. Bakışları boş bölmeye dikilmiş bir halde dizlerinin üzerine çöktü. Bacağındaki acıyı bile hissetmiyordu. Şey, hissediyordu ama umursamıyordu. Kesonun milyon tonluk gövdesi yukarılarda bir yerde güçlü bir şekilde sarsıldığında bile kıpırdamadı. Sarsıntıyı yine başının üzerinde metalik bir sürtünme izledi. Sanki kesonun çatısına bir denizaltı çarpmış gibiydi. Littlemore yine kıpırdamadı.

Ama bu ses kesildiğinde, başka bir ses duydu. Hafif bir ses. Bir tıkırtı. Littlemore etrafına bakındı; sesin geldiği yeri seçemiyordu. Ellerinin ve dizlerinin üzerinde sol tarafa doğru yattı ve nefesini tuttu; umut etmeye korkuyordu. Tıkırtılar, Altı Numaralı Pencere'nin çelik plakasının arkasından geliyordu. Littlemo-

re dizlerinin üzerinde kapağın kilidini açtı ve plakayı yukarı çekti. Bir bölme dolusu su, diz çökmüş durumdaki dedektifin yüzüne boşaldı ve pencereden yuvarlanan büyük siyah bir sandık onu sırtüstü yere devirdi. Arkasından, ağzına sıkışmış lastik bir hortumla Stratham Younger geldi.

Su hâlâ tamamen durmamıştı; taşmış bir küvet gibi pencereden akmaya devam ediyordu. Littlemore, karnının üzerinde koca bir sandıkla, nefesi kesilmiş bir halde doktora baktı. Younger hortumu ağzından attı.

"Tanrı'ya şükür buradasın," dedi Littlemore.

"So-solunum hortumları," dedi doktor, konuşmakta zorlanarak. O kadar üşümüştü ki çenesini ve dudaklarını kontrol edemiyordu. "Pe-pence-relerin içinde."

"Ama... neden Beş Numaralı Pencere'den gelmedin?"

"G-g-g-ge-gelemedim," dedi Younger, titreyerek. "Dı-dış ka-ka-kapak ye-yete-rince aç-açılmadı. A-a-altı açık-tı."

Kendini sandıktan kurtaran Littlemore hayretle baktı. "Onu buldun, Doktor! Buldun! Şuna bakar mısın?" Dedektif sandığın üzerindeki çamuru siliyordu. "Bu, Leon'un odasında bulduğumuz sandığın aynısı!"

"A-aç," dedi Younger, pencerenin içinden. Hâlâ oradan çıkmamıştı.

Littlemore tam sandığın asma kilitle kilitlendiğini söylemek üzereyken, keson bir kez daha şiddetle sarsıldı ve yine ardından güçlü bir metalik sürtünme sesi duyuldu.

"Ne-neydi bu?" diye sordu Younger.

"Bilmiyorum," dedi Littlemore. "Ama ikinci kez oluyor. Haydi. Gidelim buradan."

"Kü-küçük bir so-sorun var," dedi Younger. "Ay-ayağım sıkıştı."

Altı Numaralı Pencere'nin kapağı, bir ayı kapanı gibi Younger'ın ayağını yakalamıştı. Pencerenin altından hâlâ su akmasının nedeni buydu: Dış kapak aralık kalmıştı ve Younger'ın ayağı nehre sarkıyordu. Younger diğer ayağıyla dış kapağı olabildiğince itti ama kapak yerinden kıpırdamadı.

"Sorun değil," dedi Littlemore, duvardaki zincirlere yaklaşırken. "Ben açarım. Bir saniye."

"Hey, dikkat et," diye uyardı Younger. "İçeri bir ton su dolacak."

"Ayağını çektiğin anda hemen kapatacağım. Hazır mısın? İşte. Uyh!" Littlemore zinciri boşuna çekiştiriyordu. Kapak yerinden kıpırdamadı bile. "Belki önce iç kapağı kapamadan, dış kapak açılmıyordur. Kafanı içeri sok."

Younger mutsuz bir şekilde söyleneni yaptı. Derin bir nefes alıp başını Altı Numaralı Pencere'nin içine çekti ve solunum hortumunu ağzına tıkarak kendini bir dalışa daha hazırladı. Ama bu kez de Littlemore iç kapağı kapayamadı. Kolu bütün gücüyle çekti ama plaka bir türlü aşağı inmedi.

"Belki," dedi Younger, "dış kapak çalışıyordu ama iç kapak çalışmıyordu."

"Ama ikisi de açık," dedi Littlemore.

"Ve ikisi de çalışmıyor."

"Harika," dedi dedektif. Littlemore, Younger'ın ayağını çekerek kurtarmaya çalıştı. Doğrudan çekmeyi denedi; olmayınca bükmeye çalıştı. Bu, doktora korkunç acı vermek dışında başka bir işe yaramadı.

"Littlemore."

"Ne?"

"Neden ışıklar söndü?"

Mavi gaz alevlerinin hepsinin gücü meşaleden kibrit alevine küçülmüştü. Sonunda tamamen söndüler.

"Biri gazı kapatıyor," dedi dedektif, pencereden gerilerken. Başlarının üzerinden bir kez daha berbat bir sürtünme sesi geldi. Bu kez, sürtünme sesi bir gümbürtüyle sona erdi. Littlemore ve Younger, loş aydınlık kirişlere baktılar; üstlerinden bir metro treni geçiyormuş gibi bir gümbürtü kopuyordu. Birden gördüler: Çapı belki yarım metrelik bir su kolonu, görkemli bir şekilde tavandan aşağı iniyordu. Yere çarptığında, muazzam bir güçle her yönde patladı. Doğu Nehri kesonun içine doluyordu.

"Tanrım!" dedi Littlemore.

"Ulu Tanrım!" dedi Younger.

Doğu Nehri odaya tek yerden dolmuyordu. Kesonun yarım düzine deliğinden benzer şelaleler dökülüyordu. Gürültü sağır ediciydi.

Olanların nedeni şuydu: Manhattan Köprüsü'nün kesonundaki çalışma sona ermişti. Younger'ın makine veya alet görmemesinin nedeni buydu. Plan, iş tamamlandıktan sonra kesonu su altında bırakmaktı. Ama kısa süre önce, George Banwell aniden bu işi hızlandırma kararı almıştı. İki mühendisini gecenin bir yarısında uyandırıp emirler vermişti. Bu emirlere uyan mühendisler, Kanal Caddesi'ndeki inşaat sahasına gitmiş, uzun zamandır bekleyen makineleri çalıştırmışlardı.

Bu makineler aslında kesonun altı metre kalınlığındaki tavanına yerleştirilmiş bir arozöz sistemiydi. Dinamitleme kesonun içinde yapılacağından, tasarımcıları yangından endişelenmişti. Endişeleri haklıydı: Kesonda bir defasında yangın çıkmıştı ve ancak iç odalarını sel basması yangını söndürebilmişti. Suyun içeri girmesine izin vermek için üç tabaka dökme demir kapağın açılması gerekiyordu; üç farklı sürtünme sesinin nedeni buydu.

Su çoktan baldır seviyesine ulaşmıştı ve yükselmeye devam ediyordu. Younger ayağını kurtarmak için daha güçlü asıldı ama yapamadı. "Bu çok kötü," dedi. "Yanında bıçak yok, değil mi?"

Littlemore hemen çakısını çıkardı ve Younger'a verdi. Younger beş santimlik bıçağa hayal kırıklığıyla baktı.

"Bu işe yaramaz."

"Ne yapacaksın ki?" diye bağırdı dedektif. Suyun gürültüsü yüzünden birbirlerini zor duyuyorlardı.

"Kesmeyi düşünmüştüm," diye bağırdı Younger.

"Neyi?" Su artık diz seviyesindeydi ve yükselmeye devam ediyordu.

"Ayağımı," dedi doktor. Hâlâ Littlemore'un bıçağına bakarak ekledi: "Sanırım kendimi öldürebilirim. Bu boğulmaktan daha iyi."

"Ver şunu bana," dedi dedektif. Çakısını Younger'ın elinden çekip aldı. Yükselen su pencerenin sadece birkaç santim altındaydı. "Solunum hortumu. Onu kullan."

"Ah, haklısın. İyi fikir," dedi Younger, hortumu tekrar ağzına tıkarken. Ama hemen tekrar çıkardı. "Hay aksi. Havayı kapatmışlar."

Littlemore hortumlardan bir diğerini kaptı ve kendisi denedi. Sonuç farklı değildi.

"Pekala, Dedektif," dedi Younger, kendini biraz kaldırmaya çalışarak. "Sanırım artık senin gitme zamanın gel..."

"Kes sesini," dedi Littlemore. "Bunu sakın söyleme. Bir yere gitmiyorum."

"Aptal olma. Şu sandığı al ve asansöre dön."

"Hiçbir yere gitmiyorum," diye tekrarladı Littlemore.

Younger uzandı ve Littlemore'un yakasını tutarak onu kendine çekti. "Nora," diye fısıldadı şiddetle. "Onu terk ettim. Ona inanmadım ve terk ettim. Şimdi onu akıl

hastanesine kapatacaklar. Beni duydun mu? Onu akıl hastanesine tıkacaklar; ya bu olacak ya da Banwell onu öldürecek."

"Dok..."

"Bana doktor deyip durma," dedi Younger. "Onu kurtarman gerek. Beni dinle. Ben ölebilirim. Beni buraya gelmeye sen zorlamadın. Kanıtı kendim görmek istedim. Şimdi ona inanan tek kişi sensin. Başarmak zorundasın. Mecbursun! Kurtar onu. Ve ona... Ah, boş ver. Haydi, git buradan!"

Younger dedektifi o kadar sert itti ki Littlemore geriye doğru sendeledi ve suyun içine devrildi. Tekrar ayağa kalktı. Yükselen su pencerenin kenarına ulaşmıştı. Littlemore doktora uzun bir bakış attı, döndü ve uzaklaştı. Şelalenin altından geçti ve kalça yüksekliğindeki suyun içinde ilerleyerek gözden kayboldu.

"Sandığı unuttun, salak!" diye bağırdı Younger, dedektifin arkasından ama dedektif duymadı. Su seviyesi pencerenin yarısına kadar yükselmişti. Başını suyun birkaç santim üzerinde tutmak, Younger için çok zor bir işti. O sırada Littlemore tekrar göründü. Kucağında bir buçuk metre uzunluğunda demir bir boru ve bir kaya vardı.

"Littlemore!" diye bağırdı Younger. "Geri dön!"

"Sen Arşimet'i hiç duymadın mı?" dedi dedektif. "Manivela!"

Younger'ın yanına gelip kayayı pencerenin alt kısmına koydu. Başını yükselen suyun içine soktu ve borunun bir ucunu pencere kapağının altına, Younger'ın sıkışmış ayağının hemen yanına yerleştirdi ve geri kalanını kayanın üzerine oturttu. İki eliyle birden yüklendi. Ama ne yazık ki tek sonuç, borunun kayadan kayması oldu. "Lanet olsun!" diye söylendi Littlemore, sudan çıkarak.

Younger'ın gözleri hâlâ suyun üzerindeydi ama ağzı ve burnu suyun altında kalmıştı. Bir kaşını kaldırarak Littlemore'a baktı.

"Ah, Tanrım," dedi dedektif. Derin bir nefes aldı ve yine suya daldı. Kayayla boruyu yeniden yerleştirdi ve boruyu yine itti. Bu kez kaya yerinde kaldı ama dış kapak kıpırdamadı. Littlemore sudan olabildiğince yukarı fırladı ve bütün ağırlığıyla borunun üzerine indi. Ama boru feci şekilde paslanmıştı ve Littlemore'un ağırlığıyla ikiye bölündü. Ama boru kırılmadan hemen önce, pencerenin dış kapağı bir santim kalkmıştı; Younger'ın ayağını kurtarmasına yetecek kadar.

İki adam aynı anda sudan çıktılar ama Younger suyu pek çalkalamazken, Littlemore çılgın gibi kollarını sallıyor, küfürler savuruyordu. Younger soluklandı ve bir kez daha Littlemore'un yakasını yakalayıp onu durmaya zorladı. "Biraz melodramatikti, değil mi?"

Littlemore onu kurtarmış olduğunu o zaman fark edebildi. "Bir şey değil," dedi kendini toparlamaya çalışarak.

"Bacağın nasıl?" diye sordu Younger.

"İyi. Senin ayağın?"

"İyi," dedi Younger. "Bu lanet olasıca yerden çıkmaya ne dersin?"

Su kolonlarının arasında sandığı binbir zorlukla sürükleyerek ana odaya geri döndüler. Asansöre çıkan dik rampanın yarısı su altında kalmıştı. Asansörün tepesinden de su geliyor, rampaya dökülüyor ve asansörün etrafında bir perde oluşturuyordu. Ama perdenin diğer tarafında, asansör kabini kuru görünüyordu.

İkisi birlikte sandığı rampaya çıkarıp asansöre sokmayı başardılar ve ardından kendileri de girdiler. Younger nefes nefese bir halde demir kapıyı kapadı. Her taraf

aniden sakinleşmişti. Suyun gümbürtüsü, dışarıdan boğuk bir hırıltı gibi geliyordu. Asansörün içinde, mavi gaz alevler hâlâ yanıyordu. "Yukarı çıkıyoruz," dedi Littlemore.

Anahtarı yukarı kaldırdı; bir şey olmadı. Tekrar denedi. Asansör yine kıpırdamadı.

"Ne güzel sürpriz," dedi Littlemore.

Younger sandığın üzerine çıkıp tavanı yumrukladı; boğuk bir ses çıktı. "Bütün şaft suyla dolmuş," dedi.

"Bak," dedi dedektif, doktorun durduğu yeri işaret ederek, "tavanda bir kapak var."

Doğruydu: Asansörün tavanının ortasında bir çift menteşeli panel duruyordu.

"Buradan açılıyor," dedi Younger, duvardan sarkan ve ucunda kırmızı tahta bir tutacak olan kalın bir zinciri işaret ederek. Sandıktan atladı ve tahta tutacağı kavradı. "Yukarı çıkıyoruz, Dedektif; çıkış inişimizden çok daha hızlı olacak."

"Yapma!" diye bağırdı Littlemore. "Delirdin mi sen? Tepemizde ne kadar su olduğunu biliyor musun? Boğulmayacağımızdan emin olabilirsin, çünkü önce o ağırlığın altında eziliriz."

"Hayır. Bu basınçlı bir kabin," dedi Younger. "Süper basınçlı. Bu kapağı açtığım anda, sen ve ben bir gayzer gibi o şafttan yukarı fırlayacağız."

"Beni işletiyorsun," dedi Littlemore.

"Dinle beni. Yukarı çıkarken bütün yol boyunca nefes vermen gerekir. Sana bağırmanı öneririm. Ciddiyim. Nefesini birkaç saniye için bile tutsan, ciğerlerin balon gibi patlar."

"Peki ya asansör kablolarına takılırsak?"

"O zaman boğuluruz," dedi Younger.

"Güzel plan."

"Alternatif fikirlere açığım."

Asansör kapısındaki cam bir delik, Littlemore'un kesonun içini görmesine olanak tanıdı. Neredeyse tamamen kararmıştı. Her yerden su akıyordu. Dedektif yutkundu. "Peki ya sandık?"

"Yanımızda götüreceğiz." Sandığın iki deri sapı vardı. İkisi birer ucundan tuttular. "Bağırmayı unutma, Littlemore. Hazır mısın?"

"Umarım."

"Bir, iki... *ÜÜÜÇ!*" Younger zinciri çekti. Tavan panelleri hemen açıldı ve iki adam, avazları çıktığı kadar bağırarak, ellerinde büyük siyah bir sandıkla bir toptan ateşlenmiş gibi bir hızla asansör şaftından yukarı fırladılar.

22

Banwell'in çatı katı dairesinin muhteşem fuayesi, gümüş rengi damarlı süt beyazı karo mermer zeminliydi ve ortasında koyu yeşil mermerle iç içe geçmiş *GB* harfleri vardı. Bu GB, gördüğü her seferinde Bay George Banwell'e korkunç bir tatmin sağlıyordu; sahip olduğu her şeyin üzerinde isminin baş harflerini görmeyi seviyordu. Clara Banwell bundan nefret ediyordu. Bir defasında fuayeye pahalı bir Doğu halısı sermek istemiş, kocasına bu mermerin çok fazla cilalı olduğunu ve konukların kayıp düşme tehlikesiyle karşılaştıklarını açıklamaya çalışmıştı. Ertesi gün fuaye çıplaktı. Clara halısını bir daha görememiş, o zamandan beri bir daha konusu da açılmamıştı.

Cuma sabahı saat onda, bu fuayede bir uşak Banwell ailesinin postasını aldı. Zarflardan birinin üzerinde Nora Acton'ın el yazısı vardı. Alıcı Bayan Clara Banwell idi. Ne yazık ki George Banwell hâlâ evdeydi. Neyse ki uşak Parker, önce Bayan Banwell'in postasını teslim ederdi ve cuma sabahı da bunu yaptı. Ne yazık ki Banwell yatak odasına girdiğinde, Clara'nın elinde hâlâ Nora'nın mektubu vardı.

Sırtı kapıya dönük olan Clara, arkasında kocasının varlığını hissetti. Nora'nın mektubunu arkasında tutarak kocasına döndü. "George," dedi. "Hâlâ buradasın."

Banwell karısını baştan aşağı süzdü. "Bu numaranı başka birinin üzerinde dene," dedi.

"Neyimi?"

"Şu masum ifadeni. Bu ifadeyi senin daha sahneye çıktığın günlerden hatırlıyorum."

"Sahnedeki görünüşümden hoşlandığını sanıyordum," dedi Clara.

"Hoşlanıyorum. Ama ne anlama geldiğini de biliyorum." George Banwell karısına yaklaştı, kollarını beline doladı ve mektubu elinden çekip aldı.

"Yapma," dedi Clara. "George, bu seni daha da kızdıracak."

Birinin mektubunu okumak, aynı anda iki kişiye tecavüz etmek gibidir; alıcıya ve gönderene. Banwell karısının mektubunun Nora'dan geldiğini gördüğünde, zevki iki katına çıktı. Ama mektubu okumaya başladığında, keyfi kaçtı.

"Bir şey bilmiyor," dedi Clara.

Banwell okumaya devam etti ve yüz hatları daha da sertleşti.

"Ona kimse inanmaz zaten, George."

George Banwell mektubu karısına uzattı.

"Neden?" diye sordu Clara, sakince, mektubu alırken.

"Ne neden?"

"Neden senden bu kadar nefret ediyor?"

Littlemore ve ben nihayet dedektifin Manhattan Köprüsü'nün birkaç blok güneyinde bizim için beklettiği polis arabasına döndüğümüzde, şafak sökmek üzereydi. İkimiz de asansör şaftından dışarı fırlamış ve suya

düşmeden önce üç metre kadar yükselmiştik. Bütün yolu çıkamamıştık. Donmuş ve tükenmiş bir halde asansör kablolarına asılıp, su iskeleye çıkabileceğimiz bir seviyeye yükselene kadar beklemiştik. Oradan, sandığı bir kayığa yüklemiştik; bu, iskeleye gelirken kullandığımız kayıktı. Neyse ki akıntı bizi seviyordu; ikimizin de kürek çekebilecek durumda olduğumuzu sanmıyorum. Birkaç dakika sonra arabanın bizi beklediği yere yanaştık. Polis arabasını alırken Littlemore'un bazı kuralları çiğnediğinden şüpheleniyordum ama bu onun sorunuydu.

Dedektife Actonlar'a telefon etmemiz gerektiğini söyledim; kaybedecek bir saniyemiz bile yoktu. O gece orada yine bir şeyler olduğuna dair içimde kötü bir his vardı. Dedektif bizi polis merkezine götürürken, ikimiz de sırılsıklamdık ve tir tir titriyorduk. Littlemore topallayarak merkeze girerken, ben arabada bekledim. Birkaç dakika sonra döndü: Acton malikanesinde her şey yolundaydı. Nora iyiydi.

Polis merkezinden, Littlemore'un Mulberry Caddesi'ndeki dairesine gittik. Orada üzerimizi değiştirip kuru kıyafetler giydik – dedektif bana üzerime pek uymayan bir takım elbisesini ödünç verdi – ve yaklaşık birer galon sıcak kahve içtik. Ardından morga gittik. Kilitli sandığı çekiçle kırarak açmayı önerdim ama Littlemore, o noktadan sonra her şeyi kitabına göre yapmaya kararlıydı. Bir çocuğu çilingir çağırması için gönderdiğinde, ikimiz de saçlarımız hâlâ ıslak halde sabırsızlıkla bekledik. Littlemore bir ameliyat masasının üzerinde oturuyor, yaralı bacağını dinlendiriyordu; ben ise yerimde duramıyor, bir aşağı bir yukarı yürüyordum. Yalnızdık. Littlemore, dün tanıştığım müfettişi bulmayı umuyordu ama adam henüz gelmemişti.

Littlemore'u orada bırakmam gerekiyordu. Dr. Freud ve oteldeki diğer konuklarımla görüşmek zorundaydım. Cuma günü, New York'taki son günümüzdü. Hepimiz ertesi sabah Worcester'a geçecektik. Ama sandık açıldığı zaman görmek istiyordum. Eğer içinden Riverford'un cesedi çıkarsa, Banwell kesinlikle katil demekti ve Littlemore nihayet onu tutuklayabilirdi.

"Söylesene, Doktor," dedi Littlemore, "bir kadavraya bakarak, boğularak öldürülmüş olup olmadığını anlayabilir misin?" Dedektif beni morgun soğuk odasına götürdü. Bayan Elsie Sigel'in kısmen mumyalanmış cesedini bulup açtı. Littlemore onun hakkında bildiklerini bana daha önce anlatmıştı.

"Bu kız boğulmamış," dedim.

"Demek Bay Hugel haklıymış. Yani Chong Sing yalan söylüyor. Nasıl anladın?"

"Boynunda ödem yok," diye cevap verdim. "Şuradaki kemiğe bak; kırılmamış. Biri boğularak öldürülürse, bu kemik kırılır. Boğaz kısmında herhangi bir fiziksel travma yok. Pek sanmam. Ama asfiksasyon gibi görünüyor."

"Farkı ne?"

"Oksijen yetersizliğinden ölmüş. Boğulmadan değil."

Littlemore yüzünü buruşturdu. "Yani biri onu hâlâ canlıyken sandığın içine kilitlemiş ve havasızlıktan ölmesine izin vermiş olabilir mi diyorsun?"

"Öyle görünüyor," dedim. "Tuhaf. Tırnaklarını gördün mü?"

"Bana normal göründüler."

"İşte tuhaf olan da bu. Uçları zarar görmemiş."

Littlemore hemen anlamıştı. "Yani sandıktan çıkmaya çalışmamış," dedi. "Bunu hiç denememiş."

Birbirimize baktık.

"Kloroform," dedi dedektif.

O sırada dış laboratuarın kapısı vuruldu. Çilingir Samuel ve Isaac Friedlander gelmişlerdi. Aşırı büyük bahçe makasına benzeyen bir aletle, sandığın kapağını kilitleyen iki asma kilidi kestiler. Littlemore, onlara yaptıkları işi açıklayan bir ifade imzalattı ve sandığın içeriğine de tanık olabilmeleri için beklemelerini söyledi. Derin bir nefes alarak kapağı araladı.

Hiç koku yoktu. Önce içi su dolmuş giysiler ve üzerlerindeki mücevherler göründü. Littlemore matlaşmış siyah bir saç tutamını işaret etti. "İşte burada," dedi. "Pek hoş bir manzara olmayacak."

Littlemore bir çift eldiven giydi, saçı yakaladı ve kaldırdı; eli parmaklarının ucundan sarkan sırılsıklam, karmakarışık saç tutamlarıyla geri geldi.

"Onu doğramış," dedi Friedlanderlar'dan biri.

"Parça parça," dedi diğeri.

"Tanrım," dedi Littlemore, dişlerini sıkıp elindeki saç tutamlarını masaya atarken. Sonra tekrar eline aldı. "Bir dakika. Bu bir peruk."

Dedektif sandığın içindekileri tek tek boşaltmaya başladı; her birini envantere kaydediyor ve torbalara ya da kutulara atıyordu. Peruğa ek olarak, çok sayıda yüksek topuklu ayakkabı, bol miktarda iç çamaşırı, yarım düzine gece tuvaleti, bir tomar mücevher ve makyaj malzemesi, bir vizon kürk, hafif bir kadın mantosu vardı ama kadının kendisi yoktu.

"Bu da ne böyle?" diye sordu Littlemore, başını kaşıyarak. "Kız nerede? Bir sandık daha olmalı, Younger. Öbür sandığı görmedin galiba?"

Dedektife bu teoriyle ilgili düşüncelerimi açıkladım.

Çılgın gibi aydınlatılmış caddede Littlemore benimle birlikte yürüyordu. Ona bundan sonra ne yapacağını sordum. Planı sandığı ve içindekileri araştırmak, Banwell veya öldürülen kızla bir bağlantısını kurmaya çalışmaktı. Belki Chicago'daki Riverford ailesi kızın bazı eşyalarını tanımlayabilirdi. "Eğer o gerdanlıklardan sadece birinin üzerine Elizabeth Riverford'un ismini koyabilirsem, onu enseledim demektir," dedi. "Yani, öldürülüşünün ertesi günü kızın eşyalarının bulunduğu bir sandığı Manhattan Köprüsü'nün altına kim atabilir? Ve katil o değilse, bunu neden yapsın?"

"Katil oysa neden yapsın ki?" diye sordum.

"Katil değilse neden yapsın?"

"Bu çok verimli bir sohbet olacağa benziyor," dedim.

"Tamam, nedenini bilmiyorum." Dedektif bir sigara yaktı. "Biliyor musun, bu davada anlamadığım bir sürü şey var. Bir süre, katilin Harry Thaw olduğunu sandım."

"Harry Thaw?"

"Evet. Bir dedektifin yaptığı en büyük skoru yapmaya hazırdım. Sonra Thaw'un komik bir çiftlikte diğer hayvanlarla birlikte kapalı tutulduğunu öğrendim."

"Ben aslında kapalı tutulduğunu düşünmezdim," dedim. Jelliffe'ten öğrendiklerimi açıkladım: Thaw'un içinde bulunduğu şartlar son derece gevşekti. Littlemore bilgimin kaynağını öğrenmek istedi. Ona, Jelliffe'in Thaw'un baş psikiyatri danışmanlarından biri olduğunu ve söyleyebileceğim kadarıyla, Thaw'un ailesinin bütün hastane personeline iyi para ödediğini açıkladım.

Dedektif dik dik bana baktı. "Şu isim... Jelliffe. Bir yerden tanıyorum. Balmoral'da oturmuyor, değil mi?"

"Orada oturuyor. İki gece önce evinde akşam yemeği yedim."

"Or.spu çocuğu," dedi Littlemore.

"İlk defa böyle sıkı küfür ettiğini görüyorum, Dedektif."

"İlk defa ediyorum da ondan. Görüşürüz, Younger." Olabildiğince hızlı bir şekilde topallayarak binaya yöneldi ve gözden kaybolmadan önce omzunun üzerinden tekrar teşekkür etti.

Üzerimde hiç para olmadığını o zaman fark ettim. Cüzdanım, Littlemore'un mutfak penceresinin dışındaki çamaşır ipinde kurumakta olan pantolonumun cebindeydi. Neyse ki dedektifin cebinde bir beş sent bulabildim. Ve yine neyse ki bindiğim tren Grand Central metro istasyonuna yanaştığı anda uyanabildim; aksi takdirde kendimi nerede bulurdum, bilmiyorum.

Kırkıncı Cadde'deki iki katlı bir evde, Dedektif Littlemore süslü bir tokmağı öfkeyle indirdi. Bir an sonra kapı aralandı ve dedektifin daha önce hiç görmediği bir kız kendisine baktı. "Susie nerede?" diye sordu dedektif.

Kız ağzındaki sigarayı bırakmadan konuştu ve Madam Merrill'in dışarıda olduğunu söyledi. Koridordan kadın sesleri geldiğini duyunca, Littlemore içeri girdi. Her tarafı aynalı odada yarım düzine kız vardı; hepsi yarı çıplaktı ve iç çamaşırlarının rengi siyah ya da kırmızının farklı tonlarıydı. Tam ortalarında, Littlemore'un aradığı kız oturuyordu. "Merhaba, Greta," dedi Littlemore.

Kız gözlerini kırpıştırdı ama sesini çıkarmadı. Diğer kızlar gibi o da önceki geceden üzerinde kalan kıyafeti giyiyordu. Ama öncekinden çok daha az hülyalı görünüyordu.

"Geçen hafta sonu buradaydı, değil mi?" diye sordu dedektif.

Greta yine cevap vermedi.

"Kimden söz ettiğimi biliyorsun," dedi Littlemore. "Harry."

"Tanıdığımız bir sürü Harry var," dedi kızlardan biri.

"Bu, Harry... Thaw," dedi dedektif.

Greta gerildi. Kızın ağlamış olduğunu Littlemore ancak o zaman fark edebildi. Saklamaya çalışıyordu ama sonunda hıçkırıklara boğuldu ve yüzünü bir mendile gömdü. Diğer kızlar hemen etrafında toplanarak onu yatıştırmaya çalıştılar.

"Sen o kızsın, değil mi, Greta?" dedi Littlemore. "Kırbaçladığı kız. Geçen pazar bunu yine yaptı mı?" Soruyu bütün kızlara yöneltti. "Thaw onu incitti mi? Olanlar bu mu?"

"Ah, onu rahat bırak," dedi ağzında sigara olan kız.

Mendile ek olarak, Greta'nın elinde ucundan pembe iplikler sarkan küçük pembe bir bez de vardı. Bu bir mama önlüğüydü. Dedektif son ziyaretinde kulaklarını delen bir bebek ağlamasının o gün olmadığını fark etti. "Bebeğe ne oldu?" diye sordu.

Greta bir an sustu.

Littlemore tekrar denedi. "Bebeğine ne oldu, Greta?"

"Neden onu yanımda tutamıyorum?" diye patladı Greta, ortaya konuşarak. Yine ağlamaya başladı. diğerleri onu rahatlatmak için ellerinden geleni yapıyorlardı ama Greta yatışacak durumda görünmüyordu. "Kimseye bir zararı yoktu ki."

"Biri bebeğini mi aldı?" diye sordu Littlemore.

Greta yine yüzünü mendile gömdü. Diğer kızlardan biri cevap verdi: "Susie aldı. Gerçekten çok kötü bir ka-

dın. Hell's Kitchen'da bir aileye götürdü. Greta'ya kim olduklarını bile söylemedi."

"Bunun için Greta'nın ücretini bile kesiyor," diye ekledi bir diğeri. "Haftada üç dolar. Bu hiç adil değil."

"Ve Susie'nin onlara sadece bir buçuk ödediğine bahse girerim," diye söylendi sigara tiryakisi.

"Para umurumda değil," dedi Greta. "Ben sadece Fannie'yi istiyorum. Onu geri istiyorum."

"Belki ben onu geri alabilirim," dedi Littlemore.

"Alabilir misiniz?" diye sordu Greta, umutla.

"Denerim."

"İstediğiniz her şeyi yaparım," diye yalvardı Greta. "Her şeyi."

Littlemore, bebeği ellerinden alınmış bir kadından bilgi koparabileceğini düşündü ama sonra bunu kendine yakıştırmayarak vazgeçti. "Bir şey istemiyorum," dedi, şapkasını başına geçirirken. "Susie'ye geri döneceğimi söyleyin."

Tam kapıdan çıkmak üzereyken, Greta'nın sesini duydu. "Buradaydı," dedi kız. "Sabahın birinde geldi."

"Thaw mu?" diye sordu Littlemore. "Geçen pazar?"

Greta başıyla onayladı. "Bütün kızlara sorabilirsiniz. Delirmiş gibiydi. Beni istedi. Ben daima onun gözdesiydim. Susie'ye istemediğimi söyledim ama umursamadı. Sessiz kalmamız karşılığında bize borçlu olduğu parayı Susie ona hatırlattı ama o sadece güldü ve..."

"Ne parası? Ne için sessiz kalmanızı istiyor?"

"Duruşmada tanıklık etmememiz ve bize yaptığı şeyleri söylemememiz için verdiği para. Susie yüzlerce dolar aldı. Bize paranın hepimize ait olduğunu söyledi ama hepsini kendi cebine attı. Bir sentini bile görmedik. Ama adam gönderildikten sonra, annesi ödemeyi kesti. Susie bu yüzden çok öfkeliydi. Beni almadan önce bor-

cunu hemen ödemesi gerektiğini söyledi. Nazik davranacağına dair söz verdirdi. Ama nazik filan değildi." Greta'nın boş bakışları geri döndü; sanki başka birine olanları anlatıyormuş gibiydi. "Beni soyduktan sonra yatağın çarşaflarını çekti ve beni bağlayacağını söyledi. Her zaman öyle yapar. Ona defolup gitmesini söyledim. 'Yoksa?' diye sordu ve deli gibi güldü. 'Benim deli olduğumu bilmiyor musun?' diye sordu. 'İstediğim her şeyi yapabilirim. Ne yapacaklar, beni bir yere mi kapatacaklar?' O sırada Susie içeri girdi. Sanırım başından beri dinliyordu."

"Hayır, dinlemiyordu," dedi diğer kızlardan biri. "Dinleyen bendim. Susie'ye adamın neyin peşinde olduğunu söyledim. Susie de içeri girdi. Adam ondan ölesiye korkuyor. Ama Thaw parasını ödeseydi, elbette ki Susie hiçbir şey yapmayacaktı. Fakat adamın buradan kaçışını görmeliydiniz."

"Benim odama da geldi," dedi başka bir kız. "Küçük bir çocuk gibi kollarını sallayarak ağlıyordu. Susie içeri girdi ve onu yine gönderdi."

Hikayeyi sigaralı kız tamamladı: "Susie onu bütün evin içinde kovaladı. Nerede yakaladığını biliyor musunuz? Buzdolabının arkasında. Tırnaklarını kemiriyordu. Susie onu kulağından tutup koridorda sürükledi ve bir çöp torbası gibi dışarı attı. Susie'yi hapse atmalarının nedeni buydu. Becker birkaç gün sonra buraya geldi."

"Becker mı?" diye sordu Littlemore.

"Evet, Becker," dedi kız. "Burada olan biten her şeyden haberi vardır."

"Thaw'un geçen pazar günü burada olduğuna dair tanıklık edecek misiniz?" diye sordu Littlemore.

Hiçbiri cevap vermedi. "Ederim," dedi Greta sonunda. "Eğer bebeğimi bulursanız."

Littlemore çıkmak üzereyken sigara içen kız araya girdi. "Buradan çıktıktan sonra nereye gittiğini bilmek ister misiniz?"

"Sen nereden biliyorsun?" diye sordu dedektif.

"Arkadaşı şoföre söylerken duydum. Üst kat penceresinden."

"Hangi arkadaşı?"

"Yanında biri vardı."

"Yalnız olduğunu sanıyordum," dedi Littlemore.

"Hayır," diye cevap verdi kız. "Şişman bir adam. Kendini Tanrı nimeti sanıyordu. Ama cebindeki parayla, buna hakkı var. Adı Dr. Smith idi."

"Dr. Smith," diye tekrarladı dedektif, bu adı yakın zamanda duyduğunu düşünerek. "Nereye gittiler?"

"Gramercy Park. Şoföre bunu yüksek sesle söylerlerken duydum."

"Or.spu çocuğu," dedi Littlemore.

Otele ulaştığımda saat onu geçmişti. Anahtarımı alırken, resepsiyon memuru Littlemore'un pejmürde takımına küçümseyerek baktı. Sonra bana bir mektup bırakıldığını ama Dr. Brill'in benim adıma aldığını söyledi. Resepsiyon memuru lobinin bir köşesini işaret etti; Brill orada karısı Rose ve Ferenczi ile birlikte oturuyordu.

"Ulu Tanrım, Younger," dedi Brill, yanlarına gittiğimde. "Berbat görünüyorsun. Bütün gece neredeydin?"

"Yüzüyordum," dedim.

"Abraham," dedi Rose, kocasını azarlayarak. "Sadece başka birinin takımını giymiş."

"Rose buraya herkese nasıl bir korkak olduğumu anlatmaya gelmiş," dedi Brill.

"Hayır," dedi Rose, "buraya gelmemin nedeni, Dr. Freud'a Abraham ile birlikte kitabın basılması projesine devam etmeleri gerektiğini söylemek. Asıl korkaklar, size o korkunç mesajları bırakanlar. Abraham bana bundan söz etti, Dr. Younger, ve biz korkmayacağız. Bu ülkede bir kitap yakmak mı? Basın özgürlüğümüz olduğunu bilmiyorlar mı?"

"Dairemize girdiler, Rose," dedi Brill. "Her yeri küle boğdular."

"Ve sen de gidip fare deliğine saklanmak mı istiyorsun?" dedi Rose.

"Sana söylemiştim," dedi Brill, kaşlarını kaldırarak.

"Pekala, ben bunu yapmıyorum. Koruduğun kişi benmişim gibi eteğimin arkasına saklanmana da izin vermeyeceğim. Dr. Younger, bana yardım etmelisiniz. Kitabının gecikme nedeni benim güvenliğim olduğu takdirde, bunun benim için bir hakaret olacağını Dr. Freud'a söyleyin. Burası Amerika. Gettysburg'daki o genç adamlar ne için öldü?"

"Bütün köleciliğin maaş köleciliği haline gelişini garantilemek için mi?" diye sordu Brill.

"Sessiz ol," dedi Rose. "Abraham bütün kalbini bu kitaba döktü. Kitap hayatına bir anlam kazandırdı. Biz zengin değiliz ama bu ülkede diğer her şeyden daha değerli iki şeye sahibiz: Özgürlük ve saygınlık. Bu insanlara teslim olursak, geriye ne kalır?"

"Şimdi de başkanlığa oynuyor," diye yorumladı Brill, Rose'un çantasıyla omzuna vurmasına neden olarak. "Ama onunla neden evlendiğimi anlıyorsundur."

"Ben ciddiyim," diye devam etti Rose, şapkasını düzeltirken. "Freud'un kitabı yayınlanmalı. Bunu ona kendim söyleyene kadar bu otelden gitmiyorum."

Rose'un cesaretini takdir ettim ama Brill beni azarla-

dı ve hayatım boyunca kendi güvenliğim adına aldığım en büyük riskin gece boyunca aşırı hevesli yeni hanımefendilerle dans etmek olduğunu söyledi. Muhtemelen haklı olabileceğini söyledim ve Freud'u sordum. Anlaşılan bu sabah aşağı gelmemişti. Kapısını vuran Ferenczi'ye göre, "sindirim" sorunu yaşıyordu. Dahası, önceki gece Freud ile Jung arasında uzun bir tartışma geçmişti.

"Bu sabah Hall'un Jung'a ne gönderdiğini görünce, daha da kötü olacak," dedi Brill, resepsiyon memurundan aldığı mektubu bana verirken.

"Mektubu açmadın, değil mi, Brill?" diye sordum.

"Ne kadar kaba, değil mi?" dedi Rose, kocasını eleştirerek. "Bunu bize söylemeden yaptı. Bilsem asla izin vermezdim."

"Hall'dan gelmiş, Tanrı aşkına," diye itiraz etti Brill. "Younger ortalıkta yoktu. Hall, Freud'un konferanslarını iptal etmek istiyorsa, bilmemiz gerekmez miydi?"

"İmkansız," dedim.

"Kesinlikle," diye cevap verdi Brill. "Kendin oku."

Zarf aşırı büyüktü. İçinde, katlanmış bir kağıt buldum. Açıp baktığımda, yedi sütunluk tam sayfa bir gazete yazısıyla karşılaştım. Başlığı şuydu: "AMERİKA EN TRAJİK ANINI YAŞIYOR" – DR. CARL JUNG. Altında, Jung'un boydan bir fotoğrafı vardı ve "ünlü İsviçreli psikiyatr" deniyordu. Asıl tuhaf olan, kağıdın gazete için fazla kalın ve fazla kaliteli olmasıydı. Daha da şaşırtıcı olanı, tepesindeki tarih 5 eylül pazar idi; yani iki gün sonrası.

"Bu, *Times*'ın pazar sayısında görünecek bir makalenin ilk düzeltme nüshasıdır," dedi Brill. "Hall'un notunu oku."

Öfkemi bastırarak, Brill'in söylediğini yaptım. Hall'un mektubu şuydu:

Sevgili Younger,

İlişiği bugün üniversiteye cömert bir bağışta bulunan aileden aldım. Bana bunun gelecek pazar New York Times'ta yayınlanacak bir sayfa olduğu söylendi. Yazıyı oku. Aile nezaket göstererek bana önceden haber verdi ve hemen önlem almamı mümkün kıldı; bu, skandalın kaçınılmaz hale gelmesinden daha iyi. Lütfen Dr. Freud'a konferanslarını iptal etmek niyetinde olmadığımı ve bunu sabırsızlıkla beklediğimi ama buradaki varlığı belli türde bir ilgiyi çekerse, bunun ne onun ne de bizim için iyi olmayacağını açıkla. Doğal olarak, şahsen kinayelere inanmıyorum ama başkalarının düşüncelerini önemsemek zorundayım. Umarım bu sözde gazete yazısı gerçek değildir ve planlarımız umduğumuz şekilde devam eder.

Saygılarımla,
Vesaire vesaire

Mektup ne yazık ki Brill'in görüşünü doğruluyordu: Hall, Freud'un konferanslarını iptal etmek üzereydi. Ona karşı bu kampanyayı kim yönetiyordu? Jung'un bunlarla ne ilgisi vardı?

"Açıkçası," dedi Brill, gazete makalesini elimden kaparak, "bu aptalca hikayeden kimin daha zararlı çıkacağını bilmiyorum; Freud mu, yoksa Jung mu? Şunu dinleyin. Neredeydi? Ah, evet: *Amerikalı kızlar, Avrupalı erkeklerin sevişme tarzından hoşlanıyorlar.* Bunu Jung

söylüyor. İnanabiliyor musunuz? *Bizi tercih ediyorlar, çünkü biraz tehlikeli olduğumuzu seziyorlar.* Tek konuştuğu şey, Amerikalı kızların onu ne kadar istediği. *Kadınların sevişirken korkmak istemesi doğaldır. Amerikalı kadınlar, arkaik Avrupa tarzında sahip olunmaktan hoşlanıyorlar. Amerikalı erkekler, sadece anne-eş figürünün yumuşak başlı oğlu olmak istiyorlar.* Amerika'nın trajedisi dediği şey bu! Bu herif iyice aklını kaçırdı!"

"Ama bu Freud'a bir saldırı değil ki?" dedim.

"Freud'dan söz eden başka biri var."

"Kim?" diye sordum.

"İsimsiz bir kaynak," dedi Brill, "onu sadece 'ünlü' Amerikan tıp ortamı adına konuşan bir doktor olarak tanımladı. Söylediklerini bir dinleyin:

> 'Dr. Sigmund Freud ile yıllar önce Viyana'da tanışmıştım. Viyana ahlaklı bir şehir değildir. Durum bunun tam aksidir. Örneğin, eşcinsellik, orada üstatlık mizacı için bir işaret olarak görülür. Bir kış boyunca laboratuarda Freud ile yan yana çalışırken, Viyana yaşam tarzından hoşlandığını öğrendim; tamamen. Birlikte yaşamak veya evlilik dışı doğmuş bir çocuğa babalık etmek konusunda hiçbir vicdan rahatsızlığı duymuyor. Yüksek seviyede yaşayan bir adam olduğu söylenemez. Bilimsel teorisi – ne kadar bilimsel olduğu tartışılır – içinde yaşadığı bu sevimsiz ortamın ve tuhaf yaşam tarzının bir sonucudur.'"

"Ulu Tanrım," dedim.

"Bu kesinlikle kişisel saldırı," diye yorumladı Ferenczi. "Amerikan basınının böyle şeyler yayınladığına inanamıyorum."

BELGESİZ KARİYER TEAM

"İşte senin basın özgürlüğün," dedi Brill, karısından öfkeli bir bakış yiyerek. "Kazandılar. Hall iptal edecek. Ne yapabiliriz?"

"Freud'un haberi var mı?" diye sordum.

"Evet. Ferenczi ona söylemiş," dedi Brill.

"Gazete makalesinin ana mesajlarını anlattım," dedi Ferenczi, "kapıdan. Hiç üzülmedi. Daha kötülerini de duyduğunu söyledi."

"Ama Hall duymadı," dedim. Freud uzun bir süre iftiralara dayanmıştı. Bunu bekliyordu; sonuçta pozisyonu ve görüşleri bunu doğal olarak getiriyordu. Ama Hall skandaldan çok korkardı. Clark'ın kutlamalarının başlangıcından bir gün önce *New York Times*'ta Freud hakkında böyle sözler söylenmesi, onun için çok fazla olurdu. "New York'ta kendisini Viyana'dan tanıyan kimlerin olabileceği konusunda Freud'un bir fikri var mı?" diye sordum.

"Kimse yok," dedi Brill. "Daha önce hiç Amerikalılar ile çalışmadığını söylüyor."

"Ne?" dedim. "İşte bu bizim şansımız! Belki de bütün yazı uydurmadır, Brill. Hemen *Times*'taki arkadaşını ara. Eğer bunu gerçekten yayınlamayı düşünüyorlarsa, onlara bunun bir iftira olduğunu söyle. Yalan olduğu belli olan bir şeyi yayınlayamazlar."

"Bunun için benim sözüme güvenirler mi?" dedi Brill.

Ben daha cevap veremeden, Ferenczi ve Rose'un arkamdaki bir şeye baktıklarını fark ettim. Olduğum yerde döndüğümde, bana bakan bir çift mavi gözle karşılaştım. Bu, Nora Acton idi.

23

Sanırım birkaç saniye için kalbim durdu. Nora Acton'daki her şey – yanaklarından sarkan gevşek bukleleri, yalvarırcasına bakan mavi gözleri, zarif kolları, beyaz eldivenli elleri, göğsünden beline doğru incelen vücudu – beni kışkırtıyordu.

Nora'yı otel lobisinde gördüğümde, ondan daha çok benim tedaviye ihtiyacım olduğunu düşündüm. Bir yandan, başka herhangi birine karşı böyle duyguları hissedeceğimi sanmıyordum; diğer yandan, tiksiniyordum. Kesonda ölüm gelip burnuma dayandığında, düşünebildiğim tek şey Nora idi. Şimdi onu etten kemikten bir şekilde karşımda görünce, iğrenç arzularını yine kafamdan atamamaya başlamıştım.

Kibarlığın izin verdiğinden çok daha uzun süre bakmış olmalıydım. Rose Brill imdadıma yetişti. "Siz Bayan Acton olmalısınız. Biz Dr. Freud ve Dr. Younger'ın dostlarıyız. Size yardımcı olabilir miyiz?"

Hayranlık uyandıran bir zarafetle, Nora üçünün de tek tek elini sıktı, karşılıklı güzel sözler söylendi ve Nora benimle konuşmak istediğini söze dökmeden belli etti. Kızın kendi içinde bir kargaşa yaşadığından emindim. Ama metaneti takdire değerdi; üstelik de on yedi yaşında bir kız olduğu düşünülürse.

Diğerlerinden uzaklaştığımızda konuşmaya başladı. "Kaçtım," dedi. "Gidecek başka yerim yok. Özür dilerim. Mideni bulandırdığımı biliyorum."

Son sözleri bıçak gibi kalbime saplandı. "Herhangi birinde böyle bir etki yaratmanız nasıl mümkün olabilir, Bayan Acton?"

"Yüzündeki ifadeyi gördüm. Dr. Freud'dan nefret ediyorum. Nasıl bilebildi?"

"Neden kaçtınız?"

Bakışlarını gözlerime dikti. "Beni akıl hastanesine tıkmak istiyorlar. Sanatoryum diyorlar; tedavi diyorlar. Aslında orası bir tımarhane; buranın kuzeyinde. Annem şafaktan beri telefonda onlarla konuşuyor. Gece saldırıya uğradığım şeklinde bir fantezim olduğunu söyledi onlara; benimle birlikte Bay ve Bayan Biggs'in de duyduğumuzdan emin olmak için sesini yükselterek konuşuyordu. Neden daha... Daha normal hatırlayamıyorum?"

"Çünkü size kloroform verilmişti."

"Kloroform mu?"

"Ameliyatlarda kullanılan bir anestezi maddesi," diye devam ettim. "Tam olarak yaşadığınız türden etkiler yaratır."

"Yani oradaydı. Biliyordum. Bunu neden yaptı?"

"Böylece her şeyi kendi kendinize yapmışsınız gibi gösterebilecekti. O zaman iki seferinde de saldırıya uğradığınıza kimse inanmayacaktı," dedim.

Bana baktı ve sonra bakışlarını kaçırdı.

"Dedektif Littlemore'a söyledim," dedim.

"Bay Banwell yine gelecek mi?"

"Bilmiyorum."

"En azından ailem artık beni gönderemez."

"Gönderebilirler," dedim. "Onların kızısınız."

"Ne?"

"Rüştünüzü ispat etmediğiniz sürece hakkınızdaki kararları onlar verir," diye açıkladım. "Aileniz benim sözlerime inanmayabilir. Kanıtlayamayız. Kloroform hiçbir iz bırakmaz."

"Kişinin rüştünü ispatlaması için kaç yaşında olması gerek?" diye sordu, telaşla.

"On sekiz."

"Bu pazar on sekiz yaşımı dolduruyorum."

"Gerçekten mi?" Bu durumda artık isteği dışında bir yere kapatılmaktan korkmasına gerek olmadığını söyleyecektim ama içimden gelen bir ses beni durdurdu.

"Sorun ne?" diye sordu.

"Onları pazar gününe kadar oyalamalıyız. Sizi bugün veya yarın hastaneye kapatmayı başarırlarsa, aileniz izin verene kadar oradan çıkamazsınız."

"On sekiz yaşımı doldurduktan sonra bile mi?"

"Evet."

"Kaçacağım," dedi. "Biliyorum; yazlık evimiz. Artık geri döndüler; bu yüzden orası boş. Beni arayacakları en son yer orası. Banwell de beni orada aramaz. Beni oraya götürebilir misin? Vapurla sadece bir saat uzaklıkta. Day Line'dan istersek, Tarry Town'da dururlar. Lütfen, Doktor. Başka kimsem yok."

Bunu düşündüm. Nora'yı şehir dışına çıkarmak son derece mantıklı görünüyordu. George Banwell hiç görünmeden kızın odasına girmeyi başarmıştı; bunu yine yapabilirdi. Nora kendi başına vapura da binemezdi; özellikle Bayan Acton kadar çekici bir genç kızın nehirde tek başına yolculuk yapması güvenli değildi. Diğer her şey bu akşama kadar bekleyebilirdi. Freud yataktan çıkmıyordu. Brill'in *New York Times*'taki arkadaşıyla bağlantı kurma girişimi sonuç vermezse, benim için bir sonraki durak Hall ile özel olarak konuşmak için Wor-

cester'a gitmek olacaktı ama bunu yarın, yani cumartesi günü de yapabilirdim.

"Sizi götüreceğim," dedim.

"Bu takımı mı giyeceksin?" diye sordu.

Sabah postasının teslimatından yarım saat sonra, Banwell ailesinin hizmetçisi Clara'ya bir ziyaretçisi – "bir polis memuru, hanımefendi" – olduğunu ve kendisini fuayede beklediğini bildirdi. Clara hizmetçisinin peşinden mermer fuayeye geldi. Uşak, kahverengi takım elbise giymiş, boncuk boncuk, neredeyse umutsuz gözlerle bakan, posbıyıklı ve gür kaşlı, kısa boylu ve solgun tenli bir adamın şapkasını tutuyordu.

Clara onu gördüğünde irkildi. "Siz kimsiniz?" diye sordu, soğuk bir tavırla.

"Müfettiş Charles Hugel," diye cevap verdi adam, aynı soğuklukla. "Elizabeth Riverford cinayetinin soruşturmasının baş sorumlusuyum. Sizinle biraz konuşmak istiyorum."

"Anlıyorum," dedi Clara. Uşağa döndü. "Bu Bay Banwell'i ilgilendiren bir konu, Parker, beni değil."

"Çok özür dilerim, hanımefendi," dedi Parker. "Ama beyefendi özellikle sizi sordu."

Clara tekrar müfettişe döndü. "Beni mi sordunuz, Bay… Bay?"

"Hugel," dedi Hugel. "Ben sadece… Kocanızın dışarıda olduğunu ve… Şey, Bayan Banwell, sizin…"

"Kocam dışarıda değil," dedi Clara. "Parker, Bay Banwell'e bir ziyaretçisi olduğunu bildir. Bay Hugel, izninizle." Birkaç dakika sonra, Clara yatak odasındayken, George Banwell'in gür sesini ve sıraladığı küfürle-

ri duydu. Ardından kapı sert bir şekilde kapandı ve kocasının yaklaşan öfkeli ayak sesleri duyuldu. Bir an için Clara'nın elleri – yüzüne pudra sürüyordu – titremeye başladı ama titremeyi bastırmayı başardı.

Bir saat on beş dakika sonra, Nora Acton ve ben, Hudson Nehri'nde, New Jersey'nin muhteşem kayalıklarının yanından geçiyorduk. Ben üzerimi değiştirdikten sonra, bir bodrum kapısını kullanarak Hotel Manhattan'dan çıkmıştık. Nehrin New York tarafında, Grant's Tombs'un altında, üç direkli ahşap gemilerden oluşan bir filo demirlemişti ve beyaz yelkenleri parlak güneşin altında tembelce sallanıyordu. Pırıl pırıl gökyüzünün birkaç yerinde küçük beyaz bulutlar vardı. Bayan Acton pruvaya yakın bir yerde bir bankta oturuyor, saçları rüzgarla savruluyordu.

"Çok güzel, değil mi?" dedi.

"Vapurları seviyorsanız," diye cevap verdim.

"Sen sevmez misin?"

"Ben vapurlara karşıyım," dedim. "Her şeyden önce, rüzgar var. İnsanlar yüzlerine rüzgar vurmasından hoşlanıyorsa, elektrikli bir fanın önünde oturabilirler. Sonra bacalardan çıkan dumanlar var. Ve korkunç korna; görüntü açık, etrafta hiç kimse yok ve o kornayı o kadar güçlü öttürüyorlar ki bütün bir balık sürüsünü dağıtabiliyorlar."

"Babam beni bu sabah Barnard'dan çekti. Kayıt memurunu aradı. Onu buna annem zorladı."

"Sorun değil," dedim, bu kadar gülünç şeyler söylediğim için mahcup olarak. "Değiştirilebilir." Önceki gece iyi bir uyku çekseydim, böyle bir hata yapmazdım.

BELGESİZ KİTAPLIK TEAM

"Bana hâlâ Nora diye hitap etmeyecek misin?" diye sordu.

"Hayır," dedim.

"Sana atıcılığı baban mı öğretti, Younger?" diye sordu.

Bu soru beni hazırlıksız yakalamıştı. Ne demek istediğinden emin değildim; ya da kelimenin başka anlamlara gelebileceğini bildiğinden.

"Bu düşünceye nereden kapıldınız?" diye sordum.

"Bizim sosyal sınıfımızdaki bütün erkekler atıcılığı bilir sanıyordum." *Sosyal sınıf* kelimesini neredeyse küçümsercesine söylemişti.

"Hayır," diye cevap verdim.

"Ah, bunu yapabiliyorsun," dedi. "Seni gördüm."

"Nerede?"

"Sana söylemiştim; geçen yılki at gösterisinde. Atış poligonundaydın."

"Öyle mi?"

"Evet," dedi. "Bir hayli eğleniyor gibiydin."

Uzun bir süre ona baktım ve hakkımda ne kadar şey bildiğini anlamaya çalıştım. Babam kendini bir silahla vurmuştu. Bunu daha güzel bir şekilde söylemeye çalışmanın bir anlamı yok; beynini dağıttı işte. "Eniştem öğretti," dedim. "Babam değil."

"Schmermerhorn mu, yoksa Fish mi?"

"Anlaşılan hakkımda sandığımdan daha fazla şey biliyorsunuz, Bayan Acton."

"Kendini Sosyal Kütük'te listeleyen bir adam, bağlantılarının bilinmesinden şikayet edemez."

"Kendimi listelemiş filan değilim. Listelendim; sizin gibi."

"Öldüğünde çok üzülmüş müydün?"

"Kim?"

"Baban."

"Bilmek istediğiniz ne, Bayan Acton?"

"Üzülmüş müydün?"

"Kimse intihar eden biri için yas tutmaz," dedim.

"Öyle mi? Evet, sanırım babaların ölmesi normal. Baban da babasını kaybetti, babası da kendi babasını kaybetti."

"Shakespeare'i sevmediğinizi sanıyordum."

"Küçümsediğin biri tarafından büyütülmek nasıl bir şey, Younger?"

"Bunu benden daha iyi bilirsiniz, Bayan Acton."

"Ben mi?" dedi. "Ben sevdiğim biri tarafından büyütüldüm."

"Ailenizle konuşurken o duyguyu pek belli etmiyordunuz."

"Ailemden söz etmiyorum ki," dedi Nora. "Bayan Biggs'den söz ediyorum."

"Babamdan nefret etmiyordum," dedim.

"Ben babamdan nefret ediyorum. En azından bunu söylemekten korkmuyorum."

Rüzgar şiddetlendi. Belki de hava bozuyordu. Nora bakışlarını sahilden ayırmıyordu. Bana ne hissettirmeye çalıştığını bilmiyordum.

"Sizinle ortak noktalarımız şunlar, Bayan Acton," dedim. "İkimiz de ailelerimiz gibi olmamayı dileyerek büyüdük. Ne annelerimiz ne de babalarımız gibi. Ama Dr. Freud'a göre, meydan okuma, en az itaat etmek kadar güçlü bir bağdır."

"Anlıyorum: Sen kendini koparmayı başardın."

Birkaç dakika sonra, kendisine Freud'un teorilerinden biraz daha söz etmemi istedi. Oedipus konusuna değinmeden bunu yaptım. Her zamanki mesleki ahlak prensiplerini yıkarak, daha önceki hastalarımdan bazılarını – tabii ki isim vermeden – ona anlattım; bunda ama-

cım, aktarımı ve hasta üzerindeki aşırı etkilerini gösterebilmekti. Bunun sonunda, her seansın sonunda benim için soyunmak isteyen Rachel'dan söz ettim.

"Güzel miydi?" diye sordu Nora.

"Hayır," dedim. Yalandı.

"Yalan söylüyorsun," dedi. "Erkekler daima o tür kızlardan hoşlanır. Eminim onunla yatmışsındır."

"Bunu kesinlikle yapmadım," diye cevap verdim, açık sözlülüğüne şaşırarak.

"Size âşık değilim, Doktor," dedi, sanki bu son derece mantıklı bir cevapmış gibi. "Düşündüğünüzün bu olduğunu biliyorum. Dün size karşı bir şeyler hissettiğim konusunda yanıldım ama bunun nedeni, içinde bulunduğum şartların zorluğu ve sizin bana karşı duygularınızı açıklamanızdı."

"Bayan Acton..."

"Paniğe kapılmayın. Bunu size karşı kullanacak değilim. Ama dün bana söylediklerinizin gerçek duygularınızı yansıtmadığını da anlıyorum; tıpkı dün benim söylediklerimin gerçek duygularımı yansıtmadığı gibi. Size karşı hiçbir şey hissetmiyorum. Şu... Şu aktarım dediğiniz şey, hastaların doktorlarına âşık olması ya da onlardan nefret etmesi, benim için geçerli değil. Dediğiniz gibi, ben sizin hastanızım. Hepsi bu."

Vapur sallanarak yoluna devam ederken, bu sözlerini cevapsız bırakmayı tercih ettim.

Cuma günü öğleden biraz sonra, Dedektif Littlemore, Tombs olarak bilinen hapishanenin içindeki küçük ve pis bir hücrenin önünde duruyordu. Gün ışığı yoktu ve hiç pencere görünmüyordu. Littlemore'un yanında bir

hapishane gardiyanı duruyordu. İkisi birlikte demir parmaklıkların arasından Chong Sing'in karyola niyetine kullanılan tahtanın üzerine serilmiş baygın bedenine bakıyorlardı. Beyaz iç çamaşırları leş gibiydi. Ayakları çıplak ve kirliydi.

"Uyuyor mu?" diye sordu Littlemore.

Gardiyan, Çavuş Becker'ın Chong'u bütün gece ayağa diktiğini söyledi. Littlemore, Becker'ın adını duyduğuna şaşırmıştı ama sonra anladı: Bayan Sigel, Tenderloin'de bulunmuştu ve dolayısıyla soruşturma görevi Becker'a verilmişti. Yine de, dedektif hâlâ şaşkındı. Chong dün zaten ötmüştü; kuzeni Leon'un kızı öldürdüğünü gördüğünü söylemişti. Bunu vali de söylemişti. Becker dün gece ondan ne istemiş olabilirdi?

Gardiyan bu soruya cevap verebilirdi. Başlangıçta Chong'u konuşturan Becker'ın kendisiydi. Ama Chong cinayete suç ortaklığı ettiğini kabul etmemişti. Leon'un odasına ancak kız öldükten sonra gittiği konusunda ısrar etmişti.

"Ve Becker buna inanmadı, değil mi?" dedi Littlemore.

Gardiyan başını iki yana salladı. "Onunla bayağı uğraştı. Bütün gece. Onu görmeliydiniz."

Uyumakta olan Chong Sing yattığı yerde döndüğünde, morarmış ve şişmiş sağ gözü ortaya çıktı. Burnunun altında ve kulağının dibinde kurumuş kan görünüyordu. Burnu kırılmış olabilirdi ama Littlemore durduğu yerden emin olamıyordu.

"Ah, Tanrım," dedi dedektif. "Chong konuştu mu?"

"Siz ne dersiniz?"

Littlemore, gardiyana hücrenin kapısını açtırdı. Uyuyan mahkumu uyandırdı. Dedektif bir sandalye çekti, bir sigara yaktı ve bir tane de Çinli'ye uzattı.

Chong yeni sorgucusuna mutsuz bir ifadeyle baktı. Sigarayı aldı.

"İngilizce bildiğinizi biliyorum, Bay Chong," dedi Littlemore. "Size yardım edebilirim. Sadece birkaç soruya cevap verin. Balmoral'da ne zaman çalışmaya başladınız; temmuz sonunda mı?"

Chong Sing başıyla onayladı.

"Peki ya köprüde?" diye sordu dedektif.

"Aynı dönem belki," dedi Çinli. "Belki birkaç gün sonra."

"Orada değilseniz, Bay Chong, nasıl gördünüz?" diye sordu Littlemore.

"Ha?"

"Leon'un odasına kızı öldürdükten sonra gittiyseniz, onu öldürdüğünü nasıl anladınız?"

"Ben bunu söylemek," dedi Chong. "Kavga duymak. Anahtar delikten bakmak."

Littlemore gardiyana baktı; adam, Chong'un önceki gün de aynı şeyi söylediğini doğruladı. Dedektif yine Çinli'ye döndü. "Bu doğru mu?"

"Doğru."

"Hayır, değil. Ben oradaydım, Bay Chong, hatırlıyor musunuz? Leon'un odasına girdim. Kilidi açtım. O anahtar deliğinden ben de baktım. Bir şey görmek mümkün değildi."

Chong sessiz kaldı.

"O işleri nasıl buldunuz, Bay Chong? Çalıştığınız her iki iş de Bay Banwell'e ait?"

Çinli omuz silkti.

"Size yardım etmeye çalışıyorum," dedi Littlemore.

"Leon," dedi Chong, sakince. "Bana iş o bulmak."

"Leon, Banwell'i nereden tanıyordu?"

"Ben yok bilmek."

"Bilmiyor musunuz?"

"Yok bilmek," diye ısrar etti Chong. "Ben yok kimse öldürmek."

Littlemore ayağa kalktı ve gardiyana kapıyı açmasını işaret etti. "Bilmediğini biliyorum," dedi.

Actonlar'ın yazlık evi, Newport tarzında bir kulübeydi; yani Avrupa kraliyet ailelerinin tarzında. Nora'yı eve soktuktan sonra şehre dönmek niyetindeydim ama yapamadım. Onu orada bile yalnız bırakmak istemedim.

Hizmetkarlar onu sıcak bir tavırla karşıladılar ve pencerelerle kapıları aceleyle açmaya başladılar. Anlaşılan kızın yaşadıklarıyla ilgili bir şey bilmiyorlardı. Hâlâ zorlukla konuşmasına rağmen, Nora bana her şeyi göstermek istiyordu. Beni ana binanın ilk katından geçirdi. İki katlı giriş salonunun galerisinden çift kanatlı mermer bir merdiven tırmanıyordu. Sağ tarafta vitraylı ufak bir kubbe vardı; sol tarafta ise sekizgen biçiminde ahşap kirişli bir kütüphane bulunuyordu. Mermer sütunlar ve yaldızlı sıvalar her yanda göze çarpıyordu.

Arka tarafta kiremit tavanlı bir veranda vardı. Aşağıdaki nehrin yanında yüksek meşe ağaçları ve yemyeşil çimenler uzanıyordu. Genç kız yeşilliğe doğru yürüdü. Takip ettim. Çok geçmeden kendimizi ahırda bulduk; hava at ve taze saman kokuyordu. Görünüşe bakılırsa, Bayan Nora atla gezintiye çıkmak isteyebilir diye, aşçı bir piknik sepeti hazırlayıp göndermişti bile.

En az benim kadar iyi bir binici olduğunu kanıtlamakta gecikmedi. Biraz ilerledikten sonra, muhteşem bir

Hudson manzarası sunan gölgeli bir yer bulup piknik örtümüzü serdik. Sepetin içinden buzla paketlenmiş bir düzine deniz tarağı, soğuk tavuk, patates kroketleri, bir teneke dolusu minik kurabiyeler, vişne ve karpuz çıktı. Bir matara buzlu çayın yanı sıra, aşçı "beyefendi" için olduğu anlaşılan yarım şişe kırmızı şarap eklemişti. Önceki akşamdan beri hiçbir şey yememiştim.

Yemeğimiz bittiğinde Nora bana döndü. "Samimi misiniz?"

"Ne yazık ki," dedim, "ama sadece kötü bir aktör olduğum için. Hizmetkar burada olduğunuzu söylemek için ailenizi ararlar mı?"

"Burada telefon yok." Şapkasını çıkardı ve güneşin saçını okşamasına izin verdi. "Vapurdaki davranışım için özür dilerim, Doktor. Babanızla ilgili konuyu neden açtığımı bilmiyorum. Lütfen beni bağışlayın. Kendimi yanan ve hiçbir çıkışı olmayan bir evin içinde kapalı kalmış gibi hissediyorum. Clara güvenebildiğim tek insandı ve şimdi o bile bana yardım edemiyor."

"Bir çıkış yolu *var*," dedim. "Pazar gününe kadar burada kalacaksınız. O zaman on sekiz yaşınızı dolduracaksınız ve ailenizin kontrolünden çıkacaksınız. Aynı zamanda, eğer şansımız yaver giderse, Dedektif Littlemore bulduğumuz delilleri izleyerek Banwell'in suçlu olduğunu kanıtlayacak ve onu tutuklayacak."

"Hangi deliller?"

Ona önceki gece kesona yaptığımız geziyi anlattım. Şimdi bile, Dedektif Littlemore sandığın içindekilerin Bayan Riverford'a ait olduğunu kanıtlamış olabilirdi ki bu da Banwell'i tutuklamaya yeterdi. Belki Banwell çoktan tutuklanmış bile olabilirdi.

"Bundan emin değilim," dedi Nora, gözlerini kapatırken. "Bana başka bir şeyden söz edin."

"Örneğin?"

"George Banwell ile ilgili olmadığı sürece bana her şeyden söz edebilirsiniz."

Gramercy Park'taki Acton malikanesinde, Nora'nın annesi kızının yatak odasını talan ediyordu. Nora ortadan kaybolmuştu. Mildred Acton, Nora'nın parkta olup olmadığına bakması için Bayan Biggs'i gönderdi ama kız orada değildi. Kendi kızı tarafından aldatılmış olma düşüncesi, Bayan Acton'ı öfkeyle doldurmuştu. Görünüşe bakılırsa, kızı delirmişti; hem delirmişti hem de kötü ruhluydu. Söylediği hiçbir şeye güvenilemezdi. Bayan Acton, kızının odasında bulunan sigaraları ve makyaj malzemelerini görmüştü; burada başka ne gizlenmiş olabilirdi?

Kızının yastığının altına elini sokana kadar, Bayan Acton el koymaya değer bir şey bulamadı. Ama orada bir mutfak bıçağı bulunca daha da şaşırdı.

Bu keşif, Bayan Acton üzerinde tuhaf bir etki yaptı. Bir an için, gözünün önünden bir sürü kanlı sahne geçti. Bunlar arasında tek çocuğunun doğumu da vardı ve bu, Bayan Acton'a o günden beri kocasıyla ayrı yataklarda yattıklarını da hatırlattı. Bir an sonra, bu kanlı görüntüler ve çağrışımları kaybolmuştu. Bayan Acton onları unutmuştu ama etkileri kaybolmamıştı. Kızını kendinden korumaya çalışmasının gerçekten mantıklı olduğuna karar vererek, bıçağı mutfaktaki yerine geri götürdü.

Bayan Acton kocasının bir şey yapmasını istiyordu. keşke bu kadar umutsuz olmasa, kendini şehirdeyken çalışma odasına kilitleyip, şehir dışındayken günlerini polo maçlarıyla geçirmeseydi. Harcourt, Nora'yı çok fazla şımartmıştı. Ama sonuçta Harcourt hiçbir şeyi

BELGESİZ KİTAPLIK TEAM

doğru yapamazdı ki. Babasından küçük bir servet miras almış olmasaydı, adamın sonu sefil bir hayat olabilirdi. Mildred bunu ona birçok kez söylemişti.

Bayan Acton, bir elektromasaj tedavisi için daha hemen Dr. Sachs'ı aramaya karar verdi. Doğru, önceki gün bir tane yaptırmıştı ve maliyeti çok yüksekti ama bir masaj daha yaptırmazsa, olduğu yere yığılıp öleceğini hissediyordu. Dr. Sachs bu işte çok iyiydi. Aynı derecede uzman Hıristiyan bir doktor bulsa daha iyi olurdu ama herkes en iyi doktorların Yahudi olduğunu söylemiyor muydu?

Nora benden ilgisini dağıtacak bir şeylerden söz etmemi istediğinde, doğal olarak zihnim boşaldı. Sonra aklıma bir şey geldi. "Dün gece," dedim, "*Olmak ya da olmamak* sözünün anlamını çözdüm."

"Bunun için bir çözüm gerektiğini bilmiyordum," diye cevap verdi.

"Ah, insanlar asırlardır bunu çözmeye çalışıyorlar. Ama kimse çözemedi, çünkü herkes daima *olmamak* kelimesinin ölmek anlamına geldiğini düşündü."

"Anlamı bu değil mi?"

"Şey, eğer bu şekilde ele alınırsa bir sorun var. Bütün tirat, *olmamak* kavramını *eylem*le bağdaştırıyor; silah kuşanmak, intikam almak vesaire. Dolayısıyla, eğer *olmamak* ölmek anlamına gelirse, o zaman eylem gerçekte yaşama dair bir ifadeyken, ölüme dair bir ifade haline geliyor. Peki eylem nasıl olup da *olmamak* kavramının tarafına geçti? Bu soruyu cevaplayabilirsek, Hamlet'e göre, neden *olmak* kavramının *eylemsizlik* anlamına geldiğini anlarız ve şu gerçek bilmeceyi çözebiliriz: Neden

eyleme geçmiyor, neden çok uzun bir süre hareketsiz kalıyor? Üzgünüm, sanırım sizi sıkıyorum."

"Kesinlikle hayır," dedi Nora. "Ama *olmamak* ancak ölüm anlamına gelebilir. Olmamak," – omuz silkti – "olmamak demektir."

Dirseğimin üzerinde yatıyordum. Doğrulup oturdum. "Hayır. Yani evet. Yani, *olmamak* kelimesinin ikinci bir anlamı var. *Olmak* kelimesinin zıttı sadece ölüm değil. En azından Hamlet için. *Olmak* aynı zamanda *görünmek* demek."

"Nasıl görünmek?"

"Sadece *görünmek*." Ayağa kalkıp yürümeye başladım ve bunu yaparken yumruklarımı sıkıyordum. "İpucu başından beri oradaydı; oyunun başından itibaren. Hamlet şöyle der: *Görünen mi dediniz? Olan deyiniz, sayın hanımefendi. Görünen yok benim için, olan var.* Şunu bir düşünün. Danimarka çürüyüp kokuşmuş. Herkesin Hamlet'in babası için yas tutması gerekiyor. Annesi özellikte yasta olması gereken kişi. Hamlet'in kral olması gerek. Bunun yerine, bütün Danimarka, başka kimse kalmamış gibi, annesinin tiksindirici amcasıyla – tahtı ele geçiren amcasıyla – yaptığı evliliği kutluyor.

"Ve onu en çok kızdıran şey, insanların yas tutar taklidi yapması, yani görünüş; cenazeden dolayı siyahlar giymiş insanların düğün ziyafetine katılmak için sabırsızlanması. Hamlet böyle bir dünyada yer almak istemiyor. Numara yapmıyor. Görünmeyi reddediyor.

"Sonra babasının cinayetini öğreniyor. İntikam almaya yemin ediyor. Ama o noktadan sonra, görüntü dünyasına giriyor. İlk adımı, deli taklidi yapmak oluyor. Sonra bir aktör Hekuba için ağlarken, Hamlet onu dinliyor. Sonra insanlara nasıl ikna edici şekilde rol yapılacağını açıklıyor. Ardından, kendisi için gece oynayacağı bir se-

naryo yazıyor; yapacağı şey, babasının katiliymiş gibi davranmak ama aslında bununla amcasını şaşırtarak suçunu itirafa teşvik etmeyi amaçlıyor.

"Oyun alemine, görüntü alemine dalıyor. Hamlet için *olmak ya da olmamak*, *olmak ya da var olmamak* değil. *Olmak ya da görünmek*. Vermesi gereken karar bu. Görünmek, bir *eylem*; rol yapmak, taklit etmek, aldatmak. İşte Hamlet'in çözümü burada; herkesin burnunun dibinde. Olmamak, görünmek ve görünmek de eylem. Dolayısıyla *olmak*, aslında *eylemsizlik*. Paralize olmasının nedeni de bu! Hamlet *görünmemeye* kararlıydı ve bu da *asla eyleme geçmemek* anlamına geliyordu. Eğer bu kararlılığında devam ederse, olmayı seçerse, eyleme geçemezdi. Ama silah kuşanıp babasının intikamını alacaksa, eyleme geçmeliydi; dolayısıyla olmayı değil, görünmeyi seçmeliydi."

Oradaki tek izleyicime baktım. "Anlıyorum," dedi. "Çünkü amcasına ulaşmak için aldatmak zorunda."

"Evet, evet. Ama bu aynı zamanda evrensel. Bütün eylemler roldür. Bütün gösteriler gösteriştir. Bu kelimelerin çifte anlamının olmasının bir nedeni var. Tasarlamak plan yapmak demektir; ama aynı zamanda da aldatmaktır. Uydurmak beceri gerektirir ama aynı zamanda da aldatmaktır. Sanat, aldatmaktır. Bundan kaçış yoktur. Eğer dünyada bir rol alacaksak, o rolü oynamamız gerekir. Diyelim ki bir erkek bir kadına psikanaliz yapıyor. Onun doktoru oluyor; bu bir roldür. Yalan söylemek değildir ama rol yapmaktır. Eğer o rolden vazgeçerse, başka bir role bürünür; arkadaş, sevgili, koca, her neyse. Hangi rolü oynayacağımıza karar verebiliriz ama hepsi budur."

Nora'nın kaşları çatıldı. "Ben rol yaptım," dedi. "Size karşı."

Bazen böyle olur: Eylem başka bir yerde olduğunda ve dikkat başka yere odaklandığında, gerçek anı başka bir sahnenin ortasında beliriverir. Neden söz ettiğini biliyordum: Babası hakkındaki gizli fantezisinden; bunu önceki gün itiraf etmişti ama doğal olarak gizli tutmaya çalışmıştı. "Benim hatam," diye cevap verdim. "Gerçeği duymak istemedim. Ben de *Hamlet* ile ilgili uzun süre aynı şekilde hissetmiştim. Freud'un oyunla ilgili görüşünün doğru olabileceğine inanmak istememiştim."

"Dr. Freud'un Hamlet hakkında bir görüşü mü var?" diye sordu.

"Evet, size söylediğim şey. Hamlet'in, annesiyle sevişmek konusunda gizli bir arzusu var."

"Bunu Dr. Freud mu söyledi?" diye haykırdı. "Ve siz de inandınız mı? Ne iğrenç!"

"Şey, evet, ama bunu söylemenize çok şaşırdım."

"Neden?" diye sordu.

"Dün söylediğiniz şey yüzünden."

"Ne dedim ki?"

"Aynı türde bir ensest arzuyu itiraf ettiniz," dedim.

"Siz deli misiniz?"

Sesimi alçalttım ama sert bir tavırla konuştum. "Bayan Acton, dün bana parkta itiraf ettiniz; son derece açık bir şekilde, Clara Banwell'i babanızla birlikte gördüğünüz zaman kıskandığınızı söylediniz. Ve siz..."

Kıpkırmızı oldu. "Kesin şunu! Evet, kıskandığımı söyledim. Ama Clara'yı değil! Ne iğrenç! Ben babamı kıskandım! Babamın yerinde olmak istedim!"

Birbirimize baktık. Şimdi küçük yün battaniyenin iki tarafında karşılıklı ayakta duruyorduk. Yakındaki bir ağacın dalında neşeyle cırıldayan bir çift sincap, oldukları yerde donup kaldılar ve şüpheyle bize baktılar. "Re-

zilin teki olduğunuzu düşünmenizin nedeni bu muydu?" diye sordum.

"Evet," diye fısıldadı.

"Bu rezillik değil ki," dedim. "En azından, göreceli olarak."

Sözlerim hoşuna gitmemişti. Yanağına dokundum. Başını yere eğdi. Parmağımı çenesinin altına dayadım, yüzünü kendime doğru kaldırdım ve ona doğru eğildim. Beni itti.

"Yapmayın," dedi.

Gözlerime bakmıyordu. Benden uzaklaştı ve piknik malzemelerini toplamaya başladı. Hepsini bir sepete koydu. Sessiz bir şekilde atlarımıza binip ahırlara ve oradan da eve döndük.

Ensest değil, eşcinsel bir arzusu olduğunu itiraf ettiğinde, Nora'nın bana karşı aktarımsal ilgisinden yararlanmamak konusundaki ahlaki tereddütlerimin hepsi ortadan kalkmıştı. Kendimde bunu keşfetmiş olmak utanç vericiydi ama bir mantığı da vardı. Gerçeği anladığım anda, artık Nora'nın beni öperken babasını öpüyor olduğunu hissettiğini düşünmeyecektim. Belki Clara'yı öptüğünü hissedebilirdi ama aynı şekilde hissetmeyecektim.

Ana bina şimdi sakindi. Hava durgundu; büyük iç salonlar gölgeli ve boştu. Bütün pencerelerin panjurları kapalıydı; perdeleri ve mobilyaları güneş ışığından korumak için, sanırım. Dalgın ve suskun olan Nora, beni muhteşem oymaların bulunduğu sekizgen kütüphaneye götürdü. Kapıları arkamızdan kilitledi ve bir koltuğa oturmamı işaret etti. Oturmam gerekiyordu ve oturdum. Nora önüme gelip diz çöktü.

Beni geri çevirdiğinden beri ilk kez konuştu. "Beni ilk gördüğünüz zamanı hatırlıyor musunuz? Konuşamadığım zamanı?"

Yüz ifadesinden bir anlam çıkaramıyordum. Aynı anda hem tövbekar hem de bakire gibi görünüyordu. "Elbette," dedim.

"Sesimi kaybetmemiştim."

"Anlayamadım?"

"Sadece rol yapıyordum," dedi.

Birden ağzımın ne kadar kuruduğunu belli etmemeye çalıştım. "Ertesi sabah konuşabilmenizin nedeni buydu," dedim.

Başıyla onayladı.

"Neden?" diye sordum.

"Ve hafıza kaybım."

"Ne olmuş?"

"O da gerçek değildi," dedi.

"Hafızanızı kaybetmemiş miydiniz?"

"Rol yapıyordum."

Dik dik bana baktı. Karşımda daha önce hiç görmediğim biri duruyormuş gibi hissediyordum. Bildiklerimi veya bildiğimi sandıklarımı, şimdi bu yeni gerçek etrafında toparlamaya çalışıyordum. Geçen haftaki çeşitli sahneleri yeniden yapılandırmaya, tutarlı hale getirmeye çabalıyordum; ama yapamıyordum. "Ama neden?"

Alt dudağını ısırarak başını iki yana salladı.

"Banwell'i mahvetmeye mi çalışıyordunuz?" diye sordum. "Onun yaptığını mı söyleyecektiniz?"

"Evet."

"Ama yalan söylüyordunuz."

"Evet. Ama geri kalanı – neredeyse tamamı – doğruydu."

Anlayış göstermem için yalvarır gibiydi. Ama hiç sempati duymuyordum. Aktarımın kendisi için geçerli olmadığını söylemesine şaşmamak gerekirdi. Ona psi-

kanaliz filan yapmış değildim. "Yani beni aptal yerine koydun, Nora," dedim.

"Bunu istemedim. Sadece... Çok..."

"Bana söylediğin her şey yalandı."

"Hayır. On dört yaşımdayken bana sahip olmayı denedi. On altı yaşıma geldiğimde bunu tekrar denedi. Ve babamı Clara ile birlikte gördüm. Tam burada, bu odada."

"Bana Clara ve babanın Banwell'in yazlığında olduğunu söylemiştin."

"Evet."

"Bu konuda neden yalan söyledin?"

"Söylemedim."

Zihnim allak bullaktı. Şimdi hatırlıyordum: Ailesinin yazlığı Berkshires, Massachusetts'teydi. Ailesinin yazlığında değildik. Banwell yazlığındaydık. Hizmetkarların onu tanımasının nedeni, onun hizmetkarları olmaları değil, Nora'nın buraya sık gelmesiydi. Durumun gerçekliği aniden fazlasıyla kırılgan hale geldi; sanki çatlayabilirmiş gibi. Ayağa kalktım. Ellerimi tutup bana baktı.

"Onların hepsini kendi kendine yaptın," dedim. "Kendini kırbaçladın. Kendini kestin. Kendini yaktın."

Başını hafifçe salladı.

Bir sürü anı gözümün önünden geçti. Öncelikle, Nora'nın otelin önünde arabaya binmesine yardım edişim. Ellerim belinin etrafına, hatta omurgasının altına tamamen sarılmıştı ama kız yüzünü bile buruşturmamıştı. Anılarını tetiklemek için boynuna dokunduğumda – ki bu da bir yalandı – onu yine sırtının kavisinden tutmuştum. Yine yüzünü buruşturmamıştı. "Yaran filan yok," dedim. "Hepsi sahteydi. Onları boyayla yaptın ve kimsenin dokunmasına izin vermedin. Hiç saldırıya filan uğramadın."

"Hayır," dedi.

"Saldırıya uğradın mı, uğramadın mı?"

"Hayır," diye tekrarladı.

Bileklerinden yakaladım. Korkuyla yutkundu. "Sana basit bir soru soruyorum. Kırbaçlandın mı? Kimin yaptığı umurumda bile değil. Herhangi bir adam – Banwell değilse de başka biri – seni kırbaçladı mı? Evet ya da hayır. Söyle bana."

Başını iki yana salladı. "Hayır," diye fısıldadı. "Evet. Hayır. Evet. O kadar sert ki öleceğimi sandım."

Eğer durum bu kadar korkunç olmasaydı, beş saniye içinde hikayesini dört kez değiştirmesi komik bile olabilirdi. "Bana sırtını göster," dedim.

Başını iki yana salladı. "Doğru olduğunu biliyorsunuz. Dr. Higginson size söyledi."

"Onu da kandırdın." Elbisesinin üst kısmını yakalayıp parçaladım ve omuzlarından aşağı bıraktım. Korkuyla yutkundu ama beni durdurmaya çalışmadı; hatta kıpırdamadı bile. Omuzlarında yara yoktu. Göğüs kafesini inceledim; çıplaktı ve yarasızdı. Arkasını çevirdim. Sırtında da herhangi bir yara göremedim ama kürek kemiklerinden aşağısını göremiyordum. Oradan aşağıya kadar dar bir korse bunu engelliyordu.

"Korsemi de parçalayacak mısınız?" diye sordu.

"Hayır. Yeterince gördüm. Hemen şehre dönüyorum ve sen de benimle geliyorsun." Bütün gördüklerimden sonra, bir akıl hastanesine kapatılmasının gerekli olduğuna ben de inanmıştım artık. Eğer oraya ait değilse, bu kızın nereye ait olduğunu bilmiyordum ama birinin sorumluluğunda olmalıydı ve o kişi ben olmak istemiyordum. Onu vapurla Banwell yazlığına getirmekten dolayı sorumlu tutulmak da istemiyordum. "Seni eve götürüyorum."

"Pekala," dedi.

"Ah, bakıyorum artık bir akıl hastanesine kapatılmaktan dolayı endişe duymuyorsun. O da mı yalandı?"

"Hayır. O doğru. Ama buradan gitmem gerek."

"Benim aptal olduğumu mu sanıyorsun?" diye sordum, cevabın "evet" olduğunu bilmeme rağmen. "Eğer hastaneye kapatılma tehlikesiyle karşı karşıya olsaydın, buradan gitmek istemezdin."

"Geceyi burada geçiremem. Banwell bunu öğrenir. Hizmetkarlar bu akşam kasabadan telgraf çekebilirler."

"Ne olmuş?" diye sordum.

"Beni öldürmeye gelir," dedi.

Alaycı bir tavırla güldüm ama suratıma bakmaya devam etti. Yalan söyleyen mavi gözlerini elimden geldiğinde derinden incelemeye çalıştım. Ya söylediklerine kendisi de inanıyordu ya da hayatım boyunca gördüğüm en iyi yalancıydı; ama cevabın hangisi olduğu belliydi. "Beni yine aptal yerine koyuyorsun," dedim. "Ama söylediğin şeye inanacağım. Banwell kendisini saldırgan olarak gösterdiğini biliyor; saldırıyı kendin uydurmuş olsan bile, belki de artık ondan korkmak için gerçekten bir nedenin olabilir. Ne olursa olsun, seni eve götürüyorum."

"Bu şekilde gidemem," dedi, parçalanmış elbisesine bakarak. "Clara'nın elbiselerinden birini almalıyım. Beni bekler misiniz?"

Başımla onayladım. Kapıya yaklaştığında ona seslendim. "Neden beni buraya getirdin?"

"Doğruyu söylemek için." Kapıları açıp mermer basamakları koşarak tırmanırken, parçalanmış elbisesini iki eliyle tutuyordu. Neyse ki hizmetkarlardan hiçbiri orada değildi. Muhtemelen polis çağırır ve tecavüz ihbarında bulunurlardı.

24

"Kızı onun öldürdüğünü söylemiyorum, Sayın Valim. Sadece bir şey gizlediğini söylüyorum." Dedektif Littlemore, cuma günü öğleden sonra valilik ofisinde McClellan ile konuşuyor ve George Banwell'den söz ediyordu.

"Delilin ne?" diye sordu sabrı taşmış olan McClellan. "Acele et, evlat; sana beş dakikadan fazla veremem."

Littlemore, Younger ile birlikte kesonda buldukları sandıktan valiye söz etmeyi düşündü ama sonra vazgeçti, çünkü sandıktan şu ana kadar sağlam bir şey çıkmamış, aslında kesona da izinsiz ve yetkisiz inmişti. "Sadece Chicago'daki Gitlow'dan duydum, efendim. Polisle kontrol etmiş. Bütün şehir rehberini taramış. Mavi deftere bakmış. Kız Chicago'dan gelmemiş, efendim. Chicago'da hiç kimse Elizabeth Riverford'un ismini duymamış."

McClellan, dedektife uzun ve sert bir bakış attı. "Pazar gecesi George Banwell ile birlikteydim," dedi. "Bunu sana üç kez söyledim."

"Biliyorum, efendim. Ve Bayan Riverford'un sizin bilginiz haricinde orada, her neredeyseniz, sizinle birlikte olamayacağını da biliyorum, efendim."

"Ne?"

"Eminim Bay Banwell kızı gizlice yanında getirmemiştir, efendim, ve sonra da gece yarısı sularında onu öldürüp beraberinde şehre getirmiş, dairesine yerleştirmiş ve cinayet orada işlenmiş gibi göstermiş de olamaz. Bilmem, ne demek istediğimi anlayabildiniz mi, efendim?"

"Ulu Tanrım, Dedektif!"

"Nerede olduğunuzu ben bilmiyorum, efendim, ya da Bay Banwell'in oraya nasıl geldiğini de; veya orada geçirdiğiniz bütün süre boyunca bir arada olup olmadığınızı da."

McClellan derin bir nefes aldı. "Pekala. Pazar gecesi, Littlemore, Saranac Inn yakınlarındaki Grand View Hotel'de Charles Murphy ile birlikte yemek yedim. Yemek tam o gün ayarlanmıştı; Bay Banwell tarafından. Bay Haffen de konuklar arasındaydı."

Littlemore'un gözleri fal taşı gibi açıldı. Boss Murphy, Tammany Hall'un başkanıydı. Bir Tammany üyesi olan Louis Haffen, Bronx'ta belediye başkanlığı görevindeydi; geçen pazar'a kadar. "Ama Haffen'i yeni görevinden almıştınız, efendim. Vali Hughes sayesinde."

"Hughes, Bay Colgate'in evinde Vali Fort ile birlikteydi."

"Anlayamıyorum, efendim."

"Ben de oradaydım, Dedektif. Beni Tammany'nin vali adayı yapmak karşılığında Murphy'nin ne istediğini öğrenmek için."

Littlemore bir şey söylemedi. Bu haber onu çok şaşırtmıştı. Valinin kendisini Tammany Hall'un düşmanı ilan ettiğini herkes biliyordu. Murphy gibilerle anlaşma yapmamaya yemin etmişti.

McClellan devam etti: "George beni gitmeye ikna etti. Haffen görevden alındıktan sonra, Murphy'nin anlaşma yapmaya yanaşabileceğini düşünüyordu. Yanaştı da.

Haffen'i önemli bir göreve getirmemi istedi. Hemen değil; bir-iki ay içinde. Kabul edersem, Yargıç Gaynor geri çekilecekti. Ben aday olacaktım ve seçimi ben kazanacaktım. Onlara söz verdiğim takdirde, hemen o gece beni tekrar vali yapmaya kararlıydılar."

"Peki, siz ne dediniz, efendim?"

"Onlara Bay Haffen'in yeni bir göreve ihtiyacı olmadığını, çünkü son görevinde zaten şehir hazinesinden çeyrek milyon doları zimmetine geçirdiğini söyledim. Bay Banwell büyük hayal kırıklığına uğradı, çünkü kabul etmemi çok istiyordu. Aramızdaki dostluktan yarar sağladığı şüphesiz, Littlemore, ama şehrin kendisine ödediği her senti hak etti. Aslında, ona son ödemesini geçen hafta verdim; başlangıçtaki anlaşmadan bir sent fazlasını daha alamayacağını da belirttim. Ve hayır, Saranac Inn'de Bayan Riverford'u öldürmüş olabileceğini sanmıyorum. Saat dokuz buçuk-on sularında Grand View'dan ayrıldık, Colgate'in evine uğradık ve sonra da birlikte şehre döndük. Benim arabamla geldik ve sabah yedide Manhattan'a girdik. Banwell'in bütün gece boyunca beş-on dakikadan fazla yanımdan ayrıldığını hatırlamıyorum. Bayan Riverford'un ailesinin yerini neden yanlış verdiğini ben de anlamıyorum; eğer bunu yaptıysa tabii. Riverford'un yakın şehirlerden birinde yaşadığını kastetmiş de olabilir."

"Şu anda onları kontrol ediyoruz, efendim."

"Her ne olursa olsun, kızı o öldürmüş olamaz."

"Onun yaptığına inanmıyorum, efendim. Sadece onu listeden çıkarmak istemiştim. Ama çok yaklaştım, efendim. Çok yaklaştım. Katille ilgili elimde önemli bir ipucu var."

"Tanrı aşkına, Littlemore. Bunu neden daha önce söylemedin? Kimmiş?"

"Eğer sakıncası yoksa, efendim, ipucunun geçerli olup olmadığını bu gece öğreneceğim. O zamana kadar beklemek istiyorum."

Vali kabul etti. Ama Littlemore'u göndermeden önce, dedektife üzerinde bir telefon numarası bulunan bir kart verdi. "Bu evimin telefon numarası," dedi. "Eğer bir şey bulursan, saat kaç olursa olsun, beni hemen aramanı istiyorum."

Cuma akşamı saat sekiz buçukta, Sigmund Freud otel odasının az önce vurulan kapısını açtı. Kumaş pantolon, beyaz gömlek giymiş, kravat takmış, üzerine de bir sabahlık geçirmişti. Kapının dışında uzun boylu bir adam duruyordu ve hem fiziksel hem de moral açısından bitkin görünüyordu.

"Younger, sen miydin?" dedi Freud. "Ulu Tanrım, korkunç görünüyorsun."

Stratham Younger cevap vermedi. Freud ona bir şey olduğunu hemen anlamıştı. Ama Freud'un sempati rezervleri büyük ölçüde tükenmişti. Genç adamın hali, New York'a gelişinden beri sürekli karşısına çıkan sorunların ve krizlerin sonuncusunu temsil ediyordu. Her Amerikalı o ya da bu türde bir felakete dahil olmak zorunda mıydı? En azından bir tanesi hayatını düzgün bir şekilde sürdüremiyor muydu?

"Nasıl olduğunuzu görmeye geldim, efendim," dedi Younger.

"Sindirim sorunum ve en önemli takipçimi kaybetmiş olmam dışında, oldukça iyiyim, teşekkür ederim," diye cevap verdi Freud. "Üniversitenizdeki konferanslarımın iptal edilmesi de elbette ki bir tatmin kaynağı ola-

cak. Hepsi bir araya geldiğinde, ülkenize yaptığım ziyaretin son derece başarılı geçtiğini söyleyebilirim."

"Brill, *Times*'ı aradı mı, efendim?" diye sordu Younger. "Makalenin gerçek olup olmadığını araştırdı mı?"

"Evet. Gerçek," dedi Freud. "Jung röportaj vermiş."

"Yarın hemen Rektör Hall'a gideceğim, Dr. Freud. Yazıyı ben de okudum. Sadece isimsiz bir dedikodudan ibaret. Hall'un konferansları iptal etmemesini sağlayabileceğimden eminim. Jung aleyhinizde hiçbir şey söylememiş."

"Aleyhimde bir şey söylememiş mi?" dedi Freud, şimdi durduğu yerde Jung ile yaptığı son konuşmayı hatırlayarak ve alaycı bir şekilde gülerek. "Oedipus teorisini reddetti. Cinsel temeli reddetti. Kişinin çocukluk deneyimlerinin bir nevrozun kaynağı olabileceğini bile reddetti. Sonuç olarak, tıbbi kurumunuz bütün ağırlığıyla onu destekledi, beni değil. Ve görünüşe bakılırsa, Rektör Hall bu planı sürdürecek."

İki adam Freud'un otel odasının girişinde kalmışlardı. Freud, Younger'ı içeri davet etmiyor, ikisi de konuşmuyordu.

Sessizliği bozan, Younger oldu. "Çalışmanızı ilk kez okuduğumda yirmi yaşımdaydım, efendim. Onu okuduğum anda, dünyanın bir daha asla aynı olmayacağını anlamıştım. Ortaya koyduğunuz fikirler, asrın en önemli fikirleri. Amerika bunun açlığını çekiyor. Bundan kesinlikle eminim."

Freud cevap vermek için ağzını açtı ama sesi çıkmadı. Biraz yumuşadı. "Sen iyi bir gençsin, Younger," dedi, iç çekerek. "Üzgünüm. Açlığa gelince, ben buna pek fazla güvenmezdim, çünkü aç insan her şeyi yiyebilir. Bu arada, konu açılmışken, akşam yemeği için yine Brill'in evine gidiyoruz. Ferenczi şu anda yolda. Sen de bize katılır mısın?"

"Katılamam," diye cevap verdi Younger. "Gözlerimi açık tutmakta bile zorlanıyorum."

"Tanrı aşkına, bütün bu süre boyunca sen neler yapıyordun?" diye sordu Freud.

"Son yirmi dört saatimi açıklamak benim için bir hayli zor, efendim. En son olarak, Bayan Acton ile birlikteydim."

"Anlıyorum." Freud, Younger'ın içeri davet edilmeyi umduğunu fark etti ama içinden gelmiyordu. Aslında, Freud da en az Younger kadar bitkindi. "Şey, bana bunları yarın anlatabilirsin."

"Yarın, peki," diye cevap verdi Younger, gitmek için dönerken.

Younger'ın hayal kırıklığını fark eden Freud ekledi: "Ah, sana söylemek istediğim bir şey var. Clara Banwell, onu düşünmeliyiz."

"Anlamadım?"

"Bütün aile hayatı, ailedeki en hasarlı kişi etrafında düzenlenmiş. Nora'nın temelde Banwell çiftini kendi anne-babasının yerine koyduğunu biliyoruz. Bu durumda, bu gruplaşmada hangi kişinin en büyük psikolojik yarayı aldığını anlamamız gerek."

"Bu kişinin Bayan Banwell olabileceğini mi düşünüyorsunuz?"

"Nora olduğunu varsaymamalıyız. Bayan Banwell kendini hissettiren ve hatta sık sık benmerkezci özellikler sergileyen biri ama hayatındaki erkeklerin kendisine sık sık kötü davrandığı da bir gerçek. Özellikle de kocası. Ne dediğini sen de duydun."

"Evet," dedi Younger. "Bana bu konuda daha başka şeyler de anlattı."

"Jelliffe'in evinde mi?"

"Hayır, efendim. Onunla Bayan Acton'ın evinde tekrar konuştum."

BELGESİZ KARTUS TEAM

"Anlıyorum," dedi Freud, bir kaşını kaldırarak. "Bence Nora'nın Bayan Banwell'in, babasıyla ilişkiye girdiğini öğrenmesini ona bağlayabiliriz."

"Anlayamadım?"

"Hatırla," dedi Freud. Gözlerini kapadı ve iki gün önce Younger ile arasında geçen konuşmayı kendi sözleriyle başlayarak tekrarladı: "Nora'nın Bayan Banwell'i babasıyla birlikte gördüğünde o dönemde tanık olduğu şeyi tam olarak anlamadığını söylemesi sana biraz tuhaf gelmedi mi? On dört yaşındaki çoğu Amerikalı kız, cinsel ilişki konusunda oldukça cahildir, Dr. Freud. Bunu anlıyorum ama demek istediğim bu değil. Bu sözlerle, tanık olduğu şeyi *şimdi* anladığını açıklıyor, öyle değil mi?"

Younger ona baktı. "Fonografik bir hafızanız mı var, efendim?"

"Evet. Bir analist için çok yararlı bir yetenektir. Sen de geliştirmelisin. Sohbetleri aylar sonra bile hatırlayabilirim ama bu örnekte sadece iki gün geçti. Her ne olursa olsun, bence Nora'yı yaptığı şeyin içeriği hakkında eğiten kişi Bayan Banwell'in kendisiydi. Sempati göstererek kızın güvenini kazandığına inanıyorum. Aksi takdirde, Nora'nın ona karşı duyguları açıklanamaz."

"Nora'nın Bayan Banwell'e karşı duyguları mı?" dedi Younger.

"Haydi, evlat, bir düşün. Normalde olması gerektiği gibi Bayan Banwell'den nefret etmek yerine, Nora temelde onu annesinin yerine koydu. Bu, Bayan Banwell'in kızla özel bir bağlantı geliştirmek için bir yol bulduğu anlamına gelir; içinde bulundukları şartlar düşünülürse, bu büyük bir başarı. Yasak erotik sırlarını Nora'ya anlattığından eminim; bu, kadınların kendi aralarında yakınlık kurmak için en sık kullandıkları yoldur."

"Anlıyorum," dedi Younger, donuk bir şekilde.

"Anlıyor musun? Bunun Nora için işleri daha da zorlaştırdığı şüphesiz. Ayrıca, Bayan Banwell'in biraz vicdansız olduğunu da gösteriyor. Bir kadın, masumiyetini korumaya çalıştığı bir kıza bu tür sırlarını açıklamaz. Şimdi, bana söylemek istediğin bir şey olduğunu görebiliyorum ama çok yorgunum. Şu anda konuşmamızın hiçbir yararı olmaz. Yarın konuşuruz. İyi geceler."

Cuma gecesi saat on biri biraz geçerken Balmoral'a girdiğinde, Smith Ely Jelliffe bir arya söylüyordu. Kapıcılara cömert bir bahşiş verdikten sonra, kendisine sorulmasına gerek kalmadan geceyi Metropolitan'da, en iyi türden bir dişinin eşliğinde geçirdiğini söyledi; bir opera sırasında kendini nasıl oyalayacağını bilen bir kadındı. Yüzü parlayan Jelliffe, kendi ruhunun cömertliğinden emin bir adam gibi görünüyordu.

Ama asansöre giden yolunun biraz pejmürde bir takım elbise giymiş genç bir adam tarafından tıkandığını görünce, keyfi biraz kaçtı. Genç adam kendisini bir dedektif olarak tanıttığında, morali daha da bozuldu.

"Siz Harry Thaw'un doktorusunuz, değil mi, Dr. Jelliffe?" diye sordu Littlemore.

"Saatin kaç olduğunun farkında mısın, genç adam?" diye karşılık verdi Jelliffe.

"Sadece soruya cevap verin, lütfen."

"Bay Thaw benim gözetimimde," dedi Jelliffe. "Bunu herkes biliyor. Her yerde bununla ilgili haberler yayınlandı."

"Peki geçen hafta sonu şehre indiği zaman da sizin gözetiminizde miydi?" diye devam etti Littlemore.

"Neden söz ettiğini bilmiyorum," dedi Jelliffe.

BELGESEL KAKTÜS TEAM

"Bilmediğinize emin misiniz?" diye sordu dedektif. Mermer lobinin diğer ucundaki deri bir kanepede oturan gösterişli bir şekilde giyinmiş genç bir kıza gelmesini işaret etti. Greta ona yaklaştı. Littlemore, kıza Jelliffe'i tanıyıp tanımadığını sordu.

"Bu o, evet," dedi Greta. "Dr. Smith. Harry ile birlikte geldi ve onunla birlikte gitti."

O gün öğleden sonra, valiye uğramadan önce, dedektif ofisine dönmüş, duruşma metnini tekrar okumuş ve Jelliffe'in Thaw'u deli olarak tanımladığını görmüştü. Yine dökümde Jelliffe'in ilk adının Smith olduğunu görünce, hemen ikiyle ikiyi toplayıvermişti. "Eee, Dr. Smith," dedi Littlemore. "Burada mı konuşmak istersiniz, yoksa merkezde mi?"

Dedektif uzun bir itiraf beklemeye gerek duymadı. "Benim kararım değildi," diye patladı Jelliffe. "Dana'nın kararıydı. Her şey Dana'nın elinde."

Littlemore, Jelliffe'e kendilerini dairesine götürmesini söyledi. Jelliffe'in gösterişli fuayesine girdiklerinde, dedektif beğeniyle başını salladı. "Vay canına, kaybedecek çok şeyiniz var, Dr. Smith," dedi Littlemore. "Demek geçen hafta sonu Thaw'u şehre getirdiniz. Bunu nasıl yaptınız? Gardiyanlara rüşvet mi verdiniz?"

"Evet ama bu da Dana'nın kararıydı, benim değil," diye ısrar etti Jelliffe. Yemek masasının etrafındaki sandalyelerden birine çöktü. "Ben sadece yapmamız gerektiğini söylediği şeyi yaptım."

Littlemore ona baktı. "Onu Susie'nin yerine götürmek sizin fikriniz miydi?"

"Evi Thaw seçti, ben değil. Lütfen, Dedektif. Bu tıbbi açıdan gerekli bir şeydi. Matteawan gibi bir yerde sağlıklı bir adam bile delirebilir. Etrafı manyaklarla dolu. Normal fiziksel rahatlıklardan yoksun."

"Ama Thaw da deli," dedi Littlemore. "O manyaklar yuvasında bulunmasının nedeni de bu zaten."

"O deli değil. Sadece fazlasıyla gergin," dedi Jelliffe. "Asabi mizaçlı. Böyle bir adamı kapalı tutmak yarar getirmez."

"Ama duruşmada bunların tersini söylemiş olmanız çok kötü," dedi Littlemore. "Bu, Thaw'u şehre ilk getirişiniz değildi, değil mi? Yaklaşık bir ay önce de onu buraya getirdiniz, değil mi?"

"Hayır, yemin ederim," dedi Jelliffe. "Bu ilk kezdi."

"Anlıyorum," dedi Littlemore. "Peki, Thaw, Elsie Sigel'i nereden tanıyordu? Banwell'in örtbas işine yardım etmesini nasıl sağladınız?"

Jelliffe, önceki gün gazetelerde okuyana kadar Elsie Sigel diye birini tanımadığını söyledi.

"Thaw'u Susie'nin yerine götürdüğünüzde," diye devam etti Littlemore, "kızlara neler yapmayı sevdiğini biliyor muydunuz? Bu da tıbbi bir gereklilik miydi?"

Jelliffe başını eğdi. "Eğilimlerini duymuştum," diye geveledi, "ama onları çözdüğümüzü sanıyordum."

"Hı-hım," dedi Littlemore. Dedektif, Jelliffe'in geniş beline dayadığı manikürlü parmaklarına tiksinerek baktı. "O gece Susie'nin yerine gitmeden önce, Thaw'u buraya, dairenize getirdiğinizde, ne kadar süre sizin yanınızdan ayrıldı? Siz mi gitmesine izin verdiniz, yoksa kendisi mi dışarı çıktı? Neler oldu?"

"Buraya mı?" dedi Jelliffe, endişeli ve şaşkın bir tavırla. "Onu buraya hiç getirmedim."

"Benimle oynama, Smith. Seni cinayete suç ortaklığı etmekten tutuklatacak kadar delil var elimde; cinayet öncesinde ve sonrasında."

"Cinayet mi?" dedi Jelliffe. "Ulu Tanrım! Olamaz! Cinayet filan işlenmedi!"

"Geçen pazar gecesi bu binada bir kız öldürüldü; Thaw'u dairene getirdiğin gece."

Jelliffe'in yüzü sarardı. "Hayır," dedi. "Thaw şehre cumartesi gecesi geldi. Pazar sabahı onu trenle Matteawan'a kendim götürdüm. Pazar ve pazartesi günlerini orada geçirdi. Dana'ya sorabilirsiniz. Matteawan'daki kayıtları kontrol edebilirsiniz."

Jelliffe'in umutsuzluğu samimi görünüyordu ama Littlemore'un elindeki deliller onun söyledikleriyle çelişiyordu. "İyi deneme, Smith," dedi, "ama senin ve Thaw'un pazar günü Susie'nin yerinde olduğunuza tanıklık edecek yarım düzine kız var. Bu doğru değil mi, Greta?"

"Evet," dedi Greta. "Pazar sabahı saat bir-iki sularında. Size söylediğim gibi."

Littlemore olduğu yerde donup kaldı. "Bir dakika, bir dakika. Cumartesi gecesini mi, yoksa pazar gecesini mi kastediyorsun?"

"Cumartesi gecesi – pazar sabahı – ikisi de aynı," dedi Greta.

"Greta," dedi dedektif, "bu konuda emin olmam gerek. Thaw oraya geldiğinde, cumartesi gecesi miydi, pazar gecesi miydi?"

"Cumartesi gecesi," dedi Greta. "Pazar geceleri çalışmam."

Littlemore bir kez daha çuvallamıştı. Thaw bağlantısı da kesinlikle güvenilir bir şey gibi görünmüştü. Her şey onu işaret ediyordu. Ama şimdi Thaw, Susie'nin yanlış gecesindeydi; bir önceki gecesinde. "O hastane kayıtlarını kontrol edeceğim," dedi Littlemore, Jelliffe'e, "ve haklı çıkmak için dua et. Haydi, Greta. Gidiyoruz."

Jelliffe zorlukla yutkunarak oturduğu yerde sırtını dikleştirdi. "Sanırım bana bir özür borçlusunuz, Dedektif," dedi.

"Belki," dedi Littlemore. "Ama benden bunu bir kez daha istemeden önce, bir devlet mahkumunu kaçırmak için komplo kurmak suçundan seni içeri atarım. Bir daha mesleğine devam edemeyeceğini söylememe gerek yoktur, sanırım."

Carl Jung bir kez daha gece vakti Calvary Kilisesi'nin altından geçiyordu. Bu kez, cebinde bir tabanca vardı. Belki de bu kendisine cesaret veriyordu. Hiç oyalanmadan, Gramercy Park'ın demir parmaklıklı kapısına doğru kararlı adımlarla yürüdü, caddenin karşı tarafına geçti ve doğruca Acton malikanesinin ön kapısında nöbet tutan polis memuruna yaklaştı. Polis memuru ona burada ne aradığını sordu. Jung tiyatro kulübünü aradığını söyledi. Memur ona tarif edebilir miydi?

"Players, aradığınız yer orası," dedi polis memuru. "On altı numara; buradan dört bina aşağıda."

Jung, on altı numaranın kapısını vurdu ve Smith Jelliffe'in adını söylediğinde içeri kabul edildi. İçerisi müzik ve kadın kahkahalarıyla yankılanıyordu. İçeri girdiğinde, Jung ne kadar büyük bir ahmak olduğunu düşündü; daha önce iki kez neredeyse kapıya kadar gelmiş, sonra geri dönmüştü. Düşünsenize: Onun iriliğinde bir adam, para karşılığında kadın bulunabilecek bir kulübe girmekten çekiniyordu.

Kulübün vestiyer görevlisi Jung'u fuayede karşıladı ve Jung tabancasını çektiğinde, kız bir an endişelendi. Ama Jung Avrupalılara has bir kibarlıkla tabancayı ona verdi ve birkaç kapı aşağıda bir polis memurunu görünce, içeride bir katil olabileceğinden korktuğunu söyledi.

"Sorun değil," dedi kız, tatlı bir tavırla gülümseyerek. "Bir an için katilin siz olduğunuzu sanmıştım."

İkisi kahkahalara boğulurken ve ön kapı kapanırken, Calvary Kilisesi'nin Göleleri arasındaki bir arabadan başka bir adam indi. Taksi uzaklaştığında, bu adam Jung'un önceki gece durduğu yerde durdu. Beyaz kravat takmıştı. Yaz akşamı son derece sıcak olmasına rağmen, üzerinde bir kat giysi daha vardı ve beyaz geyik derisi eldivenler giymişti. Şapkası yüzünün mümkün olduğunca büyük bir kısmını saklayacak şekilde aşağı çekilmişti. Adam kıpırdamadı. Karanlığın içinden, Acton malikanesini, önünde duran polis memurunun göremeyeceği bir yerden, izledi.

Kapının kapandığını duyar duymaz, Smith Jelliffe telefona koştu. Santralden kendisini Matteawan Akıl Hastanesi'ne bağlamasını istedi. On beş dakika sürdü ama Jelliffe sonunda çok iyi anlaştığı bir hastane gardiyanına ulaşmayı başardı. Jelliffe çılgınca emirler vermeye başladı ama gardiyan hemen sözünü kesti.

"Çok geç kaldınız," dedi gardiyan. "Gitti bile."

"Gitti mi?"

"Üç saat önce."

Jelliffe ahizeyi yerine koydu. Gergin parmaklarla, Charles Dana'nın Beşinci Cadde'deki evinin numarasını tuşladı. Cevap veren olmadı. Vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Altı kez çaldırdıktan sonra, Jelliffe ahizeyi bıraktı.

"Ulu Tanrım," diye sızlandı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Balmoral'ın karşı tarafında, Littlemore genç kadına bir sokak lambasının altında veda etti. Gece hâlâ sıcak ve nemliydi. "Eğer isterseniz," dedi Greta, "Pazar gecesi geldiğini söyleyebilirim."

Littlemore güldü. Başını iki yana salladı ve geçmekte olan bir taksiye işaret etti.

"Artık Fannie'mi aramayacaksınız, değil mi?" diye sordu genç kadın, umutsuzca.

"Hayır, artık onu aramayacağım," dedi Littlemore. "Onu bulacağım."

Sürücüye hanımefendiyi Kırkıncı Cadde'ye götürmesini söyledi ve bir dolar verdi. Greta ona hayranlık ve minnetle baktı. "Çok sıkı herifsin, biliyor musun?" dedi. "İkimiz de kızıl saçlıyız. Benimle evlenmek istemez misin?"

Littlemore yine güldü. "Üzgünüm, tatlım, konuştuğum biri var."

Greta dedektifin yanağına bir öpücük kondurdu. Taksi uzaklaşırken, Littlemore döndü ve Betty Longobardi'yi hemen arkasında dururken buldu. Şehir merkezine gelirken, dedektif onların evine uğramış ve eve gelir gelmez kendisiyle Balmoral'da buluşması için Betty'ye mesaj bırakmıştı.

"Açıklamaya başla," dedi Betty, "ve iyi bir açıklaman olsa iyi olur."

Açıklama iyiydi: Betty, Greta'nın bebeğini kaybettiğini öğrendiğinde, genç kadına daha fazla kızamadı. Littlemore onu park edilmiş arabasına götürdü. Dedektif bagajdan yarı boş bir torba çıkardı. "Sana bazı şeyler göstermem gerek," dedi. "Bayan Riverford'a ait olabilecek bazı şeyler. Onları teşhis edebilecek tek kişi sensin."

Littlemore torbanın içindekileri arabanın bagajına boşalttı. Giysiler tanınmayacak ölçüde ıslanmıştı. Betty,

BELGESİZ KİTAP TEAM

mücevher ve ayakkabıların tanıdık geldiğini düşünüyor ama emin olamıyordu. Sonra kumaşların arasında payetli bir elbise kolu gördü. Kolun bağlı olduğu elbiseyi çekip aldı ve sokak lambasının ışığına doğru tuttu. "Bu onundu! Giydiğini görmüştüm!"

"Sana bayılıyorum," dedi Littlemore. Tam Betty'ye sarılmak üzereyken, bagajdaki şeylerden biri gözüne ilişti. "Burada bir kadının gündüz vakti giyebileceği bir şey var mı?"

"Bunlar değil," dedi Betty, çamaşırları karıştırırken kaşlarını kaldırarak. "Bunlar da değil. Hayır, Jimmy. Bunların hepsi gece kıyafeti."

"Gece kıyafeti," diye tekrarladı dedektif, yavaşça.

"Ne oldu?" diye sordu Betty.

Littlemore bir şey söylemedi; düşüncelere dalmıştı.

"Ne oldu, Jimmy?"

"Ama Bay Hugel..." Dedektif aniden ceplerini karıştırmaya başladı ve sonunda içinde birkaç fotoğraf bulunan bir zarf buldu. Bunlardan birini Betty'ye gösterdi. "Bu yüzü tanıdın mı?" diye sordu.

"Elbette," dedi Betty, "ama neden...?"

"Tekrar yukarı çıkacağız," dedi Littlemore. Bagajın içinden ağır bir demir nesne çıkardı; muma tutturulmuş bir araba farına benziyordu. Bu bir elektrik feneriydi. Sonra Betty ile birlikte Balmoral'a yöneldi. Kaymaktaşı Kanadı'nda asansöre binip en üst kata çıktılar.

"Bayan Riverford'un boyu ne kadardı?" diye sordu Littlemore, yukarı çıkarlarken.

"Benden biraz daha uzun." Betty bir altmış boyundaydı. "En azından daha uzun görünüyordu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Hep yüksek topuklu giyerdi," diye açıkladı Betty. "Gerçekten yüksek topuklu. Ama pek alışkın değildi."

"Kilosu ne kadardı?"

"Ne bileyim ben, Jimmy, neden?"

On sekizinci katın koridoru boştu. Betty'nin itirazlarına rağmen, Littlemore dairenin kilidini kurcaladı ve ön kapıyı açtı. İçerisi karanlık ve sessizdi. Tavanda lamba yoktu. Hepsi sökülmüştü.

"Burada ne işimiz var?" diye sordu Betty.

"Bir şeyi bulmamız gerek." Littlemore koridordan Bayan Riverford'un yatak odasına yöneldi ve önünü görmek için feneri yaktı.

"Oraya girmek istemiyorum," dedi Betty, gönülsüzce onu takip ederken.

Kapının önüne geldiler. Littlemore kapı tokmağına uzandığında, eli havada donup kaldı. Aniden tiz bir ses havayı yardı. Yatak odasının içinden geliyordu. Ses giderek tizleşti ve son derece tiz bir ulumaya dönüştü.

Betty, Littlemore'un kolunu tuttu. "Sana sözünü ettiğim ses buydu, Jimmy, Bayan Elizabeth'in öldüğü gecenin sabahında duyduğumuz ses."

Dedektif kapıyı açtı. İnilti daha da duyulur hale geldi.

"İçeri girme," diye fısıldadı Betty.

Ses aniden kesildi. Her şey yine sessizdi. Littlemore içeri girdi. Olduğu yerde kalamayacak kadar korkmuş olan Betty de içeri girdi; Littlemore'un kolunu bırakmıyordu. Mobilyalar hâlâ yerli yerindeydi: Yatak, ayna, komodinler, çekmeceler. Bütün bunlar, dedektifin fenerinin ışığında ürkütücü gölgeler oluşturuyordu. Littlemore kulağını duvara dayayıp eliyle tıklattı ve dikkatle dinledi. Biraz eğildi ve aynı şeyi tekrarladı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Betty, fısıldayarak.

Littlemore parmaklarını şıklattı. "Şömine," dedi. "Çamuru şöminenin yakınında görmüştüm."

Şömineye yaklaştı ve yere uzanarak demir kapağını yana çekti. Fenerini tutarak bacanın içini aydınlattı. Şöminenin arka duvarında, Littlemore tuğlalar ve harç gördü; üç delik bir üçgen biçiminde dizilmişti ve en üsttekinin biçimi yuvarlaktı.

"İşte," dedi dedektif. "Bu olmalı. Şimdi nasıl..."

Littlemore fenerini tutarak şöminenin yanındaki aletlere baktı. Bir tanesi çatal uçlu bir ocak süngüsüydü. Dişlerinden ikisi sivri uçlu, üçüncüsü yuvarlak uçluydu. Üçü birlikte bir üçgen oluşturuyorlardı. Littlemore ayağa fırladı, süngüyü aldı ve ocağın arka tarafını bu aletle araştırdı. Delikleri bulduğunda, süngünün uçları deliklere mükemmel bir şekilde uydu; elbette, çünkü ona uygun olarak yapılmıştı. Bir an sonra, bütün şömine iç menteşeler üzerinde döndü ve güçlü bir esinti Littlemore'un yüzüne vurdu.

"Şuna bakar mısın," dedi Littlemore. İçeri girdiklerinde, duvarlara yerleştirilmiş mavi alev musluklarını gördüler. "Bunları daha önce nerede görmüştüm? Haydi gel, Betty."

Betty dedektifin elini sıkı sıkı tuttu ve birlikte tünele girdiler. Duvarlardan birindeki kare biçimli demir ızgaranın yanından geçerlerken, dedektif kulağını oraya dayadı ve Betty'ye de aynısını yapmasını söyledi. Uzaklardan, Betty'yi korkutan o uluma sesi geliyordu.

"Hava şaftı," dedi Littlemore. "Bir tür basınçlı hava sistemi. Bir pompa olmalı. Pompa çalıştığında o ses çıkıyor. Pompa durduğunda ses de kesiliyor." Benzer ızgaralardan yarım düzine daha görerek ve üç-dört keskin dönemeçten dönerek, yüz-yüz elli metre kadar gittiler. Betty'nin tırnakları, Littlemore'un koluna gömülmüştü. Nihayet sonuna geldiler. Karşılarına bir duvar çıkmıştı ama o duvarın üzerinde, son mavi alev musluğunun al-

tında küçük bir metal plaka göze çarpıyordu. Littlemore plakayı itti ve duvar açılıverdi.

Elektrik fenerinin ışığında, son derece pahalı bir şekilde döşenmiş bir çalışma odasıyla karşılaştılar. Bütün duvarlar kitap raflarıyla kaplıydı ama raflarda kitap yerine küçük köprü ve bina modelleri vardı. Çalışma odasının ortasında, üzerinde bakır bir lamba bulunan büyük bir masa duruyordu. Littlemore lambayı yaktı. Çalışma odasının kapısı kapalıydı. Littlemore ve Betty sessiz bir şekilde o kapıya yaklaştılar, açtılar ve koridora çıktılar. Beyaz mermerli bir fuayeden geçtiler. Sonra boğuk bir ses duydular. Koridorun aşağısında, Littlemore ve Betty'nin hayatları boyunca görmedikleri kadar büyük bir salonun arkasında, bir kapı sallanıyor, tokmağı ileri geri dönüp duruyordu. Kapının arkasında biri olduğu ve nafile bir çabayla açmaya çalıştığı belliydi. Littlemore seslendi ve kendisini polis dedektifi olarak tanıttı.

Bir kadın sesi cevap verdi: "Kapıyı açın! Beni çıkarın!"

Littlemore'un bunu yapması uzun sürmedi. Kapı açıldığında, bir çamaşır dolabı ortaya çıktı; bir kadın, insanlar için tasarlanmamış bir boşlukta elleri arkasından bağlanmış bir halde büzülmüştü. Bayan Clara Banwell döndü, dedektife teşekkür etti ve ondan kendisini çözmesini rica etti.

Gramercy Park'ın diğer tarafındaki polis memuruna bakarken, Henry Kendall Thaw'un alnı terle parlıyordu. Ceketinin altında gömleğinin sırtı sırılsıklam olmuştu. Ter damlaları kollarından aşağı ve pantolonunun paçalarına süzülüyordu.

BELGESİZ KİTAP TEAM

Park ve Lexington caddelerinin arasındaki Doğu Yirmi Birinci Cadde'de durduğu yerden, Gramercy Park Güney'de sıralanmış görkemli evlerin tamamını görebiliyordu. Bir cuma gecesinde ışıl ışıl yanan Players' Club'ı görebiliyordu. Kulübün birinci kat pencerelerinin perdeleri arasından, içki içerek sohbet eden ve koklaşan zengin beyefendileri ve çıplak omuzlu genç kadınları da görebiliyordu.

Thaw'un gözleri Jung'unkilerden keskindi. Polis memurunun üç kat üzerinde, Acton malikanesinin çatısında bir hareket gözüne ilişti. Karanlık gökyüzünün arka plan oluşturduğu çatıda başka bir polis memurunun ve elinde taşıdığı tüfeğin siluetini seçti. Thaw ince ve kırılgan yapılı bir adamdı ve kolları olması gerekenden biraz daha uzundu. Otuzlu yaşlardaki bir adam için, yüz hatları şaşırtıcı derecede çocuksuydu. Küçük gözleri biraz fazla çukur ve dudakları biraz fazla kalın olmasa, yakışıklı olduğu bile söylenebilirdi. Hareket etsin ya da olduğu yerde dursun, hep nefes nefese gibi görünürdü.

Şimdi hareket halindeydi. Gölgelere gizlenmeye devam ederek doğuya doğru yürüyordu. Lexington Caddesi'nden geçerken, şapkasını daha da aşağı indirdi: Bu köşedeki evi çok iyi biliyordu. Eski günlerde bir seferde saatlerce seyreder, belli bir kızın dışarı çıkmasını beklerdi; o güzel kızın canını yakmayı o kadar çok istiyordu ki bunu düşündüğünde bile kasıkları karıncalanıyordu. Parkın demir parmaklığının yanından yürüyerek güneydoğu köşesine ulaştı; şimdi onu dikkatli polis memurlarından sadece Irving Caddesi ayırıyordu. Gramercy Park Güney'deki evlere yaklaştı. Polisler onu hiç görmemişti; yaklaşık iki blok ötedeydi. En dikkatli gözlemci bile, bu adamın on iki numaralı eve girmeye

niyetli olduğundan şüphelenmezdi; yani Bay ve Bayan Acton'ın evine.

Beş kilometre ötede, Warren Caddesi'ndeki küçük evinin ikinci katında, Müfettiş Charles Hugel çantalarını toplamıştı. Salonunun ortasında durarak yumruklarını sıktı. İstifa mektubunu valiye vermişti. Ev sahibine ayrıldığını bildirmişti. Bankaya gidip hesabını kapamıştı. Sahip olduğu bütün para, düzgün tomarlar halinde önünde, yerde duruyordu. Parayı nasıl taşıyacağına karar vermeliydi. Yere eğildi ve banknotları üçüncü kez saymaya başladı; bu paranın kendisine başka, daha küçük bir şehirde yeni bir hayat kurmaya yetip yetmeyeceğini merak ediyordu. Birinin kapısını yumrukladığını duyduğunda, elleri aniden açıldı ve elli dolarlık banknotlar havaya saçıldı.

Acton malikanesinin önündeki polis memuru başını kaldırıp yukarı baksa, Nora'nın yatak odası penceresinin önünde daha derin bir karanlığı fark edebilirdi. Muhtemelen bir adamın perdelerin arkasına geçmiş olduğunu anlardı. Ama başını kaldırmadı.

Saldırgan, boynundaki beyaz ipek kravatı gevşetti. Sessizce, kravatı yakasından çekip, uçlarını ellerine sardı. Nora'nın yatağına yaklaştı. Karanlığa rağmen, yatakta uyuyan kızın vücudunu seçebiliyordu. Güzel çenenin savunmasız, yumuşak boyunla birleştiği noktayı görebiliyordu. Kravatı başucu tahtasıyla yastığın arasına sokarak, yavaşça itti; aşağı, yastığın altına, kızın boynuna

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

daha yakın... Daha yakın... Son derece yavaşça... Ta ki iki uç nihayet yastığın altından çıkana kadar. Bu süre boyunca kızın nefesini dinlemişti; yumuşak, sessiz, huzurlu bir şekilde devam ediyordu.

Bayan Mildred Acton'ın kızının yastığının altından alıp mutfaktaki yerine koyduğu bıçak orada olsa ne olurdu acaba? Gecenin bir vakti bir adam tarafından uyandırılan Nora Acton, bıçağı kapabilir miydi? Kapsa bile, kullanabilir miydi? Nora hep yüzükoyun uyurdu. Bıçağı eline geçirse bile, nefesi kesilmiş bir haldeyken canını kurtarmayı başarabilir miydi?

Bunların hepsi iyi sorulardı ama oldukça akademik sayılırlardı, çünkü sonuçta bıçak orada değildi; Nora da öyle. "Eller yukarı, Bay Banwell," dedi bir ses, Nora'nın yatağının yanında duran adamın arkasından. Aynı anda bir silahın namlusu sırtına dayandı. Kapıda duran bir üniformalı memur tarafından tutulan bir elektrik feneri odayı aydınlattı. George Banwell ellerini yüzüne doğru kaldırdı. Gözleri kamaşmış bir halde yatağa baktığında, korku içinde ama meydan okuyan bir tavırla kendisine bakan yabancı bir kızla karşılaşınca şaşırdı. Bu Betty Longobardi idi.

"Yataktan uzaklaşın, Bay Banwell," dedi Dedektif Littlemore. Banwell'in üzerini ararken, Littlemore odanın şöminesine baktı. Tam tahmin ettiği gibi, şöminenin içinde gizli bir panel açık duruyordu. "Pekala. Ellerinizi indirebilirsiniz. Arkanıza. Yavaşça."

Banwell kıpırdamadı. "Fiyatın ne?" diye sordu.

"Ödeyebileceğinizden fazlası," diye cevap verdi Littlemore.

"Yirmi bin," dedi Banwell, ellerini indirmeden. "Her birinize yirmi bin dolar veririm."

"Ellerinizi arkaya indirin," diye tekrarladı Littlemore.

"Elli bin," dedi Banwell. Fenerin ışığı altında gözlerini kısarak baktı ve kapıda duran iki adamı gördü; birinin elinde fener vardı. Bir diğeri de, her kimse, tabancasını sırtına dayamıştı. "Elli bin" kelimesini duyunca, kapıdaki adamlar huzursuzca kıpırdandı. Banwell onlara baktı. "Bir düşünün, çocuklar. Siz akıllısınız; görünüşünüzden belli. Şef Byrnes nasıl zengin oldu sanıyorsunuz? Byrnes'ın bankada ne kadar parası var, biliyor musunuz? Üç yüz elli bin. Bu doğru. Onu zengin ettim ve sizi de zengin edebilirim."

"Vali bize rüşvet vermeye çalışmanızdan hoşlanmayacak," dedi Littlemore, Banwell'in kollarından birini indirip kelepçeyi bileğine geçirirken.

"Bu arkamdaki aptalı mı dinleyeceksiniz?" diye bağırdı Banwell, hâlâ kapıda duran iki adama seslenerek. Sesi güçlü ve kendinden emindi. "Duruşmada onu parçalayacağım. Parçalayacağım, duydunuz mu? Bitireceğim! Akıllı olun. Hayatınız boyunca yoksul kalmak mı istiyorsunuz? Karılarınızı, çocuklarınızı düşünün. Hayatları boyunca yoksul kalmalarını mı istiyorsunuz? Vali için endişelenmeyin. Vali de benim malım."

"Öyle mi, George?" dedi feneri tutan memurun arkasındaki adam. Bir adım atıp ışığa geldi. Bu, Vali McClellan idi. "Gerçekten senin malın mıyım?"

Littlemore, kelepçeyi Banwell'in diğer bileğine de geçirdi; kilit güçlü bir tıkırtıyla yerine oturdu. Vücut ölçülerinden beklenmeyecek bir çeviklikle, Banwell kendini dedektifin elinden kurtardı ve elleri arkasında kelepçelenmiş bir halde şöminenin içindeki geçide doğru koştu. Ama durup eğilmek zorundaydı ve bunu yapmaya çalışıyordu. Littlemore'un elinde tabanca vardı. Tetiği çekse rahatça vurabilirdi ama ateş etmedi. Bunun yerine, öne doğru uzun bir adım attı ve tabancanın kabza-

sını Banwell'in kafasına indirdi. Banwell bir çığlık atarak yere yığıldı.

Birkaç dakika sonra, Dedektif Littlemore yarı baygın George Banwell'i Acton malikanesinin merdiveninin dibine oturttu ve ikinci bir kelepçeyle onu tırabzana bağladı. Banwell'in yüzünden kan süzülüyordu. Diğer bir polis memuru, Harcourt ve Mildred Acton'ı şaşkın bir halde yatak odalarından çıkardı.

Players Club'ın içinde, vestiyer görevlisi kız yeni konuğu karşıladı; bu ikinci kişi de onu şaşırttı, çünkü adam bu sıcak havada pardösü giymişti. Üç yıl önce öldürdüğü adamın tasarladığı salonlarda özgürlüğün tadını çıkarmak, Harry Thaw'a özel bir zevk veriyordu. Philadelphia'dan geldiğini ve adının Monroe Reid olduğunu söyledi. Salondaki başka bir yabancı beyefendiye kendini tanıtırken, dansçılar yüksek sahnede muhteşem bir gösteri yapıyordu. Harry Thaw ve Carl Jung, o gece çok iyi anlaştılar. Jung tanıdığı kulüp üyesinin Smith Jelliffe olduğunu söylediğinde, Thaw adamı çok iyi tanıdığını söyledi ama tanışıklıklarıyla ilgili detaylı açıklama yapmadı.

"Bravo, Dedektif," dedi Vali McClellan, Littlemore'a. Actonlar'ın salonundaydılar. "Kendi gözlerimle görmesem, asla inanmazdım."

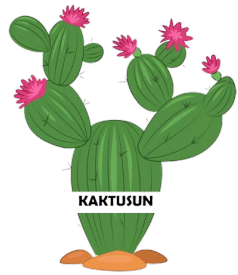
Bayan Biggs, Banwell'in kafasındaki yarayla ilgileniyordu; Bay Banwell hâlâ iki kelepçeyle tırabzanlara bağlı durumdaydı. Bay Acton kendisine büyük bir kadeh

içki doldurdu. "Sakıncası yoksa, bize neler olduğunu anlatır mısınız, Bay McClellan?" diye sordu.

"Maalesef ben de tam olarak bilmiyorum," diye cevap verdi vali. "George'un Bayan Riverford'u öldürmüş olduğunu kabullenmekte hâlâ zorlanıyorum."

Kapı çalındı. Bayan Biggs patronlarına, onlar da valiye baktılar. Littlemore kapıya kendisinin bakacağını söyledi. Bir an sonra, salondaki herkes Müfettiş Charles Hugel'in içeri girdiğini gördü; Memur John Reardon onu sıkıca tutuyordu.

"Onu yakaladım, Dedektif," dedi Reardon. "Tahmin ettiğiniz gibi, her şeyini toplamıştı."

25

Odamdaki telefon çalarak beni uyandırdı. Nasıl uykuya daldığımı bile hatırlamıyordum; hatta odama dönüşümü bile zor hatırlıyordum. Arayan resepsiyon memuruydu.

"Saat kaç?" diye sordum.

"Neredeyse gece yarısı, efendim."

"Hangi gün?" Zihnim hâlâ bulanıktı.

"Hâlâ cuma, efendim. Bağışlayın, Dr. Younger, ama Bayan Acton'ın ziyaretçisi olursa haber vermemizi istemiştiniz."

"Evet?"

"Bayan Banwell, şu anda Bayan Acton'ın odasına gidiyor."

"Bayan Banwell mi?" dedim. "Tamam. Önce bana sormadan, başka kimseyi uyandırmayın."

Nora ve ben Tarrytown'dan trenle dönmüştük. Pek konuşmamıştık. Grand Central'a geldiğimizde, Nora kendisini de Hotel Manhattan'a götürmem için yalvarmıştı; sadece oradaki odasının hâlâ kendi adına kayıtlı olup olmadığını görmek için. Eğer öyleyse, pazar gününe kadar orada kalabilir, sonrasında kendi isteği dışında ailesinin onu hastaneye kapatmasından korkmasına gerek olmazdı.

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

Pek istemesem de, onu otele götürmeyi kabul ettim ama ertesi sabah, ne olursa olsun, babasına onun yerini bildireceğimi söyledim. Ailesini bir yirmi dört saat daha oyalamak için bir hikaye daha uydurabileceğinden emindim ve bunu kendisine de söyledim. Kız odası konusunda haklı çıkmıştı; hâlâ onun adına kayıtlıydı. Resepsiyon memuru ona anahtarı verdi ve kız asansörde gözden kayboldu.

Bayan Banwell'in gece vakti onu ziyaret etmesini akıllıca bulmamıştım; kocası onu takip etmiş olabilirdi. Nora ona telefon açmış olmalıydı. Ama Nora beni bu şekilde kandırmışsa, Clara da kocasını muhtemelen kandırabilirdi.

Freud'un, Nora'nın Clara'ya karşı duygularıyla ilgili söyledikleri aklıma geldi. Nora'nın ensest arzuları olduğuna hâlâ inanıyordu elbette. Ama ben artık inanmıyordum. Aslında, *olmak ya da olmamak* konusundaki çözümüm düşünülürse, Oedipus kompleksinin cevabını nihayet bulduğuma inanıyordum. Freud başından beri haklıydı, evet; doğaya bir ayna tutmuştu. Ama o aynada, gerçekliğin ters bir yansımasını görmüştü.

Asıl konu babaydı, oğul değil. Evet, küçük bir erkek çocuk annesi ve babasıyla bir araya geldiğinde, bu üçlüde biri güçlü bir cinsel kırgınlık yaşardı; ama bu kişi baba olacaktı. Oğlunun, karısıyla olan özel ilişkisine sürekli olarak müdahale ettiğini hissedecekti. Belki bilinçaltında bu küçük oğlandan kurtulmayı bile dileyebilirdi. Hatta onun ölmesini dileyebilirdi.

Oedipus kompleksi gerçek ama belirttiği noktaların hepsi ebeveynle ilgili, çocukla değil. Üstelik, çocuk büyüdükçe durum daha da kötüleşiyor. Bir kız çok geçmeden annenin elinde olmadan kıskandığı bir gençlik ve güzellik figürü haline geliyor. Erkek çocuk zaman için-

de babasının yerini alıyor ve baba oğlu büyüdükçe kuşakların ayaklarının altında sallandığını hissediyor.

Ama hangi ebeveyn kendi çocuğunu öldürmeyi dilediğini kabullenir ki? Hangi baba kendi oğlunu kıskandığını itiraf eder ki? Dolayısıyla, Oedipal kompleks *çocuğa yansıtılmalıdır*. Bir ses, Oedipus'un babasına gizlice kıskançlık duyan kişinin kendisi – baba – olmadığını, annesine göz diken ve babanın ölümünü hazırlayan Oedipus olduğunu söyler. Bu kıskançlık ebeveynlerin içinde ne kadar güçlü olursa, çocuklarına karşı da o kadar yıkıcı davranırlar ve bu olduğunda, çocuklarını kendilerine karşı döndürebilirler; tam da korktukları durumu yaratarak. *Oedipus*'un öğrettiği budur; *Hamlet*'in de.

Konunun üzücü yanı, şimdi bu keşif bana çok bayat, çok yararsız geliyordu. Neye yarardı ki? Düşünmek şimdiye dek bir işe yaramış mıydı?

"Bu ne cüret!" diye hırladı Müfettiş Hugel, öfkesini zorlukla kontrol edebildiği belli bir şekilde. "Hemen bir açıklama istiyorum."

Bayan Biggs kafasına merhem sürerken, George Banwell acıyla homurdandı. Kan hâlâ saçına yapışık halde kalmıştı ama artık yanaklarından süzülmüyordu.

"Bunun anlamı ne, Littlemore?" diye sordu vali.

"Kendiniz söylemek ister misiniz, Bay Hugel?" diye sordu dedektif. "Yoksa ben mi söyleyeyim?"

"Neyi söyleyecek?" diye sordu McClellan.

"Bırak beni!" diye emretti müfettiş, Reardon'a.

"Bırak onu, memur!" diye emretti vali. Reardon hemen itaat etti.

"Bu da şakalarından biri mi, Littlemore?" diye sordu Hugel, takımını düzeltirken. "Söylediklerini dinleme, McClellan. Bu, dün ameliyat masamın üzerinde ölü taklidi yapan bir adam."

"Öyle mi?" diye sordu vali, Littlemore'a.

"Evet, efendim."

"Gördün mü?" dedi Hugel, McClellan'a, sesini yükselterek. "Ben artık bu şehrin bir memuru değilim. Bugün saat beşte istifa dilekçem geçerli oldu; masanda duruyor, McClellan, ama okuduğunu hiç sanmıyorum elbette. Ben evime gidiyorum. İyi geceler."

"Gitmesine izin vermeyin, Sayın Valim," dedi Littlemore.

Müfettiş buna aldırmadı. Şapkasını başına geçirdi ve kapıya doğru yürümeye başladı.

"Efendim, lütfen gitmesine izin vermeyin," diye tekrarladı Littlemore.

"Bay Hugel, olduğunuz yerde kalın, lütfen," diye emretti McClellan. "Dedektif bu gece bana normalde inanmayacağım bir şeyi kanıtladı bile. Onu dinlemek istiyorum."

"Teşekkür ederim, efendim," dedi Littlemore. "İşe fotoğrafla başlasam iyi olur. Bu fotoğrafı Müfettiş Hugel çekti, efendim. Bayan Riverford'un boynunda, Bay Banwell'in isminin baş harfleri görülüyor."

Banwell merdivenin dibinde kıpırdandı. "Neymiş o?" diye sordu.

"İsminin baş harfleri mi? Sen neden söz ediyorsun?" diye sordu McClellan.

"Bir kopyası var, efendim," dedi Littlemore. Fotoğrafı valiye verdi. "Biraz karmaşık, efendim. Ama hatırlarsanız, Bay Hugel, üzerinde bir delil bulunduğu için Bayan Riverford'un cesedinin morgdan çalındığını söylemişti."

Müfettiş bir şey söylemedi; sadece Littlemore'a baktı.

"Sonra Riviere, Bay Hugel'in filmlerini banyo etti," diye devam etti dedektif, "ve gerçekten de, Bayan Riverford'un boynunda bir tür iz bulduk. Riviere ve ben bunu başlangıçta anlamadık ama Bay Hugel bize açıkladı. Katil, Bayan Riverford'u kravatıyla boğdu; kravatının üzerinde hâlâ iğnesi vardı ve iğnenin üzerinde de katilin isminin baş harfleri görülüyordu. Gördüğünüz gibi, efendim, fotoğraf Bayan Riverford'un boynunda katilin isminin baş harflerini gösteriyor. Bize söylediğiniz şey bu muydu, Bay Hugel?"

"Şaşırtıcı," dedi vali, fotoğrafa yakından bakarken. "Ulu Tanrım, görebiliyorum: *GB*!"

"Evet, efendim. Bay Banwell'in kravat iğnelerinden birini buldum; aralarındaki benzerliği siz de görebilirsiniz." Littlemore, Banwell'in kravat iğnesini pantolonunun cebinden çıkarıp valiye verdi.

"Şuna bak," dedi vali. "Birbirinin aynı."

"Saçmalık," dedi Banwell. "Ben burada bir komploya kurban gidiyorum, sen kravat iğnesi diyorsun, McClellan."

"Ama anlamıyorum... Anlayamıyorum... Bana fotoğrafı gösterin," dedi Hugel.

Vali fotoğrafı müfettişe verdi.

Hugel fotoğrafı incelerken başını iki yana salladı: "Ama bu benim..."

"Bay Hugel bu fotoğrafı daha önce görmemişti, efendim," dedi Littlemore.

"Anlamıyorum," dedi vali.

"Bay Hugel'in fotoğrafında – yani orijinal fotoğrafta – kızın boynundaki harfler *GB* değildi. *GB*'nin tersi, aynadaki görüntüsüydü."

"Eh, sonuçta ters olmaları gerekirdi, değil mi?" diye vurguladı McClellan. "Sonuçta iğne ters iz bırakacaktı; tıpkı bir zarfın üzerindeki mühür gibi."

"İşte konu da bu," dedi Littlemore. "Doğru anladınız, efendim: İğne ters bir iz bırakacak, dolayısıyla Bay Hugel'in fotoğrafında ters görünen *GB*, Bay Banwell'i katil gibi gösterecekti. Bay Hugel'in söylediği şey tam olarak buydu. Tek sorun, Bay Hugel'in fotoğrafı zaten tersti. Bunu da bize Riviere söyledi. Bay Hugel'in anlamadığı şey bu oldu, efendim. Fotoğrafı ters bir *GB* gösteriyordu ama fotoğrafın kendisi zaten kızın boynunun ters bir görüntüsüydü. Bunun anlamı, boyundaki iz düzgün bir *GB* idi ve katilin iğnesindeki harflerin düzgün değil, ters bir *GB* olması gerekirdi."

"Bir daha söyle?" dedi McClellan.

Littlemore bir daha anlattı. Doğrusu, vali iyice anlayana kadar bu noktayı defalarca açıkladı. Ayrıca, Bay Banwell'in gerçek iğnesiyle karşılaştırabilmek için, Riviere'nin Hugel'in fotoğrafını tersten bastığını da söyledi. Valinin şu anda elinde bulunan fotoğraf, o fotoğraftı.

"Ama hâlâ anlayamadım," dedi vali, sinirlenerek. "Hiçbir mantığı yok. Hugel'in orijinal fotoğrafında görünen harfler, nasıl olur da George Banwell'in isminin baş harflerinin tersi olur?"

"Bunun tek yolu var, efendim," dedi Littlemore. "Biri çizdi."

"Ne?"

"Biri kalemle çizdi. Riviere fotoğrafları basmadan önce, üzerine iz bıraktı. Bu kişi hem Bayan Banwell'in kravat iğnesine hem de Bay Hugel'in filmine ulaşabiliyordu. Bizi Elizabeth Riverford'u öldürenin Bay Banwell olduğuna inandırmaya çalıştı. Bunu her kim yaptıysa, gerçekten iyi iş çıkardı. Neredeyse her şeyi doğru

BELGESİZ KARTUS TEAM

yapmışlardı ama bir hataya düşmüşlerdi: Olmaması gereken bir şekilde, fotoğrafa ters görüntü vermişlerdi. Bayan Riverford'un boynundaki izin, iğnenin ters görüntüsü olması gerektiğini biliyorlardı. Bu yüzden, fotoğrafın da ters görüntü vermesi gerektiğini düşündüler. Ama unuttukları şey, filmdeki görüntünün zaten ters olacağıydı. Yaptıkları büyük hata buydu. Fotoğrafa ters bir *GB* koyduklarında, kendilerini ele verdiler."

Hugel araya girdi. "Bu kuş beyinlinin ne dediğini ben bile anlamıyorum. Kızın boynunun net bir fotoğrafı var burada işte. Ve üzerinde *GB* var; negatif, çifte negatif, üçlü negatif ya da Littlemore'un gevelediği her neyse, o değil. Sadece basit bir *GB*. Bu, Banwell'in katil olduğunun kanıtı."

Kısa bir sessizlik oldu; sonra vali konuştu. "Dedektif," dedi, "sanırım mantığını anladım. Ama sorun şu: Her şey o kadar sık değişti ki kimin haklı olduğunu, neyin ne olduğunu anlamakta artık zorlanıyorum. Bay Hugel'in delillerle oynadığına inanmanın tek nedeni bu mu? Hugel haklı olabilir mi? Fotoğraf gerçekten George Banwell'in katil olduğunu kanıtlıyor mu, kanıtlamıyor mu?"

Littlemore kaşlarını çattı. "Bakalım," dedi. "Sanırım Bay Banwell'in aleyhinde bir sürü delil var, değil mi? Sayın Valim, Bay Banwell'e birkaç soru sorabilir miyim?"

"Sor," dedi McClellan.

"Bay Banwell, beni net duyabiliyor musunuz?"

"Ne istiyorsun?" diye homurdandı Banwell.

"Biliyor musunuz, Bay Banwell, şimdi üzerinde düşününce, sizi Bayan Riverford'un katili olarak tutuklayabileceğimizden eminim. Dairelerinizdeki gizli geçitleri buldum."

"Senin adına sevindim," dedi Banwell.

"Bayan Riverford'un dairesinde bulunan çamur, inşaat sahanızdaki çamurla uyuyor."

"Al bir delil daha."

"Ve içinde Bayan Riverford'un eşyalarının bulunduğu sandığı ele geçirdik; Manhattan Köprüsü'nün dibinde Doğu Nehri'ne gömdüğünüz sandık."

"İmkansız!" diye bağırdı Banwell.

"Dün gece bunu yaptık, Bay Banwell. Siz kesonu su altında bırakmadan hemen önce."

"Dün gece Manhattan Köprüsü'nün kesonunda mıydın, Littlemore?" diye çıkıştı McClellan.

"Evet, efendim," dedi Littlemore, safça bir tavırla. "Özür dilerim, efendim."

"Ah, boş ver," dedi McClellan. "Devam et."

"Komployа kurban gidiyorum," diye araya girdi Banwell. "McClellan, bütün pazar günümü seninle birlikte geçirdim. Saranac Inn'de. Kızı öldürmüş olamayacağımı biliyorsun."

"Bence savcı konuya böyle bakmayacaktır," dedi Littlemore. "Bayan Riverford'u biriyle Saranac'a getirttiğinizi, valiyle yemeğinizden bir ara kaçtığınızı, birkaç dakika için bir yerde Bayan Riverford ile buluştuğunuzu ve onu öldürdüğünüzü söyleyecektir. Sonra da cesedi Balmoral'a geri getirerek, orada öldürülmüş gibi gösterdiğinizi. Valinin kendisini tanık olarak gösterebileceğinizi düşünmüştünüz. Ama isminizin baş harflerini cesedin boynunda bırakmanız büyük şanssızlık. Savcı aynen böyle diyecektir, Bay Banwell."

"Onu ben öldürmedim diyorum," diye böğürdü Banwell. "Kanıtlayabilirim."

"Nasıl kanıtlayacaksın, George?" diye sordu McClellan.

"Elizabeth Riverford'u kimse öldürmedi!" dedi Banwell.

"Ne?" dedi vali. "Hâlâ hayatta mı? Nerede?"

Banwell başını iki yana salladı.

"Tanrı aşkına be adam," dedi McClellan. "Ne demek istediğini söylesene!"

"Elizabeth Riverford diye biri yok," dedi Banwell.

"Ve hiç olmadı," diye ekledi Littlemore.

Banwell derin bir nefes verdi. Hugel nefesini tuttu. Valinin gözleri kocaman açıldı. "Biri bana burada neler döndüğünü açıklayacak mı?"

"Beni ilk şüphelendiren, kızın ağırlığı oldu," dedi Littlemore. "Bay Hugel'in raporunda, Bayan Riverford'un bir altmış beş boylarında ve elli iki kilo ağırlığında olduğu yazılıydı. Ama kızın tavanda bağlandığı şey, elli kiloluk bir kızı asla taşımazdı. Hemen kopardı. Biliyorum, çünkü denedim."

"Kilo ve boy konusunda biraz yanılmış olabilirim," dedi Hugel. "Üzerimde büyük bir baskı vardı."

"Hayır, yoktu, Bay Hugel," dedi Littlemore. "Bunu kasıtlı yaptınız. Bayan Riverford'un saçının gerçekte siyah olmadığını da belirtmediniz."

"Elbette siyahtı," dedi Hugel. "Balmoral'daki herkes bunu doğruladı."

"Bir peruk," dedi Littlemore. "Banwell'in sandığında bulduk."

Hugel, valiye döndü. "Aklını kaçırmış. Biri bunları söylemesi için ona para ödüyor olmalı. Bayan Riverford'un fiziksel görünüşüyle ilgili bilgileri neden kasıtlı olarak çarpıtayım ki?"

"Neden, Dedektif?" diye sordu McClellan.

"Çünkü herkese Elizabeth Riverford'un bir altmış boyunda, kırk sekiz kilo ağırlığında, uzun sarı saçlı biri

olduğunu söyleseydi, bir altmış boyunda, kırk sekiz kilo ağırlığında ve uzun sarı saçları olan Nora Acton ertesi gün – Bayan Riverford'un cesedinin ortadan kaybolduğu gün – vücudunda aynı yaralarla ortaya çıktığında, işler bir hayli karışırdı, değil mi, Bay Hugel?"

Clara otel odasına girdiği anda, Nora yüzünü onun kollarına gömdü.

"Hayatım," dedi Clara. "Tanrı'ya şükür, iyisin. Aramana çok sevindim."

"Onlara her şeyi anlatacağım," diye bağırdı Nora. "Sır olarak tutmaya çalıştım ama yapamıyorum."

"Biliyorum," dedi Clara. "Bunu mektubunda da söylemiştin. Sorun değil. Onlara her şeyi anlatabilirsin."

"Hayır," diye cevap verdi Nora, neredeyse ağlamak üzere bir halde, "*gerçekten* her şeyi anlatacağım."

"Anlıyorum. Sorun değil."

"Yaralandığıma kesinlikle inanmadı," dedi Nora. "Doktor Younger. Yaralarımı boyayla çizdiğimi düşündü."

"Ne korkunç!"

"Bunu hak ettim, Clara. Her şey ters gitti. Ben çok kötü biriyim. Her şey bir hiç içindi. Ölsem daha iyiydi."

"Şşş! İkimiz de sinirlerimizi yumuşatmalıyız." Clara, üzerinde yarı dolu bir sürahi ve birkaç kadeh bulunan bar sehpasına yaklaştı. "İşte. Oh, ne berbat bir brendi. Ama ikimiz için de biraz koyacağım. Paylaşırız."

Nora daha önce hiç brendi içmemişti ama Clara tadına bakmasına ve ilk yanma duygusu geçtikten sonra kadehi boşaltmasına yardım etti. Birazı Nora'nın elbisesinin önüne damladı.

"Tanrım," dedi Clara. "Üzerindeki benim elbisem mi?"

"Evet," dedi Nora. "Üzgünüm. Bugün Tarrytown'a gittim. Sakıncası var mı?"

"Elbette yok. Sana çok yakışmış. Eşyalarım sana hep yakışıyor." Clara kendine bir parmak daha brendi koydu ve gözlerini kapatarak birazını içti. Sonra kadehi Nora'nın dudaklarına dayadı. "Biliyor musun," dedi, "bu elbiseyi alırken seni düşünmüştüm. Altında bu ayakkabılar olacaktı; ayağımdakiler. Al, bir dene. Çok güzel bileklerin var. Haydi, her şeyi kafamızdan atalım ve seni güzelce giydirelim. Eski günlerdeki gibi."

"Yapalım mı?" dedi Nora, gülümsemeye çalışarak.

"Yani Elizabeth Riverford, aslında Nora Acton mıydı diyorsunuz?" diye sordu Vali McClellan, kulaklarına inanamayarak.

"Bunu kanıtlayabilirim, efendim," dedi Littlemore. Betty'yi işaret etti. "Sayın Valim, bu, Bayan Betty Longobardi. Balmoral'da Bayan Riverford'un hizmetçisiydi. Bay Acton, burada Nora'nın bir fotoğrafı var mı?"

Harcourt Acton bir tane çıkardı. Dedektif fotoğrafı aldı ve Betty'ye verdi. "Bu, Bayan Elizabeth," dedi Betty. "Saçları farklı ama bu o."

McClellan başını iki yana salladı. "Yani Nora Acton, Elizabeth Riverford adıyla Balmoral'da mı oturuyordu? Ama neden?"

"Orada oturmuyordu," diye homurdandı Banwell. "Haftada birkaç gece geliyordu, hepsi bu. Bana ne bakıyorsunuz? Acton'a bakın."

"Biliyor muydunuz?" diye sordu McClellan, inanamayan gözlerle Bay Acton'a dönerek.

"Kesinlikle hayır," diye cevap verdi Bayan Acton, kocası adına. "Nora bunu kendi başına yapmış olmalı."

Harcourt Acton sessiz kaldı.

"Eğer bilmiyorduysa, lanet olasıca bir aptal demektir," diye bağırdı Banwell. "Ama ona hiç dokunmadım. Başından beri Clara'nın fikriydi."

"Clara da mı biliyordu?" Vali iyice aptallaşmıştı.

"Bilmek mi? Plan onundu!" Banwell'in sesi kesildi. Sonra tekrar devam etti. "Bırakın beni. Ben suç filan işlemedim."

"Dün arabayla beni ezmeye çalışmak dışında," dedi Dedektif Littlemore. "Bir polis memuruna rüşvet vermeye çalışmak, Bayan Acton'ı öldürmeye kalkışmak ve Seamus Malley'i öldürmek. Oldukça yoğun bir hafta geçirmişsiniz, Bay Banwell."

Malley'in adını duyunca, Banwell ayağa kalkmaya çalıştı ama kendisini tırabzana bağlayan kelepçeler buna izin vermedi. O kargaşada, Hugel kapıya doğru koştu. İki adam da hedefine ulaşamamıştı. Banwell'in elde ettiği tek sonuç, bileklerini yaralamak oldu. Müfettiş ise Memur Reardon'ın pençelerine yakalandı.

"Ama neden, Hugel?" diye sordu vali.

Müfettiş cevap vermedi.

"Ulu Tanrım," diye devam etti vali, hâlâ müfettişle konuşarak. "Elizabeth Riverford'un gerçekte Nora olduğunu biliyordunuz. Onu kırbaçlayan siz miydiniz? Ulu Tanrım!"

"Ben yapmadım," diye bağırdı Hugel, Reardon'ın elinden kurtulmaya çalışırken. "Kimseyi kırbaçlamadım ben! Sadece yardım etmeye çalışıyordum. Banwell'i suçlu göstermeye çalışıyordum. Kadın bana söz verdi. Ben asla... Her şeyi o planladı... Bana ne yapmam gerektiğini söyledi... Bana söz verdi..."

BELGESİZ KARTUS TEAM

"Nora mı?" diye sordu vali. "Sana ne sözü verdi?"

"Nora değil," dedi Hugel. Başıyla Banwell'i işaret etti. "Karısı."

Nora Acton ayakkabılarını çıkardı ve Clara'nınkileri giydi. Topukları yüksek ve sivriydi ama ayakkabılar yumuşak siyah deriden yapılmıştı. Kız başını kaldırıp baktığında, Clara'nın elinde beklemediği bir şey gördü: İnci kabzalı küçük bir tabanca.

"Burası çok sıcak, hayatım," dedi Clara. "Haydi balkona çıkalım."

"Bana neden silah doğrulttun, Clara?"

"Çünkü senden nefret ediyorum, hayatım. Kocamla yattın."

"Hayır, bunu yapmadım," diye itiraz etti Nora.

"Ama seni arzuladı. Hem de umutsuzca. İkisi aynı şey; hayır, bu daha kötü."

"Ama sen George'dan nefret ediyorsun."

"Öyle mi? Sanırım öyle," dedi Clara. "İkinizden de aynı derecede nefret ediyorum."

"Ah, hayır. Böyle söyleme. Ölmeyi tercih ederim."

"Eh, o zaman?"

"Ama Clara, sen bana…"

"Evet, bunların hepsini sana ben yaptırdım," dedi Clara. "Ve şimdi de hepsini geri alacağım. Pozisyonunu bir düşün, hayatım. Bildiklerini polise anlatmana nasıl izin verebilirim? Başarmaya çok yaklaştım. Önümde duran tek şey… Sensin. Ayağa kalk, hayatım. Balkona çık. Haydi. Beni ateş etmeye zorlama."

Nora ayağa kalktı. Sendeledi. Clara'nın sivri topukluları onun için çok yüksekti. Zor yürüyordu. Kendini seh-

payla, bir koltukla, bir masayla destekleyerek, sonunda Fransız tarzı kapılardan balkona çıkmayı başardı.

"İşte böyle, aferin," dedi Clara. "Biraz daha."

Nora balkona bir adım attı ve sendeledi. Korkuluklara tutunup, yüzü dışarı dönük bir şekilde doğruldu. Yerden on üç kat yukarıda güçlü bir rüzgar esiyordu. Nora alnına ve yanaklarına vuran serin rüzgarı hissetti. "Bana bu ayakkabıları giydirdin," dedi, "böylece beni itmek daha kolay olacak, değil mi?"

"Hayır," diye cevap verdi Clara, "böylece kaza gibi görünecek. Yüksek topuklulara alışık değildin. Brendi içmeye alışık değildin; kokusunun elbisene sindiğinden emin olabilirsin. Korkunç ve talihsiz bir kaza. Seni itmek istemiyorum, hayatım. Lütfen atlar mısın? Sadece bırak kendini. Sanırım bunu tercih edersin."

Nora, iki kilometre güneydeki Metropolitan Life kulesinin saatini gördü. Gece yarısıydı. Batıda uzanan Broadway'in ışıltılarını gördü. "*Olmak ya da olmamak*," diye fısıldadı.

"Maalesef, olmamak," dedi Clara.

"Senden bir şey isteyebilir miyim?"

"Bilmiyorum, hayatım. Nedir?"

"Beni öper misin?" diye sordu Nora. "Sadece bir kez; ölmeden önce?"

Clara Banwell bu isteği düşündü. "Pekala," dedi.

Nora yavaşça döndü, kollarını arkada bırakarak korkulukları sıkı sıkı tuttu ve mavi gözlerini kırpıştırdığında, yanaklarından yaşlar süzüldü. Başını hafifçe dik tutuyordu. Clara, tabancayı Nora'nın beline dayayarak, genç kızın dudaklarının üzerine düşen bir bukleyi itti. Nora gözlerini kapadı.

Otel odamın lavabosunda durarak yüzüme soğuk su çarptım. Nora'nın, ailesi içinde, daha genel bir fenomen olarak görmeye başladığım ayna görüntülü Oedipus kompleksinin bir hedefi olduğunu artık açıkça görebiliyordum. Hiç şüphesiz, annesi ondan öldüresiye nefret ediyor olmalıydı. Ama Nora'nın durumu, Banwell çifti yüzünden çok daha karmaşıktı. Freud bu konuda da haklıydı: Banwell çifti, bir açıdan Nora'nın yedek anne ve babası olmuşlardı. Banwell, Nora'yı arzulamıştı – yine ters Oedipus kompleksi – ama Nora aslında Clara'yı arzuluyordu. Burada uymayan bir şey vardı. Aslında Clara da uymuyordu. Onun pozisyonu, en karmaşık olanıydı. Freud'un işaret ettiği gibi, Nora ile arkadaş olmuş, onun güvenini kazanmış, kendi cinsel deneyimlerini anlatmıştı. Elbette ki Freud'un da söylediği gibi, Clara'nın bu deneyimlerini Nora ile paylaşmasında hiç de safça olmayan bir şey vardı. Ama benim bakış açımdan, Clara aslında Nora'yı kıskanmalıydı. Ondan nefret etmeliydi. Onu öld...

Hemen yerimden fırladım ve koşarak odadan çıktım.

Dudakları birleştiği anda, Nora, Clara'nın tabancalı elini tuttu. Tabanca ateş aldı. Nora silahı Clara'nın elinden alamamıştı ama namluyu başka tarafa çevirmeyi başarmıştı. Mermi şehrin üzerinde havaya savruldu.

Nora, Clara'nın yüzünü tırmaladı ve gözünün hem üstünde hem de altında kanayan bir yara açtı. Clara acıyla haykırdığı anda, Nora elinden geldiğince güçlü bir şekilde onun elini – yine silah tutan elini – ısırdı. Tabanca balkonun beton zeminine düştü ve oradan sekerek odanın içine yuvarlandı.

Clara, Nora'nın yüzüne bir tokat attı. İkinci tokattan sonra, kızı saçından yakalayıp balkonun kenarına çekti ve korkulukların üzerinden aşağı doğru yatırdı. Nora'nın uzun bukleleri, on üç kat aşağıdaki caddeye sarkıyordu.

Nora ayaklarından birini kaldırdı ve ayakkabının sivri burnunu Clara'nın ayağına gömdü. Clara korku dolu bir çığlık attı ve Nora'yı bıraktı; Nora hemen ondan uzaklaştı. Clara'nın yanından geçip odaya girdi ama ayağındaki ayakkabılarla koşamadığı için yere yuvarlandı. Silaha ulaşmak için ellerinin ve dizlerinin üzerinde umutsuzca emekledi. Parmak uçları tam kabzaya değdiği anda, Clara onu elbisesinden tutup geri çekti. Ardından, genç kızı kenara itti, üzerinden atladı, odanın ortasına koştu ve tabancayı kaptı.

"Çok güzel, hayatım," dedi Clara, nefes nefese bir halde. "Buna cesaretin olacağını hiç sanmazdım."

Tam o sırada bir gümbürtü koptu. Kilitli kapı savrularak ardına kadar açılırken, tahta parçaları odaya savruldu ve Stratham Younger içeri daldı.

Younger olduğu yerde donup kaldı. Kanamış gözüyle ve elinde bir tabancayla Clara Banwell'i Nora'nın otel odasının ortasında dururken gördü. Tabanca kendisine çevrilmişti. Clara'dan birkaç metre ötede, korkuyla ve vahşice parlayan gözleriyle yerde yatan Nora'yı da gördü.

"Dr. Younger," dedi Clara. "Sizi görmek ne güzel. Lütfen kapıyı kapatın."

Younger söyleneni yaptı. "Yaralandın mı, Nora?" diye sordu.

"Hayır," dedi genç kız.

Younger nefesini bıraktı; silah sesini duymuştu. "Ya siz, Bayan Banwell?" diye sordu. "Bu akşam nasılsınız?"

Clara'nın ağzının kenarları hafifçe yukarı kıvrıldı. "Birazdan çok daha iyi olacağım," dedi. "Balkona çıkın, Doktor."

Younger kıpırdamadı.

"Balkona lütfen, Doktor," diye tekrarladı Clara.

"Hayır, Bayan Banwell."

"Gerçekten mi?" dedi Clara. "Sizi olduğunuz yerde mi vurayım?"

"Vuramazsınız," dedi Younger. "Aşağıda adınızı verdiniz. Eğer beni öldürürseniz, sizi cinayet suçundan asarlar."

"Çok yanılıyorsunuz," dedi Clara. "Beni değil, Nora'yı asarlar. Onlara sizi onun öldürdüğünü söylerim ve bana inanırlar. Unuttunuz mu? O bir psikopat. Kendini sigarayla yakan biri. Ailesi bile buna inanıyor."

"Bayan Banwell," dedi Younger, "Nora'dan nefret etmiyorsunuz. Siz kocanızdan nefret ediyorsunuz. Yedi yıldır onun kurbanı oldunuz. Nora da onun kurbanı oldu. Sizi kullanmasına izin vermeyin."

Clara, Younger'a düz düz baktı. Younger ona doğru bir adım attı.

"Olduğunuz yerde kalın," dedi Clara, sertçe. "Bir psikolog için karakter tahlilinde şaşılacak kadar zayıfsınız, Dr. Younger. Ve çok safsınız. Söylediklerimin doğru olduğunu sandınız. Kadınların size söylediği her şeye inanır mısınız? Yoksa sadece onlarla yatmak istediğinizde mi inanırsınız?"

"Sizinle yatmak istemiyorum, Bayan Banwell."

"Her erkek benimle yatmak ister."

"Lütfen silahı indirin," dedi Younger. "Sinirleriniz bozuk. Bunun için her türlü haklı nedene sahipsiniz ama öfkenizi yanlış yönlendiriyorsunuz. Kocanız sizi dövüyor, Bayan Banwell. Evliliğinizi asla tamamlamadı. Ev-

liliğinize asla sadık kalmadı. Size canının istediklerini yaptırdı…"

Clara güldü. "Ah, kesin şunu. Çok gülünçsünüz. Beni hasta ediyorsunuz."

Younger'ı olduğu yer mıhlayan şey kahkaha değil, kadının sesindeki lütufkar tondu.

"O bana asla bir şey yaptırmadı," dedi Clara. "Ben kimsenin kurbanı değilim, Doktor. Düğün gecemizde, ona bana asla sahip olamayacağını söyledim. Ben, o değil. Çok kolaydı. Ona, hayatım boyunca tanıdığım en güçlü adam olduğunu söyledim. Ona sevdiği şeyleri daha da iyi kılacağımı söyledim. Bunu yaptım da. Ona başka kızlar, genç kızlar getireceğimi ve onlara istediğini yapabileceğini söyledim. Bunu da yaptım. Canımı yakabileceğini ve bunu yaparken onu mutlu edeceğimi söyledim ve yaptım da."

Younger ve Nora, sessizce Clara'ya bakıyorlardı.

"Bundan çok hoşlandı," diye ekledi Clara, gülümseyerek.

Yine sessizlik oldu. Sonunda Younger konuştu. "Neden?"

"Çünkü onu *tanıyordum*," dedi Clara. "Yatışmaz, tatmin olmaz bir iştahı var. Beni arzuladı elbette ama sadece beni değil. Başkaları da olacaktı. Bir sürü. Sizce birçoklarından biri olmayı kaldırabilir miydim, Doktor? İlk gördüğüm andan itibaren ondan nefret ettim."

"Bunu yaşamanıza neden olan kişi Nora değil," dedi Younger, düz bir sesle.

"Hayır, o," diye gürledi Clara. "Her şeyi mahvetti."

"Nasıl?" diye sordu Nora.

"Varlığıyla," diye cevap verdi Clara, çok güçlü bir tiksintiyle; Nora'ya bakmaya bile tenezzül etmemişti. "George ona âşık oldu. Âşık. Bir köpek gibi. Ama akıllı bir kö-

pek değil. Aptal bir köpek. Nora çok şımarıktı ve aynı zamanda da bozulmamıştı. Bu George için bir tutku haline geldi. Ben de köpeğe kemiğini verdim. Hangi kadın öylesine ağzının suyu akan aptal bir adamla yaşayabilir ki?"

"Babamla ilişkiye girmeyi kabul etmenin nedeni bu muydu?" diye sordu Nora.

"Kabul filan etmedim," dedi Clara, küçümseyerek. Hâlâ Younger'a bakıyordu. "Teklif ettim. Baban, hayatım boyunca tanıdığım en sıkıcı, en zayıf adam. Ama Nora bunu da mahvetti. George'u geri çevirdi. Onu gerçekten reddetti." Clara derin bir nefes aldı; sonunda davranışları yine hafiflemişti. "Onu kendine getirebilmek için bir sürü şey denedim. Birçok farklı şey. Gerçekten denedim."

"Elsie Sigel," dedi Younger.

Dudağının bir seğirişi, Clara'nın şaşırdığını göstermeye yetti; ama uzun sürmedi. "İyi bir dedektif olabilirsiniz, Doktor. Kariyer değiştirmeyi düşündünüz mü?"

"Kocanız için iyi bir aileden başka bir kız buldunuz," dedi Younger. "Bunun ona Nora'yı unutturabileceğini düşündünüz."

"*Çok* güzel. Bunu benden başka bir kadının yapabileceğine inanmam. Ama Çinli sevgilisini keşfettiğimde, onu ele geçirmiştim. Bir Çinli'ye aşk mektupları yazmıştı; bir Çinli'ye! Adam mektupları bana sattı ve ben de zavallı kıza, bana yardım etmediği takdirde onları babasına vermenin görevim olduğunu söyledim. Ama köpek kocam ilgilenmedi bile. Onu görmeliydiniz; aklı hâlâ," – Clara, hâlâ yerde yatan Nora'ya göz ucuyla bir bakış attı – "kemikteydi."

"Onu siz öldürdünüz," dedi Younger. "Kloroformla. Nora'nın üzerinde kullanması için kocanıza verdiğiniz kloroform gibi."

Clara gülümsedi. "İyi bir dedektif olabileceğinizi söylemiştim. Elsie ağzını kapalı tutmayı beceremiyordu. Ve ne sevimsiz bir sesi vardı. Bana başka seçenek bırakmamıştı. Herkese söyleyecekti. Bunu gözlerinde görebiliyordum."

"Neden beni de öldürmedin?" diye bağırdı Nora.

"Ah, aklıma geldi, hayatım, ama bu hiçbir işe yaramazdı. Senin, hayatının aşkının, onu yok etmek için elinden geleni yapacağını anladığında, kocamın yüzünü görmek nasıldı, bilmiyorsun. Bütün parasından daha değerliydi. Şey, artık fark etmez, o parayı nasılsa ben alacağım. Dr. Younger, sanırım beni yeterince uzun konuşturdunuz."

"Bizi öldüremezsiniz, Bayan Banwell," dedi Younger. "İkimizi de silah kurşunuyla ölmüş halde bulurlarsa, masum olduğunuza asla inanmazlar. Sizi asarlar. Akıl hastanesine kapatırlar." Clara silahı hâlâ karnına doğru tutmasına rağmen, Younger ona doğru bir adım attı.

"Dur!" diye bağırdı Clara, silahı Nora'ya çevirerek. "Kendi hayatın konusunda cesursun, anlaşıldı. Ama onun hayatıyla ilgili de o kadar cesur musun? Haydi, şimdi doğru balkona!"

Younger bir adım daha attı; balkona doğru değil, yine Clara'ya doğru.

"Dur!" diye bağırdı Clara, yine. "Sen deli misin? Onu öldüreceğim!"

"Ona ateş edeceksiniz, Bayan Banwell," dedi Younger. "Ve ıskalayacaksınız. Nedir o? Bir yirmi iki tek hareket küt burun mu? Yarım metreden uzak durduğunuz sürece, onunla bir ahır kapısını bile vuramazsınız. Ben şu anda size yarım metre yaklaştım, Bayan Banwell. Ateş edecekseniz, bana edin."

"Pekala," dedi Clara, Younger'a ateş ederek.

Younger, Clara'nın tabancasının namlusundan çıkan mermiyi belli belirsiz gördü ve bir an sonra mermi beyaz gömleğini deldi. En alt kaburgasının altında bir sancı hissetti. Patlama sesini ancak o zaman duyabildi.

Silah hafifçe geri tepti. Younger hemen Clara'nın bileklerini yakaladı. Genç kadın kurtulmak için çırpındı ama yapamadı. Younger onu balkona doğru itti; Clara geri geri, Younger ileri doğru yürüyordu ve tabanca başlarının üzerinde tavana bakıyordu. Nora ayağa kalktı ama Younger başını iki yana salladı. Clara büyük bir masa lambasını Nora'ya doğru tekmeledi; lamba ayağının dibinde parçalandı ve bacaklarının üzerine cam parçaları yağdı. Younger, Clara'yı balkona doğru geriletmeye devam etti. Eşiği geçmişlerdi. Younger itmeye devam etti ve Clara'yı korkulukların üzerinden arkaya yatırdı.

"Aşağısı çok uzak, Bayan Banwell," diye fısıldadı karanlıkta. Mermi bağırsaklarının arasında ilerlerken yüzünü buruşturdu. "Silahı bırakın."

"Bunu yapamazsın," dedi Clara. "Beni öldüremezsin."

"Yapamaz mıyım?" diye sordu Younger.

"Hayır. Aramızdaki fark bu."

Younger yine yüzünü buruşturdu. Karnında kızgın bir demir varmış gibi hissediyordu. Tabancayı Clara'nın elinden kurtarmayı başaramayınca, genç kadının ayaklarını yerden kesti ve sert bir şekilde balkonun yan duvarına dayadı. Şimdi yüz yüze, göğüs göğse, kolları ve bacakları birbirine dolanmış bir halde duruyorlardı. Clara'nın sırtı duvara dayanmıştı. Gözleri ve ağızları arasında sadece birkaç santim vardı. Öfke bazen kadınları çirkinleştirir, bazen de güzelleştirir. Clara ikinci gruba giriyordu.

Tabanca hâlâ Clara'daydı ve parmağı tetikteydi ama

tabancanın vücutları arasında nerede olduğu belli değildi. "Silahın namlusunun hangimize dönük olduğunu bilmiyorsun, değil mi?" diye sordu Younger. Kadını duvara daha sert bastırdı. "Bilmek ister misin? Şu anda sana dönük. Kalbine."

Younger'ın gömleğinden kan süzülüyordu. Clara bir şey söylemedi; gözleri kararsız bir şekilde Younger'ınkilere bakıyordu.

Younger gücünü toplayarak devam etti. "Haklısın, blöf yapıyor olabilirim. Neden tetiği çekip anlamıyorsun? Bu tek şansın. Bir an sonra seni yeneceğim. Haydi, çek tetiği. Çek tetiği, Clara!"

Clara tetiği çekti. Boğuk bir patlama duyuldu. Kadının gözleri iri iri açıldı. "Hayır," dedi. Vücudu kaskatı oldu. Gözlerini bile kırpmadan Younger'a bakıyordu. "Hayır," diye tekrarladı.

Gözleri hiç kapanmadı. Sadece vücudu gevşedi. Cansız bir şekilde yere yığıldı.

Şimdi silahı tutan Younger idi. Otel odasına girdi. Nora'nın yanına gitmeye çalıştı ama yapamadı. Bunun yerine, yüzünü buruşturarak kanepeye doğru sendeledi. Karnını tutarak oturdu; parmaklarının arasından kan süzülüyor, gömleğinin üzerinde büyük, kırmızı bir leke oluşturuyordu. Nora onun yanına koştu.

"Yüksek topuklar," dedi Younger. "Size yakışmış."

"Ölme," diye fısıldadı Nora.

Younger cevap vermedi.

"Lütfen ölme," diye yalvardı Nora. "Ölecek misin?"

"Maalesef, öleceğim, Bayan Acton," diye cevap verdi Younger. Bakışlarını Clara'nın cesedine çevirdi, sonra balkona baktı; arkasında, gecenin karanlığında gökyüzünde birkaç yıldızı görebiliyordu. Broadway'i böylesine aydınlattıklarından beri, parıldayan yıldızlar

şehir merkezinden görülmez olmuştu. Sonunda, Younger bir kez daha Nora'nın mavi gözlerine baktı. "Göster bana," dedi.

"Neyi?"

"Bilmeden ölmek istemiyorum."

Nora anlamıştı. İlk seanslarında tam bu odada yaptığı gibi, sırtını Younger'a döndü. Kanepenin üzerinde hareketsiz yatan Younger temiz eliyle uzandı ve Nora'nın elbisesinin düğmelerini açtı. Elbise omuzlarından aşağı düştüğünde, korsesinin iplerini gevşetti ve araladı. Çapraz uzanan bağcıkların arasından, zarif köprücük kemiklerinin arasındaki ve altındaki kırbaç yaralarını gördü; daha tam olarak iyileşmemişlerdi. Birine dokundu. Nora bağırdı ama sonra kendini tuttu.

"Güzel," dedi Younger, kanepeden kalkarken. "Durum çözüldü. Şimdi polisi arayalım ve yaramı sardıralım, ne dersin?"

"Ama," dedi Nora, şaşkınlıkla ona bakarak, "öleceğini söylemiştin?"

"Elbette öleceğim," diye cevap verdi Younger. "Bir gün. Ama bu sinek ısırığından değil."

26

Pazar sabahı geç saatte uyandığım anda, bir hemşire iki ziyaretçiyi içeri aldı: Abraham Brill ve Sándor Ferenczi.

Brill ve Ferenczi solgun bir şekilde gülümsediler. Cesur görünmeye çalışarak "kahraman"ın nasıl olduğunu sordular ve bana bütün hikayeyi anlattırdılar ama sonunda sıkıntılarının nedenini gizleyemediler. Sorunun ne olduğunu sordum.

"Hepsi bitti," dedi Brill. "Hall'dan bir mektup daha."

"Aslında sana geldi," dedi Ferenczi.

"Doğal olarak Brill de okudu," dedim.

"Tanrı aşkına, Younger," diye haykırdı Brill, "ölmüş olabilirdin."

"O zaman da yazışmalarım herkese açık hale mi gelirdi?"

Hall'un mektubunda hem iyi hem de haber vardı. Clark'a yapılacak bağışı reddetmişti. Üniversitenin akademik özgürlüğünü sınırlama şartı getiren fonları kabul edemeyeceğini söylemişti. Ama Freud'un konferanslarıyla ilgili olarak da kararını vermişti. Bugün saat dörde kadar bizden haber alıp, *Times*'ın o gördüğü yazıları yayınlamayacağını öğrenmezse, konferansları iptal ede-

cekti. Çok özür dilemişti. Elbette ki Freud kendisine söz verilen ücretin tamamını alacaktı. Hall, Freud'un sağlık sorunlarının konferansları vermesine engel oluşturduğunu söyleyecekti. Dahası, Hall onun yerine önemli konferansları verebilecek tek kişiyi de seçmişti: Carl Jung.

Sanırım Brill'i en çok kızdıran, bu haberdi. "Bütün bunların arkasında kimin olduğunu bir bilseydik," dedi. Dişlerini gıcırdattığını duyabiliyordum.

O sırada kapı vuruldu ve Littlemore başını içeri uzattı. Tanışma faslından sonra, Brill'den durumumuzu dedektife açıklamasını istedim. Detaylıca anlattı. Brill, en kötüsünün kiminle karşı karşıya olduğumuzu bilmememiz olduğunu söyledi. Freud'un kitabını ve Worcester'daki konferanslarını engellemeyi bu kadar çok isteyen kim olabilirdi?

"Tavsiyemi isterseniz," dedi Littlemore, "dostunuz Dr. Smith Jelliffe ile biraz sohbet etsek iyi olur derim."

"Jelliffe mi?" dedi Brill. "Bu çok gülünç. O benim yayıncım. Freud'un konferanslarının iyi gitmesi, onun yararına. Aylardır tercümeyi tamamlamam için beni dürtükleyip duruyordu."

"Bence yanlış düşünüyorsunuz," dedi Littlemore. "Kitabınızın taslağını alıyor ve geri verdiğinde içi bir sürü saçma sapan şeyle dolu oluyor. Sonra size bu işi yapanın, matbaasını ödünç alan bir rahip olduğunu söylüyor. Bu hayatımda duyduğum en aptalca hikaye. Bence önce onunla konuşmalıyız."

Beni durdurmaya çalıştılar ama onlarla birlikte gitmek için giyinip hazırlandım. O kadar aptal olmasaydım, ayakkabılarımı bağlamak için yardım isterdim; kendim yapayım derken neredeyse dikişlerimi patlatıyordum. Jelliffe'in evine gitmeden önce, Brill'in daire-

sine uğradık. Littlemore'un yanımızda götürmemizi istediği bir delil vardı.

Balmoral'ın lobisinde, Littlemore bir polis memuruna el salladı. Polis, Banwell'in şimdi boşalan dairesini bütün sabah taramıştı. Üniformalı polisler arasında kahraman haline gelen Littlemore, aniden saygın bir figür olmuştu. Hem Banwell'i hem de Hugel'i enselediği haberi, bütün teşkilatta hızla yayılmıştı.

Smith Ely Jelliffe, üzerinde pijamaları ve başında ıslak bir havluyla kapıyı açtı. Younger, Brill ve Ferenczi'yi karşısında görmek onu şaşırtmıştı ama önceki gece kendisini ziyaret eden dedektifin onların arkasında durduğunu görünce, şaşkınlığının yerini panik aldı.

"Bilmiyordum," dedi Jelliffe, Littlemore'a. "Siz gidene kadar konu hakkında hiçbir bilgim yoktu. Sadece birkaç saattir şehirdeydi. Herhangi bir olay duymadım, yemin ederim. Çoktan hastaneye döndü bile. Arayabilirsiniz. Bir daha olmayacak."

"Siz tanışıyor musunuz?" diye sordu Brill.

Littlemore, birkaç dakika boyunca Jelliffe'i Thaw ile ilgili sorguladı. Dedektif işini bitirdiğinde, Jelliffe'e Brill'e neden isimsiz tehditler gönderdiğini, taslağını yaktığını, külleri dairesine attığını ve Dr. Freud'u gazetelerde karaladığını sordu.

Jelliffe masum olduğuna yemin ediyordu. Kitap yazmanın veya tehditler göndermenin cehalet olduğunu söylüyordu.

"Ah, öyle mi?" dedi Littlemore. "O zaman o saçma sapan sayfaları taslağın arasına kim koydu? Hani şu içinde İncil'den bölümler olan sayfaları?"

"Bilmiyorum," dedi Jelliffe. "Kilisedekiler olmalı."

"Gerçekten öyle olmalı," dedi Littlemore. Gelirken almak için Brill'in evine uğradığımız delili – Brill'in taslağının arasından çıkan, ortasında Yeremya'dan bir alıntı ve türbanlı, sakallı, kaşları çatık bir adamın fotoğrafı bulunan sayfa – Jelliffe'e gösterip devam etti. "Bu buraya nasıl girdi? Bana pek kilise işi gibi görünmedi."

Jelliffe'in ağzı açık kaldı.

"Ne o?" diye sordu Brill. "Tanıdın mı?"

"Charaka," dedi Jelliffe.

"Ne?" diye sordu Littlemore.

"Charaka, antik bir Hindu hekimidir," diye açıkladı Ferenczi. "Hindu olduğunu söylemiştim, hatırladınız mı?"

Younger konuştu. "Triumvirate."

"Hayır," dedi Brill.

"Evet," diye doğruladı Jelliffe.

"Ne?" diye sordu Ferenczi.

Younger, Brill'e döndü. "Daha en başından anlamalıydık. New York'ta, Morton Prince'in dergisinin yönetim kurulunda bulunan, Prince'in yayınlayacağı her şeyi denetleyen ve Boston'da bir adamı göz açıp kapayıncaya kadar tutuklatabilecek kaç kişi var?"

"Dana," dedi Brill.

"Clark'a o cömert bağışı öneren aile? Hall içlerinden birinin psikanaliz konusunda bilgili bir doktor olduğunu söylemişti. Böylesine zengin olan, bütün bir hastaneyi ve beraberinde dünyaca ünlü bir nörologu sunabilecek tek bir aile var."

"Bernard Sachs!" diye haykırdı Brill.

"*Times*'taki isimsiz doktor da Starr. Okuduğum anda kelimelerinden tanımalıydım. Starr, hep onyıllar önce Charcot'un laboratuarında çalışmış olmakla övünür. Freud ile orada gerçekten tanışmış olabilir."

"Kim?" diye sordu Ferenczi. "Triumvirate de ne?"

Younger ve Brill sırayla açıkladılar. İsimlerini söyledikleri adamlar – Charles Loomis Dana, Bernard Sachs ve M. Allen Starr – ülkedeki en güçlü üç nörologdu. Bir grup olarak, New York Triumvirate olarak biliniyorlardı. Sıra dışı prestijlerini ve güçlerini, başarı, soy ve paranın etkileyici bir bileşimine borçluydular. Dana, yetişkinlerde "sinir hastalıkları" konusunda ülkenin önde gelen kitaplarından birinin yazarıydı. Sachs dünya çapında ünlüydü – özellikle, ilk olarak İngiliz Warren Tay tarafından tanımlanan bir hastalık üzerine yaptığı çalışmasıyla – ve çocuklarda sinirsel durumlarla ilgili ilk kitabı yazmıştı. Doğal olarak, Sachs, Dana'nın sosyal açıdan pek dengi sayılmazdı; yanlış dinde oldukları için, Sahcs derneğe bile katılamıyordu. Ama daha zenginlerdi. Bernard Sachs'ın ağabeyi, bir Goldman ile evliydi; bu ittifakın bir sonucu olarak kurulan özel banka, Wall Street'in ağır toplarından biri haline gelmek üzereydi. Columbia Üniversitesi'nde bir profesör olan Starr, üçü arasında en az başarılı olanıydı.

"Fart furt eden bir lafebesidir," dedi Brill, Starr ile ilgili olarak. "Dana'nın kuklası."

"Ama neden Freud'u yok etmeye çalıştılar?" diye sordu Ferenczi.

"Çünkü onlar nörolog," diye cevap verdi Brill. "Freud onları çok korkutuyor."

"Anlayamadım."

"Somatik okula dahiller," dedi Younger. "Bütün sinir hastalıklarının, nörolojik bozukluklardan kaynaklandığına inanıyorlar; psikolojik nedenlerden değil. Çocukluk travmalarına inanmıyorlar; cinsel bastırmanın zihin hastalıklarına neden olabileceğini kabul etmi-

yorlar. Psikanaliz, onlar için bir nefret kaynağı. Kült olduğunu iddia ediyorlar."

"Bilimsel fikir ayrılıklarıyla ilgili," diye sordu Ferenczi, "bunları mı yapıyorlar; yani taslakları yakıyor, tehditler savuruyor, sahte suçlamalarla insanları mı karalıyorlar?"

"Bilimin bununla hiçbir ilgisi yok," diye cevap verdi Brill. "Her şeyi nörologlar kontrol ediyor. Bütün kadınlar, isterileri, çarpıntıları, endişeleri, hayal kırıklıkları için onlara gidiyor. Çalışmaları onlara milyonlar kazandırıyor. Bizi şeytan olarak görmekte haklılar. Onları işin dışına çıkaracağız. Psikolojik rahatsızlıkların nedeninin nöroloji değil, psikoloji olduğunu anladıklarında, kimse onlara gitmeyecek."

"Verdiğin yemeğe Dana da gelmişti, Jelliffe," dedi Younger. "Freud'a birinin bu kadar düşmanca yaklaştığını hiç görmemiştim. Brill'in kitabından haberi var mıydı?"

"Evet," diye cevap verdi Jelliffe, "ama yakmayacaktı. Onaylıyordu. Yayınlamamı istiyordu. Hatta daha iyi hazırlayabilmem için bana bir editör bile bulmuştu."

"Editör mü?" dedi Younger. "Bu editör taslakları hiç ofisten dışarı çıkardı mı?"

"Elbette," dedi Jelliffe. "Çalışmak için eve götürüyordu."

"Şimdi anlaşılıyor," dedi Brill. "Aşağılık herif."

"Bu Charaka meselesi ne?" diye sordu Littlemore.

"Kulüpleri," dedi Jelliffe. "Şehirdeki en özel kulüplerden biri. Neredeyse kimseyi kabul etmiyorlar. Üyeleri, üzerinde şu sayfadaki yüzün bulunduğu bir yüzük takıyorlar."

"Gizli bir dernek," dedi Brill.

"Ama bunlar bilim adamı," dedi Ferenczi. "Taslakları yakıp, Brill'in dairesine kül atarlar mı?"

"Muhtemelen tütsü yakıp, bakireleri kurban ediyor da olabilirler," diye cevap verdi Brill.

"Asıl sorun, Jung'un *Times*'ta yayınlanacak röportajından sorumlu olup olmadıkları," dedi Younger. "Asıl bilmemiz gereken şey bu."

"Onlar mı?" diye sordu Littlemore, Jelliffe'e.

"Şey, ben... Bir defa bu konuda konuştuklarını duymuş olabilirim," dedi Jelliffe. "Ve Jung'un Fordham'da konuşması için ayarlamaları onlar yaptı."

"Elbette," dedi Brill. "Freud'u indirmek için, Jung'u yükseltiyorlar. Hall da buna kanıyor. Ne yapacağız? Charles Dana ile savaşamayız."

"Ben bunu bilmem," diye cevap verdi Littlemore. Yine Jelliffe'e döndü. "Dün gece Dana diye birinden söz etmiştin, değil mi? Aynı adam mı?"

Jelliffe başıyla onayladı.

Elli Üçüncü Cadde'deki küçük ama seçkin evin hizmetkarı, bize Dr. Dana'nın evde olmadığını söyledi. "Ona bir dedektifin Harry Thaw hakkında birkaç soru sormak istediğini söyle," diye cevap verdi Littlemore. "Ve Dr. Smith Jelliffe'in evinden az önce geldiğimi bildir. Belki bunları duyduktan sonra evde olur."

Dedektifin tavsiyesine uyarak, Littlemore ve ben, Charles Dana'nın evine yalnız gitmiştik; Brill ve Ferenczi otele dönmüşlerdi. Bir dakika sonra, ikimiz de içeri davet edildik.

Dana'nın evi, Jelliffe'in dairesi veya Beşinci Cadde'de yakın zamanda yapılan diğer evler kadar gösterişli değildi. Dana sadeliği seviyordu. Mobilyaları güzeldi ama abartılı değildi. Littlemore ve ben fuayeye girdiği-

BELGESİZ KARTUS TEAM

mizde, Dana'nın karanlık bir kütüphaneden çıktığını gördük. Kapıyı arkasından kapadı ve bizi karşıladı. Benim gelmeme şaşırmıştı sanırım ama mükemmel bir özgüvenle yaklaştı. Mamie Teyze'yi sordu ama neden Littlemore ile birlikte olduğumu soruşturmadı. Adamın zarafeti etkileyiciydi. Yaşını gösteriyordu – altmış olmalıydı – ama bu ona yakışıyordu. Bizi iş yaptığı ve hastalarını kabul ettiği başka bir odaya götürdü.

Dana ile sohbetimiz kısaydı. Littlemore'un ses tonu değişmişti. Jelliffe ile konuşurken tepeden bakıyordu. Suçlamalar yöneltiyor, Jelliffe'in inkar etmesini bekliyordu. Dana ile çok daha dikkatliydi; ama Dana'nın bilmemizi istemeyeceği bir şey bildiğimizi anlamasını istiyordu.

Dana, Jelliffe'in korkularını paylaşmıyordu. Thaw'un duruşmayla ilgili olarak hizmetlerinden yararlandığını ama Jelliffe'inkinin aksine, bunun daha ziyade danışmanlık ölçüsünde kaldığını söyledi. Thaw'un o dönemdeki zihinsel durumuyla ilgili bir yorum yaptı.

"Thaw'un geçen hafta sonu New York'a gelmesiyle ilgili bir görüşünüz var mı?" diye sordu Littlemore.

"Bay Thaw geçen hafta New York'ta mıydı?" diye sordu Dana.

"Jelliffe bunun sizin kararınız olduğunu söylüyor."

"Bay Thaw'un doktoru ben değilim, Dedektif, Jelliffe'in kendisi. Bay Thaw ile mesleki ilişkimi geçen yıl kestim. Dr. Jelliffe arada bir danışmanlığıma ihtiyaç duyuyordu ve ben de ona elimden geldiğince tavsiyede bulunuyordum. Jelliffe'in nihai tedavi kararlarından haberim yok ve o kararları benim verdiğimin söylenmesini kesinlikle istemem."

"Sorun değil," dedi Littlemore. "Bence bir devlet mahkumunun kaçışına yardımcı olmak suçundan da sizi

tutuklayabiliriz. Ama anlayabildiğim kadarıyla sizi suçlama şansım pek yok."

"Bundan şüpheliyim," dedi Dana. "Buna kalkışırsan seni kovdurabilirim."

"Ve bence," dedi Littlemore, "bir kitap taslağının çalınması, yakılması ve küllerinin Dr. Abraham Brill'in evine serpilmesi olayıyla da pek ilginiz yoktur, ne dersiniz?"

Dana ilk kez hazırlıksız yakalanmış gibi göründü.

"Güzel bir yüzüğünüz varmış, Dr. Dana," diye devam etti Littlemore.

Fark etmemiştim; Dana'nın sağ elinde bir yüzük vardı. Kimse konuşmuyordu. Dana uzun parmaklarını birleştirdi – ama yüzüğünü saklamadı – ve koltuğunda arkasına yaslandı. "Ne istiyorsunuz, Bay Littlemore?" diye sordu. Bana döndü. "Yoksa bu soruyu size mi sormalıydım, Dr. Younger?"

Boğazımı temizledim. "Şu yalanlar," dedim. "Dr. Freud'a yönelttiğiniz suçlamalar. Hepsi ama hepsi sahte."

"Diyelim ki neden söz ettiğinizi biliyorum," dedi Dana. "Size tekrar soruyorum: Ne istiyorsunuz?"

"Saat üç buçukta," diye cevap verdim. "Yarım saat sonra, Worcester'daki G. Stanley Hall'a bir telgraf çekeceğim. Yarın *New York Times*'ta ismi lazım değil bir makalenin yayınlanmayacağını bildireceğim. Telgrafımın doğru olmasını istiyorum."

Dana bakışlarını gözlerime dikerek sessizce oturdu. "Size bir şey söyleyeyim," dedi sonunda. "Sorun şu: İnsan beyni konusundaki bilgilerimiz yetersiz. İnsanların düşünce tarzlarını değiştirmek için kullanabileceğimiz ilaçlarımız yok; ya da yanılsamalarını tedavi etmek için. Dünyayı aşırı kirletmelerini engellemeye ça-

lışırken cinsel arzularıyla uğraşamayız. Onları mutlu edecek ilaçlarımız da yok. Bunların hepsi nöroloji, biliyor musunuz? Öyle olmak zorunda. Psikanaliz bizi bir asır geriye götürecek. Ahlaksız özellikleri kitleleri kendine çekecek. Şehvet düşkünü doğası genç bilimsel zihinleri çekecek; hatta yaşlı olanları da. Kitleleri teşhirciye, doktorları mistiklere çevirecek. Ama bir gün insanlar uyanacak ve hepsinin aslında imparatorun yeni giysileri olduğunu görecek. Er ya da geç, insanların düşünce tarzını değiştiren ilaçlar geliştireceğiz. Hatta duygularını kontrol eden ilaçlar da. Asıl soru, o zaman geldiğinde herkesin etrafta çıplak dolaştığını görmenin utancını yaşayacak kadar ahlak değerimizin kalıp kalmayacağı. Telgrafınızı gönderin, Dr. Younger. Doğru olacak; şimdilik."

Dana'nın evinden çıktıktan sonra, Littlemore beni şehre götürdü. "Eh, Doktor," dedi, "Nora ile ilgili neler hissettiğini az çok biliyorum ama sen... Yani, neden yapsın ki?"

"Clara için," dedim.

Littlemore başını iki yana salladı. "Herkes her şeyi Clara için yaptı."

"Banwell için kızları o ayarlıyordu," dedim.

"Biliyorum," diye cevap verdi Littlemore.

"Biliyor musun?"

"Dün gece," dedi, "Nora, Betty ve bana, Clara ile birlikte şehirde göçmen ailelerle birlikte yaptıkları çalışmaları anlatıyordu. Bana pek de dürüstçe gelmedi; yani, duyduğum onca şeyden sonra. Bu yüzden, Nora'dan bazı isimleri ve adresleri alıp bu sabah bir araştırma yap-

tım. Clara'nın 'yardım ettiği' ailelerden bazılarını buldum. Çoğu konuşmak istemedi ama sonunda hikayeyi öğrendim. Çok çirkin olduğunu söyleyebilirim. Clara babasız kızları buluyormuş; bazen öksüz olanları. Gerçekten küçük kızlar; on üç, on dört, on beş yaşlarında. Onlarla ilgilenen kişilere para veriyor ve kızları Banwell'e götürüyormuş."

Littlemore bir süre hiç konuşmadan araba kullanmaya devam etti.

"Nora'nın yatak odasına uzanan geçidi çözebildin mi?" diye sordum.

"Evet. Banwell bugün bize hikayeyi anlattı," dedi dedektif. "Bütün suçu Clara'ya yüklüyor. Düne kadar karısının kendisine düşman olduğunu hiç fark etmemiş. Üç-dört yıl önce, Actonlar, Gramercy Park'taki evi yapması için ona başvurmuşlar. O zaman tanışmışlar."

"Ve Banwell de kafayı Nora'ya takmış," dedim.

"Öyle görünüyor. Kız o zamanlar on dört yaşındaymış ama Banwell onu elde etmeyi kafasına koymuş. Olay şu: Adamları ev üzerinde çalışırlarken, ikinci kat odalarından arka taraftaki bahçeye uzanan yer altı geçidini bulmuşlar. Görünüşe bakılırsa, Actonlar'ın o geçitten haberi yokmuş. Ama şehir dışındaymışlar ve Banwell de onlara hiç söylememiş. Geçit üzerinde bazı değişiklikler yapmış ve Acton malikanesine veya bahçesine girmeye gerek duymadan, arka sokaktan girebileceği bir hale getirmiş. Evin tasarımını yaparken, ikinci kattaki bağlantı odasını, Nora'nın yeni yatak odası olarak belirlemiş. Ona planının bir gece Nora'nın odasına girip ona tecavüz etmek olup olmadığını sordum. Kahkahalarla güldü. Kendisine göre, hayatı boyunca kimseye tecavüz etmemiş. Hepsini kendileri istemiş. Nora'yı baştan çıkarması gerektiğini düşünüyormuş ve bunu yapa-

bilmek için ailesinin haberi olmadan kızın yatak odasına girip çıkmanın bir yolunu bulmalıymış. Ama sanırım Nora'yı baştan çıkaramamış."

"Kız onu reddetmiş," dedim.

"Banwell bize böyle söyledi. Kıza hiç dokunmadığına yemin ediyor. Bu haftaya kadar gizli geçidi de hiç kullanmamış. Biliyor musun, bence bu onu bir hayli kızdırdı. Belki de daha önce hiçbir kız onu geri çevirmemişti."

"Olabilir," dedim. "Belki de kıza âşık olmuştu."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Evet. Bu yüzden, Clara da Nora'yı ona götürmeye kararlıydı."

"Bunu nasıl yapacaktı?" diye sordu Littlemore.

"Sanırım Clara, Nora'yı *kendine* âşık etmeye çalıştı."

"Ne?"

Cevap vermedim.

"Bunu bilmiyordum," diye devam etti Littlemore, "ama sana şunu söyleyebilirim: Banwell, Nora'ya Balmoral'da Elizabeth Riverford rolünü oynatmanın Clara'nın fikri olduğunu söylüyor. Balmoral'ı yaptığında, Actonlar'ın evindeki geçitten fikir alarak, bir geçit daha yapmış ama bu kez odayı kendi çalışma odasıyla birleştirmiş. Diğer daireyi tam istediği gibi yapmış: Büyük bir yatak, ipek çarşaflar, iç çamaşırı dolu dolaplar ve kürkler. Oraya kendi takım elbiselerinden de birkaç tane koymuş. Ama kısa bir süre önce, eğer Banwell'e inanırsan, Clara yanına gelmiş ve daireyi boş tutmasını, çünkü Nora'nın nihayet evet dediğini söylemiş. Nora, Balmoral'daki daireyi sahte bir isimle kiralayacak ve fırsat bulduğunda Banwell'i görmeye gelecekmiş. Ama ne kadarının doğru olduğunu bilmiyorum. Bu konuda Nora'ya soru sormak istemedim."

Ben biliyordum. Nora önceki gece polisin gelmesini beklerken bana bütün hikayeyi anlatmıştı.

Temmuz ayında bir gün, Clara perişan bir halde Nora'ya evliliğinin göründüğü gibi olmadığını ve artık dayanamadığını söylemişti. George onu neredeyse her gece kırbaçlıyor ve tecavüz ediyordu. Her şeyini George'a borçlu olduğunu biliyordu ama George'un kendisini öldüreceğinden korkuyordu; onu terk edemiyordu, çünkü George o zaman da onu öldürürdü.

Nora dehşete kapılmıştı ama Clara kimsenin yapabileceği bir şey olmadığını söylemişti. Onu sadece tek bir şey kurtarabilirdi ve o da imkansızdı. Clara, polis teşkilatında yüksek pozisyonda bulunan birini tanıyordu. Bu kişi, Müfettiş Hugel idi; Clara, kızları ölen göçmen bir aileye "yardım ederlerken" onunla tanışmıştı. Clara ona sorununu anlatmıştı. Hugel ona acımıştı ama kanunların bu konuda yetersiz kaldığını, çünkü bir kocanın canı istediği zaman karısına tecavüz etme hakkına sahip olduğunu söylemişti. Bunun üzerine, Clara kocasının başka kızlara da tecavüz ettiğini söylemişti; bazen on üç yaşında küçücük kızlara. Susmaları için ailelerine para ödeniyordu ve bu kızlardan biri öldürülmüştü. Müfettiş, tahmin edileceği gibi, çok öfkelenmişti ve yapılabilecek tek şeyin olduğunu söylemişti: Bir cinayet tezgahlamalıydılar.

George'un metresleri için tuttuğu bir dairede, bir kız ölü olarak bulunmalıydı ve George öldürmüş gibi görünmeliydi. Yapılabilirdi, çünkü kendisi (müfettiş) kişiyi ölü gibi gösteren bir ilaç kullanacaktı ve tıbbi incelemeyi de kendisi yapacaktı. Olay yerinde bulunan bir delil, Banwell'i katil gibi göstermeye yetecekti. Clara, Nora'ya bütün planın müfettiş tarafından hazırlandığını söyledi.

Nora, planın cüretkarlığı karşısında ne kadar şaşırdı-

ğını hatırlıyordu. Clara'ya, bunun mümkün olduğunu düşünüp düşünmediğini sormuştu.

Hayır, demişti Clara. Kimseden Banwell'in metresi ve kurbanı rolünü oynamasını isteyemezdi. Clara'nın kaderine razı olmaktan başka çaresi yoktu.

Bunun üzerine, Nora işi kendisinin yapabileceğini söylemişti.

Clara şaşırmıştı. Bunun kesinlikle olamayacağını söylemişti. Kurbanı oynayacak kızın, Clara'nın canını yakmasına izin vermek zorundaydı. Nora, Clara'ya bunun anlamının tecavüz olup olmadığını sormuştu. Hayır, demişti Clara, elbette değildi; ama kurbanın kendisinin bağlanmasına, boynuna bir ip dolanmasına ve boğulmuş gibi görünmesine izin vermesi gerekiyordu. Sırtında kırbaç izleri de olacaktı. Nora yine bunu yapacağını söyledi, çünkü ısrar ederek Clara'nın direncini kırdığını hissetmişti. Sonunda, Clara kabul etmişti ve birlikte komplo planı üzerinde çalışmaya başlamışlardı. Pazar gecesi Balmoral'da olanlarla ilgili Nora'nın zihni bulanıktı. Bu muhtemelen müfettişin verdiği ilacın etkisi olmalıydı. Nora, Clara'nın kendisine bağırmamasını söylediğini ve sahte adını unuttuğunu hatırlıyordu. Ama geri kalanı bulanıktı. Canının çok fazla yanmaması gerekiyordu ama görünüşe bakılırsa, Clara onu vahşice kırbaçlamıştı. Bunların hepsini Littlemore'a açıkladım.

"Sonrasında neler olduğunu biliyorum," dedi Littlemore. "Pazartesi sabahı Nora uyandığında, morgda Hugel ile birlikteydi. Ona kötü haberi verdi: Cinayet mahallinde bulmuş olması gereken kravat, Banwell'in üzerinde adının baş harflerinin bulunduğu ipek kravat, Banwell'in orada olduğunu kanıtlayacaktı ve kanıtladı da. Banwell o sabah geçitten geçerek içeri girmişti. Kendi giysilerini oradan almış, böylece kendisinin Bayan Ri-

verford ile bağlantısını ortadan kaldırmıştı. Kravatını cesedin yanında gördüğünde, onu da kaldırmıştı."

"Ama Banwell o gece valiyle birlikte şehir dışındaydı," dedim. "Hugel bunu bilmiyor muydu?"

"Kimse bilmiyordu. Banwell'in pazar gecesi şehirde yemek yiyor olması gerekiyordu. Clara böyle düşünmüştü. Banwell'in, Saranac'ta valiyle birlikte yaptığı iş, son anda geldi. Her şey son derece gizliydi. Clara'nın da bunu öğrenmesi mümkün değildi, çünkü Banwell'in yazlığında telefon yoktu. Bu yüzden, Clara o gece Tarrytown'dan gizlice geldi, saat dokuz sularında Nora ile işini bitirdi ve geri döndü. Hugel'e cinayet saatini gece yarısı ile sabah iki arasında göstermesini, çünkü Banwell'in o saatlerde eve dönmüş olması gerektiğini söyledi."

"Ama Banwell ertesi sabah yerde kravatını gördü ve Hugel gelmeden önce kaldırdı."

"Doğru. Kravat olmadan, Hugel'in başı dertte demekti. Clara'ya ulaşamıyordu. Bu yüzden, başka bir sahte saldırı tezgahladı; bu kez Nora'nın evinde. Yine bir delil bıraktılar. Banwell'i suçlaması gerekiyordu. Clara ile anlaşması buydu. Kadın ona işin başında on bin dolar vermişti ve Banwell suçlu bulunursa, otuz bin dolar daha alacaktı. Ama ikinci seferinde de bir terslik oldu; ne olduğunu bilmiyorum. Hugel paniğe kapıldı."

Boşlukları yine ben doldurabiliyordum. Nora ikinci olayı da kabul etmişti, çünkü hem hâlâ Clara'yı kurtardığını sanıyordu hem de uyandığında vücudundaki yaraları başka nasıl açıklayabileceğini bilmiyordu. İkinci "saldırı"da, müfettiş sadece onu bağlayıp bırakacaktı; önceki geceden yaralanmış olan vücudu, onu saldırıya uğramış gibi gösterecekti. Ama aslında ikinci seferinde kırbaçlanmış veya herhangi bir şekilde canı yanmış fi-

lan değildi. Dün sorduğum sorulara cevap verememesinin nedeni de buydu. Hayatı boyunca herhangi bir adamın onu kırbaçlayıp kırbaçlamadığını sormuştum. Bana gerçeği söylemekten korkmuştu, çünkü Clara, Banwell'in kendisini öldüreceğine yemin etmişti. Ama müfettiş Nora'yı bağladığında, dengesini kaybetmeye başlamıştı. Gözlerini kızın yarı çıplak vücudundan ayıramıyordu. Terliyordu ve yutkunmakta zorlanıyordu. Kızı hiç tehdit etmemişti; cinsel tacizde de bulunmamıştı. Ama ipi bileklerinin etrafına sarmaya devam ediyordu. Bir türlü gidemiyordu. O sırada kızın arkasına sürtünmüştü.

"Görünüşe bakılırsa, müfettiş kontrolünü kaybetmiş," dedim, detaya girmeden. "Nora çığlık atmış."

"Ve Hugel paniğe kapılmış," dedi Littlemore. "Arka kapıdan çıkıp kaçmış. Banwell'in kravat iğnesini almış; oysa yatak odasında bırakması gerekiyordu. Ama o kadar paniğe kapılmış ki unutmuş. Bu yüzden, araştırma yaparken bulacağımızı tahmin ederek bahçeye atmış."

Müfettiş kaçtıktan sonra, Nora ne yapacağını bilmiyordu. Çığlığı Bay ve Bayan Biggs'i hemen eve çekti. Müfettişin onu baygın bırakması gerekiyordu ama kıza ilacı vermeden kaçmıştı. Ne yapacağını şaşıran Nora, neler olduğunu hatırlayamıyor ve konuşamıyor gibi yapmıştı. Ona bu fikri, üç yıl önce gerçekten yaşadığı ses kaybı ve önceki gece yaşadığı gerçek amnezi vermişti.

"Banwell neden sandığı nehre attı?" diye sordum, Littlemore'a.

"Adam köşeye sıkışmıştı," dedi Littlemore. "Bir düşünsene. Dairedeki her şeyi aramamıza izin verseydi, onun izini bulacağımızı ve onu cinayet suçundan enseleyeceğimizi biliyordu. Ama Elizabeth'in aslında Nora

olduğunu da söyleyemiyordu. Ona insansak bile, kendini berbat bir skandalın ortasında bulacaktı ve muhtemelen küçük bir kızı baştan çıkardığı için hapse girecekti. Bu yüzden, valiye Bayan Riverford'un eşyalarını Chicago'ya gönderdiğini söyledi. Hepsini bir sandığa koyup kesona bıraktı. Bunun, mükemmel bir yer olduğunu düşündü ama orada da Malley'e rastladı."

"Bizi neredeyse kandırıyordu," dedim.

"Malley ile mi?"

"Hayır. Nora'yı yaktığında." Bunu düşününce, bir an yanlış Banwell'i öldürmüşüm gibi hissettim.

"Evet," dedi Littlemore. "Nora'nın deli olduğunu ve her şeyi kendi kendine yaptığını düşünmemizi istedi. Eğer o noktada kendini kurtarabilirse, bütün olayı başından atmayı başarabilirdi. Nora'nın söylediklerinin bir önemi olmayacaktı; kimse ona inanmayacaktı."

"Peki dün gece kızı öldürmek için neden geri döndü?" diye sordum.

"Nora, Clara'ya bir mektup gönderdi," diye cevap verdi Littlemore. "Mektupta, Banwell'in Clara'ya ve diğer göçmen kızlara yaptığı her şeyi anlatacağını söylemişti. Anlaşılan, Banwell de mektubu gördü."

"Bence ona Clara göstermiştir," dedim.

"Olabilir. Sonuçta, Banwell başka seçeneği olmadığını düşündü. Ama sonra, Hugel, Banwell malikanesini ziyaret etti. Umutsuzluğa kapılmış olmalıydı. Clara ile bir şeyleri çözümlemeyi umduğunu söyledi; sanırım sadece kadını görmek istiyordu, çünkü neler olup bittiğini gerçekten bilen tek kişi Clara idi. Ama Hugel oraya gittiğinde, Banwell de oradaydı ve sonunda Banwell ikiyle ikiyi toplamaya başladı. Clara'yı bir dolaba kilitledi ve o gece Acton malikanesine gitti. Ama o sırada, ben Balmoral'daki gizli geçidi keşfettim ve kendimi Banwell'in

çalışma odasında buldum. Tanrım, kadın gerçekten güzeldi. Bana kocasının Nora'yı öldürmeye gittiğini söyledi ama sanki ben onu konuşturuyormuşum gibi yaptı. Nora'nın evinde olmadığını anladığını sanmıyorum. Nora'nın otelde olduğunu Clara nereden öğrendi?"

"Nora onu aramış olmalı," dedim.

"Ben gittikten hemen sonra."

"Peki ya şu Çinli?" diye sordum.

"Leon mu? Onu asla bulamayacaklar," diye cevap verdi Littlemore. "Bugün diğeriyle, Bay Chong ile uzun süre konuştum. Görünüşe bakılırsa, kuzeni Leon bir ay önce yanına gelmiş ve o sandığı elinden aldıkları takdirde kendilerine büyük para ödemeye hazır zengin bir adam olduğunu söylemiş. O gece, ikisi birlikte Balmoral'a gidip sandığı taksiyle Leon'un dairesine getirmişler. Ertesi gün Leon toparlanmış. Chong ona nereye gittiğini sormuş. Washington, demiş Leon. Sonra da Çin. Chong endişelenmiş. Sandıkta ne var? diye sormuş. Kendin bak, demiş Leon. Chong sandığı açmış ve Leon'un kız arkadaşlarından birinin cesediyle karşılaşmış. Chong çok kızmış ve polise kızı Leon'un öldürdüğünü söyleyeceğini açıklamış. Leon gülmüş ve polisin de tam olarak böyle düşüneceğini söylemiş. Ayrıca, Chong'a ertesi gün Balmoral'a gitmesini, orada kendisine iyi bir iş vereceklerini söylemiş. Chong buna da çok kızmış. Leon'un gerçekten büyük para aldığını düşünmüş, çünkü aksi takdirde kuzeninin Çin'e döneceğini sanmıyormuş. Bunun üzerine, Çinli zihin yapısıyla, Chong ödül olarak iki iş istemiş ve Leon da bunu ayarlamış."

Otelin önüne yanaştığımızda ikimiz de düşüncelere dalmış haldeydik.

"Sadece bir şey var," dedi Littlemore. "Clara kızı bu kadar kıskanıyorsa, Nora'yı neden Banwell'e ayarlamak

BELGESİZ KİTAP TEAM

için çok uğraştı? Bu yüzden Nora'dan nefret etmiyor muydu? Bu bana mantıklı gelmiyor."

"Ah, bilmiyorum," diye cevap verdim, arabadan inerken. "Bazı insanlar, genellikle kendilerine en çok acı veren şeyle uğraşmayı severler."

"Öyle mi?"

"Evet."

"Neden?" diye sordu Littlemore.

"Hiçbir fikrim yok, Dedektif. Bu da çözülemeyen bir muamma."

"Ah, aniden hatırladım: Ben artık dedektif değilim," dedi Littlemore. "Vali beni teğmen yaptı."

Cumartesi gecesi Güney Caddesi'nde hepimizin – Freud, rahatsız olduğu belli olan Jung, Brill, Ferenczi, Jones ve ben – üzerine berbat bir yağmur boşalıyordu. Bagajları New York'tan Fall River'a gidecek gemiye yüklenirken, Freud beni bir kenara çekti.

"Bizimle gelmiyor musun?" diye sordu, şemsiyesinin altından.

"Hayır, efendim. Cerrah bir-iki gün daha yolculuk yapmamamı söyledi."

"Anlıyorum," dedi Freud, şüpheyle. "Ve Nora da elbette ki burada, New York'ta kalıyor."

"Evet," dedim.

"Ama yine de, bir şey daha var, değil mi?" dedi Freud, sakalını sıvazlayarak.

Konuyu değiştirmeyi tercih ediyordum. "Dr. Jung ile işler nasıl gidiyor, efendim?" Jung ve Freud arasında önceki gece geçen olayları biliyordum ve Freud da bildiğimi biliyordu.

BELGESİZ KİTAP KAKTÜS TEAM

"Daha iyi," dedi Freud. "Biliyor musun, sanırım seni kıskanıyor."

"Beni mi?"

"Evet," dedi Freud. "Nora'ya psikanaliz yapma işini sana vermemi bir ihanet olarak algıladığını yeni anladım. Seni görevlendirmemin tek nedeninin burada yaşaman olduğunu söylediğimde, ilişkimiz hemen düzeldi." Yağmura baktı. "Ama uzun sürmez."

"Bayan Banwell'i anlamıyorum, Dr. Freud," dedim. "Bayan Acton ile ilgili duygularını anlayamıyorum."

Freud düşündü. Ona neredeyse her şeyi anlatmıştım: Nora'nın sesini kaybetmiş gibi yapışını, George Banwell'e karşı bir komploda yer alışını vesaire. "Eğer bir tahminde bulunmam gerekirse," dedi Freud, "bence Nora, Bayan Banwell için on yıl önceki halini gördüğü bir ayna gibiydi; dolayısıyla, bunun karşılığında şimdi ne hale geldiğini de görebiliyordu. Nora'yı baştan çıkarma ve onu incitme arzusu bence buradan doğmuş olmalı. Bir sadistin gönüllü kurbanı olarak geçirdiği yılları unutmamalısın."

"Ama yine de adamla birlikte kaldı." Banwell'in yanında kalmasını sağlayan tek şey para olamazdı. "O da bir mazoşist miydi?"

"Böyle bir şey yok, Younger, en azından saf haliyle. Her mazoşist aynı zamanda sadisttir. Erkeklerde, mazoşizm ön planda değildir – kendini sadizm olarak ifade eder – ve Bayan Banwell'in eril yanı hiç şüphesiz güçlüydü. Kocasını yok etmek için uzun süredir plan yapıyor olabilir."

Bir sorum daha vardı. Söze döküp dökmemek konusunda tereddütlüydüm; çok basit ve cahilce görünüyordu. Ama devam etmeye karar verdim. "Eşcinsellik bir patoloji midir, Dr. Freud?"

BELGESEL KANALI TEAM

"Nora'nın eşcinsel olup olmadığını merak ediyorsun," dedi.

"Bu kadar açık ediyor muyum?"

"Kimse sır tutamaz," diye cevap verdi Freud. "Dudakları kilitli olsa bile, parmak uçlarıyla işaret verir."

Parmak uçlarıma bakmamak için kendimi zor tuttum.

"Parmak uçlarına bakmana gerek yok," dedi. "O kadar açık etmiyorsun. Sadece, senin yerinde olsam neler hissederdim diye soruyorum kendime. Ama soruna cevap vereceğim. Eşcinsellik kesinlikle hoş bir durum değildir ama bir hastalık olarak sınıflanamaz. Utanılacak, ahlaksız, yoz bir şey de değildir. Özellikle kadınlarda, narsisizm, kendine âşık olmak gibi durumlar, hemcinslerini arzulamayı getirebilir. Ama bence Nora bir eşcinsel değil. Daha ziyade, baştan çıkarıldığını düşünüyorum. Ama Bayan Banwell'e âşık olduğunu hemen fark edebilmeliydim. Zihinsel yaşamının en güçlü bilinçaltı akımı oydu. Daha ilk gün, babasıyla cinsel ilişkiye giren bir kadına öfke duyması gerekirken, Bayan Banwell hakkında ne kadar güzel konuştuğunu sen söylemiştin. Bu öfkeyi bastırmasını sağlayacak şey, ancak Bayan Banwell'e duyduğu güçlü bir arzu olabilirdi."

Elbette ki bu gözleme tam olarak katılmıyordum. Sadece başımla onayladım.

"Katılmıyor musun?" diye sordu.

"Nora'nın Clara'yı kıskandığını sanmıyorum," dedim. "En azından o şekilde."

Freud kaşlarını kaldırdı. "Oedipus'u reddetmediğin takdirde buna inanmak zorundasın."

Yine bir şey söylemedim.

"Ah," dedi Freud. "Ah," diye tekrarladı. Derin bir nefes aldı ve beni yakından inceledi. "Bizimle birlikte Clark'a gelmemenin nedeni bu."

Freud'a Oedipus kompleksi hakkındaki kendi yorumumu açmak istedim. Bunu yapmayı çok isterdim; hatta onunla *Hamlet*'i tartışmak daha da hoşuma giderdi. Ama bunu yapamadım; Jung'un yarattığı sorunlardan dolayı ne kadar üzgün olduğunu görebiliyordum. Başka benzer olaylar da yaşanacaktı. Salı sabahı ilk konferansını dinlemek için Worcester'da olacağımı söyledim.

"O halde," dedi Freud, "gitmeden önce bir olasılık hakkında seninle konuşmama izin ver. Oedipus kompleksini reddeden ilk kişi sen değilsin. Sonuncu da olmayacaksın. Ama senin bunu yapmak için özel bir nedenin olabilir. Uzun zamandır bana hayransın, oğlum. Bu tür bir ilişkide daima bir baba sevgisi vardır. Şimdi benimle yüz yüze gelme fırsatını bulmuşken, döngüyü tamamlamaktan korkuyorsun. Gerçek babanın yaptığı gibi senden uzaklaşacağımdan korkuyorsun. Dolayısıyla, Oedipus kompleksini reddetmekle, geri çekilmemi geciktirmeye çalışıyorsun."

Yağmur hâlâ şiddetliydi. Freud nazik bir şekilde bana baktı. "Babamın intihar ettiğini biri size söylemiş," dedim.

"Evet."

"Ama etmedi."

"Ah?" dedi Freud.

"Onu ben öldürdüm."

"Ne?"

"Oedipus kompleksimin üstesinden gelmemin tek yolu buydu," dedim.

Freud bana baktı. Bir an beni ciddiye aldığından korktum. Sonra kahkahalarla güldü ve elimi sıktı. New York'taki ilk haftası boyunca kendisine yardımcı olduğum için bana teşekkür etti; özellikle de Clark'taki konferanslarını kurtardığım için. Onu gemiye bindirdim. Yüzü bir hafta öncesine oranla daha asık, sırtı biraz bükük, gözleri

on yaş daha yaşlı görünüyordu. Ben geri çekilirken, bana seslendi. Korkulukların kenarında duruyordu; bir-iki adım yaklaştım. "O halde, oğlum, sana karşı dürüst olayım," dedi, şemsiyesinin altından. "Bu ülkeniz: Ondan şüpheliyim. Dikkatli ol. İnsanların içindeki en kötü şeyleri ortaya çıkarıyor: Tutku, kabalık ve vahşilik. Çok fazla da para var. Ülkenizin övündüğü erdemliliği görebiliyorum ama çok kırılgan. Zevkler öne çıktığında, erdemler parçalanacak. Ne yazık ki, Amerika bir hata... Çok görkemli bir hata, şüphesiz, ama yine de bir hata."

Aslında bu, Freud'u Amerika'da son görüşüm oldu. Aynı gece, Nora'yı Nassau, Broad ve Wall'un köşesindeki Gillender Binası'nın tepesine çıkardım; burası, bir günde dev servetlerin yaratıldığı ve kaybedildiği bir yerdi ve bir cumartesi gecesi, her yer ıssızdı.

1897 yılında dikildiğinde, on dokuz katlı Gillender Binası, New York'taki en yüksek dördüncü gökdelendi. En tepesinde bütün Manhattan'ı ayaklar altına seren merkezi bir kubbesi vardı.

Freud'u geçirdikten sonra doğruca Acton malikanesine gitmiştim. Bayan Biggs beni eski bir dost gibi karşıladı. Harcourt ve Mildred Acton ortalıkta yoktu; anlaşılan odalarına kapanmışlardı. Nora'nın durumunu sordum. Bayan Biggs gürültülü bir şekilde çekildi ve Nora yanıma geldi.

İkimiz de söyleyecek bir şey bulamıyorduk. Sonunda, yürümek isteyip istemeyeceğini sordum; bunun tıbbi açıdan yararlı olacağını söyledim. Birden, teklifimi geri çevireceğinden ve onu bir daha göremeyeceğimden emin olduğumu fark ettim.

BELGESEL KAKTÜS TEAM

"Olur," dedi.

Yağmur durmuştu. Islak kaldırımların mis gibi kokusu havayı doldurmuştu. Gillender Binası'nın kapıcısı bize baktı ve çatıdaki ünlü manzarayı görmek istediğimizi öğrenince girmemize izin verdi.

Kubbe salonunda, sivri tepeli dört büyük pencere şehre tepeden bakıyordu. Manhattan'ın elektrik ışıkları karşımızda kilometrelerce uzanıyordu; güney tarafında adanın ucu, okyanus ve Özgürlük Anıtı'nın yanan meşalesi görünüyordu.

"Bu binayı seviyorum," dedim. "Yakında yıkacaklar. Dünya tarihindeki en yüksek binalardan biri yıkılmış olacak."

"Siz hiç mutlu oldunuz mu?" diye sordu Nora.

Düşündüm. "Dr. Freud mutsuzluğun, anılarımızı bırakamamamızdan kaynaklandığını düşünüyor," dedim.

"Peki kişinin anılarından nasıl kurtulabileceğini de söylüyor mu?"

"Onları hatırlayarak."

İkimiz de konuşmadık.

"Bu kulağa pek de mantıklı gelmiyor, Doktor," dedi Nora.

"Hayır."

Nora, bir blok kuzeydeki bir çatıyı işaret etti. "Bakın. Bu Hanover Binası; üç yıl önce Bay Banwell'in bana yaklaşmaya çalıştığı yer."

Bir şey söylemedim.

"Biliyor muydunuz?" diye sordu. "Orayı buradan göreceğimi biliyor muydunuz?"

Yine cevap vermedim.

"Hâlâ beni tedavi ediyorsunuz," dedi Nora.

"Sizi asla tedavi etmedim."

Nora dışarı baktı. "Çok aptalca davrandım."

BELGESEL KİTAPLIĞI

"Benim kadar değil."

"Şimdi ne yapacaksınız?" diye sordu Nora.

"Worcester'a döneceğim," dedim. "Mesleğime devam edeceğim. Birkaç hafta içinde öğrencilerim gelecek."

"Benim derslerim yirmi dördünde başlıyor," dedi Nora.

"Yani Barnard'a gidiyorsunuz."

"Evet. Kitaplarımı aldım bile. Ailemin evinden ayrılıyorum. Brooks Hall adında bir yurtta kalacağım."

"Barnard'da ne eğitimi alacaksınız, Bayan Acton?" diye sordum. "Shakespeare'in kadınları mı?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse," diye cevap verdi, neşeli bir tavırla, "Elizabethan dramasına ve psikolojiye odaklanmayı düşünüyorum. Ah, bir de dedektiflik olabilir."

"Çok ilginç bir bileşim. Kimsenin ciddiye alacağını sanmıyorum."

Bir sessizlik oldu.

"Sanırım," dedim, "artık vedalaşmamız gerek."

"Ben bir zamanlar mutluydum," dedi.

"Bir zamanlar mı?"

"Dün gece," dedi. "Hoşça kalın, Doktor. Teşekkür ederim."

Cevap vermedim. Bu iyi bir şeydi. Ona fazladan bir an tanımasaydım, duymayı istediğim sözleri asla söylemeyebilirdi:

"Bana en azından bir veda öpücüğü verecek misiniz?" diye sordu.

"Sizi öpmek mi?" dedim. "Daha çocuksunuz, Bayan Acton. Hayal bile edemem."

"Ben Cinderella gibiyim," dedi. "Sadece tersine. Gece yarısı on sekizimi doldurmuş olacağım."

Gece yarısı geldi. Onu öptüm. Ve o anda, bir daha New York'tan ayrılamayacağımı anladım.

Sonsöz

Temmuz 1910'da, George Banwell, Seamus Malley'in ölümüyle ilgili suçlu bulunmadı ve yargıç delil yetersizliğinden onu serbest bıraktı. Ama Banwell, Nora Acton'ı öldürmeye teşebbüs suçundan ömür boyu hapse mahkum edildi.

Charles Hugel, rüşvet kabul etmek ve delillerle oynamak suçundan on sekiz ay hapse çarptırıldı. Ama hapisteyken uyku sorunu yaşadı ve bazı geceler hiç uyuyamadı.

1912 yazının güzel bir gününde, Harry Thaw, Matteawan Akıl Hastanesi'nin ön kapısından çıktı, kendisini bekleyen bir arabaya bindi ve Kanada'ya gitti. Orada yakalandı ve New York'a gönderilerek kaçma suçundan mahkemeye çıkarıldı. Savcı pek akıllı değildi. Thaw'u mahkum etmek için, savcının adamın kaçış sırasında akli dengesinin yerinde olduğuna ikna etmesi gerekirdi ama eğer akli dengesi yerindeyse, o zaman da kaçmak için yasal bir nedeni var demekti, çünkü akıllı bir adam korkunç bir akıl hastanesinde kalmaya zorlanamazdı. Thaw sonunda şartsız tahliye edildi. Dokuz yıl sonra, genç bir adamı kırbaçladı ve yine akıl hastanesine kapatıldı.

Chong Sing 9 eylül 1909'da serbest bırakıldı. Önce-

ki itirafının zorlamayla alındığına karar verildi. Kendisine karşı hiçbir suçlama getirilmedi. Uluslararası çapta aramalara rağmen, William Leon asla bulunamadı.

George McClellan 1909 seçimlerinde valiliğe aday gösterilmedi ve bir daha asla seçilmedi. Ama vali, görevi süresince yaptığı en son şey olsa bile Manhattan Köprüsü'nü bitireceğini söylemişti ve bitirmişti de. O yıllarda, bir valinin görev dönemi, bir takvim yılının son günü olurdu. 31 aralık 1909'da, McClellan, Manhattan Köprüsü'nün kurdelesini kesti ve trafiğe açtı.

Jimmy Littlemore 15 eylül 1909'da resmi olarak teğmenliğe terfi etti. Noel'de Betty ile evlendiler. Greta da davetlilerden biriydi ve bebeği kucağındaydı.

Ernest Jones, George ve Clara Banwell'in suç soruşturmasında Freud'un yer aldığını asla öğrenemedi. Freud bu rolü istememişti ve Jones'un sır tutabileceğine inanmıyordu. Ama Jones Charaka derneğini duymuştu. Hatta kendisine yüzüklerinden bir tanesi verilmişti. Söylemeye hiç gerek yok, Jung'a yüzük verilmemişti.

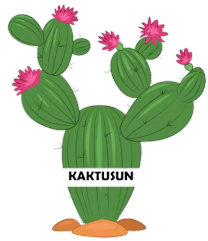
Freud'un Clark'ta ders verdiği yıllarda, 1909 yılının Amerika'nın psikiyatri vè kültür dünyasında bir taşmayı temsil ettiği anlaşıldı. Freud'un üniversitede görünmesi, önemli bir başarıydı. Brill'in Freud'un isteri üzerine çalışmalarını tercüme etmesi biraz geç gerçekleşmişti. Psikanaliz, Amerikan topraklarında kök salmış ve kısa bir süre içinde şaşırtıcı bir büyüklüğe ulaşmıştı. Freud'un cinsel teorileri zafer kazandı ve psikoterapi kültürü köklerini güçlendirdi.

Jung'un Freud ile yollarının ayrılmasına neden olan Fordham konferansları, nihayet 1912 yılında gerçekleş-

ti. Aynı yıl, *Times*, Jung ve Moses Allen Starr'ın Freud'un Viyana'daki "tuhaf" yaşam tarzı hakkındaki tam sayfalık haberini yayınladı. Ama artık çok geçti. Jung'un yıldızı bir daha asla Freud'unki kadar parlamadı. Freud ile yollarının ayrılması, onu derin bir depresyona sürükledi ve ardından psikotik dönemler geldi. Çok sonraları, Freud'un fikirlerini "Yahudi psikolojisi" olarak yorumlayacaktı.

Psikanaliz, nöroloji ve sinir hastalıkları arasında bir bağlantı kuruyordu. Aslında, *sinir hastalıkları* terimini geçersiz kılıyor, yerine bastırılmış arzular, bilinçaltı fantezileri, ide, ego, süperego ve cinsellik gibi yeni terimler getiriyordu. Psikoloji yeniden doğuyordu ve "zihin hastalıkları"nın somatik nörolojik tedavisi, artık eski moda, gerici, cahilce şeklinde değerlendiriliyordu; ta ki akışın değişmeye başladığı kendi dönemimize kadar.

Freud'un kendisi, psikanalizin bu ülkedeki başarısından bekleneceği kadar keyif alamadı. Meslektaşlarını şaşırtan bir şekilde, Smith Ely Jelliffe'in bir suçlu olduğunu söyledi. Fikirleri Amerika'da ünlü olabilirdi ama anlaşılmamışlardı. "Amerika ile ilgili şüphelerim," demişti Freud, hayatının sonlarına doğru yakın bir arkadaşına, "kesinlikle değiştirilemez."

Yazarın Notu

Bu kitap başından sonuna kadar bir kurgu hikayedir ama büyük bir bölümü gerçeklere dayanmaktadır. Kitabın temelini oluşturan cinayet gizemi, tamamen kurgudur; Freud'un Clark Üniversitesi'ndeki konferanslarının engellenme çabaları da öyle. Bunun dışında neredeyse her şey, gerçeklere dayanmaktadır.

Sigmund Freud 1909 yılında Birleşik Devletler'i bir kez ziyaret etmişti; 29 ağustos akşamı Carl Jung ve Sándor Ferenczi ile birlikte *George Washington* adlı gemiyle gelmişti (Ernest Jones klasik biyografi çalışmasında bu tarihi 27 eylül olarak vermiş, daha sonraki baskılarda 27 ağustos olarak düzeltilmişti). Freud, Clark'a gitmeden önce bir hafta New York'taki Hotel Manhattan'da kaldı ve gerçekten de Amerika'nın korkunç yüzüyle burada tanıştı. Avrupa'ya döndükten sonra Amerikalıların vahşi olduklarını söyledi; bu yolculuğunu, 1909'dan önce taşıdığı fiziksel rahatsızlıkların bile nedeni olarak gösterdi. Bütün bunlar, uzun süre boyunca biyografların kafasını karıştırdı; özellikle de Clark Üniversitesi'ndeki konferansların sıra dışı başarısı düşünülürse. Birleşik Devletler'deyken, Freud'dan hazırlıksız psikanalizler yapması istendi ama bunu isteyenler arasında, bildiğimiz kadarıyla, o zamanki New York valisi yoktu.

BELGESİZ KAKTÜS TEAM

Bu kitapta tanımlanan 1909'daki Manhattan, büyük araştırmalardan sonra ortaya çıktı. Mimari, şehrin sokakları ve caddeleri, yüksek sosyete; taksilerin panel renklerine kadar bütün detaylar gerçeklere dayandırıldı.

Ama New York'un bütün detaylarına bağlı kaldığımı söyleyemem. Öncelikle, bazı yerleri değiştirmem gerekti. Şehrin ana morgu, örneğin, o zamanlar Yirmi Altıncı Cadde'deki Bellevue Hastanesi'ndeydi ama ben Müfettiş Hugel – hayali bir karakter – ve morgunu şehirdeki hayali bir binaya taşıdım. Aynı şekilde, Elizabeth Riverford'un cesedinin bulunduğu Balmoral'ı da yaratmak zorundaydım ama bu konuda bilgisi olan okurlar, gerçek binanın Ansonia olduğunu hemen anlayacaklardır. Manhattan Köprüsü'nün kesonu birçok açıdan gerçeklere dayanmakla birlikte, eylül 1909'da betonla doldurulmuştu ve bu kitapta "pencere" olarak tanımlanan ve nehre açılan basınçlı moloz atma sistemleri yoktu. Gerçekte, bu işlem çok daha uzun sürüyordu ama kitabı çoktan okumuş olanlara burada açıklamama gerek olmayan nedenlerden dolayı "pencereler"e ihtiyacım vardı.

Bazı tarihi olayları da zamanda biraz ileri ve geri kaydırmam gerekti. Bunun küçük bir örneği, Abraham Brill'in Theodore Roosevelt'in "tireli Amerikalılar"ında görülebilir. Tarih meraklıları, Roosevelt'in bu konuşmasını 1915'te yaptığını bilir. Diğer yandan, Dr. Younger'ın Nora Acton'ın kendini havada yüzerken bulmasıyla ilgili araştırdığı metinlerin çoğu 1909'dan sonra yazılmıştır. Yine, Dedektif Littlemore ise H. G. Wells'in benzer bir olayı tanımladığı bir hikayesini okumuş olabilirdi; çünkü *Under the Knife* adlı bu hikaye, ilk kez 1896'da yayınlanmıştı.

Diğer bir zamansal kayma, Betty'nin çalıştığı fabri-

kadaki grevle ilgili; bu grev, kasım 1909'da gerçekleşmişti (ünlü yangın ise 1911'de çıkmıştı). Bir diğeri, Bayan Fish'in Waldorf-Astoria'daki hayali balosuydu. Gerçekte, Manhattan'daki 1909 sosyal sezonu çok daha geç başlamıştı. Ama Bayan Fish'in partisindeki detayların çoğu ve konukları, tarihsel açıdan doğrudur. Bu arada, kitapta sözü geçen Waldorf-Astoria, bugün Grand Central Terminal'in kuzeyindeki Park Caddesi'nde bulunan otel değildir. İlk Waldorf-Astoria, Otuz Dördüncü Cadde'deki Beşinci Cadde üzerindeydi; 1930 yılında Empire State Binası'nın yapılabilmesi için yıkılmıştı.

Daha önemli diğer bir tarihsel kayma, Jung'un ve Freud'un ayrılmasıyla ilgili. Gerçekte bu olay 1912 yılı civarında, üç yıla yayılan bir sürede gerçekleşti. Bazı ilgili olayları inceleyerek, normalde başka yerlerde gerçekleşmesine rağmen, hepsini Amerika'ya kaydırdım. Yine de, Freud ve Jung arasında geçen olayların bu kitaptaki tasviri – ne kadar inanılmaz görünse de – gerçekten oldu. Örneğin, okült bilgiler hakkında tartışırlarken, güçlü ve gizemli bir ses gerçekten konuşmalarını böldü ve Jung "katalitik dışa yansıtma" adını verdiği bu fenomeni kendisinin yarattığını iddia etti. Freud buna karşı çıktığında, Jung sesi tekrarladı ve sözlerini kanıtladı. Ama bu olay eylül 1909'da Hotel Manhattan'ın bir süitinde değil, aynı yılın mart ayında Freud'un Viyana'daki kendi evinde gerçekleşti. Dahası, Freud, Jung'un yanında iki kez bayıldı ve bu olaylardan biri 20 ağustos 1909'da, yolcular Amerika'ya doğru yola çıkmadan bir gün önce oldu.

Okurlar, Freud ve Jung'un bu kitapta açıklanan fikirlerini gerçekten ifade edip etmediklerini merak edebilir. Neredeyse hepsinin gerçek olduğunu söyleyebilirim. Freud ve Jung'un diyaloglarının çoğu aralarındaki mek-

tuplaşmalardan, yazılarından veya yayınlanmış makalelerinden alınmıştır. Örneğin, bu romanda Freud şöyle demektedir: "Vahşi bir dürtünün tatmin edilmesinin verdiği zevk, genellikle uygar bir dürtünün tatmininden daha yoğundur." İlgilenen okurlar, aynı ifadeyi Freud'un 1930 tarihli *Civilization and Its Discontents* adlı çalışmasının 21. cildinin 79. sayfasında bulabilirler (Freud'un çalışmalarının koleksiyonundan oluşan Standard Edition'da).

Freud hayranlarının hemen fark edeceği gibi, Nora karakteri, Freud'un tarihteki en tartışmalı vakalarından birinde yer alan Dora karakterine dayanmaktadır. Dora'nın gerçek adı Ida Bauer'di; Amerikalı değildi ve Freud tarafından Amerika'da tedavi edilmemişti ama 1945 yılında New York'ta ölmüştü. Nora, hiçbir şekilde Dora'nın bir kopyası değil ama Nora'nın durumundaki temel gerçekler – babasının en yakın arkadaşının kendisine yaklaşması, şikayeti üzerine babasının kendi tarafını tutmaması, babasının aynı arkadaşın karısıyla cinsel ilişkiye girmesi ve Nora'nın o kadına karşı çekim duyması – Dora'nın durumunda da görülebilir. Nora'nın isterisinin Oedipal yorumu, Freud'un gerçek Dora için yaptığı yorumun aynısıdır.

Vali George B. McClellan'ın şehir yönetimini Tammany Hall'dan almak için verdiği mücadele çok iyi bilinir. Gerçekten de, McClellan'ın eylül 1909'da önemli bir cinayet soruşturmasına liderlik etmiş olması mümkündür, çünkü o dönemde bütün polis teşkilatını doğrudan valilik kontrolü altına almıştı. Diğer yandan, McClellan'ın bir dönem daha valilikte kalmak için mücadele etmesi, tamamen spekülasyondur, çünkü halka bir daha göreve dönmeyeceğini açıklamıştır.

Charles Loomis Dana, Bernard Sachs ve M. Allen

Starr, tarihi karakterlerdir. Gerçekten de Triumvirate olarak biliniyorlardı; hepsi Freud'un ve psikanalizin güçlü düşmanlarıydı. Ama bu kitapta yaptıkları iddia edilen şeyler, tamamen kurgudur. Ayrıca, bazı kurgusal nedenlerle, Dana'nın zenginliğini ve aynı soyadını taşıyan ünlü aileyle bağlarını abarttım. Charles L. Dana her ne kadar görkemli Dana ailesiyle aynı soydan geliyormuş gibi görünse de, Vermont'ta doğmuştu ve Charles A. Dana veya New York ve Boston temelli diğer Dana üyeleriyle bağlantısı olup olmadığı bilinmiyordu. Smith Ely Jelliffe, diğer bir tarihi karakterdir ve onu da biraz süslemem gerekti. Örneğin, Jelliffe zengin biri değildi; bir kadın avcısı olduğunu düşünmek için herhangi bir neden de yoktu. Ama Jelliffe hem Harry Thaw'un baş psikyatrı hem de Freud'un kitabını İngilizce yayınlayan yayıncıydı; *Selected Papers on Hysteria* adlı kitap, gerçekten de Abraham Brill tarafından tercüme edilmişti. Jelliffe'in, Dana ve Sachs tarafından kurulan ve seçkinlere açık olan (ama gizli değil) Charaka Club'ın toplantılarına katıldığı da bilinmektedir.

Thaw'un genç karısına ve diğer genç kadınlara karşı sadist saldırılarıyla ilgili bilgiler, çoğunlukla belgesel kaynaklardan olduğu gibi alınmıştır. Ama Bayan Merrill'in şaşırtıcı tanıklığı Thaw'un cinayet duruşmasında değil, akli dengesinin kontrol edildiği toplantılardan birinde dinlenmişti. Thaw'un, Madam Merrill'in evini veya benzer bir yeri ziyaret ettiğine dair hiçbir delil yoktur. Ama hastanedeyken içinde bulunduğu şartlar düşünülürse, kimsenin haberi olmadan zaman zaman dışarı çıkarılması pek de akla mantığa sığmaz bir şey gibi düşünülemez.

General Franz Sigel'in – İç Savaş sırasında valinin babası George B. McClellan'ın komutasında hizmet et-

miş ünlü asker – torunu Bayan Elsie Sigel'in cesedi, gerçekten de 1909 yazında Sekizinci Cadde'de Leon Ling'e ait bir dairedeki sandığın içinde bulundu. Chong Sing gerçek bir kişiydi ama bu kitapta aynı adı taşıyan karakter, gerçek Chong Sing ile davaya karışmış olan başka bir kişinin bileşimidir. Ama Bayan Sigel'in cesedi, Freud Amerika'ya gelmeden iki buçuk ay önce bulunmuştu ve keşif, elbette ki, tamamen hayali bir karakter olan Dedektif Jimmy Littlemore'un başarısı değildi.

Dr. Stratham Younger ve Nora ile ilişkisi de tamamen kurgudur.

